

ENMIENDA DEL SR. MARTINEZ MOYA AL CAP. 1º DE LA SUBSECCION 2ª DEL DICTAMEN DE LA COMISION DE PRESUPUESTOS SOBRE EL DE GASTOS PARA 1933 DE LA SECCION 6ª DE LAS OBLIGACIONES DE LOS DEPARTAMENTOS MINISTERIALES "MINISTERIO DE LA GOBERNACION".

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

Los Diputados que suscriben se permiten formular, al art. 28 del capítulo 1º de la subsección 2ª del proyecto de presupuesto del Ministerio de la Gobernación, la siguiente enmienda:

La escala que en dicho artículo se establece para los "Celadores sanitarios" deberá variarse por la siguiente:

	Pesetas
25 celadores de primera , a 5.000.....	125.000
70 ídem. de segunda, a 4.000.....	280.000
67 ídem. de tercera, a 3.000.....	201.000
<u>162</u>	<u>606.000</u>

Lo cual supone un aumento de 26.000 pesetas sobre la cantidad presupuestada.

Palacio de las Cortes, 13 de Diciembre de 1932.- Salvador Martínez Moya.- Luis Fábrega.- Manuel Becerra.- Basilio Alvarez.- Emilio de Sola.- José Templado.-Manuel Moreno Mendoza.-Siguen las firmas hasta 46.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes número 274, apéndice 5ª)

ENMIENDA DEL SR. REY MORA AL CAP. 1º DE LA SUBSECCION 2ª, DEL DICTAMEN DE LA COMISION DE PRESUPUESTOS SOBRE EL DE GASTOS PARA 1933 DE LA SECCION 6ª DE LAS OBLIGACIONES DE LOS DEPARTAMENTOS MINISTERIALES, "MINISTERIO DE LA GOBERNACION".

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

Los Diputados que suscriben tienen el honor de presentar a la Cámara la siguiente enmienda al presupuesto del Ministerio de la Gobernación, subsección 2ª, "personal", capítulo 1º:

El art. 3ª quedará redactado así: "Cuerpo Médico de Sanidad Nacional, 1.350.000 pesetas."

El art. 12, "Funcionarios administrativos sanitarios, 313.000 pesetas."

El art. 28, "Personal técnico-auxiliar subalterno de Sanidad exterior, 827.000 pesetas."

Palacio de las Cortes a 13 de Diciembre de 1932.-Fernando Rey Mora. Justo Villanueva.- Luis Fábrega.- Basilio Alvarez.- Adolfo Chacón.-Gerardo Abad Conde.- Miguel de Cámara.- Andrés Drozco.- Siguen las firmas hasta 54.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes número 274, apéndice 3ª.)

ENMIENDAS DEL SR. RODRIGUEZ DE VERA AL DICTAMEN DE LA COMISION DE PRESUPUESTOS SOBRE EL DE GASTOS PARA 1933 DE LA SECCION 6ª DE LAS OBLIGACIONES DE LOS DEPARTAMENTOS MINISTERIALES, "MINISTERIO DE LA GOBERNACION".

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

Al capítulo 1º de la subsección 3ª:

Los Diputados que suscriben tienen el honor de proponer, con carácter de enmienda, la siguiente al dictamen de la Comisión de presupuestos, subsección 3ª, del de Gobernación.

El capítulo 1º, art. 3º, se incrementará en epígrafe "Personal auxiliar administrativo" en 40.000 pesetas, quedando el epígrafe redactado así:

	Pesetas
40 auxiliares, a 4.000	160.000
40 ídem, a 3.500.....	280.000
80 ídem, a 3.000.....	240.000
	<u>680.000</u>

Palacio de las Cortes, 11 de Diciembre de 1932.-Romualdo Rodríguez de Vera.-Gerardo Abad Conde.-Rafael Guerra del Río.- José Serrano Batanero.- Esteban Mirasol Ruiz.- Miguel de Cámara.- Rafael Salazar Alonso.- Siguen las firmas hasta 23.

Al capítulo 3º de la subsección 3ª:

Los Diputados que suscriben tienen el honor de proponer a la Cámara la siguiente enmienda al dictamen de la Comisión de presupuestos sobre el de Gobernación, subsección 3ª, capítulo 3º, art. 4º, epígrafe "Red telefónica oficial y comunicaciones oficiales".

Serán dadas de baja 40.000 pesetas, quedando redactado así:

Red telefónica oficial y comunicaciones oficiales, 420.000 pesetas.

Palacio de las Cortes, 12 de Diciembre de 1932.- Romualdo Rodríguez de Vera.- Gerardo Abad Conde.-Rafael Guerra del Río.- Esteban Mirasol Ruiz.- José Serrano Batanero.-Rafael Salazar Alonso.- Miguel de Cámara.- Siguen las firmas hasta 23.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes número 274, apéndice 4ª.)

Pressupost del Ministeri d'Agricultura i Economia

El dia 16 de desembre de 1932 comença la discussió del Pressupost del Ministeri d'Agricultura i Economia.

Indicia el debat el diputat Fanjul retreient el discurs que vuit mesos enrara va fer el Ministre, en Marcellí Domingo, en discutir el Pressupost del 1932, en el que deia les coses que hauria volgut fer i que no va poder fer, però que deixava per al Pressupost vinent, i ara resulta que tampoc en aquest Pressupost no hi ha res del que va prometre fa vuit mesos. Afirma que el present Pressupost és si fa o no fa com els anteriors, amb l'única diferència que ara es destinen 50 milions a la Reforma agrària i en els anteriors d'això no se'n parlava.

Critica que només vagi a Agricultura el 0'45% del Pressupost total, que a Economia hi vagi el 2'75% i que, en canvi, a Governació, Guerra i Marina el 8, el 9 i el 7%, respectivament.

Es ben curiós que aquest diputat, de l'extrema dreta, empri aquests arguments per a criticar el Govern, quan essent militar, com era, havia d'haver trobat bé aquesta despesa elevada a Governació i Guerra. (En Fanjul, que era general de l'exèrcit, fou qui, el 19 de juliol fou capturat a la Caserna de la Muntanya, a Madrid, quan l'assaltaren les forces populars al servei de la República i afusellat, posteriorment.)

Comenta que el Ministre potser portava un altre Pressupost, però que s'ha deixat vèncer pels seus companys de Govern i l'ha restringit. Si és així, només cal deduir-ne que els del Govern no saben res dels problemes agrícoles d'Espanya; no hi ha cap més raó que ens pugui explicar la migradesa dels diners que s'assignen a Agricultura. Però, a l'hora de les retallades es fan irregularment, o sigui que si hi ha una Direcció General poderosa o influent, la seva retallada és més petita, mentre que d'altres sense poder ni influència sobre el Ministre són retallades sense pietat.

Des del punt de vista de l'estructura del Ministeri, val a dir que hi ha massa Direccions Generals. D'altra banda, hi ha confusió de funcions; l'Institut de Reforma Agrària inclou una sèrie de funcions de Direccions Generals diverses, cosa que provocarà problemes i col·lisions entre els organismes. En canvi, hi ha òrgans repetits, com per exemple estadística, en diversos llocs, en comptes de crear un òrgan únic d'estadística que reulli totes les dades del Ministeri.

Esmenta alguns incongruències relatives a qüestions de personal del Ministeri. Opina que l'estructura del Pressupost seria la d'establir un capítol per a cada Direcció General. Pel que fa al seu continuïtat, comenta que els tres problemes fonamentals del camp espanyol són: electrificació rural, repoblació forestal i estadística, i que tots tres van força mal dotats, malgrat que els té en estudi el mateix Govern, i que els tres han estat oblidats tot i ésser bàsics i fonamentals.

Comenta les paraules de Domingo sobre el fet que l'economia espanyola ha

ENMIENDA DEL SR. RUIZ-FUNES AL CAP. 89 DEL DICTAMEN DE LA COMISION DE PRESUPUESTOS SOBRE EL DE GASTOS PARA 1933 DE LA SECCION 69 DE LAS OBLIGACIONES DE LOS DEPARTAMENTOS MINISTERIALES, "MINISTERIO DE LA GOBERNACION".

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

Los Diputados que suscriben presentan las siguientes enmiendas al capítulo 89, artículo único, de la sección 3a del presupuesto de la Subsecretaría de Comunicaciones, Dirección general de Correos:

1a. Las 101.000 pesetas consignadas para aumento de gratificación de mando en la Administración provincial "se transferirán" al concepto de "sueldos del personal técnico".

2a. La cantidad de 60.500 pesetas consignadas para aumento de las gratificaciones de mando en la Dirección general "se transferirá" al concepto de "sueldos del personal técnico".

Igualmente proponen un artículo adicional a dicho presupuesto en el que se establezca que las cantidades sobrantes de lo consignado para gastos de la sección 3a, correspondiente a la Dirección general de Correos, se aplicarán a aumentar proporcionalmente los sueldos de los funcionarios técnicos de la última categoría.

Palacio de las Cortes, 9 de Diciembre de 1932. Mariano Ruiz-Funes José Serrano Batanero.- José Templado.- Pedro Romero.- Fernando Coca. José Royo Gómez.- Joaquín García Hidaigo.- M. Moreno.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes número 273, apéndice 4a)

de ser una economia dirigida i diu que la seva opinió és que s'hauria d'establir una economia liberal amb una certa elasticitat, ja que el Pre-supost del Ministeri d'Agricultura i Economia ha de ser d'ajuda i cooperació a les indústries que ho necessitin; però ara resulta que aquest Pre-supost no és ni liberal ni dirigit, ni res i que, a més, encara s'hi ha de sumar la consabuda ignorància del progrés:

Al capítol de l'Agricultura encara hi ha una altra cosa per a resoldre: les indemnitzacions per pèrdues de les collites per causes naturals. Els agricultors, tot i que paguen els impostos com tothom, se senten desemparats davant les catàstrofes naturals; quan es produïxen, s'han de recórrer a base de donatius i tot això és causa de pessimisme per als agricultors. Fins i tot quan és el Govern que decideix fer un donatiu per a paliar una desgràcia, els afectats triguen qui-sap-lo a cobrar-lo i/o finalment no el cobren.

Per acabar, parla del Consell Ordenador de l'Economia, tan pomposament creat en el Pressupost de l'any anterior. Pregunta l'orador: Què ha fet aquest organisme que havia de ser la panacea de l'Economia espanyola? Ha intervingut en l'elaboració del Pressupost? Quan hi ha d'intervenir? Quan ha de començar a actuar?

Figueras O'Neil critica la desconexió entre els Ministeris d'Agricultura, Hisenda i Obres Públiques en una sèrie de matèries que afecten els tres alhora. Comenta les dificultats del crèdit agrícola i es pregunta: Què podem fer, en aquest important capítol de l'economia, amb quantitats tan míseres com les que el Pressupost hi destina?

Els productes agrícoles espanyols no són protegits a l'estranger com caldria; l'Agricultura espanyola és víctima de les represàlies que hom fa a l'estranger als nostres productes. La salvació rau a exportar més i que cessi la protecció a la indústria; els tractats de Comerç són influenciat per la Junta d'Aranzels, la qual sucumbeix davant les pressions i les influències dels industrials i resulta que allà on l'Agricultura no té cap mena de veu, la indústria té tots els avantatges.

Parla d'una política nacional de sítges per a cereals, en relació amb la política del blat. Demana la constitució d'un banc agrari que promougui la potència econòmica a l'agricultura i eviti que calgui en mans de la usura.

Ortega i Gasset (Eduard) protesta de la forma com s'estan discutint i aprovant els Pressupostos; diu que no hi ha temps d'estudiar-los per part dels diputats i que les modificacions que el Ministeri presenta a la Comissió es coneixen a darrera hora; moltes vegades, ni la mateixa Comissió no pot assegurar-se de certs detalls; no hi ha dades comparatives ni estadístiques a la disposició dels diputats.

Intervé Guerra del Río per acusar el Govern de ser l'autor d'aquest disbarat. Manifesta que les darreres modificacions fetes pel Ministeri al Pressupost d'Agricultura i Economia foren rebudes el dia anterior sense ni haver passat pel Consell de Ministres.

Martín intervé i diu que el Pressupost que es discuteix del Ministeri d'Agricultura i Economia causa una lamentable impressió i li pronostica un fracàs. És clar que no en té la culpa el Ministre, sinó les reallades que els seus companys de Govern l'hi han obligat a fer; aquesta és l'única explicació lògica del resultat, però d'això es dedueix que els Ministres del Govern no tenen ni la més petita idea dels problemes del camp.

No hi ha estadístiques: heus ací un mal heretat de la Monarquia, però en canvi hi ha unes indústries que viuen de la protecció dels aranzels proteccionistes; aquestes indústries són la siderúrgia, el tèxtil i l'eixotricat, i són les que condicionen la misèria de l'agricultura, també un mal heretat de la Monarquia perquè l'Agricultura no va ser mai protegida per aquella. Com també s'ha heretat de la Monarquia l'abandonament dels mitjans de producció a les mans dels manipuladors dels diners que són els que precisament reben la protecció de l'Estat.

Parla del conreu del tabac, del cotó i dels cereals; i de la necessitat d'una llei d'aigües. Considera el Pressupost com una repoblació burocràtica, en la qual els serveis agrícoles s'emporten la part del lleó. Es gasten massa diners a Guerra i massa pocs a Agricultura i Economia. Finalment, posa en evidència algunes incongruències en diversos capítols.

Suárez Picallo, diputat gallec, explica la miserosa situació de l'agricultura gallega en una veritable posició de postració i abandonament. Lamenta que els gallegos paguin per impost territorial a l'Estat res menys que 24 milions de pessetes i que els serveis prestats a Galícia pel ram agrícola pugnin 407.000 pessetes, de les quals 147.000 són per a burocràcia (xifres del Pressupost del 1930).

L'orador s'estén llargament fent un quadre de la trista situació de l'agricultura gallega. Lamenta, entre altres coses, que l'Escola de Veterinària de Santiago, que la dictadura va convertir en una caserna, encara ho continuï essent. Diu que la República no ha fet res per tornar el seu antic destí a l'edifici en una Regió fonamentalment ramadera com la gallega on és il·lògic que no hi hagi una escola de Veterinària. Fa uns llargs comentaris sobre les qüestions ramaders de Galícia.

Martín i Martín comenta la manca de temps per a estudiar els Pressupostos. Aquest mateix li causa molta pena i molt desconsol, perquè veu que la majoria dels serveis estan indotats, o bé per ignorància o per voler agreujar encara més l'agricultura. Exposa la desproporció de la quantitat assignada a Obres Públiques en relació a l'Agricultura. Si bé sembla que es doblí en xifres el Pressupost, no cal perdre de vista que es destinen 52 milions a la Reforma Agrària, però exposa el seu pessimisme que amb tal misèria quantitat es pugui fer cap Reforma Agrària.

Parla del problema del blat. Comenta que dels 124 milions pressupostats per aquest Ministeri, 52 van a la Reforma Agrària i de la resta, 43 milions són per burocràcia. També diu que de la forma com està presentat el Pressupost es fa difícil seguir els conceptes i estudiar les despeses; que s'hauria hagut de fer d'una altra manera. Analitza algunes partides; per exemple, diu que es creen setze centres vitícoles i enològics amb una

assignació de 25.000 pessetes cada un i l'orador es pregunta si amb aquesta quantitat podran fer alguna cosa els setze centres nous. Compara les dotacions del Pressupost espanyol amb les del francès, que són deu, vint, trenta vegades més altes en molts llocs.

Calderón intervé per comentar que, al Pressupost del 1932 es van destinar 1.250.000 pessetes per al Consell Ordenador, i pregunta: què ha fet, en nou mesos, aquell Consell? Comenta la manca de temps per a poder estudiar els dictàmens i proposa que en el proper Pressupost, el Govern presenti un projecte abans del mes de maig, per tal de deixar que els diputats el puguin estudiar durant l'estiu, i a la tardor discutir-lo amb calma.

Parla del Comerç com de la Ventafocs del Ministeri: dels 124 milions del Ministeri, només $\frac{2}{3}$ van a Comerç. Comenta que es podrien simplificar alguns despeses agrupant altres Direccions Generals i posa en relleu una aberrant hipèrtròfia del que avui en diríem tecnocràcia. El Ministeri d'Agricultura és el més tecnocratitzat en aquests darrers Pressupostos. I així precisament en un Ministeri el titular del qual és el que disposa de més òrgans assessors i consellers, perquè s'ha de veure el nombre de Consells i Juntes que auxiliien el Ministre en la seva comessa!

En canvi, s'han suprimit totes les subvencions a les entitats agrícoles i ramaderes de tota la Nació. Però, això sí, s'editarà una luxosa revista que costarà 245.000 pessetes i es repartirà de franc a les entitats agrícoles i ramaderes d'Espanya. No hi ha Pressupost per a crear les assegurances agrícoles, però en canvi es preveu una partida per danys dels animals i pedregades! La Mutualitat de l'assegurança agrícola, que fou dissolta per la dictadura quan començava a donar fruit la seva magnífica obra, no ha estat reconstituïda. Tampoc no es destina res a l'ensenyament ambulant rural.

Finalment, demana explicacions sobre com restaran els serveis d'Agricultura si s'aplica l'Estatut de Catalunya; diu que això plantejarà una sèrie de problemes i dificultats que s'han de preveure ara per tal de no trobar-se després amb imprevistos.

I, per acabar, una frase contundent: aquest Pressupost no és el que esperaven els pagesos espanyols.

El dia 17 de desembre continua la discussió per la totalitat, amb la intervenció del diputat Niembro.

Aquest acusa el Pressupost de desordenat, desorganitzat i difícil d'entendre. Que no veu cap canvi en l'orientació del Pressupost, ja que és la mateixa dels Pressupostos anteriors. Hi ha, sí, un petit canvi, per exemple el nomenament d'agregats comercials a les ambaixades, els quals tenen la missió de vitalitzar el comerç internacional d'Espanya i defensar els productes espanyols a l'estranger, obrint mercats nous.

Però si es gasten, per una banda, 500 milions per a l'Exèrcit i 300 per a la Marina, que no serveixen per a res, en canvi només es destinen a la política aranzel·lària 2 milions i mig de pessetes! S'ha de revisar tota la política aranzel·lària, s'han de posar al dia els aranzels, proteccionistes

i antiuats, que foren creats ara fa trenta anys i només han sofert uns petits retocs, i no cal oblidar que foren creats pels plutòcrates i les grans empreses i fet a la mida del seu gust.

Al Pressupost no hi ha assignacions per al crèdit agrícola; a la ramaderia es destinen 770.000 pessetes més que l'any passat! Quina decepció s'han emportat els ramaders d'Espanya! En canvi, hem d'assenyalar un fet positiu: es destinen, per primera vegada, diners a l'avicultura.

Finalment, com a cloenda de la discussió, parla en Marcel·lí Domingo, ministre d'Agricultura i Economia, amb un discurs més aviat curt, de circumstàncies que diu ben poca coseta.

El Ministre constata que el Pressupost ha defraudat a tothom en compararlo amb l'anterior i, més particularment quan se li han retret les paraules que va dir en defensar el de l'any anterior. Llavors, tothom va trobar bé moltes coses; per exemple, la constitució del Consell Ordenador de l'Economia, i ara, al cap de set mesos, ja se li demanen resultats, quan aquest Consell, la primera preocupació que va tenir va ser la de fer-se amb tota la documentació estadística possible.

Recorda que, a Rússia, van haver de treballar activament durant quatre anys, els òrgans econòmics de planificació, per poder arribar a elaborar un pla quinquenal. Ara, ací, en set mesos ja volen veure els resultats! La meua opinió en discutir el darrer Pressupost, va ser que no havia de dependre del meu únic criteri la formació del Pressupost, sinó també del Consell. Si aquest organisme no ha pogut desenvolupar la seva gestió, jo no podria, sense estructurar el nou pla, fer un Pressupost de la meua única i exclusiva responsabilitat.

Rebutja l'acusació de burocratisme dient que, en aquest moment, al Ministeri d'Agricultura i Economia s'hi realitzen moltes més funcions que no abans, i que és natural que hi ha d'haver molts més funcionaris per atendre les noves funcions, ja que sense gent, evidentment no es podrien complir. Han estat creats molts organismes nous dins el Ministeri: pel blat, pel vi, per la selecció de llavors, per incrementar diversos conreus com el del cotó, per fer disminuir l'atur al camp, l'estadística industrial i la producció d'energia elèctrica. Per cert que, sobre aquest darrer punt, s'haurà de cercar una nova forma de tarifar l'energia elèctrica, segons exposa la Direcció General d'Indústria i un problema tan important com aquesta també ha passat al Consell Ordenador de l'Economia. També diu que, i amb unes bases molt modestes, s'impulsa la inspecció i la vigilància de l'exportació.

Pel que fa als aranzels, hi ha un projecte en estudi d'un nou aranzel, que ha de ser informat per l'esmentat Consell. Es tracta de donar una estructura als aranzels d'acord amb el comerç internacional d'avui dia.

La ramaderia és obra de la República, no cal comentar-la.

La repoblació forestal: hom hi està fent tot el que es pot.

Es aquest el Pressupost que el Ministre volia? Evidentment, no, però malgrat tot, té una orientació ben nova que haurà de prevaler, és a dir que

farà passar d'una economia capitalista liberal a una economia dirigida. Lamenta la desguà i el desencoratjament en què han caigut molts diputats a la vista d'aquest Pressupost. En aquesta hora necessitem estímuls optimites; al cap i a la fi, la situació d'Espanya no és tan dolenta com sembla a primera vista si la comparem amb la situació d'altres nacions: no estem endeutats ni ens deuen, no tenim tants parats com d'altres, no hem tingut el drama de la guerra mundial, no hem de conquerir nous territoris per poder donar lloc a un excés de població; bé podem ser un xic optimistes!

Després de les corresponents rectificacions dels diversos oradors, en les quals es demostra que ningú no ha convençut ningú, es passa a la discussió de l'article.

Té lloc durant el dia 17 de desembre de 1932, començant per un vot particular de Guerra del Rió, en el qual ataca altre cop la qüestió dels sous dels funcionaris, que fou ja el cavall de batalla en la discussió dels anteriors Pressupostos i que no negligem cap ocasió per a reiniciar l'atac. Es tracta, diu, de retornar a la situació de les plantilles de 21-7-1931, i demana, en defensar el seu vot particular, sobre aquesta qüestió unes explicacions al Ministre.

En Marcel·lí Domingo, en replicar, no fa més que escórrer el bulto dient que la solució definitiva d'aquesta qüestió es troba en la promulgació de l'Estatut del funcionari i que, llavors, hom resoldrà d'una manera general i organitzada aquest afer.

El vot particular és rebutjat.

Un vot particular de Manteca vol rectificar alguns errors a la assignació de sous a la Direcció General de Muntanyes, en la qual es va fer una retallada de personal sense cap mena de raó, i proposa de posar més personal tècnic a l'esmentada Direcció. La Comissió accepta l'esmena però, com que representa un augment haurà de ser votada especialment.

Una esmena de Fanjul sobre sous dels empleats de la Guàrdia forestal és acceptada per la Comissió.

Intervé Alvarez Mendizábal per fer observar la indotació de la majoria dels serveis del Ministeri d'Agricultura i Economia, i la manca d'homogeneïtat entre les diferents Direccions Generals. Particularment, comenta la insuficient dotació de la Reforma Agrària, en 50 milions de pessetes. Demana explicacions sobre l'activitat del Consell Ordenador d'Economia.

Domingo li replica que l'esmentat Consell està treballant intensament i que ja es veuran els seus resultats.

Fanjul fa una aguda crítica de l'actuació del dit Consell, una altra vegada. Rebutja l'acusació de pessimisme que ha fet el Ministre a tots aquells qui estan en desacord amb el Pressupost. Comenta que la indústria tèxtil catalana està torpedejant la producció de cotó a Andalusia, ja que si hi hagués hagut cotó abundant produït a Extremadura o Andalusia, les filatures haurien de marxar de Catalunya.

Parla també del problema de les llavors, selecció i desinfectació, que el

crèdit concedit a aquesta partida és insuficient. També ho és el de la lluita contra els danys de la pedra i la seva assegurança. Finalment, també troba insuficient l'assignació que es destina a elaborar dades estadístiques.

Una esmena de Mairal sobre sous suplementaris a cert personal especialitzat és acceptada ràpidament.

Una altra d'Alvarez Mendizábal és retirada per l'autor.

Maz del Moral critica el capítol 3 del Pressupost. El qualifica de desordenat en el personal, ja que hi ha llocs en què hi ha massa personal i d'altres en què n'hi ha massa poc. Les seccions agrònòmiques provincials no podran funcionar amb un sol enginyer agrònom, és massa feina per a un de sol. La revista que vol publicar el Ministeri és massa cara i luxosa, no és el moment de fer aquestes despeses.

Hi ha poca assignació als caps de demostració i ensenyament ambulants. El concurs del cotó, del qual hom n'espera tant a les Regions on l'atur agrícola és tan intens, presenta dos grossos inconvenients que no han estat tinguts en compte: les gelades tardanes i les pluges primerenques, que poden malmetre les collites; cal que l'Estat protegeixi aquest concurs tan delicat.

D'altra banda, si ens dediquem al concurs del cotó, els països exportadors d'aquest producte poden prendre represàlies a les nostres exportacions d'oli i de vi.

Alvarez Mendizábal vol suprimir algunes parts del Pressupost de l'article 4, entre aquestes el Consell Ordenador de l'Economia, que diu que no serveix per a res.

Díaz Alonso parla dels 50 milions destinats a la Reforma Agrària i pregunta si aquest import va destinat a les despeses de la implantació o ha de ser per a poder assentar els pagessos a les finques expropiades, o si ha de ser per a indemnitzar els propietaris de les finques incautades.

Sobre aquest punt, es desplega una veritable discussió sempre molt viva, en alguns moments gairebé violenta, entre diputats del grup radical i del socialista. Sembla mentida que un detall que no és de primer ordre com aquell arribi a promoure un tal guirigai entre els diputats.

En aquell moment, es posa de manifest una lluita entre els diputats del grup radical socialista, al qual pertanyia el Ministre i els diputats del grup radical, que des de feia un any estaven pràcticament a l'oposició.

Algunes esmenes al capítol 5 de Manteca, Díaz Alonso i Pérez Madrigal són acceptades.

López Varela critica l'abundància de Direccions Generals: en compta sis a les quals hi ha res menys que 200 empleats escampats per tot el país; en canvi, només es destinen 60.000 pessetes a l'estandardització dels productes agrícoles; 141.000 als corresponents estadístics dels pobles (als quals toquen 300 pessetes a cada un per a facilitar dades al Govern; que poden fer amb aquesta quantitat!); 21.000 per beques de treballadors ru-

als en aprenentatge; per estudis de biologia de terres, figuren 50.000 pessetes; per viticultura, s'assigna la mateixa quantitat a tot Galícia que per a Valdepeñas sol; per auxili als camperols damnificats per pedregades, no res; per repoblació forestal, 30.000 ptes; 150.000, per prevenció d'incendis i extinció. Però, pregunta, què es pensen que es pot fer amb aquestes quantitats??

I de la concentració parcel·lars ni se'n parla! No hi ha quasi res per cooperatives agrícoles, res pel crèdit agrícola: o sigui, que l'agricultura espanyola continuarà vinculada estretament a la usura.

Canales protesta que el Govern no tingui autoritat sobre la majoria per obligar-la a restar al saló de sessions a discutir i a aprovar (al·ludeix al fet que essent ja les dues de la matinada, molts diputats s'havien anat retirant). Resulta que durant tot el dia s'ha discutit diversos capítols però que no s'han pogut aprovar per manca de quòrum, el nombre de diputats no passa de cent i, és clar, les votacions no són viliades. Segons el president, seran efectuades un altre dia, mentre tant es van comentant les partides i les esmenes en un saló de sessions pràcticament buit.

Canales continua dient que lamenta la poca cosa que s'ha fet durant l'any i que dubta que aquest nou Pressupost sigui un Pressupost republicà de debò i que més aviat sembla una continuació de l'anterior, que fou qualificat de transició i de liquidació. I, aquest, doncs, de què pot ser qualificat? Hom vol fomentar el correu de tabac i, en canvi, disminueix la zona afectada a la seva producció en 3.000 ha. Ataca fortament el Ministre per manca de coordinació.

Es van discutir els capítols 8, 9, 10 i 11.

En arribar al 12 es parla dels 50 milions per a la Reforma Agrària i hom torna a preguntar per quin concepte són aquests milions. La resposta és que per als serveis derivats de la implantació de la Reforma Agrària, però per a d'altres qüestions (indemnització als propietaris). Es comenta que al Consell de la Reforma Agrària hi hagi representants del Banc Hipotecari d'Espanya (que tan nefast ha estat per als pagesos) i representants de les Cambres agrícoles (on tot són propietaris).

S'enllesteix la discussió, pendent de la votació, que es fa en dies posteriors, aprofitant la presència de prous diputats, ja que en aquest moment no n'hi ha prou per a donar validesa a la votació. En aquestes votacions no es presenta cap dificultat.

DICTAMEN DE LA COMISSIÓ DE PRESUPUESTOS SOBRE EL DE GASTOS PARA 1933 DE LA SECCIÓN 10 DE LAS OBLIGACIONES DE LOS DEPARTAMENTOS MINISTERIALES, "MINISTERIO DE AGRICULTURA, INDUSTRIA Y COMERCIO".

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

La Comisión de Presupuestos tiene el honor de someter a la deliberación y aprobación de las Cortes su dictamen sobre la sección 10, "Ministerio de Agricultura, Industria y Comercio", del presupuesto de gastos para 1933, en el que se introducen, a consecuencia de órdenes ministeriales o por iniciativa de la Comisión, las modificaciones que se consignan en nota siguiente:

SECCION DECIMA

MINISTERIO DE AGRICULTURA, INDUSTRIA Y COMERCIO.

Cap. Art. DESIGNACION DE LOS GASTOS **CREDITOS PRESUPUESTOS**
 Par artículos por capitulos pesetas.

SERVICIOS DE CARÁCTER PERMANENTE

Administración central.

10	1º	Sueldo del Ministro.....	30.000,00
"	2º	Subsecretario, Directores generales e Inspector general de los servicios socialagrarios.....	196.000,00
"	3º	Cuerpo de administración civil...	2.347.000,00
"	4º	Subsecretaría.....	59.000,00
"	5º	Asesoría Jurídica.....	30.000,00
"	6º	Inspección Central de Intervención y Abastecimiento.....	27.000,00
"	7º	Dirección gral. de Agricultura...	8.445.250,00
"	8º	Dirección gral. de Comercio y Política Arancelaria.....	641.000,00
"	9º	Dirección gral. de Ganadería e Industrias Pecuarias.....	1.137.000,00
"	10	Dirección gral. de Industria.....	4.311.255,00
"	11	Dirección gral. de Minas y Combustibles.....	2.624.000,00
"	12	Dirección gral. de Montes, Pesca y Caza.....	7.122.375,00
"	13	Inspección gral. de los Servicios socialagrarios.....	185.500,00
			27.155.360,00

CREDITOS PRESUPUESTOS

Cap. Art. DESIGNACION DE LOS GASTOS Por artículos por capítulos pesetas.

Cap. Art.	DESIGNACION DE LOS GASTOS	Por artículos por capítulos pesetas.
22	<u>Material</u>	
22	Ministerio.....	260.000,00
"	Dirección gral. de Agricultura...	31.000,00
"	Dirección gral. de Comercio y Política Arancelaria.....	103.000,00
"	Dirección gral. de Ganadería e Industrias Pecuarias.....	36.000,00
"	Dirección gral. de Industria.....	328.000,00
"	Dirección gral. de Minas y Combustibles.....	118.000,00
"	Dirección gral. de Montes, Pesca y Caza.....	81.000,00
"	Inspección gral. de los Servicios socialagrarios.....	248.000,00
	<u>Administración provincial</u>	1.205.000,00

Administración provincialPersonal.

32	Dirección gral. de Agricultura...	"
"	Dirección gral. de Ganadería e Industrias Pecuarias.....	466.000,00
"	Dirección gral. de Minas y Combustibles.....	21.000,00
"	Dirección gral. de Montes, Pesca y Caza.....	33.248,00
	<u>Material.</u>	520.248,00

42	Subsecretaría.....	50.000,00
"	Dirección gral. de Agricultura...	172.000,00
"	Dirección gral. de Ganadería e Industrias Pecuarias.....	51.100,00
"	Dirección gral. de Industria.....	452.000,00
"	Dirección gral. de Minas y Combustibles.....	48.000,00
"	Dirección gral. de Montes, Pesca y Caza.....	264.150,00
	<u>Gastos Diversos</u>	1.037.250,00

52	Subsecretaría.....	5.075.000,00
"	Dirección gral. de Agricultura...	573.000,00
"	Dirección gral. de Comercio y Política Arancelaria.....	200.000,00
"	Dirección gral. de Ganadería e Industrias Pecuarias.....	78.000,00
"	Dirección gral. de Industria.....	75.000,00

CREDITOS PRESUPUESTOS

Cap. Art. DESIGNACION DE LOS GASTOS Por artículos por capítulos pesetas.

52	Dirección gral. de Minas y Combustibles.....	174.750,00
"	Inspección gral. de los Servicios socialagrarios.....	876.000,00
	<u>Servicios generales y especiales.</u>	7.051.750,00
62	Dirección gral. de Agricultura...	8.991.000,00
"	Dirección gral. de Comercio y Política Arancelaria.....	588.000,00
"	Dirección gral. de Ganadería e Industrias Pecuarias.....	7.082.000,00
"	Dirección gral. de Industria.....	300.000,00
"	Dirección gral. de Minas y Combustibles.....	1.374.000,00
"	Dirección gral. de Montes, Pesca y Caza.....	9.290.750,00
"	Inspección gral. de los Servicios socialagrarios.....	250.000,00
	<u>SERVICIOS EN EL EXTRANJERO</u>	27.875.750,00

Personal.

72	Dirección gral. de Agricultura...	134.000,00
"	Dirección gral. de Comercio y Política Arancelaria.....	660.000,00
	<u>Material y varios.</u>	794.000,00

82	Unico. Dirección gral. de Agricultura...	32.000,00

	<u>Servicios especiales.</u>	

92	Unico. Dirección gral. de Industria.....	"

Auxilios y subvenciones.

10	Subsecretaría.....	72.000,00
"	Dirección gral. de Agricultura...	110.000,00
"	Dirección gral. de Comercio y Política Arancelaria.....	272.000,00
"	Dirección gral. de Ganadería e Industrias Pecuarias.....	385.000,00
"	Dirección gral. de Minas y Combustibles.....	762.000,00
"	Dirección gral. de Montes, Pesca y Caza.....	30.000,00
	<u>SERVICIOS EN EL EXTRANJERO</u>	1.631.000,00

.../...

.../...

CREDITOS PRESUPUESTOS	
Cap. Art.	DESIGNACION DE LOS GASTOS
	Por artículos Por capítulos pesetas. pesetas.
	<u>Congresos, Concursos, Conferen- cias, Exposiciones, Ferias y Cer- támenes.</u>
11 1a	Dirección gral. de Agricultura.... 275.000,00
" 2a	Dirección gral. de Comercio y Po- lítica Arancelaria..... 110.000,00
" 3a	Dirección gral. de Industria..... 37.000,00
" 4a	Dirección gral. de Montes, Pesca y Caza..... 40.000,00
	<u>Reforma araria.</u>
12 Unico.	Reforma agraria..... " 52.092.000,00
	<u>SERVICIOS DE CARÁCTER TEMPORAL.</u>
13 1a	Dirección gral. de Agricultura....2.375.000,00
" 2a	Dirección gral. de Industria..... 3.500,00
" 3a	Dirección gral. de Ganadería e In- dustrias Pecuarias..... 25.000,00
" 4a	Dirección gral. de Minas y Combustibles..... 1.965.000,00
	<u>EJERCICIOS CERRADOS.</u>
14 Unico.	Obligaciones que carecen de cré- dito legislativo..... " 73.646,52

RESUMEN

Servicios de carácter permanente.....	119.888.978,00
Idem. de carácter temporal.....	4.368.500,00
Ejercicios cerrados.....	73.646,52
	<u>124.331.124,52</u>

Palacio de las Cortes, 14 de Diciembre de 1932.- El presidente,
Isidoro Vergara.- El secretario, José Manteca.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes
número 275, apéndice 8a.)

VOTO PARTICULAR DEL SR. GUERRA DEL RÍO AL CAP. 12 DEL DICTAMEN DE LA COMISIÓN DE PRESUPUESTOS SOBRE EL DE GASTOS PARA 1933, SECCIÓN 10, "MINISTERIO DE AGRICULTURA".

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

El Diputado que suscribe, lamentando disenter del parecer de sus compañeros de Comisión, tiene el honor de someter a la aprobación de las Cortes el siguiente voto particular al capítulo 12, art. 3a del dictamen sobre el presupuesto de gastos del Ministerio de Agricultura, Industria y Comercio:

" Se restablecen las plantillas acordadas por decreto de 21 de Julio de 1931, correspondientes a las escalas técnico-administrativa y auxiliar de los Cuerpos de Administración civil de este Departamento."

Palacio de las Cortes, 16 de Diciembre de 1932.- Rafael Guerra de Rfo.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes
número 277, apéndice 2a.)

VOTOS PARTICULARES DE LOS SRES. GUERRA DEL RÍO, VILLANUEVA Y MANTECA A LOS CAPÍTULOS 19 Y 62 DEL DICTAMEN DE LA COMISIÓN DE PRESUPUESTOS SOBRE EL DE GASTOS PARA 1933 DE LA SECCIÓN 10, "MINISTERIO DE AGRICULTURA, INDUSTRIA Y COMERCIO".

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

Al capítulo 19, art. 19, concepto 39.:

Los Diputados que suscriben, vocales de la Comisión de presupuestos, lamentando disentir de la opinión de sus compañeros de Comisión, tienen el honor de someter a la aprobación de la Cámara el siguiente voto particular a la sección 10 de las Obligaciones de los Departamentos ministeriales, "Ministerio de Agricultura, Industria y Comercio":

"En el capítulo 19, art. 19, concepto 39 se aumentarán nueve ingenieros jefes de Montes y 10 ingenieros subalternos del mismo Cuerpo, sustituyéndose al efecto la plantilla que figura en el dictamen.

El crédito de 1.061.000 pesetas se aumenta en 160.000 pesetas."

Palacio de las Cortes, 14 de Diciembre de 1932.- Rafael Guerra del Rfo.- Justo Villanueva.- José Manteca.

Al capítulo 19, art. 19, concepto 49.:

Los Diputados que suscriben, vocales de la Comisión de presupuestos, lamentando disentir de la opinión de sus compañeros de Comisión, tienen el honor de someter a la aprobación de la Cámara el siguiente voto particular a la sección 10 de las Obligaciones de los Departamentos ministeriales "Ministerio de Agricultura, Industria y Comercio":

En el capítulo 19, art. 19, concepto 49, se aumentan en 173.000 pesetas la dotación que en él figura de 800.000."

Palacio de las Cortes, 14 de Diciembre de 1932.- Rafael Guerra del Rfo.- Justo Villanueva.- José Manteca.

Al capítulo 62, art. 62, concepto 15:

Los Diputados que suscriben, vocales de la Comisión de presupuestos, lamentando disentir de la opinión de sus compañeros de Comisión, tienen el honor de someter a la aprobación de la Cámara el siguiente voto particular a la sección 10 de las Obligaciones de los Departamentos ministeriales "Ministerio de Agricultura, Industria y Comercio":

"Del capítulo 62, art. 62, se rebajarán 45.000 pesetas del concepto 15., 60.000 pesetas del concepto 16 y 55.000 pesetas del concepto 45."

Palacio de las Cortes, 14 de Diciembre de 1932.- Rafael Guerra del Rfo.- Justo Villanueva.- José Manteca.

Al capítulo 62, art. 62, concepto 25:

Los Diputados que suscriben, vocales de la Comisión de presupuestos, lamentando disentir de la opinión de sus compañeros de Comisión, tienen el honor de someter a la aprobación de la Cámara el siguiente voto particular a la sección 10 de las Obligaciones de los Departamentos ministeriales, "Ministerio de Agricultura, Industria y Comercio".

"En el capítulo 62, art. 62 se rebajarán 50.000 pesetas de las que figuran consignadas en el concepto 25, y 123.000 pesetas de las consignadas en el concepto 26 del mismo capítulo y artículo."

Palacio de las Cortes, 14 de Diciembre de 1932.-Rafael Guerra del Rfo.- Justo Villanueva.- José Manteca.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes número 275, apéndice 99.)

VOTO PARTICULAR DE LOS SRES. FANJUL, CALDERÓN Y MIEMBRO Y MIEMBRO AL DICTAMEN DE LA COMISIÓN DE PRESUPUESTOS, SOBRE EL DE GASTOS PARA 1933 DE LA SECCIÓN 10 DE LAS OBLIGACIONES DE LOS DEPARTAMENTOS MINISTERIALES, "MINISTERIO DE AGRICULTURA, INDUSTRIA Y COMERCIO".

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

Los Diputados que suscriben, lamentando disentir de sus compañeros de Comisión, tienen el honor de someter a la deliberación y aprobación de la Cámara el siguiente voto particular al dictamen de la Comisión de presupuestos sobre el de la sección 10, "Ministerio de Agricultura, Industria y Comercio".

En el capítulo 19, art. 12, el concepto 59 se redactará así:

Cuerpo de Guardia Forestal.

100 Celadores, a 3.000 pesetas.....	300.000
430 Capataces, a 2.500 pesetas.....	1.075.000
1.463 Guardas, a 2.000 pesetas.....	2.926.000
1.993	4.301.000

Palacio de las Cortes, 15 de Diciembre de 1932.- Joaquín Fanjul.-
Abilio Calderón.- Emilio Miembro.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes
número 276, apéndice 23.)

ENMIENDA DEL SR. MARIAL AL CAP. 19 DEL DICTAMEN DE LA COMISIÓN DE PRESUPUESTOS SOBRE EL DE GASTOS PARA 1933, DE LA SECCIÓN 10, "MINISTERIO DE AGRICULTURA".

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

Los Diputados que suscriben tienen el honor de proponer la siguiente enmienda al capítulo 19, art. 79, sección 69, que quedará redactado en la forma que sigue:

"Haber suplementario proporcional el sueldo para el personal de preparadores, maestros especializados y obreros electricistas, 50.000 pesetas."

Palacio de las Cortes, 16 de Diciembre de 1932.- Melchor Marial.-
Gerardo Abad Conde.- Manuel Torres.- Basilio Alvarez.- Eduardo Ortega y Casset.- Dimas de Madariaga.- Miguel de Cámara.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes
número 277, apéndice 69.)

ENMIENDAS DEL SR. ALVAREZ MENDIZÁBAL A LOS CAPÍTULOS 19, 29, 59, 69 Y 79 DEL DICTAMEN DE LA COMISIÓN DE PRESUPUESTOS SOBRE EL DE GASTOS PARA 1933, DE LA SECCIÓN 10, "MINISTERIO DE AGRICULTURA".

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

Al capítulo 19, art. 79, concepto 59.:

Los Diputados que suscriben tienen el honor de someter a la aprobación de la Cámara la siguiente enmienda al proyecto del presupuesto para el Ministerio de Agricultura, Industria y Comercio.

El capítulo 19, art. 79, concepto 59, quedará así:

Cuerpo de ingenieros agrónomos.

1 Inspector general, con 20.000.....	20.000
4 Inspectores de 19, a 18.000.....	72.000
16 Inspectores de 29, a 15.000.....	240.000
48 Ingenieros jefes de 19, a 12.000.....	576.000
52 Ingenieros jefes de 29, a 10.000.....	520.000
80 Ingenieros primeros, a 8.000.....	640.000
90 Ingenieros segundos, a 7.000.....	630.000
122 Ingenieros terceros, a 6.000.....	732.000
413	Total, pesetas..... 3.430.000

Figurando en el proyecto 3.260.000, supone un aumento de 170.000 pesetas.

El concepto 69, "Cuerpo de ayudantes del Servicio agronómico, quedará así:

5 Ayudantes mayores de primera, a 11.000.....	55.000
45 Ayudantes mayores de segunda, a 10.000.....	450.000
83 Ayudantes mayores de tercera, a 8.000.....	664.000
124 Ayudantes principales de primera, a 7.000....	868.000
133 Ayudantes principales de segunda, a 6.000....	798.000
172 Ayudantes primeros, a 5.000.....	860.000

562 Total, pesetas..... 3.695.000

Figurando en el proyecto 3.395.000 pesetas, supone un aumento de 300.000.

Palacio del Congreso, 15 de Diciembre de 1932.- José María Alvarez Mendizábal.- Rafael Guerra del Río.- Diego Martínez Barrios.- Ramón Carreras.- Eloy Vaquero.- Juan Bort Olmos.- Pío Díaz.- Gil Gil y Gil.- José Pareja Yébenes.- José Teodoro Canet.- Joaquín García Rives.- Perfecto Díaz.- Salvador Martínez Moya.- Tomás Peira.- Siguen las firmas hasta 53.

Al capítulo 2º, art. 3º, conceptos del 1 al 4:

Los Diputados que suscriben tienen el honor de someter a la aprobación de la Cámara la siguiente enmienda al proyecto del presupuesto para el Ministerio de Agricultura, Industria y Comercio.

En el capítulo 2º, art. 3º, conceptos del 1 al 4, que figuran con una asignación de 103.000 pesetas debe disminuirse a 50.000.

En el mismo capítulo, art. 5º, concepto 3, que figura con una asignación de 100.000 pesetas, debe disminuirse a 50.000.

Que significan un total baja de 103.000 pesetas, que deben aplicarse adicionando un artículo o concepto nuevo en el mismo capítulo que dirá así: "Para estimular a los agricultores al establecimiento de pequeños campos de demostración y experimentación agrícola, abonándoles un arrendamiento apropiado a las parcelas que dediquen a ello", con la consignación de 103.000 pesetas.

Congreso de los Diputados, 15 de Diciembre de 1932.- José María Alvarez Mendizábal.- José Teodoro Canet.- Tomás Peire.- Perfecto Díaz.- Eloy Vaquero.- José Domínguez Barbero.- Rafael Guerra del Río.- Ramón Carreras.- Juan Bort Olmos.- Miguel Garcia-Bravo Ferrer.- Salvador Martínez Moya.- Pío Díaz.- Gil Gil y Gil.- Luis Fábrega.- Ramón González Sicilia.- Siguen las firmas hasta 59.

Al capítulo 5º, arts. 1º y 7º:

Los Diputados que suscriben tienen el honor de someter a la aprobación de la Cámara la siguiente enmienda al proyecto del presupuesto para el Ministerio de Agricultura, Industria y Comercio:

En el capítulo 5º, art. 1º, debe desaparecer el concepto 4º, siendo baja la asignación de pesetas 1.250.000.

En el mismo capítulo, art. 7º, debe desaparecer el concepto 5º, siendo baja la asignación que figura de 212.000 pesetas.

Representan ambas bajas una cifra total de 1.462.000 pesetas, que se aplicarán a los siguientes conceptos nuevos, acoplados donde corresponda en el capítulo mismo:

Un concepto: "Pensiones para ingenieros agrónomos, ayudantes, maestros y capataces, para ampliación de estudios en España y en el extranjero, principalmente dirigidos al mejoramiento de los actuales cultivos e introducción de otros nuevos, con una asignación de 500.000 pesetas."

Otro concepto, que dirá así: "Para ensayos y establecimiento de mejoras de carácter permanente cuya realización pueda representar un gran beneficio social y económico, en cualquier parte del territorio nacional y posesiones de "Africa", con una asignación de 800.000 ptas.

Cuyos dos conceptos cuponen en total 1.300.000 pesetas. Que se compensan con el 1.462.000 y aun resulta una baja en el capítulo de 162.000 pesetas.

Congreso de los Diputados, 15 de Diciembre de 1932.- José María Alvarez Mendizábal.- Tomás Peire.- Perfecto Díaz.- Salvador Martínez Moya.- Diego Martínez Barrios.- José Domínguez Barbero.- Rafael Guerra del Río.- Ramón Carreras.- Eloy Vaquero.- Juan Bort Olmos.- José Teodoro Canet.- Miguel de Cámara.- José Pareja.- Sigfrido Blasco.- Manuel Morano Mendoza.- Siguen las firmas hasta 55.

Al capítulo 6º, art. 1º:

Los Diputados que suscriben tienen el honor de someter a la aprobación de la Cámara la siguiente enmienda al proyecto de presupuesto para el Ministerio de Agricultura, Industria y Comercio:

En el capítulo 6º, art. 1º, se incrementarán los siguientes conceptos:

	Serán	
	Pesetas	
El 5º, que figura con.....	10.000	20.000
El 7º, ídem.....	250.000	400.000
Del 8º al 16, ídem.....	195.000	225.000
Del 17 al 32, ídem.....	325.000	375.000
Del 33 al 38, ídem.....	120.000	157.000
El 42, ídem.....	50.000	70.000
Del 47 al 53, ídem.....	163.000	197.000
Del 54 al 58, ídem.....	120.000	125.000
Del 59 al 79, ídem.....	615.000	655.000
Del 84, ídem.....	500.000	1.000.000
Del 88, ídem.....	25.000	100.000
Total.....	2.373.000	3.324.000

Supone un aumento de 951.000 pesetas.

Congreso de los Diputados, 15 de Diciembre de 1932.- José María Alvarez Mendizábal.- Ramón González Sicilia.- Basilio Parafiso.- José Teodoro Canet.- Perfecto Díaz.- Eloy Vaquero.- José Domínguez Barbero.- Juan Bort Olmos.- Miguel Garcia-Bravo Ferrer.- Ramón Carreras.- Diego Martínez Barrios.- Pío Díaz.- Salvador Martínez Moya.- Tomás Peire.- José Pareja.- Siguen las firmas hasta 54.

Al capítulo 6º, arts. 1º, 2º, 3º y 6º:

Los Diputados que suscriben tienen el honor de someter a la aprobación de la Cámara la siguiente enmienda al proyecto del presupuesto para el Ministerio de Agricultura, Industria y Comercio:

Pesetas

En el capítulo 69, art. 12, el concepto 86, que tiene asignadas 1.500.000 pesetas, debe reducirse a 500.000 significando una baja de 1.000.000

En el mismo capítulo, art. 22, el concepto 79, cifrado en 150.000 pesetas, debe reducirse a 50.000, significando una baja de 100.000

En el mismo capítulo, art. 32, deben desaparecer los conceptos 10 y 11, cifrados en 55.000

En el mismo capítulo, art. 32, el concepto 16, cifrado en 2 millones de pesetas, se disminuye a 1.150.000 pesetas, son baja 810.000

En el mismo capítulo, art. 32 el concepto 19, cifrado en 750.000 pesetas, debe quedar con 250.000, lo que significa una baja de 500.000

En el mismo capítulo, art. 32, el concepto 25, cifrado en 500.000 pesetas, debe quedar en 100.000, suponiendo una baja de 400.000

En el mismo capítulo art. 62, debe desaparecer el concepto 22, significando baja su asignación de 150.000

En el mismo capítulo, art. 62, el concepto 34, cifrado en 700.000 pesetas, debe quedar en 400.000, suponiendo una baja de 300.000

Significan las bajas un total de 3.315.000

Para dar una apropiada aplicación a esta baja total, deben consignarse en este capítulo, en el lugar que le corresponda, los siguientes conceptos:

Pesetas

Uno, "Remuneraciones por trabajo intensivo y especial de investigación y experimentación al personal técnico de ingenieros agrónomos y ayudantes con destino a los diversos Servicios de la Dirección de Agricultura cifrado en 2.600.000

Otro concepto, que irá así: "Remuneraciones al personal subalterno; genetista, preparadores, maestros especializados, jefes de bodega, cepataces, dibujantes proyectistas, mecanógrafos calculadores, auxiliares microfotográficos, obreros electricistas y guardas obreros, con 572.750

Y otro concepto, "Para remuneraciones al personal administrativo del Cuerpo de porteros con destino en las secciones agronómicas, con 137.500

Que supone una inversión total de 3.310.250

Y significando las reducciones 3.315.000, resulta una baja en el capítulo de 4.750 pesetas.

Congreso de los Diputados, 15 de Diciembre de 1932.- José María Alvarez Mendizábal.- Diego Martínez Barrios.- Eloy Baquero.- José Teodoro Canet.- José Domínguez Barbero.- Rafael Guerra del Río.- Ramón Carreras Juan Bort Olmos.- Luis Fábrega.- Pío Díaz.- José Pareja Yébenes.- Ramón González Sicilia.- Perfecto Díaz.- Luis Velasco.- Tomás Peire.- Siguen las firmas hasta 53.

Al capítulo 62, art. 72:

Los Diputados que suscriben tienen el honor de someter a la aprobación de la Cámara la siguiente enmienda al proyecto del presupuesto para el Ministerio de Agricultura, Industria y Comercio:

"En el capítulo 62, art. 72, concepto único, que tiene una asignación de 250.000 pesetas, se elevará a 500.000. Supone un aumento de pesetas 250.000."

Congreso de los Diputados, 15 de Diciembre de 1932.- José María Alvarez Mendizábal.- José Teodoro Canet.- Perfecto Díaz.- Pío Díaz.- Basilio Paraiso.- Diego Martínez Barrios.- Rafael Guerra del Río.- Eloy Baquero.- José Domínguez Barbero.- Ramón Carreras.- Luis Fábrega.- Juan Bort Olmos.- Luis Velasco.- Salvador Martínez Moya.- Tomás Peire.- Siguen las firmas hasta 51.

Al capítulo 72, art. 22:

Los Diputados que suscriben tienen el honor de someter a la aprobación de la Cámara la siguiente enmienda al proyecto del presupuesto para el Ministerio de Agricultura, Industria y Comercio:

"En el capítulo 72, art. 22, debe desaparecer el concepto 49, cifrado en 140.000 pesetas, siendo substituido por un concepto nuevo que diga así: "Para campañas fitopatológicas, principalmente orientadas a los estudios de lucha biológica contra los insectos perjudiciales a los cultivos."

Así queda exactamente compensada la partida.

Congreso de los Diputados, 15 de Diciembre de 1932.- José María Alvarez Mendizábal.- Manuel Floren, Mendoza.- Ramón González Sicilia.- Antonio Tuñón.- Ramón Carreras.- Miguel de Cámara.- Manuel Becerra.- Miguel García Bravo Ferrer.- Emilio de Sola.- José María Roldán.- Edmundo Alfaro.- José Teodoro Canet.- Adolfo Checón.- Andrés Orozco.- Vicente Marco.- Siguen las firmas hasta 48.

ENMIENDAS DEL SR. FECED A LOS CAPÍTULOS 19, 59 Y 62 DEL DICTAMEN DE LA COMISIÓN DE PRESUPUESTOS SOBRE EL DE GASTOS PARA 1933, DE LA SECCIÓN 10, "MINISTERIO DE AGRICULTURA".

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

Al capítulo 19, art. 89.:

Los Diputados que suscriben tienen la honra de someter a la deliberación y acuerdo de las Cortes Constituyentes la siguiente enmienda al dictamen de la Comisión de presupuestos sobre el de gastos para 1933 de la sección 10 de las Obligaciones de los Departamentos ministeriales, "Ministerio de Agricultura, Industria y Comercio":

Capítulo 19, "Personal", art. 89, "Dirección general de Comercio y Política arancelaria".

39.- Servicio de consejeros y agregados comerciales:	
9 Agregados comerciales de segunda clase a 10.000 pesetas.....	90.000 ptas.
40.- Cuerpo especial Técnico de Secretarios y Oficiales comerciales:	
32 oficiales comerciales, a 5.000.....	160.000 "
52.- Cuerpo de Auxiliares especializados de Comercio:	
45 auxiliares, a 3.000.....	135.000 "
62.- Para la asignación de 1.500 pesetas anuales que conforme al art. 72 del decreto de 29 de Noviembre de 1930, corresponde a los auxiliares especializados que hayan obtenido la diplomación de taquígrafo.....	24.000 "
72.- Para las retribuciones complementarias que, en atención al carácter técnico e intensidad de la función que les está encomendada, corresponda a los jefes de Sección.....	24.000 "
Total.....	433.000 ptas.

Lo que implica en total un aumento de pesetas 150.000 sobre el dictamen de la Comisión, justificadas por la necesidad de atender con el nuevo personal que se designe a la prevista creación de tres nuevas Oficinas Comerciales en el extranjero (dos en América y una en Europa), y a la consiguiente mayor intensidad de trabajo en los servicios

contrales, El concepto destinado para la retribución complementaria que, en atención al carácter técnico e intensidad de la función que les está encomendada, se asigna a los jefes de Sección, restablece el crédito que hasta la vigencia del actual presupuesto venía figurando para dicha atención, cuya justificación se contiene en la propia exposición del concepto y en los decretos de 28 de Octubre y 23 de Noviembre de 1931, al disponer se supriman las gratificaciones que no sean remuneración exclusiva de un servicio técnico."

Palacio de las Cortes, 16 de Diciembre de 1932.- Ramón Feced.- Eduardo Layret.- Domingo Palet y Barba.- José Mareque.- Félix Susaeta José Ballester.- Juan Estelrich.

Al capítulo 59, art. 39.:

Los Diputados que suscriben tienen la honra de someter a la deliberación y acuerdo de las Cortes la siguiente enmienda al dictamen de la Comisión de presupuestos sobre el de gastos para 1933 de la sección 10 de las Obligaciones de los Departamentos ministeriales, "Ministerio de Agricultura, Industria y Comercio":

Capítulo 59, "Gastos diversos", art. 39, "Dirección general de Comercio y política arancelaria", concepto 19, que deberá entenderse redactado en la siguiente forma:

"19. Dietas, viáticos y gastos de locomoción que ocasionen las visitas, traslados y comisiones del servicio de los funcionarios de la Dirección general, asistencias a Juntas y Comisiones en que esté reconocido este derecho, indemnizaciones por trabajo en horas extraordinarias y demás gastos de naturaleza análoga, 150.000 pesetas."

Lo que implica un aumento de 100.000 pesetas sobre la cantidad contenida en el dictamen pero que en realidad sólo supone un aumento de 20.000 sobre el concepto análogo del actual presupuesto, ya que en él se halla refundido el concepto 62 del capítulo 19, art. 10, "Indemnización por trabajos extraordinarios a justificar por el personal de la Dirección general de Comercio y Política arancelaria, 60.000 pesetas."

Palacio de las Cortes, 16 de Diciembre de 1932.- Ramón Feced.- Domingo Palet y Barba.- José Mareque.- Eduardo Layret.- Félix Susaeta.- José Ballester.- Juan Estelrich.

Al capítulo 62, art. 2. concepto 59.:

Los Diputados que suscriben tienen la honra de someter a la deliberación y acuerdo de las Cortes la siguiente enmienda al dictamen de la Comisión de presupuestos sobre el de gastos para 1933 de la sección 10 de las Obligaciones de los Departamentos ministeriales, "Ministerio

de Agricultura, Industria y Comercio".

Capítulo 59, "Servicios generales y especiales", art. 2º, "Dirección general de Comercio y Política arancelaria", concepto 59.- Se entenderá redactado en la siguiente forma:

"59. Para los gastos que origine el sostenimiento de los actuales servicios de Inspección y Vigilancia de la exportación y los de organización y sostenimiento de los encargados de la ordenación y regulación del comercio exterior, creados o que puedan crearse, 450.000 pesetas."

Lo que implica un aumento de 215.000 pesetas sobre la cifra contenida en el dictamen, justificando por la necesidad de atender al servicio de regulación de la exportación de frutas frescas y hortalizas a Francia con motivo del régimen de contingentes establecido por dicho país.

Palacio de las Cortes, 16 de Diciembre de 1932.- Ramón Feced.- Eduardo Layret.- Domingo Palet y Barba.- José Mareque.- Félix Susaeta.- José Ballester.- Juan Estelrich.

Al capítulo 59, art. 2º, concepto 59.:

Los Diputados que suscriben tienen la honra de someter a la deliberación y acuerdo de las Cortes la siguiente enmienda al dictamen de la Comisión de presupuestos sobre el de gastos para 1933 de la sección 10 de las Obligaciones de los Departamentos ministeriales, "Ministerio de Agricultura, Industria y Comercio".

Capítulo 59, "Servicios generales y especiales", art. 2º, "Dirección general de Comercio y Política arancelaria", concepto 59.- Se entenderá redactado en la siguiente forma:

"Concepto 59. Para sufragar los gastos que se deriven de la actuación de las Comisiones mixtas, Juntas y demás organismos adscritos a la Dirección general, destinados a articular ordenadamente la producción y la exportación, 60.000 pesetas."

Modificación que implica un aumento de pesetas 60.000 sobre la cantidad contenida en el dictamen y de 36.000 pesetas sobre el concepto análogo que figura en el presupuesto vigente (capítulo 9º, art. 2º, concepto 39), que, por error, fué eliminado del proyecto y que responde a la necesidad de atender con su importe a los gastos que origina el funcionamiento de la Comisión interministerial de Comercio exterior (Estado, Hacienda y Agricultura), Comisión de Ventas de material de guerra (Guerra, Marina y Agricultura), Junta Marañera, Junta Pesquera y Conservera, Comisión mixta del Corcho y los demás organismos de

naturaleza análoga, como el Consejo Cinematográfico y el Comité de Ferias y Exposiciones, que se hallan en trámite de constitución.

Palacio de las Cortes, 16 de Diciembre de 1932.- Ramón Feced.- Eduardo Layret.- Domingo Palet y Barba.- José Mareque.- Félix Susaeta.- José Ballester.- Juan Estelrich.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes
número 277, apéndice 4º.)

ENMIENDA DEL SR. PERES MADRIGAL AL CAP. 69 DEL DICTAMEN DE LA COMISION DE PRESUPUESTOS SOBRE EL DE GASTOS PARA 1933, DE LA SECCION 10, "MINISTERIO DE AGRICULTURA".

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

Los Diputados que suscriben tienen el honor de proponer la siguiente enmienda al anejo número 1, capítulo 69, art. 59, "Dirección General de Minas", del presupuesto del Ministerio de Agricultura, Industria y Comercio:

"Que la cantidad global consignada para Policía minera se desglosen y se consignen separadamente pesetas 54.000 para los 18 celadores que verifican dicho servicio, en armonía con las normas seguidas anteriormente y en evitación de que los gastos de locomoción y dietas de estos funcionarios modestos hallen dificultades en su efectividad."

Palacio de las Cortes, 16 de Diciembre de 1932.- Joaquín Pérez Madrigal.- Antonio de la Villa.- Ramón Fecó.- Emilio Azarola.- Fernando Valera.- Vicente Sol.- Ramón Navarro."

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes número 277, apéndice 69.)

ENMIENDA DEL SR. DIAZ ALONSO A LOS CAPITULOS 59 Y 60 DEL DICTAMEN DE LA COMISION DE PRESUPUESTOS SOBRE EL DE GASTOS PARA EL DE 1.933, SECCION 10, " MINISTERIO DE AGRICULTURA".

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

Al capítulo 59, art. 29.:

Los Diputados que suscriben, atendiendo que la " Revista de Economía y Técnica Agraria" no responde a los fines propios de un órgano del Estado, y existiendo además unas hojas divulgadoras que podían llenar esta misión, habiéndolas mejorado, proponen, por crearla innecesaria, la supresión de dicha revista y la partida de 215.000 pesetas en que está dotada en el capítulo 59, artículo 29, concepto 39, del presupuesto del Ministerio de Agricultura, Industria y Comercio.

Palacio de las Cortes, 16 de Diciembre de 1932.- Perfecto Díaz.- Sifrido Blasco.- Andrés Orozco.- Herminio Fernández de la Poza.- Perfecto Ruiz.- Rafael Ulled.- José López Varela.- José Gorrajo.- Luis Velasco.- Manuel Moreno Mendoza.- Vicente Marco.

Al capítulo 60, art. 19.:

Los Diputados que suscriben, congenerados de la excelente labor realizada por la sección de Investigación Agronómica de Zaragoza, a la que se ha normado su consignación, proponen su restablecimiento, para lo cual presentan la siguiente enmienda al art. 19 del capítulo 60.:

"Se transferirán al concepto 66, en lo que respecta a dicha sección de investigación Agronómica y del concepto 85 del mismo capítulo y artículo, la cantidad de 15.000 pesetas para que quede con las 60.000 pesetas del presupuesto anterior."

Palacio de las Cortes, 16 de Diciembre de 1932.- Perfecto Díaz Alonso.- Basilio Paraiso.- Gil Gil y Gil.- Alfonso García Valdecasas.- Gerardo Abad Conde.- Tomás Peire.- Diego Martínez Barrios.- Fermín Aranda.- Emilio de Sola.- Sifrido Blasco.- Antonio Royo Villanova.- Luis Delgado.- Emilio Palomo.- Jerónimo Gomariz.- Siguen las firmas hasta 50.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes número 277, apéndice 92.)

Pressupost del Ministeri d'Hisenda

El dia 22 de desembre de 1931 fou discutit el Pressupost del Ministeri d'Hisenda.

En deu minuts escassos, sense gairebé cap intervenció i sense retocs, és aprovat en la seva totalitat.

DICTAMEN DE LA COMISIÓN DE PRESUPUESTOS SOBRE EL DE GASTOS PARA 1933 DE LA SECCIÓN II DE LAS OBLIGACIONES DE LOS DEPARTAMENTOS MINISTERIALES, "MINISTERIO DE HACIENDA".

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

La Comisión de presupuestos tiene el honor de someter a la deliberación y aprobación de las Cortes su dictamen sobre la sección II, "Ministerio de Hacienda", del presupuesto de gastos para 1933, en el que se introducen, a consecuencia de órdenes ministeriales o por iniciativa de la Comisión, las modificaciones que se consignan en nota aparte.

SECCION UNDECIMA

MINISTERIO DE HACIENDA

CREDITOS PRESUPUESTOS

Por artículos Por capítulo pesetas.

Cap.Art. DESIGNACION DE LOS GASTOS

SERVICIOS DE CARACTER PERMANENTE
Administración central.
Personal.

1ª	1ª	Sueldo del Ministro.....	30.000,00
"	2ª	Subsecretario, Interventor general de la Administración del Estado, Directores Generales, Presidente del Jurado mixto central de Utilidades y Presidente y Vocales del Tribunal Económico-administrativo Central... Gastos de representación y servicios especiales.....	296.375,00 796.250,00
			<u>1.122.625,00</u>

Material.

2ª	Unico.	Material de las Dependencias centrales.....	478.990,00

GASTOS DIVERSOS

3ª	Unico.	Gastos de oposiciones.....	3.000,00

Administración provincial
Personal.

4ª	1ª	Subdelegaciones de Hacienda e Intervención del Estado en las Salinas de Torre Vieja y de La Mata.....	35.900,00
"	2ª	Gastos de representación y remuneraciones extraordinarias.....	722.500,00
			<u>758.400,00</u>

CREDITOS PRESUPUESTOS

Cap. Art. DESIGNACION DE LOS GASTOS Por articulos Por capitulos pesetas.

50 Unico. Material de Dependencias..... 1.112.727,00 ESTABLECIMIENTOS FABRILES AL SERVICIO DE LA HACIENDA.

62 12 Personal y personal facultativo de las minas de Almadén y Arriyanes..... 118.000,00 Personal auxiliar y especial de las minas de Almadén..... 140.500,00

GASTOS COMUNES A LA ADMINISTRACION CENTRAL Y PROVINCIAL. Personal.

72 12 Cuerpo general de administración de la Hacienda pública..... 22.663.000,00 22 22 Cuerpo de Abogados del Estado... 1.925.000,00 32 32 Cuerpos de Contabilidad Estado.. 2.716.000,00 42 42 Personal del Cuerpo de Aduanas.. 6.622.750,00 52 52 Arquitectos..... 1.022.000,00 62 62 Ingenieros de Montes..... 203.000,00 72 72 Ayudantes de Montes..... 177.000,00 82 82 Ingenieros Industriales..... 566.000,00 92 92 Ingenieros de Mines..... 178.000,00 10 10 Profesores mercantiles..... 792.000,00 11 11 Peritos electricistas..... 54.000,00 12 12 Aparejadores..... 513.000,00 13 13 Delinchantes del Catastro de rústica..... 139.000,00 14 14 Delinchantes Catastro de urbana.. 129.000,00 15 15 Cuerpo administrativo del Catastro de rústica..... 1.208.000,00 16 16 Cuerpo administrativo del Catastro de urbana..... 675.000,00 17 17 Taquígrafos Mecanógrafos del Catastro de rústica..... 40.000,00 18 18 Personal subalterno..... 180.000,00

Gastos diversos del Ministerio. 12 Indemnizaciones de residencia... 300.000,00 22 Gastos de viaje..... 40.000,00 32 Visitas y comisiones del servicio..... 325.000,00 42 Trabajos a destajo..... 750.000,00 52 Compra y composición de mobiliaje. 325.000,00

39.802.750,00

CREDITOS PRESUPUESTOS

Cap. Art. DESIGNACION DE LOS GASTOS Por articulos Por capitulos pesetas.

62 De la Deuda pública..... 346.300,00 72 De Aduanas..... 299.865,00 82 De propiedades y derechos del Estado..... 2.000,00 92 Del Tesoro público..... 68.167,00 10 Anticipos reintegrables a los funcionarios..... 50.000,00 11 Propaganda financiera..... 50.000,00

2.556.332,00

Gastos de movimiento de fondos. 12 Gastos y remesas del Tesoro, con exclusión de la moneda que se transporta para su redención.. 250.000,00 22 Diferencias de cambio, comisiones y gastos en los pagos que ejecuta el Tesoro en el extranjero por cuenta de los diferentes Ministerios y en las operaciones de regulación y controlación del cambio..... 11.000.000,00

11.250.000,00

Subvenciones.

10 12 Subvenciones para las Sociedades de carácter benéfico de Funcionarios del Ministerio..... 50.000,00 22 Subvención para el Colegio de Huérfanos de funcionarios de Hacienda..... 200.000,00

250.000,00

57.334.824,-

Servicios de carácter temporal.

11 12 Para gastos de traslados de local que no tengan consignación expresa en el Presupuesto..... 25.000,00 22 Para la adquisición de dos máquinas de calcular del sistema "Sasmas", para el servicio de Estadística de la Dirección general de Aduanas..... 168.000,00 32 Subvención del Estado al Consorcio del Puerto franco de Barcelona..... 1.500.000,00 42 Cuarta anualidad de la subvención del Estado al Ayuntamiento de Barcelona para contribuir al levantamiento de las cargas de la Exposición Internacional..... 3.600.000,00

CREDITOS PRECUPUESTOS

Por artículos por capítulos pesetas.

Cap. Art. DESIGNACION DE LOS GASTOS

11	58	Primera anualidad de la subvención al Ayuntamiento de Madrid, en concepto de capitalidad, destinada exclusivamente a la ejecución de obras y servicios públicos.....	8.000.000,00
		<u>Ejercicios Cerrados.</u>	<u>13.293.000,00</u>

12	Unico.	Obligaciones que carecan de crédito legislativo.....	199,98
		"	"

RESUMEN

Servicios de carácter permanente.....	57.334.824,00
Idem. de carácter temporal.....	13.293.000,00
Ejercicios cerrados.....	199,98
	<u>70.628.023,98</u>

Palacio de las Cortes, 15 de Diciembre de 1932.- El presidente, Isidoro Vergara.- El secretario, José Manteca.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes número 276, apéndice 19.)

Presupost del Ministeri de la Guerra

El dia 18 de desembre de 1932 comença la discussió del Presupost del Ministeri de la Guerra que tanta expectació havia despertat. Hom havia dit als diaris que els socialistes votarien en contra del Presupost, cosa que podia ésser molt greu ja que desfaria la majoria governamental.

Obre el debat per la totalitat l'Estelrich, diputat de la Lliga. Diu que el poble espanyol esperava una gran reforma en les coses militars d'Espanya, les esperava amb il·lusió i que el nou exèrcit que sortís de les dites reformes compaginés la necessitat d'organitzar la pau i d'ombatre la crisi econòmica que en aquell moment cau damunt de tot el món.

La Monarquia no va tenir una política militar definida veritablement. Ara, la República la vol tenir, i en el seu aspecte intern les reformes d'Araña poden ser eficaces, però el cas és que fins ara aquesta política militar no ha estat concretada, no s'ha fet assequible.

L'exèrcit ha de ser fonamentalment un instrument de política internacional, en canvi, a Espanya des de fa més de cent anys, l'exèrcit intervé constantment en les lluites polítiques del país i això no pot ser, ha de desaparèixer aquest caràcter, ha de deixar d'intervenir en la política.

La República ha inaugurat una política internacional que es basa en l'article de la Constitució que diu que la República renuncia a la guerra com a instrument de política i que s'adhereix a la Societat de les Nacions de Ginebra. Si la política del Govern és pacifista, per què s'augmenten les despeses de l'exèrcit? És que a Ginebra fem una política i ací una altra?

Aquí fa una al·lusió ben clara al viatge recent d'Herriot a Madrid. Pregunta per què s'ha al·lucinat tant l'opinió pública amb aquest viatge? I comenta que la política espanyola ha de ser de submissió a la Constitució i a Ginebra; el poble espanyol vol la pau i el desarmament. En resum un pacifisme extremat. Ara bé, el que gastem en el Ministeri de la Guerra està d'acord amb aquesta política? S'ha de fer un màxim de desarmament compatible amb una garantia de defensa, però també és cert que una neutralitat totalment desarmada no pot ser. Aleshores, què hem de fer: seguretat primer i desarmament després, o bé desarmar primer nosaltres cosa que motivarà també el desarmament dels altres i així tindrem més seguretat?

Figueras O'Neil comenta que fa dies que es parlava de la més completa ineficàcia de la nostra marina de guerra, del material mínim que havia de tenir i que no tenia, i el que havia de tenir per a ser mínimament eficaç. Ara es podria repetir moltes d'aquelles coses. Les bases del Mediterrani estan totalment desarmades, no tenen cap mena d'artilleria antiàeria, l'exèrcit no té caretes antigas (és clar, cada una val 130 pessetes), el projecte d'indústria ens priva de crear una indústria nacional que sigui independent de l'estranger, ja que els preus dels articles estrangers resulten molt més barats que els nacionals.

mentar el total de les despeses; per tant, els socialistes no han de fer altra cosa que congratular-se'n i estar ben satisfets de com Azaña administra l'Exèrcit. Això no vol dir que no calgui considerar també que la democràcia obrera creada a Espanya s'ha de defensar i conservar.

Peire, radical, inicia una dura i enèrgica intervenció contra el Govern. Comença replicant al socialista Mateo, dient que no es pot comparar el Pressupost de Guerra actual, quan la Constitució és pacifista, amb el Pressupost dels anys vint, en què la Monarquia tenia una guerra encesa al Marroc; les partides, per tant, no són homogènies.

Considerant-lo d'aquesta manera, hi ha un augment de 82 milions. Propugna una millora de les instal·lacions militars a les Balears, illes que sempre han fet goig a les potències estrangeres. Explica que l'exèrcit de què disposa Espanya per a defensar-se no serveix per a res. Les vuit divisions no poden guarnir un front de més enllà dels 150 quilòmetres, és a dir que no cobririen ni la frontera basco-navarresa; doncs, com podria cobrir la retroguarda? Les ciutats serien destruïdes, abans de la mobilització d'aquest exèrcit impotent, pels atacs de l'aviació enemiga, a la qual la nostra no podria fer front.

Esmenta la situació lamentable de l'aviació espanyola i del seu pobre pressupost. Exposa el seu desacord amb la unificació de l'aviació. Diu que s'ha de reduir el temps de permanència a files dels soldats reclutats a sis mesos, punt que significaria una bona economia. També s'haurien d'evitar els assistents, els ordenances, els destinats a oficina, els excessos de quota d'individus, fent que tots els soldats romanguin només sis mesos a l'exèrcit.

Gabriel Franco intervé per comentar la necessitat de mantenir un exèrcit si hom vol tenir una pau internacional. Parla que els augmentats són molt reduïts.

Azaña intervé, finalment, per cloure el debat per la totalitat. Diu que la primera cosa que cal saber és, en fer un Pressupost, a quina carta s'ha de jugar. Si juguem la carta de la pau, anul·lem l'exèrcit i oblidem una economia de 700 milions de pessetes, les quals podrem distribuir en altres serveis; però si juguem aquesta carta i esclata una guerra, com quedarem? Qualsevol Nació estrangera ens podrà envair i dominar. Ara bé, si nosaltres no volem córrer aquest risc necessitem un exèrcit. Si és migrat, perquè no hi haguem de gastar gaire, a l'hora de la realització no ens servirà de gran cosa; el que cal fer, dins les possibilitats econòmiques de la Nació, és construir un exèrcit que ens pugui defensar i que ens pugui garantir la pau. Per tant, si hem de fer una política positiva de defensa nacional hem d'entrar-hi amb totes les conseqüències; les coses no es poden fer a mitges i amb ambigüitats!

Renunciar a la guerra no vol dir que no ens haguem de defensar i que no pugem declarar-la o que ens la declarin. La mateixa Constitució preveu la declaració de guerra!

La política de defensa nacional té tres parts: la política internacional, la política de guerra i la política militar. Les dues darreres acosten a confondre's, però són ben diferents. La política internacional pot presentar dues accions, l'una en relació als pobles del món i l'altra en relació a la Societat de Nacions. En el primer punt hem de dir

Comenta una sèrie de frases de l'Azaña durant la discussió del Pressupost anterior, per exemple aquella: "Espanya necessita un exèrcit que pugui fer respectar la seva pau i que pugui fer la neutralitat que vulguem." Però com que hi ha cent lligams internacionals, això és molt complicat: o observem una neutralitat estricta i ens retirem de la Societat de Nacions, ja que la permanència en aquesta implica unes certes responsabilitats, o fem la política de la Societat de Nacions.

Ortiz de Solerzano explica que aquest Pressupost és igual que l'anterior i que les noves orientacions que Azaña va dir que es donarien no es veuen per enlloc. Pregunta si hi ha una política militar aprovada per les Corts, ja que diu que, si de cas, aquesta política no s'ha vist mai al Parlament. Les Corts no n'han estat informades. Hi ha molts projectes de llei pendents de portar a les Corts, però fins ara no s'han vist. I el fet més lamentable és que no hi ha una política militar definida i que el Pressupost del 1933 no difereix gaire del del 1932.

Critica una sèrie de partides elevades: obres a l'edifici del Ministeri de la Guerra, assignacions al cos de subalterns auxiliars de l'exèrcit i invàlids, despeses reservades i eventuals (pregunta el per què d'aquests menes de despeses al Ministeri de la Guerra?). En canvi, hi ha unes altres assignacions massa baixes: un milió i mig per a municions de fusells, dos milions i mig per a municions d'artilleria; això és ridícul. Al Pressupost no hi ha cap pla de conjunt. Propugna per la creació d'un Ministeri de Defensa Nacional.

Morero Mateo, socialista, diu que s'ha creat un ambient difícil tot just començada la discussió d'aquest Pressupost; hom ha dit que els socialistes no el votarien, i ho han fet per provocar públicament la majoria governamental; això és fals del tot i algú ho ha dit prenent per base les doctrines socialistes i allò que diguérem arran de la declaració de guerra el 1914. Però llavors, els esdeveniments anaren massa de pressa per poder actuar i evitar la guerra.

En aquest punt del Pressupost, hom de fer algunes preguntes. Cal que subsisteixi l'exèrcit? Què hi portaria la democràcia en una nova conferència o manducat? És possible una nova guerra? En aquest moment no discutim si l'exèrcit ha d'existir o no. Hi poden haver dues solucions: que l'exèrcit subsisteixi i continuï essent una burocràcia organitzada i ineficaç, o ens preocupem que l'exèrcit sigui com cal.

Hom ha dit que el Pressupost presenta grans augmentats; en realitat no ho són tant, tal com es desprèn del quadre, en relació a altres anys, ja que hem de considerar que en segons quins anys, Espanya estava en guerra (el Marroc) i ara, en canvi, no hi està. Durant els 1921-1931, hi va haver una despesa de 800 milions de mitjana anual, aproximadament, en Guerra. De fet, només hi ha 17 milions d'augment entre el 1932 i el 1933 que es justifiquen per l'augment del pa de municions, les estades dels hospitals militars (que també s'han augmentat) i resta molt poca cosa més per a d'altres coses.

La República ha fet el petit miracle d'atendre les necessitats de la tropa i augmentar les despeses per fer més eficaç l'exèrcit sense aug-

que, ara, Espanya no té cap motiu de guerra amb cap poble del món; podem i volem ser amics de tothom.

La política de guerra parteix de les informacions que es reben sobre la situació del món: si hom pensa o no que un conflicte bel·lic sigui o no probable, quines mesures caldrà prendre i quines dificultats ens ocasionarien; i saben tot això i coneixent el material i els homes de què hom disposa, adopta les mesures del cas.

La política militar compagina els elements anteriors: la política internacional, la política de guerra, els factors econòmics i els socials; llavors, el Govern proposa una política militar a les Corts, ja que és una funció política, i en aquest capítol és on precisament els militars menys coses tenen a dir.

Algú acaba de dir que no sap quina és la política militar del Govern de la República. Ho he dit dotzenes de vegades al Parlament i a la premsa, i és desconsolador que ara hom torni a dir que no n'he parlat mai.

També algú ha dit que volem dotar la República d'una política militar que no existia des del segle XVIII, que s'haurà d'encarrillar una reforma de l'exèrcit i donar-li una eficàcia, i fer-lo econòmic, no en el sentit que no costi res o costi pocs diners, ja que la defensa sempre és cara, sinó en el sentit de gastar estrictament el que calgui per a obtenir un resultat determinat i reduir l'exèrcit a la seva pròpia funció: preparar-se per la guerra i preparar la gent a la guerra.

Si l'exèrcit ha de ser una mena de Guàrdia Civil per a actuar després d'aquesta, quan estigui ja esgotada, la cosa és il·lògica, perquè l'exèrcit ha de ser un lloc on la gent es prepara i aprèn per a la guerra. En el desenvolupament de la política militar hi ha dues idees bàsiques inclosos: la universalitat i l'obligatorietat del servei militar. No és factible fer el que cal amb un exèrcit de voluntaris. La guerra moderna, que necessita uns contingents humans tan enormes, justifica les dues idees esmentades.

Per tal de resoldre aquests punts i tots els problemes que els són inherents ens cal temps i hem de pagar el que valgui; si paguem menys des- truirem el propòsit. El que cal fer és treure les coses inútils, les des- peses sense sentit, arcaïques. L'any 1918, el Pressupost de guerra era el 18% del Pressupost total de la Nació, ara no arriba al 10%; però tam- bé cal esmentar que algunes economies s'han destinat a millorar altres coses: s'han dedicat set milions a donar més bon menjar als soldats, procurar-los habitacions i satisfer alguns serveis i hem començat per les classes més humils.

Finalment, fa un llarg comentari demostrant la necessitat de mantenir el servei a files durant un any i no sis mesos, tal com havia proposat el diputat radical Peire.

Amb això i després de les rectificacions dels oradors, en les quals, com de costum, tots continuen mantenint la seva opinió, acaba la discussió per la totalitat i comença la discussió per capítols i examen d'esmenes i vots particulars.

La primera esmena que es tramita és la de Guerra del Rio, esmena a la totalitat en què proposa modificar la permanència dels soldats a files a sis mesos i augmentar el voluntariat; per tant, modificar tot el Pressu- post en aquest sentit.

Comença preguntant què demanen els radicals. Doncs molt senzill: el ser- vei militar voluntari en temps de pau i la instrucció militar obligatò- ria per a tots els ciutadans, però no arribar encara al desarmament de la Nació. En aquest punt, cal considerar que els radicals coincideixen amb els socialistes. L'orador es llença tot seguit a un llarg discurs contra el Govern i, en particular, contra l'Azafà.

L'intent de l'orador és introduir un tascó entre els socialistes i els republicans d'Azafà i per això dona una certa "coba" a aquells bo i afir- mant repetidament que en aquesta qüestió militar coincideixen, i que no pot comprendre com els socialistes poden donar suport al govern de l'Azafà en aquest aspecte si, fent-ho així, claudiquen dels seus propis principis.

Afirma que els organismes tècnics de l'exèrcit consideren que la propos- ta que presenta és factible de portar-la a la realitat i que amb això estalviarien molt diners i s'evitaria que la joventut perdés tot un any de temps, ja que molt sovint a les casernes només hi fan el gandul i val- dria molt més que servissin la Pàtria treballant a casa seva que perdent el temps a les casernes.

Explica que els republicans, l'Azafà i els socialistes, concloueren el pacte, abans de la proclamació de la República, de fer un exèrcit a ba- se de voluntaris, i ara que estan al poder no es preocupen de portar a la realitat el que havien pactat.

Replica l'Azafà dient que organitzar l'Exèrcit d'aquesta forma és incom- patible amb l'eficàcia de la defensa que se li encomana, que fer passar cada sis mesos nous reclutes per les casernes desorganitzaria la defen- sa i que l'economia no rau a reduir el nombre de reclutes o el seu temps de servei, sinó reduint les unitats.

Posada a votació l'esmena de Guerra del Rio és rebutjada per 97 vots contra 61.

Miembro, del partit federal, i un dels diputats més esquerrans del Par- lament, ha presentat un vot particular sobre la voluntarietat dels sol- dats.

Defensa el seu vot particular dient que les millores que la República havia de realitzar, les millors qualitats que li havien de ser atribuï- des no s'han complert. La República havia de ser federal i ja veiem en què resta la Constitució! Ara estem parlant del servei militar, i la República havia dit que seria voluntari. Però, si d'exèrcit no en tenim! No tenim ni escopetes ni canons ni material per a fer la guerra! Per què volem enganyar el poble parlant-li de la defensa de la neutralitat i de la defensa de la Nació, si tot és mentida? Per què diem que hem de pre- parar el poble militarment?

A la votació és rebutjat el vot particular de Nicobro per 89 vots contra cinquanta.

Un grup de diputats radicals presenta una tercera esmena en la que demanen simplement el desarmament total i absolut de la nació, i reduir el Pressupost del Ministeri de Guerra a les 30.000 pessetes del sou del Ministre.

Clara Campoamor, primera firmant de l'esmena, la defensa proposant clar i net el desarmament d'Espanya. Fa un discurs interessant i un panegíric de la pau; comenta que a Espanya, malgrat tot el que hom vulgui dir, no hi ha exèrcit i que, des de la fi del segle XVII no ha tingut una política militar normal; ara hom vol suplir aquesta manca d'eficàcia tan ràpidament que serà contraproductiu.

I si realment es vol fer així, per què s'assignen només 34 milions més a Guerra? Amb aquest augment no n'hi ha ni per començar a fer una veritable política militar! Pel cap baix caldrien 500 milions. L'oradora pregunta i amb aquest exèrcit ens podríem realment defensar en el cas d'una invasió. Hi ha dos camins: o ens desarmem o fem una veritable política militar amb el sacrifici de tot el país. Malgrat tot, els socialistes votaran el Pressupost de Guerra, encara que no serveixi per a res, i fent-ho es traïcionen i col·laboren al fet de llançar amb poca solta uns quants milions que podríem aprofitar-se molt més bé per a d'altres coses. Els radicals s'han sentit defraudats quan han sentit el diputat socialista Moreno Mateo defensar amb arguments bonificants el manteniment del Pressupost actual de Guerra. És possible una cosa així? es pregunta. Com és que els socialistes claudiquen de llurs idees bàsiques? Si ara que, per primera vegada en la història d'Espanya, no sou una petita minoria ineficaç, sinó que esteu al Govern, actueu d'aquesta manera, us hem de preguntar, lògicament, per què abandoneu la bandera del pacifisme?

Va assenyalant fins a cinc partides destinades a les adquisicions d'armament que totalitzen 20 milions. Com és possible això? S'abandona la sanitat, la cultura per malversar els diners en armes mortíferes!

Finalment, acusa l'Azaña de bel·licista per voler mantenir i propagar aquest Pressupost. L'acusa d'estar enyorat dels problemes militars i que per això propugna aquest Pressupost. Demana l'aplicació íntegra i sense excuses de l'article 6 de la Constitució.

En Negrelin li respon amb un petit discurs en nom de la Comissió.

L'Azaña no es digna respondre a l'oradora, dient amb una certa ironia que aquell discurs i aquella esmena haurien hagut de ser fets el dia 28 de desembre.

Comença en aquest moment un període de batusses entre diputats radicals i socialistes que el President ha de tallar, aconseguint-ho difícilment. Posada a votació l'esmena, és rebutjada per 95 vots contra 19.

I amb això finalitza la discussió per la totalitat.

El dia 19 de desembre es reprèn la discussió per capítols i articles. Al capítol 2 hi intervé Balbontín per a fer, en realitat, un atac al Pressupost, ja que el dia abans no havia pogut parlar per la totalitat i ara ho aprofita. Fa una anàlisi de les xifres del Pressupost i diu que es despenen 80 milions més que en el darrer Pressupost de la Monarquia, el del 1931.

Ataca Moreno Mateo i els socialistes per haver sortit en defensa del Pressupost que es discuteix i diu que no comprèn com els socialistes poden arribar fins a claudicar de llur ideologia. Ataca Azaña dient-li que prescindeix de l'opinió del poble el qual voldria que les despeses militars disminuïssin i que ell, en comptes d'obeir aquest desig popular i alliberar el poble de la tirania militarista, fa un exèrcit més combatent i més eficaç que el que hi havia en temps de la Monarquia. Diu que a l'Azaña no li interessa l'opinió del poble, i que fa com en Mussolini a Itàlia, ja en té prou amb la seva pròpia opinió i que això és ser feixista.

Azaña vol solucionar el problema de l'exèrcit a base de recrear-ne un altre de nou capaç de defensar la nostra neutralitat davant els atacs de l'estranger. I diu que hi ha dos processos: o un exèrcit ineficaç o un exèrcit capaç de defensar la nació, però això darrer és impossible fins d'aquí a deu anys i, per tant, val més dissoldre l'exèrcit tal com demanen els radicals. Però, si el nostre exèrcit no serveix per a res, què passaria si un dia Itàlia, per exemple, ens declarés la guerra? Amb poca estona l'aviació feixista hauria arrasat les Balears i la base militar de Maó, base que dit sigui de pas, no serveix per a res.

És evident que Espanya no pot defensar tota sola la seva neutralitat. Llavors, què hem de fer? Doncs, no hi ha altra solució que alinear-se al costat de les nacions capitalistes de França i Anglaterra, que potser estarien interessades a fer servir Espanya de parapet preliminar davant d'Itàlia! Tot això justificaria l'actitud bel·lica de l'Azaña; el que gastem en guerra té per finalitat junyir-nos al carro de França i Anglaterra! No hem d'oblidar que França necessitaria el nostre territori per tal de tenir un camí lliure d'atac al Marroc, Tunís i Algèria: França està interessada que Espanya sigui un subaltern al seu favor, en cas de conflicte.

(No hem de perdre de vista que no feia encara dos mesos, els primers dies de novembre, que havia estat a Madrid en viatge oficial Mr. Herriot, president del govern francès i havia sostingut llargues converses amb l'Azaña, i això havia despertat greus suspicàcies internacionals.)

Si es tracta de defensar la neutralitat d'Espanya no necessitem per a res gastar l'or amb andròmines bel·liques que no ens serviran a l'hora de la veritat. Si el Govern vol adscriure's en algun grup internacional, que ho digui ben clar.

L'orador acaba el seu parlament amb un atac als socialistes i a Moreno Mateo per la seva actitud.

Intervé el diputat federal Arauz per afirmar que el Govern no porta a la pràctica el que prometé. Afirma que ell és pacifista i que lamenta la política del Govern, perquè aquest Pressupost no és defensable; s'hi gasten a la ratlla de 900 milions de pessetes en coses de guerra, sumant l'exèrcit, la Marina, l'aviació i l'acció militar al Marroc, i Espanya resta tan indefensa com abans. La llàstima és que les reformes que necessita la República no surten endloc; es va perdre el temps durant els tres mesos primers, després de la proclamació, quan hauria estat l'hora de fer totes les reformes, decretar-les i, després, que les Corts les haguessin sancionat. Sembla que en aquell període, l'únic que va fer alguna cosa fou l'Azana.

I ara, quines contradiccions! Hom vol reformar l'exèrcit i es prescindeix de l'oficialitat; després, se la transfereix a les classes passives i continua cobrant. I ara ve una nova política militar que vol crear un nou exèrcit! Estem caient en els mateixos vicis i defectes que la Monarquia. La laboriositat de què d'ona mostres Azana en el Ministeri de Guerra, més hauria valgut que l'hagués demostrada en uns altres punts de l'Administració, que més falta hi feien!

Comenta que el Ministeri de la Guerra és el més reacció a donar informacions a les Corts i a la Comissió Parlamentària de Guerra; sempre hi ha dificultats en aquest aspecte. Esmenta que en el Pressupost hi ha moltes partides de material que després serveixen per pagar tota mena de despeses, tal com passava en el temps de la Monarquia. Això és un terrible malversament administratiu.

Comenta el cas dels vuit milions de pessetes que han vingut a figurar al Pressupost al darrer moment, sense detall ni explicació de cap mena, només dient que són per a mecanitzar l'exèrcit i suprimir el bestiar. Però, és que n'han tingut prou només amb quaranta-vuit hores per pensar en la mecanització de l'exèrcit? Tan senzill és substituir els cavalls pels motors? Aquest Pressupost dona la impressió que les coses s'hi fan a la bona de Déu, si l'encerto l'endevinó.

Negrià, per la Comissió, li replica que aquesta partida de 8 milions ja va ser inclosa inicialment al primer Pressupost del Ministeri i que després en va ser suprimida, Ara s'hi ha inclòs novament, però no és cap cosa ni improvisada ni poc pensada.

A partir d'aquest moment, l'aprovació dels capítols i articles del Pressupost segueix un ritme normal. Els radicals exigeixen votacions nominals en les quals el Govern obté la majoria necessària per a aprovar el capítol en discussió, cada vegada.

Novament els radicals insisteixen, a través de moltes esmenes de Peire a demanar la reducció del temps del servei militar, i demanen la supressió de les unitats que no tenen prou material per a fer la instrucció.

Afirma que en el Pressupost no es destinen diners per a instruir la quota d'instrucció. Aquesta quota és el sobrant de soldats, si la lleva és abundant, sobre el que s'havia previst, i com que no poden ser enviats

al servei perquè no hi ha la quantitat consignada al Pressupost, per mitjà d'un sorteig se'ls retorna a casa, però amb el compromís de fer una instrucció militar. Són les despeses per a aquesta instrucció les que ell diu que no figuren al Pressupost, en concret: no hi ha assignació per a instruir la quota d'instrucció.

La Monarquia es preocupava d'aquesta qüestió i consignava diners per a poder instruir els reclutes que no anaven al servei militar, fent-los fer la instrucció, però ara no hi ha res d'això. Afirma que alguns regiments no tenen material per a fer la instrucció i si no hi ha material, quina instrucció volen que es faci! On són els carros de combat del regiment de carros? I les metralladores del regiment de metralladores? Si tot això, i altres coses, se suprimissin, s'estalviarien a la ratlla de 28 milions.

L'esmena de Peire es rebutja en la votació nominal.

Ortega i Cassei (Eduard) adverteix que la gravetat d'aquest Pressupost rau en el fet que implica noves despeses per al futur. Esten en un percentent i si ara comencem a despendre no ens podrem parar. Azana ha fet malabarismes amb els números, però en realitat hi ha 100 milions de diferència, d'augment en relació a l'any anterior. Tot això està creant una psicosis de guerra; la gent creu que la guerra ja és a la cantonada i que el perill de guerra és més gros com més gran és l'exèrcit. Que difereix que són els governants quan estan a l'oposició o quan governen! Fins i tot quan són socialistes!

Afirma que els Pressupostos de guerra són una improvisació molt mal feta. S'han passat a classes passives gran quantitat d'oficials, evidentment, però s'ha creat el gap de la gauduleria; s'està pagant a milers d'homes per no fer res! Caldria revisar aquesta política en el futur!

Fernández de la Poza repeteix les queixes ja formulades per altres oradors, sobre el Pressupost, que diu que és confús i idèntic al de la Monarquia. Cita una sèrie de partides concretes, que diu que estan sense especificar ni explicar. Comenta una llista d'irregularitats, algunes de grotesques, en el capítol de sous i dietes, i diu que tot és conseqüència que el Pressupost s'ha fet a patacades.

També esmenta els vuit milions per a mecanitzar l'exèrcit, però amb els quals no es diu res de què s'ha de comprar, com ni de quina manera es gastaran els diners, només es dona la xifra i prou.

Més tard, Balbontín fa sortir el tema de la fàbrica de gasos de La Marañosa, a la qual es destinen res menys que 500.000 pessetes, i torna a insistir en els temes ja repetits per ell mateix una estona abans: respecte a la claudicació del Govern davant les potències occidentals, França i Anglaterra, enfront d'Itàlia, i que atoses les característiques de la guerra moderna (descrui uns quadres esgarriuosos trets d'escrius d'ayters de l'època) les despeses que es proposen serien perfectament inútils. Acusa de frivolitat els qui voten a favor del Pressupost.

Niembro li respon en relació a l'afer de la fàbrica química de La Marañosa. Explica que l'Azana era partidari de no dedicar-se a aquesta mena

de fabricació de guerra, com ja havia dit en algunes ocasions mesos enrere, però que ara es veu que el Ministre de la Guerra havia canviat de criteri, en cara que s'hagi comentat que aquella fàbrica s'havia convertit en un laboratori experimental per a ensinar la gent en la guerra química.

A partir d'aquest moment, la discussió segueix un ritme més ràpid; els radicals desisteixen d'exigir la votació nominal i admeten l'ordinària. Les diverses esmenes de Peire són discutides ràpidament i rebutjades a la votació.

Membre adverteix que, vista la greu responsabilitat en què està incorrent la majoria, demanarà el quòrum a l'hora de la votació definitiva, i votació nominal, perquè cadascú assumeixi la responsabilitat del disbarat que s'està fent.

En els darrers moments hi ha dues intervencions finals.

Santa Cruz comenta breument que aquell Pressupost el sorprèn, que no acaba d'entendre la política d'Araña, i es queixa que certes coses no es puguin dir a la Cambra amb el pretext de secret militar, però que, a l'endemà, surten fotografies als diaris amb el Ministre de la Guerra i comentaris sobre aquelles coses. (Es refereix a l'afer de la fàbrica de La Marañosa.)

I d'avions, com estem? Comenta que, ordinàriament, s'admet que els avions necessiten 140 hores de vol per ser donats d'alta com a pilots; en canvi, a Espanya amb 30 hores de vol ja en tenen prou per a prendre el comandament d'un avió. No hi ha avions ni material, ni tampoc avions de combat.

Martínez Moya diu que ha estat pressupostada la construcció de noves cases quan moltes de les que es varen construir fa poc temps han estat evacuades essent perfectament aprofitables. Es lamenta que s'estigui arruïnant edificis en bones condicions i es gastin diners amb noves construccions.

Així resta l'estat del Pressupost de Guerra, exceptuant alguns petits retocs, tal com el Govern l'havia presentat. Les esmenes dels radicals, tot i el vigor amb què foren defensades, a l'hora de la votació varen ser totalment rebutjades.

DICTAREN DE LA COMISION DE PRESUPUESTOS SOBRE EL DE GASTOS PARA 1933 DE LA SECCION 4ª DE LAS OBLIGACIONES DE LOS DEPARTAMENTOS MINISTERIALES "MINISTERIO DE LA GUERRA".

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

La Comisión de presupuestos tiene el honor de someter a la deliberación y aprobación de las Cortes su dictamen sobre la sección 4ª, "Ministerio de la Guerra", del presupuesto de gastos para 1933, en el que, a consecuencia de órdenes ministeriales, se introducen, con relación al primitivo proyecto, las modificaciones que figuran a continuación.:

SECCION CUARTA

MINISTERIO DE LA GUERRA.

CREDITOS PRESUPUESTOS

Cap. Art. DESIGNACION DE LOS GASTOS Por artículos Por capítulos pesetas. pesetas.

Servicios de carácter permanente
Administración central.

Personal.

1ª 1ª Sueldo del Ministro..... 30.000,00
" 2ª Subsecretaría, Estado Mayor Central y dependencias afectas 3.947.786,50

3.977.786,50

Material.

2ª 1ª Material ordinario de oficinas 444.480,00
" 2ª Material de demás gastos..... 840.000,00

1.284.480,00

Administración divisionaria de
Cuerpo de Ejército y de Ejército.

Personal.

3ª Unico. Inspecciones generales del Ejército y de las Armas y Cuerpos y demás dependencias.....

15.360.890,50

Material.

4ª 1ª Material ordinario de oficinas 725.655,00
" 2ª Material de demás gastos..... 101.000,00

826.655,00

CUERPOS ARMADOS

Personal.

5ª 1ª Casa Presidencial..... 502.949,43
" 2ª Asignación por servicios relevantes prestados a la causa de la República..... 18.260,00

CREDITOS PRESUPUESTOS

CREDITOS PRESUPUESTOS

Cap. Art. DESIGNACION DE LOS GASTOS Por articulos Por capitulos pesetas.

Cap. Art. DESIGNACION DE LOS GASTOS Por articulos Por capitulos pesetas.

59	32	Divisiones orgánicas y tropas de Cuerpo de Ejército y de Ejército	123.431.157,00
		<u>Material.</u>	<u>123.952.366,43</u>

99	99	Material y servicios de Medicina	700.000,00
"	10	Servicios farmacéuticos	1.350.044,00
			<u>134.929.135,00</u>

60	Unico.	Fondo de material de los Cuerpos	6.812.684,00
		<u>Gastos comunes a la Administración central y divisionaria.</u>	

10	Unico.	SERVICIOS DE CARACTER TEMPORAL	374.818.733,99
		Adquisiciones y construcciones.	58.701.313,00

		<u>Personal.</u>	
70	19	Establecimientos de instrucción	8.301.908,00
"	29	Instrucción de la oficialidad, etc	1.150.000,00
"	39	Establecimientos de industria	1.445.154,00
"	49	Establecimientos de remonta	1.069.618,50
"	59	Cuerpo y Cuartel de Inválidos	7.570.000,00
"	69	Cuerpo auxiliar subalterno	28.750.000,00
"	79	Asignaciones por residencia y representación, indemnizaciones premios y gratificaciones	24.927.100,00
"	89	Diulas y pluses	5.901.620,00
"	99	Acción social	595.000,00
		<u>Material.</u>	<u>79.710.400,50</u>

11	Unico.	Obligaciones que carecen de crédito legislativo	74.313,81

RESUMEN

Servicios de carácter permanente	374.818.733,99
Idem. de carácter temporal	58.701.313,00
Ejercicios cerrados	74.313,81
	<u>433.594.360,80</u>

Palacio de las Cortes, 16 de Diciembre de 1932.- El presidente, Isidoro Vergara.- El secretario, José Manteca.

80	12	Fondo de material	281.556,00
"	22	Material de demás gastos	7.674.780,00
			<u>7.956.336,00</u>

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes número 277, apéndice 19.)

		<u>GASTOS DIVERSOS</u>	
		<u>Servicios de mantenimiento, transportes y transacciones.</u>	

92	12	Material de Cuerpos de Infantería	3.650.000,00
"	20	Material de Cuerpos de Caballería	250.000,00
"	32	Material de Cuerpos de Artillería y servicios del Arma	4.710.000,00
"	42	Material del Cuerpo de Ingenieros y servicios del mismo	3.860.000,00
"	52	Servicios de ferrocarriles y automovilismo	1.530.000,00
"	62	Idem. de Aviación y aerostación	33.077.401,00
"	72	Idem. de Intendencia	81.268.690,06
"	82	Idem. de Remonta	4.533.000,00

06-219.0

VOTO PARTICULAR DEL SR. MIEMBRO A LA TOTALIDAD DEL DICTAMEN DE LA COMISIÓN DE PRESUPUESTOS SOBRE EL DE GASTOS PARA 1933, SECCIÓN 4ª, "MINISTERIO DE LA GUERRA".

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

El Diputado que suscribe, lamentando disenter del criterio de sus compañeros de Comisión, tiene el honor de someter a la deliberación y aprobación de las Cortes el siguiente voto particular a la totalidad del dictamen de la Comisión de presupuestos sobre el de la sección 4ª, "Ministerio de la Guerra", sin perjuicio de que, en caso de ser aceptado, se propongan las modificaciones oportunas en los capítulos y artículos correspondientes:

"El Ejército será voluntario en tiempo de paz y, en armonía con nuestra Constitución, sólo será obligatorio en época de guerra.

Convertido en carrera el servicio militar, cuando tenga aficiones el soldado, lo mismo que ocurre con los oficiales y jefes.

Incorporadas a la enseñanza, en sus diversos grados, la pre militar por medio de la gimnasia, el uso de las armas en los campos de tiro y las prácticas atléticas, como en Suiza.

Reducido, por lo tanto, el Ejército al formado con soldados voluntarios que, en su día, encuadrarán a los jóvenes que necesariamente habrían de luchar en el único caso de una invasión de nuestro suelo.

Suprimidas todas las cantidades que en el presupuesto de Guerra no sean estrictamente precisas para el sostenimiento del pequeño Ejército voluntario antes aludido;

Las economías que con tal Ejército voluntario se obtendrían no serían inferiores a los 300 millones de pesetas."

Palacio de las Cortes, 16 de Diciembre de 1932.- Emilio Niembro.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes
número 277, apéndice 12.)

VOTO PARTICULAR DEL SR. GUERRA DEL RIO A LA TOTALIDAD DEL DICTAMEN DE LA COMISIÓN DE PRESUPUESTOS SOBRE EL DE GASTOS DE LA SECCIÓN 4ª, "MINISTERIO DE LA GUERRA", PARA 1933.

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

El Diputado que suscribe, lamentando disenter del criterio de sus compañeros de Comisión, tiene el honor de someter a la deliberación y aprobación de las Cortes el siguiente voto particular a la totalidad del dictamen de la Comisión de presupuestos sobre el de la sección 4ª, "Ministerio de la Guerra", sin perjuicio de que, en caso de ser aceptado, se propongan las modificaciones oportunas en los capítulos y artículos correspondientes:

"Se reduce la permanencia forzosa en filas para la Península, Baleares y Canarias a seis meses de servicio, aumentando el voluntariado con premio, a la cuantía del 20 al 30 por 100 de las plantillas de las unidades armadas.

Quedan modificadas todas las cantidades que en el presupuesto de Guerra no se ajusten a lo expuesto en el párrafo anterior.

Las economías que se obtengan se destinarán en lo menester a la aplicación absoluta de la ley de Voluntariado para Africa."

Palacio de las Cortes, 17 de Diciembre de 1932.- Rafael Guerra del Río.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes
número 278, apéndice 11.)

192.768,00

72.288,00

8.940,00
20.000,00

19.464,00

10.000,00

29.976,00

14.988,00

6.535.300,00

34.000,00

29.000,00

27.000,00

52.000,00

26.000,00

46.000,00

25.000,00

20.000,00

1.500,00

674.460,00

979.600,00

168.980,00

"Ocho batallones de ametralladoras, a 24.096 pesetas"..
Debe decir:

"Tres batallones de ametralladoras, a 24.096 pesetas"..
En el concepto de "Caballería".
Debe suprimirse:

"Grupo Auto-Ametralladoras-Cañón.....
Idem. para entretenimiento del material".....
En el concepto de "Artilería"
Debe suprimirse:

"Grupos de información, números 2 y 3, a 9.732 pesetas.
Gastos de dichas unidades, aparatos y vehículos, a 5000 pesetas".....
Donde dice:

"Dos grupos de defensa contra aeronaves, a 14.908 ptas.
Debe decir:

"Un grupo de defensa contra aeronaves".....
El importe de este artículo queda reducido a.....

Capítulo 79.- Art. 72.:

El concepto "Agregados militares en el extranjero",
debe substituirse por las siguientes partidas:

- Wáshington.....
- Buenos Aires.....
- Londres.....
- 2 París (uno de ellos aéreo).....
- Berlín.....
- 2 Roma (uno de ellos aéreo).....
- Lisboa.....
- Lima.....
- Diferencia de 3000 pesetas a 4.500 para el teniente general del Consejo de las Ordenes Militares.....
- En el concepto "Indemnizaciones" y subconcepto "Equipo y montura":

Por supresión de cinco batallones de ametralladoras y dos grupos de información de Artilería, se disminuye esta partida en 24.900 pesetas, quedando, por tanto, reducida a.....

En el concepto de "Pluses de continuación en filas" para elevar el número de voluntarios con premio se incrementa esta partida en el total de reducción que por diversos conceptos se hace en este artículo, debiendo ser su importe de.....
En el concepto "Gratificaciones, mando y servicio en filas":

Por la supresión de dos regimientos de carros de combate cinco batallones de ametralladoras, un grupo de autoametralladoras-cañón, dos grupos de información-artillera y un grupo antiaéreo, se disminuye esta partida en.....

ENMIENDAS DEL SR. PEIRE A LOS CAPITULOS 59, 62, 72 Y 92 DEL DICTAMEN DE LA COMISION DE PRESUPUESTOS SOBRE EL DE GASTOS PARA 1933 DE LA SECCION 42, "MINISTERIO DE LA GUERRA".

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

Los Diputados que suscriben, como consecuencia de la idea que sustentan de que el soldado de reclutamiento forzoso debe permanecer en filas solamente seis meses, con la necesaria ampliación del voluntariado, y de que no deben organizarse unidades en tanto éstas no tengan el material necesario para el objeto de su creación, tienen el honor de presentar las siguientes enmiendas al dictamen de la Comisión de presupuestos sobre el de la sección 42, "Ministerio de la Guerra".

Capítulo 59.- art. 39

Donde dice:

- "Importe de una División..... 9.811.451,50
- Idem. de siete divisiones restantes..... 67.185.530,50
- Idem. de una División de Caballería..... 6.963.631,50
- Idem. de una Brigada de Montaña..... 4.664.906,00
- Idem. de otra ídem. íd..... 4.643.746,50
- Idem. de otras fuerzas no divisionarias"..... 38.766.291,00

132.035.557,00

Deberá substituirse por:

- "Importe de una División..... 7.491.928,00
- Idem. de siete Divisiones restantes..... 52.629.342,50
- Idem. de una División de Caballería..... 5.193.740,50
- Importe de una Brigada de Montaña..... 3.525.812,00
- Idem. de otra ídem íd..... 3.525.812,00
- Idem. de otras fuerzas no divisionarias"..... 24.723.750,50

97.090.385,50

Las dos partidas de 3.328.800 pesetas cada una incluídas en el subconcepto de "Bajas" se anulan, la primera por no ser necesaria y la segunda porque en todo tiempo los voluntarios cubren las vacantes producidas por los que no se incorporan.

El total de este artículo, que asciende a..... 123.431.157,00 quedará reducido a..... 95.142.885,50

Capítulo 60.- Artículo Único.

Fondo de material de los Cuerpos. En el concepto de "Infantería." Debe suprimirse: "Dos regimientos carros de combate, a 21.756 pesetas.....
Aumento de cada uno de ambos regimientos de carros de combate, a 20.000 pesetas".....
Donde dice:

43.512,00

40.000,00

En el subconcepto "Casa":

Por las mismas razones anteriores se rebajan..... 19.809,00
El importe total de este artículo no sufre alteración.

El importe de este artículo queda reducido a 68.894.576,26

Capítulo 98.- Art. 79.:

En el concepto "Subsistencias":

Por reducción del tiempo de servicio a seis meses y por
supresión de unidades se disminuye el importe de las ra-
ciones de pan en 6.736.423,05, quedando, por tanto, es-
ta partida rebajada a..... 7.485.749,07

Capítulo 99.- Art. 82.:

En el concepto "Servicios de Remonta",.- Donde dice:

"Para compra de ganado"..... 3.883.000
Debr decir: "Para compra de ganado"..... 2.000.000

Palacio de las Cortes, 17 de Diciembre de 1932.- Tomás Peiro.-
Eugenio Arauz.- Herminio Fernández de la Poza.- Perfecto Ruiz.- Vi-
cente Cantos.- Dos firmas ilegibles.

27.926.893,25

Las dos partidas de 760.320 pesetas cada una, incluidas
en el subconcepto de "Bajas", se anulan, la primera por
no ser necesarias y la segunda porque en todo tiempo los
voluntarios cubren las vacantes producidas por los que
no se incorporan.....

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes
número 279, apéndice II.)

En el concepto de "Acuartelamiento; alumbrado y com-
bustible":

Por los mismos motivos que anteriormente, se hace una re-
baja, calculando a 50 pesetas por individuo de las uni-
dades que se suprimen, y a 25 pesetas por individuo de
reclutamiento forzoso que disminuye su tiempo de servi-
cio a seis meses. Esta rebaja supone 1.301.800 pesetas,
quedando, por tanto, esta partida rebajada a..... 4.860.050,00

Las dos partidas de 250.000 pesetas cada una, incluidas
en el subconcepto de "Bajas", se anulan por las mismas
razones expresadas en el concepto anterior.....

Concepto de "Vestuario":

Por las mismas razones expresadas anteriormente, se ha-
ce una rebaja calculando a 150 pesetas por individuo de
las unidades suprimidas y 50 pesetas por individuo de
reclutamiento forzoso que disminuye su tiempo de servi-
cio en filas a seis meses. Esta rebaja supone 2.744.900
pesetas, quedando, por tanto, esta partida reducida a... 6.645.100,00

En el concepto "Hospitales":

Por iguales razones que las expresadas anteriormente, se
rebaja el importe de las estancias en reelección con el
número de individuos de las unidades suprimidas y los
del reemplazo que disminuyen a la mitad el tiempo de
permanencia en filas. Esta rebaja supone 3.240.225 pe-
setas, quedando, por tanto, esta partida reducida a.... 3.599.771,50

ENMIENDA DE LA SRA. CLARA CAMPOAMOR AL CAPITULO 1º ARTICULO UNICO DEL DICTAMEN DE LA COMISION DE PRESUPUESTOS SOBRE EL DE GASTOS PARA 1933 DE LAS OBLIGACIONES DE LOS DEPARTAMENTOS MINISTERIALES "MINISTERIO DE LA GUERRA".

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

Los Diputados que suscriben, presentan la siguiente enmienda al presupuesto de Guerra, en su totalidad.

Capítulo único, artículo único, concepto único.
Para atenciones del desarme total y absoluto de España durante el presente ejercicio:

Sueldo del Ministro..... 30.000.- pesetas.

Palacio de las Cortes, 18 de Diciembre de 1932.- Clara Campoamor.-
y otros.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes
número 279.)

ESTADO A QUE SE HA REFERIDO EN SU DISCURSO EL SR. MORENO MATEO

	Créditos Presupuestos.	Créditos Definitivos.
1922-23 ---- 4ª	500.781.730,32	503.598.657,50
13.....	281.972.510,46	350.180.205,68
	782.754.240,78	853.778.863,18
1923-24 ---- 4ª	484.095.333,33	484.195.333,33
13.....	270.137.820,87	324.476.131,65
	754.233.154,20	808.671.464,98
2ª tr. 1924-25----4ª	124.565.424,96	170.411.079,31
13.....	73.484.318,53	115.029.365,30
	198.049.743,49	285.440.444,61
1924-25 ---- 4ª	358.460.577,32	498.933.359,08
13.....	241.864.681,41	470.440.159,89
	600.325.258,73	969.373.518,97
1925-26 ----4ª	442.931.377,89	466.596.389,67
14.....	241.274.425,54	395.219.544,35
	684.205.803,43	861.815.934,02
2ª sem. 1926 ----4ª	182.228.568,14	195.678.451,56
13.....	116.288.527,84	171.098.463,07
Extr.	33.150.000,00	33.150.000,00
	331.667.095,98	399.926.914,63
1927 ----4ª	340.349.712,18	363.382.137,83
13.....	257.163.140,56	321.567.919,25
Extr.	56.000.000,00	70.631.131,71
	653.512.852,74	755.581.188,79
1928 ---- 4ª	351.985.117,85	378.029.518,98
13.....	244.688.021,41	272.775.141,55
Extr.	60.298.333,54	90.809.114,11
	656.971.472,80	741.613.774,64

.../...

Discussió del Pressupost d'Instrucció Pública

El dia 20 de desembre de 1932 comença la discussió del Pressupost del Ministeri d'Instrucció Pública i Belles Arts. El diputat de l'extrema dreta, Gómez Roji inicia la discussió per la totalitat. És un dels set o vuit diputats sacerdots.

Comença indicant que només es referirà a quatre punts, dels molts que podria comentar: l'augment del Pressupost en 40 milions en relació a l'any anterior, l'esperit amb què s'han repartit els crèdits dins el Ministeri d'Instrucció Pública, els efectes greus que pot implicar aquest esport i, finalment, com hauria d'haver estat aquest Pressupost.

Hi ha 40 milions d'augment, però hi són inclosos els sous augmentats del subsecretari i dels directors generals del Ministeri, i els components del Consell de Cultura. També hem de tenir present que s'han augmentat les beques a persones hispano-americanes i els subsidis per atencions a conferències i congressos internacionals.

Pregunta quan valdrà el nou edifici del Ministeri que es vol construir. En primer ensenyament s'han creat 107 places noves d'inspector i les escoles han corregut, provocant 14 milions d'augment. Es destina a les institucions complementàries gairebé dos milions de pesetes; i per què? Si les institucions essencials ja estaven mal dotades per què hem de dotar les complementàries? Valia més dotar millor les primeres i no dotar les segones.

En el segon ensenyament hi ha deu instituts de nova creació, a més de dotze col·legis subvencionats, que contrasten amb un cert nombre d'institucions similars; al capítol 10, Personal de segon ensenyament, hi ha una prodigalitat increïble: dels 57 conceptes de què es compon el capítol, 53 estan en alça i només 4 a la baixa.

En ensenyament superior es gasta massa si tenim en compte la crisi. En canvi en el capítol 30, assignacions d'assegurances socials, hi ha una quantitat irrisòria.

El criteri del Pressupost és injust, ja que no concedeix personalitat a l'escola catòlica, ni drets ni subsidis, i això és una injustícia, una il·legalitat i una arbitrarietat, perquè els conceptes de sobirania i l'alcisme de l'Estat en què es basen aquells no són prou per deixar les escoles catòliques sense pressupost.

Diversos diputats, entre els que destaca Altabàs, increpen Gómez Roji, i s'origina un maremagnum, que el President ha de tallar enèrgicament, sobre les opinions que expressa Gómez Roji en relació a l'ensenyament religiós i al dret de la família d'educar els seus fills.

L'orador defensa el confessionalisme de l'ensenyament i el justifica re- traient situacions d'altres nacions d'Europa. Afirma que si la població és catòlica en una gran majoria, ha de tenir l'ensenyament catòlic.

	Créditos Presupuestos.	Créditos Definitivos.
1929 ----- 4a	366.884.809,61	398.200.663,00
13	215.112.396,45	218.446.093,44
Extra	65.000.000,00	107.534.719,49
	646.997.206,06	724.181.475,93
1930 ----- 4a	418.193.217,68	456.840.948,20
13	207.454.858,09	195.753.063,33
	625.648.075,77	652.594.011,53
1931 ----- 4a	459.328.594,23	429.102.229,22
14	178.167.983,73	163.390.153,53
	637.496.577,96	592.492.382,75
1932 ----- 4a	367.671.492,84	537.703.225,47
14	134.307.903,70	
	522.179.396,54	
1933 ----- 4a	433.554.360,80	
Cálculo.- 14	121.313.120,49	
2a dict. Comisión	554.907.481,29	

Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes
número 279.)

Intervé Llopis, socialista, el qual fa una petita història de la situació en relació a l'ensenyament. Diu que la República es trobà amb 35.716 escoles en funcionament, que donaven ensenyança a 1.836.000 nois i noies però que en mancaven 27.151 més per donar-la a 1.697.000. Hom decidí que, durant cinc anys, es crearien 5.000 escoles anualment exceptuant el primer any, que en serien 7.000, i dotades amb 5.000 pessetes de sou, no amb un sou d'entrada com acostumava a fer-se quan es creava una escola, permetent així l'ascens de 14.683 mestres.

L'any 1908, hi havia 24.861 escoles, el 1930 n'hi havia 35.989, és a dir que la Monarquia havia creat, en vint-i-dos anys, 11.128 escoles, a raó de 505 per any. La República, en un any, en va crear 7.000, és a dir catorze vegades més. Això motivà que entrassin en actiu 14.683 mestres. Però hi varen haver alguns Ajuntaments, que estaven obligats a col·laborar d'una determinada manera a aquesta obra, que preferien la continuació de les escoles confessionals i per aquesta causa el segon any no-més se'n varen poder obrir 2.500 en comptes de les cinc mil previstes.

Aquelles 7.000 escoles, més les 2.580 de després, s'incrementen amb les 4.000 del pressupost actual. Això representa en conjunt que, en dos anys, la República ha destinat als mestres 99 milions de pessetes. Però encara és poc; se n'hi haurien de despendre moltes més. Cada any haurien d'obrir 6.000 noves escoles per tal de mantenir el creixement de la població, deixant de banda les 2.715 de dèficit que n'hi havia en proclamant-se la República.

A més de tot això, hi ha els augments dels mestres. El dia 23-6-31 la República va preparar els augments dels sous dels mestres, rectificant els ingressos tan escassos que tenien. La República va passar del sou de 2.000 i 2.500 pessetes anuals a 3.000 de cop i volta; tots els mestres tingueren uns augments que haurien correspost a un augment normal de cinc anys de les escales anteriors al 1931.

En conjunt, en l'any i mig transcorregut, han ascendit de sou 31.755 mestres, és a dir el 86'5% de la seva totalitat. Mai a Espanya, ni a cap país del món, no s'havia vist una cosa així!

Tot això plantejà el problema dels edificis. En venir la República hi havia 1.194 expedients de construcció d'edificis per a escoles, que valien 70 milions de pessetes. Naturalment, era impossible portar-los tots a la pràctica amb els mitjans de què disposava l'Estat en aquells moments. D'on havia de treure els diners que calien per a fer aquelles escoles? Però, a poc a poc i traient diners no sabem com ni d'on, es varen poder emprar 42 milions a aquests edificis i d'aquí a poc temps es podran redossar degudament en unes escoles decentes prop de 74.000 infants. Amb tot, encara mancaran 20.000 escoles més.

Afirma l'orador que els mestres no han estat violentats en llurs coneixements per les noves pautes d'ensenyament. Hom ha seguit el desig del poble en matèria d'ensenyança i repeteix que no s'ha violentat ningú. Cal remarcar que els mestres foren del grup de funcionaris que anaven a favor de la República des de molt abans de la seva proclamació: foren ells qui s'adonaren ràpidament de l'actuació de la República. Ara mateix, a Sara-

gossa hi ha una reunió de mestres per a formar-se i fer cursos que ha mobilitat la classe del magisteri, amb caravanes d'autocars; quan havia estat possible una cosa així a Espanya? A Espanya només era possible organitzar desplaçaments massius per anar a veure partits de futbol o curses de braus.

Els inspectors de primer ensenyament han estat també augmentats en nombre. L'any 1922 tocaven 200 escoles per inspector, el 1931, en tocaven 212 i el 1932 toquen 126 escoles per a cada un dels 312 inspectors de la plan-tilla; encara és massa, d'aquí a poc temps crearem 64 places més d'ins-pector.

Comenta després alguns punts del parlament de Gómez Roji sobre la violació de la consciència de l'infant a l'escola, però diu que, l'any 1913, tot just aprovada la llei de Romanones sobre l'ensenyament, era obligatori l'ensenyament religiós catòlic als infants a les escoles i que si alguns pares no volien que el seu fill el rebés haurien de presentar un acta d'apostasia de religió. Això era respectar la consciència religiosa?

Estelrich, de la Lliga catalana, es queixa que el Pressupost gasta poc en cultura i ensenyament. Diu que el 7% del Pressupost total va a l'ensenyament, mentre que el 13% va a Guerra, Marina i el Marroc, que és una cosa increíble. El Pressupost d'Instrucció pública és baix, és el més baix de tot Europa. Aquestes despeses diu que han d'anar al davant de les d'Obres Públiques, Agricultura i Economia, i que cal fer un pla orgànic de reformes.

Elogia una sèrie de mesures preses pel Ministeri d'Instrucció Pública. Especifica que la Constitució preceptua el servei de l'ensenyament per part de l'Estat, però no el seu monopoli, ja que demanar-ho tot a l'Estat seria massa i que no ho pot fer. Seria massa i impracticable alhora. Ell rebutja la intervenció activa de l'Estat en matèria d'ensenyament, considerant imprescindible l'actuació privada en aquesta activitat, si bé naturalment, tolerant o admetent una inspecció de l'Estat.

Comenta que a Barcelona hi ha 30.000 infants a la capital i 60.000 a la província que van a escoles congregacionals. A Espanya, la xifra potser arribaria a 600.000. I pregunta: es pot suprimir tot això, de cop i volta? Com és possible que en un país retardat com el nostre puguin sortir tants mestres com diu en Llopis? Com aconseguim la qualitat en els mestres? Perquè no cal dir que s'ha d'exigir un mínim de qualitat, de capacitat (tant si són laics com religiosos), però el que no hem de permetre és que la capacitat sigui fonamentada en matisos no religiosos.

S'han obert 10.000 escoles en divuit mesos, això està molt bé, però és una mica fort que en el mateix període de temps s'hagin pogut crear 10.000 mestres. Això vol dir que s'hauran cobert els llocs amb interins que no tindran prou capacitat; no hi ha dubte que existeix un dèficit de mestres ja que no és una professió que es pugui improvisar.

Critica la supressió de l'idioma italià als instituts, així com la supressió de la religió com a ensenyament, no de l'ensenyament religiós, que és

una cosa molt diferent. Diu que és lamentable que el fet religiós que des de fa tants mil·lennis és una realitat de la humanitat, sigui escombrat de l'ensenyament.

També crítica que l'expansió cultural a l'exterior s'hagi passat al Ministeri d'Estat (afers exteriors), ja que això pot ser interpretat en el sentit que la República fa servir la cultura d'instrument de política internacional. Assenyala la manca d'una política del llibre. La investigació científica rebia, en el Pressupost del 1932, 400.000 pessetes; ara, només en rep 1.500.000: són xifres irrisòries.

Sánchez Albornoz fa una intervenció relativament breu en la que diu que hi ha un nou perfil en l'actuació d'aquest Ministeri: s'ha unificat l'ensenyament, portant al Ministeri d'Instrucció Pública una sèrie d'Escoles Especials que depenien d'altres Ministeris, com el d'Obres Públiques. Aquest Pressupost no ha satisfet ningú, són molts els milions que fan falta per a coses de cultura, a Espanya, i sempre hom resta curt en aquest aspecte, però ens hem d'amotillar a la realitat i a les possibilitats econòmiques, ja que són molt petites. En general, la forma com s'ha fet servir el diner no ens mereix res més que elogis. Hi ha hagut augmentats per als pensionats a l'estranger, del segon ensenyament, per a viatges d'intercanvi. Això és una cosa molt important: ens cal enviar gent a l'estranger a aprendre i que tornin a ensenyar, a europeitzar Espanya.

També s'estan invertint diners a les Universitats, per material, per investigació; abans això era una comèdia i sort hi havia que certs professors eren gent treballadora i honrada que procuraven que fos la menys comèdia que podien. En canvi, el sou del professorat universitari és molt baix: un professor alemany guanya 120.000 pessetes l'any. I aquí, el professor es veu obligat a fer altres coses, a més de la càtedra, més o menys científiques, per guanyar-se la vida, i encara li resten energies per a dedicar-les a la seva activitat acadèmica o d'investigació!

Hi ha bones dotacions per als centres de cultura hispano-americana de Sevilla i de cultura àrab a Granada. És molt justeta, en canvi, l'assignació per a Arxius, Biblioteques i Museus, i és una llàstima que no es pugui tirar endavant una acció ferma en uns preciosis arxius que s'estan fent malbé per culpa del temps. Molt bé, la inversió al Museu del Prado. És lamentable la pèrdua de tresors artístics que pateix el nostre país: fins i tot una església romànica sencera, pedra a pedra, s'han emportat a l'estranger! Això no es pot permetre i ho hem d'acabar.

També s'ha d'evitar que les riqueses artístiques que té l'església es perdin a conseqüència de l'aplicació de la Llei de Congregacions religioses. S'han de vigilar els tresors de les Catedrals; els seus arxius, els seus béns documentals són de la Nació. Sempre és poc el que es destina a la conservació artística.

Fareja Yébenes intervé per fer un comentari darrer en aquesta discussió del Pressupost. Diu que està decepcionat en veure el que, comparativament, es destina a aquest Ministeri. Resulta que la majoria de les seves partides són inferiors al que ens havia estat promès. En un llàstima que tot

això s'hagi de discutir de pressa i correptes vers la fi d'una discussió llarga i fatigosa, que recorda tots els vicis de l'altre règim.

Totes les dedicacions a aquest ram són poques i és de dolendre el volum que es gasta en excés en Guerra, Marina o el Marroc, però encara és més de dolendre que molta gent que va votar a favor del Pressupost de Guerra i Marina, l'altre dia, ho hagués fet en contra de les seves conviccions, d'aquelles conviccions més íntimes de l'ur consciència, i tot per una obediència cega a les consignes del partit.

Si, senyors diputats, els augmentats del Pressupost de Guerra són quantiosos i els d'Instrucció Pública són mígrats. Heus ací una contradicció sagrant i cruel per als homes de la República. Perquè és indiscutible que la reforma que s'havia de fer en el camp de l'educació havia de ser molt més profunda i subversiva que la dels altres camps.

Diu que està d'acord al fet d'haver passat les escoles especials al Ministeri d'Instrucció Pública. Demana més assignacions per cantines i robers escolars, i també per colònies infantils. Demana que s'augmenti l'assignació per sanitat i inspecció mèdica escolar. I, finalment, també per a l'orientació professional.

Fernando de los Ríos, Ministre d'Instrucció Pública, clou el debat amb un discurs bastant llarg en el qual explica la política del Govern en el camp de la Instrucció Pública i intenta rebatre les opinions contràries.

Diu que el Pressupost del 1932 va ser retallat en 50 milions de pessetes sobre el que ell volia presentar. Ara, en aquest Pressupost ell, el mateix Ministre, hi va fer una retallada de 21 milions i, després, el Consell de Ministres n'hi va fer una altra de 20 milions més. En total, el Pressupost que s'ha presentat a les Corts és, per tant, 41 milions inferior al que ell volia presentar d'antuvi, i no cal dir amb quina tristesa es va veure obligat a esportar els esmentats Pressupostos.

Tanmateix, no fa pas massa dies que Mr. Herriot va dir que Espanya és la nació d'Europa que fa més coses en el camp de l'educació, actualment; a França no en fan pas tantes. L'augment del nombre de les escoles és important, hi ha províncies en què aquest augment és del 95%, és a dir que s'ha doblat pràcticament la cabuda escolar; en d'altres, els augmentats són de l'ordre del 60% i, en general, tota la Nació ha experimentat un augment del 29%. No hi ha cap altra nació a Europa que hagi fet tant, exceptuant la Rússia soviètica. Mèxic s'hi va voler acostar però n'ha quedat molt per sota. La taxa de creixement del nombre d'escoles durant la Monarquia era inferior a la taxa de creixement de la població.

Tenim votat per la Cambra un emprèstit de 400 milions exclusivament per a fer escoles. En aquesta operació hi hauran d'intervenir els Ajuntaments. Hem trobat una fórmula per la qual els Ajuntaments rics puguin ajudar els pobres, així els que tenen més recursos ajudaran els que en tenen més pocs a través d'un procediment que serà explicat a la Cambra. S'han destinat 20.000 pessetes a cada edifici escolar: els Ajuntaments hi hauran de posar el solar i els serveis auxiliars, però la casa del mestre també anirà a càrrec de l'Estat, servei del qual no es pot desentendre.

I els mestres? No hem pas de perdre de vista aquest problema, ja que els

mestres són molt més importants que els edificis. El mestre es pot obtenir a base de cursos intensius després d'haver passat per la Normal. Hom pogut veure que de 15.000 individus que varen anar a un d'aquests cursos només n'aprovaren 5.000, però això no vol dir que l'esforç fet pels altres fos perdut, ja que els queda el recurs de repetir el curs i aprofitar un nou contingent dels que no aprovaren la primera vegada.

S'ha fet una veritable mobilització de 15.000 mestres, els quals han col·laborat amb el seu esforç personal i el seu sacrifici; moltes de les innovacions que ells varen proposar han estat un encert. A Conca, per exemple, en aquests moments ha estat oberta una setmana pedagògica on han acudit tots els mestres de la província amb l'objectiu d'aprendre i de formar-se. Però el problema del mestre en el camp econòmic encara no l'hem pogut resoldre. Uns augments proposats representaven un increment global de 80 milions de pessetes; naturalment, no varen poder ser tirats endavant, si la meua proposta al Consell de Ministres que només representava 10 milions d'augment ja fou considerada impossible!

Però tenim un altre punt molt important: tenim 70 escolars per classe, xifra que cal reduir considerablement: no hem de passar de 30, que és la xifra d'Anglaterra o dels Estats Units. Però sempre ens trobem amb el mateix obstacle: com podem conjugar la necessitat amb la possibilitat?

Ja sabem que cal augmentar les assignacions a cantines i robbers escolars, però, heu calculat quan s'han augmentat ja? Doncs el 95%. Hem passat de 200.000 pessetes a 2.100.000. Les ciutats de Barcelona, Madrid i Bilbao són les que col·laboren més en aquesta qüestió i, evidentment, les quantitats amb què col·laboren els Ajutaments de les ciutats grans també han d'anar a millorar els de les petites.

S'estan fent moltes coses en cultura popular com biblioteques i aparèlls de ràdio per als pobles. I explica detalls i anècdotes en relació a aquest punt. Els paguesos diuen, sobre això, que a Espanya ha començat alguna cosa de nou. El que supera les xifres i ens desborda és la matrícula als Instituts. A Madrid, concretament, hi ha 22.000 matriculats i els instituts tenen una capacitat de 6.000 alumnes. En tot Espanya són uns 70.000; i a més amb el problema que hi ha professors que treballen amb cinquanta alumnes a la classe. No hi ha més remei: haurem de desdoblar les càtedres i crear nous instituts. Ja n'hem creat vint-i-dos i, a més, tretze col·legis de segon ensenyament, però encara és massa poc. Creiem que en podem obrir quaranta més d'aquí a poc temps.

Portem un milió de pessetes per a capacitar llicenciats en Ciències i Lletres, per tal de poder prescindir de l'ensenyament de les ordres religioses. Això ho fem accelerant la formació de llicenciats a través de l'Institut Antonio de Nebrija i de la Universitat Internacional de Santander. Parla llargament de la funció de la Universitat esmentada i també comenta el problema de la Universitat en general. Diu que s'han de suprimir dues Universitats, que és equivocat continuar amb l'actual sistema, però que llavors es planteja el problema: quines són les que s'han de suprimir? A les regions on hom havia pensat de suprimir-les es creen unes tensions molt fortes. I no és pel que costen, que es volen suprimir, sinó pel fet

que hi ha massa titulats; per exemple, l'any 1920 hi havia a Espanya 11.000 metges i l'any 1930 n'hi havia 20.000: en deu anys s'havia duplicat el nombre. Evidentment, aquelles ciutats on se suprimeix la Universitat haurien d'ésser compensades amb la creació d'unes escoles d'ensenyament agrari que permetessin, entre d'altres coses, crear el personal escaient per a poder industrialitzar l'agricultura: serien unes escoles agràries d'alt nivell escolar. Però aquesta proposició meua no fou acceptada i ho sento, car el problema dels titulats sense feina és greu.

Des d'advocats que es col·loquen d'ordenances fins a metges situats com a practicants, hi ha tanta anècdota com vulguem. O parem l'entrada a la Universitat dels que després no podran tenir feina, és a dir fent una selecció, o bé posem els estudis ben difícils perquè només els acabin els que calguin per a cobrir les places de titulats seleccionant els més capaçs i els més intel·ligents, i això darrer ja ha de partir del nivell del batllerat, el projecte del qual es toba a la Cambra.

Propugna el suport material i social de les institucions culturals en forma de donacions; comenta que a Nord-Amèrica, la Universitat de Colòmbia, amb un pressupost de 60 milions de pessetes or, no rep cap diner del govern, sinó que viu únicament de les aportacions dels particulars en forma de donacions.

Després rectifiquen els diversos oradors; el debat per la totalitat es dona per acabat i es comença la discussió per capítols i la votació per articles.

Comença a discutir-se l'esmena del radical Villanueva. Els radicals, a través d'aquesta esmena, insisteixen en un dels temes que ja abordaren repetidament en discutir els pressupostos del 1932: la qüestió dels sous i de les plantilles de personal, que foren augmentats per les lleis de 9 d'octubre i 14 de novembre de 1931, i després en els Pressupostos del 1932 es retornà a la situació anterior. El mateix orador comenta que és la quarta vegada que els radicals porten el tema a les Corts. Després d'una breu discussió entre Villanueva i Vergara, de la Comissió de Pressupostos, la proposició del primer és rebutjada per 154 vots contra 56.

López Varela argumenta la justesa dels sous d'alguns funcionaris i proposa que en lloc d'ingressar-ne 150 en un determinat capítol del Pressupost ho facin només 104, però amb la mateixa assignació total, amb la qual cosa tots tindrien més sou. Hi ha una discussió sobre aquest punt. López Varela argumenta que aquests funcionaris, en ser menys, podrien ingressar amb un sou de 3.000 pessetes l'any, en comptes de 2.500.— Se li replica que això produiria problemes a d'altres funcionaris que ja porten temps al Ministeri i es trobarien que guanyarien menys que els de nou ingressats. Es posa de manifest una altra vegada que tot això ha de ser resolt a través de l'Estatut del funcionari que ha de regular tota la qüestió laboral i econòmica del funcionari de l'Estat espanyol. La proposta de López Varela és rebutjada.

Tot seguit es dona la paraula a Reyo Villanova perquè parli del capítol primer, si bé en realitat parla de la totalitat del Pressupost. El presi-

dent fa com si no se n'adonés, ja que abans havia demanat la paraula en el debat per la totalitat i no li havia estat concedida i ara se n'aprofita. Diu que hi tres lleis que afecten la instrucció pública que no veu que hagin estat tingudes en compte en fer aquests Pressupostos. Aquestes tres lleis són: l'Estatut de Catalunya, la Llei de Congregacions religioses i la Llei orgànica del primer ensenyament.

Exposa el problema que representa el tancament de les institucions religioses d'ensenyament, ja que la seva automàtica substitució per col·legis del govern és impossible, malgrat els augments notables que el Minis- tre i altres oradors han esmentat. Si hi ha poques escoles, i es tanquen les religioses, encara en tindrem menys!

Quant a l'Estatut, està molt satisfet que l'ensenyament no passí a la Ge- neralitat. Fou una batalla guanyada al separatisme i que ara cal conti- nuar defensant, no fos cas que amb subterfugis es perdés aquella victò- ria. Comenta llargament el fet, de forma que obliga Santaló, de la mino- ria catalanista, a interrompre'l, bo i dient-li que el que ha de fer és parlar del Pressupost que ara s'està discutint. En Royo li replica que ell no es posa en la política catalana i que, per tant, en Santaló el que ha de fer és no ficar-se en la política espanyola, que allà ell no hi té res a fer. En Santaló li respon que ell és allà com a diputat es- panyol, tan espanyol com en Royo i que té tant dret a parlar com ell. Acaba acusant de separatista en Royo i diu que amb la seva actitud no fa altra cosa que fomentar el separatisme.

En Royo acaba el seu discurs i pren la paraula en Fernando de los Rios, el qual lamenta que en Royo tingui una veritable obsessió anticatalana i que amb aquesta actitud no fa més que impedir una veritable espanyolit- zació dels elements refractaris que encara resten a Catalunya.

S'aproven els capítols 1 i 2.

Sbert i Santaló presenten una esmena demanant que l'assignació per a be- ques sigui distribuïda per províncies proporcionalment a la població i que les concedeixi una Junta local amb la finalitat d'evitar el centra- lisme d'aquesta funció, la qual crearia problemes de tipus administra- tiu.

Se li replica per la Comissió que això no és cosa del Pressupost. Aquest assigna la quantitat a una necessitat; el com s'ha de distribuir la despe- sa és cosa dels organismes de l'Administració. En Negrín, del partit so- cialista, és el que es nega a admetre l'esmena i, finalment, en Santaló la retira.

Terrero proposa concedir al personal del Ministeri d'Instrucció Pública que treballi a les Canàries o al Marroc unes gratificacions per a pisos com al personal dels altres Ministeris.

Sabrás, de la Comissió de Pressupostos, diu que això depèn d'una Comis- sió Interministerial que ha d'estudiar i resoldre aquest punt.

Terrero retira l'esmena.

López Varela parla sobre la totalitat del capítol 3 i comenta que l'as- signació per beques és curta, que amb un milió, per a aquest concepte, no n'hi ha prou i que cal fer que no es perdi ni una intel·ligència; per això s'ha d'augmentar l'assignació i, alhora, augmentar-la també pel que fa a cursos i conferències i ser espèndid en aquestes coses, perquè cal evitar que el mestre vagi perdent estímuls davant la solitud en què es troba al poble i que amb l'assistència a cursos i conferències s'hi pot posar remei i tothom hi surt guanyant.

S'aprova el capítol 3.

En passar al capítol 4 una esmena de Torres Campañá sobre el personal cec de la impremta del Ministeri fa que Fernando de los Rios parli llargament sobre el problema dels orbs i dels sords i muts i lliur ensenyament i re- cuperació social.

Una esmena de Sabrás és acceptada per la Comissió i forma part del dic- tamen.

Una intervenció de López Varela, radical, per defensar dues esmenes dema- na augments per a assignacions de sous. Argumenta que el pla de crear 5.000 escoles cada any, a partir del 1931, no s'ha aconseguit. D'altra banda, el fet que la Constitució digui que els mestres passen a ser fun- cionaris de l'Estat no ha tingut cap conseqüència, perquè encara no s'ha completat.

Comença a llançar xifres i més xifres als seus orientats. Diu que el Pres- supost d'Instrucció Pública és el 6'5% del total; que cada espanyol paga per cultura 6'99 pessetes i que cada alumne en costa 58'25. Fa compara- cions amb les xifres d'altres nacions d'Europa i en resulta que sí, que el Govern de la República ha fet alguna cosa en matèria d'ensenyament, però que les altres nacions en fan molt més i que, per tant, no hi ha motiu perquè el Ministre en faci tanta propaganda com n'està fent, que caramba!

Resulta que els altres països han quadruplicat en poc temps les despeses per alumne i Espanya només l'ha duplicada (era de 24 pessetes, el 1915, i ara és de 58'25). D'altra banda, aquestes xifres es veuen agreujades pel fet que a molts països estrangers, a més del Pressupost estatal, hi ha el de les corporacions locals, que generalment destinen enormes sumes a l'ensenyament, sumes no incloses, lògicament, a les xifres recapitula- des anteriorment. Amb una gran abundor de xifres, demostra que la Ins- trucció Pública espanyola és la ventafes del Pressupost.

També esmenta que els funcionaris públics poden tenir un sou màxim de 15.000 pessetes anuals; doncs, bé, no hi ha cap mestre que cobri més de 9.000 ni 15.000. S'ha d'arribar a sous de 9.000 ptes. per a trobar-hi cent mestres; en canvi, al Ministeri d'Hisenda hi ha 4.692 funcionaris amb un sou superior a les 9.000; al de Governació n'hi ha 2.906; al d'O- bres Públiques, 1.411; al mateix Ministeri d'Instrucció Pública n'hi ha 1.600, però són administratius, no mestres; al de Treball, 2.000.

Continua donant xifres i més xifres. Acaba per afirmar que els mestres

són els funcionaris més mal pagats de tots els funcionaris públics.

Sabràs, de la Comissió, contrargumenta dient que les xifres de López Varela estan organitzades amb fins demagògics i torna a referir els arguments del Ministre.

A la votació és rebutjada l'esmena de López Va rela per 105 vots contra quaranta-quatre.

Riera Vidal diu que es destinen pocs diners a Instrucció Pública, concretament la suma dedicada a Escoles Maternals és ridícula essent com són tan necessàries. Diu que se'n necessiten 20.000 i que només n'hi ha 20 i que a sobre només s'hi destinen 20.000 pessetes. Lamenta que hi hagi Ajuntaments que no han col·laborat a l'obra del Govern de crear escoles i proposa unes sancions enèrgiques per a ells. Parla de la inspecció mèdico-sanitària escolar que, pràcticament, no existeix.

Martínez Moya pregunta si amb uns augmentos que oscil·len entre 500 i 1.000 pessetes l'any els mestres es poden considerar satisfets. L'orador diu que no i insisteix en els mateixos arguments de López Varela.

Navarro Vives reconeix els mèrits del Ministeri en l'afer de l'ensenyament, però lamenta que no s'hagi resolt el problema econòmic del mestre i que encara lamenta més, segons deduí del discurs del Ministre, que no solament no és que no estigui resolt, sinó que no va vauve que hi hagués cap desig, cap angúnia, cap preocupació per a resoldre'l. Sempre es fan molts elogis als mestres, però a l'hora de la veritat, res de res, tot se'n va en paraules i resta oblidat. És llastimós veure com els mestres abandonen en massa el magisteri per anar-se'n a altres professions més lucratives i amb més sortida.

Per la paraula novament en Fernando de los Ríos, Ministre d'Instrucció Pública, per replicar als darrers oradors. Diu que el problema econòmic del mestre es podria resoldre amb 92 milions, no amb 80 com deia ahir, que es va equivocar, i que aquella xifra és impossible de consignar-la al Pressupost.

D'altra banda, hi ha molts més problemes, ja que en segons quines poblacions, els municipis mantenen escoles en les quals els mestres tenen sous més elevats que els de les escoles nacionals. Per atendre totes aquestes coses hom preveu per l'any que ve, per al Pressupost vinent, a la ratlla de 40 milions de pessetes. Però malgrat el que ha estat dit, repeteixo que a l'Europa occidental, el país que gasta més en ensenyament primari és Espanya. Ací depenem el 64,8% del total del Ministeri en ensenyament primari; a França, és el 57,3 i a Itàlia, el 64,5, les úniques nacions que s'acosten a les nostres xifres. Afirmo i ratifico que el pla de construir escoles no va endarrerada, sinó que des del 14 d'abril se n'han construïdes 8.230 de noves, més 1.800 que estaven en edificis provisionals, en total són 10.030 escoles en divuit mesos.

Navarro Vives diu que, a Cartagena, durant 50 anys hi hagué només 94 escoles, i que ara, en canvi, n'hi ha 198.

Abad Conde, radical, intervé per fer patent la situació d'uns grups auliars que no cobren res des de fa onze anys. Comenta que des del 1873, l'esclavatge s'abolí a Espanya, però segon es veu, per a certs funciona-

ris encara no s'ha acabat.

S'entaula una breu discussió entre ell i el Ministre.

Finalment, s'aprova el capítol 4.

Al capítol 5, una esmena del sacerdot Gómez Rosé demana la supressió de la subvenció a les escoles israelites de Tànger. Protesta que es donin subvencions a escoles confessionals, com són les israelites i que, en canvi, es neguin a les catòliques d'Espanya. La intervenció de Gómez Rosé és bastant violenta.

De los Ríos li replica també un xic enfurimat, dient que els sefardites no fan altra cosa que defensar el nom i la parla d'Espanya a l'estranger des de fa cinc segles; que no fan com segons quins altres espanyols que a la segona generació de residència a l'estranger ja han perdut l'ús de la llengua espanyola i que aquesta partida és més petita que la que es destina a l'Obra Pia de Jerusalem.

Acaba afirmant que cal defensar els sefardites de certes apetències ab-sorcionistes de França.

Agustín critica la misera quantitat que es dona als mestres per material escolar. Afirmo que amb 147'60 pessetes no poden fer gaires coses i, per altra banda, se'ls demana que renovin el material: Com volen que renovin res amb aquella quantitat! Si no en tenen ni per a tinta i guix de pissarra! Altrament, el repartiment del material es fa moltes vegades a base d'influències, vici molt corrent en temps de la Monarquia i que encara no hem assolit extirpar.

S'aprova el capítol 5 i es passa al 6.

López Varela demana que tot el que es destina a viatges conferències i cursos i missions pedagògiques no es converteixi amb excusa per a fer viatges turístics pagats pel Govern als amics polítics.

Balbontín intervé per dir que no està d'acord amb el que ha dit el Govern sobre que la República havia fet tot el possible per salucionar el problema de l'ensenyament i que ja no es podia fer res més! A Rússia, per exemple, durant els anys de la guerra civil es féu molt més! En els anys 1919-1920 foren creats 40.000 grups de lluita antialfabeta que ensenyaven a 161.000 adults a llegir i escriure. Els reclutes de l'exèrcit que eren analfabets en un 30% abans de l'esmentada campanya, només ho foren en un 4% després.

A Espanya no s'ha fet tot el que s'hauria pogut fer! Sembla com si l'im-puls inicial s'esmortés en lloc de créixer i augmentar. S'ha fet alguna cosa per acabar amb l'analfabetisme dels adults? Parla en tons patètics i afirma que ara, com en el temps de la Monarquia, un Guàrdia Civil té més sou que un mestre.

Negrín li replica dient que l'analfabetisme ha baixat a Espanya al 23'25% si bé hi ha diverses xifres degudes a errors estadístics difícils de controlar.

S'aprova el capítol 6.

Al capítol 7, Conde de Sicilia proposa diverses qüestions en relació amb la formació professional, a les Escoles de Treball, Arts i Oficis. S'aproven els capítols 7, 8 i 9.

Al capítol 10, intervé Abad Conde per demostrar que els professors de les Escoles de Comerç són els més mal pagats de tot el Ministeri.

Lentament van desfilant els restants capítols, fins al 33, en una interminable i esgotadora sessió de Corts, que acaba a les cinc de la matina del dia 22 de desembre de 1932, deixant enllestit el Pressupost d'Instrucció Pública.

DICTAMEN DE LA COMISION DE PRESUPUESTOS SOBRE EL DE GASTOS para 1933 DE LA SECCION 8ª DE LAS OBLIGACIONES DE LOS DEPARTAMENTOS MINISTERIALES, "MINISTERIO DE INSTRUCCION PÚBLICA DE BELLAS ARTES".

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

La Comisión de presupuestos. tiene el honor de someter a la deliberación y aprobación de las Cortes su dictamen sobre la sección 8ª, "Ministerio de Instrucción pública y Bellas Artes", del Presupuesto de gastos para 1933, en el que se introducen, a consecuencia de órdenes ministeriales, o por iniciativa de la Comisión, las modificaciones que se consignan:

SECCION OCTAVA

MINISTERIO DE INSTRUCCION PÚBLICA Y BELLAS ARTES

CREDITOS PRESUPUESTOS

Por artículos por capítulos pesetas.

Ap. Art. DESIGNACION DE LOS GASTOS

SERVICIOS DE CARACTER PERMANENTE

Administración central

Personal.

1ª	1ª	Sueldo del Ministro.....	30.000,00
"	2ª	Subsecretaría y Direcciones generales.....	127.000,00
"	3ª	Asesoría Jurídica t Consejo Mac. de Cultura.....	120.000,00
"	4ª	Gastos de representación y servicios especiales.....	119.000,00
"	5ª	Servicios comunes a la Administración Central y Provincial...	5.355.000,00
			<u>5.751.000,00</u>

Material.

2ª	1ª	Material de todas las oficinas del Ministerio.....	156.000,00
"	2ª	Otros servicios.....	200.000,00
			<u>356.000,00</u>

Servicios Generales.

3ª	Unico.	Servicios generales.....	3.585.500,00

.../...

CREDITOS PRESUPUESTOS

Por artículos Por capítulos.
pesetas.

DESIGNACION DE LOS GASTOS

72	32	Formación profesional.....	132.750,00
"	42	Centro de perfeccionamiento Profesional del Obrero.....	81.500,00
"	52	Escuela Profesional de la Mujer.....	137.500,00
"	62	Inspección general.....	23.000,00
<u>Material.</u>			
82	12	Enseñanza profesional.....	283.750,00
"	22	Nuevas Escuelas de Trabajo.....	200.000,00
"	32	Escuelas de Artes y Oficios artísticos.....	351.500,00
"	42	Nuevas Escuelas de Artes y Oficios	100.000,00
"	52	Escuela Profesional de la Mujer.....	16.500,00
"	62	Inspección general.....	1.000,00
<u>Gastos Diversos.</u>			
92	12	Enseñanza profesional.....	1.322.261,00
"	22	Escuelas de Artes y Oficios artísticos.....	126.000,00
<u>SEGUNDA ENSEÑANZA Y ENSEÑANZA MEDIA.</u>			
<u>Personal.</u>			
10	12	Institutos.....	11.401.750,00
"	22	Escuelas de Comercio.....	2.708.880,00
"	32	Instituto Nac. Artes Gráficas.....	47.500,00
"	42	Escuela Central de Idiomas.....	84.750,00
"	52	Junta técnica de inspección de Segunda enseñanza.....	52.000,00
<u>Material.</u>			
11	12	Gastos ordinarios de sostenimiento de Institutos.....	1.467.500,00
"	22	Escuelas de Comercio.....	156.625,00
"	32	Instituto Nacional de Artes Gráficas.....	20.000,00
"	42	Escuela Central de Idiomas.....	10.000,00
"	52	Junta técnica de inspección de Segunda enseñanza.....	3.000,00
<u>Gastos Diversos.</u>			
12	12	Institutos.....	1.810.000,00
"	22	Pensiones en el extranjero.....	15.000,00
"	32	Colegio Politécnico de la Laguna	100.000,00

952.750,00

1.448.261,00

14.294.680,00

1.657.125,00

1.925.000,00

CREDITOS PRESUPUESTOS

Por artículos Por capítulos.
pesetas.

DESIGNACION DE LOS GASTOS

ADMINISTRACION PROVINCIAL

Primera Enseñanza

<u>Personal.</u>			
42	12	Escuelas maternales.....	200.000,00
"	22	Escuela modelo de párvulos.....	41.000,00
"	32	Escuelas nac. Primera enseñanza	
"	42	za.....	175.925.500,00
"	52	Escuela nac. de anormales.....	38.500,00
"	52	Colegios de sordomudos y de ciegos, de Madrid.....	257.500,00
"	62	Inspección de Primera enseñanza	3.151.950,00
"	72	Médicos escolares.....	197.500,00
"	82	Escuelas Normales del Magisterio Primario.....	6.190.250,00
"	92	Enseñanza en Marruecos.....	125.600,00
"	10	Museo Pedagógico e Inspección central.....	89.500,00
<u>Material.</u>			
52	12	Escuela Modelo de párvulos.-	
"	22	Jardines de la Infancia.....	16.000,00
"	32	Escuelas nacionales de Primera enseñanza.....	9.207.000,00
"	42	Escuela nac. de anormales.....	88.000,00
"	42	Colegios Nacionales de Sordomudos y de Ciegos, de Madrid.....	240.000,00
"	52	Insp. de Primera enseñanza.....	230.000,00
"	62	Médicos escolares.....	15.800,00
"	72	Escuelas Normales del Magisterio Primario.....	844.000,00
"	82	Enseñanza en Marruecos.....	73.820,00
"	92	Museo Pedagógico e Inspección central.....	75.000,00
<u>INSTITUCIONES COMPLEMENTARIAS</u>			
62	12	Instituciones complementarias de la escuela.....	4.025.000,00
"	22	Cursos y viajes.....	250.000,00
"	32	Ensayos pedagógicos.....	251.000,00
"	42	Servicios auxiliares.....	2.000,00
<u>ENSEÑANZA PROFESIONAL</u>			
<u>Personal.</u>			
72	12	Escuela de Trabajo.....	1.775.750,00
"	22	Escuelas de Artes y Oficios artísticos.....	2.384.750,00

186.221.300,00

10.789.620,00

4.535.250,00

.../...

CREDITOS PRESUPUESTOS

Por artículos Por capítulos pesetas.

Cap. Art. DESIGNACION DE LOS GASTOS

ENSEÑANZA SUPERIOR

Personal.

13	13	Universidades.....	10.884.700,00
"	23	Escuelas de Veterinaria.....	597.000,00
"	33	Escuela Especial de Ingenieros Agrónomos.....	301.000,00
"	43	Escuela Ingenieros Industriales	172.000,00
"	53	Escuela Ingenieros de Montes...	117.610,00
"	63	Escuela Ingenieros de Minas....	250.500,00
"	73	Dotación de organismos de régimen autónomo y becas alumnos...	927.000,00
"	83	Escuelas de Arquitectura.....	431.000,00
"	93	Centros Investigación científica	623.625,00
			14.404.435,00

Material.

14	14	Universidades.....	5.111.000,00
"	24	Escuelas de Veterinaria.....	157.500,00
"	34	Escuela Ingenieros Agrónomos...	544.000,00
"	44	Escuela Ingenieros Industriales	375.000,00
"	54	Escuela Especial Ingenieros de Montes.....	110.000,00
"	64	Escuela Especial de Ingenieros de Minas.....	346.500,00
"	74	Escuelas de Arquitectura.....	159.000,00
"	84	Centros Investigaciones científicas.....	176.000,00
			6.979.000,00

Gastos Diversos.

15	15	Universidad de Madrid.....	50.000,00
"	25	Facultades de Filosofía y Letras de Ciencias de la Universidad de Madrid y Laboratorios de Química de otras Facultades de Ciencias.	703.000,00
"	35	Laboratorio Jurídico Ureña.....	21.000,00
"	45	Museo Anatomopatológico Ferrer y Cagigal.....	12.000,00
"	55	Instituto de material científico	5.000,00
"	65	Junta para Ampliación de estudios e Investigaciones científicas.....	1.665.000,00
"	75	Fundación nacional para Investigaciones científicas.....	1.500.000,00
"	85	Centro de Estudios hispanoamericanos de Sevilla.....	140.000,00

....

CREDITOS PRESUPUESTOS

Cap. Art. DESIGNACION DE LOS GASTOS

Por artículos Por capítulos pesetas.

15	94	Centros de Estudios árabes de Madrid y Granada.....	250.000,00
"	10	Patronato Cultura de Sevilla.....	20.000,00
"	11	Laboratorio de Enseñanza de Arte de la Universidad de Sevilla.....	6.000,00
"	12	Prácticas de Enseñanzas clínicas en los Hospitales de Bilbao.....	30.000,00
"	13	Colegios Mayores universitarios..	50.000,00
"	14	Mutualidad de Catedráticos.....	20.000,00
"	15	Escuelas de Veterinaria.....	25.000,00
"	16	Escuela Especial de Ingenieros de Montes y Minas.....	89.000,00
"	17	Oficina Internacional de Educación de Ginebra.....	36.000,00
"	18	Escuela de Ingenieros Industriales de Madrid.....	100.000,00
"	19	Laboratorio de Mecánica Industrial y Automática.....	92.000,00
			4.914.000,00

ENSEÑANZAS ARTISTICAS

Personal.

16	18	Escuelas Superiores de Bellas Artes.....	265.500,00
"	28	Conservatorios de Música y Declamación.....	825.750,00
"	38	Escuelas de Cerámicas.....	66.750,00
"	48	Calcografía Nacional.....	10.000,00
			1.168.000,00

Material.

17	18	Material de oficina y escritorio.	9.000,00
"	28	Material ordinario de conservación y sostenimiento.....	146.750,00
"	38	Gastos especiales para servicios y prácticas docentes.....	32.000,00
			167.750,00

Gastos Diversos.

18	Unico.	Enseñanzas artísticas.....	52.000,00

BELLAS ARTES

Personal.

19	18	Museos.....	228.000,00
"	28	Arte lírico.....	625.000,00
"	38	Tesoro Artístico.....	186.500,00
			1.239.500,00

....

CREDITOS PRESUPUESTOS		CREDITOS PRESUPUESTOS	
Cap. Art.	DESIGNACION DE LOS GASTOS	Por articulos Por capitulos pesetas.	pesetas.
<u>Material.</u>			
20	1a Museos.....	692.900,00	
"	2a Arte Africo.....	398.000,00	
"	3a Tesoro Artístico.....	102.500,00	
	<u>Gastos Diversos.</u>		1.194.400,00
21	Unico. Teatro de la Opera, concursos, exposiciones y publicaciones....	"	513.000,00
<u>ESTABLECIMIENTOS CIENTIFICOS Y LITERARIOS.</u>			
<u>Personal.</u>			
22	Unico. Academias.....	"	72.000,00
<u>Material.</u>			
23	Unico. Academias.....	416.000,00	
<u>ARCHIVOS Y BIBLIOTECAS</u>			
<u>Personal.</u>			
24	Unico. Archivos y bibliotecas.....	"	2.592.750,00
<u>Material.</u>			
25	1a Archivos y Bibliotecas.....	144.350,00	
"	2a Gastos de sostenimiento.....	1.178.500,00	
	<u>Gastos Diversos.</u>		1.322.850,00
26	Unico. Archivos y Bibliotecas.....	"	185.000,00
<u>CONSTRUCCIONES CIVILES</u>			
<u>Personal.</u>			
27	1a Edificios de Instrucción pública	69.000,00	
"	2a Edificios escolares.....	230.000,00	
"	3a Oficina técnica de Construcciones civiles.....	3.000,00	
	<u>Material y gastos diversos.</u>		302.000,00
28	1a Edificios de Instrucción pública	36.500,00	
"	2a Edificios escolares.....	100.000,00	
"	3a Oficina técnica de Construcciones civiles.....	6.000,00	
	<u>Auxilios y subvenciones.</u>		142.500,00
29	1a Subvenciones generales.....	1.116.650,00	
"	2a Subvenciones especiales.....	396.500,00	
			1.513.150,00

.../...

CREDITOS PRESUPUESTOS
DESIGNACION DE LOS GASTOS

Cap. Art.	DESIGNACION DE LOS GASTOS	Por articulos Por capitulos pesetas.	pesetas.
<u>Accidentes del trabajo.</u>			
30	Unico. Accidentes de Trabajo.....	"	3.750,00
<u>Anticipos reintegrables a los funcionarios.</u>			
31	Unico. Anticipos reintegrables a los funcionarios.....	"	50.000,00
<u>SERVICIOS DE CARACTER TEMPORAL</u>			
<u>Obras.</u>			
32	1a Enseñanza superior.....	5.826.732,39	
"	2a Enseñanza media.....	675.411,13	
"	3a Otros edificios.....	890.000,00	
"	4a Bellas Artes.....	1.650.539,28	
"	5a Otros servicios.....	1.050.000,00	
"	6a Monumentos artísticos, históricos y excavaciones.....	2.350.000,00	
			12.432.682,80

ENMIENDAS DEL SR. LOPEZ VARELA A LOS CAPITULOS 19, 49 Y 32 DEL DICTAMEN DE LA COMISION DE PRESUPUESTOS SOBRE EL DE GASTOS PARA 1933 DE LA SECCION 89, "MINISTERIO DE INSTRUCCION PUBLICA".

Al capitulo 19, art. 59, concepto 29.:

Los Diputados que suscriben tienen el honor de proponer a las Cortes se traspase del subconcepto añadido para 150 nuevos auxiliares 61.000 pesetas del capitulo 19, art. 59, subconcepto a añadir, agregándolas al mismo capitulo y artículo en el concepto 29 del proyecto, diciendo:

"Para elevar los sueldos de los 122 auxiliares actuales a 3.000 pesetas, 61.000."

Y que el subconcepto a añadir diga: "Para 104 auxiliares de primera clase, a 3.000 pesetas, 312.000."

Palacio de las Cortes, 19 de Diciembre de 1932.- José López Varela.- Salvador Martínez Moya.- Ramón Carreras.- Diego Martínez Barrios.- Darío Pérez.- Manuel Torres.- Sigrido Blasco.- Siguen las firmas hasta 50.

Al capitulo 49, art. 39.:

Los Diputados que suscriben tienen el honor de proponer a la Cámara que se consignen en el capitulo 49, art. 39 un aumento de 5 millones de pesetas para continuar la regularización de las plantillas del primer escalafón del Magisterio primario nacional.

Palacio de las Cortes, 19 de Diciembre de 1932.- José López Varela.- Salvador Martínez Moya.- Adolfo Chacón.- Manuel Torres Campañá.- Vicente Centos.- Edmundo Alfaro.- Perfecto Ruiz.- Siguen las firmas hasta 51.

Al capitulo 49, art. 39.:

Los Diputados que suscriben tienen el honor de proponer a la Cámara el aumento de 1.200.000 pesetas para la siguiente plantilla de los maestros del segundo escalafón; en el capitulo 49, art. 39.:

200 a 5.000 aumento	400.000
400 a 4.000 "	400.000
800 a 3.500 "	400.000
Total aumento.....	1.200.000

Palacio de las Cortes, 19 de Diciembre de 1932.- José López Varela.- Salvador Martínez Moya.- Ramón Carreras.- Manuel Torres.- Fermín Aranda.- Darío Pérez.- Emilio de Sola.- Siguen las firmas hasta 51.

Al capitulo 32, art. 59, concepto 19.:

Los Diputados que suscriben tienen el honor de proponer a la Cámara la siguiente enmienda, que no supone aumento, sino simple desglose de una partida en dos del presupuesto de Instrucción pública:

Que las 700.000 pesetas del capitulo 32, artículo 59, concepto 19, se desglosen, quedando en dicho capitulo, artículo y concepto 600.000 pesetas.

Y que a continuación del concepto 23 del artículo 19 del mismo capitulo se añada el concepto 24, diciendo: "Subvención para continuar las obras de la Escuela de Trabajo de Vigo".

Palacio de las Cortes, 19 de Diciembre de 1932.- José López Varela.- José Gómez Osorio.- Enrique Botana.- Herminio Fernández de la Poza.- Pedro Armasa.- Marcial Dorado.- Ramón Carreras.- Antonio Tuñón.- Siguen las firmas hasta 46.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes número 280, apéndice 89.)

ENMIENDAS DEL SR. TERRERO A LOS CAPITULOS 3º Y 4º DEL DICTAMEN DE LA COMISION DE PRESUPUESTOS SOBRE EL DE GASTOS PARA 1933 DE LA SECCION 8ª, "MINISTERIO DE INSTRUCCION PUBLICA".

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

Al capítulo 3º, artículo único, concepto 3ª.:

Los Diputados que suscriben tienen el honor de someter a la deliberación y aprobación de la Cámara la siguiente enmienda al presupuesto de Instrucción pública.

Al capítulo 3º, artículo único, concepto 3ª, se le añadirá el párrafo siguiente:

"Que con el aumento de 157.074,60 pesetas en la consignación anual se equiparará el personal docente de Instrucción pública que sólo cobra de residencia al 15 por 100 unos y al 30 otros, a los funcionarios de los demás Ministerios, que perciben el 50."

Palacio de las Cortes, 19 de Diciembre de 1932.- José Ferrero.- Perfecto Díaz.- Adolfo Chacón.- Ramón Carreras.- Herminio Fernández de la Poza.- César Garrichena.- Diego Martínez Barrios.- Siguen las firmas hasta 44.

Al capítulo 4º, art. 8º, concepto 6ª.:

Los Diputados que suscriben tienen el honor de someter a la deliberación y aprobación de la Cámara la siguiente enmienda al presupuesto del Ministerio de Instrucción pública.

Al capítulo 4º, art. 8º, concepto 6ª, se añadirá:

"5.000 pesetas para equiparar a los profesores de Francés de las Escuelas Normales del Magisterio primario de Santander, Segovia, Vizcaya, Huelva y La Coruña, que no perciben más que 3.000 pesetas y están en manifiesta inferioridad con sus 28 compañeros de las demás Escuelas Normales, que tienen 4.000 pesetas de sueldo o indemnización."

Palacio de las Cortes, 19 de Diciembre de 1932.- José Ferrero.- José Teodoro Canet.- Ramón Carreras.- Herminio Fernández de la Poza.- Perfecto Díaz.- Adolfo Chacón, Diego Martínez Barrios.- Siguen las firmas hasta 44.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes número 281, apéndice 3ª.)

ENMIENDAS DEL SR. ABAD CONDE AL CAP. 10 DEL DICTAMEN DE LA COMISION DE PRESUPUESTOS SOBRE EL DE GASTOS PARA 1933 DE LA SECCION 8ª, "MINISTERIO DE INSTRUCCION PUBLICA".

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

Los Diputados que suscriben se honran en proponer a la Cámara las siguientes enmiendas al presupuesto del Ministerio de Instrucción pública y Bellas Artes:

Primera. Al capítulo 10, art. 1º, concepto 17.:

"Para modificaciones que, por reorganización de servicios, se introduzcan en las plantillas de catedráticos numerarios, profesorado auxiliar y personal administrativo y subalterno de las Escuelas de Comercio, y sueldos e indemnizaciones para profesores encargados de curso en Institutos, Escuelas de Comercio y, en general, de todos los Centros que figuran en este capítulo, 633.000 pesetas."

Segunda. Al capítulo 10, art. 2º.:

Se suprima este artículo íntegramente y pasará con todos sus conceptos, del 1º al 12, al capítulo 14, art. 8º, que se consignará de nuevo.

Tercera. Al capítulo 10, art. 2º, concepto 9ª.:

La partida "4 catedráticos a 2.000 pesetas, a los que debe abonar el Ayuntamiento (de San Sebastián) otras 2.000 pesetas para completar su sueldo", debe ser baja e incorporada a la plantilla que figura en el capítulo 10, art. 2º.

Palacio de las Cortes, 20 de Diciembre de 1932.- Gerardo Abad Conde.- Pedro Gómez Chaix.- José López Varela.- Pedro Armasa.- Gil y Gil.- Salvador Martínez Moya.- Antonio Tuñón.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes número 281, apéndice 4ª.)

VOTO PARTICULAR DEL SR. VILLANUEVA AL CAP. 19, ART. 59, CONCEPTO 19 DEL DICTAMEN DE LA COMISION DE PRESUPUESTOS SOBRE EL DE GASTOS PARA 1.933 DE LA SECCION 8a, "MINISTERIO DE INSTRUCCION PUBLICA".

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

El Diputado que suscribe, lamentando disenter del parecer de sus compañeros, tiene el honor de presentar el siguiente voto particular al presupuesto de Instrucción pública y Bellas Artes.

Capítulo 19, art. 59, concepto 19.

Se restablecen las plantillas, aprobadas por leyes de 9 de Octubre y 4 de Noviembre de 1931.

Palacio de las Cortes a 20 de Diciembre de 1932.- Justo Villanueva.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes número 281, apéndice 6a.)

VOTO PARTICULAR DE LOS SRES. VILLANUEVA Y GUERRA DEL RIO AL CAP. 10, ART. 14, CONCEPTO 8a, DEL DICTAMEN DE LA COMISION DE PRESUPUESTOS SOBRE EL DE GASTOS PARA 1933 DE LA SECCION 8a, "MINISTERIO DE INSTRUCCION PUBLICA".

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

Los Diputados que suscriben, lamentando disenter del parecer de sus compañeros, tienen el honor de proponer el siguiente voto particular al presupuesto de Instrucción pública y Bellas Artes:

En la plantilla del profesorado de Institutos locales existen 110 profesores a 4.000 pesetas. Como en la actualidad hay 27 vacantes que no serán provistas con profesorado de Institutos locales porque éste forma un cuerpo a extinguir, existe un sobrante de 108.000 pesetas, y como según el decreto de 18 de Septiembre de 1931, el profesorado de Institutos locales tendrá el mismo sueldo que el inicial de los catedráticos de Institutos nacionales, y éstos tienen 5.000 pesetas, es razonable que se aumente la dotación de aquéllos hasta esa cantidad.

Por lo tanto, el voto particular es al capítulo 10, art. 14, concepto 8a, que deberá decir:

"83 profesores, a 5.000..... 415.000 pesetas."

Palacio de las Cortes a 20 de Diciembre de 1932.- Justo Villanueva.- Rafael Guerra del Río.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes número 281, apéndice 8a.)

ENMIENDA DEL SR. SBERT AL CAP. 39, ARTICULO UNICO, DEL DICTAMEN DE LA COMISION DE PRESUPUESTOS SOBRE EL DE GASTOS PARA 1933 DE LA SECCION 8a, "MINISTERIO DE INSTRUCCION PUBLICA".

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

Los Diputados que suscriben tienen el honor de proponer a la Cámara la deliberación y aprobación de la siguiente enmienda al capítulo 39, artículo único, concepto tercero del presupuesto de Instrucción pública.

A la redacción del primer apartado del citado concepto, se añadirá: "La cantidad global de un millón de pesetas que se consigna, se distribuirá entre las provincias españolas en proporción al censo de población de cada una de ellas y la cantidad que les corresponda se distribuirá por una Junta competente."

Palacio de las Cortes, 20 de Diciembre de 1932.- Antonio María Sbert.-Emilio González López.- Juan Loperena Romá.- Jaime Aguadé.- Mariano Ruiz-funes.- Miguel Santaló.- Antonio Jiménez Jiménez.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes número 281, apéndice 9a.)

ENMIENDAS DEL SR. GÓMEZ ROJÍ A LOS CAPÍTULOS 3º Y 5º DEL DICTAMEN DE LA COMISIÓN DE PRESUPUESTOS SOBRE EL DE GASTOS PARA 1933 DE LA SECCIÓN 8ª, "MINISTERIO DE INSTRUCCIÓN PÚBLICA".

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

Al capítulo 1º, concepto 10:

Los Diputados que suscriben tienen el honor de proponer a la Cámara la siguiente enmienda al capítulo 3º, concepto 10, del presupuesto de Instrucción pública.

"Que se supriman las 40.000 pesetas que se aumentan para dietas y gastos de locomoción por servicios de alta inspección, viajes oficiales y comisiones del Ministerio."

Palacio de las Cortes, 21 de Diciembre de 1932.- Ricardo Gómez Rojí.-Dimas de Madariaga.- Francisco Estévez.- José Martínez de Velasco.- Cándido Casanueva.- Antonio Royo Villanova.- Tomás Ortiz de Solórzano.- Pedro Martín y Martín.- Modesto Gosálvez.

Al capítulo 5º, art. 8º:

Los Diputados que suscriben tienen el honor de presentar a la Cámara, respecto al capítulo 5º, art. 8º, la siguiente enmienda en el presupuesto de Instrucción pública:

"Que de las 75.000 pesetas consignadas en el capítulo 5º, art. 8º no se dé subvención a las escuelas israelitas de Tánger".

Palacio del Congreso, 20 de Diciembre de 1932.- Ricardo Gómez Rojí.- Tomás Ortiz de Solórzano.- Francisco Estévez.- Cándido Casanueva.- Pedro Martín.- Ramón Molina.- José María Gil Robles.- Antonio Royo Villanova.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes
número 281, apéndice 18.)

Participacions de Corporacions i particulars als ingressos de l'Estat

El dia 22 de desembre de 1932 s'aprova sense discussió el Pressupost de la Secció relativa a la Participació de les Corporacions locals en els ingressos de l'Estat.

DICTAMEN DE LA COMISION DE PRESUPUESTOS SOBRE LA SECCION 13 "PARTICIPACION DE CORPORACIONES Y PARTICULARES EN INGRESOS DEL ESTADO", DEL DE GASTOS PARA 1933.

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

La Comisión de presupuestos tiene el honor de someter a la deliberación y aprobación de las Cortes su dictamen sobre la sección 13, "Participación de Corporaciones y Particulares en Ingresos del Estado", del presupuesto de gastos para 1933, en el que no introduce modificación alguna.

SECCION DECIMOTERCERA

PARTICIPACION DE CORPORACIONES Y PARTICULARES EN INGRESOS DEL ESTADO.

Cap. Art.	DESIGNACION DE LOS GASTOS	CREDITOS PRESUPUESTOS	Por artículos Por capít. pesetas.

CONTRIBUCION TERRITORIAL

Riqueza rústica.

1º Unico.	5 por 100 codido a las Diputaciones provinciales sobre las cuotas que perciba el Estado...	9.376.945,00	
	Riqueza urbana.		

2º Unico.	Para abonar a los Ayuntamientos en que se ha suprimido el impuesto de Consumos el 20 por 100 sobre las cuotas que perciba el Estado.....	24.432.675,00	

3º "	Para abonar a los Ayuntamientos el exceso de las 16 centésimas del recargo de la contribución territorial sobre las atenciones de Primera enseñanza.....	3.700.000,00	

CONTRIBUCION INDUSTRIAL.

4º Unico.	Para abonar a los Ayuntamientos en que se ha suprimido el impuesto de Consumos el 20 por 100 sobre las cuotas que perciba el Estado.....	30.000.000,00	

DERECHOS REALES Y TRANSMISION DE BICNES.

5º Unico.	Para abonar a las Diputaciones provinciales la equivalencia del suprimido recargo del 20 por 100 sobre el mismo.....	8.607.769,80	

.../...

CREDITOS PRESUPUESTOS

Por artículos Por capítulos pesetas.

DESIGNACION DE LOS GASTOS

TIMBRE DEL ESTADO.

6º 1º	Para abonar a las Diputaciones prov. de la equivalencia del suprimido recargo del 10 por 100 sobre el mismo.....	6.127.805,88	
" 2º	Premios a participes de multas satisfechas en papel de pagos al Estado.....	500.000,00	6.627.805,88

IMPTA.SOBRE TRANSPORTES.-PATENTE NACIONAL DE CIRCULACION DE AUTOMOVILES.

7º Unico.	Para satisfacer a los Ayuntamientos y Diputaciones prov. las sumas que les corresponde percibir en substitución de los arbitrios, tasas e impuestos refundidos en dicha patente.....	36.500.000,00	

IMPTA.SOBRE LA VENTA DE GASOLINA

8º Unico.	Para abonar a los Ayuntamientos y Diputaciones, como participación en el impuesto sobre la venta de gasolina, la equivalencia de los arbitrios que tenían establecidos sobre el consumo de dicho producto	8.783.800,00	

Loterías.

9º 1º	Ganancias.- Por las que corresponden pagar a los jugadores y para entregar a la Asamblea Suprema de la Cruz Roja y Junta Constructora de la Ciudad Universitaria sus participaciones legales.....	293.500.000,00	
" 2º	Subvenciones a las Corporaciones y Establecimientos de Beneficencia, equivalentes a los productos líquidos que obtenían de las rifas suprimidas.	1.360.580,00	294.860.580,00

Primas en el comercio de tránsito del Valle de Arán.

10 Unico.	Primas en el comercio de tránsito del Valle de Arán (Decreto de 10 de Agosto de 1925).....	115.080,00	

423.004.575,68

Palacio de las Cortes, 16 Diciembre de 1932.- El presidente, Isidoro Vorigera.- El secretario, José Manteca. (Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes nº 277, apéndice 14)

DICTAMEN DE LA COMISION DE PRESUPUESTOS SOBRE EL DE GASTOS PARA EL AÑO 1933 DE LA SECCION 12, "GASTOS DE LAS CONTRIBUCIONES Y RENTAS PUBLICAS".

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

La Comisión de presupuestos tiene el honor de someter a la deliberación y aprobación de las Cortes su dictamen sobre la sesión 12, "Gastos de las Contribuciones y Rentas públicas", del Presupuesto de gastos para 1933.

En él se modifica, a consecuencia de orden ministerial, el capítulo 26, "patronato administrador de los bienes incautados a la Compañía de Jesús", dando una nueva distribución a sus créditos, da la que resulta un aumento de 8.333,33 pesetas en el art. 1º que se compensa con una baja de 3.333,33 pesetas en el art. 2º y con otra de 5.000 en el 3º, sin que, por tanto, sufra alteración alguna el crédito total, quedando redactado dicho capítulo 26, con el epígrafe indicado, en la siguiente forma:

Art. 19.- Indemnizaciones al personal.	Pesetas.	Pesetas.
2 asesores jurídicos, a 3.500 pesetas	7.000,00	"
2 ídem. íd., a 3.500 durante 4 meses.	2.333,33	"
1 jefe de Secretaría.....	6.000,00	"
1 interventor-jefe de Contabilidad...	3.000,00	"
1 jefe de Negociado administrativo...	3.000,00	"
3 taquígrafos mecanógrafos, a 1.500...	4.500,00	"
1 subalterno.....	1.000,00	"
	<u>26.833,33</u>	26.833,33
Art. 29.- Material		
Material ordinario de oficina.....	"	14.666,67
Art. 39.- Gastos diversos.		
Gastos de conservación (por obras a realizar, reparaciones, seguros y demás similares.....)	245.000,00	"
Gastos de administración (jornales de obreros en las fincas, asignaciones a Consejos y administradores y demás necesarios al expresado objeto), incautaciones e inventarios pendientes y honorarios de notarios.....	180.000,00	"
Gastos y dietas de viaje de los señores presidente y vocales.....	15.000,00	"
Cargas de naturaleza real que pasan sobre los bienes incautados, ejercicio actual.....	520.230,06	"
Ídem. íd., ejercicio de 1932.....	500.150,26	"
Gastos de incautación e inventario del ejercicio de 1932.....	16.000,00	"
	<u>1.476.380,32</u>	1.476.380,32
Total.....	"	<u>1.517.880,32</u>

Despeses de les Contribucions i rendes

El día 22 de diciembre de 1932, sense cap mena de discussió, s'aprova el Pressupost de Despeses de les Contribucions i Rendes.

SECCION DUODECIMA

GASTOS DE LAS CONTRIBUCIONES Y RENTAS PUBLICAS.

CREDITOS PRESUPUESTOS	
Cap. Art.	DESIGNACION DE LOS GASTOS
	Por artículos Por capítulos pesetas.

SERVICIOS DE CARACTER PERMANENTE

1º	Unif. Premios de cobranza de las contribuciones e impuestos.....	16.735.000,00
CATASTRO		
2º	1º Trabajos relativos a la riqueza agrícola.....	2.730.422,00
"	2º Trabajos relativos a la riqueza de montes.....	329.374,00
"	3º Gastos comunes a los trabajos relativos a las riquezas agrícola y de montes.....	402.324,00
"	4º Trabajos relativos a la riqueza urbana.....	2.477.000,00
"	5º Material y alquileres.....	188.800,00
	Gastos de Catastro derivados del cumplimiento de la Ley de 6 de Agosto de 1932.	6.127.920,00

3º	1º Trabajos relativos a la riqueza agrícola.....	3.267.129,00
"	2º Trabajos relativos a la riqueza de montes.....	298.340,00
"	3º Gastos comunes a los trabajos relativos a las riquezas agrícola y de montes.....	140.000,00
"	4º Gastos de fotografías aéreas.....	4.000.000,00
	FABRICA NACIONAL DE LA MONEDA Y TIMBRE	7.705.469,00

4º	1º Para adquisición, reparación y entretenimiento de máquinas, enseres y utensilios del servicio de moneda.	15.000,00
"	2º Adquisición primeras materias.....	5.000,00
"	3º Para formalizar el importe de los quebrantos que resulten de la recogida, refundición y abono de mermas en la acuñación de moneda y demás análogos que no produzcan salida material de fondos de las Cajas púb.	10.000,00

CREDITOS PRESUPUESTOS

DESIGNACION DE LOS GASTOS

Cap. Art.	DESIGNACION DE LOS GASTOS	Por artículos Por capítulos pesetas.
4º	4º Para formalizar el importe de las monedas de encerramiento o resto de las rendiciones mensuales.....	50,00
	Gastos de fabricación de efectos timbrados.	30.050,00
5º	1º Para adquisición, reparación y entretenimiento de máquinas, enseres y utensilios.....	85.000,00
"	2º Para adquisición de primeras materias.....	1.189.180,00
	Gastos comunes a la acuñación de moneda y fabricación de efectos timbrados.	1.274.180,00
6º	1º Personal técnico, administrativo y subalterno.....	107.000,00
"	2º A la Asociación de Socorros mutuos del personal de la Fábrica, por subvenciones.....	26.000,00
"	3º Servicio médico.....	10.000,00
	Gastos comunes a la acuñación de moneda y fabricación de efectos timbrados.	143.000,00

7º	1º Para pago de jornales al personal obrero con nombramiento de carácter fijo, de acuerdo con el Reglamento de la Fábrica.....	2.888.000,00
"	2º Para retiro de obreros de la Fábrica.....	50.000,00
	Gastos comunes a la acuñación de moneda y fabricación de efectos timbrados.	2.938.000,00

8º	1º Para adquisición, reparación y entretenimiento de máquinas, enseres y utensilios del servicio general.	30.000,00
"	2º Para gastos generales (agua, combustible, gas, electricidad, pequeñas obras, material de limpieza y análogos).....	193.000,00
"	3º Para material de las oficinas de la Fábrica.....	15.000,00
"	4º Para gastos peculiares de la Caja y quebranto de moneda.....	1.000,00
"	5º Para material de la Intervención de la Fábrica.....	4.000,00
	Gastos comunes a la acuñación de moneda y fabricación de efectos timbrados.	243.000,00

9º	1º Impresiones y encuadernaciones.	
	Adquisición de primeras materias para la elaboración de impresos, papeles, cintos y documentos de los servicios a cargo de la Dirección general de Aduanas y gastos que origine su empaquetamiento y envío a provincias	300.000,00

....

....

CREDITOS PRESUPUESTOS

Cap. Art. DESIGNACION DE LOS GASTOS. Por artículos Por capítulos pesetas.

92	24	Adquisición de primeras materias para la elaboración de recibos y demás documentos que exija la recaudación de las Contribuciones directas e indirectas, y portes...	420.238,00
"	34	Adquisición de primeras materias para la elaboración de precintos del impuesto sobre el consumo de pólvora y demás materias explosivas, y gastos para el envío de los citados documentos a provincias...	30.000,00
"	42	Adquisición de primeras materias para la impresión y encuadernación del Boletín Oficial del Ministerio de Hacienda.....	60.000,00
CARRINEROS Personal.			810.238,00
10	14	Inspección general.....	399.500,00
"	24	Zonas, Colegios y Comandancias....	42.716.914,33
"	34	Vigilancia de salinas.....	1.250,00
"	44	Asignaciones varias.....	11.127.701,53
"	54	Acción social:--Accidentes trabajo.	10.000,00
Material.			54.255.365,86
11	12	Inspección general.....	65.000,00
"	22	Zonas, Colegios y Comandancias....	445.553,28
GASTOS DIVERSOS			510.553,28
12	14	Subsistencias.....	773.610,51
"	24	Acuartelamiento y utensilio.....	295.644,00
"	34	Hospitalidades.....	52.000,00
"	44	Transportes.....	300.000,00
"	54	Automovilismo.....	304.800,00
"	64	Alquileres.....	550.000,00
"	72	Alojamientos.....	1.000.000,00
CONTRIBUCIONES DIRECTAS Contribución territorial.			3.276.054,51
13	12	Recargos y gastos de expedientes de apurmo y adjudicación de fincas..	15.000,00
"	22	Gastos de rectificación de emillamientos, reclamaciones de agravio comprobación de la riqueza territorial y otros diversos.....	15.000,00

.../....

CREDITOS PRESUPUESTOS

Cap. Art. DESIGNACION DE LOS GASTOS. Por artículos Por capítulos pesetas.

13	34	Para formalizar el importe de las contribuciones impuestas a bienes del Estado, sin que se produzca salida material de fondos de las Cajas públicas.....	1.000.000,00
"	42	Para formalizar el importe de los descubiertos a la Hacienda, de los que se hace pago con la adjudicación al Estado de bienes inmuebles de los deudores, sin producir salida material de fondos de las Cajas públicas.....	100.000,00
Contribución industrial. Premios de formación de matrículas y demás gastos de dicha contribución.....			1.130.000,00
14	Unica	Contribución sobre las utilidades de la riqueza mobiliaria.	1.997.000,00
15	14	Gastos de los Jurados de estimación	60.000,00
"	24	Compensación reglamentaria a los liquidadores de esta contribución	636.000,00
"	34	Gastos de material del Jurado de Utilidades.....	19.250,00
"	44	Gastos del Jurado mixto de Utili.	50.000,00
"	54	Gastos de liquidación de los recargos municipales sobre cuotas de las tarifas 1ª y 3ª de la Contribución sobre Utilidades de la riqueza mobiliaria y del arbitrio sobre el producto neto de Sociedades autorizadas por los artículos 391 y 393 del Estatuto municipal.....	636.000,00
Impuesto de Derechos reales y transmisión de bienes.			1.401.250,00
16	Unl.	Gastos de investigación del impuesto. Gastos de investigación en general.	50.000,00
17	14	Gastos de investigación de las contribuciones, visitas de inspección del tributo, incluso indemnizaciones a los Ingenieros de Minas y gas-tos.....	250.000,00
"	24	Material para cuatro laboratorios de Minas.....	25.000,00

275.000,00

.../....

CREDITOS PRESUPUESTOS

Cap. Art. DESIGNACION DE LOS GASTOS Por artículos por capítulos pesetas.

CONTRIBUCIONES INDIRECTAS

Aduanas.

18 Uni.	Comisiones en general para servicios a cargo de la Dirección de Aduanas.....	837.000,00
	<u>Limbre del Estado.</u>	
19 Uni.	Gastos de administración de la Renta, comisión a la Cia. Arrendataria de Tabacos, encargada de la venta de timbres y premios de expedición de timbres para medicamentos y para artículos de lujo.....	9.600.000,00
	<u>Impuesto de transporte.</u>	
20 Uni.	Patente nacional de circulación de automóviles.- Premios de formación de matrículas y gastos de dicha contribución.....	1.047.000,00
	<u>Impuesto sobre la pólvora y mezclas explosivas.</u>	

21 Uni. Gastos de administración del impuesto MONOPOLIOS Y SERVICIOS EXPLOTADOS POR LA ADMINISTRACION.

Cerillas fosfóricas, toda clase de fósforos y piedras de ignición e im-
puestos sobre encendedores.

22 Uni.	Gastos de administración del Monopolio y del impto de referencia... <u>Petróleos.</u>	25.000.000,00
23 Uni.	Gastos de personal de la Delegación del Gobierno cerca de la Compañía Arrendataria del Monopolio de Petróleos.....	229.000,00
	<u>Loterías.</u>	

24 1ª	Comisiones e indemnizaciones a los Administradores de Loterías.....	9.500.000,00
" 2ª	Gastos diversos.....	1.424.000,00
" 3ª	Adquisición y reparación de máquinas, mobiliario y gastos del nuevo edificio de Loterías.....	25.000,00
	<u>10.949.000,00</u>	

.../...

CREDITOS PRESUPUESTOS

Cap. Art. DESIGNACION DE LOS GASTOS Por artículos por capítulos pesetas.

PROPIEDADES Y DERECHOS DEL ESTADO

25 1ª	Gastos de administración de los bienes del Estado, Clero, secuestrados y patrimonio que fué de la Corona y de formación del inventario de edificios e inmuebles del Estado.....	324.000,00
" 2ª	Premios y gastos de inspección e investigación y de venta de bienes desamortizados.....	6.000,00
	<u>330.000,00</u>	

Patronato administrador de los bienes incautados a la Cia. de Jesús.

26 1ª	Indemnizaciones al personal.....	26.833,33
" 2ª	Material.....	14.666,67
" 3ª	Gastos Diversos.....	1.476.380,32
	<u>1.517.880,32</u>	

Impresiones y encuadernaciones.

27 1ª	Servicios del Ministerio.....	5.000,00
" 2ª	Servicios de la Intervención general de la Administración Estado..	310.000,00
" 3ª	Servicios de la Dirección general del Tesoro público.....	20.000,00
" 4ª	Servicios de la Dirección general de Rentas públicas.....	35.000,00
" 5ª	Servicios de la Dirección general de Aduanas.....	290.000,00
" 6ª	Servicios de la Dirección general de Propiedades y Contribución territorial.....	4.000,00
	<u>664.000,00</u>	

Créditos a favor de las Corporaciones locales.

28 Uni.	Para el abono de los que resulten a favor de las mismas.....	200.000,00
	<u>Alquileres.</u>	

29 Uni.	Para gastos de alquiler de edificios ocupados por las oficinas de Hacienda.....	650.000,00

SERVICIOS DE CARÁCTER TEMPORAL
Gastos derivados de la implantación de la contribución sobre la Renta.

30 Uni.	Para pago de trabajos en horas extraordinarias invertidas exclusivamente en la implantación de la con-	150.025.960,97

.../...

CREDITOS PRESUPUESTOS

Cap. Art.	DESIGNACION DE LOS GASTOS	Por artículos pesetas.	Por capítulos pesetas.
	tribución sobre la Renta y orga- nización del servicio (por una so- la vez).....	"	150.000,00
	<u>Obras.</u>		
31	19 Permutas, construcciones, obras de reparación e instalación de edificios.....	3.794.234,00	
"	29 Carabineros.....	1.462.481,33	
		<u>5.256.715,33</u>	
			<u>5.406.715,33</u>

RESUMEN

Servicios de carácter permanente	150.025.960,97
Idem. de carácter temporal.....	5.406.715,33
	<u>155.432.676,30</u>

Palacio de las Cortes, 18 de Diciembre de 1932.- El presidente,
Isidoro Vergara.- El secretario, José Manteca.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes
número 279, apéndice 90.)

Tribunal de Comptes

El día 22 de diciembre de 1932, i sense cap discussió, s'aprova el Pressupost de la Secció referent a les despeses del Tribunal de Comptes de la República.

CAPITULO II.- MATERIAL

CREDITOS PRESUPUESTOS

Por art. Por cap.
Pesetas. Pesetas.

DESIGNACION DE LOS GASTOS

DICTAMEN DE LA COMISION DE PRESUPUESTOS SOBRE EL DE GASTOS PARA 1933 DE LA SECCION 5ª DE LAS OBLIGACIONES GENERALES DEL ESTADO, "TRIBUNAL DE CUENTAS DE LA REPUBLICA".

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

La Comisión de presupuestos tiene el honor de someter a la deliberación y aprobación de las Cortes su dictamen sobre la sección 5ª de las Obligaciones generales del Estado para el año económico de 1933, "Tribunal de Cuentas de la República", de conformidad con la propuesta formulada por la Comisión de gobierno interior, de la que resulta, en relación con el proyecto, un aumento de 244.900 pesetas.

OBLIGACIONES GENERALES DEL ESTADO

Sección 5ª, " Tribunal de Cuentas de la República".

CAPITULO I.- PERSONAL

CREDITOS PRESUPUESTOS

Por serv. Por arts.
Pesetas. Pesetas.

DESIGNACION DE LOS GASTOS

Art. 1ª.- Tribunal:

1 presidente.....	25.000
6 ministros, a 18.000 pesetas.....	108.000
1 secretario general.....	15.000
6 contadores decanos, a 14.500.....	87.000
11 ídem. de primera, a 13.000.....	143.000
14 ídem. de íd., a 10.000.....	140.000
16 ídem. de segunda, a 9.000.....	144.000
29 ídem. de tercera, a 8.000.....	232.000
35 oficiales de primera, a 6.000.....	210.000
39 ídem. de segunda, a 5.000.....	195.000
29 ídem. de tercera, a 4.000.....	116.000
Total.....	1.415.000

Art. 2ª.- Fiscales:

1 fiscal.....	20.000
1 teniente fiscal.....	18.000
1 abogado fiscal, a 11.000 pesetas.....	11.000
1 ídem. íd., a 10.000.....	10.000
4 oficiales letrados, a 7.000.....	28.000
4 funcionarios de la planta del Tribunal.....	"
Total.....	87.000

Art. 3ª.- Anticipos reintegrables a los funcionarios.....

"	25.000
Total.....	1.527.000

Art. 1ª.- Tribunal:

Para alumbrado, esterado, teléfonos, formación de un fichero de funcionarios, calefacción, objetos de escritorio, servicio de carruajes, remuneración al personal por trabajos extraordinarios, suscripciones a Prensa, uniformes, útiles de limpieza y los gastos que con cargo a este crédito aprueba el presidente, siempre que el final del ejercicio no excedan de la cantidad autorizada..... 65.000
 Para gastos de visita y comisiones..... 14.000
 Para impresión, encuadernación y reparto de las Memorias del Tribunal..... 2.500
 Para suscripciones a la "Gaceta de Madrid" en dependencias del Tribunal, que se pagarán trimestralmente por la Tesorería Central..... 720

82.220

Art. 2ª.- Fiscales:

Para alumbrado, esterado, teléfonos, objetos de escritorio, libros, revistas, suscripciones a Prensa, carruaje, remuneración personal por servicios extraordinarios, uniformes, útiles de limpieza y los gastos que con cargo a este crédito aprueba el fiscal, siempre que al final del ejercicio no excedan de la cantidad autorizada..... 15.000
 Para gastos de visita y comisiones..... 6.000
 Para suscripciones de "Gaceta de Madrid" en dependencias de fiscalía, que se pagará trimestralmente por la Tesorería Central..... 180

21.180

Total.....

103.400

RESUMEN DE LOS CREDITOS PARA EL AÑO ECONOMICO DE 1.933

Posecciones españolas a l'Africa Occidental

CREDITOS PRESUPUESTOS

Por artículos Por capítulo.

Caps. Arts. DESIGNACION DE LOS GASTOS

Pesetas. Pesetas.

1ª	1ª	Personal del Tribunal.....	1.415.000	
	2ª	Personal de Fiscalía.....	87.000	
	3ª	Anticipos reintegrables.....	25.000	
				1.527.000
2ª	1ª	Material del Tribunal.....	82.220	
	2ª	Material de Fiscalía.....	21.180	
				103.400
		Total.....	"	1.630.400

Palacio de las Cortes, 19 de Diciembre de 1932.- El presidente,
Isidoro Vergara.- El secretario, José Manteca.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes
número 280, apéndice 2ª.)

El día 20 de diciembre de 1932 s'aprova, sense discussió, el Presupost de les Possessions Espanyoles a l'Africa Occidental.

DICTAMEN DE LA COMISION DE PRESUPUESTOS SOBRE EL DE GASTOS PARA 1933 DE LA SECCION 15 DE LAS OBLIGACIONES DE LOS DEPARTAMENTOS MINISTERIALES, "POSESIONES ESPAÑOLAS DEL AFRICA OCCIDENTAL".

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

La Comisión de presupuestos tiene el honor de someter a la deliberación y aprobación de las Cortes su dictamen sobre la sección 15, "posiciones españolas del Africa occidental", del presupuesto de gastos para 1933, en el que se introduce la modificación consiguiente a la cifra consignada como subvención de la Metrópoli, en el presupuesto especial de dichas Posesiones.

Esta modificación supone una economía de 1.242.090,20 pesetas.

SECCION DECIMOQUINTA

POSESIONES ESPAÑOLAS DEL AFRICA OCCIDENTAL.

CREDITOS PRESUPUESTOS		
Caps. Arts.	DESIGNACION DE LOS GASTOS	Por artículos. Por capítulos pesetas. pesetas.
Unico. Unico.	SERVICIOS DE CARACTER PERMANENTE Suma con que debe contribuir el Tesoro de la península para atender a los gastos de las Posesiones españolas del Africa Occidental, o sea el importe de la diferencia entre los gastos y los ingresos calculados en el presupuesto especial de dichas Posesiones.	2.271.692,77

Palacio de las Cortes a 19 de Diciembre de 1932.- El presidente, Isidoro Vergara.- El secretario, José Manteca.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes número 280, apéndice 32.)

DICTAMEN DE LA COMISION DE PRESUPUESTOS SOBRE LOS INGRESOS Y GASTOS PARA 1933 DE LAS POSESIONES ESPAÑOLAS DEL AFRICA OCCIDENTAL.

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

La Comisión de presupuestos tiene el honor de someter a la deliberación y aprobación de las Cortes su dictamen sobre el proyecto de ley de Presupuestos de las Posesiones españolas del Africa occidental para el ejercicio económico de 1933, leído por el Sr. Presidente del Consejo de Ministros de conformidad con lo propuesto:

PROYECTO DE LEY

Art. 19. Para los gastos de las Posesiones españolas del Africa occidental, durante el año económico de 1933, se conceden créditos por la suma de 11.870.692,77 pesetas, en la forma que se expresa en el estado letra A). Los ingresos para el mismo año se calculan en pesetas 11.870.692,77, en la forma detallada en el estado letra B).

Art. 28. La contribución territorial sobre la riqueza rústica en los territorios españoles del golfo de Guinea se satisfará, como hasta ahora, por una cuota fija de 10 pesetas por hectárea y una suplementaria a razón de la cantidad que se determine en cada caso, con relación al producto obtenido en los diferentes cultivos. La Administración podrá conceder rebaja de la cuota fija durante el número de años que se juzgue suficiente, por término medio, para llegar a la obtención del producto en las fincas de nueva creación. Los terrenos dedicados al cultivo del cacao o del café pagarán la cuota fija de tres pesetas por hectárea, durante los cinco primeros años, a contar desde la concesión provisional o desde que realmente empiecen las labores en las fincas. Para los demás cultivos fijará en cada caso la Administración el tiempo y la rebaja de la cuota fija por hectárea. Las concesiones a censo tributarán por territorial igual que las definitivas, según el período en que se encuentren. La Administración fijará la reducción que corresponda en la cuota de esta contribución para los terrenos dedicados a pastoreo o cría de ganados.

Art. 32. El cacao y el café tributarán a razón de 40 céntimos por kilogramo, en concepto de cuota suplementaria de la contribución Rústica, sin perjuicio de los derechos fijados en el Arancel de exportación. Hasta que no sea cubierto el cupo mínimo fijado para la Península, el cacao que se exporte al extranjero tributará a su exportación a razón de 40 céntimos por kilogramo, sin perjuicio de los derechos establecidos en el Arancel. Cubierto el cupo mínimo, dejarán de devengarse esos derechos suplementarios de 40 céntimos por kilogramo.

Art. 42. Los edificios enclavados en terrenos que no formen parte integrante de los de cultivo tributarán a razón del 15 por 100 de la renta líquida real o presunta. Los solares enclavados en la ciudad de Santa Isabel tributarán a razón de tres, dos y una peseta -

ESTADO LETRA A

PRELUPUESTO DE GASTOS DE LAS POSESIONES ESPAÑOLAS DEL AFRICA OCCIDENTAL CORRESPONDIENTE AL AÑO 1933.

CREDITOS PRESUPUESTOS

Capa. Arts. DESIGNACION DE LOS GASTOS Por arts. Por caps. pesetas. pesetas.

ADMINISTRACION CENTRAL
SECCION PRIMERA

12	12	Administración central.....	"		
"	22	Personal sobrente de plantilla, a extinguir.....	"	8.400	
"	32	Negociado de Fuerzas coloniales.....	"	12.960	
"	42	Intervención y Contabilidad de los Servicios coloniales.....	"	18.000	
"	52	Negociado de Sanidad.....	"	10.800	50.160

Material.

22	12	Gastos diversos.....	"	9.000	
"	22	Imprevistos.....	"	60.000	69.000

Gastos diversos.

32	Unico.	Diversas asignaciones.....	"	80.000	50.000

ADMINISTRACION COLONIAL
SECCION SEGUNDA

Gobierno general de los Territorios españoles del Golfo de Guinea.

Personal.

12	12	Gobierno general.....	"	60.000	
"	22	Secretaría auxiliar del gobernador.....	"	18.000	
"	32	Personal subalterno del Gobierno general.....	"	13.200	
"	42	Secretaría del Gobierno general.....	"	97.200	
"	52	Delegaciones del Gobierno general.....	"	25.000	
"	62	Subgobierno de la Guinea continental.....	"	32.000	
"	72	Dotación del servicio del Subgobierno de la Guinea continental.....	"	8.800	
"	82	Secretaría del Subgobierno de la Guinea continental.....	"	46.800	
"	92	Delegaciones del ídem.....	"	37.100	
"	10	Policia gubernativa.....	"	102.900	441.000

Material.

22	12	Material del Gobierno general.....	"	27.000	
"	22	Material de la Secretaría auxiliar del gobernador.....	"	1.500	

metro cuadrado, según la calle en que estén situados. Este tributo se extenderá a las demás poblaciones, cuando los servicios municipales permitan establecerlo; en tanto no se establezca, los terrenos no edificados tributarán como riqueza rústica. No se considerará solar, a los efectos de este tributo, la superficie que, formando parte de una edificación, no exceda 1.000 metros cuadrados, si bien ésta debe representarse, cuando menos, el 25 por 100 de la totalidad de la superficie.

Art. 52. El impuesto de Cédulas personales se modificará en su tarifa 22, en la forma siguiente:

Tarifa 22: Indígenas no comprendidos en la tarifa 12: varones sin contrato de trabajo, 5 pesetas; mujeres, 2 pesetas. Los varones casados con varias mujeres pagarán, a partir de la segunda que posean, un recargo en su cédula de 5 pesetas por cada mujer más.

Art. 53. Se modifica la patente de circulación de automóviles en los Territorios españoles del golfo de Guinea en las clases siguientes, cuyas cuotas con anuales e irreducibles: a), para automóviles de lujo o turismo, 250 pesetas; b), para camiones hasta dos toneladas, destinados a la industria de transporte de viajeros y mercancías, 400 pesetas. Se refunde en esta patente el importe de la contribución industrial que grava los vehículos automóviles dedicados al transporte de viajeros y mercancías.

Art. 54. El cacao en grano y sin tostar, producto y procedencia de las Posesiones españolas del Africa occidental, que se despache en la isla a partir de 12 de Octubre de cada año, satisfará a su importación en la Península e islas Baleares el derecho de 25 pesetas oro por cada 100 kilogramos, hasta la cantidad de 11.000 toneladas, entendiéndose que las toneladas que excedan de 11.000 satisfarán el derecho de 150 pesetas oro por cada 100 kilogramos de peso neto señalado para el cacao de otras procedencias en la partida 1.378 del Arancel de Aduanas.

Art. 55. Se autoriza a la Presidencia del Consejo de Ministros para revisar, modificar y completar los Aranceles de importación y exportación vigentes en los Territorios españoles del golfo de Guinea oyendo previamente a las Corporaciones oficiales y particulares que quieran informar y previo dictamen sobre estos informes del gobernador general.

Art. 56. La Presidencia del Consejo de Ministros dictará las disposiciones pertinentes para el cumplimiento de lo dispuesto en esta ley.

Palacio de las Cortes, 19 de Diciembre de 1932.- El presidente, Isidoro Vergara.- El secretario, José Manteca.

CREDITOS PRESUPUESTOS

Caps. Arts. DESIGNACION DE LOS GASTOS Por artículos Por capítulo.
pesetas. pesetas.

20	30	Material del servicio oficial de automóviles y lancha automóvil del Gobierno general.....	10.000
"	40	Material de la Secretaría general.....	4.000
"	50	Delegaciones del Gobierno general.....	3.500
"	60	Gobierno de Guinea continental.....	5.500
"	70	Secretaría del Subgobierno de la Guinea continental.....	1.500
"	80	Delegaciones del Subgobierno de la Guinea continental.....	2.250
"	90	Material de la Policía gubernativa	9.600
30	Unico.	Auxiliares indígenas.....	101.500
		<u>Curaduría colonial.</u>	
40	10	Servicio central.....	66.000
"	20	Delegaciones de la Curaduría colonial.....	25.500
"	30	Policia indígena de Curaduría.....	26.478,60
		<u>Material.</u>	
50	10	Servicio central.....	5.000
"	20	Delegaciones.....	1.000
"	30	Gastos diversos.....	7.900
		<u>SECCION TERCERA</u>	
		<u>SANIDAD.</u>	
		<u>Personal.</u>	
10	10	Dirección del Servicio sanitario..	215.150
"	20	Hospitales.....	385.200
"	30	Estaciones sanitarias.....	158.275
"	40	Campaña antitripanosomiasis en Fernando Poo.....	186.500
"	50	Idem, id. en la Guinea continental	192.745
		<u>Material.</u>	
20	10	Dirección del Servicio sanitario..	8.500
"	20	Laboratorios.....	30.000
"	30	Hospitales.....	21.200
"	40	Estaciones sanitarias.....	9.420
"	50	Zonas y sectores de la campaña antitripanosomiasis.....	10.360
		<u>117.978,60</u>	

79.480

.../....

CREDITOS PRESUPUESTOS

Caps. Arts. DESIGNACION DE LOS GASTOS Por artículos Por capítulo.
pesetas. pesetas.

Gastos diversos.

30	10	Dirección del servicio sanitario..	24.750
"	20	Laboratorio clínico.....	1.000
"	30	Hospitales.....	313.352,50
"	40	Hospitalizaciones en la campaña antitripanosomiasis.....	179.750
"	50	Para adquisición de medicamentos y material de curación.....	200.000
"	60	Medicamentos y material de curación para la campaña.....	170.000
"	70	Camas, ropas y enseres de Hospitales y Estaciones sanitarias.....	40.000
"	80	Para camas, ropas, etc., y dos estufas locomóviles de desinfección.....	57.000
"	90	Material científico y de laboratorio.....	30.000
"	10	Adquisición de dos camiónetas.....	24.000
		<u>1.039.852,50</u>	

SECCION CUARTA

Enseñanza

		<u>Personal.</u>	
10	10	Escuelas urbanas.....	118.000
"	20	Escuelas rurales en Fdo. Poo y Annobón.....	27.400
"	30	Idem, id. en la Guinea continental y en Corisco.....	42.800
"	40	Idem, para adultos indígenas.....	3.000
"	50	Becas para formación de maestros aspirantes indígenas.....	6.000
		<u>197.200</u>	

Material.

20	10	Escuelas urbanas.....	6.250
"	20	Material administrativo por el Gobierno general para las escuelas rurales de Fdo. Poo y Annobón.....	8.600
"	30	Idem, para idem, id. de la Guinea continental y Corisco, administrativo por el Subgobierno de Bata.....	7.750
"	40	Para alumbrado, material, etc.....	750
30	10	Para construcción de nuevas escuelas.....	70.000
"	20	Asignación para becas.....	40.000
		<u>23.350</u>	
		<u>110.000</u>	
		<u>330.550</u>	

CREDITOS PRESUPUESTOS
 Caps. Arts. DESIGNACION DE LOS GASTOS
 Por capítulos Por artículos pesetas.

SECCION QUINTA		
Comunicaciones.		
Personal.		
1ª Unico.	Administraciones de correos.....	122.400
	Personal Radio.	
2ª Unico.	Intervención administrativa.....	2.400
	Material.	
3ª " 2ª	Administración de Correos.....	3.100
	Intervenciones Radio.....	1.250
	Gastos diversos.	4.350
4ª " 1ª	Correos.....	6.775
" 2ª	Estaciones radiotelegráficas y telegráfica.....	558.175,45
		566.950,45
SECCION SEXTA		
Guardia colonial		
Personal.		
1ª " 1ª	Jefes, oficiales y asimilados....	315.500
" 2ª	Clases europeas y asimilados....	492.363,47
" 3ª	Tropa indígena.....	375.740
		1.183.603,47
Material.		
2ª Unico.	Material.....	6.750
	Gastos diversos.	
3ª " 1ª	Armamento.....	6.650
" 2ª	Vestuario y equipo.....	8.500
" 3ª	Transportes.....	21.000
" 4ª	Acuartelamiento.....	35.875
		72.025
		1.262.378,47

SECCION SEPTIMA		
Servicio marítimo		
Personal.		
1ª Unico.	Personal.....	39.100
	Material.	
2ª Unico.	Material.....	1.730
		40.830

CREDITOS PRESUPUESTOS
 Caps. Arts. DESIGNACION DE LOS GASTOS
 Por capítulos Por artículos pesetas.

SECCION OCTAVA		
Justicia.		
Personal.		
1ª " 1ª	Juzgado de primera instancia....	58.900
" 2ª	Juzgados municipales.....	53.000
" 3ª	Registro de la Propiedad.....	21.000
" 4ª	Notaría.....	"
		132.900
Material.		
2ª " 1ª	Juzgado de primera instancia....	5.600
" 2ª	Juzgados municipales.....	1.400
" 3ª	Tribunales de Raza.....	5.000
		12.000
		144.900
SECCION NOVENA		
Obras públicas.		
Personal.		
1ª " 1ª	Servicios de Obras públicas.....	255.300
" 2ª	Escuela Práctica de Oficios.....	13.500
		238.800
Material.		
2ª " 1ª	Servicio de Obras públicas.....	8.000
" 2ª	Escuela Práctica de Oficios.....	3.500
		11.500
Gastos de obras y diversos.		
3ª " 1ª	Obras nuevas.....	2.605.366,72
" 2ª	Conservación de carreteras.....	400.000
" 3ª	Señales marítimas.....	25.000
" 4ª	Escuela Práctica de Oficios.....	10.000
		3.120.366,72
		3.370.666,72

SECCION DECIMA		
Colonización		
Personal.		
1ª " 1ª	Servicio Agronómico.....	152.540
" 2ª	Idem. de Montes.....	73.300
		225.840
Material.		
2ª " 1ª	Servicio Agronómico.....	4.500
" 2ª	Idem. de Montes.....	3.000
		7.500
Gastos diversos.		
3ª " 1ª	Servicio Agronómico.....	227.000
" 2ª	Idem. de Montes.....	6.000
		233.000
		466.340

CREDITOS PRESUPUESTOS

Caps. Arts. DESIGNACION DE LOS GASTOS Por caps. Por arts. pesetas. pesetas.

SECCION UNDECIMA

Hacienda.		
Personal.		
12	Administración principal de Hacienda y Aduanas.....	261.700
"	Dotación de la lancha de la Aduana....	4.600
"	Personal del Resguardo de Aduanas....	16.856
"	Catastro de la Riqueza urbana y conservación de edificios oficiales.....	58.500
		<u>341.656</u>
Material.		
22	Material de alumbrado y oficina.....	6.300
"	Idem. del Resguardo de Aduanas.....	1.500
"	Lancha de la Aduana.....	1.000
		<u>8.800</u>
Gastos diversos.		
32	Seguros y remesa de caudales.....	20.000
"	Efectos de Aduanas.....	5.000
"	Elaboración de efectos timbrados.....	20.000
"	Quebranto de moneda.....	1.000
"	Gastos de contribuciones.....	2.000
"	Conservación edificios oficiales.....	50.000
"	Participación de los Consejos de Vecinos en los ingresos del Estado.....	30.000
		<u>128.000</u>
		<u>478.456</u>

SECCION DUODECIMA

Gastos Generales.

Unico.	Asignación para pago de pasajes.....	250.000
"	Idem. id. de fletes y transportes....	10.000
"	Idem. id. de la subvención a los vapores del servicio interisular.....	660.000
"	Idem. para dietas.....	25.000
"	Idem. para satisfacer quinientos al personal civil de la Colonia.....	30.000
"	Idem. para el servicio de investigación, exploración y estudios.....	70.000
"	Para pago de la cuota anual del Instituto Colonial Internacional.....	1.500
"	Adquisición, conservación y reparación de mobiliario de oficinas y escuelas.	25.000
"	Idem. de máquinas de escribir.....	10.000
"	Asignación para atender al pago del servicio radiotelegráfico de la Fetrépoli con la Colonia.....	15.000
"	Gastos imprevistos de toda clase de servicios.....	50.000

.../...

CREDITOS PRESUPUESTOS

Caps. Arts. DESIGNACION DE LOS GASTOS Por caps. Por arts. pesetas. pesetas.

Unico. 12 Impresión y publicación del "Boletín Oficial".....

"	13 Para gastos que ocasionen las visitas oficiales del gobernador a distintos puntos del territorio.....	9.000
"	14 Asignación para el pago de sus haberes al personal excedente.....	10.000
"	15 Para reorganización de servicio.....	59.200
		<u>100.000</u>
		<u>1.324.700</u>

SECCION DECIMOTERCERA

Sahara occidental.
Personal.

12	Gobierno general.....	9.000
"	22 Gobierno de la colonia de Río de Oro	112.010
"	32 Estaciones radiotelegráficas.....	78.125
"	42 Sanidad.....	63.130
"	52 Puestos costeros.....	26.640
		<u>228.905</u>
Material.		
22	Material.....	92.700
"	22 Estaciones radiotelegráficas.....	26.500
"	32 Servicio sanitario.....	9.650
		<u>128.850</u>

Gastos diversos.

32	Subvenciones.....	15.000
"	22 Estancias en la Enfermería.....	2.000
"	32 Obras nuevas.....	40.000
"	42 Conservación y reparación.....	26.500
		<u>85.500</u>

Ejercicios cerrados.

Unico.	Uni.Obligaciones de ejercicios cerrados	"
		<u>503.255</u>
		<u>86.925,03</u>

RESUMEN

Sección 12.	Administración Central.....	169.160
--- 22.	Gobierno de los Territorios espa	739.228,60
---	Noles del Golfo de Guinea.....	2.257.202,50
---	Sanidad.....	330.550
---	Enseñanza.....	696.100,45
---	Comunicaciones.....	1.262.378,47
---	Guardia colonial.....	40.830
---	Servicio marítimo.....	144.900
---	Justicia.....	3.370.666,72
---	Obras públicas.....	

.../...

RESUMEN

Sección 10.- Colonización.....	466.340
11.- Hacienda.....	478.456
12.- Gastos generales.....	1.324.700
13.- Sahara occidental.....	503.255
Ejercicios cerrados.....	36.925,03
Total del Presupuesto de gastos	11.870.692,77

ESTADO LETRA B

INGRESOS DE LAS POSESIONES

CREDITOS PRESUPUESTOS

Caps. Arts.	DESIGNACION DE LOS GASTOS	Por caps. pesetas.	Por arts. pesetas.

SECCION PRIMERA

Contribuciones directas.

1ª	1ª	Contribución territorial rústica (cuota fija y derechos supletorios).....	5.250.000
"	2ª	Idem. id. urbana.....	160.000
"	3ª	Idem. id. industrial.....	350.000
"	4ª	Impuesto Derechos reales y transmisiones de derechos.....	175.000
"	5ª	Impuesto de Utilidades.....	250.000
"	6ª	Contratos de trabajadores.....	150.000
"	7ª	Impuesto de Cédulas personales.....	150.000
"	8ª	Patente de circulación automóviles.....	75.000
		Total.....	6.560.000

Impuestos indirectos.

2ª	1ª	Renta de Aduanas.....	2.300.000
"	2ª	Efectos timbrados.....	200.000
		Total.....	2.500.000

Propiedades y derechos del Estado.

3ª	1ª	Producto de prop. y dere. del Estado.	150.000
"	2ª	Idem. de las Estaciones radiotelegráficas y telegráficas.....	150.000
		Total.....	300.000

Recursos del Tesoro.

4ª	1ª	Producto del "Boletín Oficial" de las Posesiones.....	9.000
"	2ª	Venta de medicinos en los hospitales	10.000
"	3ª	Estancias de enfermos no pobres en dichos establecimientos.....	170.000
"	4ª	Recursos eventuales.....	50.000
		Total.....	239.000

Total de la Sección primera..... 9.599.000

DESIGNACION DE LOS GASTOS

SECCION SEGUNDA

Subvención de la Metròpoli

Unic. Unic.	Suma consignada en el presupuesto general de gastos de la Península (sección 15)	2.271.692,77	2.271.692,77

RESUMEN

Sección 1ª.- Ingresos de las Posesiones..	9.599.000
2ª.- Subvención de la Metròpoli..	2.271.692,77

Total de Presupuesto de ingresos..... 11.870.692,77

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes número 280, apéndice 4ª.)

Acció d'Espanya al Marroc

El dia 22 de desembre de 1932 es discuteix el Pressupost de l'Acció d'Espanya al Marroc.

Inicia el debat Acuña, parlant de la insuficiència de personal de les intervencions de les càbiles on, a més, pel fet de descomèixer la parla dels moros, es troben que la seva actuació és força ineficax; i d'aquí ve el descontent de la població.

Parla de les despeses de les granges agrícoles i de l'Alta Comissaria. Comenta que la colonització encara no ha començat, i es pregunta en què, doncs, s'han gastat tots els milions que s'estan destinant al Marroc. Naturalment, la República no és culpable d'aquest desori, s'ho ha trobat, però cal que ho acabi i que també acabi amb tots els organismes inútils.

Comenta que el servei mèdic de les Intervencions és insuficient, que ja abans exercien la funció els mateixos metges militars, però que ara, en disminuir el contingent de militars, han restat molts llocs sense metge; sovint i tot el practicant es troba sol i sense medicaments per manca de diners.

I les escoles? Ningú presta cap atenció a la formació moral i material dels indígenes. Es podrien fer obres hidràuliques, ja que hi ha aigua en certs llocs i s'hi podrien fer instal·lar famílies espanyoles. Explica que els moros no es volen sublevar i que si ho fan és només perquè se'ls trepitja en la seva tradició. Per això lamenta que molts funcionaris del Marroc no compleixin amb el seu deure, ja que tracten malament els indígenes i demana, en nom de la justícia, que cessi tot allò que s'hi fa de dolent i arbitrari.

Juarros critica el Pressupost de retardat i diu que sembla fet per la Monarquia, que no està al corrent. S'hi despenen 209 milions, dels quals 52 corresponen al Pressupost del Majzen, i hom pot dir que són uns diners que es malversen ben infructuosament. I el problema es complica si hom té en compte que el Marroc hi ha quatre races diferents.

Pregunta en què es gasten aquests 209 milions. Afirmar, següentment, que el capítol de despeses diverses no està desglossat. I pregunta si tot el que paga el Govern marroquí, d'acord amb el pacte del 1910, s'arriba a cobrar? I si s'aplica al Pressupost? Aquell Govern pot contribuir en aquest aspecte? No ho té prohibit pels pactes internacionals? No valdria més donar la independència al Marroc i no gastar-hi els diners insensatament?

Parla de l'embolic de les Duanes. Diu que l'organització burocràtica hauria de ser més notable, ja que de moment és força deficiente. Les despeses han augmentat, per què? No hi ha política ni vocació africainista.

Sánchez Prados comenta que els darrers Pressupostos de l'Acció d'Espanya al Marroc són indiferents, hi ha hagut algunes rebalances, però la forma és la mateixa. Els clamors de la gent provenen d'un canvi en l'acció d'Espanya al Marroc, ja que allà hi

ha hagut fins ara el virregnat del malbaratament. L'Alta Comissaria hi té no res menys que cinc palaus per a residència: a Tetuan, Leraix, Ceuta, Xauen, Rio Martin, però tot està enquistat i res no funciona. Ceuta i Melilla són mortes, cal rehabilitar-les per que el Marroc s'independentzi. De què han servit tots els sacrificis fets fins ara al Marroc? L'Insitut d'Estudis Arabs no hi té residència i els moros se'n van a Rabat on els donen la residència i la instrucció de franc.

Jagén diu que és el portaveu dels espanyols del Marroc. El problema és greu, s'ha d'acabar amb el vell tòpic que deia que hi anem a colonitzar; al Marroc hi anem per imperatiu geogràfic. D'altra banda, ens hi hem d'acostar: el Marroc és desconegut per Espanya, del Marroc només n'hem tingut la noció sagunt. La gent d'aquí diu que allà no hi ha entrat la República, però això no és tampoc del tot exacte. Hom diu que el Marroc és el tendó d'Aquilles de la República, com ho fou per la Monarquia, però a poc a poc s'accentua el caràcter republicà de l'ambient.

En aquest Pressupost s'han rebaixat 10 milions a Guerra, s'ha construït la Llar del soldat. Diu que no està d'acord amb Azaña ja que l'orador opina que les tropes del Marroc haurien de ser cobertes amb gent de dintres i no amb voluntaris, ja que això és com crear una separació entre Espanya i Africa. Els soldats espanyols a l'Àfrica viuen molt més bé que el 98% de la resta d'espanyols.

Diu que a la Península desconeixem el Marroc. Considera que el moro té un valor altament moral, la qual cosa és una garantia per a Espanya. També diu que no li fa por el nacionalisme marroquí. Elogia la Intervenció marroquí lloant-ne alguns punts i criticant-ne d'altres; en general es mostra optimista.

Ortega y Gasset (Eduard) diu que aquest Pressupost conté els mateixos vicis i els mateixos errors que els Pressupostos anteriors i que és una transcripció dels altres. El Govern no té en compte les suggerències, no escolta ningú, només té pressa a aprovar el Pressupost; ara mateix, al banc blau només hi ha dos ministres del Govern per escoltar les observacions. El Govern està fracassat.

Una bona part del seu parlament és un atac duríssim al Govern. Afirmar que al Marroc tot l'equip director de la zona és format per diplomàtics i que així no pot anar bé de cap manera. S'ha de canviar tot l'equip. Al Marroc s'hi ha fet poca cosa, molt poca! Però el fet important no és que s'hi hagi fet poca cosa, el mal és que s'ha fet poc i dolent, tot s'ha fet malament, ben mal fet!

Comenta el problema del canvi a la frontera hispano-francesa del Marroc. Com que segons el tractat del Marroc no hi pot haver frontieres en el seu territori, resulta que quan el canvi és desfavorable, les mercaderies franceses envaeixen la zona espanyola, i nosaltres ho aguatem! Però quan el canvi ens és favorable, els francesos han ideat un procediment per a defensar-se, i és lògic

que es defensin, però no a costa nostra.

Hom suggerí una conferència internacional a Rabat per tal de posar-nos d'acord referent al passatge de les mercaderies d'una zona a l'altra, creant una veritable frontera a la zona, cosa prohibida pels pactes, i en comptes de respondre amb un no contundent s'ha anat a la conferència de Rabat i quan la delegació espanyola hi arribà resultà que els comissionats eren tots "en-xufats" que no feren altra cosa que permetre que Espanya hi sortís perdent.

La política del Marroc no té sentit. Ataca l'Alta Comissaria de certes incongruències, però resulta que l'Alt Comissari és intocable. Denuncia abusos en l'electricitat i l'aigua i sobre unes concessions agrícoles en les quals es gasten els diners amb la més gran poca-solta. Per exemple, a Tànger, el consol costa 170.000 pessetes, i així va tot per l'estil. Parla de l'Hospital de Tànger on es despenen els diners a mans plenes i els malalts no poden estar més mal atesos i més mal alimentats del que estan.

Torres Campañó posa de manifest la desorientació total i completa de la Cambra en relació amb el Pressupost del Marroc. El Parlament no té cap possibilitat de controlar l'Acció del Govern, la política del Govern al Marroc. Demana la centralització de tot allò que es refereixi al Marroc i a les Colònies en un organisme, i així s'evitarà el fet de tenir com ara totes les coses escampades per diversos Ministeris.

Ramos respon als oradors en nom del Govern dient que el Pressupost del Marroc no puja 209 milions, sinó 151; que comprèn els 26 milions de la subvenció al Majzem més el que proporcionen els recursos propis de la zona. La partida de despeses diverses per sis milions és per a editar el Butlletí Oficial de la zona del Marroc, despeses polítiques, interessos, deute ferroviari i altres.

Respon al problema de la Duana. Parla de les economies fetes al Pressupost del Marroc i diu que davrerament al Congrés Islàmic s'ha elogiat a Espanya i a la seva colonització a la zona. Que aquest Pressupost presenta grans economies: deu milions a la parmlitar i dos milions a la part civil. En general, al Marroc hom elogia Espanya. També explica que els dos milions que s'han de rebre segons el pacte del 1910, es compensen ja que per pagar-los a Espanya s'haurien d'extreure de la zona espanyola. Afirmar que es republicanitzarà l'Administració. Dona xifres.

Després de les rectificacions del cas, en les quals no s'aporta res de nou, s'aprova d'una tirada el Pressupost de l'Acció d'Espanya al Marroc.

DICTAMEN DE LA COMISION DE PRESUPUESTOS SOBRE EL DE GASTOS PARA 1933 DE LA SECCION 14, "ACCION EN MARRUECOS".

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

La Comisión de presupuestos tiene el honor de someter a la deliberación y aprobación de las Cortes su dictamen sobre la sección 14 "Acción en Marruecos", del presupuesto para 1933.

La Comisión ha introducido las siguientes modificaciones, todas ellas a consecuencia de órdenes ministeriales:

En el capítulo 19, "Presidencia", se incluye un crédito para gastos de representación del director, 6.000 pesetas. En el mismo capítulo, y en el Negociado de Sanidad, se suprime la dotación del médico, que aparecía con 4.000 pesetas.

En el capítulo 49 la subvención del Tesoro español ha de ser de 25.892.725,61 pesetas, lo que implica una baja de 707.274,39 pesetas.

En la sección del "Ministerio de Estado" se incluye un nuevo artículo 69, con el epígrafe de "Dispensario de la Cruz Roja Española", constando la gratificación de 6.000 pesetas para el médico director.

En la sección "Ministerio de la Guerra" el art. 69 del capítulo 79 se substituye por otro de nueva redacción sin alteración en su cifra total.

Todas estas modificaciones suponen una baja total en el proyecto de 599.274,39 pesetas.

SECCION DECIMO CUARTA

A C C I O N E N M A R R U E C O S .

CREDITOS PRESUPUESTOS

Caps. Arts. DESIGNACION DE LOS GASTOS Por arts. Por caps. pesetas. pesetas.

SERVICIOS DE CARACTER PERMANENTE

Presidencia
Dirección gral. de Marruecos y Colonias

1º Unico.	Personal.....	"	321.960,00
2º "	Material.....	"	47.000,00
3º "	Gastos diversos.....	"	7.057.873,00
4º "	Subvención del Tesoro español.....	"	25.892.725,61
<u>Oficina mixta hispanofrancesa de in-</u>			
<u>formación en Tánger.</u>			
5º 1º	Personal.....	84.600,00	
" 2º	Material.....	20.000,00	
			<u>104.600,00</u>
			33.424.158,61

SERVICIOS DE CARACTER TEMPORAL

Obras públicas.

6º Unico. Anticipo reintegrable a la Administración del protectorado para la ejecución de un plan de obras públicas urgentes.....

Ejercicios Cerrados.

7º Unico. Obligaciones que carecen de crédito legislativo.....

Ministerio de Estado.

SERVICIOS DE CARACTER PERMANENTE.

Personal.

1º 1º	Consulado general en Tánger.....	185.500,00
" 2º	Hospital español en Tánger.....	45.800,00
" 3º	Beneficencia domiciliaria.....	25.000,00
" 4º	Consultorio de niños de pecho y Gota de Leche.....	1.500,00
" 5º	Laboratorio de análisis.....	27.700,00
" 6º	Dispensario de la Cruz Roja Española.....	6.000,00
<u>Material.</u>		
2º 1º	Gastos ordinarios del Consulado general en Tánger.....	8.500,00
" 2º	Sostenimiento del automóvil oficial del Consulado general en Tánger...	4.000,00
<u>291.500,00</u>		

.../...

CREDITOS PRESUPUESTOS

Caps. Arts. DESIGNACION DE LOS GASTOS Por artículos Por capítulos pesetas. pesetas.

2º 3º	Sostenimiento de la estación radiotelegráfica.....	5.000,00
" 4º	Hospital español en Tánger.....	52.000,00
" 5º	Beneficencia domiciliaria.....	30.000,00
" 6º	Consultorio de niños de pecho y Gota de Leche.....	8.500,00
" 7º	Laboratorio de análisis.....	14.000,00
<u>122.000,00</u>		

Gastos diversos.

3º 1º	Para atender a los gastos sanitarios en Tánger y en la Zona del Protectorado en Marruecos.....	20.000,00
" 2º	Gastos extraordinarios e imprevisos del Consulado gral. en Tánger	15.000,00
" 3º	Gastos políticos y de carácter reservado del Consulado general en Tánger.....	65.000,00
" 4º	Para servicios y subvenciones a Centros patrióticos o benéficos en Tánger.....	31.000,00
<u>131.000,00</u>		

SERVICIOS DE CARACTER TEMPORAL

4º Unico. Construcción Escuelas en Tánger.

MINISTERIO DE LA GUERRA
SERVICIOS DE CARACTER PERMANENTE
ADMINISTRACION TERRITORIAL
Personal.

1º Unico.	Dependencias territoriales.....	2.482.454,00
<u>Material.</u>		
2º 1º	Material ordinario de oficinas...	91.745,00
" 2º	Idem. de demás gastos.....	21.000,00
<u>112.745,00</u>		
CUERPOS ARMADOS		
<u>Personal.</u>		
3º Unico.	Unidades armadas y tropas espec. Material.	52.961.932,00

4º Unico. Fondo de material de los Cuerpos

<u>Gastos comunes a la Administración territorial y Cuerpos armados.</u>		
5º 1º	Asignaciones por residencia y representación, indemnizaciones, premios y gratificaciones.....	13.375.609,50
" 2º	Dietas y pluses.....	270.000,00
" 3º	Acción social.....	70.000,00
" 4º	Cuerpo auxiliar subalterno.....	3.750.000,00
<u>17.465.609,50</u>		

.../...

Caps. Arts. DESIGNACION DE LOS GASTOS Por artículos Por capítulos Pesetas. Pesetas.

62	Unico.	Material de demás gastos.....	"	167.000,00
GASTOS DIVERSOS				
Servicio de mantenimiento, trans- portes y transmisiones.				
72	12	Material de Cuerpos Infantería..	250.000,00	
"	22	Idem. de Cuerpos de Artillería y servicios del Arma.....	300.000,00	
"	32	Idem. de Cuerpos de Ingenieros y servicios de los mismos.....	1.926.000,00	
"	42	Servicios de automovilismo.....	1.000.000,00	
"	52	Servicios de Aviación.....	2.740.000,00	
"	62	Servicios de Intendencia.....	35.538.105,52	
"	72	Servicios de Remonta.....	1.385.000,00	
"	82	Material y servicios Medicina...	460.000,00	
"	92	Servicios farmacéuticos.....	1.139.000,00	
				44.738.105,52

82	Unico.	SERVICIOS DE CARACTER TEMPORAL	119.093.700,02
Obras de Ingenieros.....			
EJERCICIOS CERRADOS			
92	Unico.	Obligaciones que carecan de cré- dito legislativo.....	219.420,47

MINISTERIO DE MARINA				
SERVICIOS DE CARACTER PERMANENTE				
Fuerzas Navales.				
Personal.				
12	Unico.	Asignaciones de residencia en A- frica.....	71.092,00	
Fuerzas del resguardo marítimo.				
22	Unico.	Personal.....	528.798,00	
32	"	Material.....	576.330,00	
				1.176.220,00

MINISTERIO DE OBRAS PUBLICAS				
SERVICIOS DE CARACTER PERMANENTE				
Obras públicas.				
Unico.	12	Faros y balizas.....	109.500,00	
"	22	Servicios generales.....	100.000,00	
				209.500,00

R E S U M E N

S E R V I C I O S

	Permanentes.	Temporales.	Ejercicios cerrados.	Total.
Presidencia.....	33.424.158,61	775.000,00	19.972,19	34.219.130,80
Ministerio de				
Estado.....	544.500,00	225.000,00	"	769.500,00
Idem. de Guerra.....	119.093.700,02	2.000.000,00	219.420,47	121.313.120,49
Idem. de Marina.....	1.176.228,00	"	"	1.176.228,00
Idem. de Obras				
Públicas.....	209.500,00	"	"	209.500,00
				154.448.086,63
				3.000.000,00
				239.392,66
				157.687.479,29

Palacio de las Cortes, 20 de Diciembre de 1932.- El presidente,
Isidoro Vergara.- El secretario, José Manteca.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes
número 281, apéndice 13.)

El dia 22 de desembre es discuteix el Pressupost de les Obligacions a extingir de l'Estat.

Intervé Botella protestant que l'Estat no pot cooperar al compliment de serveis que no entren en els seus fins, i diu que s'ha de deixar a zero tot allò que faci referència a culte i clero, que l'Estat Republicà és laic i que la Constitució així ho ordena. Que hem esgrimeix el sentit humanitari per deixar una paga a favor dels capellans pobres, però que un argument com aquest és acceptable també seria vàlid per a d'altres ciutadans que, per ser pobres, també tindrien dret a rebre una paga del Govern. També, s'aproven sense cap més discussió els Pressupostos d'aquesta Secció.

DECISION DE LA COMISION DE PRESUPUESTOS SOBRE EL DE GASTOS PARA 1933 SECCION 16, "OBLIGACIONES A EXTINGUIR".

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

La Comisión de presupuestos tiene el honor de someter a la deliberación y aprobación de las Cortes su dictamen sobre la sección 16, "Obligaciones a extinguir de los Departamentos ministeriales", del presupuesto de gastos para 1933, en el que se han introducido las modificaciones siguientes:

1ª. En el capítulo 1ª (Presidencia del Consejo de Ministros) se suprime el art. 4ª, "personal procedente del Ministerio de Comunicaciones", por haber pasado a depender este personal del Ministerio de Agricultura, Industria y Comercio, siendo baja, por tanto, en este capítulo el crédito de 45.000 pesetas, que pasa, con la misma distribución, al capítulo 9ª, del proyecto 10 del dictamen.

2ª. En el mismo capítulo 1ª se incluye un nuevo artículo con el número 4, por virtud de la supresión que acaba de indicarse, con el epígrafe "Comisión mixta encargada de la implantación del Estatuto de Cataluña", y con un solo concepto que dice así: "Para los gastos de personal y material, permanentes y eventuales, que ocasione el funcionamiento de la Oficina de la Comisión mixta encargada de la implantación del Estatuto de Cataluña, incluso los de formación de inventarios de bienes y servicios cedidos y los de asistencia de los representantes en dicha Comisión del Gobierno de la República y sus viajes y estancias fuera de su residencia habitual, 215.000 pesetas."

3ª. En el capítulo 3ª (Ministerio de Justicia) se da nueva redacción al art. 7ª, con el mismo epígrafe de "Obligaciones eclesiásticas a extinguir", refundiendo todos sus conceptos en uno solo, que dice así: "Para abonar al personal eclesiástico, no mitrado, que en le de Abril de 1931 estaba en posesión de cargos eclesiásticos obtenidos en propiedad mediante oposición, concurso o nombramiento, de conformidad con la legislación entonces vigente y que exceda de la edad de cincuenta años, 4.842.560 pesetas", con un aumento, en virtud de orden ministerial, de pesetas 604.080.

4ª. Se crea un capítulo nuevo a continuación del 6ª (Ministerio de Marina) con el núm. 7ª, y el epígrafe "Ministerio de la Gobernación", que tendrá un artículo único, titulado "personal de la Dirección General de Sanidad", con los siguientes conceptos:

Para el personal procedentes de la lucha antituberculosa (Real Patronato) que pasó a depender de la Dirección general del Ramo por decreto del Ministerio de la Gobernación de fecha 22 de Abril de 1931 y que consta de un oficial mayor con 7.000 pesetas anuales y tres auxiliares con 3.000 pesetas cada uno..... 16.000 ptas.

.../...

CREDITOS PRESUPUESTOS

Caps. Arts. DESIGNACION DE LOS GASTOS Por artículos por capítulos pesetas. Pesetas.

12	32	Cuadro de Porteros de los Ministerios civiles, a extinguir.....	1.712.500,00
"	42	Comisión mixta encargada de la im- plantación del Estatuto de Catalu- ña.....	215.000,00
Ministerio de Estado.			2.011.166,66

Personal.			
22	12	Personal de la Carrera Diplomática en el Ministerio de Agricultura, Industria y Comercio.....	18.000,00
"	22	Tribunal de la Rota.....	56.500,00
"	32	Iglesia de S. Fco. el Grande.....	17.833,32
Ministerio de Justicia.			92.333,32

Personal excedente y a extinguir.			
32	12	Cuadro técnico del Ministerio....	12.000,00
"	22	Audencias territoriales.....	6.000,00
"	32	Juzgados.....	208.125,00
"	42	Prisiones.....	636.032,96
"	52	Tribunal y Consejo de las Ordenes Militares.....	5.000,00
"	62	Servicios especiales.....	13.000,00
"	72	Obligaciones eclesásticas a extinguir.....	4.842.560,00
Ministerio de la Guerra			5.727.717,96

Personal.			
42	12	Personal a amortizar.....	7.473.136,50
"	22	Idem. a extinguir.....	758.839,00
52 Unico. Ejercicios cerrados.....			8.231.975,50
Ministerio de la Marina			
62	12	Personal excedente.....	546.800,00
"	22	Idem. a extinguir.....	5.096.900,00
Ministerio de la Marina			5.643.700,00

Un conserje de igual procedencia..... 3.000
Tres funcionarios auxiliares del Instituto Técnico de Farmacobiología, nombrados por concurso celebrado en el año 1927, a 3.000 pesetas cada uno..... 9.000
Total..... 28.000

52. El capítulo 79 (Ministerio de Obras públicas) pasa a ser 82 en virtud de lo que acaba de decirse.

62 En el capítulo 82, que pasa a ser 92 (Ministerio de Instrucción pública y Bellas Artes), se suprime el art. 52, "Personal diverso", las dos siguientes partidas: "6 maestras auxiliares, a 1.500 pesetas, 9.000" y "6 celadoras (3, al menos, enfermeras), a 1.500 pesetas, 9.000", por haber sido incluidas ambas partidas en el capítulo 52, art. 32 de la sección 82.

72 En el capítulo 92, que pasa a ser 10. (Ministerio de Agricultura, Industria y Comercio), se agrega un nuevo artículo, con el núm. 2, al que se llevan las partidas suprimidas del capítulo 12 de esta misma sección, quedando concebido en los siguientes términos: "Personal procedente del Ministerio de Comunicaciones".

Un oficial de Administración civil de primera clase..... 5.000 ptas.
10 ídem. íd. de segunda íd., a 4.000 pesetas..... 40.000 "
Total..... 45.000 ptas.

82. El capítulo 10 (Ministerio de Hacienda) pasa a ser 11, en virtud de lo dicho.

Como consecuencia de las anteriores modificaciones, resulta un aumento, por órdenes ministeriales de modificación del primitivo proyecto, de 829.080 pesetas.

SECCION DECIMOSEXTA
OBLIGACIONES A EXTINGUIR DE LOS DEPARTAMENTOS MINISTERIALES.

CREDITOS PRESUPUESTOS		
Caps. Arts.	DESIGNACION DE LOS GASTOS	Por artículos por caps. pesetas. pesetas.

Presidencia del Consejo de Ministros			
12	12	Personal excedente y a extinguir.	10.666,66
"	22	Personal de la disuelta Sección Cónsul del Ministerio de Estado, a extinguir.....	73.000,00

INGRESSOS

El dia 22 de desembre de 1932 comença la discussió del Pressupost d'Ingressos.

Comença el debat per la totalitat Calderón, el qual fa una ràpida anàlisi dels capítols d'ingressos que han donat pèrdua o benefici en el Pressupost de l'any 1932. La recaptació d'aquest any va ser més aviat baixa: dels trenta-dos conceptes que componen el Pressupost d'Ingressos n'hi ha disset que causen deficit i sis, superàvit. Els va comentant un per un. En resum, la comparació del Pressupost del 1932 amb la recaptació del mateix any dona un deficit de 216 milions de pessetes, xifra a la qual ja ha estat sumada la quantitat que s'hauria hagut de transpassar a la Generalitat en virtut de l'Estatut; si s'hi afegeixen, a més, els 439 milions de Bons del Tresor, en resultarà per al 1932 un deficit global de 714 milions de pessetes.

A part, hi ha els crèdits extraordinaris concedits durant l'any i que pugen a la ratlla de 100 milions. Bé cal que el Ministre vigili ben de prop les despeses durant l'any 1933! Bé cal que faci economies, ja que cal considerar que les xifres pressupostades per al 1933 en els ingressos es basen en les xifres de la recaptació del 1932 que, com s'ha vist, és ben baixa malgrat els augments de les contribucions que es votaren el mes de març de 1932.

Opina que la confecció del Pressupost s'hauria hagut de fer al revés. Donar una xifra total dels ingressos i repartir-la entre els Ministeris i que cada un mirés de no excedir de la quantitat assignada; ara, fet d'aquesta forma, hom corre el risc que, votades les despeses per endavant, no hi hagi diners als ingressos per a cobrir-les! Diu que l'impost sobre la renda no és cap mèrit de l'actual Ministre: és un recàrrec de l'impost d'utilitats i res més!

Acusa en Carnet de debilitat i de ser massa tou, que hauria hagut de ser més enèrgic i no deixar-se dominar per tots plegats.

Torna a remarcar que l'Estatut de Catalunya agúsarà a la Hisenda una disminució de la recaptació de 128 milions menys per a l'Estat.

Fa, finalment, una menció de la difícil situació econòmica en què es troba Espanya.

Carnet li replica mostrant-se tot satisfet que a la fi hi hagi algú que el consideri tou, poc enèrgic i feble. Diu que fa un any que no fa altra cosa que barallar-se amb tothom, amb els seus companys de Ministeri, amb els alts funcionaris d'Hisenda, amb els diputats, amb els de la Comissió d'Hisenda i de Pressupostos, tothom el troba dur i intractable, si bé ell considera que era la seva obligació defensar la bossa del Govern i ho feia així com un compliment del seu deure. Fins i tot fa uns quants dies, una persona tan amable com el diputat Basilio Alvarez el va trac-

tar durament i ara, en veure que en Calderón li diu que és tou i debil li dona una certa alegria.

Rebat les xifres de l'orador anterior dient que l'any 1932 encara no ha acabat i que les xifres de la recaptació són incompletes del tot i, a més, inexactes. No hi ha altre remei que esperar a veure com acaba l'any; que ell creu que el deficit del 1932 no arribarà a 100 milions de pessetes, ja que cal tenir en compte que els mesos de novembre i desembre s'ha iniciat una reacció molt forta i favorable a la puja en la recaptació. Explica que, d'altra banda, Calderón parteix de la base de comparar ingressos pressupostats i ingressos efectius, i que això no és factible, ja que si bé hi ha ingressos no efectuats també hi ha despeses que no s'han fet.

Explica que encara que l'Estatut de Catalunya pot representar una baixa en la recaptació de l'Estat, no cal perdre de vista que també seran baixa tot una sèrie de serveis que aniran a càrrec de la Generalitat: si disminuïm els ingressos, cal que també disminuïm les despeses.

Afirma que no és pessimista. Que finalment ha pogut fer la balança de comerç relativa a l'any 1931, que ha estat un treball importantíssim, i que si l'any 1931 no s'hagués hagut d'importar blat, segurament que la balança hauria tancat amb superàvit.

Fa una al·lusió al fet que si durant el 1933 hi ha pau i tranquil·litat, pot presentar-se una gran reacció, però que, naturalment, no s'ha de perdre de vista que hi ha un sector de les classes socialment conservadores que, d'una manera estúpida fan tot el que poden per espatllar l'economia espanyola i que potser vindrà un moment en què s'haurà de saber qui és el responsable de tot aquest joc.

Explica el veritable abast del nou impost sobre la renda, inclòs ja en aquest Pressupost per primera vegada: diu que és l'impost de debò i el que haurà de substituir a tots els altres i que ara, no hi haurà cap més Ministre que es vegi capaç de treure'l del Pressupost. Diu que no és un suplement o un recàrrec de l'impost d'utilitats, el que passa és que per necessitats de l'Administració s'ha hagut de partir d'aquell com a base. Aquest impost és, en realitat, un assaig que fem ara de cara al futur i que no es fa res més del que es pot fer. L'Administració encara no està preparada, afirma, per a llançar-se en aquest impost amb intensitat, sinó que cal esperar els exercicis successius.

Castellao es queixa llargament de la situació lamentable en què es troba el camp a Galícia, de les incongruències fiscals de què són víctimes els agricultors gallecs, els que esperaven tant de la República Crítica que la República financif grans obres a moltes Regions d'Espanya i que, en canvi, deixi abandonada Galícia a la seva pobresa, mentre aquelles obres es fan amb una part dels diners d'Espanya en la qual també hi entra el diner gallec. Ha vingut la República, però Galícia resta tan pobre com abans.

DECRETAMEN DE LA COMISION DE PRESUPUESTOS SOBRE EL DE INGRESOS PARA 1933.

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

La Comision de presupuestos tiene el honor de someter a la aprobacion de las Cortes su dictamen sobre el presupuesto de ingresos para el año economico de 1933, de completa conformidad con el proyecto de ley y sin otra modificacion que la de incluir, por virtud de una orden ministerial, el cálculo de ingresos por conservación de carreteras, lo que supone un aumento en el presupuesto de ingresos de 6.878.750 pesetas.

ESTADO LETRA B

PROYECTO DE INGRESOS PARA EL AÑO ECONOMICO DE 1.933

L. A.	DESIGNACION DE LOS INGRESOS	Pesetas
SECCION PRIMERA		
CONTRIBUCIONES DIRECTAS		
Contribución territorial:		
1ª	Riqueza rústica y pecuaria	187.500.000
	16 centésimas sobre la misma.....	29.900.000
	Recargo transitorio del 10 por 100 sobre las cuotas del Tesoro de la expresada contribución.	18.750.000
	Riqueza urbana con el 7,50 por 100 de recargo adicional.....	153.300.000
	15 centésimas sobre la misma.....	24.528.000
	Aumento transitorio de 2,5 por 100 sobre las cuotas para el Tesoro, de la contribución territorial, riqueza urbana, con el recargo adicional.	3.832.500
	Cuotas correspondientes a Bienes del Estado....	1.000.000
	7,50 por 100 sobre las cuotas correspondientes a la zona de ensanche.....	3.100.000
		421.910.500
2ª	Contribución industrial.....	166.666.000
	Recargo transitorio sobre las cuotas del Tesoro de la misma.....	33.333.200
		199.999.200
3ª	Contribución sobre las utilidades de la riqueza mobiliaria.....	425.000.000
4ª	Contribución sobre la renta.....	20.000.000
5ª	Impuesto de Derechos reales sobre el caudal relicto y sobre los bienes de las personas jurídicas.....	206.000.000
6ª	Impuesto de Minas:	
	Canon de superficie.....	4.500.000
	Sobre la explotación.....	5.000.000
		9.500.000
7ª	Impuesto sobre títulos, honores y condecoraciones.....	15.000

López Varela es queixa que el 10% de la contribución territorial que l'any Passat fou votat Pel Parlament, subsisteixi encara aquest any. Hom creia que l'augment només seria transitori, però ara es veu clar que es manté el recàrrec, i diu que això és un engany. Ataca el Govern moderadament.

Madariaga demana que els impostos que graven els empleats des de sous de 4 pessetes diàries siguin anul·lats i que s'equiparin als sous dels obrers, que no paguen fins a les 9'50 ptes. dia. Amb intervencions de Niembro i Leizola, s'acaba la discussió per la totalitat i ràpidament s'aprova el Pressupost d'Ingressos.

C. A. DESIGNACION DE LOS INGRESOS

Posetas

82	Impuesto de pagos:		18.000.000
	Del Estado con tres décimas		9.000
	Provinciales y municipales con dos décimas	12.000.000	3.500
		6.000.000	58.000.000
90	Impuesto sobre Casinos y Círculos de recreo		18.000.000
10	Idem. sobre carruajes de lujo con dos décimas sobre el mismo		9.000
11	Patente nacional de automóviles		3.500
12	Contribuciones concertadas con las provincias de Vascongadas y Navarra, a saber:		

	Alava	Guipúzcoa	Vizcaya
Territorial	60.001'18	384.468'12	1.085.692'04
Industrial	140.113'13	896.902'52	2.532.745'63
Utilidades	667.868'14	4.275.206'72	12.072.673'37
Derechos reales	286.313'00	1.832.768'07	5.175.518'15
Timbre	289.470'66	1.852.980'93	5.232.596'94
Consumos	59.610'94	381.585'94	1.077.553'13
1'20 por 100 sobre pagos	5.723'44	36.637'41	103.459'64
Transportes	32.370'41	207.211'68	585.141'07
Carruajes de lujo	747'28	4.738'57	13.598'22
Alumbrado	26.180'19	167.586'58	473.244'49
Casinos	3.380'57	21.639'90	61.108'50
Impuesto sobre minas	16.042'40	102.691'90	289.989'63
Inspección de Ferrocarriles	1.743'66	11.161'66	31.519'19
Resumen total	1.589.625'00	10175.625'00	28.734.750'00
	Suma	40.500.000'00	

13	Impuesto sobre la circulación de billetes del Banco de España	46.250.000'00
14	Participación del Estado en los beneficios del Banco de España y percepción por sus descuentos directos	5.300.000'00
15	Participación del Estado en los beneficios del Banco Hipotecario	46.841.100'00
16	Impuesto sobre el uso de cajas de seguridad	100.000'00
17	Recargo sobre el impuesto de Derechos reales y transmisión de bienes para acrecentar los retiros obreros. (Artículo 12 de la ley de 26 de Julio de 1922.)	400.000'00
		6.000.000'00
		1.463.328.300'00

C. A. DESIGNACION DE LOS INGRESOS

Posetas

SECCION SEGUNDA
CONTRIBUCIONES INDIRECTAS

20	Renta de Aduanas:		
19	Derechos de importación	470.000.000	
	Recargo transitorio	9.000.000	
	Derechos de exportación	1.500.000	
	Impuesto de transportes por mar y a la salida por las fronteras	42.000.000	
	Producto del gravamen para cancelar quebrantos sufridos por la Marina mercante	6.500.000	
	Impuesto de tonelaje	3.500.000	
	Derechos menores	2.600.000	
	Idem. sanitarios	100.000	
	Idem. de reconocimiento de ganado a su importación	10.000	
	Idem. de Aduanas por material de Obras públicas	50.000	
	Producto de la venta del sello especial (documentos de Aduanas) para el reintegro de las certificaciones expedidas por el Registro de importaciones	150.000	535.410.000
22	Impuesto sobre el azúcar	130.000.000	
30	Idem. sobre el alcohol	50.000.000	
40	Impuesto sobre la achicoria	3.500.000	
50	Arbitrios de los puertos francos de Canarias	15.000.000	
60	Derechos obvenacionales de los Consulados con dos décimas sobre los mismos	6.000.000	
70	Impuesto de Consumos	1.500.000	
80	Idem. sobre los transportes de viajeros y de mercancías por las vías terrestres y fluviales	80.000.000	
90	Impuestos complementarios de transportes:		
	Canon de conservación de carreteras (decretos de 24 de Julio de 1924 y 20 de Febrero de 1926)	2.812.500	
	Idem. de inspección (decreto de 22 de Febrero de 1929)	1.202.500	
	Autorizaciones por servicios especiales (reglamento de 22 de Junio de 1929 y orden de 12 de Octubre del mismo año)	318.750	
	Multas (reglamento de 22 Junio de 1929)	45.000	
		4.378.750	
	Cupo que deberán abonar los Municipios que tengan travesías o rondas a los Firmes Especiales (decreto de 26 de Julio de 1926)	2.500.000	6.878.750

C. A. DESIGNACION DE LOS INGRESOS Pesetas.

2º	10	Timbre del Estado.- Efectos timbrados.....	300.000.000
		Ingresos a metálico por Fimbre.....	140.000.000
		<u>440.000.000</u>	
	11	Impuesto sobre admisión de valores en Bolsa.....	50.000
	12	Idem. sobre el gas, la electricidad y el carburo de calcio.....	43.000.000
	13	Idem. sobre el consumo interior de la cerveza.....	9.370.000
	14	Idem. sobre la pólvora y mezclas explosivas.....	9.080.000
	15	Idem. sobre la venta de la gasolina.....	54.000.000
		<u>1.383.708.750</u>	

SECCION TERCERA MONOPOLIOS Y SERVICIOS EXPLOTADOS POR LA ADMINISTRACION

1º	Tabacos:		
	1º	Península e islas adyacentes.....	350.000.000
		Ceuta y Melilla.....	1.700.000
		<u>351.700.000</u>	
	2º	Carillas fosfóricas, toda clase de fósforos e impuesto sobre aparatos encendedores.....	39.500.000
	3º	Loterías.....	420.000.000
	4º	Producto de rifas.....	25.000
	5º	Casa de la Moneda.....	50.000
	6º	Producto de la Gaceta.....	1.600.000
	7º	Correos:	
		Giro Postal.....	8.000.000
		Derechos de apartado.....	200.000
		Otros productos.....	5.550.000
		<u>13.750.000</u>	
	8º	Producto de Telégrafos y Teléfonos.....	6.000.000
	9º	Establecimientos penales.....	50.000
	10	Petróleos.....	230.000.000
	11	Producto de la venta de medicamentos a jefes y oficiales del Ejército.....	200.000
		<u>1.062.875.000</u>	

SECCION CUARTA PROPIEDADES Y DERECHOS DEL ESTADO

4º	1º	Salinas de Torreveja.....	1.500.000
	2º	Minas:	
		Almadén.- Producto líquido.....	3.236.000
		Linars.....	1.000
		<u>3.237.000</u>	

C. A. DESIGNACION DE LOS INGRESOS Pesetas

4º	3º	Productos on administración de las fincas y rentas del Estado:	
		Renta de los bienes del Estado en general.....	400.000
		Idem. de las fincas al servicio de la Administrac.....	10.000
		Producto de canales y navegación fluvial.....	200.000
		Idem. de montes y plantíos.....	250.000
		Idem. del Patrimonio que fué de la Corona.....	5.000
		<u>865.000</u>	

4º	Renta de los bienes del Ciero a metálico y por ventas de frutos.....	10.000
5º	Producto en administración de las fincas de secuestros.....	1.500
6º	Idem. en renta o venta de las fincas procedentes del servicio de Política Social Inmobiliaria del Estado, secuestradas o adjudicadas.....	1.280.000

7º	Diferentes derechos del Estado:	
	20 por 100 de la renta de propios.....	4.650.000
	10 por 100 de aprovechamientos forestales de los montes, a cargo de los Ministerios de Agricultura Industria y Comercio, y Hacienda.....	2.500.000
	Asignación de las Empresas de ferrocarriles para gastos de inspección.....	1.000.000
	Idem. por reintegro de los gastos de depósitos de Aduanas.....	170.000
	Intereses de demora por productos de propiedades y derechos del Estado.....	5.000
	Asignación de las Diputaciones provinciales para gastos de personal y material de enseñanza.....	1.400.000
	Renta de los bienes de los Institutos de Segunda Enseñanza.....	15.000
	10 por 100 sobre el arbitrio de cosas y medidas.....	1.250.000
	Honorarios devengados por los Abogados del Estado en los pleitos y causas en que recayeren sentencias u otras resoluciones favorables al Estado.....	10.000
	Entregas que deben verificar varias Diputaciones y Ayuntamientos en pago de los gastos de personal y material de las Escuelas provinciales de Artes e Industrias.....	55.000
	Asignación de las Compañías de Seguros para gastos de inspección.....	390.000
	Idem. de las Diputaciones provinciales para gastos de personal administrativo de las Juntas provinciales de Instrucción primaria.....	30.000
	Recupulado e ingresado por los servicios de Emigración.....	1.100.000
	Reintegro de anticipos hechos a las Compañías de ferrocarriles conforme al Decreto de 15 de Octubre de 1920.....	12.000.000

C. A. DESIGNACION DE LOS INGRESOS

Pesetas

42 7º 5	para gastos de administración y cobranza de los recargos municipales sobre las contribuciones, incluso los saldos a favor de los Ayuntamientos de las 16 centésimas sobre la contribución territorial de las cuotas del Tesoro de las contribuciones o parte de ellas cedidas a los Ayuntamientos o Diputaciones; de los recargos a favor de las Diputaciones sobre los impuestos de Timbre y Derechos reales; de las cuotas de reparimientos generales de los Ayuntamientos recaudadas por el Estado.....	11.000.000
10	por 100 de administración de participes y de las cuotas del arbitrio municipal sobre el rendimiento neto de las Compañías anónimas y comanditarias por acciones no gravadas por la contribución industrial.....	500.000
	Reintegros de anticipos hechos a los particulares para indemnizar daños causados durante el año agrícola de 1918 por pedriscos y heladas (Ley de 14 de Agosto de 1919.).....	10.000
	Idem. de anticipos hechos por el Estado a la industria y comercio de Cartagena por daños en las inundaciones de 1919 (Ley de 29 Abril de 1920.)..	100.000
	Idem. de anticipos hechos por el Estado para seguir caminos vecinales. (Ley de 29 de Junio de 1917.).....	200.000
	Reembolso de aportaciones hechas por el Estado para la formación del capital social de las Cooperativas de funcionarios públicos. (Decreto de 21 de Diciembre de 1920).....	5.000
	Entrega de los empleados civiles y militares para mejorar pensiones mínimas.....	1.500.000
	Reintegros de anticipos hechos por el Estado para abastecimiento de aguas.....	75.000
	Idem. de id. a los Ayuntamientos por obras ejecutadas.....	3.000
	Amortización de préstamos concedidos como consecuencia del ejercicio de la Política Social inmobiliaria del Estado; reembolso de primas en caso de caducidad de concesiones y multas.....	4.500.000
	Impuesto especial que se ha de satisfacer a la Hacienda para compensar todos los gastos que ocasiona el servicio de Inspección del Ahorro y Junta Consultiva del mismo.....	2.000
	Entregas que efectúan los Sindicatos mineros en cumplimiento del Decreto de 28 de Mayo de 1927 y Ordenes de 29 de Enero y 16 Diciembre de 1930...	100.000
		<u>42.570.000</u>

49.303.500

C. A. DESIGNACION DE LOS INGRESOS

Pesetas.

VENTAS.

49 6º	Plazos al contado y descuento de los posteriores por ventas y redenciones realizadas desde 2 de Octubre de 1858 en adelante, de bienes procedentes del Estado, del Clero y del Patrimonio de la Corona y de los pertenecientes a Corporaciones civiles, enajenados antes de la ley de 21 de Julio de 1875.....	300.000,00
	Conceptos extraordinarios por ventas y redenciones.....	5.000,00
10	Producto de venta de edificios públicos y de las diferencias que se obtengan a favor del Estado en las permutaciones que se realicen por consecuencia de lo dispuesto en la ley de 21 de Diciembre de 1875.....	50.000,00
11	Idem. de la venta de cuarteles, edificios y material militar del Ramo de Guerra.....	100.000,00
12	Idem. id. de id. de Marina.....	50.000,00
		<u>505.000,00</u>

SECCION QUINTA
RECURSOS DEL TESORO

5º 1ª	Cuotas militares y multas.....	9.000.000,00
2º	Idem. id. de súbditos españoles residentes en el Extranjero.....	1.000.000,00
3º	Reintegro de ejercicios cerrados en época corriente.....	30.000.000,00
4º	Derechos de custodia de depósitos.....	375.000,00
5º	Publicaciones oficiales.....	75.000,00
6º	Recursos eventuales de todos los ramos.....	125.000.000,00
7º	Intereses de donara sobre fondos distraídos de su legítima inversión.....	50.000,00
8º	Alcances.....	100.000,00
9º	Reintegro del personal de la Delegación del Gobierno cerca de la Compañía Arrendataria de tabacos.....	867.000,00
10	Idem. del personal de la Delegación del Gobierno cerca de la Compañía Arrendataria del Monopolio de Petróleos..	164.000,00
11	Idem. id. administrativo y personal afecto a las minas de Almadén que figura en las plantillas generales y cuyos haberes debe satisfacer el Consejo de Administración de dichas minas.....	205.000,00
12	Idem. id. del Comité Central de la Inspección de la Hacienda, según Orden de 16 de Abril de 1930.....	2.567.565,00
13	Producto de seguros realizados por el Comité Oficial del Estado.....	1.000,00
14	Reintegro de anticipos hechos a la Prensa periódica.....	350.000,00
15	Anualidades concertadas con Ayuntamientos y Diputaciones para compensación de débitos y créditos.....	4.000.000,00
		.../...

LEI DE PRESSUPOSTOS DEL 1933

El dia 23 de desembre de 1932 comença la discussió de l'article de la Llei de Pressupostos. No hi ha cap orador per parlar sobre la totalitat i, per tant, és suprimida aquesta discussió per començar immediatament la discussió per articles.

De pressa i amb poca estona, menys d'un quart d'hora, s'aproven els articles de l'1 al 43, amb unes brevíssimes intervencions i gairebé cap esmena.

En entrar a l'article 44 apareix el primer problema gros de la discussió de la Llei.

Sobre aquest article, Baeza Medina té presentat un vot particular pel qual es proposa la simple supressió de l'article. La Comissió l'accepta, i llavors demana la paraula Fanjul per entrar en un tema que havia de portar les discussions de la Cambra per unes zones ben desagradables i mantenir una mena de suspense durant dos dies.

Fanjul diu que allà hi ha alguna cosa que no es comprèn. En el si de la Comissió no s'havia parlat mai del vot particular de Baeza Medina, ni molt menys s'havia considerat si la Comissió l'havia d'acceptar o no. Com és, doncs, que ara la Comissió l'accepta, sense més ni més?

L'orador creia que l'article 44 havia estat acceptat per unanimitat per la Comissió quan fou discutit en el seu si. Les coses s'han de discutir al si de la Comissió i no decidir-les en absència dels diputats i en breus segons. Si el Govern vol treure aquest article ningú no l'en pot privar, té majoria, però que ho faci com cal: que es reunexi la Comissió, que es discuteixi i que es prengui l'acord d'acceptar-lo quan passà a les Corts, i llavors que s'incorpori al dictamen.

Calderón pren la paraula per esgrimir uns arguments semblants als de Fanjul.

Guerra del Río ho fa per explicar els fets. Sembla que els radicals estaven per l'opinió de suprimir l'article i anaven d'acord amb alguns partits de la majoria, però uns elements de dreta van ren aconseguir col·locar aquell article redactat d'aquella forma i fou acceptat, segons que sembla, pel mateix Govern. Quina sorpresa ha tingut l'orador quan ha vist que s'acceptava el vot particular de Baeza Medina, sense que ningú de la Comissió n'hagi tingut notícia! Això és una falta de serietat!

Baeza Medina pren la paraula per explicar, al seu torn, els fets. El dia abans, el Govern havia presentat a les Corts el projecte de Llei a què es referia l'article 26 de la Constitució i, per tant, l'article 44 de la Llei de Pressupostos hi sobrava. Aquest article no era més que un estímul al Govern per a portar al Parlament el projecte d'aquella Llei, que ja fa més d'un any que s'hi havia d'haver portat. Un cop presentat el projecte, l'article 44 hi és sobrer. D'altra banda, el fet que els anteriors oradors no s'apiguessin res del seu vot particular no vol dir

C. A.	DESIGNACION DE LOS INGRESOS	Patentes.
16	Producto de recargos sobre apremios.....	2.800.000,00
17	Reintegro anual de la Caja Central de Crédito Marítimo.	1.500,00
18	Recurso extraordinario: producto de la negociación de Deuda emitida por Decreto de 18 de Abril de 1925 para gastos de Policía Social inmobiliaria.....	36.370.255,73
19	Idem. id.: id. de la negociación de obligaciones del Tesoro cuya emisión se autoriza por la presente ley de Presupuestos.....	550.000.000,00
20	Por derechos de copias de Memorias y patentes del Registro de la Propiedad industrial.....	5.000,00
21	Recursos que estaban afectos a los gastos del Patronato de Turismo.....	400.000,00
22	Reintegro de los haberes del personal de Hacienda afectado al Banco de España.....	25.000,00
		762.356.320,73
R E S U M E N		
Sección 1ª.-	Contribuciones directas.....	1.463.328.300,00
--	Idem. indirectas.....	1.393.706.750,00
--	Monopolios y servicios explotados por la Administración.....	1.062.675.000,00
--	Propiedades y otros (Rentas.. 49.383.500 chos del Estado.....) Ventas.. 505.000	49.888.500,00
--	Recursos del Tesoro.....	762.356.320,73
		4.722.156.670,73

Palacio de las Cortes a 19 de Diciembre de 1932.- El presidente, Isidoro Vergara.- El secretario, José Manteca.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes número 280, apéndice 11.)

que les coses no hagin anat reglamentàriament. Ell va presentar el seu vot i, com d'altres vegades havia passat, l'acord d'admetre'l va ser pres allà mateix, en el banc de la Comissió, dins la Cambra i durant la mateixa sessió. Que no ha passat moltes vegades una cosa així? Això és perfectament reglamentari. El que passa és que els tres oradors anteriors havien hagut d'estar al banc de la Comissió i llavors s'haurien assabentat de l'afar, en comptes d'estar a llur escó, i això els havia fet ignorants dels fets ocorreguts.

Fenjuí diu que ell creia que a l'última sessió de la Comissió, davant del problema, aquella havia decidit consultar el Govern, però que del resultat de la consulta ell no en sap res.

Albornoz, Ministre de Justícia, explica que el Govern fou consultat i que ell digué que trobava aquell article anticonstitucional i inconstitucional.

Calderón diu que ara no es discuteix si l'article és anticonstitucional o no, sinó el fet del maneig que hi ha hagut dins la Comissió. A les quatre de la tarda ningú no sabia res de l'opinió del Govern i ara, que són les set, es dona per bo: que ha passat en aquestes tres hores? Doncs, que en aquestes tres hores el Govern deu haver donat ordres i la Comissió, formada solament per tres membres i sobre el mateix banc de la Cambra, ha acceptat el vot particular de Baeza Medina en contra de l'opinió de la mateixa Comissió que el dia anterior havia acceptat l'article 44 per la unanimitat de trenta-cinc membres. Això és un atropell!

Albornoz replica que ell no ha presentat el projecte de llei derivat de l'article 26 de la Constitució de pressa i corrents per poder anul·lar l'article 44 de la Llei de Pressupostos, sinó que l'ha presentat perquè se li ha demanat repetidament de ja fa un any o més. L'any passat, pels Pressupostos, ja hi ha gueren al·lusions al famós projecte, i ara que el presenta li heu dit: ~~en què consisteix el projecte?~~ qui és que no és seriós?

Santalo comenta que està sorprès de veure que l'article 44 havia estat aprovat en el dictamen de la Llei de Pressupostos i que havia parlat del fet que ell, els de l'Esquerra Republicana de Catalunya, hi estaven en contra.

Azcárate diu que un simple canvi d'impressions d'uns pocs elements de la Comissió en el mateix banc de la Cambra i durant la sessió no pot fer canviar el dictamen votat el dia anterior.

Es passa a realitzar la votació del vot particular de Baeza Medina, quan Calderón diu que si és acceptat, les dretes aniran presentant esmenes abundantment en el mateix sentit, amb la finalitat que l'article 44 pugui ser reincorporat al dictamen; com que les dretes no tenen majoria, aquelles esmenes seran potser rebutjades a les votacions, però es farà una gran obstrucció, fins al punt que potser acabarà l'any sense tenir els Pressupostos enllestits.

És un dret dels diputats presentar esmenes.

Desteiro reconeix que Calderón té raó i que pot fer el que diu. La tàctica obstruccionista de les dretes comença. El mateix Fenjuí diu que no és el mateix Baeza Medina qui defensa el seu vot el qual, en realitat, no ha estat defensat encara.

Aquest li respon que l'afar és prou conegut de tots els diputats perquè no faci falta que el defensi.

Diversos diputats expliquen els vots que emetran.

Guerra del Rio diu que els radicals estan d'acord que l'article ha de ser suprimit tal com diu l'article 26 de la Constitució, però que considera poc seriós el que ha fet el Govern; per tant, no votaran tot i que per respondre als principis de la seva ideologia haurien de fer-ho en contra de l'article 44.

Martínez de Velasco diu que tot allò és un batibull i que és un atac que es fa a la minoria i que ells aniran presentant esmenes i demanaran votacions nominals (la qüestió és retardar tan com puguin l'aprovació dels Pressupostos).

Botella, radical socialista, exposa amb èmfasi que és partidari energic de la supressió de l'article 44, que si no ho fan així seria tant com anar contra la Constitució que va ser la que va crear un Estat laic, i un Estat laic no pot tenir un article com aquell.

Intervencions de Beuza, Jiménez de Asua, Leizaola condueixen a la votació, la qual s'efectua amb el resultat de 183 vots d'acord amb el vot particular de Baeza Medina i 44 en contra.

Es presenta immediatament l'obstrucció de les dretes amb l'annunci de nombroses esmenes que, si bé són diferents, no tenen altre objecte que reposar l'article 44 al dictamen.

Desteiro proposa que, vista la urgència del temps i ateses les moltes esmenes, la Cambra s'ha de constituir en sessió permanent.

Martínez de Velasco i Maura exclamen que si es decideix així ells es retiraran de la Cambra i que la majoria se les arrangi. Aquest tret era molt fort, ja que si això es produïa, un cop sola la majoria a la Cambra podria aprovar el que volgués, però era liberal considerar que els Pressupostos, una llei com aquesta tan important per a la Nació, havien de ser aprovats amb el nombre màxim de diputats presents, i el Govern no podia córrer el risc de trobar-se sense quòrum.

Intervé Iranzo per esmentar que fa tres dies que els diputats tenen sessions de quinze hores i que, darrerament, han plegat prop de les sis del matí, i que si aleshores no podien ni anar a dormir ara no podran anar ni a menjar!

Maura intervé per dir que no veu la pressa de tot allò, que encara manquen set o vuit dies per acabar el mes, que potser val

la pena de continuar la sessió nocturna fins a una hora acceptable (la una o les dues de la matinada), fer el que es pugui i deixar-ho per a la setmana vinent, perquè aquestes sessions esgotadores fan posar els nervis de punta i tots acabaran mossegant-se els uns als altres.

Sense un acord explícit en aquest sentit, sembla que és l'opinió de la generalitat dels diputats i sota aquesta consigna hom passa a estudiar les tres esmenes de Fanjul, Molina i Guallar, les quals són successivament rebutjades per 156 vots contra 35, 166 per 33 i 99 contra 28. Amb això s'arriba a les dues de la matinada i es planteja el fet del tancament de la sessió.

Alba demana concòrdia i bons sentiments. Anso proposa ajornar l'aprova-
ció a la propera setmana amb la condició que les dretes es disposin a retirar les seves esmenes. Hi ha un estira i aflluixa, però finalment s'arriba a acceptar el punt que ha proposat Anso encara que sense comptar amb una manifestació explícita de Marti-
nez de Velasco que les dretes retiraran les seves esmenes, si bé ho dona a entendre. Amb aquest esperit se suspenden les sessions fins després de Nadal.

El dia 27 es reprenen les discussions. Les esmenes dels de dreta no apareixen i es passa a l'article 45, que és ràpidament aprovat. El 46 motiva un debat entre Alba i Botella. Aquest al·lega que l'article 46 infringeix el 116 de la Constitució segons el qual els articles de la Llei de Pressupostos s'han de referir únicament a l'any per al qual ha estat votat el pressupost, i l'article 46, tal com està redactat, pot ser considerat que actua sobre Pressu-
posts venidors.

Després d'un debat força viu, s'imposa el criteri del Govern que aquell article no és una imposició a Pressupostos futurs.

S'aprova l'article 46 i es passa al 47, que havia de ser el darrer motiu de discòrdia; així mateix va causar un debat molt important i llarg. A més, l'afer té per a nosaltres un especial interès, com veurem.

Guerra del Rio presenta un vot particular que passa seguidament a defensar manifestant des de bon començament que aquest article també infringeix la Constitució, com l'anterior, ja que estableix normes de caràcter general que seran vàlides per a d'altres anys, a més d'ésser-ho per a aquest. Diu que ja va preguntar, en començar la discussió del Pressupost, si s'havien fet alguns pensaments referents a la Hisenda de la Generalitat, i que el Govern li va respondre que ho estava pensant i que en el moment oportú parlaria de l'afer. També ens digué que es donaria una llei que restaria dels ingressos i de les sortides del Pressupost de l'Estat la quantitat que passava a la Generalitat.

Ara, si s'aprova aquest article es corre el risc que la Cambra no tingui art ni part en la formació d'aquest primer Pressupost de la Generalitat. Tot ho farà el Consell de Ministres, sense intervenció de la Cambra. Però el punt més greu és que aquest article

no apareixia en el projecte primitiu presentat pel Govern, sinó que vingué amb una nota urgent de darrera hora, gairebé moments abans de la darrera reunió de la Comissió. El fet més lamentable de tot això és que no sabem res de les xifres exactes de les partides que es veuen afectades per aquest article i els estudis per a determinar-les encara estan per fer. Tot just s'acaba ara de constituir la Comissió Mixta de Traspàs i Adaptació de Serveis.

No sabem què cedirem. Una Comissió Mixta, establerta per Decret, pot modificar les xifres d'un Pressupost? S'ha d'acabar aquest fust costum de deixar que el Govern faci les coses al seu gust.

Botella li respon que cal anul·lar aquest article i que un cop fets els càlculs i determinades les xifres es faci un Pressupost extraordinari d'entrades i sortides per passar les quantitats a la Generalitat.

Coromines diu que la discussió d'aquest tema ja tingué els seus alts i baixos quan es va discutir l'article 116 del projecte de Constitució i el Títol IV de l'Estatut. Recorda la intervenció en aquest darrer debat d'Alba i Azaña. Allà es va resoldre l'assumptes en el sentit que no hi havia necessitat d'una altra llei, perquè la llei ja està feta. El que ara es vol discutir en una nova llei ja va ser discutit en aquella ocasió.

Aquest article diu ben poca cosa: diu que dins el marc de l'Estatut de Catalunya es doni una autorització al Ministre d'Hisenda per poder actuar. No es pot fer el que diu en Botella, cada any no hi pot haver més que un sol Pressupost.

Assenyala la diferència entre una llei corrent i un Pressupost. Una llei és una disposició que s'ha de complir inexorablement; el Pressupost és una pauta o quadrícula: es faran despeses o no es faran, les xifres pressupostades no seran mai les que exactament es gastin, ja dic que és una pauta i en aquesta pauta les Corts hi posen unes xifres. L'autorització al Ministre no és més que per fer l'administració del Pressupost.

Alba pregunta per què hi és aquest article? És una consagració de les facultats de la Generalitat o una altra cosa? Si és el primer, l'article hi sobra, si és el darrer, les Corts hauran de discutir i votar. El que es tracta és que Catalunya té concedits uns recursos per a l'Estatut que són clars i definitius, però que n'hi ha d'altres que ningú no en sap res, ni la quantitat exacta; en efecte, s'han de fer uns càlculs i si s'aproven, autoritzarem el Ministre. Però, ara, com podem autoritzar-lo si no sabem res! Ni de quines xifres es tracta! Com es pot aprovar una cosa que no sabem de què va

Però és que, a més, aquesta autorització continguda en l'article valdrà per altres anys a més del present. I on és la clàusa de tot això? Malgrat els anhels de Catalunya, l'autonomia no es pot implantar així com així, no es pot realitzar en un dia; alguns serveis es podran traspasar immediatament, d'altres, potser trigaràn anys.

El que passa és que la Generalitat necessita diners per a subsistir. Llavors, la cosa més senzilla és obrir un compte del qual pugui anar disposant per a cobrir les despeses; és lògic donar unes facultats de Tresoreria. S'ha fet l'inventari de béns i drets de què parla la disposició transitòria de l'Estatut? Resulta que la Comissió Mixta dictamina i el dictamen passa al Consell de Ministres, el qual ratificarà el dictamen en forma de decret, és a dir l'opinió de la Comissió Mixta passa al Consell i és llei! Les opinions de la Comissió són decrets!

El que passa és que els catalans tenen recel a venir a discutir tot això ací. Us creieu que no sereu acollits cordialment? Em sembla que us equivoqueu. En aquest Parlament no hi ha hostilitat contra vosaltres, no se us ha donat el que heu demanat? Per què no veniu a demanar el que us calgui?

Coronades comenta la cridòria que s'ha aixecat amb aquest article. Si solemment es tractava de la cessió de tributs i contribucions l'article hi sobraria; la cessió ja va ser feta i no cal cap més llei per a cedir-la. Però tot això ha de ser mesurat en el temps i en la quantitat. Ara, tal com està fet, la cosa és més difícil que no sembla. Per tots aquests càlculs i valorar els serveis és complicat i tot just ara la Comissió Mixta hi comença a treballar. A poc a poc anirà traspasant els serveis, d'una manera progressiva, però com és evident hi ha d'haver un període de transitori-tat, un règim econòmic transitori.

D'altra banda, tampoc no hem de perdre de vista que abans de traspasar el servei, la Generalitat ha de crear els òrgans que li calen per a portar-lo a bon fi, sense aquesta condició prèvia el traspàs de serveis no es pot complir.

Sánchez Román opina que l'article 47 és inconstitucional, ja que estableix normes per a executar l'Estatut i això no és possible. Els articles d'aquesta llei de Pressupostos no poden establir més normes que les que calgui per a executar els Pressupostos a què es refereixen. Altrament, s'ha de buscar un règim transitori. Hi ha unes certes cessions d'impostos i contribucions, com les Utilitats o els drets reals, que caldrà definir bé quins són els atributs a Catalunya: o els que es liquiden a Catalunya o els que es refereixen a béns situats a Catalunya? o els que es refereixen a posseïdors catalans? Tot això ho haurà de determinar el Ministre lliurement, amb una enorme llibertat en el moment de fixar les xifres, ja que la seva actuació és posterior a l'actuació de la Comissió Mixta. Aquella autorització sembla, per tant, molt petillosa.

Coronades replica dient que amb l'autorització als dits, el Govern ha d'actuar sempre dins el marc de la llei de l'Estatut i que ningú, ni la Comissió Mixta, ni el Govern, ni el Ministre no poden actuar fora d'aquell marc. Tardateix, aquella llei ha de ser posada al Pressupost i l'autorització és precisament per això. I què hi ha de perillós de fer-ho així? Totes les lleis tenen influència en el Pressupost i en totes les lleis s'han de donar

atribucions al Ministre, es una facultat reglamentària com qualsevol altra, i és natural que el Ministre tingui certes atribucions ací com les té en altres qüestions.

Però tinguem en compte que en aquest cas, abans haurà de passar tot per la Comissió de Traspàs de Serveis, que hi ha d'haver allà nou vots favorables a les seves resolucions pel cap baix dels dotze representants (sis del Govern i sis de la Generalitat) i que si no hi ha aquests nous vots, la resolució no és vàlida i, per tant, no hi haurà autorització del Ministre.

Sánchez Román respon que no és el valor de les contribucions el que fixarà la Comissió Mixta i després el Consell de Ministres, sinó el valor de la quantia que s'ha de cobrir per part del Ministre sense necessitat de la Comissió Mixta ni del Consell de Ministres i que el Ministre ho pot fer amb l'amplitud que vulgui. I pregunta: volen cosa més ambigua que dir que es passen a la Generalitat els impostos d'Utilitats, per exemple? Entre quins criteris eligitrà el Ministre per assenyalat aquella amplitud? La repetida autorització és gairebé com dir al Ministre: Sr. Ministre, resolgui això com més li plagui.

Carnet, Ministre d'Hisenda, diu que ací hi ha dos problemes: el primer, que sembla que el text d'aquest article és innecessari, inútil. El segon, que el troba perillós, que conté quelcom de no esmentat a l'Estatut i que algunes facultats es poden entendre indegudament, o concedir atributs o concessions excessius a Catalunya.

Vegem què diu l'Estatut. I llegeix textualment el capítol IV. Hem de dir, doncs, perquè es veu ben clar, que la cessió de certs impostos i contribucions es troba a la Llei de l'Estatut i no a la Llei de Pressupostos. El que cal fer ara és aplicar l'Estatut a la Llei de Pressupostos.

Comenta la creació de la Comissió Mixta en la qual, per donar validesa als acords són necessaris nou vots dels dotze components, i si no hi ha acord s'ha d'acudir, com a jutge, al President de les Corts de la República, el qual dirimirà la discòrdia. Llavors, l'acord de la Comissió passa al Consell de Ministres. Què han de fer l'una i l'altre? La Comissió ha de fer el que diu la llei de l'Estatut: estimar xifres, cercar dades, esbrinar, calcular el preu que valen els serveis traspasats. I tot igual quan es tracti de tributs. El que passa és que, en aquest cas, el problema no el podrà resoldre ningú, ni la Comissió ni el Consell de Ministres ni el Ministre, perquè no hi ha, ni hi haurà normes més o menys definides i d'hauran de dictar disposicions que representin uns criteris molts estudiats. Però això no és perillós, ja que no serà el Ministre ni el Consell de Ministres qui ho resoldran sinó la Comissió, i després haurà de ser aprovat pel Consell: els càlculs els farà la Comissió i els aprovarà el Govern.

Sánchez Román insisteix que no està convençut i ratifica el perill que representa aquell article.

Alba, finalment, diu que el perill està en el fet que, per virtut d'aquestes autoritzacions, s'arriben a fer unes despeses superiors als Pressupostos.

Posada a votació nominal la proposta de Guerra del Rfo, és rebutjada per 173 vots contra 53.

Un altre vot particular de Niebro, semblant a l'anterior, o si més no que responia a la mateixa idea.

Defensa el seu vot dient que tothom està conforme a donar a Catalunya els diners que calguin per tal de poder desenvolupar l'Estatut. El que es discuteix és la forma de fer-ho. Tots els de la Comissió de Pressupostos han treballat intensesment en la preparació del dictamen. Quan hom parlà per primera vegada d'aquest afer, el Ministre digué que no ens preocupéssim, que en el moment oportú vindria una llei, però mai aquest article addicional.

L'orador es manifesta enemic de concedir autoritzacions als Ministres, diu que això era un mal vici del Govern de la Monarquia i que ara sembla que s'hi vol tornar. També diu que aquesta discussió és per culpa del Govern. L'Estatut de Catalunya assenyala que al cap de dos mesos de la seva promulgació s'han de fer els inventaris de béns i de drets (o sigui que havien d'estar llestos el 15 de novembre) i, en canvi, no han vingut fins a data d'ara a la Comissió parlamentària. El Govern ha deixat passar el temps sense nomenar la Comissió Mixta que havia de fer la feina, i resulta que l'ha haguda de fer la mateixa Comissió parlamentària de Pressupostos.

I, per què no es pot aprovar tot això en una llei especial? No s'ha votat ara mateix una llei concedint un crèdit per pagar les despeses que ocasioni aquesta Comissió? No es podria obrir en compte de càrrec i abonament per a comptabilitzar aquestes coses, en espera de la seva valoració exacta?

S'entaula un llarg debat en el qual intervien Corominas, Maura, Alba i Carnor, interrompent-se els uns als altres i fent encara més llarga la discussió.

Maura comenta llargament el fet i ve a dir que entre valorar aquell tribut d'una manera o d'una altra hi pot haver molts milions de diferència i insinua la idea que essent Carnor català potser no és la persona més indicada per fer aquesta valoració, no fos cas que tirés l'aigua al seu molí, tot fent esment allò de la dona del Còsar que no solament ha de ser honrada sinó que també ho ha de semblar.

Carnor replica als arguments de Maura, i quan arriba el moment de comentar aquest darrer punt manifesta que ell, per evitar suspicàcies en certs esperits, va restar callat, absolutament mut, durant tota la discussió de l'Estatut, però que ara, ja votat l'Estatut, creu que ell o qualsevol català no és incompatible amb cap càrrec ni amb el seu, i que com a català pot assumir i prendre orgullosament la defensa dels interessos de l'Estat espanyol. No se sent incompatible per representar els drets d'Espanya i per interpretar l'Estatut des del punt de vista espanyol. Potser aquesta incompatibilitat la tinguin aquells qui no han contribuït a la formació d'aquest nou esperit que representa a Espanya l'Estatut (això és una clara al·lusió al fet que en Maura va votar contra l'Estatut, essent ell i en Sánchez Román els dos únics republicans que ho feren en contra). En canvi ara com ara els catalans ens sentim més a punt que ningú d'assumir la responsabilitat de la defensa d'Espanya en la formació de la Hisenda de

Una proposta de Royo Villanova demanant la simple anul·lació de l'article 47, és ràpidament despatxada en retirar el seu autor i l'esmena.

Finalment, s'aprova l'article 47, tal com el presentava el dictamen. Els darrers articles d'aquest són aprovats ràpidament en discutir-se les darreres esmenes.

El dia 28 de desembre de 1932 es realitza la votació total dels Pressupostos del 1933, que dona un resultat de 236 vots contra 20, després de determinar el quèrum que fou calculat pel President així: essent 460 els diputats que han pres possessió del càrrec, la meitat més un són 231; han pres part a la votació 256 diputats, xifra més elevada que 231, dels quals votaren a favor 236.

DICTAMEN DE LA COMISION SOBRE EL PROYECTO DE LEY DE PRESUPUESTOS PARA EL EJERCICIO DE 1933.

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

La Comisión de presupuestos tiene el honor de someter al examen y aprobación de las Cortes su dictamen sobre el proyecto de ley de Presupuestos del Estado para el ejercicio de 1933.

Artículo 1º Se conceden créditos para los gastos del Estado durante el año económico de 1933 hasta la suma de ... (1) pesetas, distribuidas en la forma que expresa el adjunto estado letra A.

Los ingresos para el mismo año se calculan en 4.722.156.870,73 pesetas (2), cuyo pormenor se detalla en el adjunto estado letra B.

Art. 2º. Se autoriza al Gobierno para emitir y negociar en una o varias veces Deuda del Tesoro, por la cantidad \$50 millones de pesetas, reintegrables en el plazo de dos años, que se emitirá a la par con el interés del cinco y medio por ciento anual libre de impuestos presentes y futuros, incluso del Timbre en las operaciones pignoraticias en que los títulos sirvan de garantía.

El producto de dicha emisión se consigna en el estado letra B, sección 5ª, art. 18, en cumplimiento de lo dispuesto en el art. 15 de la Constitución, y se destinará a cubrir la diferencia que exista entre los demás ingresos que se obtengan de los autorizados para el presente año y los gastos que se realicen con imputación a este presupuesto.

Todos los gastos de emisión y negociación, así como los del servicio de pago de intereses, serán satisfechos con cargo al crédito previsto al efecto en la sección 3ª del presupuesto de Obligaciones generales del Estado.

Art. 3º. Se autoriza al Presidente del Consejo de Ministros para reorganizar los servicios de Aeronáutica nacional dentro de los créditos incluidos para los mismos en el presente presupuesto en las secciones correspondientes a los Ministerios de la Guerra, Marina y Gobernación.

Art. 4º. Se autoriza al Presidente del Consejo de Ministros para invertir durante el corriente ejercicio económico el 70 por 100 del importe que se obtenga de las amortizaciones en cada cuatrimestre del personal de porteros cuartos que figura en situación de excedentes en concepto de a extinguir en el aumento de las plantillas que tienen asignadas en la sección 1ª de estos presupuestos, con el aproximado porcentaje siguiente:

.../...

- (1) Suma de los dictámenes aprobados y que aprueben las Cortes.
- (2) Cifra del dictamen de la Comisión.

El 4,50 por 100 para porteros mayores de segunda, hasta completar el número de 50.

El 10 por 100 para primeros, hasta el de 410.

El 15 por 100 para segundos, hasta el de 752.

El 25 por 100 para terceros, hasta el de 1.428, y

El 45,50 por 100 para cuartos, hasta el número de 1.086.

El 30 por 100 restante de las amortizaciones quedará en beneficio del Tesoro. Las fracciones que en cada clase de las plantillas se produzcan por la aplicación del porcentaje en el cuatrimestre, se adjudicarán a la misma clase en el siguiente, y en la parte que en final de ejercicio resultaran incompletas se beneficiarán las clases inmediatas inferiores, y en último término el Erario.

Art. 5º Al terminar la Junta calificadora de Aspirantes a destinos públicos la misión que tiene encomendada, el personal destinado en la misma pasará, con sus respectivos créditos, que figuran en este presupuesto, a los Centros de su procedencia.

Art. 6º. Se autoriza a la Presidencia del Consejo de Ministros para formar la escala definitiva del Cuerpo de Topógrafos, resultante de la fusión de los conceptos 32 y 62 del art. 2º del capítulo II de la sección 1ª de Obligaciones de los Departamentos ministeriales, dentro siempre del crédito total resultante de las sumas de los correspondientes a ambos conceptos y sobre la base de que el número de funcionarios que comprenda la nueva escala no exceda de 675.

Los actuales auxiliares geómetras que demuestren su capacitación para ingresar en el Cuerpo de Topógrafos, mediante la realización de las pruebas que al efecto se establezcan por la Dirección general del Instituto Geográfico Catastral, pasarán, desde luego, a formar parte del Cuerpo de Topógrafos, con arreglo a las normas que dicte la Presidencia del Consejo; los que no demostrasen la suficiencia necesaria continuarán como topógrafos aspirantes a extinguir, con sus actuales sueldos, que percibirán con imputación a los créditos que en su clase respectiva figuren en la nueva escala.

Art. 7º. Se autoriza al Ministro de Estado para otorgar a los capilares las posibles garantías de estabilidad y los derechos pasivos, dentro de las condiciones que al efecto fije y sin exceder del crédito consignado en presupuesto.

Art. 8º. Se autoriza al Ministro de Estado para que, sin exceder de la actual consignación, pueda transformar la gratificación que perciben los funcionarios de la Inspección de Emigración que hubieron entrado por oposición, en sueldo, reconociéndoles la condición de funcionarios públicos.

Art. 9º. La distribución de la consignación que figura en el capítulo 8º, artículos 1º, 2º y 3º de la sección 2ª, "Ministerio de Estado", tendrá lugar de acuerdo con el plan que el Patronato Seglar

de la Obra Pía someta al Ministerio de Estado y enruébe el Consejo de Ministros.

Art. 10. Se autoriza al Ministro de Justicia para remunerar a los médicos forenses o de libre ejercicio profesional que presten habitualmente asistencia facultativa a los reclusos, supliendo la falta de médicos de Prisiones y que desempeñen las demás funciones reglamentarias encomendadas a éstos, con el importe de la mitad de los haberes asignados a la última categoría de dichos funcionarios facultativos en el capítulo 7º, art. 1º del presupuesto correspondiente; imputándose dicho gasto el concepto de "Sanidad e Higiene" del capítulo 8º, artículo único, del mismo presupuesto del Ministerio de Justicia.

Art. 11. Se autoriza al Ministro de la Guerra para que, dentro de los créditos presupuestos, organice el Cuerpo del Tren y reorganice los distintos Cuerpos a que se refiere la ley de 12 de Septiembre de 1932.

Art. 12. Se autoriza al Ministro de la Guerra para destinar al pago de haberes de Inválidos los créditos del capítulo 7º, art. 7º, de la sección 4ª del presupuesto de gastos de las Obligaciones de los Departamentos ministeriales, "Ministerio de la Guerra", correspondientes a devengos calculados para individuos de dicho Cuerpo.

Art. 13. Queda autorizado el Ministro de la Gobernación para reorganizar los servicios de la Guardia civil en el curso del presente ejercicio económico, distribuyendo en la forma que, como consecuencia de tal reorganización, resulte más conveniente a las exigencias de los expresados servicios, el crédito total de 117.769.055,49 pesetas, incluido para dicho Instituto en la subsección 1ª de la sección 6ª de este presupuesto, sin que el crédito anual que la nueva reorganización requiera exceda de la indicada cantidad, dando cuenta a las Cortes.

Art. 14. Se autoriza al Ministro de la Gobernación para que pueda contratar directamente los servicios de reparación de cables, previa acuerdo del Consejo de Ministros y proscribiendo de las formalidades de subasta y concurso.

Art. 15. Creada la escala auxiliar de Agentes de Investigación y Vigilancia, pasarán a ésta los actuales agentes de la Policía local, ocupando las plazas dotadas con 5.500 pesetas, y los vigilantes de primera, las de 3.500. Las vacantes que ocurran en aquéllas se proveerán con el personal excedente de la Policía local.

Art. 16. Creada la escala auxiliar de Oficinas en la Dirección general de Seguridad, pasarán a formarla, y en primer término, el actual personal de taquígrafos-mecanógrafos, vigilantes administrativos y agentes escribientes, ocupando las plazas por orden del mayor

sualdo que disfruten estos funcionarios y antigüedad en la clase.

Art. 17. En relación con el crédito consignado en el capítulo 7º, art. 1º, concepto 2º, se autoriza al Ministro de Obras públicas:

1º. Para adjudicar por contrata en este ejercicio obras de conservación de las carreteras del Estado hasta la cantidad de 12 millones de pesetas a invertir en dos ejercicios. Los plazos de ejecución serán de uno a dos ejercicios, y el crédito a abonar en el primero no excederá de 3 millones de pesetas, ni de 9 el que se fije para el segundo ejercicio. El Ministro de Obras públicas aplicará de este crédito a cada provincia la parte que juzgue precisa para atender a la conservación. Al efecto, la distribución se propondrá por la Dirección general de Caminos, teniendo en cuenta el estado actual de las carreteras en cada provincia, así como su frecuentación, precio y calidad del material, condiciones climatológicas y riqueza agrícola, industria y mercantil.

2º. Para adjudicar por contrata en este ejercicio obras de reparación de todas clases de las carreteras del Estado hasta la cantidad de pesetas 26 millones, a invertir en dos ejercicios. Los plazos de ejecución comprenderán de uno a dos ejercicios y el crédito a abonar en el primero de éstos no podrá exceder de 6 millones de pesetas y 20 millones para 1934. El Ministerio de Obras públicas distribuirá entre las distintas provincias la cantidad a cubrir totalmente con destino a reparación de carreteras, después de segregarse del crédito del primer ejercicio la cantidad que se considere necesario emplear en la adquisición y reparación de maquinaria destinada a las reparaciones de carreteras.

La citada distribución se hará teniendo en cuenta el estado actual de las carreteras de cada provincia, así como su frecuentación, precio y calidad del material, condiciones climatológicas y riqueza agrícola, industria y mercantil en cada una de ellas, debiéndose publicar íntegramente en la "Gaceta de Madrid" la mencionada distribución, que será aprobada por orden ministerial.

Los contratistas vendrán obligados a realizar inversiones parciales de piedra en la forma que dispongan los ingenieros jefes de Obras públicas, según las necesidades que exija la circulación.

3º. Para adjudicar por subasta o concurso reparaciones de carreteras con firmes especiales, hasta la cantidad de 18 millones de pesetas, que se distribuirán en dos ejercicios, no pudiendo exceder la primera anualidad a abonar, correspondiente a 1933, de 2 millones de pesetas, y la anualidad de 1934 de 16 millones. Se entenderán comprendidas en las obras de reparación y conservación de carreteras, sean por contrata o por administración, los riagos asfálticos de alquitran o de silicatos destinados a la mayor duración del buen estado de conservación de los firmes.

Art. 18. Se autoriza al Ministro de Obras Públicas para adjudicar por contrata en este ejercicio obras nuevas de carreteras hasta la cantidad de 20 millones de pesetas, a invertir en tres ejercicios económicos. Los plazos de ejecución de las obras podrán variar de uno a tres ejercicios, conforme a la cuantía de los presupuestos de las mismas, no debiendo exceder el crédito correspondiente a este ejercicio de 200.000 pesetas, que se abonará con cargo al capítulo 13, artículo único, concepto 7a. Las contrata de las mencionadas obras se realizarán formando previamente relaciones de obras a subastar entre las comprendidas en cualquiera de los planes del Estado y entre las que reúnan alguna de las condiciones que exige el real decreto de 6 de febrero de 1926.

Art. 19. Se autoriza al Ministro de Obras Públicas para adjudicar, por subasta o concurso, obras de construcción o reconstrucción de puentes y demás obras de fábrica en las carreteras del Estado, construídas o en construcción, y en caminos municipales, siempre que el Estado se haya encargado de la ejecución de dichos puentes en virtud de lo dispuesto en el real decreto-ley de 22 de Septiembre de 1927, hasta la cantidad de 8 millones de pesetas, a invertir en tres ejercicios. Los plazos de ejecución de estos puentes podrán variar de uno a tres ejercicios, según la cuantía de los presupuestos de sus proyectos respectivos, y el crédito correspondiente a este ejercicio que se abonará con cargo al capítulo 13, artículo único, concepto 10 no excederá de pesetas 450.000.

Se formarán y aprobarán las necesarias relaciones para las contrata de estos puentes, ordenándolas de menor a mayor importancia de tráfico a que hayan de servir. Los créditos consignados para esta clase de obras no podrán destinarse al pago de certificaciones de revisiones de precios, excepto los sobrantes que hubiere al terminar el ejercicio económico.

Art. 20. No deberá exceder de 15 millones de pesetas el importe total de los presupuestos de obras de puentes que con cargo al capítulo 16, artículo 1a, concepto 7a, del presupuesto de la sección 7a, "Ministerio de Obras Públicas", se subasten y adjudiquen en el año 1933, sin que la segunda anualidad exceda de 8.500.000 pesetas.

Art. 21. Se autoriza al Ministro de Obras Públicas para disponer desde luego, la ejecución de las obras comprendidas en los planes generales, siempre que proceda acuerdo favorable del Gobierno.

Art. 22. El crédito que figura en el capítulo 16, artículo 1a, concepto 8a, en la sección 7a, "Ministerio de Obras Públicas", se destinará a la concesión de auxilios a los Ayuntamientos y Asociaciones de Pescadores, que no excederá del 75 por 100 del presupuesto de cada obra, y un anticipo del 25 por 100 del importe de la misma en calidad de préstamo reintegrable garantizado en el plazo máximo de veinte años, devengando hasta su devolución el interés del 2 por 100.

El Ministro de Obras Públicas puede autorizar la realización de las obras a que se refiere este concepto, bien directamente por el Estado o por entidades peticionarias, si lo juzga conveniente, abonándose en este segundo caso en forma de subvención a las mismas, mediante certificaciones de obra ejecutada, que expedirá el ingeniero del Estado encargado de la obra.

Art. 23. Las consignaciones que figuran en el concepto 12, capítulo 16, artículo 1a, son para remunerar al personal, tanto facultativo como administrativo y subalterno, que ha de prestar servicio en los grupos de puertos creados por el real decreto de 22 de Julio de 1928, considerándose estos créditos como anticipos hechos por el Estado, de los que se reintegrará con los importes de los arbitrios, ingresos por derechos e impuestos sobre la pesca, donde hubiere este tráfico.

Art. 24. Se autoriza al Ministro de Obras Públicas para reorganizar los servicios del Ministerio a su cargo, variando la distribución del personal facultativo y técnico-administrativo e incluso procediendo a la reducción de sus plantillas, en cuyo caso se declarará excedente al personal que, a virtud de la reorganización, desbordarse las nuevas plantillas. Tendrá preferencia para quedar afecto a los servicios el personal que posea el título facultativo correspondiente a su función.

Art. 25. Podrá librarse a las Delegaciones de Obras Hidráulicas y Comandancias Hidrográficas consignaciones globales, que habrán de invertir, con arreglo a sus facultades, precisamente en gastos correspondientes a los conceptos de este presupuesto.

Art. 26. El Ministro de Obras Públicas deberá presentar a las Cortes, antes de 31 de Marzo de 1933, un plan de obras hidráulicas para riegos.

Art. 27. Ningún funcionario del Ministerio de Obras Públicas perteneciente a los Cuerpos facultativos y auxiliares que haya sido o sea declarado excedente, cualquiera que sea la denominación de la excedencia, podrá percibir mientras permanezca en dicha situación más de los dos tercios de su haber, lo mismo que el resto de los funcionarios, quedando anuladas todas las disposiciones que señalasen aumentos superiores a los establecidos en este artículo.

Art. 28. El importe de los pagos que se realicen con cargo a los créditos consignados en el capítulo 7a, art. 1a, concepto 7a, y en el capítulo 8a, artículo 3a, concepto 4a, afectos a la sección 7a de obligaciones de los Departamentos ministeriales, "Ministerio de Obras Públicas", no podrá exceder de la recaudación que se obtenga por los cuatro primeros conceptos figurados en el Presupuesto general de ingresos del Estado, sección 2a, "Contribuciones indirectas",

capítulo 2º, art. 9º, "Impuestos complementarios de transporte", ni rebasar los créditos fijados, aun en el caso de que la recaudación por los expresados conceptos fuese superior a aquéllos.

Art. 29. De acuerdo con lo autorizado por el art. 26 de la ley general de Presupuestos para el año 1932, se considera ampliado el Cuerpo auxiliar a extinguir del Ministerio de Obras públicas, creado por decreto de 13 de Junio de 1932, dando entrada en el mismo, y en las condiciones establecidas en la mencionada disposición, a todo el personal eventual o temporero que prestaba servicios administrativos en 1º de Enero del citado año en todas las dependencias del Ministerio, modificándose, en consecuencia, la plantilla fijada en el artículo 3º del referido decreto, en el sentido de comprender a todo el personal citado y de que el total importe para el pago del mismo sea igual a la cifra de haberes que disfrutaban en 1º de Enero anterior.

Art. 30. Se autoriza al Ministro de Obras públicas para mejorar los haberes de los toreros de faros, así como los que percibe el personal del Cuerpo de camineros. Estas mejoras habrán de hacerse sirviendo la cifra global de los gastos imputados al Departamento de Obras públicas.

Art. 31. Se autoriza al Ministro de Obras públicas para que, previo acuerdo del Consejo de Ministros, proceda a distribuir el crédito de 60 millones de pesetas consignado en el capítulo 22, artículo 2º, concepto 4º, destinado a la construcción de nuevos ferrocarriles, entre aquellos cuyas obras considere el Gobierno de mayor urgencia, a fin de proseguirlas inmediatamente, sin perjuicio de la resolución que, en su día y arbitrando nuevos créditos, puedan adoptar las Cortes sobre la sanción que, en cumplimiento de la ley de 13 de Abril de 1932, les fué sometida por los Ministros de Agricultura, Industria y Comercio y de Obras públicas.

Art. 32. Se autoriza al Ministro de Obras públicas para que, independientemente del crédito consignado en el capítulo 18, artículo único, "Servicios de Canarias", en el presupuesto respectivo, pueda disponer la ejecución de obras nuevas de carreteras en las provincias de Santa Cruz de Tenerife y Las Palmas, con cargo al crédito figurado en el capítulo 13, artículo único del mencionado presupuesto, "Carreteras.- Obras nuevas".

Art. 33. Los gastos de Política Social Inmobiliaria consignados en el art. 6º del capítulo 52, del Ministerio de Trabajo y Previsión Social, no podrán exceder, en ningún caso, de los ingresos que se obtengan por cuenta de los conceptos de "Participación en beneficios del Banco Hipotecario de España", "Productos en renta o ventas de las fincas procedentes del ejercicio de la Política Social Inmobiliaria del Estado, secuestradas o administradas"; "Amortización de préstamos concedidos como consecuencia del ejercicio de la Política Social Inmobiliaria y reembolso de primas en caso de caducidad de

concesiones", y "producto de negociación de Deuda emitida por decreto de 16 de Abril de 1925 para gastos de Política Social Inmobiliaria".

Art. 34. Queda autorizado el Ministro de Agricultura, Industria y Comercio para que, dentro de los créditos globales presupuestos y hasta 31 de Diciembre de 1933, pueda adicionar, modificar o reducir servicios conforme a lo establecido en el art. 41 de esta ley.

Art. 35. Se autoriza al Ministro de Agricultura, Industria y Comercio para poner en ejecución la Base 4ª del decreto de 1º de Enero de 1931, pudiendo en su virtud concertar el Gobierno con el Instituto Nacional de Previsión la constitución de pensiones de jubilación, retiro, viudedad y orfandad de los funcionarios del Cuerpo de Guardería forestal, poniendo a su disposición, como recursos para tal efecto, la subvención que viene figurando en el Ministerio para la Asociación Benéfica de Guardería forestal, el importe total de las multas que se hagan efectivas a consecuencia de las denuncias que el personal de este Cuerpo formule ante las Autoridades competentes y un descuento no superior al 5 por 100 en los haberes, que será fijado para ese exclusivo objeto.

Art. 36. El Ministro de Agricultura, Industria y Comercio unificará los escalafones de las Escuelas de Ingenieros Industriales de Madrid y Barcelona, sin aumento de la cifra global que para ambas consigna el vigente presupuesto.

Art. 37. Se autoriza al Ministro de Agricultura, Industria y Comercio para reorganizar, previo acuerdo del Consejo de Ministros, los servicios y el personal de la Dirección general de Comercio y Política Arancelaria, dentro del importe global de los créditos que figuran asignados a dicha Dirección general en el presente presupuesto.

Art. 38. Se autoriza al Ministro de Agricultura, Industria y Comercio para formar un Cuerpo, que se denominará de "Auxiliares a extinguir", con el personal eventual o temporero y con los funcionarios interinos que vengán prestando servicio administrativo en la fecha de la promulgación de esta ley en todas las dependencias centrales y provinciales del Ministerio de Agricultura, Industria y Comercio. Las vacantes que en lo sucesivo se produzcan en el Cuerpo que se crea, serán provistas con personal del Cuerpo auxiliar de Administración civil, con arreglo a las normas fijadas para el ingreso en el mismo.

Art. 39. Queda autorizado el Ministro de Hacienda para reorganizar los servicios del Catastro de la riqueza rústica, como consecuencia de la aplicación de la fotografía aérea, y para adoptar en los mismos las nuevas modalidades que sea necesario establecer a fin de obtener el mayor rendimiento, sin que el gasto anual que las nuevas organizaciones requieran exceda de las cantidades consignadas para

estas atenciones en los capítulos 22 y 32 de la sección 12 de Obligaciones de los Departamentos Ministeriales, "Gastos de las Contribuciones y Rentas públicas", de este presupuesto.

Art. 40. Queda autorizado el Ministro de Hacienda para reorganizar los servicios de Carabineros en el curso del presente ejercicio económico, distribuyendo en la forma que como consecuencia de tal reorganización resulte más conveniente a las exigencias de tal servicio, el crédito total de 58.041.973,65 pesetas, incluido al efecto, en la sección 12, capítulos 12, 13 y 14 de este presupuesto, sin que el gasto anual que la nueva reorganización requiera exceda de la indicada cantidad, dando cuenta a las Cortes.

Art. 41 En ningún caso la reorganización de servicios que se autoriza por esta ley a varios Ministerios podrá determinar gasto total anual de personal, incluyendo la parte que pase a Clases pasivas, superior al que sumen las asignaciones que para las atenciones del personal figuren en el respectivo presupuesto.

Art. 42. Toda disposición reorganizando servicios a virtud de alguna de las autorizaciones contenidas en esta ley, además de ajustarse a lo establecido en el art. 32 de la ley de 14 de Abril de 1922, incorporado a la de Administración y Contabilidad por la de 26 de Junio de dicho año habrá de contener no sólo la adaptación de los créditos presupuestos a la nueva organización, sino el presupuesto anual de la misma, en forma que se demuestre que la reorganización no supone ni para el presupuesto actual ni para los sucesivos aumento de gastos y que se ajusta a lo dispuesto en el artículo anterior.

Art. 43. La Comisión interministerial, constituida por orden de la Presidencia del Consejo de 15 de Diciembre de 1932, procederá a unificar para todos los organismos del Estado, así civiles como militares, el tipo de la indemnización que se les abona por el concepto de residencia en Canarias y en las Posesiones españolas del Norte de Africa. Para ello se tomará como base la suma de los créditos destinados al pago de dichas atenciones en los presupuestos de los diversos departamentos ministeriales, y una vez determinado el número de individuos con derecho a percibir la indemnización y el importe total de los sueldos o haberes personales que les correspondan, se establecerá entre este importe total y la suma de aquellos créditos una proporción, y la resultante será el tipo uniforme que para la indemnización se señale, practicándose, en consecuencia, la distribución de créditos según las atenciones que cada Ministerio tenga que satisfacer. En ningún caso, ni por razón alguna, podrá exceder el importe total de las indemnizaciones de las sumas de los créditos comprendidos para su pago en el actual presupuesto. El Gobierno queda autorizado para dictar las disposiciones necesarias a fin de llevar a cabo la aplicación de lo preceptuado en este artículo.

Art. 44. El Gobierno presentará a las Cortes, dentro del año 1933, un proyecto de ley regulando el Estatuto correspondiente a los miembros del Clero que estuvieren legalmente adscritos al servicio oficial de cultos, en el que se señalen los derechos individualizados que puedan concedérseles y las condiciones de adquisición y disfrute de los mismos.

Art. 45. Las Corporaciones y particulares que no hubieren hecho en tiempo oportuno las declaraciones de sus obligaciones tributarias para con el Estado por contribuciones directas, indirectas, impuestos, rentas y derechos del Estado y las declaren en el término de tres meses, a contar de la vigencia de esta ley, quedarán relogados del pago de los recargos y multas en que hubiesen incurrido. Asimismo quedarán relevados de recargos y multas los que hubieren demorado el pago de aquéllas, si el ingreso de las cantidades liquidadas lo realizan en el término anteriormente señalado.

La exención concedida en la moratoria del Presupuesto anterior, relativa a los investigadores y denunciadores privados, queda entendido que se refiere sólo a las denuncias presentadas después del 14 de Abril. De igual manera se confirma esa exención en el actual para las denuncias que se formulen después del 14 de Enero.

Art. 46. El Gobierno presentará con la antelación precisa, para que sirva de base a la confección de los próximos presupuestos, un plan de reorganización de servicios y un Estatuto de funcionarios que abarque el personal civil, con sus distintas clases, grados y jerarquías, con arreglo a normas de carácter general compatibles con las funciones especiales de cada Ministerio.

Una Comisión parlamentaria de 21 miembros dictaminará, previos los asesoramientos pertinentes y el estudio de las Comisiones interesadas, el correspondiente proyecto de ley.

Las autorizaciones concedidas por esta ley de Presupuestos para reorganizar los diferentes servicios ministeriales, tendrán solamente efectos provisionales, que cesarán al aprobarse el nuevo Estatuto de servicios y funcionarios.

Art. 47. Se autoriza al Ministro de Hacienda para ceder a la Generalidad de Cataluña las contribuciones e impuestos, así como las participaciones en las contribuciones de la Hacienda del Estado que para cubrir las cuantías que resulten de aplicar el art. 16 de la ley de 15 de Septiembre de 1932, hayan de ser atribuidas a la Generalidad de Cataluña, en el tiempo y medida que hagan necesarios el cálculo hecho por la Comisión mixta y aprobado por el Consejo de Ministros.

También se autoriza al Ministro de Hacienda para aplicar al pago de los servicios transferidos a la Generalidad de Cataluña la parte necesaria de los créditos consignados en este presupuesto de gastos para toda España en el tiempo y en la medida que resulte del cálculo hecho por la Comisión mixta y aprobado por el Consejo de Ministros, con arreglo a la ley de 15 de Septiembre de 1932.

Por último, se autoriza al Ministro de Hacienda para que, previo dictamen de la Comisión mixta, aprobado por el Consejo de Ministros, reglamente, dentro de los límites fijados en dicho Estatuto y en el presente artículo, el régimen transitorio que habrá de preceder a la cesión total o parcial de dichos recursos cuando procediere, para imputar durante dicho período a los conceptos respectivos del presupuesto de ingresos, los pagos a la Generalidad de Cataluña por cuenta de la recaudación que se obtenga de los ingresos que le han de ser cedidos, todo ello a los efectos de la liquidación hacendada. En ningún caso podrán ser simultáneos los sistemas de cesión y participación establecidos en el Estatuto y el de pagos a cuenta del coste de los servicios que pudiera establecerse como transitorio.

Art. 48. Se fija en la cuarta parte del total importe del presupuesto de gastos el máximo de la Deuda flotante que el Gobierno podrá emitir dentro del presente año económico, que habrá de quedar extinguida dentro de la vida legal de este presupuesto.

Palacio de las Cortes a 21 de Diciembre de 1932.- El presidente, Isidoro Vergara.- El secretario, José Manteca.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes número 282, apéndice 17).

VOTO PARTICULAR DE LOS RES. GUERRA DEL RIO, VILLANUEVA, MANTECA, FANJUL, ARAMBURU, CALDERON, ALVAREZ (D. BASILIO) Y PEREZ DIAZ, AL ART. 47 DEL DICTAMEN DE LA COMISION DE PRESUPUESTOS PARA EL EJERCICIO DE 1933.

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

Los Diputados que suscriben, lamentando discurrir de la opinión de sus compañeros de Comisión, tienen el honor de someter a la aprobación de las Cortes el siguiente voto particular al artículo 47 de la ley de Presupuestos:

Dicho precepto quedará redactado de la siguiente forma:

"Se autoriza al Ministro de Hacienda para ceder a la Generalidad de Cataluña las contribuciones e impuestos, así como las participaciones en las contribuciones de la Hacienda del Estado, que, para cubrir las cuantías que resulten de aplicar el art. 16 de la ley de 15 de Septiembre de 1932, hayan de ser atribuidas a la Generalidad de Cataluña en el tiempo y medida que hagan necesarios el cálculo que realice la Comisión mixta, sometido al Consejo de Ministros y aprobado en definitiva por las Cortes.

También se autoriza al Ministro de Hacienda para aplicar al pago de los servicios transferidos a la Generalidad de Cataluña la parte necesaria de los créditos consignados en este presupuesto de gastos para toda España en el tiempo y en la medida que resulte del cálculo que se haga por la Comisión mixta sometida al Consejo de Ministros y aprobado en definitiva por las Cortes.

Por último, se autoriza al Ministro de Hacienda para que, previo dictamen de la Comisión mixta, sometido al Consejo de Ministros y aprobado por las Cortes, reglamente, dentro de los límites fijados en dicho Estatuto y en el presente artículo, el régimen transitorio que habrá de preceder a la cesión total o parcial de dichos recursos cuando procediere, para imputar durante dicho período, a los conceptos respectivos del presupuesto de ingresos, los pagos a la Generalidad de Cataluña por cuenta de la recaudación que se obtenga de los ingresos que le han de ser cedidos, todo ello, a los efectos de la liquidación hacendada. En ningún caso podrán ser simultáneos los sistemas de cesión y participación establecidos en el Estatuto y el de pagos a cuenta del coste de los servicios que pudiera establecerse como transitorio."

Palacio de las Cortes, 21 de Diciembre de 1932.- Rafael Guerra del Río.- Justo Villanueva.- José Manteca.- Joaquín Fanjul.- Francisco de Aramburu.- Abilio Calderón.- Basilio Alvarez.- Alonso Pérez Díaz.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes número 282, apéndice 26.)

VOTO PARTICULAR DEL SR. MIEMBRO AL ART. 47 DEL DICTAMEN DE LA COMISION SOBRE LOS PRESUPUESTOS GENERALES DEL ESTADO PARA 1933.

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

El Diputado que suscribe, lamentando disentir de la opinión de sus compañeros de Comisión, tiene el honor de someter a la aprobación de las Cortes el siguiente voto particular al art. 47 de la ley de Presupuestos:

No procede la autorización solicitada por el Sr. Ministro de Hacienda, pues si se concediera se infringirían los arts. 30, 32 y 37 de la vigente ley de Contabilidad, así como los 110 y 116 de la Constitución de la República.

Por ello, lo conveniente sería, ya que no se presentó un inventario cifrado de cesiones de servicios, contribuciones e impuestos, - abrir una cuenta de ingresos y gastos a favor de la Generalidad, que en todo momento serían examinados por la Comisión de Presupuestos y dictaminados por la misma, para conocimiento de la Cámara, como se hace con los suplementos de crédito y créditos extraordinarios."

Palacio de las Cortes, 22 de Diciembre de 1932.- Emilio Niembro.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes número 283, apéndice 18.)

LEY DE PRESUPUESTOS GENERALES DEL ESTADO PARA EL EJERCICIO ECONOMICO DE 1933, DECRETADA Y SANCCIONADA POR LAS CORTES.

Las Cortes Constituyentes, en uso de la facultad que les concede el art. 110 de la Constitución, han decretado y sancionado la siguiente

L E Y

Artículo 19. Se conceden créditos para los gastos del Estado durante el año económico de 1933, hasta la suma de 4.727.283.282,90 pesetas, distribuidas en la forma que expresa el adjunto estado letra A).

Los ingresos para el mismo año se calculan en 4.727.156.870,73 pesetas, cuyo pormenor se detalla en el adjunto estado letra B).

Art. 29. Se autoriza al Gobierno para emitir y negociar en una o varias veces Deuda del Tesoro, por la cantidad 550 millones de pesetas, reintegrables en el plazo de dos años, que se emitirá a la par con el interés del cinco por ciento por ciento anual libre de impuestos presente y futuros, incluso del Timbre en las operaciones pignoraticias en que los títulos sirvan de garantía.

El producto de dicha emisión se consigna en el estado letra B., sección 5ª, art. 18, en cumplimiento de lo dispuesto en el art. 15 de la Constitución, y se destinará a cubrir la diferencia que exista entre los demás ingresos que se obtengan de los autorizados para el año 1933 y los gastos que se realicen con imputación a este presupuesto.

Todos los gastos de emisión y negociación, así como los del servicio de pago de intereses, serán satisfechos con cargo al crédito previsto al efecto en la sección 3ª del presupuesto de Obligaciones generales del Estado.

Art. 39. Se autoriza al Presidente del Consejo de Ministros para reorganizar los servicios de Aeronáutica nacional dentro de los créditos incluidos para los mismos en el presente presupuesto en las secciones correspondientes a los Ministerios de la Guerra, Marina y Gobernación.

Art. 40. Se autoriza al Presidente del Consejo de Ministros para invertir durante el ejercicio económico de 1933 el 70 por 100 del importe que se obtenga de las amortizaciones en cada cuatrimestre del personal de porteros cuartos que figura en situación de excedentes en concepto de extinguir en el aumento de las plantillas que tienen asignadas en la sección 1ª de estos presupuestos, con el aproximado porcentaje siguiente:

El 4,50 por 100 para porteros mayores de segunda, hasta completar el número de 50.

El 10 por 100 para primeros, hasta el de 410.

El 15 por 100 para segundos, hasta el de 752.

El 25 por 100 para terceros, hasta el de 1.428, y

El 45,50 por 100 para cuartos, hasta el número de 1.036.

El 30 por 100 restante de las amortizaciones quedará en beneficio del Tesoro. Las fracciones que en cada clase de las plantillas se produzcan por la aplicación del porcentaje en el cuatrimestre, se adjudicarán a la misma clase en el siguiente, y en la parte que en final de ejercicio resultaran incompletas se beneficiarán las clases inmediatas inferiores, y en último término el Erario.

Art. 59. Al terminar la Junta calificadora de Aspirantes a destinos públicos la misión que tiene encomendada, el personal destinado a la misma pasará, con sus respectivos créditos, que figuran en este presupuesto, a los Centros de su procedencia.

Art. 60. Se autoriza a la Presidencia del Consejo de Ministros para formar la escala definitiva del Cuerpo de Topógrafos, resultante de la fusión de los conceptos 39 y 60 del art. 29 del capítulo 11 de la sección 1a de Obligaciones de los Departamentos Ministeriales, dentro siempre del crédito total resultante de las sumas de los correspondientes a ambos conceptos y sobre la base de que el número de funcionarios que comprende la nueva escala no exceda de 675.

Los actuales ayudantes geómetras que demuestren su capacitación para ingresar en el Cuerpo de Topógrafos, mediante la realización de las pruebas que al efecto se establezcan por la Dirección General del Instituto Geográfico Catastral, pasarán, desde luego, a formar parte del Cuerpo de Topógrafos, con arreglo a las normas que dicte la Presidencia del Consejo; los que no demuestren la suficiencia necesaria continuarán como topógrafos aspirantes a extinguir, con sus actuales sueldos, que percibirán con imputación a los créditos que en su clase respectiva figuren en la nueva escala.

Art. 70. Se autoriza al Ministro de Estado para otorgar a los catedráticos las posibles garantías de estabilidad y los derechos pasivos, dentro de las condiciones que al efecto fije y sin exceder del crédito consignado en presupuesto.

Art. 80. Se autoriza al Ministro de Estado para que, sin exceder de la actual consignación, pueda transformar la gratificación que perciben los funcionarios de la Inspección de Emigración que hubieren entrado por oposición, en sueldo, reconociéndoles la condición de funcionarios públicos.

Art. 90. La distribución de la consignación que figura en el capítulo 80, artículos 10, 20 y 30 de la sección 20, "Ministerio de Estado", tendrá lugar de acuerdo con el plan que el Patronato Seglar de

De la Obra Pía cometa al Ministro de Estado y apruebe el Consejo de Ministros.

Art. 10. Se autoriza al Ministro de Justicia para remunerar a los médicos forenses o de libre ejercicio profesional que presten habitualmente asistencia facultativa a los reclusos, supliendo la falta de médicos de Prisiones y que desempeñen las demás funciones reglamentarias encomendadas a éstos, con el importe de la mitad de los haberes asignados a la última categoría de dichos funcionarios facultativos en el capítulo 70, art. 10 del presupuesto correspondiente; imputándose dicho gasto al concepto de "Salud e Higiene" del capítulo 80, artículo único, del mismo presupuesto del Ministerio de Justicia.

Art. 11. Se autoriza al Ministro de la Guerra para que, dentro de los créditos presupuestados, organice el Cuerpo del Tren y reorganice los distintos Cuerpos a que se refiere la ley de 12 de Septiembre de 1932.

Art. 12. Se autoriza al Ministro de la Guerra para destinar al pago de haberes de Invalidos los créditos del capítulo 70, art. 70, de la sección 40 del presupuesto de gastos de las Obligaciones de los Departamentos ministeriales, "Ministerio de la Guerra", correspondientes a devengos calculados para individuos de dicho Cuerpo.

Art. 13. Queda autorizado el Ministro de la Gobernación para reorganizar los servicios de la Guardia civil en el curso del ejercicio económico de 1933, distribuyendo en la forma que, como consecuencia de la reorganización, resulte más conveniente a las exigencias de los expresados servicios, el crédito total de 117.769.055,49 pesetas, incluido para dicho Instituto en la subsección 1a de la sección 60 de este presupuesto, sin que el crédito anual que la nueva reorganización requiera exceda de la indicada cantidad, dando cuenta a las Cortes.

Art. 14. Se autoriza al Ministro de la Gobernación para que pueda contratar directamente los servicios de reparación de cables, producidos de subasta y concurso.

Art. 15. Creada la escala auxiliar de Agentes de Investigación y Vigilancia, pasarán a ésta los actuales agentes de la Policía local, ocupando las plazas dotadas con 5.500 pesetas, y los vigilantes de primera, las de 3.500. Las vacantes que ocurran en aquéllas se proveerán con el personal excedente de la Policía local.

Art. 16. Creada la escala auxiliar de Oficinas en la Dirección general de Seguridad, pasarán a formarla, y en primer término, el actual personal de taquígrafos-mecanógrafos, vigilantes administrativos y agentes escribientes, ocupando las plazas por orden del mayor sueldo que disfruten estos funcionarios y antigüedad en la clase.

Art. 17. En relación con el crédito consignado en el capítulo 7º, art. 1º, concepto 2º, se autoriza al Ministro de Obras públicas:

1º Para adjudicar por contrata en el ejercicio de 1933 obras de conservación de las carreteras del Estado hasta la cantidad de 12 millones de pesetas a invertir en dos ejercicios, y en crédito a abonar en el primero no excederá de 3 millones de pesetas, ni de 9 el que se fije para el segundo ejercicio. El Ministro de Obras públicas aplicará de este crédito a cada provincia la parte que juzgue precisa para atender a la conservación. Al efecto, la distribución se pondrá por la Dirección general de Caminos, teniendo en cuenta el estado actual de las carreteras en cada provincia, así como su frecuencia, precio y calidad del material, condiciones climatológicas y riqueza agrícola, industrial y mercantil.

2º. Para adjudicar por contrata en el ejercicio de 1933 obras de reparación de todas clases de las carreteras del Estado hasta la cantidad de pesetas 26 millones, a invertir en dos ejercicios. Los plazos de ejecución comprenderán de uno a dos ejercicios y el crédito a abonar en el primero de éstos no podrá exceder de 6 millones de pesetas y 20 millones para 1934. El Ministerio de Obras públicas distribuirá entre las distintas provincias la cantidad a subastar totalmente con destino a reparación de carreteras, después de segregar del crédito del primer ejercicio la cantidad que se considere necesario emplear en la adquisición y reparación de maquinaria destinada a las reparaciones de carreteras.

La citada distribución se hará teniendo en cuenta el estado actual de las carreteras de cada provincia, así como su frecuencia, precio y calidad del material, condiciones climatológicas y riqueza agrícola, industrial y mercantil en cada una de ellas, debiéndose publicar íntegramente en la "Gaceta de Madrid" la mencionada distribución, que será aprobada por orden ministerial.

Los contratistas vendrán obligados a realizar inversiones parciales de piedra en la forma que dispengan los ingenieros jefes de Obras públicas, según las necesidades que exija la circulación.

3º. Para adjudicar por subasta o concurso reparaciones de carreteras con firmes especiales, hasta la cantidad de 18 millones de pesetas, que se distribuirán en dos ejercicios, no pudiendo exceder la primera anualidad a abonar, correspondiente a 1933, de 2 millones de pesetas, y la anualidad de 1934 de 16 millones. Se entenderán comprendidas en las obras de reparación y conservación de carreteras, sean por contrata o por administración, los riegos asfálticos de alquitrán o de silicatura destinados a la mayor duración del buen estado de conservación de los firmes.

Art. 18. Se autoriza al Ministro de Obras públicas para adjudicar por contrata en el ejercicio de 1933 obras nuevas de carreteras hasta la cantidad de 20 millones de pesetas, a invertir en tres ejercicios económicos. Los plazos de ejecución de las obras podrán variar de uno a tres ejercicios, conforme a la cuantía de los presupuestos de las mismas, no debiendo exceder el crédito correspondiente al ejercicio de 1933 de 200.000 pesetas, que se abonarán con cargo al capítulo 13, artículo único, concepto 7º. Las contrataciones de las mencionadas obras se realizarán formando previamente relaciones de obras a subastar entre las comprendidas en cualquiera de los planes del Estado y entre las que reúnan alguna de las condiciones que exige el real decreto de 6 de febrero de 1926.

Art. 19. Se autoriza al Ministro de Obras públicas para adjudicar por subasta o concurso, obras de construcción o reconstrucción de puentes y demás obras de fábrica en las carreteras del Estado, construídas o en construcción, y en caminos municipales, siempre que el Estado se haya encargado de la ejecución de dichos puentes en virtud de lo dispuesto en el real decreto-ley de 22 de Septiembre de 1927, hasta la cantidad de 8 millones de pesetas, a invertir en tres ejercicios. Los plazos de ejecución de estos puentes podrán variar de uno a tres ejercicios, según la cuantía de los presupuestos de sus proyectos respectivos, y el crédito correspondiente al ejercicio de 1933 que se abonará con cargo al capítulo 13, artículo único, concepto 10, no excederá de 450.000 pesetas.

Se formarán y aprobarán las necesarias relaciones para las contrataciones de estos puentes, ordenándolas de menor a mayor importancia de tráfico a que hayan de servir. Los créditos consignados para esta clase de obras no podrán destinarse al pago de certificaciones de revisiones de precios, excepto los sobrantes que hubiere al terminar el ejercicio económico.

Art. 20. No deberá exceder de 15 millones de pesetas el importe total de los presupuestos de obras de puentes que con cargo al capítulo 16, artículo 1º, concepto 7º, del presupuesto de la sección 7ª, "Ministerio de Obras públicas", se subasten y adjudiquen en el año 1933, sin que la segunda anualidad exceda de 8.500.000 pesetas.

Art. 21. Se autoriza al Ministro de Obras públicas para disponer, desde luego, la ejecución de las obras comprendidas en los planes generales, siempre que preceda acuerdo favorable del Gobierno.

Art. 22. El crédito que figura en el capítulo 16, artículo 1º, concepto 8º, en la sección 7ª, "Ministerio de Obras públicas", se destinará a la concesión de auxilios a los Ayuntamientos y Asociaciones de Pescadores, que no excederá del 75 por 100 del presupuesto de cada obra, y un anticipo del 25 por 100 del importe de la misma en calidad de préstamo reintegrable garantizado en el plazo máximo de

2º, art. 9º, "Impuestos complementarios de Transporte", ni rebasar los créditos fijados, aun en el caso de que la recaudación por los expresados conceptos fuese superior a aquéllos.

Art. 29. Se amplía el Cuerpo auxiliar a extinguir creado en el Ministerio de Obras Públicas por decreto de 13 de Junio de 1932, a virtud de la autorización concedida en el art. 26 de la ley de Presupuestos de dicho año, pasando a figurar en el mismo, por orden de antigüedad, otros 150 temporeros de los que estuviesen prestando servicios de carácter administrativo en los organismos centrales y provinciales del mencionado Ministerio.

Art. 30. Se autoriza al Ministro de Obras Públicas para mejorar los haberes de los toreros de faros, así como los que percibe el personal del Cuerpo de camineros. Estas mejoras habrán de hacerse sin rebasar la cifra global de los gastos imputados al Departamento de Obras Públicas.

Art. 31. Se autoriza al Ministro de Obras Públicas para que, previo acuerdo del Consejo de Ministros, proceda a distribuir el crédito de 60 millones de pesetas consignado en el capítulo 22, artículo 2º, concepto 4º, destinado a la construcción de nuevos ferrocarriles, entre aquellos cuyas obras considera el Gobierno de mayor urgencia, a fin de proseguirlas inmediatamente, sin perjuicio de la resolución que, en su día y arbitrando nuevos créditos, puedan adoptar las Cortes sobre la penencia que, en cumplimiento de la ley de 13 de Abril de 1932, les fué sometida por los Ministros de Agricultura, Industria y Comercio y de Obras Públicas.

Art. 32. Se autoriza al Ministro de Obras Públicas para que, independientemente del crédito consignado en el capítulo 18, artículo único, "Servicios de Canarias", en el presupuesto respectivo, pueda disponer la ejecución de obras nuevas de carreteras en las provincias de Santa Cruz de Tenerife y Las Palmas, con cargo al crédito figurado en el capítulo 13, artículo único del mencionado presupuesto, "Carreteras.- Obras nuevas".

Art. 33. Los gastos de Política Social Inmobiliaria consignados en el art. 6º del capítulo 5º, del Ministerio de Trabajo y Previsión Social, no podrán exceder, en ningún caso, de los ingresos que se obtengan por cuenta de los conceptos de "Participación en beneficios del Banco Hipotecario de España", "Productos en renta o ventas de las fincas procedentes del ejercicio de la Política Social Inmobiliaria del Estado, secuestradas o administradas"; "Amortización de préstamos concedidos como consecuencia del ejercicio de la Política Social Inmobiliaria y reembolso de primas en caso de caducidad de concesiones", y "Producto de negociación de Deuda emitida por decreto de 18 de Abril de 1925 para gastos de Política Social Inmobiliaria".

veinte años, devengado hasta su devolución el interés del 2 por 100. El Ministro de Obras Públicas puede autorizar la realización de las obras a que se refiere este concepto, bien directamente por el Estado o por entidades peticionarias, si lo juzga conveniente, abonándose en este segundo caso en forma de subvención a las mismas, mediante certificaciones de obra ejecutada, que expedirá el ingeniero del Estado encargado de la obra.

Art. 23. Las consignaciones que figuran en el concepto 12, capítulo 16, artículo 1º, con para remunerar al personal, tanto facultativo como administrativo y subalterno, que ha de prestar servicio en los Grupos de puertos creados por el real decreto de 22 de Julio de 1928, considerándose estos créditos como anticipos hechos por el Estado, de los que se reintegrará con los importes de los arbitrios, ingresos por derechos e impuestos sobre la pesca, donde hubiere este tráfico.

Art. 24. Se autoriza al Ministro de Obras Públicas para reorganizar los servicios del Ministerio a su cargo, variando la distribución del personal facultativo y técnico-administrativo e incluso procediendo a la reducción de sus plantillas, en cuyo caso se declarará excedente al personal que, a virtud de la reorganización, desbordase las nuevas plantillas, tendrá preferencia para quedar afecto a los servicios el personal que posea el título facultativo correspondiente a su función.

Art. 25. Podrá librarse a las Delegaciones de Obras hidráulicas y Mancomunidades hidrográficas consignaciones globales, que habrá de invertir, con arreglo a sus facultades, precisamente en gastos correspondientes a los conceptos de este presupuesto.

Art. 26. El Ministro de Obras Públicas deberá presentar a las Cortes, antes de 31 de Marzo de 1933, un plan de obras hidráulicas para riegos.

Art. 27. Ningún funcionario del Ministerio de Obras Públicas perteneciente a los Cuerpos facultativos y auxiliares que haya sido o sea declarado excedente, cualquiera que sea la denominación de la excedencia, podrá percibir mientras permanezca en dicha situación más de los dos tercios de su haber, lo mismo que el resto de los funcionarios, quedando anuladas todas las disposiciones que señalasen aumentos superiores a los establecidos en este artículo.

Art. 28. El importe de los pagos que se realicen con cargo a los créditos consignados en el capítulo 7º, art. 1º, concepto 7º, y en el capítulo 8º, artículo 3º, concepto 4º, afectos a la sección 7ª de Obligaciones de los Departamentos ministeriales, "Ministerio de Obras Públicas", no podrá exceder de la recaudación que se obtenga por los cuatro primeros conceptos figurados en el Presupuesto general de ingresos del Estado, sección 2ª, "Contribuciones indirectas", capítulo

Art. 34. Se autoriza al Ministro de Agricultura, Industria y Comercio para aplicar, hasta el total importe del concepto 86 del art. 1º del capítulo 6º del presupuesto de su Departamento, en incrementar el premio concedido a los saderos por kilogramo de capullo de seda, sobre el tipo actualmente concedido.

Asimismo se autoriza al Ministro de Agricultura, Industria y Comercio para aplicar hasta la cantidad máxima de 300.000 pesetas del concepto núm. 86 del art. 1º del capítulo 6º del presupuesto de dicho Departamento, a indemnizar a los criadores de viveros de morera los perjuicios sufridos con tal motivo, previa justificación.

Art. 35. Queda autorizado el Ministro de Agricultura, Industria y Comercio para que, dentro de los créditos globales presupuestados y hasta 31 de Diciembre de 1933, pueda adicionar, modificar o reducir servicios conforme a lo establecido en el art. 42 de esta ley.

Art. 36. Se autoriza al Ministro de Agricultura, Industria y Comercio para poner en ejecución la Base 4ª del decreto de 12 de Agosto de 1931, pudiendo en su virtud concertar el Gobierno con el Instituto Nacional de Previsión la constitución de pensiones de jubilación, retiro, viudedad y orfandad de los funcionarios del Cuerpo de Guardia forestal poniendo a su disposición, como recursos para tal efecto, la subvención que viene figurando en el Ministerio para la Asociación Benéfica de Guardería forestal, el importe total de las multas que se hagan efectivas a consecuencia de las denuncias que el personal de este Cuerpo formule ante las Autoridades competentes y un descuento no superior al 5 por 100 en los haberes, que será fijado para ser exclusivo objeto.

Art. 37. El Ministro de Agricultura, Industria y Comercio unificará los escalafones de las Escuelas de Ingenieros Industriales de Madrid y Barcelona, sin aumento de la cifra global que para ambas consigna el presente presupuesto.

Art. 38. Se autoriza al Ministro de Agricultura, Industria y Comercio para reorganizar, previo acuerdo del Consejo de Ministros, los servicios y el personal de la Dirección general de Comercio y Política Arancelaria, dentro del importe global de los créditos que figuran asignados a dicha Dirección general en el presente presupuesto.

Art. 39. Se autoriza al Ministro de Agricultura, Industria y Comercio para formar un Cuerpo, que se denominará de "Auxiliares a extinguir", con el personal eventual o temporero y con los funcionarios interinos que vengán prestando servicio administrativo en la fecha de la promulgación de esta ley en todas las dependencias centrales y provinciales del Ministerio de Agricultura, Industria y Comercio. Las vacantes que en lo sucesivo se produzcan en el Cuerpo que se crea, serán provistas con personal del Cuerpo Auxiliar de Administración civil, con arreglo a las normas fijadas para el ingreso en el mismo.

Art. 40. Queda autorizado el Ministro de Hacienda para reorganizar los servicios del Catastro de la riqueza rústica, como consecuencia de la aplicación de la fotografía aérea, y para adoptar en los mismos las nuevas modalidades que sea necesario establecer a fin de obtener el mayor rendimiento, sin que el gasto anual que las nuevas organizaciones requieran exceda de las cantidades consignadas para estas atenciones en los capítulos 2º y 3º de la sección 12 de Obligaciones de los Departamentos ministeriales, "Gastos de las Contribuciones y Rentas públicas", de este presupuesto.

Art. 41. Queda autorizado el Ministro de Hacienda para reorganizar los servicios de Carabineros en el curso del ejercicio de 1933, distribuyendo en la forma que como consecuencia de tal reorganización resulte más conveniente a las exigencias de tal servicio, el crédito total de 59.041.973,65 pesetas, incluido al efecto, en la sección 12 de capítulos 12, 13 y 14 de este presupuesto, sin que el gasto anual que la nueva reorganización requiera exceda de la indicada cantidad, dando cuenta a las Cortes.

Art. 42. En ningún caso la reorganización de servicios que se autoriza por esta ley a varios Ministerios, podrá determinar gasto total anual de personal, incluyendo la parte que pase a Clases pasivas superior al que suman las asignaciones que para las atenciones del personal figuran en el respectivo presupuesto.

Art. 43. Los profesores de Religión de los Institutos nacionales de Segunda enseñanza a que se refiere el art. 28 de la vigente ley de Presupuestos, cobrarán los dos tercios de sus haberes por Clases pasivas, según prescribe el citado artículo, aunque percibieren dichos haberes como gratificación en situación activa.

Art. 44. Toda disposición reorganizando servicios a virtud de alguna de las autorizaciones contenidas en esta ley, además de ajustarse a lo establecido en el art. 8º de la ley de 19 de Abril de 1922, incorporado a la de Administración y Contabilidad por la de 25 de Julio de dicho año, habrá de contener no sólo la adaptación de los créditos presupuestados a la nueva organización, sino el presupuesto anual de la misma, en forma que se demuestre que la reorganización no supone ni para el presupuesto actual ni para los sucesivos aumento de gastos y que se ajusta a lo dispuesto en el art. 42 de esta ley.

Art. 45. La Comisión interministerial, constituida por orden de la Presidencia del Consejo de 15 de Diciembre de 1932, procederá a unificar para todos los organismos del Estado, así civiles como militares, el tipo de la indemnización que se les abona por el concepto de residencia en Canarias y en las Pórsiones españolas del Norte de África. Para ello se tomará como base la suma de los créditos destinados al pago de dichas atenciones en los presupuestos de los diver-

20.257.0

Los departamentos ministeriales, y una vez determinado el número de individuos con derecho a percibir la indemnización y el importe total de los sueldos o haberes personales que les correspondan, se establecerá entre este importe total y la suma de aquellos créditos una proporción, y la resultante será el tipo uniforme que para la indemnización se señala, pranticiándose, en consecuencia, la distribución de créditos según las atenciones que cada Ministerio tenga que satisfacer. En ningún caso, ni por razón alguna, podrá exceder el importe total de las indemnizaciones de las sumas de los créditos comprendidos para su pago en este presupuesto. El Gobierno queda autorizado para dictar las disposiciones necesarias a fin de llevar a cabo la aplicación de lo preceptuado en este artículo.

Art. 46. Las Corporaciones y particulares que no hubieren hecho en tiempo oportuno las declaraciones de sus obligaciones tributarias para con el Estado por contribuciones directas, indirectas, impuestos, rentas y derechos del Estado y las declaren en el término de tres meses, a contar de la vigencia de esta ley quedarán relevados del pago de los recargos y multas en que hubiesen incurrido. Asimismo quedarán relevados de recargos y multas los que hubieren demorado el pago de aquéllas, si el ingreso de las cantidades liquidadas lo realizan en el término anteriormente señalado.

La misma condonación, y en los mismos casos y condiciones, alcanzará a las declaraciones hechas y a los documentos presentados voluntariamente a partir de 1º de Julio de 1932 que están pendientes de liquidación y de pago en la fecha de la promulgación de esta ley.

La exención concedida en la moratoria del presupuesto anterior, relativa a los investigadores y denunciadores privados, queda entendido que se refiere sólo a las denuncias presentadas después del 1º de Abril. De igual manera se confirma esa exención en el actual para las denuncias que se formulen después del 1º de Enero.

Art. 47. Las autorizaciones concedidas por esta ley de Presupuestos para reorganizar los diferentes servicios ministeriales, tendrán solamente efectos provisionales, que caducarán al aprobarse el nuevo estatuto de servicios y funcionarios.

Art. 48. Se autoriza al Ministro de Hacienda para ceder a la Generalidad de Cataluña las contribuciones e impuestos, así como las participaciones en las contribuciones de la Hacienda del Estado que, para cubrir las cuantías que resulten de aplicar el art. 15 de la ley de 15 de Septiembre de 1932, hayan de ser atribuidas a la Generalidad de Cataluña, en el tiempo y medida que hagan necesario el cálculo hecho por la Comisión mixta y aprobado por el Consejo de Ministros.

También se autoriza al Ministro de Hacienda para aplicar al pago de los servicios transferidos a la Generalidad de Cataluña la parte necesaria de los créditos consignados en este presupuesto de gastos para toda España en el tiempo y en la medida que resulte del cálculo hecho por la Comisión mixta y aprobado por el Consejo de Ministros, con arreglo de la ley de 15 de Septiembre de 1932.

Por último, se autoriza al Ministro de Hacienda para que, previo dictamen de la Comisión mixta, aprobado por el Consejo de Ministros reglamentado, dentro de los límites fijados en dicho Estatuto y en el presente artículo, el régimen transitorio que habrá de proceder a la cesión total o parcial de dichos recursos cuando procediere, para imputar durante dicho período a los conceptos respectivos del presupuesto de ingresos, los pagos a la Generalidad de Cataluña por cuenta de la recaudación que se obtenga de los ingresos que le han de ser cedidos, todo ello a los efectos de la liquidación hacendaria. En ningún caso podrán ser simultáneos los sistemas de cesión y participación establecidos en el Estatuto y el de pagos a cuenta del coste de los servicios que pudiera establecerse como transitorio.

Art. 49. Las certificaciones de posesión expedidas a los efectos del real decreto de 11 de Noviembre de 1874, y conforme a los arts. 24 y 31 del vigente reglamento general para la ejecución de la ley Hipotecaria, que se presenten en las Oficinas liquidadoras del impuesto de Derechos reales hasta el último día hábil del mes de Marzo de 1933 se declararán exentas de dicho impuesto y del de Timbre en los casos en que, a virtud de los documentos oficiales de los que aparezcan los datos necesarios para la inscripción de posesión de los bienes inmuebles o Derechos reales a favor de las Corporaciones de derecho público, resulte acreditada dicha posesión durante un plazo superior a quince años que, a los efectos de la prescripción del derecho a exigir el impuesto, establece el art. 20 de la ley de los impuestos de Derechos reales y sobre transmisión de bienes, de 11 de Marzo de 1932.

Art. 50. Se fija en la cuarta parte del total importe del presupuesto de gastos el máximo de la Deuda flotante que al Gobierno podrá emitir dentro del año económico de 1933, que habrá de quedar ex-tinguida dentro de la vida legal de este presupuesto.

Artículo adicional. Las plantillas de los Cuerpos técnico-administrativos y auxiliares de los Ministerios de Justicia, Obras públicas, Instrucción pública y Bellas Artes y Agricultura, que figuran en la presente ley, tendrán solamente efectos económicos, subsistiendo, en cuanto a los derechos pasivos se refieren, las categorías y clases otorgadas a los funcionarios de dichos escalafones y reconocidas en los títulos administrativos que se les expedieron en cumplimiento de las leyes de 24 y 30 de Septiembre, 9 de Octubre y 4 de Noviembre de 1931.

Comentarios finales.

Les xifres del Pressupost de 1933 han sigut condensades en un estat semblant al que ferempels Pressupostos de 1932. Hem seguit en la seva elaboració les mateixes pautes. Adjutem aquest estat tot seguit.

En Garner al present ar els Pressuposts de 1933 feu especial referencia a ls fets següents:

- ls pressupostos de l'Estat han d'estar en funcio de la situacio politica-economica-social del moment.
- l'existencia de Grups que desconfien de la Republica, en especial del Grup format pels propietaris rurals.
- Els principals problemes de 1932: transport i deficiencias dels serveis en vies de solucio.
- La crisi mundial afecta a Espanya granment, però se'n sortirà la nacio que estigui mes ben utillada i treballi a preus mes baixos.
- L'any 1932 ha presentat la recaptacio mes elevada dels darrers anys, l'augment ha sigut com mai.
- El Pressupost de 1931 s'ha liquidat amb 198 milions de deficit.

Els fets mes importants a senyalar pels Pressupostos de 1933 son:

- Es el primer Pressupost que el Govern fa en compliment dels compromisos politics contrets amb el poble espanyol.
- Els serveis es milloren en 510 milions de pessetes
- La promulgacio de la primera llei d'impost sobre la renda.

Por tanto:

En representación de las Cortes Constituyentes,orando a todos los ciudadanos que coadyuven al cumplimiento de esta ley, así como a todos los Tribunales y autoridades que la hagan cumplir.

Palacio de las Cortes, 28 de Diciembre de 1932.- El Presidente,
Julión Besteiro.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes.
número 286, apéndice 14.)

6,361.0

6,361.0

DESIGLOS PER CONCEPTOS DE LES PARTIDES DEL PRESUPUEST DE 1933

	Col·leccions Totales de l'Estat	Estad	Justicia	Guerra	Maria	Governio	Reis Publicas	In·tercio Publica	Treball Previsio	Agricultura Fomento	Al·lenda	Despeses de les Con· tribucions	Participacions de l'Estad	Harre Colones	Col·leccions estrange	TOTAL	%
1 DEUTE PUBLIC	973,012,394	-	-	433,514,301	175,309,101	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	973,012,394	20.79
2 INTERESS MILITARS	-	-	-	-	9,854,111	-	39,047,575	9,394,547	41,365,490	122,647,249	56,058,023	155,432,675	-	-	-	602,932,817	12.90
3 ADMINISTRACIO	13,332,430	21,867,022	50,541,213	-	-	13,214,119	-	-	-	-	-	-	-	-	33,713,695	567,911,169	12.01
4 SERVEI INTERIOR	-	-	-	-	-	217,271,374	-	262,652,221	-	-	-	-	-	-	-	215,267,974	4.56
5 EXERCICIO	-	-	-	-	-	2,272,745	104,773,210	-	12,470,425	-	-	-	-	-	-	253,059,021	5.17
6 SERVEIS SOCIALS	-	-	-	-	-	172,332,116	-	7,275,930	-	-	-	-	-	-	-	182,315,156	3.96
7 SERVEI PUBLIC	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	182,315,156	3.96
8 SERVEI TÈCNIC	-	-	-	-	-	-	509,013,130	-	-	-	-	-	-	-	-	7,362,913	0.16
9 PORT·PORTUENT	-	-	-	-	-	-	137,503,000	-	-	-	-	-	-	-	-	514,337,536	13.01
10 PORT·PORTUENT	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	137,503,000	3.00
11 SERVEIS ECONÒMICS	-	-	-	-	76,657,451	-	-	-	-	-	11,000,000	-	423,014,575	-	-	569,517,620	10.78
12 CLASSES PASSIVES	29,330,671	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29,330,671	0.01
13 HARRO I COLONES	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	160,059,171	-	160,059,171	3.40
14 DIVERS	-	427,000	-	-	-	-	-	27,200,000	-	-	3,500,000	-	-	-	-	29,707,000	0.61
TOTAL	1,271,114,015	22,220,022	50,541,213	433,514,301	250,000,000	155,432,675	712,000,209	31,273,210	94,635,425	122,647,249	70,628,023	155,432,675	423,014,575	160,059,171	33,713,695	4,721,331,222	100.00

SETENA PART

LA HISENDA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

	Pàgina
-Antecedents. Deu documents interessants en relació amb la part Financera de l'Estatut de Catalunya	07.0003.0
-Les Hisendes regionals a la Constitució de la II República. Article 115 de projecte de Constitució	07.091.0
- La Hisenda de la Generalitat de Catalunya. Títol IV de l'Estatut de Catalunya	07.095.0
- Discussió parlamentària del Títol IV de l'Estatut de Catalunya	07.117.0

I. ANTECEDENTES

Deu documents interessants en relació a la part financera de l'Estatut de Catalunya:

1. Extracte d'una conferència d'en Pere Coromines (30-7-31)
2. Extracte d'una conferència d'en Miquel Vidal i Guardiola (31-7-31)
3. Informe del Ministeri d'Hisenda a les Corts i el seu resum periodístic, publicat per la premsa (9-9-31)
4. Article publicat per "La Veu de Catalunya" en relació amb l'anterior (11-9-31)
5. Article publicat per "La Veu de Catalunya" en relació amb l'anterior (15-9-31)
6. Informe A de la Ponència Mixta Econòmica sobre l'Estatut de Catalunya (representants del Ministeri)(1-4-32)
7. Informe B de la Ponència Mixta Econòmica sobre l'Estatut de Catalunya (representants de la Generalitat) (1-4-32)
8. Dades remeses pel Ministeri d'Hisenda a la Comissió parlamentària de les Corts en relació al dictament de l'Estatut de Catalunya. Títol IV (abril 1932)
9. Informe de la Comissió de Pressupostos de les Corts sobre el Títol IV de l'Estatut de Catalunya, amb els contrainformes Calderón-Fanjul, d'una banda, i Campalans-Santaló, d'una altra (5-5-32)
10. Un article del diari "La Luz", de Madrid, transcrit íntegrament per "La Vanguardia" (5-5-32)

1. Extracte d'una conferència d'En Pere Coromines

En Pere Coromines, el dia 30 de juliol de 1931, va pronunciar a l'Ateneu Barcelonès una conferència sobre temes financers relatius a l'Estatut de Catalunya, que fou publicada a "La Publicitat" del dia 31 de juliol.

Transcrivim a continuació l'extracte publicat:

D A R E R A H O R A

LA CAMPANYA PRO-ESTATUT

"FINANCES DE L'ESTATUT DE CATALUNYA"

CONFERÈNCIA DE PERE COROMINES A L'ATENEU BARCELONÈS

La idea general que dominà entre tots els que havien de fer la primera redacció era la necessitat d'obrar amb un realisme crític, perquè Espanya li preguntava a Catalunya què vol, i era precis comptar en nom d'una Catalunya vivent, actual en nom d'una realitat que quan es presenta clara no hi ha més que tenir-la present, d'aquesta Catalunya d'avui tal com ha sortit de les eleccions. Aleshores, fixat aquest criteri calia determinar les condicions que havia de tenir el projecte per respondre-hi. Havia d'ésser una cosa clara; havia de fer una reparació. D'una hisenda avui viva, de la realitat espanyola, una hisenda que respongués a la realitat catalana actual. I tinguérem la impressió que anaven a fer una divisió entre les coses que corresponien a la República i a Catalunya.

Aquest projecte havia d'ésser exacte. No era possible el dubte. Qualsevol que llegís el pressupost havia de saber exactament el que s'en retallava, el que havia de quedar per Catalunya. I havia d'ésser també una cosa segura per ara i pel temps a venir, no exposada a revisions.

Calia, doncs, que el sistema fés segur, i perquè ho fos havia de tenir una virtut, havia d'establir un paral·lelisme vivent, es a dir, que si per una banda nosaltres prenem per una banda elements orgànics, haviem de proporcionar-li aquells elements econòmics paral·lels si per una vegada hi havia necessitats vivants hi havia d'haver també unes fonts d'ingressos vivents.

La primera idea que havíem de tenir present és que contra el que se sol pensar un pressupost no és una cosa morta; és la part d'un ésser vivent, és una entranya, formada per entranyes, nervis, músculs que tenen la seva part en aquell vivent organisme que ha de servir-se del pressupost. Tots els animals tenen els seus òrgans, però cada un els té diferents. I així mateix és un pressupost. A tot arreu s'assemblen, però no en busquen dos que siguin iguals. Cada país té característiques diferents que responen a la vida, a la història d'aquell país. I així és com s'ha format també el pressupost espanyol, resultat actual de tres guerres civils, d'una dictadura, de la desgraciada intervenció al Marroc, que encara ens costa 200 milions per una intervenció pacífica. Aquest pressupost el va inventar Bravo Murillo. Alexandre Mon ja hi havia treballat. Abans no era més que la prolongació del pressupost de la família reial. Alexandre Mon transformà 16 ó 20 impostos en un de territorial i un altre dels consums. Bravo Murillo en féu una cosa orgànica i després Camachó el transformà en una part essencial. Calia ordenar el Deute Públic i des d'aleshores l'ordenació queda fixada. Vingué la guerra amb els EE.UU., i Villaverde fou un arbirista i creà l'impost d'utilitats, que no pot ésser considerat com impost sobre la renda. Aquest organisme format així encara subsisteix és una cosa anacrònica, però que respon al sentiment comunista de la riquesa que té el poble espanyol, que si tingués un concepte d'ella com el té Anglaterra es transformaria en un impost personal sobre la renda. Analtza el concepte de la riquesa a casa nostra que fa que paguin tant els pobres com els rics. (Aplaudiments.).

El pressupost, en la seva distribució actual, té una part morta: hi ha el pòsit del deute, de les classes passives i hi havia el de la Casa reial. Això s'enduja 1050 milions de pessetes. Hi ha després la part vivent, la dels ministeris, i en aquest pressupost només gas- ta 1.097 milions.

Per últim hi ha una part comptable, que és el retorn de les quantitats que no haurien de figurar en el pressupost, com la loteria i els municipis i les diputacions (544 milions) i la part de defensa i clergat, 968 milions incloent-hi l'acció al Marroc. En la part d'entredes hi ha les contribucions directes, 1.316 milions; les indirectes, 1.328 milions de pessetes, i els monopolis i drets del tresor, 1.107. D'aquí és d'on hem de fer la nostra part. Calia advertir, però nosaltres no anàvem a formar una societat anònima, sinó un organisme vivent. Per això entenguérem que no s'havien de posar en el terreny d'una liquidació; tant em dones, tant en donar; era un problema d'esperit, de pàtria, d'ideals. Per això, no es calculava el que havien

de produir i costar, sinó si aquelles coses eren necessàries. Per això hagueren d'examinar si s'havia de classificar entre impostos directes i indirectes. Això no interessaven moltes de les partides que feien impossible la classificació. Si es cercava l'explicació científica hauria estat també molt difícil, perquè a França en tenen un concepte i a altres països un altre. Calia aplicar el principi de la claredat, no es podien perdre en paraules i precisaven el que entenien per contribucions directes, perquè sabés ben bé el que demanaven. Encara hi havia coses que passaven per indirectes que ells creien que eren necessàries: la contribució del gas i electricitat, els salts d'aigua del Pireneu, i no es podia deixar aquesta possibilitat catalana al Govern de la República.

De tot això se'n deriva una idea essencial que cal gravar a l'esperit perquè la trobo a manca a les propagandes actuals. La part econòmica de l'Estatut és una altra de les solucions de llibertat, perquè Catalunya no seria autònoma si no cobrés la contribució sobre les terres, les seves indústries, perquè en mans nostres són un poder de llibertat i en altres mans podrien ésser un poder d'opressió. (Aplaudiments.)

Parla després de la terra, del problema agrari, dels latifundis; i això - diu - no hi és ací, perquè és un resultat de la nostra història de tot el nostre sistema civil que ha creat una família territorial; l'hereu no és el senyor, és el representant de la família, perquè a la casa patral hi tenen acolliment tots, perquè l'hereu té obligacions. En altres llocs la família ha estat gragària. Ha vingut un home valent i ha reunit el poder, però com que no hi havia el dret de testar, el patrimoni s'ha disgregat, s'ha venut, i així hi ha hagut individu que tenia 300 ó 400 finques i cap d'important, i el gran acumulador formava el latifundi. ¿ Què en treurem nosaltres de reservar-nos el dret civil si abandonem al fisc la contribució territorial, de la qual les barreres distribucions són del temps de Ruiz Zorrilla ? I quan de la República vingui algú a organitzar-la.

Per això nosaltres no serem lliures si no ens deixen organitzar la nostra contribució territorial.

Estudia després el capítol de les contribucions industrials. Els costums de Barcelona es transformen per la influència perniciososa del règim de contribució industrial. Cita el cas de les fondes de sisons que la contribució industrial féu contribuir com a fondes i no els deixava viure.

En canvi a Madrid hi havia unes botigues que venien mongetes i xoriços i aquestes subsistiren. Aquest cas es repetia en les altres indústries. No podem, doncs, ésser autònoms si no reclamem per a nosaltres la contribució industrial. I totes aquestes fonts de riquesa les hem de reclamar, no pels diners que donen, sinó per la nostra llibertat.

Are tal vegada ens facin una liquidació i ens diguen això val més o menys. Si hi ha un dèficit ens l'hem de pagar; però si hi ha un superàvit i'hem de reclamar, perquè és el resultat de la vida catalana. Si ens feien aquesta objecció seria injusta. Hem fet - diu - la separació, no per ara, sinó per als temps futurs. Però si ara hi ha gués un superàvit, és que aquest podria ésser permanent?. Nosaltres paguem molt, però rebem de l'Estat uns serveis de pobre. Parla de la Instrucció pública, que porta un rèssec d'un 25, 30 o 40 per 100 d'analfabetisme. Nosaltres necessitem els diners, no pel que és ara la Instrucció pública, sinó per fer desepararàixer l'analfabetisme. (Aplaudiments.)

Es refereix a l'ordre públic, del qual ja parlà el senyor Hurtado. No el jutjarà; però el sistema ha fet de Barcelona la ciutat de les bombes, dels atemptats.

L'ordre públic que rebem és el que va permetre la vergonya dels pistolers. No el podem acceptar; hem de reclamar aquelles fonts de riquesa que ens han de permetre que mai més Barcelona no sigui la ciutat de les bombes i que no hi creixi mai més la mala herba dels pistolers. (Ovació.)

Hem vist ja - diu - als començos de la transformació dels pressupostos de la República. Cita les reformes de guerra i reclama un aplayament per al senyor Azarà. (Ovació.)

He llegit - diu - que un ministre que representa una força d'opinió, que vol considerar d'altra manera l'acció al Marroc. Per cada moro el Govern despèn més que per cada deu espanyols. (Rialles.) S'ha parlat d'una transferència a la Societat de les Nacions. De totes maneres no podrà continuar així l'acció al Marroc. Veu com s'han fet nou milions i mig de pessetes per la supressió del pressupost de la família reial; els 66 de la clerecia podran també sofrir una disminució, i encara - d'altres economies es podran demanar a Instrucció pública i altres obres, però nosaltres ja no hi serem, i és per això que podem reclamar el sobrant, si hi és.

I una altra consideració; i demana que si cau l'aturin perquè hi ha la part més tràgica, ja que l'Estat espanyol s'ha avesat a recaptar ací a la vora de 1.000 milions de pessetes i a no desprendre'n ací més que 100, i aquest és l'os de la nostra autonomia. (Rumors). Ací seran els així i l'esquinçament de músculs; i però és que hi hauria algú que fos capaç de basar el problema de l'autonomia en aquesta distribució que nosaltres no hem volgut? Si s'havia d'aplicar aquesta llei, per què no s'ha d'aplicar a tot Espanya? Bascònia i Navarra ho tenen i en donen 46 milions anuals. I si allí en paguen 46, nosaltres si en paguéssim 92 estaríem en pau, i encara no en tindrem prou per a Instrucció pública.

La tragèdia de la nostra autonomia ací la teniu. (Ovació.)

Estudia els altres sistemes possibles; el del pacte econòmic, que té tots els defectes del materialisme, perquè el que pagui o el que cobri resultarà enganyat, perquè a canvi d'una quantitat fixa donarà una quantitat que creixerà. Es refereix a les contribucions indirectes que alguns voldrien, i posa l'exemple de la contribució territorial i els drets de duanes. I aleshores les duanes haurien de comportar una frontera a casa nostra, quan la tendència general és a suprimir-les. I com que ningú no voldrà establir aquestes fronteres, no es pot parlar d'una autonomia a base de contribucions indirectes.

Acaba dient que totes aquestes coses no estan a la vista llegint l'Estatut. Ja he dit que el català, si s'hagués d'organitzar les contribucions directes, aniria a l'establiment de l'impost sobre la renda individual.

Però després hi ha l'establiment de la Tresoreria, que seria l'eix, el fusell de totes les seves forces. Si tinguéssim la nostra Tresoreria i hi poguéssim afegir les assegurances socials i certificats d'or en faríem un castell inexpugnable, i es crearia l'instrument de la nostra llibertat econòmica amb els certificats de les masses d'or que allí tinguéssim, com amb l'ensenyança es crearia la nostra independència cultural.

2. Extracte d'una conferència d'en Miquel Vidal i Guardiola

En Miquel Vidal i Guardiola, el dia 31 de juliol de 1931, va pronunciar una conferència al local de la Unió Catalanista sobre temes financers relacionats amb l'Estatut de Catalunya, i publicat per "La Veu de Catalunya" del dia primer d'agost de 1931.

L'extracte és el següent:

PER L'ESTATUT DE CATALUNYA

"LES FINANCES I L'ESTATUT"

CONFERÈNCIA DE VIDAL I GUARDIOLA

En preparar - digué - fa quinze dies, aquesta conferència, em donaven dues preocupacions: ¿ Com seria rebut a fora de Catalunya el pla financer de l'Estatut ? ¿ Com evolucionaria a Catalunya l'orientació de la política econòmica en relació amb l'Estatut ?.

Amb gran disgust veig que a Madrid no s'ha començat encara a discutir seriosament el contingut financer de les nostres propostes, i que la desorientació sobre el conjunt de la política econòmica i financiera és, cada dia, més gran a casa nostra.

Per l'obligat ajornament d'aquesta conferència, parlo després de don veure Coromines, un dels autors més significats de l'Estatut. I és forços que, en exposar el meu pensament, faci referència a les seves manifestacions.

Com a català, heig de dir que voto cordialment pel projecte d'Estatut; com a estudiant de coses de finances, subscriu les principals afirmacions del senyor Coromines en aquest respecte, que resumeixo així la selecció dels impostos atribuïts a Catalunya ha estat feta amb el propòsit de consolidar la llibertat econòmica del país; si de l'aplicació d'aquest criteri en resulta un superàvit per a Catalunya, aquest

estarà plenament justificat per l'esforç tributari que fa Catalunya, perquè les despeses de l'Estat són predominantment improductives i perquè les despeses corresponents a les funcions de cultura i civilització que assumeix Catalunya, han estat fins ara abandonadíssimes per part de l'Estat.

El senyor Coromines hauria pogut dir també que el projecte de 1.931 s'adapta als principals precedents federals d'avant-guerra i representa l'evolució lògica del de 1.919. És llèstima que, en moments de cordialitat quan es diu (encara que només a estones) que l'Estatut no és obra d'un perfil, sinó de tot el poble català, es faci gairebé escarni de l'agraïment, que és una de les més nobles virtuts de les col·lectivitats.

Com a polític haig de lamentar-ho vivament, així com haig de lamentar les gravíssimes faltes de tàctica i de procediment (faltes imputables no al poble català, sinó a un partit i als qui l'ajuden) que s'estan cometent i que, contra la bona voluntat de molts amics de Catalunya, dificultaran la tramitació de l'Estatut.

Una de les faltes comeses, al meu entendre, és la falta de diàleg entre els catalans i la resta dels espanyols, especialment sobre els detalls de l'aspecte econòmic i financer del problema.

A l'Ateneu de Madrid vaig afirmar, en el 16 de maig, que Catalunya no tenia dret a exigir de tots els electors espanyols no catalans, que donessin a llurs diputats, una autorització en blanc per a votar el que Catalunya demanés. Això no és democràtic, i ara en comencem a treure la conseqüència.

Les qüestions de números i de pessetes, precisament perquè són desagradables, han d'esser liquidades tot seguit. I nosaltres podem demanar-ho amb el cap ben alt, perquè Catalunya no presenta una fórmula egoïsta, ni pretén organitzar una explotació dels altres espanyols.

Sobre la base de les xifres del Pressupost de l'Estat de 1.931, exposa el senyor Vidal i Guardiola una estimació aproximada del que representaria per a tota Espanya l'aplicació del sistema financer que inspira el projecte d'Estatut.

El Pressupost espanyol nivella avui al voltant de 3.700.000.000 pessetes. Si el nou règim s'implantés en 1.932, las entrades de l'Estat baixarien a 2.100.000.000 - 2.250.000.000 pessetes, i les despeses - importarien de 2.150.000.000 - 2.550.000.000 pessetes. El dèficit inicial oscil·laria doncs, entre 200.000.000 i 450.000.000 pessetes.

Això no és greu, pels motius que va explicar el senyor Coromines i, a més, perquè els estalvis iniciats en els pressupostos de Guerra, Marrocs, Marroc i obligacions eclesiàstiques, hauran d'importar una xifra major.

Però, hi ha una altra consideració que va alludir el senyor Coromines i que jo voldria defensar documentalment. És tracta del concert amb les Províncies Bascongadas. En conferència donada en març 1.927, al Foment del Treball Nacional, vaig demostrar (i poc després varem ésser confirmades les meves estimacions per persona expertíssima) que el concert establert per la Dictadura representava un perjudici per al Fisc de 65 per 100 sobre 115.000.000 pessetes. I com que els impostos concertats redien a tota Espanya, aproximadament, 1.090.000.000 pessetes de concert econòmic hauria representat, aplicat amb el mateix criteri a tota Espanya, un perjudici per al Fisc de més de 700.000.000 pessetes.

I si per culpa d'una mala tramitació no s'ha preparat l'ambient d'Espanya perquè tothom comprengut que si la reforma representa un perjudici està plenament justificat i és fàcilment reparable; més de dol dre és encara que s'hagi volgut suposar a Catalunya que la separació de les nostres polítiques econòmiques. S'ha pogut dir - i ningú no ho ha contradit - que, un cop aprovat l'Estatut, l'actuació del Parlament federal quasi no interessaria a Catalunya. ¿I la política monetària, i la política comercial exterior, i la legislació social etc. etc. ?.

Jo crec precisament que una de les condicions essencials perquè sigui acceptada la nostra proposta financerà, és que els catalans col·laborin amb entusiasme a la modernització de la política econòmica espanyola per a aixecar el nivell de la riquesa de Castella.

De totes aquestes consideracions en desprenc que els principals problemes que hem d'anar estudiant, des d'ara, són els següents: orientació de la nostra futura llibertat financerà i tributària; coordinació dels nostros impostos directes amb els de tota Espanya; i, sobre tot, enquadrament de la nostra política econòmica i financerà amb la política econòmico-social d'Espanya.

No és possible tractar totes aquestes qüestions en una conferència. El meu propòsit, avui, és iniciar un debat amb l'esperança que hi participin tots els obligats a fer-ho, coadjuvant així a la formació d'un criteri col·lectiu, que ara no existeix pas.

Espanta pensar en la dificultat de la tasca dels primers homes que governin Catalunya. Se'ne ha acusat moltes vegades de deliri de grandesses, quan, en realitat, el nostre defecte és simplement una certa manca del sentit de les proporcions, una mànegua un xic ampla en l'administració de cabals d'altres.

Hem de preparar-nos perquè totes les indispensables millores en el nostre utilitatge cultural, higiènic, social, siguin obtingudes amb sobranys del Pressupost ordinari, sense augmentar impostos ni fer, de moment, operacions de crèdit.

No seran petites les qüestions de tècnica i justícia tributària, que heurà de resoldre Catalunya; però, cal recordar als impacients la lentitud amb que es modernitza el sistema tributari dels països més avançats.

El sistema d'impostos de la Rússia soviètica no és pas un model.

Lluitaran els nostres primers governants amb dues tendències contradictòries: la de reduir els tributs, sobretot on siguin injustament gravosos, i la d'augmentar-los amb la santa intenció d'eleva la pressa el nivell de la nostra civilització.

Preocupa als autors de l'Estatut i preocupava més potser encara als de l'Estatut de 1.919, el conjunt de problemes compresos sota el concepte de "doble imposició". Aquesta mobilitat de les persones, de les empreses i dels capitals, creix cada dia i és molt difícil arribar a un acord entre tots els Estats per a establir un criteri únic o uniforme, ja sigui d'imposició segons el domicili, ja segons la situació amb els fonts de riquesa.

Si volem anar, el dia de demà, a modernitzar la nostra tributació directa sobre la base d'un impost personal i progressiu sobre la renda, toparem amb una dificultat: l'exemple fet en el projecte d'Estatut, sense reserves de les utilitats dels funcionaris de l'Estat federal i dels tenedors del deute de l'Estat.

En línies generals, tenim uns precedents força aprofitable en el Reglament del Concert amb les Províncies Bascongadas, de 24 de desembre de 1.926. I caldrà donar caràcter constitucional a les normes fonamentals de regulació de la doble imposició dintre de les terres hispàniques.

Més endavant se'ns plantejarà un problema que avui no és actual: el del desig general d'equiparació dels tributs i de les tarifes en tot el territori duaner espanyol. És la tendència que portà als Estats Units a la creació de l'impost federal sobre la renda i que ha portat pel mateix camí a la República alemanya.

Fermentament convençut de què el federalisme estrenyarà l'amistat i aquests les relacions econòmiques entre tots els pobles hispànics, crec que, arribarà el dia en què trobarem autòndicament la solució harmònica que ens convingui.

Aquest problema és especialment greu, a conseqüència de les convulsions pròpies del canvi de règim i a conseqüència de la bogeria col·lectiva que, fomentada amb tota mena de coaccions i desenrotllada en plena clandestinitat, s'ha apoderat de l'esperit dels nostres obrers sota el nom de política social, reforma social, millorament, obrats, etc. etc.

Es tan greu el problema, que les discussions sobre els aspectes jurídics han passat ja a segon terme. La gent no es preocupa de si la legislació sobre política social ha d'ésser o no cosa del Poder central i si l'aplicació de les lleis socials, ha d'ésser o no cosa dels poders autònoms. Les seves preocupacions són més fondes. ¿Anem a la despopolació de Catalunya per l'emigració d'industries que no podem resistir uns jornals desproporcionats amb el rendiment ni podem imposar a un mercat pobre, preus massa elevats, en relació amb la seva capacitat de compra? ¿Servirà tot el superavit financer de la reforma política per a finançar, camí de la misèria col·lectiva, algun assaig eixelebrat de transformació social, poc meditat i que ha fracassat ja arreu on ha estat provat?

A "Unió Catalana" són molt liberals i no ens espanten les reformes per atrevides que siguin, si tenen fonament i perspectives d'èxit. Estem esperant el plantejament, que avui no ens pertoca a nosaltres, d'un gran debat sobre la política econòmic-social de la revolució espanyola i sobre el paper que hi tenen els elements més avançats de Catalunya.

Sembla que estem ara - i poso l'exemple més recent - davant d'una gran vaga tèxtil en condicions que, semblen representar una amenaça molt seriosa contra la indústria bàsica de Catalunya. M'agradaria conèixer el criteri dels avui responsables de la política catalana sobre la transcendència que pot tenir aquesta vaga, no ja sobre l'aplicació de l'Estatut, sino sobre la seva discussió a les Corts Constituents.

Se està que l'Estatut resarpi als governants catalans l'aplicació de les lleis socials, per exemple, en l'arbitratge i conciliació i fins en l'aspecte més delicat, o sigui, en el manteniment de l'ordre públic durant els períodes d'agudes lluites socials. Però tota intervenció de les autoritats, resulta sempre fatal, sino respon a un criteri ha de recolçar-se en una visió de conjunt dels problemes econòmics i socials.

Sóc tan entusiasta d'una ben orientada política social, és per a mi tan comprensiu aquest concepte, que jo voldria, quasi bé confondre els programes aparentment diferents: el de la política social i el de la reforma econòmica general.

Política social és, per a mi, el conjunt d'intervencions del Poder en el lliure joc de les forces econòmiques per a defensar i millorar la posició dels qui viuen del treball en llur doble caràcter de preceptors de salaris i consumidors.

Ara bé, demostra l'experiència dels darrers vint anys, abans de la guerra i dels darrers deu anys després de la guerra, que una economia de productivitat decreixent, no pot permetre's el luxe d'una intensificació de la política social.

Jo no demano avui a l'opinió pública catalana, especialment als intel·ligentíssims obrers catalans ni demanaré demà als governants de la nova Catalunya, altra cosa que el reconeixement d'aquesta gran veritat.

Si la nostra nova política d'augment de despeses productives en el pressupost públic i d'augment de jornals en les nostres empreses, coincideix amb un augment considerable del rendiment net de la nostra economia, obtingut gràcies a la disminució de les lluites socials i a la millor organització de les empreses, podrem conservar l'equilibri. Si no, començarem a sentir a Catalunya quaixes d'un "dumping" amb d'Espanya i, en realitat, no es tractarà d'un "dumping" sinó de la conseqüència inevitable de la desproporció entre el desig del poble de viure bé i els esforços que fa per a mereixer-ho.

Ens diuen que l'Estatut és obra del poble de Catalunya i no d'un partit. Jo ho crec a cegues i tanco els ulls per a no veure. Considero assegurada la col·laboració entusiàstica de tot el poble català per a la votació del diumenge. Però igualment indispensable ens serà aquesta col·laboració de tot el poble per a les negociacions que s'hauran de seguir a Madrid i per a les discussions inevitables fins que tinguem una política econòmico-social de la que no haguem d'avergonyar-nos.

Ara bé, per una i per altra cosa, són indispensables un sentit de comprensió i de cordialitat que no sembla fins ara ésser la qualitat més delicada dels avui principals responsables de la política catalana.

I, per a assegurar l'èxit - acabà - és indispensable l'entusiasme però aquest pot ésser passatger. El que no pot ésser passatger, és l'esperit conscient de disciplina, orgull de les democràcies.

3. Informe del Ministeri d'Hisenda a la Comissió Parlamentària d'Hisenda sobre qüestions financeres relacionades amb el projecte d'Estatut presentat recentment a la mesa de Les Corts

Aquest document no va ser publicat als diaris. Unicament en publicaren, el dia 9 de setembre de 1931, un resum molt limitat, que va produir a continuació de la nota íntegra.

La nota íntegra ha estat localitzada en la documentació de la Comissió d'Hisenda de les Corts.

El resum que unim després de la nota íntegra fou també elaborat pel Ministeri, ja que tota els diaris el publicaren igual.

APUNTES Y DATOS PARA EL ESTUDIO DEL PROYECTO DE ESTATUTO DE CATALUÑA EN SUS RELACIONES CON LA HACIENDA PÚBLICA.

LOS INGRESOS Y GASTOS DE LA REPUBLICA ESPAÑOLA EN EL TERRITORIO DE LA GENERALIDAD DE CATALUÑA Y LOS DE ESTA ENTIDAD PROCEDENTES DEL PRESUPUESTO DEL ESTADO, SEGUN EL PROYECTO DE ESTATUTO DE LA GENERALIDAD Y LA LIQUIDACION DE LOS PRESUPUESTOS CORRESPONDIENTES A LOS EJERCICIOS DE 1925-26, 1927, 1928, 1929 Y 1930.

Parte el presente estudio de los datos relativos a los ejercicios económicos que se mencionan en su epígrafe, porqué su duración, cualquiera que fuera la fórmula de su cómputo, fué de doce meses. Se ha excluido del estudio el ejercicio semestral de 1926, porque las comparaciones y deducciones que se hicieran teniéndolo en consideración habrían de conducir fácilmente a error.

Lo que se ha de escribir seguidamente no tendrá más alcance que el que es propio de una mera exposición de datos y antecedentes relativos a las cuestiones que han de ser estudiadas.

Para juzgar de la trascendencia que en el orden financiero tendría la aprobación del Estatuto de la Generalidad de Cataluña se ha de considerar que los servicios atribuidos al Gobierno de la República dentro del territorio de la Generalidad tienen carácter indivisible, circunstancia que los hace rebeldes a cálculos, relativos a su coste, basados en factores territoriales. Los datos que a continuación se consignan referentes a ingresos y pagos presupuestados en el

territorio de la Generalidad tienen un valor meramente indicativo y sólo con ese alcance pueden servir de base de estudio. Los datos se referirán a los particulares que designan los epígrafes parciales de esta nota.

I

INGRESOS Y PAGOS PRESUPUESTOS EN CATALUÑA, SEGUN EL ESTADO DE DERECHO ACTUAL.

Refiéranse a estos datos los estados números 1 y 2 que a continuación se insertan. Para facilitar las comparaciones se completan estos datos con otros incluidos en el estado número 3, que se refieren a los pagos e ingresos realizados en la Tesorería Central de Hacienda.

Para la recta interpretación de estos tres estados se ha de advertir:

- A) Que muchos de los ingresos comprendidos en ellos son independientes de la influencia de factores territoriales.
- B) Que los pagos realizados en Cataluña no representan el coste de los servicios públicos en aquella región, pues hay muchos, de carácter general, que no se pagan en ella, y existen, por el contrario otros que aun cuando se satisfagan en las Tesorerías de Cataluña afectan a servicios que pueden ser considerados como de soberanía o anejos a ellos.

C) Los ingresos realizados en Cataluña no corresponden en su totalidad, ni aun siquiera en su mayor parte, a riqueza existente en aquella región. Desde luego no tienen este origen los que proceden de contribuciones indirectas, que son las más considerables, pues las cifras más importantes de ellos corresponden a los impuestos de Aduanas y Timbre, y respecto de otros impuestos indirectos, como los de azúcar y alcohol, no proceden íntegramente de industrias existentes en Cataluña. La recaudación por contribuciones directas en Cataluña no tiene como base exclusiva la riqueza de la región ni representa ingresos de que haya dispuesto íntegramente el Estado. Buena parte de la suma recaudada por el impuesto de Utilidades es independiente de factores territoriales, y en cuanto a la contribución designada con este calificativo se ha de tener presente que el Estado tenía ya cedidos buena parte de sus rendimientos a los Ayuntamientos de Cataluña.

D) La advertencia que se hace en el apartado 8) es aplicable en sentido inverso a los pagos realizados en la Tesorería Central.

II

RECURSOS PRESUPUESTOS QUE HAN DE SER CEDIDOS A LA GENERALIDAD DE CATALUÑA, SEGUN EL PROYECTO DE ESTATUTO.

Estos recursos, según el art. 20 del proyecto de Estatuto, son los siguientes:

- A) Contribución territorial, rústica y urbana, con los recargos que se cobren sobre ella.

- B) Contribución Industrial y de comercio, con los recargos que se cobren sobre ella.

C) Contribución de Utilidades, con las excepciones que se determinan en el apartado C) del art. 20 del Estatuto.

- D) Impuesto de Derechos reales.

De estos recursos sólo son susceptibles de evaluación con datos de que pueda disponer la intervención general, los designados con las letras A), B) y D), siendo de advertir en cuanto a ellos que, por lo que se refiere a los recargos de territorial e industrial, el Estado se limitaba a cobrarlos por cuenta de las Corporaciones que los establecía. La participación de éstas en el 20 por 100 de las cuotas del Tesoro; el régimen a que sometió el decreto de 25 de Junio de 1926 la devolución de la 16 centésima; la participación de las Diputaciones en el 5 por 100 de las cuotas de rústica y la del Ayuntamiento de Barcelona en las de la Zona de Ensanche, han de ser tenidas en consideración para formar juicio exacto del alcance de estas cesiones.

Los recargos sobre el impuesto de Derechos reales destinados al retiro obrero, eran entregados al Instituto Nacional de Previsión. Según el proyecto de Estatuto la cesión habría de hacerse a la Generalidad de Cataluña.

Respecto del impuesto de Utilidades, la Intervención general no puede proporcionar datos relativos al importe de la cesión porque en las cuentas de Rentas públicas figura la recaudación por tarifas en presupuesto corriente y en total en Resultas. Como para cifrar la cesión es preciso desintegrar del producto total de la contribución en Cataluña lo correspondiente a los epígrafes de las tarifas primera y segunda a que alude el apartado C) del art. 20 del proyecto de Estatuto, ha sido preciso deducir estos datos por un procedimiento cuyas bases se consignan a continuación:

A) Se ha tomado como punto de partida la recaudación obtenida en Cataluña durante los ejercicios económicos a que se refieren estos apuntes.

B) La recaudación por Resultas se ha repartido proporcionalmente a las cifras de recaudación de las tres tarifas en corriente.

C) No se ha hecho deducción ninguna por la contribución correspondiente al epígrafe 1ª de la tarifa 2ª (Deudas públicas), porque esta recaudación figura en las cuentas de la Tesorería central y no en las que rinden las Tesorerías de Hacienda de Cataluña.

D) Para deducir el importe del impuesto de Utilidades correspondiente a sueldos y haberes de funcionarios públicos, se ha tomado como base un promedio de las recaudaciones en formalización y Depositaria (esta última por lo que se refiere a Clases pasivas).

E) No se ha hecho deducción ninguna por tarifa 3ª, visto lo que con respecto de ella establece el apartado C) del art. 20 del proyecto de Estatuto.

De la cifra del promedio de ingresos por el impuesto de Utilidades en Cataluña, que asciende a 74.550.450,49 pesetas, se ha restado el promedio anual de la presunta recaudación correspondiente al impuesto sobre haberes activos y pasivos de funcionarios públicos que asciende a 2.685.099,60 pesetas, obteniéndose así la recaudación líquida por el impuesto de Utilidades en Cataluña, representada por la cifra de 71.875.350,89 pesetas que figura en la nota del estado nº 5.

III

RECURSOS PRESUPUESTOS QUE NO SE COBRARÁN EN EL TERRITORIO DE CATALUÑA.

Según el art. 22 del proyecto de Estatuto, los recursos presupuestos que no se cobrarán en Cataluña son los siguientes: impuestos de Consumos, Cerveza, Carruajes de lujo, Circulos de recreo y Alumbrado. Pero como, según el examen del proyecto, tampoco podrán cobrarse otros recursos, aun cuando no hayan sido expresamente mencionados en el art. 22, es forzoso dividir los recursos no cobrables en dos grupos, que son:

1º Los comprendidos en la excepción explícita de cobranza que se hace en el art. 22 del Estatuto.

2º Los que no serán cobrables por estar implícitamente establecido así en otros artículos del Estatuto.

En el segundo grupo, o sea en el de Recursos que no se cobrarán por excepción implícitamente contenida en diversos artículos del Estatuto, se comprenden los siguientes:

De la Sección 1ª.

Impuesto de Minas: Canon de superficie e impuesto sobre la explotación.

De la sección 4ª.

- 5 por 100 de administración y cobranza.
- 10 por 100 de administración de participes.
- 20 por 100 de la Renta de Propios.
- 10 por 100 de aprovechamientos forestales (Fomento y Hacienda).

Asignación de empresas de ferrocarriles para gastos de inspección.

Idem. de Compañías de Seguros para ídem. íd.

Idem. de las Diputaciones provinciales para gastos de personal y material de enseñanzas.

- 10 por 100 del arbitrio sobre pesas y medidas.
- Producto de montes y plantíos.

Fúndase la inclusión de estos recursos en la lista de los no cobrables, por lo que se refiere al 5 por 100 de administración y cobranza y al 10 por 100 de administración y participes, en la consideración de que, cedidas a la Generalidad, según el art. 20 del proyecto de Estatuto, las contribuciones que constituyen la base de los recargos por cuya administración y cobranza se habrían de cobrar tales derechos, ha de quedar sustituida la Generalidad en el lugar del Estado en cuanto al pago de dichos recargos, según el art. 24 del proyecto de Esta-

tuto, por lo que es indudable que la Hacienda de la República habrá de renunciar, dentro del territorio de la Generalidad, al percibo de los mismos.

La inclusión en la lista anterior de los demás recursos que se consideran no cobrables, se funda en lo establecido en los apartados 8) y K) del art. 11; en el párrafo 1º del art. 19 y en el art. 25, todos ellos del proyecto de Estatuto.

He aquí los estados correspondientes a los Recursos no cobrables en Cataluña:

IV

RECURSOS PRESUPUESTOS QUE SE SEGUIRAN COBRANDO EN CATALUÑA.

Los recursos presupuestos que se seguirán cobrando en el territorio de la Generalidad son los enumerados en los párrafos segundo, cuarto, quinto y sexto del art. 19 del proyecto de Estatuto, con las excepciones de que se hablará más adelante. No es, por regla general, susceptible de evaluación la parte de estos recursos que se ha de hacer efectiva en Cataluña, respecto de la Renta de Aduanas, porque su cobranza en los puertos y fronteras catalanes es absolutamente ajena a la acción de factores territoriales; en cuanto a los conceptos comprendidos en el párrafo cuarto (con excepción del donativo de Clero y Monjas), porque su evaluación depende de hechos contingentes, y en cuanto a los recursos enumerados en los párrafos quinto y sexto de dicho art. 19, porque se refieren a ingresos centralizados o cuya recaudación, lo mismo que los derechos de Aduanas, no está afectada por factores de índole territorial.

Sólo es posible cifrar los ingresos que seguirá cobrando el Estado en Cataluña, según el proyecto de Estatuto, por los conceptos siguientes:

- A) Renta de alcoholes.
- B) Impuesto sobre el azúcar.
- C) Impuesto sobre la achicoria.
- D) Donativo del Clero y Monjas.

Para interpretar rectamente los datos relativos a estos ingresos que se consignan en los estados siguientes, es preciso no olvidar que las recaudaciones líquidas que se reflejan no corresponden íntegramente a actividades industriales ejercitadas dentro de Cataluña, pues muchas de ellas, por la especial manera de ser de estos impuestos, corresponden a otras partes del territorio nacional, como lo evidencia el hecho de que, por lo que atañe al impuesto de alcoholes, ofrece la provincia de Tarragona en algunos años recaudación negativa, es decir, que las devoluciones sean en ella superiores al importe de los ingresos.

He aquí los datos relativos a estos ingresos:

V

LIGERAS CONSIDERACIONES SOBRE LA SITUACION ESPECIAL DE ALGUNOS INGRESOS, SEGUN EL PROYECTO DE ESTATUTO.

Los ingresos por los impuestos de timbre, pagos del Estado, utilidades, transportes y patente nacional de automóviles, han de ser objeto de un estudio especial, atendida la situación en que han de quedar en el territorio de la Generalidad, según el proyecto de Estatuto del Estado autónomo de Cataluña.

Según el art. 22 del proyecto, el impuesto del timbre sólo será aplicable en el territorio catalán en retribución de los servicios

cuya ejecución se haya reservado el Gobierno de la República. Visto el texto de los arts. 10 y 11 del proyecto, se puede afirmar, de una manera casi absoluta, que la recaudación por timbre dentro del territorio de la Generalidad quedará reducida a la que proceda de la venta de sellos de Correos y Telégrafos (apartado I) del art. 10), pues los demás conceptos susceptibles de producirla, con excepción de aquellos, muy imprecisos, a que se refiere el apartado V) del art. 19 del proyecto de Estatuto, corresponden a servicios cuya ejecución está atribuida al Gobierno de la Generalidad, según el texto del art. 11. Alguna duda podría caber respecto del timbre sobre documentos públicos y mercantiles, pero la forma en que están redactados los párrafos C) y K) del art. 13 del proyecto, relacionada con la parte del art. 22 referente al impuesto del timbre, no permite afirmar que habría de ser resuelta a favor de la Hacienda de la República.

En cuanto al impuesto de pagos, dispone el art. 22 del proyecto que se aplicará en el territorio catalán únicamente sobre los que verifique el Gobierno de la República. Como los servicios que corresponden a ésta, según el art. 10 del proyecto de Estatuto, han de quedar considerablemente reducidos, es bien seguro que los ingresos por este impuesto serán insignificantes.

El apartado C) del art. 20 del proyecto menciona el impuesto de utilidades entre los que han de ser cedidos a la Generalidad, sin más excepciones que las relativas al que grava sobre los haberes activos y pasivos de los empleados del Gobierno de la República y al epígrafe 1º de la tarifa 2ª (Se refiere al impuesto sobre los intereses de la Deuda pública que es aplicado a presupuesto por la Tesorería Central de Hacienda). Los ingresos que se obtengan por el impuesto de utilidades en Cataluña tendrán, para el Gobierno de la República escasa importancia. A ellos se ha aludido en otro lugar de estos apuntes.

Tampoco podrán ser considerables los ingresos que se obtengan en el territorio de la Generalidad por el impuesto de transportes, atendido lo que en relación con las deducciones que se han de hacer de él previene el párrafo 3º del art. 19 del proyecto de Estatuto, que alude también, aun cuando sin nombrarla, a la Patente nacional de Automóviles para advertir que los vehículos circularán libremente, sin duplicar su tributación, cualquiera que sea el territorio en que les corresponde satisfacer el impuesto; palabras con las que parece directamente aludida la facultad que, de modo implícito, se otorga a la Generalidad de conceder patentes de circulación de automóviles, con lo que no sólo se marcará para el Estado los ingresos por este concepto en Cataluña, sino que se dará lugar a que si la Generalidad establece una tarifa inferior a la que fija en el resto del territorio de la República afecte a todo el la merma de los ingresos que, en tal supuesto, redundaría en beneficio de la Hacienda de la Generalidad.

El concepto de reintegros de Ejercicios cerrados de época corriente, entendido de manera adecuada a su contenido y no en la forma en

que lo interpreta el párrafo 4º del art. 19 del proyecto de Estatuto con evidente inexactitud, representará muy escasos ingresos en el porvenir para el Gobierno de la República, pues sólo podrán aplicarse a él en Cataluña los reintegros de pagos de sus servicios (los del Gobierno de la República en Cataluña) realizados en distinto ejercicio económico.

VI

GASTOS DEL GOBIERNO DE LA REPUBLICA EN CATALUÑA, SEGUN EL PROYECTO DE ESTATUTO.

La determinación de estos gastos se ha inspirado en el criterio de distinción impuesto por los arts. 10, 11 y 13 del proyecto de Estatuto, ya que de su examen resulta que los servicios públicos a que el Gobierno de la República ha de atender en Cataluña, son los siguientes:

Obligaciones eclesiásticas.

Aduanas.
Guerra.
Marina.
Correos.
Telégrafos.
Carabineros.
Faros.
Sanidad exterior.

La enumeración anterior es seguramente incompleta por estar hecha sobre las bases, poco claras, que para formarla proporciona el proyecto de Estatuto. Algunas observaciones bastarán para evidenciarlo, aun cuando no para agotar la materia.

Quedan excluidos de la enumeración todos aquellos servicios de carácter general, como son, por ejemplo, los de organización de la Hacienda pública, gastos de las Contribuciones y Rentas públicas, participación de particulares y corporaciones en las Rentas públicas, gastos generales de Administración de Justicia, etc., etc., que, aun cuando no se enumeran en el proyecto de Estatuto, han de afectar a Cataluña lo mismo que a las demás regiones españolas. Esta voluntaria omisión se suple con los datos que se consignan en otro lugar de estos apuntes y no se subsana aquí porque la finalidad de esta parte de ellos se reduce, exclusivamente, a consignar el importe de los que, según el proyecto a que se hace repetida referencia, tienen la consideración de gastos generales del Estado.

Respecto del servicio de Obligaciones eclesiásticas, el art. 10 atribuye claramente al Gobierno de la República las relaciones con la Iglesia. Ello significa, desde el punto de vista económico, que los gastos derivados de estas relaciones anexas al Ministerio de Estado han de ser sufragados por el Gobierno de la República. Las atenciones del culto no se enumeran en los arts. 11 y 13 del proyecto de Estatuto, como propias del Gobierno de la Generalidad, con lo que queda indefinido el presupuesto sobre que han de pesar las Obligaciones eclesiásticas.

distintas que actualmente constan en el de Justicia. La resolución de este problema dependerá de la que el Gobierno adopte en orden a las relaciones entre la Iglesia y el Estado; pero, como cualquiera que sea, es seguro que ha de tener derivaciones económicas, parece imprescindible advertir que, tal como está redactado el Estatuto de Cataluña, quedaría la Generalidad al margen de ellas.

Análogo indefinición se observa respecto de las Obligaciones de Clases pasivas, a las que no se hace más que una somera referencia en el artículo 41 del proyecto de Estatuto. La especial índole de estas obligaciones y la libertad que tienen los pasivos para fijar su residencia y domiciliar sus pensiones, así como también la diversa procedencia de los servicios en que éstas tienen su origen, imposibilita en absoluto para considerar que los pagos por Clases pasivas que se realicen en el territorio de la Generalidad proceden de servicios atribuidos al Estado. El régimen futuro en este punto parece fácil de establecer según lo que determina el art. 41 del proyecto de Estatuto; pero el transitorio no es tan claro y puede dar lugar a graves quebrantos en el orden económico.

La enumeración de los servicios del Gobierno de la República en Cataluña está hecha sobre la base de la distinción de todos los de carácter público en tres grupos, impuesta por el Estatuto, según que correspondan, respecto de los mismos, la legislación y la ejecución al Gobierno de la República o al de la Generalidad, o bien la legislación al primero y la ejecución al segundo. Se considera atendido además lo que establece el artículo 19 del proyecto de Estatuto, que sólo serán gastos de la República en Cataluña los que correspondan a servicios generales del Estado español, pues aquellos que afecten al territorio de la Generalidad habrán de ser sufragados por ésta con sus propios recursos.

A continuación se consignan los datos relativos a los gastos del Gobierno de la República en el territorio de la Generalidad según el proyecto de Estatuto en Cataluña, y para precisar su significado se insiste en las observaciones hechas al principio de esta nota respecto del carácter indivisible de tales gastos y de la necesidad de que Cataluña participe en el levantamiento de las cargas impuestas por aquellos otros de carácter general que afectan a todo el territorio de la República española.

VII

COMPARACION DE LOS INGRESOS DEL PRESUPUESTO ESPAÑOL DESTINADOS AL PAGO DE SERVICIOS DE SOBERANIA, SEGUN EL ESTATUTO DE CATALUÑA, Y DEL COSTE DE ESTOS SERVICIOS.

Para completar estos apuntes, meramente expositivos, del Proyecto de Estatuto de la Generalidad de Cataluña, en sus relaciones con la Hacienda de la República española, se consignan a continuación, en "tres" cuadros separados, los datos relativos al importe de los recur-

tos que, según ese proyecto, ha de conservar el Estado español y al de los gastos a que con ellos ha de hacer frente. Los datos relativos a los gastos se han consignado con un criterio restrictivo, pues se han eliminado de ellos los equivalentes a las obligaciones por Casa Real que, aun cuando sean reducidos, han de afectar a Cataluña al igual que a las demás regiones españolas, así como también otros referentes a servicios que se pueden considerar especialmente afectados por próximas reformas legislativas, si bien se ha de tener presente que por referirse los datos que se presentan a ejercicios ya liquidados y no a previsiones para ejercicios próximos, no es posible cifrar éstas en relación con aquéllos.

Por lo que atañe a los ingresos se ha de tener presente la posibilidad de que disminuyan de manera considerable muchos de los atribuidos al Gobierno central, por las repercusiones que en su funcionamiento ha de tener la actuación de la Hacienda de la Generalidad. Aun así el último estado de los presentes acuntes pone de manifiesto la existencia de enormes excesos de los gastos correspondientes a los servicios de soberanía sobre los ingresos que, según el proyecto de Estatuto, se han de destinar a realizarlos.

Por lo que se refiere al impuesto de Utilidades (tarifa primera), destinado, según el proyecto de Estatuto, a los gastos generales del Estado, se ha de añadir a la cifra de 96.531.064,20 pesetas que figura en el estado núm. 11 la de 57.497.516 pesetas. La primera de estas cifras, que corresponde al impuesto de Utilidades sobre intereses de Deudas públicas, se ha fijado tomando como base los pagos efectuados en cada año por las sujetas a impuesto, y a la determinación de la segunda se ha llegado también induciendo el importe probable del impuesto sobre los pagos del personal activo y pasivo que en la actualidad se halla al servicio de la República según los tentos por ciento medios, que prudencialmente se han adoptado. De esta cifra se habrá de deducir, para determinar el verdadero importe de estos ingresos, otra que sería consecuencia de la disminución de la base tributaria que se habrá de producir por pasar, según el proyecto de Estatuto, la mayor parte de los empleados del Estado a depender de los Gobiernos de los Estados federados.

VIII

OBSERVACIONES SOBRE LOS GASTOS DEL PRESUPUESTO EXTRAORDINARIO.

Al fijar en el estado núm. 10 las cifras representativas de los gastos, se ha prescindido de los correspondientes al presupuesto extraordinario. El hecho de estar dotados tales gastos con emisiones de Deuda, que por su carácter, también extraordinario, se han excluido de los ingresos, bastaría para justificar la omisión que hallaría además, y por sí esto no fuera bastante, suficiente apoyo en la especial naturaleza de los gastos del presupuesto extraordinario, que, de haberse atemperado en la realidad al propósito que se enunció para justificar su redacción, se hubieran referido siempre a obras y servicios que por su falta de periodicidad y por la índole de las necesidades que mediante ellos habían de ser atendidas, no pueden ser calificados

exactamente de normales. Pero como por una parte ese propósito quedó incumplido, y por otra, muchos de los gastos del presupuesto extraordinario, aun cuando no se reproduzcan en todos los ejercicios, han de surgir de nuevo incorporados al presupuesto ordinario, del que han vuelto a formar parte primero, parcialmente, desde el año 1929, y en su totalidad desde 1930, no se puede afirmar que la medida de gastos de soberanía y de los servicios anexos a ella, deducida sin tenerlos en consideración, por lo que se refiere a los años 1927, 1928 y 1929, sea rigurosamente exacta.

Desglosando del presupuesto extraordinario aquellos servicios que por su naturaleza se pueden considerar permanentemente incorporados al ordinario, se ha formado el estado núm. 10 bis. La media de los gastos que en él se consignan se ha hallado dividiendo su totalidad por 5, aun cuando sólo se refieren a tres ejercicios, porque, en realidad, la mayor parte de los servicios del presupuesto del ejercicio 1925-26, como la tuvieron también en el de 1930, habiendo influido, por lo tanto, en la determinación de la media aritmética que se consigna en el estado núm. 10.

Por las mismas razones, e inspirándose en idéntico criterio, se ha redactado el estado número 10 bis, cuyos resultados se han llevado a figurar a la nota adicional al estado núm. 12, para determinar el exceso de los gastos de soberanía y de los anexos a ellos sobre los ingresos destinados a atenderlos, según el proyecto de Estatuto de Cataluña. Para apreciar su importancia, conviene tener presente la considerable disminución que sufrirá la recaudación por el impuesto de Utilidades sobre los haberes de los funcionarios públicos si se generalizara el régimen de descentralización en que se inspira.

Se cifran los conceptos tributarios que conforme al Estatuto no se cobrarán en Cataluña y los recursos presupuestos que percibirá el Gobierno de la República en cuanto a estos son susceptibles de evaluación.

Al resumir los gastos de soberanía según el proyecto de Estatuto resulta un promedio total de 2.939.903.693 pesetas más 177.911.062 pesetas por obligaciones del mismo carácter satisfechas con préstamos extraordinarios o sea en junto pesetas 3.117.814.755.

Por último los ingresos que el Gobierno podía destinar a atender los gastos de soberanía importaron 2.075.504.295.

Resulta por lo tanto que la comparación de gastos de soberanía con los ingresos que a tan fin pueden destinarse, según el proyecto de Estatuto, arroja un déficit de 1.041.310.459 pesetas, si al evaluar aquellos se ha interpretado exactamente el proyecto.

ESTADO NUMERO I

Resumen de la recaudación obtenida durante los ejercicios que se expresan por las secciones del presupuesto de ingresos de las provincias que constituyen la Generalidad de Cataluña (1).

CONCEPTOS		RESUMEN GENERAL	
1925-26	1927	1929	1930
Ingresos por corriente			
152.021.053,10	190.823.037,56	195.874.126,12	217.217.010,91
Contribuciones directas			
254.501.102,90	244.593.350,05	282.092.020,65	208.865.608,44
Monopolios y servicios explotados por la Administración			
300.391,48	198.375,28	395.490,46	222.197,77
Propiedades y derechos del Estado			
6.256.252,41	2.985.188,01	3.618.461,19	3.650.219,25
Recursos del Tesoro			
5.937.916,88	5.180.073,86	4.971.738,07	5.876.532,91
418.526.172,94	443.528.851,70	486.909.743,23	493.010.816,77
Resultas de ejercicios cerrados			
Contribuciones directas			
9.313.746,27	3.428.270,55	8.354.313,03	7.197.168,70
Monopolios y servicios explotados por la Administración			
5.009,00	1.700,00	1.220,00	3.800,00
Propiedades y derechos del Estado			
214.204,91	230.782,58	89.595,13	250.712,35
Recursos del Tesoro			
307,50	483,00	915,00	1.885,00
12.720.283,19	6.118.672,61	13.471.776,73	11.833.933,10
TOTAL INGRESOS POR RESULTAS			
418.396.172,94	443.528.684,55	486.909.743,23	514.372.661,31
Total ingresos por corriente			
12.026.935,99	6.118.672,61	13.471.776,73	11.833.933,10
Total ingresos			
430.533.158,93	449.647.357,16	500.381.519,96	526.206.594,41
Total ingresos por corriente			
418.396.172,94	443.528.684,55	486.909.743,23	514.372.661,31
Total ingresos			
12.136.985,99	6.118.672,61	13.471.776,73	11.833.933,10
430.533.158,93	449.647.357,16	500.381.519,96	526.206.594,41
TOTAL			
171.888.813,76	171.888.813,76	171.888.813,76	171.888.813,76
Promedio			

(1) Los precedentes datos se refieren, como indica el encabezamiento, a la recaudación obtenida en Cataluña y no comprenden, por consiguiente, la que se refiere a servicios centralizados (Monopolios, servicios explotados por la Administración y Tesoro).

Recaudación obtenida durante los ejercicios que se expresan, por los conceptos que, según el proyecto de Estatuto, han de ser cedidos a la Generalidad de Cataluña.

ESTADO NUMERO 5.

CONCEPTOS	1925-26	1927	1928	1929	1930	TOTAL	Promedio.
Riqueza rústica y pecuaria.	10.910.189,25	13.137.582,41	13.453.461,25	13.376.210,66	13.598.827,15	64.278.881,03	12.853.770,20
Impuesto de sucesiones sobre la misma.	1.451.236,37	2.081.346,65	2.238.958,90	2.211.031,50	1.933.734,31	9.912.300,83	1.983.461,37
100 de y cargo adicional.							
7,50 por 100 sobre las cuotas correspondientes a la zona de ensanche.	15.433.772,72	17.287.206,69	21.613.300,92	21.102.292,71	22.208.077,12	97.661.610,36	19.533.722,07
Resultados.—Terminales y 10 centésimas sobre la misma.	1.022.021,73	1.600.010,71	1.136.438,72	1.161.022,29	1.082.922,03	5.283.306,18	1.117.070,16
Contribución Industrial.—Contiene y resulta del impuesto de derechos reales sobre el capital afecto y sobre los bienes de las personas jurídicas.—Co-	40.810.290,18	45.659.824,14	45.719.711,70	47.298.103,73	47.150.161,63	226.339.719,70	45.867.918,91
Impuesto de derechos reales sobre el capital afecto y sobre los bienes de las personas jurídicas.—Co-	28.331.391,91	44.002.523,79	37.622.603,79	38.622.216,95	40.308.308,93	188.783.352,26	37.737.670,45
Impuesto sobre el uso de cajas de seguridad.—Co-	189.716,72	195.019,07	149.136,39	118.830,32	243.000,73	900.759,23	181.361,54
100.311.935,57	126.692.899,30	125.773.164,75	128.170.763,19	130.305.351,96	611.500.124,17	122.312.021,83	

Promedio de ingresos por el Impuesto de Unidades, deducidos en la forma que se expresa en el párrafo II.

Total. 191.138.475,72

Recaudación obtenida durante los ejercicios que se expresan, por los conceptos que, según el artículo 22 del proyecto de Estatuto, no se cobran en Cataluña.

ESTADO NUMERO 6.

CONCEPTOS	1925-26	1927	1928	1929	1930	TOTAL	Promedio.
Impuesto sobre casinos y Circuitos de recreo.	1.313,00					1.313,00	263,60
Idem sobre carruajes de lujo, con dos decimas sobre el mismo.	1.187,39					1.187,39	237,48
Impuesto de consumos.	109.556,31	60.990,18	76.882,78	21.550,37	17.825,32	350.005,17	71.221,03
Idem sobre el gas, la electricidad y el carburo de cal-	7.011.423,02	8.302.034,98	8.051.022,93	9.195.006,82	10.106.866,04	44.249.381,11	8.849.576,58
2.113.519,23	8.372.015,16	8.730.905,73	9.206.527,19	10.181.491,97	44.607.519,97	4.921.583,99	

Nota.—No se incluye en el presente estado la cifra relativa al importe del impuesto sobre el consumo interior de la cerveza, por estar concertado con las Aduanas, aun cuando parece seguro que está incluido, en su previsión, los dos conceptos.

(1) Según datos facilitados por la Dirección general del Timbre, la recaudación obtenida en Cataluña durante el año 1930 por la venta de sellos de Correos y Telégrafos, asciende a 18.119.261,39 pesetas.

1.- Contribuyentes en los beneficios del Banco de España Idem del Banco Hipotecario Idem de Tabacos Certillas Loterías Casa de la Moneda Petróleos Telégrafos y Telefonos Timbre (Venta de sellos de Correos y Telégrafos) (2) (1) Independientes de la Economía de Cataluña: Puertos (Arrecos de Canarias) Derechos obvenacionales de los Consulados	Promedio de ingresos generales 21.610.233,00 203.158,88 308.633.219,51 40.533.175,59 433.336.209,00 163.032.868,21 3.177.257,33 108.112.744,85 9.982.541,91 6.458.271,47	3.- Independientes de factores territoriales: Aduanas Correos (Otros productos) Cuotas militares de evaluación No susceptibles de evaluación Transportes Patente Nacional de automóviles	Promedio de ingresos en Cataluña 244.408.992,00 131.474,8 4.583.311,01

Los demás ingresos a que se refiere el artículo 19 del proyecto de Estatuto están comprendidos en uno de estos cuatro grupos:

CONCEPTOS	1925-26	1927	1928	1929	1930	TOTAL	Promedio
Donativo del Clero y monjas	190.501,99	213.875,18	124.287,81	115.149,51	125.219,03	769.066,52	153.813,30
Impuesto sobre el azucar	3.116.505,79	2.008.129,16	2.419.431,14	2.583.561,58	3.223.401,19	13.861.029,16	2.772.205,83
Idem sobre el alcohol	4.912.255,49	4.163.033,31	4.679.032,20	4.231.756,76	4.008.811,85	21.593.900,25	4.317.780,05
Idem sobre la achicoria	118.139,39	104.841,50	106.450,20	192.292,78	209.570,22	831.280,50	170.257,90
TOTAL	8.367.906,65	6.847.910,13	7.389.233,65	7.037.790,63	7.561.591,32	36.007.433,46	7.231.457,65

Recaudación obtenida durante los ejercicios que se expresan, por los conceptos que según el proyecto de Estatuto, cobrará el Gobierno de la República en Cataluña, que son susceptibles de evaluación.

ESTADO NUMERO 8

CONCEPTOS	1925-26	1927	1928	1929	1930	TOTAL	Promedio
Impuesto de minas:	621.133,59	619.070,40	577.423,37	628.186,26	586.001,09	3.033.034,70	606.606,94
Canon de explotación	173.374,44	253.755,58	163.116,22	158.011,29	181.191,88	931.669,71	186.333,94
Producto de montes y plantíos	4.838,92	31.904,48	51.807,16	25.637,85	7.128,10	121.336,61	24.267,30
10 por 100 de aprovechamientos forestales:	33.729,92	58.009,55	47.258,33	71.527,92	91.629,86	308.205,58	61.729,00
Fuente	86.306,48	60.389,46	46.831,84	70.972,24	63.831,09	328.381,35	65.676,27
Asignación de las Empresas de Ferrocarriles para gastos de Inspección	4.107,70	6.037,03	8.951,80	0.701,01	22.191,76	48.008,33	9.611,77
Idem de las Diputaciones provinciales para gastos de personal y material de enseñanza	64.257,50	55.700,00	70.089,00	33.773,00	27.113,00	232.936,50	50.557,10
10 por 100 sobre el arbitrio de pesas y medidas	15.513,30	15.101,20	33.310,72	31.539,46	41.833,88	140.278,65	28.055,73
Asignación de las Compañías de Seguros para gastos de Inspección	109.782,21	152.891,59	130.017,63	128.330,50	120.349,72	647.391,67	129.473,33
Idem de las Diputaciones provinciales para gastos del personal administrativo de las Juntas provinciales de Instrucción primaria	2.069.359,58	2.233.075,61	2.813.509,85	3.108.303,69	3.015.244,47	13.231.572,60	2.646.315,52
50 por 100 para gastos de Administración y cobranza, etc.	32.352,21	530,80	818,51	272.269,87	22.314,18	333.665,70	67.023,14
10 por 100 de administración de participaciones	3.213.009,97	3.487.426,54	3.914.154,45	4.513.796,51	4.191.791,63	19.380.260,10	3.876.052,82

Recaudación obtenida durante los ejercicios que se expresan, por diversos conceptos, que aun cuando no están comprendidos en la enumeración hecha en el artículo 22 del proyecto de Estatuto, no serán exigibles en Cataluña.

ESTADO NUMERO 7

ESTADO NUMERO 9.

Coste de los servicios que, según el proyecto de Estatuto de Estado, ha de tener a su cargo el Gobierno de la República en la parte que se refiere a pagos realizados en Cataluña.

CONCEPTOS	1925-26	1927	1928	1929	1930	TOTAL	Promedio.
Clases pasivas.....	11.431.288,24	12.700.378,01	13.618.009,97	14.287.689,91	15.218.888,97	67.219.315,10	13.443.863,02
Guerra.....	36.174.102,26	31.728.584,15	32.028.637,10	31.850.000,00	30.938.270,71	171.829.620,22	34.367.920,04
Marina.....	3.881.869,10	2.227.678,71	2.098.431,37	2.056.870,44	2.000.000,00	17.365.669,52	3.473.133,90
Sanidad exterior.....	106.616,10	191.700,99	308.431,37	634.281,02	3.820.000,00	10.350.829,48	2.070.177,90
Correos.....	5.519.427,76	5.852.611,02	49.341,88	49.281,31	61.778,61	308.221,62	726.833,28
Telegrafos.....	2.593.992,22	2.700.809,70	5.774.231,17	6.001.718,71	2.093.197,85	29.287.191,14	5.857.438,88
Ferros.....	1.566.699,03	2.700.809,70	3.371.383,73	2.983.727,81	2.093.197,85	14.838.829,93	2.961.783,38
Gastos de Aduanas.....	6.929.629,61	8.172.112	8.174.061,01	8.219.610,69	8.131.388,06	41.740,22	8.188,86
Marinecos.....	4.428.669,11	7.778.612,17	101.500,08	122.118,71	89.179,61	30.080,83	1.018,79
Obligaciones a extinguir—Guerra.....	4.428.669,11	7.778.612,17	101.500,08	122.118,71	89.179,61	30.080,83	1.018,79
Idem Id—Marina.....							
Resultas:							
Obligaciones eclesiásticas.....	1.736.957,10	615.881,81	149.890,61	2.069.170,79	299.912,80	7.921,14	15.992,29
Guerra.....	612.401,16	26.270,91	882.841,86	68.668,86	1.766.067,81	4.770.824	954.014,43
Marina.....	612.401,16	26.270,91	882.841,86	68.668,86	1.766.067,81	4.770.824	954.014,43
Costos de Aduanas.....	27.487,08	47.871,92	121.880,50	229.839,34	8.031,43	891,43	178.841,06
Marinecos.....	26.883,02	217.695,10	11.783,85	9.900,88	8.031,43	103,14	21.628,33
Obligaciones a extinguir—Guerra.....		217.695,10	19.491,82	14.201,36	30.604,78	337.309,08	67.618,81
Idem Id—Marina.....							
Extraordinario:							
Estadísticas.....	139.205,84	124.891,63	124.891,63	1.510,15		288.097,16	51.019,43
Guerra.....	139.205,84	124.891,63	124.891,63	1.510,15		288.097,16	51.019,43
Marina.....							
Correos.....							
TOTAL.....	80.818.050,41	74.014.123,73	77.614.402,08	86.887.586,25	83.011.176,41	409.372.939,35	80.474.587,73

ESTADO NUMERO 10.
Gastos de soberanía, según el proyecto de Estatuto de Cataluña.

DESIGNACION	1925-26	1927	1928	1929	1930	TOTAL	Promedio.
Cuerpos Colegiadores.....	2.056.228,80	2.030.299,00	2.030.833,79	1.642.009,50	2.272.240,12	10.022.251,00	2.004.450,20
Clases pasivas.....	811.532.816,83	867.704.564,11	866.719.282,69	973.916.356,29	830.088.876,28	4.400.672.196,50	880.132,90
Tribunal Supremo de Hacienda (Tribunal de Cuentas).....	116.892.094,31	128.835.939,00	137.331.197,87	132.631.667,33	149.008.321,18	635.306.020,50	130.061,43
Obligaciones de los Departamentos ministeriales (tas).....	1.285.769,08	1.237.819,72	1.210.827,43	1.208.303,61	1.260.890,36	6.152.486,99	1.230.497,27
Presidencia.....	14.768.670,56	24.964.898,85	30.816.621,18	30.235.432,01	31.596.301,39	160.813.421,09	32.162.681,21
Ministerio de Estado.....	13.320.817,67	13.663.511,06	16.608.627,61	17.079.304,86	17.079.304,86	63.742.521,16	11.116.499,43
Idem de Frenca y Justicia (excluido Audiencias, Juzgados, Juzgados y Notariado).....	83.172.831,08	83.905.478,44	83.339.016,29	90.189.039,73	83.211.228,63	429.380.618,17	85.876.727,03
Idem de la Guerra.....	448.037.112,37	353.832.098,56	374.320.403,43	398.919.004,39	417.721.210,68	1.993.160.351,33	398.672.079,26
Idem de la Gobernación (excluido Dirección de Adm. y Vigilancia, Seguridad y Guardia civil).....	207.425.018,92	181.732.239,40	167.938.356,08	191.401.713,16	228.901.326,12	993.682.389,38	198.739.477,91
Idem de Fomento (excluido Ferrocarriles, Puertos y Agricultura, Montes y Obras hidráulicas).....	136.534.512,09	119.508.441,81	124.461.548,46	140.482.536,11	131.026.374,43	692.020.400,20	139.010.133,84
Idem de Fomento (excluido Agricultura, Montes y Obras hidráulicas).....	337.417.031,66	282.991.587,43	242.609.172,31	246.423.911,82	201.904.516,39	1.373.818.292,51	274.676.660,90
Idem de Fomento (excluido Agricultura).....	35.659.963,02	27.757.521,87	48.686.591,89	49.035.161,13	31.884.623,62	180.746.303,33	37.192.107,60
Idem de Hacienda (excluida Agricultura).....	34.564.546,04	32.603.623,49	33.209.139,26	43.100.153,30	11.539.088,25	18.300.511,25	3.788.625,30
Costos de las contribuciones (excluidas las directas).....	877.896.219,00	389.933.623,02	441.802.393,44	470.125.031,33	393.072.819,06	2.073.301.688,85	414.700.337,77
Comunicaciones (Gobernación).....	400.140.252,63	310.062.058,56	308.413.879,67	258.817.039,10	180.913.691,28	1.483.408.271,46	297.651.361,28
TOTAL.....	3.031.320.092,61	2.776.920.839,52	2.807.913.567,16	3.071.007.437,13	2.892.566.481,73	14.699.819.466,14	2.939.963.093,19

ESTADO NUMERO 10 BIS.

Gastos correspondientes a servicios de soberanía, satisfiechos con imputación al presupuesto extraordinario.

TOTAL		1929		1928		1927	
Presidencia	7.902.267,61	14.990.422,86	3.981.124,10	2.999.959,00	4.190.208,61	4.190.208,61	4.591.128,89
Estado	4.190.208,61	2.999.959,00	3.981.124,10	2.999.959,00	4.190.208,61	4.190.208,61	4.591.128,89
Justicia	4.190.208,61	2.999.959,00	3.981.124,10	2.999.959,00	4.190.208,61	4.190.208,61	4.591.128,89
Gracia y Justicia	4.190.208,61	2.999.959,00	3.981.124,10	2.999.959,00	4.190.208,61	4.190.208,61	4.591.128,89
Materia	4.190.208,61	2.999.959,00	3.981.124,10	2.999.959,00	4.190.208,61	4.190.208,61	4.591.128,89
Gobernación	2.250.290,00	4.120.122,85	81.912.422,85	4.120.122,85	69.316.122,85	69.316.122,85	69.316.122,85
Fomento	81.912.422,85	163.758.028,00	163.758.028,00	163.758.028,00	81.912.422,85	81.912.422,85	89.308.216,90
Hacienda	4.710.810,22	1.370.213,19	1.370.213,19	1.370.213,19	4.710.810,22	4.710.810,22	4.710.810,22
TOTAL	869.555.312,06	1.779.911.063,41	1.779.911.063,41	1.779.911.063,41	1.779.911.063,41	1.779.911.063,41	1.779.911.063,41

NOTAS ADICIONALES AL ESTADO NUMERO 10

1. Los gastos del Ministerio de Hacienda disminuirán considerablemente si se aplicara a todo el territorio nacional el sistema federalivo en que se inspira el Estatuto.
 2. En los gastos de las Contribuciones y Rentas públicas figuran los de participes por loterías y Timbre, que no se han hecho constar separadamente por que la Sección de Participes no aparece hasta el ejercicio de 1927.
 3. En los gastos de Contribuciones y Rentas públicas se han deducido anticipadamente, según lo expresa el Estado, los correspondientes a este servicio, que en el último ejercicio ascendieron, aproximadamente, a 1.000.000 de pesetas.
 4. Los gastos de los Cuerpos Colegiados están resumidamente de mayor consideración que aquellos que figuran en el Estado, por referirse sus cifras a períodos concretos en los que no ha funcionado el Parlamento.

ESTADO NUMERO 11.

Ingresos destinados a atender los gastos de soberanía, según el proyecto de Estatuto de Cataluña.

DESIGNACION		1927-28		1927		1928		1929		1930	
Impuesto de Cero y monjas	113.110.223,00	1.092.419,25	1.896.197,26	1.310.841,19	1.381.633,29	1.420.959,86	1.420.959,86	1.420.959,86	1.420.959,86	1.420.959,86	1.420.959,86
Impuesto de pagos del Estado	7.337.431,29	9.374.072,26	12.832.287,13	11.182.599,63	12.106.113,17	12.106.113,17	12.106.113,17	12.106.113,17	12.106.113,17	12.106.113,17	12.106.113,17
Participación del Estado en los beneficios del Banco de España	21.689.270,11	29.310.223,41	22.297.993,92	20.266.360,80	20.482.264,77	20.482.264,77	20.482.264,77	20.482.264,77	20.482.264,77	20.482.264,77	20.482.264,77
Participación del Estado en los beneficios del Banco de Alcanáes	588.612.283,03	588.612.283,03	624.162.224,36	664.266.002,28	580.201.127,50	580.201.127,50	580.201.127,50	580.201.127,50	580.201.127,50	580.201.127,50	580.201.127,50
Impuesto sobre el azúcar	92.158.128,29	106.230.028,49	106.230.176,49	114.696.612,66	116.180.887,80	116.180.887,80	116.180.887,80	116.180.887,80	116.180.887,80	116.180.887,80	116.180.887,80
Impuesto sobre el alcohol	42.400.628,16	37.066.982,47	39.872.028,20	39.817.227,17	38.956.178,16	38.956.178,16	38.956.178,16	38.956.178,16	38.956.178,16	38.956.178,16	38.956.178,16
Idem sobre la hierba	2.122.298,88	2.238.026,64	2.238.291,06	2.233.664,77	2.118.452,27	2.118.452,27	2.118.452,27	2.118.452,27	2.118.452,27	2.118.452,27	2.118.452,27
Admisión de los frutos de Canarias	8.319.236,18	9.319.961,82	9.303.221,10	11.224.072,80	11.113.272,95	11.113.272,95	11.113.272,95	11.113.272,95	11.113.272,95	11.113.272,95	11.113.272,95
Precios excepcionales de los consumidos	4.334.117,20	8.131.868,20	6.824.712,21	4.839.221,20	7.161.210,41	7.161.210,41	7.161.210,41	7.161.210,41	7.161.210,41	7.161.210,41	7.161.210,41
Impuesto sobre los transportes	67.224.223,15	67.812.919,25	67.812.919,25	66.987.226,99	66.987.226,99	66.987.226,99	66.987.226,99	66.987.226,99	66.987.226,99	66.987.226,99	66.987.226,99
Expósitos	6.417.217,52	7.870.031,24	8.200.610,35	10.233.227,11	9.171.146,56	9.171.146,56	9.171.146,56	9.171.146,56	9.171.146,56	9.171.146,56	9.171.146,56
Monopolios y servicios explotados por la Administración	60.912.134,17	700.583.502,22	826.114.907,38	908.208.199,76	949.870.762,20	949.870.762,20	949.870.762,20	949.870.762,20	949.870.762,20	949.870.762,20	949.870.762,20
Propiedades y derechos del Estado	45.000.778,18	38.250.680,29	35.773.190,08	32.862.042,84	30.881.566,13	30.881.566,13	30.881.566,13	30.881.566,13	30.881.566,13	30.881.566,13	30.881.566,13
Rentas	1.369.669,07	1.383.678,37	1.690.271,83	3.057.229,61	1.899.567,23	1.899.567,23	1.899.567,23	1.899.567,23	1.899.567,23	1.899.567,23	1.899.567,23
Recursos del Tesoro	50.080.870,29	68.928.557,96	70.178.104,50	97.291.718,72	99.438.268,38	99.438.268,38	99.438.268,38	99.438.268,38	99.438.268,38	99.438.268,38	99.438.268,38
Ordinarios	1.727.524.466,31	1.708.928.910,20	1.934.891.007,63	2.078.200.302,12	2.044.754.924,14	2.044.754.924,14	2.044.754.924,14	2.044.754.924,14	2.044.754.924,14	2.044.754.924,14	2.044.754.924,14
Extraordinarios	75.369.510,57	30.091.210,53	1.870.223,97	811.010.581,18	1.870.223,97	1.870.223,97	1.870.223,97	1.870.223,97	1.870.223,97	1.870.223,97	1.870.223,97
TOTAL	1.802.893.976,88	1.739.020.120,73	1.936.111.221,56	2.855.210.903,30	2.924.975.148,11	2.924.975.148,11	2.924.975.148,11	2.924.975.148,11	2.924.975.148,11	2.924.975.148,11	2.924.975.148,11

Nota.—Al promedio de la recaudación de los recursos que figuran en el presente estado se ha de añadir, a los efectos de comparación con los gastos a que se refieren el proyecto de Estatuto han de quedar afectos, la cantidad de 27.127.216 pesetas a que asciende el promedio de la recaudación por el Impuesto de Cero y monjas, incluido en la forma que se expresa en el folio 13, más la cantidad de 108.112.744,83 pesetas, importe de la venta de sellos de Correos y Telégrafos por la Dirección general del Timbre, por ser este concepto el único a que se refieren los siguientes resultados: se obtienen los siguientes resultados: según las consideraciones que se hacen en el folio 8. Verificar estas cifras.

RESUMEN GENERAL.

Importe aproximado del Impuesto de Cero y monjas, según el Estado núm. 12.
 1.910.894.033,01
 Importe de la Renta del Timbre (sellos de Correos y Telégrafos)
 108.112.744,83
 Total.
 2.019.006.777,84

Resumen del informe anterior (La Vanguardia 9-9-31).

Hoy se facilitó en Hacienda la siguiente nota oficiosa:

El Ministerio de Hacienda ha remitido a las Cortes Constituyentes diversos puntos y datos que pueden servir de base para estudiar el proyecto de Estatuto de Cataluña, en sus relaciones con la Hacienda Pública.

Estos datos fueron preparados por el Ministerio sin otro alcance que el de una nueva exposición de antecedentes relativos a las varias cuestiones que se plantean, refiriéndose a los cinco últimos ejercicios de doce meses, excluyendo el ejercicio semestral de 1926, porque las comparaciones y deducciones que se hicieran tomándolo en consideración habían de conducir fácilmente a error.

Para juzgar la trascendencia que, en orden a estas cuestiones pudiera tener la probación del proyecto de Estatuto, ha de considerarse que los servicios que habían de quedar atribuidos a Cataluña al Gobierno de la República tienen un carácter indivisible que los hace rebeldes a cálculos relativos a su coste, basados en factores territoriales, y que los datos referente a ingresos y pagos en aquel territorio tienen valor meramente indicativo, ya que unos son independientes de los factores territoriales y otros están sujetos a régimen de centralización.

En uno de los estados remitidos a las Cortes se presenta el resumen de la recaudación obtenida por las diferentes secciones del presupuesto de ingresos de las cuatro provincias catalanas. Arroja un promedio de 482.289.392 pesetas anuales siendo la cifra alcanzada en 1930 de 504.595.369 pesetas. Es de advertir que de las tales sumas algo más de 270 millones de pesetas corresponden a contribuciones indirectas y de esas la mayor parte corresponden al impuesto de Aduanas.

Los pagos efectuados en Cataluña, en el quinquenio tomado como base, dan un promedio anual de 179.358.275 pesetas y los efectuados en la Intervención Central de Hacienda correspondientes a obligaciones y recursos que no están afectos a provincias determinadas se elevan a 1.870.033.988 pesetas.

Los ingresos hechos en la Central con el propio carácter suman 1.295.179.399 pesetas anuales.

Otro estado presenta la recaudación obtenida por los conceptos que, según el proyecto de Estatuto, han de ser cedidos a la Generalidad de Cataluña, con un promedio anual de 122.312.024 pesetas suma que debe incrementarse en la cifra representada por la parte del impuesto de Utilidades a ceder a Cataluña y calculada en 71.875.357 pesetas. ✓

EXPLICACION ADICIONAL

Aumentar el exceso de los gastos de soberanía sobre los ingresos afectos a ellos..... 1.029.009.637,77

A deducir: Gastos..... 1.206.920.720,18

Ingresos probables por el Impuesto de Utilidades sobre haberes de Funcionarios..... 57.497.516,00

Idem íd. por la venta de sellos de Correos y Telégrafos..... 108.112.714,85

Promedio definitivo..... 1.041.310.459,38

Año	Gastos	Ingresos	Promedio de los cinco años
Año 1925-26	3.051.320.092,61	1.727.571.468,31	1.303.713.626,27
Año 1927	2.710.920.889,52	1.768.258.910,70	1.007.091.078,82
Año 1928	2.857.913.462,15	1.931.891.005,63	932.022.566,32
Año 1929	3.071.007.477,13	2.078.700.302,12	992.307.114,71
Año 1930	2.952.356.181,73	2.041.375.492,18	907.900.992,55
Totales	14.690.816.466,14	9.554.470.177,27	5.110.018.288,87

EXCESO DE GASTOS SOBRE LOS INGRESOS

Resumen comparativo de los gastos de soberanía, según el proyecto de Estatuto, y de los ingresos destinados a atenderlos.

La nota del Ministeri d'Hisenda fou comentada molt breument per la premsa: hom la qualificà de confosa, poc clara, i els periodistes catalanistes digueren que estava destinada a crear un cert ambient en contra de l'Estatut, precisament en el moment en què s'anava a iniciar la discussió dels articles de la Constitució relatius a l'organització regional d'Espanya. El document no porta data ni firma del seu autor, és una simple nota del Ministeri que degué ésser lliurada a les Corts vers el 7 o el 8 de setembre de 1931, ja que foren els diaris del dia 9 els que en portaren el resum redactat pel mateix Ministeri.

La nota encara que molt prolíxa de dades i quadres estadístics, pot ser destinada a influenciar el lector poc entès o a impressionar de bones a primeres els qui no congeniaven massa amb l'Estatut, és poc clara, però fixa les següents idees i xifres:

- els impostos que l'Estat traspasaria a la Generalitat en virtut del projecte d'Estatut i els que l'Estat deixaria de cobrar puguen en total 207 milions (194 milions i 13, respectivament),
- el total recaptat a Catalunya per tots els impostos i les contribucions puja 482 milions.

(D'aquestes dues premisses se'n dedueix que si es feia l'Estatut tal com estava projectat, l'Estat tindria una disminució de recaptació de 275 milions de pessetes, és a dir, aquesta xifra la tindria de menys la Hisenda espanyola i podria ser revertida per la Generalitat en forma de serveis a Catalunya; per tant, cal suposar que augmentaria encara la desproporció entre la riquesa catalana i la de la resta d'Espanya, segons vol dir el Ministeri.)

- El total dels serveis realitzats per l'Estat a Catalunya valorats i que han de passar a la Generalitat puguen només 80 milions, si bé caldria afegir-hi els dels serveis pagats a la Central del Ministeri, que no estan afectats territorialment, i que alguna partida podrà correspondre a Catalunya.

- Que si al total de les despeses de l'Estat s'hi aplicava el criteri del projecte de l'Estatut, pujarien 3.117 milions de pessetes, i els ingressos, per pagar-los només, pujarien 2.075 milions. Es a dir que si per un moment comptéssim que el projecte d'Estatut s'aplicava a tot Espanya, totes les regions tinguéssin el mateix règim econòmic, la Hisenda espanyola restaria amb un dèficit de més de mil milions de pessetes. Aquesta xifra estava destinada a impressionar vivament, i creava una forta atmosfera antiautonomista a les Corts.

L'informe del Ministeri afirma que ha tingut moltes dificultats a escatir certes xifres, que algunes són ben difícils de concretar, que d'altres, n'és difícil separar certs ingressos i certes despeses relatius a Catalunya, que els resultats que s'exposen no són més que indicatius. Però, malgrat totes aquestes protestes i consi-deracions d'inexactitud i de dificultat de trobar xifres exactes,

es llença la idea que la implantació d'un règim estatutari representaria un dèficit de mil milions a la Hisenda espanyola, i la implantació concreta de l'Estatut de Catalunya, un dèficit immediat de 195 milions (275 milions menys de recaptació menys 80 milions de despeses traspasades de menys) que és al cap i a la fi al·lò que es volia aconseguir: Crear una atmosfera de por i temor envers l'autonomia.

Qui és l'autor de la nota? És difícil de dir-ho, però tenint en compte que en aquells dies privava en el Ministeri l'Agustín Viñuales, que més tard seria Ministre d'Hisenda i que fou el qui redactà l'informe A, que veurem més endavant, a més de l'autor material de la nova llei d'Ordenació Bancària, segons les gasetilles de la premsa de Madrid, no és aventurat pensar que fou ell qui l'elaborà a les ordres d'en Prieto, llavors Ministre d'Hisenda.

Com a nota curiosa, cal esmentar que els diaris del dia 6 de setembre publicaren la gasetilla que el President del Govern provisional que havia anat uns dies a fora a descansar, en tornar a la capital i parlant amb els periodistes els digué que havia aprofitat el temps llegint les xifres que el Ministre d'Hisenda li havia enviat sobre l'Estatut de Catalunya; i no hi ha cap més comentari del president del Govern.

El dia 10 de setembre, "La Publicitat" publicà en una petita gasetilla, la notícia que "El Debate", de Madrid, comentava que els informes del Ministeri eren insuficients per a poder judicar.

El dia 13 de setembre, "La Publicitat" fa un petit comentari, en el qual diu que la nota resumida del Ministeri, no l'entén ningú; pre-sunta si està feta per causar esglai i, finalment, que ningú no sap el perquè d'aquesta nota.

"La Publicitat" del dia portà una caricatura d'en Prieto presentant un rotlle de paper amb números, amb el títol de "Cuentas del Gran Capitán", a un pagès català amb burretina.

I a nota, malgrat la seva forma brillant i científica, no va pas causar massa efecte, si bé va ser citada per Alba al Parlament alguna vegada.

4. Article publicat a "La Veu de Catalunya", el dia 11 de setembre, en relació a la nota anterior del Ministeri

Foren molt pocs els comentaris de la premsa catalanista a la nota del Ministeri; en realitat, únicament cal considerar com a tals dos articles que va publicar "La Veu" aquells dies, el primer del qual transcrivim a continuació.

Com podem veure, ja sigui perquè la premsa només coneixia el text del resum publicat pel Ministeri, ja sigui perquè la nota era realment molt poc clara, el fet és que passa sense pena ni glòria.

LES FINANCES DE L'ESTATUT DE CATALUNYA

LA DARRERA NOTA DEL MINISTERI DE FINANCES

No diem "nota del senyor Prieto" perquè, segons rumors que han arribat fins a nosaltres, el senyor Prieto ha declarat al Congrés, que no havia intervingut en la redacció de la nota. Jocs de paraules. No és un secret per a ningú la forma amb què el senyor Prieto va donar l'ordre que es preparessin les dades, ni ignora la gent el comentari prou expressiu amb què va reforçar l'ordre.

Parlem un xic de la nota. Però sigui'ns permès, abans, formular una observació.

Com a conseqüència de la tàctica equivocada que s'està seguint en tot allò que es refereix a la part financiera de l'Estatut, ens trobem els catalans davant d'un "quid pro quo" que seria grotesc si no continguéssim una amenaça massa directa contra els interessos vitals de Catalunya.

S'ha presentat a l'Assemblea de la Generalitat primer, i després al vot plebiscitari dels poble català, al Govern d'Espanya, a les Corts Constituents i, per tant, a l'opinió pública espanyola, un projecte d'Estatut que representa un pregon trasbals per a les finances de l'Estat, sense un estudi, sense una dada, sense una explicació, sense un comentari. Catalunya té un projecte d'estructuració financiera sense estudi. I el Govern d'Espanya sembla que té un estudi sense

projecte d'estructuració financiera. ¿Podrem admirar-nos el dia de demà que el debat es desenrotlli un xic sobre la base del mètode Hilendorff?

Parlem ara de la nota, ja que sembla que els seus annexos, tot i figurant-hi les dades veritablement interessants i que permetrien conrear-ne l'objectivitat o l'esperit tendenciós, no han estat reparabils impresos als diputats, ni tal sols com a apèndix del Diari de Sessions.

La nota es refereix a tres problemes: entrades i despeses actuals de l'Estat de Catalunya; entrades i despeses que l'Estat trespassaria a Catalunya, segons el projecte l'Estatut; repercussió sobre les finances centrals espanyoles de l'aplicació amb caràcter general del sistema financier de l'Estatut.

Sobre el primer punt, la nota, en realitat, no diu res. La difarància entre 504.595.369,31 i 179.358.275,50 pessetes no té cap valor segons la nota, perquè cal fer un estudi especial de les entrades per Duanes.

Es cert. Però és llàstima que les reconegudes capacitats que actuen al Ministeri de Finances no hagin intentat una estimació. I és molt més lamentable encara que no hagin completat el càlcul amb un assaig d'atribució dels 1.870.033.988 de despeses fetes a la central i dels 1.295.179.399,14 d'entrades rebudes a la central a les províncies on correspongui. Si ho haguessim intentat, s'haurien trobat que la quasi totalitat de les despeses quedaven al centre, però que de les entrades, una part molt considerable havia d'ésser atribuïda a Catalunya.

Si la intenció d'aquesta part de la nota era demostrar que contra 179.358.275,50 de despeses de l'Estat a Catalunya, el nostre poble sols paga excessament 250.000.000 pessetes (504.595.369,31 menys 270.000.000) la demostració no ha reeixit.

Segon punt. La nota parla dels ingressos que l'Estat cediria a Catalunya (194.188.374,89 pessetes) i no creiem que la xifra sigui gaire atccable. No parla de les despeses de què es faria càrrec Catalunya. És natural. Això havia d'haver estat tasca dels catalans que preparen l'Estatut. I és llàstima perquè es tracta d'una xifra transcendental en tota la discussió.

Tercer punt. En calcular la repercussió global del sistema financier de l'Estatut de Catalunya sobre les finances centrals espanyoles la nota arriba a un dèficit, per a l'Estat central, de 1.041.310.459,33. No podem formar criteri sense conèixer i analitzar els detalls, però tenim la impressió que, si bé la xifra d'ingressos que romandrien a favor de l'Estat central està ben calculada i sols podrà ésser lleugerament augmentada quan es rectificuin els càlculs, les xifres de les despeses que continuarien gravant el pressupost central ha estat, en canvi, enormement inflades, sospitem que en alguns centenars de milions

Ho diem de primera impressió i a reserva de l'examen de les xifres que a hores d'ara ja deuen estar fen els responsables de la tramitació de l'Estatut.

No podem tancar aquest comentari sense consignar la nostra impressió que les coses no estan gaire bé. I és una pena, no precisament per l'aspecte tècnic de les xifres, sinó perquè el problema financer està indissolublement lligat amb els problemes polítics més difícils que plantejarà la discussió de l'Estatut.

I no ens sembla prudent que tot l'aspecte financer estigui encara tan poc estudiat en el moment en què es va a entrar en la discussió del títol primer de la Constitució.

5. Article publicat a "La Veu de Catalunya" el dia 15 de setembre de 1931, en relació a la nota del Ministeri d'Hisenda sobre les Finances de l'Estatut de Catalunya

La base del comentari de l'article és que, si bé els ingressos de l'Estat restarien amplament rebaixats si s'implantaven els Estatuts regionals a tot Espanya, l'Estat s'alliberaria d'una gran quantitat de despeses. Per exemple, totes les relatives a ensenyament, sanitat, ordre públic, justícia, etc. És a dir, els 2.100 milions que restarien en poder de l'Estat haurien de ser suficients per atendre els serveis centrals (defensa, diplomàcia, política monetària, comunicacions, etc.).

LES FINANCES DE L'ESTADI DE CATALUNYA

L'ASPECTE POLITIC

De les campanyes que s'estan fent a Madrid contra l'Estatut de Catalunya, una de les més perilloses és la que s'encastella darrere d'afirmacions ultrasimplistes. Per exemple: "Donem-los tots els Estatuts que demanin, però, aquets Estatuts, no ens han de costar res". "Hem de discutir conjuntament l'aspecte polític i el financer, però que si els donem serveis, després els hauran de donar els mitjans per a atendre'ls."

Com es veu, aquestes observacions res no tenen a veure amb el problema senzill i de tràmit, reduït a ajustar les xifres, com ens diuen alguns dels més il·lustres parlamentaris d'Esquerra Catalana i anaxos.

Si la discussió continua orientada així, quedarà satisfet l'ideal dels extremistes de l'altra banda. L'Estatut no costarà un cèntim a l'Estat. Però cada cèntim que li costés, semblaria una expropiació de l'Estat per part dels catalans. I com que això, cal dir-ho ben alt no ha estat, ni és, ni pot ésser mai el nostre programa, és possible que els encarregats de la tramitació de l'Estatut, trobant-se en un carreró sense sortida, ens demanin que, per patriotisme, acceptem una fórmula financiera insuficient en el present i catastròfica per a l'esdevenidor.

S'ha demanat el vot plebiscitari de Catalunya, al crit de "tot o res" a favor d'un text que està essent objecte de modificacions en la part política amb la col·laboració dels que aixecaven bandera d'intransigència. Ens reservem la crítica per al moment en què coneguem els resultats d'aquest lloable esforç de concòrdia. Però, les modificacions en la part financiera poden tenir una significació molt diferent que les modificacions en l'ordre polític i administratiu.

Els fets ens van donant la raó, als que sempre hem afirmat que el problema financer de l'Estatut era eminentment polític. Es tracta de decidir, ni més ni menys, si l'Estat unitari espanyol es converteix en un Estat compost, atribuint a poders autònoms una part de les comeses que avui exerceix l'Estat, encara que, moltes vegades, sigui solament en el paper i no pas a baix preu. Doncs bé: si, com sembla, el Govern accepta el principi i la majoria dels detalls de la proposta de Catalunya orientada cap a una nova estructuració d'Espanya, és indispensable que accepti el principi de la nova estructuració de les finances públiques.

Aquesta estructuració planteja el conjunt dels problemes que s'estudien sota el nom d'"Hisendes compostes". En essència es tracta d'atribuir a cada organisme aquelles comeses que pugui exercir millor i d'atribuir-li a l'ensems, no precisament els ingressos necessaris per a pagar determinades despeses, sinó els que corresponguin a la capacitat econòmica dels ciutadans de cada organisme autònom.

Per això l'Estatut (seguint en línies generals l'orientació de les hisendes federals europees i americanes) atribueix principalment els impostos indirectes a l'Estat central i els directes als organismes autònoms.

Voldrà dir això a Espanya, com a Suïssa, a Àustria, als Estats Units i a alguns Estats Sud-americans, que les despeses generals de representació, defensa, política econòmica exterior, etc., etc., han d'ésser pagades per tots els espanyols en proporció a llur respectiva capacitat i és molt natural que si Catalunya té un promedi de riquesa superior al d'altres regions, contribueixi en proporció major.

Però, vol dir també, que així com els ciutadans, per exemple, de Saxònia, Baixa Àustria, Massachussets, Rio Grande do Sul, Mendoza, etc. poden aplicar llur capacitat econòmica especial a atendre amb major o menor intensitat a llurs pròpies despeses interiors o sigui, cultura, beneficència, higiene, obres públiques, etc., de la mateixa manera Catalunya, Galícia, València, etc., han de disposar també de la capacitat econòmica de llurs ciutadans per a atendre aquests fins.

I això no s'assoleix amb regateig de xifres. S'assoleix simultàniament la reestructuració financiera i la reestructuració política.

Per això creiem que el perill més formidable que amenaça actualment l'Estatut és el criteri rabiosament centralista del Ministeri de

finances, criteri que --- per omissió dels més obligats a defensar l'Estatut --- s'està infiltrant en la concepció política dels que han de discutir i votar l'Estatut de Catalunya.

Ni, or un moment podem admetre que el poble català, que ignora avui les dades més elementals que hauria de conèixer, es conformi a pagar, per tota una eternitat, les distraccions y els errors dels que s'anomenen salvadors seus.

Si anem a la reestructuració del país; si cerquem, com diu Ortega i Gasset, la base de la nova Espanya en la vivificació de les regions cal que la reestructuració financiera es faci amb esperit ample, passant els pressupostos regionals una part de l'elasticitat del Pressupost d'Espanya que, fins ara, s'ha consumit aixírcament en despeses improductives. Els 2.100.000.000 de pessetes d'ingressos que, segons el projecte d'Estatut, quedarien a l'Estat central, han de bastar, han de sobrar, per a fer front a les despeses d'un organisme que no haurà d'atendre ni a la instrucció pública, ni a l'ordre públic, ni a la beneficència, ni a la major part de les despeses de justícia, higiene, obres públiques, etc.

Estem en moments en què la depressió econòmica mundial ens fa veure d'una manera claríssima com s'an van per terra tots els somnis de millorament social; quan l'economia dels respectius països no té sobrants disponibles per a donar-se el luxe d'una política social avançada.

No ja els milions de pessetes per als sense-feina del discurs de Sardanyola, sinó les despeses molt més modestes que siguin necessàries per a donar instrucció elemental gratuïta a tots els catalans, per a completar el nostre utilatge econòmic, per a terminar el nostre pla d'obres públiques, etc., etc., s'haurien de buscar, si no anem ara amb molt de compte, en formidables augments de les contribucions salistetes als catalans fins a fer impossible la vida a Catalunya. Impossibile, en termes absoluts, perquè la càrrega serà insuportable. I, en termes relatius, perquè s'accentuarà amb excés la diferència de pressió tributaria entre Catalunya y la resta d'Espanya, posant en gravíssim perill l'equilibri d'economia catalana.

Tota obra federalista, autonomista, regionalista i fins descentralitzadora, se n'anirà per terra si hom no cura d'establir, simultàniament amb la discussió de la Constitució, un sistema general, aplicable a tots els pobles hispànics que vulguin acollir-s'hi, de distribució de les actuals entrades de l'Estat, tenint en compte llur naturalesa i la importància de les comeses de què hauran d'encarregar-se el Poder autònom.

6. INFORME SOBRE L'ESTATUT DE CATALUNYA. part financera, per la Ponència econòmica.
Informe A dels representants del Ministeri d'Hisenda. Publicat íntegrament a "La Publicitat" del dia 31 de març de 1932.

El projecte d'Estatut fou dictaminat durant els primers mesos de 1932. Però hi mancava una part per a deixar-lo enllestit: mancava el dictamen del Títol IV relatiu a les qüestions financeres de la futura Generalitat de Catalunya.

En el primer trimestre de 1932, com ja hem vist, les Corts estigueren molt ocupades, i també el Ministeri d'Hisenda, amb els Pressupostos del 1932 i les lleis de reforma fiscal. L'Estatut fou abandonat durant mesos. Avançada ja la discussió del Pressupost, fou reclamada pels catalans el dictamen que mancava i fou constituïda una Ponència formada per sis persones, tres de nomenades pel Ministeri d'Hisenda (Agustín Viñuales, José Lara i Francesc Cárdenas) i tres per la Generalitat (Pere Coromines, Rafael Campalans i Guillem Virgili), perquè emetessin un informe que servís d'antecedent i d'informació a la Comissió parlamentària de l'Estatut.

Aquesta Ponència es posà a treballar el mes de gener de 1932, si bé, de moment, només actuà la part catalana. Durant els mesos de gener, febrer, març i abril hi ha diverses notes de despeses per viatges a Madrid d'en Guillem Virgili (en total, pugen 9.000 pessetes) en relació a aquest afer. La part del Ministeri es va posar a treballar més tard, cap a la fi del març, i segons digueren ells mateixos, en quaranta-vuit hores hagueren d'emetre l'informe.

Soprenqué el que Ponència fes dos informes, quan era lògic que només en fes un de sol. Però com que no hi va haver acord sobre la manera de fer i de dir les coses, cada part va emetre el seu informe. Els representants del Ministeri redactaren l'informe A, que transcrivim a continuació, i els de la Generalitat, el B, que veurem més endavant.

L'informe A sembla, en alguns aspectes, la nota publicada pel Ministeri vuit mesos abans i qui sap si les dues notes estaven fetes sota l'influx de la mateixa persona.

La idea bàsica de l'informe A és que entre afirmacions d'incertesa, de dubte, de manca de temps per a fer la feina, de confusionisme, es lliencen conceptes de gran importància en el sentit que la implantació de l'Estatut causaria greus pertorbacions a la Hisenda espanyola. Aplicats a tot Espanya els criteris de l'Estatut i calculant les xifres sobre el Pressupost de l'any 1930, surt un dèficit de 511 milions, la diferència entre els estats 3 i 7 de l'informe A. Recordem que la nota d'en Prieto, del setembre de 1931, deia que el dèficit seria de més de mil milions.

Al que calia veure és el perjudici que podia causar a la Hisenda espanyola la implantació estricta de l'Estatut, però no dir quin perjudici causaria a la Hisenda espanyola la hipotètica implantació a tot Espanya d'un règim estatutari sota unes normes semblants a les proposades en l'Estatut de Núria.

Si ens limitem a Catalunya, la implantació de l'Estatut podia causar una pèrdua de 160 milions, la diferència entre els estats 1 i 4.

L'altra qüestió és que els representants del Ministeri prengueren com a xifres bàsiques les del Pressupost del 1930. Per què no prengueren les del 1931? O, fins i tot, les del recent aprovat Pressupost del 1932? O per què no prengueren la mitjana de diversos anys? Cal tenir en compte que la República estava abocada a una modificació completa del sistema de despeses i d'ingressos, que podria triar més o menys, però que era ineludible, cosa que repercutiria greument en la distribució percentual de les partides del Pressupost; per tant, emetre informes que havien de repercutir en el futur basats en dades del passat era un xic aventurat.

El que no es comprèn és que la nota d'en Prieto, del setembre de 1931, revisqués en l'esperit de l'informe vuit mesos després, quan ja era Ministre en Carner, pare de l'Estatut. És que en Carner va deixar fer la Ponència, amb la més completa llibertat, perquè digués el que li plagués? O és que va complir exactament la promesa feta en encarregar-se del Ministeri de no intervenir per res en les coses de l'Estatut? Era realment aquesta la tàctica dels regiments exactes, bo i feut protestes de llur inexactitud i incertesa, però inculcant amb constància el crac que provocaria a la Hisenda la implantació d'un règim d'Estatuts?

Aquesta tàctica fou continuada i seguida per una certa premsa, particularment pel "Debate", el qual parlà de la manca de justícia i de la inadequació existent entre el que els catalans volien i el que se'ls podia donar. Calia considerar que els catalans havien de ser els primers interessats a demanar i a acceptar el que fos just, per tant calia estudiar molt bé les coses.

Els articles del "Debate" contenen unes reticències sobre si els espanyols s'ajupien a les exagerades pretensions dels catalans, amb la qual cosa aquests farien el gran negoci a l'esquerra de tot Espanya, i, és clar, acabaven parlant que també les altres regions tenien els mateixos drets que els catalans. "La Publicitat" comentava que els qui havien fet el gran negoci des de feia una colla d'anys eren els espanyols, a l'esquena dels catalans, ja que Catalunya ingressava a la Hisenda espanyola el 20% de la totalitat dels ingressos i que només rebia l'11% de la totalitat de les despeses. I encara, si aquest sacrifici hagués servit per a alguna cosa! Però llavors Espanya estava endarrerida com mai, endarreriment del qual Catalunya no en tenia cap culpa, ja que el sacrifici de Catalunya només havia beneficiat els corruptors, corrupeïó contra la qual els catalans sempre havien protestat.

PROJECTE D'ESTATUT DE CATALUNYA

POMENIA ECONOMICA

INFORME A

DELS REPRESENTANTS DEL MINISTERI D'HISENDA

Els representants del Ministeri d'Hisenda a la Comissió tècnica nomenada per informar sobre el títol IV del projecte d'Estatut de Catalunya han participat en els treballs del text d'aquest títol tal com està redactat en el projecte, posant les seves disposicions en relació amb les del títol I de la Constitució de la República, i amb aquelles altres procedents d'altres títols del mateix projecte d'Estatut, que tenen relació directa amb els que estan cridats a estudiar. Ometen els signats d'aquest informe àdhuc l'intent d'enumerar l'ur judicial sobre aquest text, per haver-se estimat que havien de dictaminar respecte a aquest, tal com ha estat concebut, per a facilitar, amb les dades i antecedents que el seu estudi porti, la formació del criteri sobre el fons dels problemes que començen, criteri que, per elles mateixes i de manera directa, han de formar, primer, la Comissió parlamentària encarregada d'emetre dictamen sobre la totalitat del projecte d'Estatut, i després, les Corts de la República, a les quals segons l'apartat c) de l'article 12 de la Constitució, correspon la funció d'aprovar-lo.

ELS INGRESSOS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA EN EL PROJECTE D'ESTATUT

L'article 20 del projecte d'Estatut de Catalunya estableix un règim de cessió total a la Generalitat de les contribucions territorials i industrial i de l'impost de Drets Reals, amb els recàrrecs establerts damunt d'ells, i el complet a la cessió parcial de la contribució sobre les utilitats de la riquesa mobilitaria, feta en la forma establerta en l'apartat c) d'aquest mateix article. Els representants del Ministeri de Finances han tingut cura, abans que tot, de xifrar l'impost d'aquestes cessions, partint per això de les dades de la recaudació obtinguda durant l'any 1930, que són les darreres a què arriben les liquidacions provisionals publicades, les quals, en realitat només ciferen les definitives en la circumstància de manca, en relació amb elles, l'aprovació de les Corts.

No ha estat aplicat a aquest treball el sistema de promediar aritmètics de la recaptació, referit a diversos anys, perquè aquest sistema és segurament menys apte per a servir la base d'una inducció de l'import de les cessions que el que resulta de considerar, de manera exclusiva, els que procedeixen de la recaptació de l'any 1930, puix que, d'una banda, la marxa, fins ara ascendent, de la recaptació dels impostos, i d'una altra, les transformacions tributaries fan que vari constantment el resultat d'aquesta recaptació, de tal guisa que, en tenir present, per determinar el seu import probable en l'esdevinidor, xifres que procedeixin d'anys anteriors al darrer, la liquidació de qual sigui coneguda, es rectificquen les dades d'aquesta, segons factors que, indubtablement, no han de jugar en els vinents.

La recaptació per la Contribució d'Utilitats figura en l'estat a què s'abandonaix, que és el número 1, per l'import total de l'obtenguda a Catalunya. La xifra que així es consignarà haurà d'ésser considerada disminuïda en la pràctica, segons estableix l'apartat c) de l'article 20 del projecte d'Estatut, a conseqüència de l'acció de factors que no són fàcils de concretar anticipadament, puix que, segons el text esmentat, la Hisenda de la República ha de conservar la porció que s'obtingui a Catalunya per la contribució d'Utilitats en tot el que grava els seus funcionaris que tingui el seu servei en aquesta illa regió, així com també els ingressos que procedeixin de la tarifa tercera, en funció de la territorialitat de l'activitat econòmica de les entitats tribuàries, de la mateixa manera que els relatius als funcionaris que hagin d'estar al servei de la República dintre el territori de la Generalitat. Basti, doncs, de deixar establert que els ingressos per la Contribució d'Utilitats al territori de la Generalitat que figuren a l'estat número 1 seran inferiors a les xifres que s'hi consignen, tal com està previst en l'apartat c) de l'article 20 del projecte d'Estatut.

Per a determinar l'import líquid dels impostos cedits hom ha restat de les xifres que representen la seva recaptació íntegra les que corresponen a les deduccions a què estan afectes per participació en ells d'entitats de caràcter local o de particulars, segons les dades que resulten de la liquidació de la secció respectiva del Pressupost de Despeses, tota vegada que, segons l'article 24 del projecte d'Estatut, la Hisenda de la Generalitat ha de substituir la Hisenda de la República en l'obligació en què es troba aquesta d'abonar les esmentades participacions.

En un altre estat independent, que és el senyalat amb el número 2, han estat fixades les xifres relatives a aquells altres conceptes d'ingrés que no corresponen a l'article 20 del projecte d'Estatut, que el Govern de la República no cobrarà a Catalunya, i que, segons es dedueix del text dels articles 11, 13, 22 i 25 del projecte d'Estatut, no podrà cobrar el Govern de la Generalitat. La circumstància de no haver-se emprat respecte a aquests ingressos la fórmula absoluta de la cessió, adoptada per l'article 20, així com també l'existència de la possibilitat que alguns d'ells semblin discutibles, ha aconsellat de separar-los dels que constitueixen matèria pròpia del quadro número 1, perquè sigui més fàcil establir les comparacions entre ingressos i serveis netament cedits, que caldrà fer a conseqüència i resultat d'aquest treball.

Dues advertències essencials, han d'ésser formulades amb referència als ingressos que figuren en l'estat número 2. La primera es refereix als impostos del timbre i de pagaments de l'Estat, els quals, com hom observarà, apareixen sense xifrar en aquest estat. L'explicació d'això és ben clara, perquè la indefinició en què resten els serveis de l'Estat i de la Generalitat de Catalunya, segons el text dels articles 10, 11 i 13, del projecte d'Estatut, no aclarida plenament pels articles 12 i 15 de la Constitució de la República, priva de determi-

nar anticipadament quin serà l'import de la recaptació obtinguda per aquets imports que hagin d'atribuir-se la Hisenda de l'Estat i la Hisenda de la Generalitat.

Es refereix d'altra advertència que, quant als ingressos comprensos en l'estat número 2, cal fer a l'impost de l'Atent Nacional d'Au-
tombils, que, segons sembla deduir-se clarament del que estableix el paràgraf tercer de l'article 19 del projecte d'Estatut, ha de cobrir la Generalitat de Catalunya, tant perquè aquesta facultat no li és atribuïda de manera expressa com perquè el règim especial de partici-
pacions en el producte d'aquest impost fa que siguin molt insegures les dades que es consignen en relació amb ell.

L'estat número 3 ha estat dedicat a consignar les dades referents a la recaptació obtinguda en tot el territori nacional per la Contri-
bució d'Utilitats sobre el Deute Públic, per contribucions indirectes propietats i drets de l'Estat, monopolis i serveis explotats per l'Ad-
ministració i participació de l'Estat en els beneficis dels Bancs d'Espanya i Hipotecari, els quals, segons els articles 19 i 20 del
Projecte d'Estatut, han d'ésser destinats als serveis de caràcter ge-
neral que tingui a càrrec seu la República, per tal que sigui possi-
ble d'establir les comparacions que hagin de fer-se a conseqüència
d'aquest informe, amb les salvetats precises perquè no indueixin a
error per generalitzacions massa fàcils.

Fidel al comès que li ha estat senyalat, i que el priva de fer cap observació respecte al fons del títol IV del projecte d'Estatut de Catalunya i pel criteri en què s'inspira, creuen, no obstant, els representants del ministeri de Finances en la Comissió, que no els és lícit d'ometre una consideració relativa als reintegraments d'exerci-
cis tancats (apartat h) del paràgraf IV de l'article 19 del projecte d'Estatut, puix que, la imprecisió del concepte a que alludeix acon-
sella que hom prescindeixi d'ell tota vegada que l'ingrés representat per aquells reintegraments no pot beneficiar, ni en règim transitori ni en règim definitiu, cap Hisenda diferent d'aquella que hagi fet el pagament de què procedeixen.

LES DESPESSES DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA EN EL PROJECTE D'ESTATUT

La determinació dels serveis que ha de tenir a càrrec seu la Ge-
neralitat de Catalunya i, per tant, la de les despeses a què ha d'a-
tendre, s'ha fet pertint del que estableix el títol II del projecte d'Estatut en relació amb el que és determinat als articles 14, 15, 16 i 18 de la Constitució de la República.

La forma categòrica de l'article 13 del projecte d'Estatut relacionada amb la més vega que és emprada an l'article II, autoritza ja per a es-
tablir, en aquest punt, un criteri de distinció, perquè així com és indubtable que en els serveis enumerats en l'article 13 correspondrà a la Generalitat de Catalunya la legislació i l'execució directa i,

per tant, la totalitat de la despesa (que en alguns casos no ha dex-
cloure els que faci l'Estat) en els serveis enumerats en l'article II és dit que correspondrà al Poder de la República la legislació, i a la Generalitat de Catalunya l'execució, la qual cosa no és suficient per a determinar si les despeses que es deriven de l'execució dels serveis que de tal guisa han d'ésser gestionats correspondran a la Hisenda de la República o a la Hisenda de Catalunya.

En posar en relació els serveis a què fan esment els articles 11 i 13 del projecte d'Estatut amb els pressupostos de l'Estat hom ob-
serva fàcilment la impossibilitat d'adaptar els uns als altres d'una manera absoluta, perquè com que l'administració espanyola està concen-
trada damunt un patró centralista resulta que no es pot afirmar, sense error, que els pagaments fets a Catalunya per serveis corresponents a aquella regió, representin, íntegrament, el cost d'aquets, per la qual cosa ha calgut establir en els quadros destinats a les despeses que són els senyalats amb els números 4 al 7, amb dos exclusivament, nous elements de distinció basats en la necessitat de separar aquells pagaments que, fins a cert punt, podem representar el cost del recpec-
tiu servei a Catalunya d'aquells altres en què no hi concorri aquesta circumstància.

Amb el mateix criteri exposat en tractar dels ingressos són sub-
ministrades les dades relatives als serveis que, segons l'article 10 del projecte d'Estatut, ha de tenir a càrrec seu l'Estat Central per-
què sigui possible de comparar-los amb els recursos que, segons els articles 19 i 20 del mateix projecte, són destinats a satisfer llur cost. Aquesta tasca comparativa ha d'ésser necessàriament molt impre-
cisa, perquè, tal com ha estat dit abans, manca encara la distinció neta entre els serveis que ha de tenir al seu càrrec l'Estat Central i la Centralitat de Catalunya, i perquè, a més, el caràcter fix d'al-
guns d'aquests serveis, segons el Pressupost, contrasta amb les cons-
tants alteracions d'altres, de manera que frustra l'intent de descri-
minar llurs partides.

Els riscos d'error que porta aparellat el procediment d'establir una equació perfecta entre el cost dels serveis que ha de tenir al seu càrrec la Generalitat de Catalunya, i el dels augments fets en aquella regió són encara augmentats per l'acció d'altres factors, en-
tre els quals cal enumerar, com a principals, els relatius a la cen-
tralització de la compatibilitat de despeses públiques, que contrasta amb la descentralització de la compatibilitat de Tresoreria; a la fa-
cultat atorgada pel Reglament del Servei de Tresoreria amb el Banc d'Espanya per a domiciliar els pagaments en lloc diferent d'aquell en el qual el servei és prestat, i a l'existència de Caixes especials i de "Comptes d'ordre", que porta aparellada l'aplicació definitiva o provisional de certes despeses feta amb independència dels resultats que acusa la liquidació del Pressupost.

Cal insistir també en la diversa significació que té per a l'apropiació de les despeses la seva consideració segons el promedi aritmètic dels quatre anys darrers o el resultat de la liquidació del darrer Pressupost, que, a aquestes efectes, és, com ja s'ha dit, el de 1930, puix que, de la mateixa manera que hom advertit en tractar dels ingressos, i amb més motiu, encara que respecte a aquests, s'ha de tenir present que la constant creixença de les despeses i, la variació del criteri i de les orientacions que serveixen per a fixar-les, són suficients per a justificar la preferència per les dades més recents, per tal d'adaptar-los com a base de possibles induccions, i, ultra el recel amb què, en general, han d'ésser conciderades per a la mateixa finalitat les que procedeixin de promedis aritmètics, influenciades fortament per fets relativament llunyans que poden desvirtuar llur significació.

Cal formular una advertència especial respecte a les despeses de Classes Passives. El criteri d'adoptar com a índex d'aquests els pagaments fets a Catalunya conduiria, en aquest punt, a resultats que si respecte a altres despeses són molt discutibles i exposades a error, en relació amb els de què es tracta es podrien rebutjar en absolut. No hi ha res, en efecte, que autoritzi per a suposar que la Generalitat de Catalunya haurà de fer despeses per obligacions de Classes Passives iguals a les que en l'actualitat fa l'Estat espanyol en aquella regió o per dir-ho millor, als pagaments que en ella efectua. Abans el criteri, del que s'estableix en l'article 41 del Projecte d'Estatut i en les seves concordants, es dedueix, clarament, com no podria ésser menys, que la Generalitat de Catalunya suportarà solament les obligacions de Classes Passives del personal que resti al seu servei, i com que és impossible de predeterminar el seu nombre ni la quantia de les seves contribucions, és inútil la pretensió d'establir anticipadament quins han d'ésser les despeses de la Hisenda catalana per aquest concepte, del qual solament pot servir com a índex la consideració que, segons els articles 14 i 40 del Projecte d'Estatut, haurà de passar a dependre d'ella bona part del personal que en l'actualitat tenen encomanat a Catalunya els serveis a què aquestes disposicions es referencien.

No fóra possible d'acceptar, pel que a aquests particulars ateny, ni tan solament un criteri de proporcionalitat anàlog al que serveix de fonament del precepte de l'article 46 del Reglament de Secretaris, Interventors i Funcionaris Municipals, perquè les bases de que parteix la legislació municipal i aquelles altres de què haurà de partir la que es dicti amb caràcter de complementària de l'Estatut de Catalunya, han d'ésser necessàriament molt diferents, ja, que la primera pot irondre com a punt de suport dels seus preceptes l'evident separació dels serveis prestats pels funcionaris municipals a les distintes Corporacions, separació que no es dona en els funcionaris de l'Estat, puix que la centralització dels serveis d'aquest és causa que l'activitat d'aquella, i molt especialment la dels que han servit i serveixen a l'Administració Central, no es pot circumscriure, amb mòdul de proporcionalitat, al pressupost de l'Estat o al de la Generalitat de Catalunya.

COMPARACIONS ENTRE INGRESSOS I DESPESES SEGONS EL PROJECTE D'ESTATUT DE CATALUNYA.

La comparació entre el rendiment de les contribucions que, segons l'article 20 del Projecte d'Estatut de Catalunya, han de cedir-se a la Generalitat i els cost dels serveis que segons l'article 13 del mateix Projecte ha de tenir aquesta al seu càrrec, sorgeix de manera gairebé espontània, àdhuc quan per les consideracions lleugerament apuntades pot menar a error. El resultat d'aquesta comparació, il·lencja un excés de 160.732.017,23 pesetes dels ingressos cedits sobre el cost dels serveis que han d'anar a càrrec de la Generalitat.

Naturalment que ni el rendiment dels impostos cedits ni el cost dels serveis que s'hi comparen són factors fixos. Uns i altres estan sotmesos a ràpides i profundes evolucions, i cal considerar-los com a indicis. També no serà lícit desconnexar la consideració d'aquests ingressos i d'aquestes despeses d'aquelles que puguin inspirar l'estudi dels serveis a què es refereix l'article II del Projecte d'Estatut i dels ingressos enumerats en els seus articles 22 i 25; per quant uns i altres han de constituir factors de la Hisenda de la Generalitat de Catalunya. La Generalitat haurà de dependre en els serveis que prengui a càrrec seu quantitats majors de les que es dedueixen de la consideració isolada dels pagaments fets a Catalunya per atendre a aquesta mateixa classe de serveis, car a part de l'augment de despeses que comporta conseqüència indeclinable de la descentralització no cal oblidar que gran part dels que realitza l'Estat com a resultat de la prestació de serveis indivisibles (característics que corresponen a la majoria dels de caràcter públic) han de passar damunt la Hisenda de la Generalitat. Manca al Projecte d'Estatut, base per a determinar la proporció d'aquestes despeses, car la que indirectament deixa essentada l'article 21 del Projecte, que els representants del ministeri d'Hisenda s'abstenen de jutjar, no sembla, per la seva mateixa naturalesa, susceptible de generalitzacions.

Les raons exposades semblen suficients per a justificar que s'hagi desistit de l'intent de comparar el cost probable dels serveis indeclinables dels enumerats en l'article 13 del Projecte d'Estatut que ha de tenir al seu càrrec la Generalitat de Catalunya, amb el rendiment de les contribucions i impostos a què fan esment els articles 22 i 25 del mateix Projecte d'Estatut i els seus concordants. La imprecisió d'uns i altres i l'arbitrarietat del propòsit de comparar-los semblen evidents per bé que no siguin suficients per a autoritzar l'oblit de la influència d'aquests factors en el judici que es formi de la transcendència i significació econòmica i financiera del Projecte d'Estatut de Catalunya.

La comparació del cost dels serveis que segons l'article 14 de la Constitució de la República ha de tenir al seu càrrec l'Estat espanyol i dels recursos que segons l'article 19 del Projecte d'Estatut per a Catalunya han d'ésser destinats a atendre'ls, sembla imposada pel mateix contingut i abast d'aquestes disposicions, de tal manera que si

no es fes, es deixaria de proporcionar els elements precisos perquè el Parlament formi un exacte criteri de la significació del projecte, encara que només fos en relació amb allò que estableix el seu article 21. Cal observar, però -- i l'advertiment és essencial -- que aquestes comparacions són, com totes les altres, simplement indicatòries, i que, per tant, conduiran a l'error si es consideren en forma absoluta. És indubtable que el cost dels serveis centralitzats hauria de minvar paral·lelament i progressivament en relació amb el procés de descentralització, i ho és també que el cost d'aquests serveis en els actuals i passats pressupostos de l'Estat és influenciat pels factors d'orientació política social i administrativa que cal suposar siguin profundament alterats en l'esdevenidor. Però al costat d'aquestes consideracions cal col·locar les que es deriven del concepte d'unitat econòmica forjada durant un llarg període històric del qual no sembla possible desentendre's en un moment determinat, establint una solució de continuïtat entre el present, el passat i l'esdevenidor de les Hisendes locals, considerades en relació amb la Hisenda de l'Estat Central, i amb l'economia nacional de què en fou factor.

Cal fer present, també, que per tal de no fer excepció del pòsit de xifrar els ingressos i les despeses de l'Estat Central i de la Generalitat de Catalunya, segons el projecte d'Estatut, s'ha determinat en l'estat número 7 els que corresponen a l'Estat Central segons l'article 10 del mateix projecte, que coincideix fonamentalment amb el 14 de la Constitució de la República.

En l'estat número 3 dels ingressos, que, segons els articles 19 i 20 del projecte d'Estatut de Catalunya, són destinats a satisfer el cost dels serveis i despeses generals de l'Estat, no s'han practicat les deduccions que indubtablement hauria calgut pels conceptes de donatius de Clerecia i Monges, impostos de pagaments i Transports, Propietats i Drets de l'Estat i Recursos del Tresor, car és evident, -- d'una part, que alguns d'aquests ingressos són destinats a les Hisendes regionals, segons el projecte d'Estatut de Catalunya, i ho és també que alguns d'ells, com el donatiu de la Clerecia i Monges, desanparceixen totalment del Pressupost espanyol. Cal tenir en compte, encara, que els ingressos per Recursos del Tresor són fortament influenciat pels que tenen llur origen en els reintegraments d'exercicis tancats d'època corrent i en les diferències de canvi, cap dels quals no pot considerar-se com a ingressos.

En l'estat referent a les despeses i serveis que, segons el projecte d'Estatut de Catalunya, ha de tenir al seu càrrec l'Estat Central, no s'han inclòs els referents al sosteniment de les organitzacions administratives centrals, perquè no són fàcils de determinar i, a més, per obligada fidelitat al criteri anteriorment exposat referent a la relativitat d'aquestes despeses i a llur probable disminució progressiva i paralela a l'avenç de la descentralització.

Es dolen els que s'atribuïen de no haver pogut arribar a un acord complet amb llurs companys, els representants de Catalunya, per a un

informe unànime que pogués servir d'aclariment complet sobre les importants matèries que conté el Títol IV del projecte d'Estatut de què es tracta.

També es plany que la gran urgència que per diferents conductes els ha estat recomanada per a la redacció de llur treball, per tal que arribi en el termini d'unes hores a menys de la Comissió parlamentària que ha de dictaminar sobre el projecte d'Estatut, els privi de coneixer a fons, tan vegada per a refutar-les, les remarques que els representants de Catalunya formulin en un informe que fins avui no han llegit.

CONCLUSIÓ.

Intenteixen els representants del ministeri d'Hisenda, com a resum de llur treball, en allò que repetidament vénen dient, és a dir, que llur tasca s'ha reduït a facilitar i ordenar les dades referents a la transcendència fiscal del Títol IV del projecte d'Estatut de Catalunya, presentant-los de l'exercici econòmic de 1930 sense la pretensió que això basti per a jutjar de la transcendència econòmica del projecte, però estan ben segurs que no els ha estat possible d'actuar altrament atesa la forma en què està redactat el dit projecte i l'abast limitat de llur missió.

El judici que es formi del Títol IV del projecte d'Estatut de Catalunya depèn del que mereixi el sistema de construcció de la Hisenda regional i de la situació en què, com a conseqüència, han de quedar les facultats fiscals de l'Estat i la seva mateixa Hisenda. D'ella haurà de formar criteri la Comissió parlamentària i les Corts, atenent a consideracions que s'han estimat alienes al comès de la Comissió.

Madrid, 24 de març de 1932.

Signants: Josep de Lara, Agutí Viñuales, Francesc de Cárdenas.

ESTAT NUM. 1

INGRESSOS CECIITS A LA GENERALITAT, SEGONS L'ARTICLE 20 DEL PROJECTE D'ESTATUT DE CATALUNYA.

	1930	Pesetes
Riquesa rústega i pecuària.....	13.906.433,45	
16 centèsimes sobre la mateixa.....	2.015.014,53	
Riquesa Urbana.- Quotes de Tresor amb el 7,50 per 100 de recàrrec addicional.....	22.800.587,25	
16 centèsimes sobre la mateixa.....	3.105.707,74	
7,50 per 100 sobre les quotes corresponents a la Zona d'Extensió.....	1.082.953,37	
Resultes.-Territorial: 16 centèsimes sobre la mateixa.....	871.062,69	
Contribució Industrial.- Corrent i resultes.....	48.385.506,63	
Impost de drets reals sobre el cabal relictè, etc.- Corrent i resultes.....	41.088.110,48	
Utilitats.- Corrent i Resultes.....	90.709.395,25	
Deduccions per participació.....	224.055.131,39	
Import líquid dels ingressos cedits.....	15.454.764,29	
	208.600.367,10	

ESTAT NUM. 2

INGRESSOS A QUÈ AFECTEN ELS ARTICLES 22 I 25 DEL PROJECTE D'ESTATUT DE CATALUNYA.

	Pesetes
Mines. Cànon de superfície.....	592.693,09
" Sobre l'exploració.....	165.153,39
Producte de monts i plantacions.....	7.128,10
20 per 100 de la renda de propis.....	92.268,82
10 per 100 d'aprofitaments forestals.- Foment.....	63.634,69
10 per 100 d'aprofitaments forestals.- Finances.....	22.194,76
Assignació de les empreses F.C. per a despeses d'inspecció.....	28.015,--
Idem. de les Diput. prov. per a despeses personalístic	---
10 per 100 sobre l'arbitri de Pesos i Mesures.....	39.315,01
Assignació de les Companyies d'Assurances per a despeses d'inspecció.....	42.783,00
Idem. de les Diputacions provincials per a despeses de Juntas provincials d'Instrucció primària.....	---
5 per 100 per a despeses d'administració i cobrament	3.056.199,57
10 per 100 d'administració de participants.....	23.916,96
Impost sobre el gas, electricitat i carbur de calç.	10.296.104,06
Idem. sobre l'ús de caixes de seguretat.....	245.075,--
Patent nacional d'automòbils.....	13.699.076,06
Impost de Pagaments.....	---
Timbre de l'Estat.....	---
Total	28.393.604,04

E. S. T. A. T. NUM. 3

INGRESSOS DESTINATS A DESPESES DE SERVEIS GUBERNATIS, SEGONS ELS ARTICLES 19 I 20 DEL PROJECTE D'ESTATUT DE CATALUNYA.

	Pesetes
Import d'utilitats sobre el Deute Public	95.620.200,00
Bonificació de la Clergeria i Monges	1.420.989,86
Impost de Patrimoni a l'Estat	12.190.443,17
Participació de l'Estat en els beneficis del Banc d'Espanya.	26.842.264,77
Participació de l'Estat en els beneficis del Banc Hipotecari	755.460,30
Benda de Duanes	580.201.127,40
Impost sobre el sucre.....	116.489.387,09
id. l'alcohol.....	38.956.178,16
id. la xicoria.....	2.418.455,37
Arbitris sobre els norts francos de Canaries	11.113.277,95
Dret obvenacional dels consolat	7.461.230,41
Impost sobre els transpòrt	56.002.139,67
Explosius	9.171.146,05
Monopolis i serveis explotats per l'Administració	949.876.763,20
Propietats i drets de l'Estat. Rendes	30.884.566,15
id	1.893.367,25
Recursos del Tresor (ordinaris)	93.438.205,38

T o t a l 2.041.375.492,18

Art. Projecte detallat	Destinació de les despeses	Pesetes	Pesetes
a) L'ensenyament en tots els graus i ambients, i els serveis d'instrucció pública, Polític Arts i Bel·les Arts i Biblioteques i Conservació de monuments	(Serveis de la Secció d'Instrucció Pública) (Escoles de Treball, formació professional, agrícoles, industrials, etc.) (Concursos de monuments eclèctics) (Resultats) (sense despeses) (sense despeses) (Jueces, Fiscals, Tribunals, forenses, etc.) (Despeses de material i diversos) (Resultats)	18.486.624'65 561.307'51 40.818'98 73.180'12	17.182.074'78
b) El règim municipal i la divisió territorial de Catalunya	(sense despeses)	-	-
c) La recaptació del dret civil i la legislació municipal	(sense despeses)	-	-
d) L'organització dels tribunals i l'administració judicial en el territori civil	(sense despeses)	-	-
e) L'organització de l'ensenyament de la família i els components dels Administradors de la Promoció i l'Ordenació de Catalunya	(sense despeses)	-	-
f) La legislació i execució de les normes, emplaçaments, normes i altres obres públiques a Catalunya	(Jueces i serveis judicials) (Punts) (Salaries)	1.168.254'97 438.066'93 17.870'00	1.676.791'95
g) Els serveis agrícoles, forestals i pecuaris, Sindacals i cooperatives agrícoles i acció social agrícola	(Serveis de munt, pesca, caça, agrícoles i pecuaris)	53.719'25	53.719'25
h) La beneficència i la salut infantil	(Personal i material) (Resultats)	228.357'32 53.719'25	282.076'57
i) La policia i l'ordre interior	(Direcció General de Seguretat) (Vigilància i seguretat) (Guàrdia Civil) (Junta superior de Policia) (Resultats)	99.809'19 8.544.157'49 10.371.735'99 587.730'04 10.301'37	19.538.795'57
j) L'organització dels serveis de l'aviació civil	(Concei) superior d'Aeronautica i Direcció General)	14.210'00	14.210'00
k) Establiment i coordinació de Centres de Construcció de construccions i Valors	(sense despeses)	-	-
l) Cooperatives, mutualitats i similis	(A la Junta de Parcel·lació)	-	-
m) Ensenyament i Recreació de la Generalitat	(sense despeses)	-	-
n) Vida interior de Catalunya	(Funcionaris administratius, Governació, Foment i Indústria) (Punts) (Despeses delegades d'ensenyament) (Institut Geogràfic i Cartogràfic) (Serveis diversos) (Resultats)	614.149'17 791.442'22 3.336.271'14 241.154'45 1.103.000'40 38.381'38	5.125.347'96
TOTAL		47.860.349'87	47.860.349'87

PLANO 1

SECRETARIA D'INSTRUCCIO I EDUCACIO DELS PUEBLS DEPENDENT DE LA CATALUNYA

Article 11 del projecte detallat	Designació de les despeses	Pesetes	Pesetes
a) Legislació penal, mercantil i processal	(Delegacions de Treball, despeses i subvencions i subsidis)	67.974'93	67.974'93
b) Ferrocarrils, canals i obres públiques en general	(Personal i material) (Carreters, cavalls, ports, etc.) (Resultats)	1.100.616'29 15.800.618'40 549.160'27	17.510.294'90
c) Regim i concessió d'aportaments del riu Ebre	(sense despeses)	-	-
d) Establiment de límits de funcions i d'indivisió d'interès general	(sense despeses)	-	-
e) Assonjaments penals i socials	(sense despeses)	-	-
f) Recaptació de tributs i monopolis de la República	(Previs de col·lectiu)	2.995.346'45	2.995.346'45
g) Legislació pinera, alpages, caça i pesca	(sense despeses)	-	-
h) Propietat literària, industrial i artística	(Registre)	184.639'00	184.639'00
i) Regim de Premsa, associacions i esportistes i reunions	(Sense despeses)	-	-
j) Drets d'apropiació	(sense despeses)	-	-
k) Reces minerals i carbons de metallis preciosos	(sense despeses)	-	-
TOTAL		20.793.245'34	20.793.245'34

	<u>Pessetes</u>
Fresons	1.328.839,02
Mines i combustibles	137.888,94
Resultes	25.537,03
T o t a l	1.492.274,99

DESPESES I SERVEIS DE CARACTER GENERAL, SEGONS L'ARTICLE 10 DEL PROJECTE D'ESTATUT.

	<u>Pessetes</u>
a) Les relacions internacionals i amb l'Església...	18.053.305,85
b) Règim aranzelari i les Duanes.....	67.079.223,82
c) L'Exèrcit, la Marina, l'Aviació militar i la defensa del país.....	681.837.170,90
d) La declaració de guerra, el restabliment de la pau, fixació de les fronteres de la República (Sense despeses).....	-----
e) Fixació dels drets constitucionals i de les condicions per a ésser espanyol (Sense despeses)...	-----
f) Les finances de la República.....	66.368.078,16
g) L'abanderament de la marina mercant i la il·luminació de les costes.....	2.223.931,13
h) El sistema fiduciari i la circulació monetària..	785.601,13
i) Correus, Telègras, cables i radiocomunicacions..	106.543.612,12
j) Les Colònies i els Protectorats.....	246.494.244,58
k) La sanitat exterior.....	845.140,92
l) Immigració, emigració, els passaports i l'extradició (Sense despeses).....	-----
Total	1.190.220.308,61

Serveis generals

Obligacions generals.....	1.041.327.524,79
Presidència del Consell de Ministres.....	10.819.228,76
Obligacions ferroviàries (deute).....	35.509.202,--
Total	1.087.655.955,55

Premis de loteries

Import d'aquestes premis.....	277.729.177,67

Resum general

Despeses i serveis generals segons l'art. 10 del Projecte d'Estatut.....	1.190.220.308,61
Altres serveis.....	1.087.655.955,55
Loteries.....	277.729.177,67
Total	2.555.605.441,83

7. INFORME SOBRE L'ESTATUT DE CATALUNYA. Part financera, per la Ponència mixta econòmica.
 Informe B dels representants de la Generalitat de Catalunya.
 Publicat íntegrament a "La Publicitat" del dia primer d'abril de 1932.

Els informes A i B són força coincidents quant a les xifres. No ho són quant a les idees.

Mentre l'informe A parla de la inexactitud de les xifres, de la seva incertesa i de l'escassetesa de temps, va introduint la idea que, malgrat tot, la implantació de l'Estatut seria una desgràcia hisendística, una catàstrofe financera.

L'informe B sembla que en calcar la part financera del projecte d'Estatut del 1919, els va semblar que demanaven massa i parlen que és fora del comès de la Ponència parlar de la forma de compensar les despeses.

L'informe B és deficient i està mancat d'empenta política; hi manquen moltes altres coses també, per exemple, un informe ben complet dels darrers anys amb tot el que ha pagat Catalunya i de la quantitat que l'Estat s'hi ha gastat, amb xifres comparatives de la resta de les províncies espanyoles, analitzant les despeses de cultura, sanitat, etc., és a dir, arribar a la formació d'un pressupost mínim regional que hauria donat la xifra mínima indispensable de què havia de gaudir la Generalitat, i, sobre aquestes xifres, mantenir una posició irreductible.

El que demana diners ha de presentar uns comptes molt ben fets i els ha de justificar encara més clarament, i tots aquells comptes de clars no en tenien res. El total d'ingressos de què disposaria la Generalitat, segons l'informe A era de 235 milions. Ara bé, si Catalunya pagava una cinquena part dels ingressos a la Hisenda espanyola, vol dir que hi aportava al voltant dels mil milions de pessetes, i semblava lògic demanar-ne 600 o 700, i la resta fins a 1.000 que servís per a cobrir els serveis centrals.

Com veurem, els catalans es comprometen a rebre només 200 o 300 milions, que era la xifra que, més o menys, el govern espanyol de la Monarquia malgastà a la poca solta i ben inútilment al Marroc. La Catalunya autònoma es comprometia a fer una Regió model·lica per aquella quantitat.

PROJECTE D'ESTATUT DE CATALUNYA

PONÈNCIA ECONÒMICA

INFORME B

DELS SENYORS RAFAEL CAMPALANS, PERE CORDINES I GUILLEM VIRGILI

En el treball d'acoblament de dades estadístiques que hem portat a terme conjuntament amb els nostres companys, hem arribat a conclusions en molta part comunes, sobre les quals no insistirem perquè ja consten a l'informe donat per ells, i, gairebé en la seva totalitat, acceptat per nosaltres. Per tant, en tot allò que no és esmentat expressament en aquest informe queda antès que hi ha coincidència. L'informe dels senyors Lara, Viñuales i Cárdenas, és el mateix que donem nosaltres, llevat els punts de pura divergència que anem a exposar.

Ens cal, de tota manera, fer constar que essent gairebé, comuns els resultats estadístics, no podem acceptar l'agrupament que n'han fet els nostres companys. Els estats primer i segon de l'Informe coincideixen amb els nostres, per bé que agrupem les dades en forma diferent. Els resultats, en fi de comptes, són els mateixos. No podem, però, acceptar els estats tercer i setè, perquè tal com després veurem, ni responen a les premisses legals sobre les quals hem d'informar, ni els resultats que ofereixen permeten una comparació com la que sembla suposar. Basta, en efecte, remarcar que el promedi d'ingressos destinats a serveis de caràcter general puja, en l'estat número 3, 1.956.723.922,75 pessetes. Si aquesta xifra s'afegeix al promedi obtingut en l'estat número 1, que puja 209.943.399,58 pessetes i al promedi obtingut en l'estat número 2, que puja 23.606.963,35 pessetes, s'arriba a una xifra que no ultrapassa la de pessetes 2.191, que no correspon al promedi d'ingressos de l'Estat, bastant superior a 3.200 milions de pessetes.

¿De que serveix, si no és per a menar a l'error i confusió, el presentar xifres tan còmputes i tan poc en relació amb la vida real del Pressupost? Falten aï sí segons es veurà, no solament els ingressos que a la resta d'Espanya hauran de produir, abans i després de l'Estatut de Catalunya, els impostos a què es refereixen els estats números 1 i 2, ans encara manquen aquells altres ingressos no enumerats a l'Estatut i que, segons l'article 18 de la Constitució, cal reservar-los a l'Estat. Per tant, la confrontació de l'estat número 3 amb l'estat número 7 no deixa saber, ni aproximadament, el resultat que produiria l'aplicació a tot Espanya del règim previst per als Estatuts de la Constitució vigent de l'Estat.

L'estat número 4, el número 5 i el número 6 han agrupat en forma diferent de l'adoptada per nosaltres una sèrie de xifres que solament

es refereixen a l'any 1930 i que, per tant, no permeten a la Comissió parlamentària de conèixer la marxa del pressupost ni en un breu període de quatre anys. A més, pel procediment d'agrupament adoptat, tan diferent del nostre, no podem precisar on és ni en què consisteix la diferència que trobem entre el resultat total d'aquestes xifres i el que obtenim nosaltres, encara que ens limitem a l'any 1930.

Ens ha semblat que s'illustrava més el coneixement de l'assumpte per a la Comissió parlamentària presentant les dades referents a quatre anys i traient les diferències en cada un d'aquesta quatre anys i en el promedi que resulta de llur comparació. Com a conseqüència condrà veure la Comissió que no és just, quan es tracta de fonamentar un acord de llarga durada, prendre els resultats d'un sol any, que per altra banda, com l'any 1930; és de liquidació excepcional. En el subdit any les despeses foren relativament reduïdes perquè la refosa dels pressupostos extraordinari i ordinari, per esgotament dels recursos del primer, produïa una suma menor que en els anys anteriors, i perquè, encara, el règim transitori de la segona Dictadura no permeté de poder formular un nou pressupost extraordinari que suplis aquelles deficiències, ni augmentar l'ordinari en les quantitats necessàries.

Seguint aquest criteri, encara hauria estat millor partir dels resultats de l'any 1931, en què molts ingressos han decaït i les despeses que podríem anomenar estatutàries han augmentat. ¿Per què, doncs, si cal triar un sol any, no s'ha optat per l'any 1931, el resum estadístic del qual, quant a recaptació i pagaments, ha estat ja publicat per la Intervenció General de l'Administració de l'Estat? Als sotassegnats els ha semblat més lògic d'oferir els resultats dels quatre anys esmentats, per tal que, coneguts de tots, la Comissió parlamentària pugui resoldre amb un coneixement més complet de la matèria.

Fetes aquestes remarques, de caràcter general, anem a puntualitzar en els apartats següents, l'explicació del nostre dissenyament:

Primer.- Els signants dissenteixen dels altres companys a considerar impropedent ajuntar a l'informe un càlcul incomplet de los despeses i dels ingressos de l'Estat. Això fóra convenient, i àdhuc necessari, dintre el règim de l'Estatut, abans de promulgar-se la Constitució. En efecte, el paràgraf n) de l'article 13 de l'Estatut deia que les matèries concernents exclusivament a la vida interior de Catalunya, sobre les quals no tingui reservada la legislació, o la legislació i l'execució, el Poder de la República, correspondrien exclusivament a la Generalitat de Catalunya, no solament quant a la legislació, ans encara quant a l'execució directa. Podia, per tant, subornar-se que els tributs no reservats a l'Estat en l'article 19 havien d'ésser atribuïts a la Hisenda de la Generalitat, i això feia necessari calcular si els ingressos atribuïts a l'Estat eren o no suficients per a cobrir les despeses que eren del seu compte.

Però l'article 18 de la Constitució l'ha derogat, i els sotassegnats no es creuen autoritzats, ni tan sols a títol d'informació, per a presentar estadístiques, no solament innecessàries, sinó susceptibles d'una interpretació equivocada.

"Totes les matèries que no siguin explícitament reconegudes en el seu Estatut a la regió autònoma es reputaran pròpies de la comunitat de l'Estat", diu l'article 18 de la Constitució. Per tant, l'article 19 de l'Estatut cal interpretar-lo constitucionalment en el sentit que correspon al pressupost de l'Estat, no solament els ingressos del dit article 19 expressament reservats, sinó tots els altres que no hagin estat especialment atribuïts a la Generalitat. No és lícit, per tant, presentar estadístiques incompletes, perquè no comprenen tots els recursos del Pressupost no atribuïts expressament a la Generalitat, nota pretextos del que digui un article de l'Estatut que ha estat modificat en el seu contingut per l'article 18 de la Constitució.

Segon.- Dissenteixen, així mateix, els sotassegnats de la resta dels seus companys a considerar que, en apreciar les despeses de la Generalitat de Catalunya, no solament cal tenir en compte els serveis comuns en l'article 13 de l'Estatut, ans encara cal tenir en compte les despeses que ocasionarà a la Generalitat, la funció executiva en les matèries comunes en l'article 11, com també totes les altres que, directament o indirectament, hagi de fer per tal d'acomplir el seu comès en els altres serveis que incidentalment li siguin conferits. Efectivament, les despeses que els organismes generals de l'Estat i l'Administració central, i ni abans ni després del règim estatutari podran confondre's amb els que compleixi la Generalitat per a l'execució dels serveis. No es comprendria, per exemple, que el Congrés fes una liquidació especial de les despeses que corresponen a un territori i estatuari per a l'elaboració d'una llei general aplicable a tot el territori de la República.

Tercer.- Entenen els sotassegnats que el règim de classes passives haurà d'ésser en territori estatuari eminentment pràctic. No es comprendria que en un mateix territori hi hagués una organització per a les classes passives que derivessin llurs drets de serveis prestats a l'Estat i una altra organització de classes passives els drets de la qual emanessin de la funció de la Generalitat. Per aquesta raó consideren que en el territori de l'Estatut una sola organització haurà de comprendre totes les classes passives domiciliades en aquell territori, tant si provenen de serveis de la Generalitat. A aquest fi es prendrà com a punt de partida el domicili en el dia en què començà a regir l'Estatut i en endavant cada any es farà una nova liquidació.

Entre les despeses per obligacions generals de l'Estat hi ha un promedi de 14.026.153,34 pessetes pagades per classes passives domiciliades a Catalunya. Tots els anys hauria de fer-se una nova liqui-

dació d'aquesta petida, descarregant-ne les baixes per morts o per trasllat de domicili a territori no estatuari i carregant les altes per trasllat de domicili a territori estatuari, i les noves declaracions de drets passius a favor de funcionaris caldria fer-se mitjançant liquidació i repartiment de la càrrega entre l'Estat i la Generalitat, segons el procediment vigent en la legislació provincial.

Quart.- Els cotasignats creuen que es facilita el treball de la Comissió parlamentària, sense perjudicar-lo, pel caràcter de simple informe d'aquest treball, agrupant els ingressos que, segons l'Estatut, calgui traspassar a la Generalitat de Catalunya, els quals, incloent la totalitat de l'impost del Timbre, pujarien 309.356.651,05 pessetes, en la forma següent: Un primer grup que comprèn la contribució territorial, la industrial i l'impost de drets reals i els productes de mina, vint per cent de propis, deu per cent d'aprofitaments forestals, deu per cent de Pesos i Mesures i cinc per cent d'administració i cobrança, produeix un promedi anual, calculat sobre els anys 1927, 1928, 1929 i 1930 de pessetes 134.242.410,72 (Quadro I de l'informe B). Un segon grup, que comprèn utilitats i Timbre, dóna un promedi anual de 155.406.275,99 pessetes (Quadros III i IV d'aquest informe). Un tercer grup, que comprèn els arbitris imposts següents: Despeses d'inspecció de ferrocarrils, Inspecció d'Assegurances, Enlluminat, Patents d'automòbils i Consums, dóna un promedi anual de 19.707.964,35 pessetes. (Quadro cinquè d'aquest informe B).

Amb el mateix fi fan constar que, segons el projecte d'Estatut presentat per la Generalitat, l'Estat paga actualment per serveis de l'Estatut quantitats el promedi de les quals puja anualment 92.089.298,16 pessetes. (Quadro VI d'aquest informe B.)

Per tant, deduits dels ingressos del primer grup les baixes que es fan per pagaments a participants, segons resulta detallat al quadro II d'aquest informe B, deixen un promedi líquid anual de 119.406.155,10 pessetes. (Quadro VII d'aquest informe B.) Entre aquests ingressos líquids i les despeses que es transfereixen a la Generalitat hi ha, doncs, una diferència a favor dels primers que es promedia en pessetes 27.316.821,94. (Quadro VII.)

Cinquè.- Tal com es reconeix en l'informe A, les despeses que l'Estat paga a Catalunya per serveis de l'Estatut són evidentment inferiors a les que haurà de pagar la Generalitat per al manteniment dels serveis transferits. Ultra les causes de disparitat fixades en el dictamen, cal tenir en compte que en l'Administració central es fan subhstes de grans masses de materials que es distribueixen després per tot el territori de la Península, i que són moltes el contractistes amb domicili a Madrid per als efectes de pagament dels contractes d'obres fetes a les províncies.

Per altra banda, l'Administració central comprèn serveis que irradien llur acció al territori de l'Estatut, sense que l'Estat pa-

gui a Catalunya, actualment, res per aquests conceptes. La Generalitat haurà de suplir aquesta deficiència i, donat el sistema tancat d'Hisenda que la Constitució ha reservat a la Generalitat, posat que li limita els seus ingressos i reserva el total restant a la Hisenda de l'Estat, si no se li concedeixen recursos adequats a tal fi, no podent no crear de nous, no podrà atendre la seva realització.

A remarcar, així mateix, que el Pressupost anual irradia els seus efectes a la Península, segons una proporcionalitat que varia tot: els anys. Cap any, estudiat isoladament, no pot considerar-se com a reflex exacte de la distribució territorial del Pressupost. Hi ha un gran nombre d'obres i serveis que transitivament canvien en la seva distribució territorial, d'on resulta que moltes consignacions que, si es prengué un promedi d'un gran nombre d'anys, irradiarien els seus efectes benèfics en el territori estatuari, no tenen en el Pressupost actual una consignació proporcionada que produïxi els seus efectes al territori de l'Estatut.

Finalment, les noves orientacions de la Hisenda de l'Estat ocasionen una proporcionalitat diferent entre els serveis que podríem dir-ne estatuaris i als no estatuaris, tot aplicant aquesta distinció a tot el territori de l'Estat. En el Pressupost de l'any 1929, que es pren com a terme de comparació, per ésser el més ben dotat entre els del darrer quaternari, les despeses no estatuaris pujaren 2.425.936.402,84 pessetes i els serveis estatuaris tingueren consignacions per valor de pessetes 994.167.622,64. En canvi, en el Pressupost presentat a les Corts Constituents per a l'any 1932, les despeses no estatuaris tenen consignacions per un total de 2.631.049.226,60 pessetes, i les despeses estatuaris sumen un total de 1.538.613.052,45 pessetes. (Quadro VII d'aquest informe B.) D'això en resulta que si en comptes de prendre com a terme de comparació l'any 1929, es prengué l'any 1932, d'acord amb el nou Pressupost la participació fóra radicalment diferent, car augmenten gairebé del doble les despeses de servades per a la Generalitat, proporció que evidentment no existeix quan es comparen els ingressos de l'any 1929 amb els previstos per a l'any 1932.

Sisè.- Les consideracions exposades en l'apartat anterior han induït els signants a una interpretació numèrica que, amb tot i ésser deficients, és la sola que pot fonamentar-se en una realitat. S'ha pres per una part el grup de consignacions del Pressupost de l'Estat, amb les quals s'atén a serveis que irradien la seva acció a Catalunya sense determinar-hi despeses. Pugen en la seva totalitat 51.994.430 pessetes, i, essent la població de Catalunya l'onze per cent de la població total d'Espanya, s'ha pres l'11 per 100 d'aquella quantitat i s'ha obtingut així una participació de 5.771.604 pessetes, que cal concedir a la Generalitat perquè per la seva banda ompli el buit que en la seva Hisenda hauria de produir el no poder comptar amb una participació proporcionada a la: que podríem dir-ne despeses generals

dels serveis que se li transfereixen. (Cuadro II de l'informe nostre 8.)

Hi ha, per altra banda, consignacions que transitoriament no s'apliquen a Catalunya en la proporció deguda pel cens de població i que es refereixen a serveis que l'Estat transfereix a la Generalitat. Perquè totes aquestes consignacions s'apliquessin en un onze per cent a Catalunya caldria afegir al que actualment es destina d'aquestes, al territori de l'Estatut, la quantitat de 21.543.887 pessetes, segons es despren del cuadro IX d'aquest informe.

En resum: es parteix en aquesta proposta del principi que si és defensable que els pobles contribueixin a les despeses comunes segons llur riquesa, ho és encara més que l'Estat presti els seus serveis a tots els ciutadans d'un país en una mateixa proporció, cobrint tot quan es tracta dels serveis que en podem dir de civilitat, com ho són els compresos en l'Estatut. Segons el promedi que resulta dels anys 1927, 1928, 1929 i 1930, Catalunya contribueix en la proporció següent a eixugar les càrregues de l'Estat amb l'11,32 per 100 de la contribució territorial; el 26,15 per 100 de la industrial; amb el 22,12 per 100 d'utilitat; el 18,93 per 100 de Drets reals; el 20,50 per 100 del Timbre, i el 30,28 per 100 de l'Enllumenat. No sembla, doncs, excessiu que a qui contribueixi a eixugar les càrregues de l'Estat en aquestes proporcions, se li prestin serveis per l'11 per 100 del total dels serveis de l'Estat, amb la qual cosa, amb tot i la seva major contribució, se li posa, quant als serveis, en un règim d'igualtat.

Es cert que els serveis d'ordre públic li ocasionen a l'Estat a Catalunya despeses superiors a l'11 per cent del total. Però això es comprèn perfectament, perquè els susdits serveis no es presten ni es poden prestar en la mateixa proporció a tot arreu, car llur major part ocasionen despeses que solament es paguen a les grans capitals. Un milió d'habitants distribuïts pel camp no exigeixen per a la conservació de l'ordre públic el mateix que un milió d'habitants agrupats en una ciutat, per la qual cosa territoris on es troben enclavats des ciutats com Madrid, Barcelona, València i Sevilla, exigeixen per a la conservació de l'ordre públic molt més del que exigeix la conservació a la resta de l'Estat.

No totes les deficiències s'esmenen així, car n'hi ha prou amb recordar les causes de diferenciació que abans han estat esmentades per comprendre-ho. Solament la transformació que s'introdueix pel Pressupost en discussió per a 1932 exigiria una correcció total de les xifres en proporció molt més gran que la representada per aquestes dues correccions que es proposen. Tot amb tot, no estant encara aprovat el Pressupost, és materialment impossible als signants calcular els efectes que la seva aprovació haurà de produir en el règim econòmic de l'Estatut.

Sotò.- Reultat de tot l'exposat en els apartats quart, cinquè i sisè d'aquest informe 8 que les despeses transferides a la Generalitat es compensen amb els ingressos compresos en el grup primer de la classificació que ha estat feta en l'apartat quart d'aquest informe. Resultant, la diferència a favor dels ingressos, fet constar el final del sudit apartat quart, resta prou compensada, amb escreix mitjançant l'atribució a la Generalitat d'aqueixos 11 per 100 rebuats en l'anertat sisè d'aquest informe.

Resulta fora d'aquesta compensació els productes d'Utilitats i Timbre, que, segons el Projecte d'Estatut que, segons el Projecte d'Estatut, formen part del seu sistema econòmic, ultra els ingressos com rebus en el cuadro V d'aquest informe.

En el sistema mitjançant el qual la Hisenda de la Generalitat haurà de compensar l'absorció d'aquests impostos, no sembla pas que ho pugui determinar la Ponència tècnica sense excedir-se del seu començament.

Aquest és l'informe dels sotscrits, que s'han limitat al simple comentari de les dades estadístiques tretes dels llibres d'Intervenció de l'Estat, que els han estat oferts amb la més gran facilitat, i a sortir amb previsions racionals les deficiències inevitables de tota estadística de la naturalesa de les que són compreses en aquest treball.

No s'han atrevit a portar més endavant llurs conclusions, perquè s'ha cregut que el començament de la Ponència tècnica havia de limitar-se a informar sobre les probables conseqüències econòmiques del títol IV del Projecte d'Estatut. No obstant, li serà fàcil a la Comissió parlamentària de traduir en la redacció de l'articulat del Projecte les conseqüències d'aquest informe, per a la qual cosa, si la Comissió ho creu convenient, els sotscrits es posen a la seva disposició.

Madrid, 24 de març de 1932.

Rafael Com alens, Pere Coromines, Guillem Virgili.

100.00

Año	5% de plusía a las 31 de octubre	20% plusía a las 31 de octubre	10% plusía a las 31 de octubre	10% plusía a las 31 de octubre	20% plusía a las 31 de octubre	10% plusía a las 31 de octubre	10% plusía a las 31 de octubre	10% plusía a las 31 de octubre
1927	607,917.104	3.273.749.255	-	2.151.776.100	1.575.765.777	321.399.181	11.021.230.457	14.035.235.150
1928	581.305.100	3.269.200.955	-	2.059.157.100	9.272.262.729	339.571.420	14.045.539.168	15.045.539.168
1929	552.954.155	3.337.113.008	195.728.190	2.113.848.904	9.460.971.166	233.810.504	15.129.749.837	15.359.274.739
1930	580.330.051	3.779.021.444	180.681.449	2.113.848.904	8.523.457.168	170.874.133	15.359.274.739	15.359.274.739
Total	2.579.899.490	13.630.814.712	337.410.289	8.447.623.198	33.263.338.764	1.115.935.776	59.345.202.441	59.345.202.441
Proble	644.974.772	3.427.703.163	91.852.157	2.111.905.977	8.300.934.771	278.983.904	14.035.235.150	14.035.235.150

Proble por partición.
1927-1930

Año	Forestal	Industrial	Derechos	Impuestos	20% de plusía	10% de plusía forestal	10% de plusía forestal	5% de plusía forestal	TOTAL
1927	37.865.613.177	46.730.056.102	41.455.216.176	879.435.444	50.092.150	66.426.193	15.338.113	2.257.322.199	132.329.52
1928	43.465.945.64	46.826.314.150	37.010.903.150	747.385.177	47.991.28	55.008.164	31.740.555	2.044.061.52	111.879.10
1929	43.576.542.89	48.455.012.35	39.111.099.191	739.305.443	77.085.42	77.676.59	35.915.00	3.145.082.43	133.372.61
1930	43.972.119.03	48.335.506.60	41.083.110.49	777.265.448	92.268.92	86.029.82	39.915.01	3.055.192.57	137.337.39
Total	169.780.250.50	190.399.689.150	162.604.265.03	3.197.973.112	225.468.113	281.939.160	124.303.169	11.302.703.11	536.939.54
Proble	42.195.052.63	47.529.672.739	40.551.001.25	799.493.198	59.852.00	71.461.90	31.077.18	2.255.871.18	134.242.64

Ingresos que se ingresan a la Generalitat de Catalunya.

ORDEN

4-450/10

1927	59,949,249.49	2,038,434.08	1,038,708.59	1,917,450.90	65,028,960.94
1928	71,565,465.06	1,618,434.96	850,580.51	1,627,428.39	75,691,909.26
1929	82,447,276.25	1,708,487.94	835,673.58	1,578,584.63	86,570,021.80
1930	85,341,313.61	2,318,407.19	939,094.69	1,508,579.78	90,709,395.25
T o t a l	299,823,407.14	7,683,762.05	3,743,055.37	6,740,543.52	317,990,266.25
1919	74,955,851.10	1,920,940.73	895,763.94	1,695,010.98	79,497,566.56

Ingresos que se reciben por utilidades

IV 1933

4-450/10

Conceto	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona	T o t a l
I.- Tribuna	22,643,738.10	1,279,325.25	916,598.25	1,450,397.50	26,496,541.10
II.- Licencias, documentos y quitas	668,672.90	90,804.65	51,345.70	73,812.95	880,635.30
III.- Cartas, negociacion de valores, bases y pagamentos a 1º Este.	19,632,215.02	387,633.62	219,878.78	337,328.06	20,597,119.68
IV.- Concursos y telegramas	14,871,179.93	1,200,164.25	826,627.89	1,191,139.29	18,197,118.36
V.- Operaciones de bolsa y credits	913,577.90	2,950.20	1,399.60	2,297.10	920,644.20
VI.- Ingresos en efectivo	8,350,591.04	201,744.24	120,530.57	223,705.06	8,906,541.31
T o t a l	67,305,993.69	3,178,232.41	2,176,808.77	3,298,674.56	75,909,109.43

Ingresos que se reciben por tribuna de 1929

QUADRE III

9450-10

1927	14,204,475.93	4,003,419.01	18,881,851.79	30,153,907.20	14,503,540.04	880,717.19	18,500.00	2,519,503.07	3,224,255.65	82,431,259.55
1928	15,067,632.47	3,332,333.21	19,894,112.28	31,957,092.93	15,391,562.43	929,113.40	17,500.00	2,544,869.30	3,003,416.62	91,853,725.23
1929	16,403,544.30	3,442,320.93	21,632,646.32	31,245,568.43	16,456,916.88	724,785.03	1,275,206.34	2,328,707.18	3,648,441.11	99,322,237.27
1930	16,535,307.62	3,649,739.90	20,436,571.94	21,005,527.43	16,519,127.62	571,890.83	1,455,928.08	2,894,356.13	3,633,930.22	93,399,879.52
Total	62,827,471.93	14,467,912.14	80,752,193.72	116,452,196.40	63,598,127.52	2,905,507.45	2,777,295.72	10,182,504.98	14,439,943.61	368,357,393.16
Proy 1931	15,703,257.99	3,816,578.03	20,589,545.93	23,313,045.64	15,760,539.74	726,376.92	694,322.00	2,635,926.24	3,534,035.96	92,019,203.48

Deposits made to Collections per Service de l'Establ.

TABLE VI

9450-10

1927	55,500.00	134,341.59	31,904.48	8,431,315.31	2,322,529.02	12,158,334.48	76,832.74	69,990.18	11,545,320.58
1928	70,639.00	134,692.05	51,907.16	8,789,583.12	12,158,334.48	76,832.74	76,832.74	76,832.74	21,287,919.19
1929	36,450.00	129,485.50	25,637.55	9,300,057.82	12,830,728.88	21,550.37	17,625.53	21,550.37	22,312,919.42
1930	28,015.00	127,249.72	7,123.10	10,293,104.08	13,693,051.02	17,625.53	17,625.53	17,625.53	24,175,193.23
Total	191,703.00	540,769.45	116,577.53	35,917,090.31	40,979,728.40	185,049.66	46,812.16	46,812.16	78,831,987.42
Proy 1931	47,325.75	132,692.34	23,119.39	8,934,272.57	10,244,342.10	46,812.16	46,812.16	46,812.16	19,107,044.35

Ingressos no consignats ee els quadres anteriors.

TABLE V

070547

QUADRE VIII

COMPARACIO ENTRE LES DESPESES NO ESTATUTARIES I LES ESTATUTARIES

DESESES NO ESTATUTARIES	1929	1932
Obligacions generals, Deute i Classes Passives.....	1.003.504.985,71	1.197.122.992,19
Càrregues financeres, patronat Turisme.....	•	1.375.312,50
Assumptes exteriors, Obra Pia, Assemblau Nacional.....	20.229.304,14	19.667.131,73
Junta de destins públics.....	217.600,00	145.193,50
Exèrcit i Marina.....	522.714.073,77	•
Obligacions eclesiàstiques.....	65.564.352,48	612.655.895,67
Sanitat exterior.....	1.098.880,00	364.125,--
Comunicacions.....	108.659.523,00	139.366.739,41
Ministerie d'Agricultura, Foment Hisenda.....	9.183.698,00	12.422.315,--
Despeses contribucions, Moneda i Timbre.....	4.821.560,--	5.425.167,10
Idem. repressió contraban, carra biners, contribucions indirectes Participació Corporacions i Loteries.....	106.756.175,50	105.984.785,25
Marroc.....	298.350.000,--	317.267.000,--
Possessions d'Àfrica.....	260.142.869,42	172.960.129,51
Obligacions a extinguir àdhuc eclesiàstiques.....	3.363.274,82	4.534.141,17
	21.330.026,--	41.758.398,47
TOTAL de despeses no estatutàries.....	2.425.436.402,84	2.631.049.226,50
PRESSUPOST TOTAL sense obligacions ferroviàries.....	3.370.104.025,48	4.169.662.278,95
RESTA per a despeses estatutàries.....	994.167.622,64	1.538.613.052,45

Quadre I	Quadre II	Ingressos líquids	Quadre IV	Diferència entre ingressos i despeses
1927.....	13.951.230'67	119.378.283'25	89.431.259'56	29.947.023'70
1928.....	14.998.539'58	116.973.598'43	97.803.725'23	23.119.081'20
1929.....	15.039.149'67	120.233.469'74	99.592.298'27	20.531.131'47
1930.....	15.359.274'39	122.033.121'08	80.359.879'62	35.679.241'46
Total.....	59.345.202'41	477.624.440'50	399.357.152'57	109.257.287'93
Previg.....	14.895.300'60	119.408.110'12	92.029.298'15	27.318.821'96

QUADRE VII
Diferència entre ingressos i despeses.

QUADRO IX

GRUP DE DESPESSES	Consignacions sense participació per a Catalunya	Consignacions sense participació a completar per a igualar la participació	Consignacions a completar per a igualar la participació
Assumptes exteriors.....	---	52.000	52.000
Justícia.....	5.666.445,45	472.579	472.579
Foment.....	15.234.246,-	10.223.888	10.223.888
Governació.....	13.307.445,37	1.736.108	1.736.108
Instrucció Pública.....	3.752.771,82	5.507.649	5.507.649
Treball.....	6.281.963,63	1.160.537	1.160.537
Economia.....	2.448.845,65	683.326	683.326
Hisenda.....	1.590.999,09	689.218	689.218
Despeses de Contribucions.....	2.903.081,81	444.748	444.748
Obligacions a extinguir.....	74.000,-	627.881	627.881
Presidència.....	217.600,-	----	----
Tribunal de la Hisenda.....	1.091.818,18	----	----
TOTAL de despeses sense participació..	52.459.127,-	----	----
El per 100 sobre les mateixes.....	5.771.604,-	----	----
QUANTITAT per a completar l'onze per 100.....	----	21.597.684	21.597.684

8. Dades remeses pel Ministeri de Finances a la Comissió parlamentària de l'Estatut, en relació al dictamen del Títol IV, part financera de l'Estatut de Catalunya (abril de 1932)

El dictamen del Títol IV de l'Estatut fou bastant complicat i llarg, tant és així que arribà a fer perdre la paciència als catalans convinguts que el mateix Govern es dedicava a fer obstrucció al projecte. Pius s'ha arribat a parlar d'una conferència telefònica d'en Macià i l'Alcalà Zamora, en la qual aquell esmentà que la República havia traït Catalunya. Manca saber si això va ser veritat. La nostra opinió és que, malgrat el retard amb què s'inicià al Parlament la discussió de l'Estatut, no es pot parlar d'obstrucció per part del Govern. Cal considerar, simplement, que la Constitució no fou aprovada fins a les primeries del desembre de 1931, que immediatament es nomenà el president de la República i el primer Govern constituïcional, que el primer trimestre de 1932 fou destinat fonamentalment als problemes fiscals i pressupostaris i que les Corts ja tingueren prou feina amb tot això; és lògic que no poguessin fer gran cosa amb els projectes que es presentaren tot seguit: l'Estatut i la Reforma Agrària.

Una part del mes de març i del mes d'abril es destinaren a dictaminar la part financera de l'Estatut, que tenia unes certes complicacions. En primer lloc, calgué esperar els informes A i B de la Ponència Econòmica Mixta, que foren lliurats, com hem vist, els darrers dies del març de 1932. Foren lliurats a la Comissió de l'Estatut el qual, seguint un precepte reglamentari, ho envia tot a la Comissió de Pressupostos, i aquesta demanà més informació al Ministeri, en forma de preguntes.

La Comissió envia el text de les preguntes al Ministeri, el qual va tornar-li la resposta durant el mes d'abril; el document ministerial no porta data, però devia ser força avançat el mes d'abril. Ja que hem de tenir en compte que a mitjan abril les Corts feren unes petites vacances.

Aquest informe del Ministeri, responen les catorze preguntes de la Comissió de Pressupostos, té una forma similar al desenvolupament de les notes anteriors, però amb més riquesa de dades i més ben elaborades, i es basa essencialment en els Pressupostos del 1931, rectificats amb els increments corresponents al 1932, i també fent protestes de confusions, dubtes, inexactituds, etc. En essència, no diu gran cosa més del que diuen els altres informes.

Aquesta nota no fou publicada per la premsa. En línies generals, s'arriba a la conclusió que els impostos que restarien en poder de la Generalitat, d'acord amb el projecte, sumarien 228 milions i els serveis traspassats a la Generalitat representarien un cost de 79 milions de pessetes. Per tant, es dedueix que la Hisenda "hi perdria" res menys que 159 milions.

DAIOS REMISSIONOS POR EL MINISTERIO DE HACIENDA RELATIVOS AL TITULO
IV DEL ESTATUTO DE CATALUÑA.

PROYECTO DE ESTATUTO DE CATALUÑA

Datos solicitados por la Comisión de Presupuestos.

Advertencia preliminar: Los datos relativos a la probable recaudación por los diferentes conceptos del presupuesto de ingresos afectados por el Estatuto, tanto en la parte que se refiere a la Hacienda del Estado como a la Hacienda de la Generalidad, se han hallado en la forma y siguiendo el procedimiento que se expresa al contestar la pregunta 14. La falta de coincidencia entre los datos que se consignan en el cuadro núm. 6, que es el sintético, y los que constan en los cuadros núms. 1 al 4, se explica porque los datos parciales que figuran en cada uno de esos cuadros se han deducido, bien teniendo presente el importe de documentos cobratorios o bien el resultado de medias aritméticas de años anteriores. En el primero de los casos o, por mejor decir, cuando se ha seguido el primero de los procedimientos indicados, como ocurre en la contribución territorial, no han actuado en los cálculos de previsión para 1932 los factores de recaudación accidental, alza por comprobación y resultados que el cuadro núm. 6 se han tenido presentes, y cuando se ha seguido el segundo procedimiento (medias aritméticas de años anteriores), se ha prescindido de calcular directamente la probable recaudación en 1932, habida cuenta de las reformas tributarias. Las diferencias son, sin embargo, poco considerables y están suficientemente explicadas por los motivos expuestos. Se ha preferido mantenerlas, con esta explicación, para facilitar la comprobación y ofrecer mayores facilidades de estudio, pero se insiste en la advertencia de que el juicio de conjunto se ha de formar más acertadamente teniendo en consideración los datos sintéticos que se designan en el cuadro núm. 6.

1ª Rústica.— Contribución que han de pagar en 1932, con inclusión de los recargos, y contribución que deberán pagar en las provincias, cuando se haga el Catastro, sirviendo para el cálculo el aumento que han tenido otras provincias en España de cultivos análogos.

Esta pregunta tiene dos partes. Refiérase la primera a la probable recaudación en 1932, que, según el cuadro núm. 1, se fija en 17.046.538 pesetas. La diferencia que se observa entre este dato y los que aparecen en el estado núm. 6, puede decirse que obedece, según la explicación genérica que antecede, al diverso procedimiento seguido para determinar los ingresos según recaudación o según documentos cobratorios, pues así como es indudable que los resultados de aquella, en cuanto a Resultas, aparecen reunidos en las cuentas de Rentas públicas, también lo es que no se cobra en cada año la totalidad de los documentos cobratorios respectivos.

La segunda parte de esta pregunta no puede ser contestada porque no es dable predecir cuál será el aumento en la contribución territorial en Cataluña que llevará consigo la formación del Catastro.

Con valor meramente indicativo se puede indicar que el promedio del alza obtenida en los términos catastrados en relación con el importe de la riqueza amillarada, ha sido del 108 por 100. Por tanto, si a la cifra total de la contribución por Rústica y Pecuaria amillarada se le aumenta su 108 por 100, resultaría que el importe de esta contribución en Cataluña sería de 37.120.799. Es preciso admitir en esta cifra un gran margen de error por las especiales condiciones de la riqueza territorial en Cataluña y porque dentro de las provincias catastradas los promedios de aumento han sido muy varios.

2ª Cálculo del aumento que ha de tener la contribución sobre Rústica por cambio de cultivo de secano a regadío en las cuatro provincias en los terrenos exceptuados los diez primeros años del aumento de contribución.

El Ministerio de Hacienda carece de elementos para hacer este cálculo, que acaso pueda hacer el de Agricultura atendiendo a los datos que en él existen sobre planes de riego, organización de cultivos, etc. El aumento de la contribución por este concepto sería, desde luego, muy considerable.

3ª Contribución Urbana que han de pagar en 1932, con inclusión de los recargos.

El importe de esta contribución se fija en el cuadro núm. 2 en 26.256.668 pesetas. No está incluido en esta cifra el importe de las cuotas y del recargo del 16 por 100 de Zona de Ensanche en la parte que corresponde a los Ayuntamientos. Es de prever un considerable aumento en la recaudación por este concepto, como consecuencia de los trabajos de comprobación y revisión de los registros fiscales que actualmente se practican.

4ª Contribución que han de satisfacer las Zonas de Ensanche acogidas a la ley especial en las provincias catalanas.

Se fija el importe de esta contribución en el cuadro núm. 3 en 19.080.393 pesetas. Su aumento se puede considerar también como cierto por las mismas razones expuestas al contestar la pregunta anterior.

5ª Contribución Industrial y de Comercio en 1932, con inclusión de recargos.

El Ministerio de Hacienda no puede disponer de más datos con respecto de esta contribución que los que resultan de la recaudación respectiva, pues no existe aquí la unidad de documentos cobratorios que

en el régimen de amillaramiento es propio de la contribución Territorial. En el estado número 6 consta el detalle de la recaudación probable por este concepto en Cataluña, excluidos los recargos municipales; esta recaudación asciende a 57.498.489 pesetas. El de los recargos es de pesetas 18.159.166, que, sumados al importe de las cuotas dan un total de 75.657.655 pesetas.

68 Importe de la contribución de las Utilidades de la riqueza mobiliaria que ha de ser concertada.

Respecto de este punto se establece en el artículo 20 del dictamen las bases del Concierto, que no es posible precisar porque se refieren al último quinquenio, en el que está comprendido el año 1931 del que no se tienen aún datos exactos por provincias y porque, además, se refiere a una cuota adicional variable que no es posible calcular ni aun aproximadamente. Si se hubiera de tomar como base del concierto la recaudación obtenida en los años 1927 a 1930 (se excluye el 26 porque el ejercicio económico no coincidió en él con el año natural), la cantidad a concertar sería de 78.962.742,81 pesetas.

79 Importe del canon de superficie y del impuesto establecido sobre las explotaciones mineras; el 20 por 100 de Propios, el 10 por 100 de Aprovechamientos forestales; el 10 por 100 de Pesas y Medidas y el 5 por 100 de Administración y cobranza y la participación del 53 por 100 en el impuesto del Timbre.

La recaudación probable en 1932 por los conceptos de canon de superficie y canon de explotación asciende, respectivamente, a 592.693 y 185.087 pesetas. Adoptando para determinarlas el procedimiento de medias aritméticas, estas cifras quedarían fijadas en 743.358,51 y en 189.055,65.

La recaudación por los demás conceptos a que se refiere esta pregunta se fija en los cuadros números 4 y 5. El 53 por 100 de la probable recaudación por Timbre en Cataluña durante el año 1932 fijado en la forma que se explica el contestar la pregunta número 14, sería de 45.633.481,49 pesetas. Tomando esta cifra sobre el promedio del quinquenio que figura en el cuadro número 5, el importe de dicho 53 por 100 sería de pesetas 41.601.600.

82 Impuesto del Timbre recaudado en Cataluña que no se refiere a Correos, Telégrafos y Enseñanza.

No es posible determinar esta cifra con relación al año 1932 por el carácter extremadamente eventual de la recaudación por los conceptos a que se refiere. La media aritmética referente a ella que se deduce del cuadro número 5 es de pesetas 45.894.240.

98 Importe de todos los premios de recaudación de todas las contribuciones, impuestos y arbitrios que el Estado español debe percibir en Cataluña.

De lo establecido en el artículo 18 del dictamen de la Comisión resulta que la Generalidad de Cataluña ha de cobrar la contribución Territorial y la Industrial, que son aquellas en que los premios de cobranza por recaudación tienen verdadera importancia. No habrá, por consiguiente, lugar a abonárselos porque no actuará como recaudadora de la Hacienda de la República. De las demás contribuciones e impuestos, no sometidos al régimen de arrendamiento o monopolio que cobrará la Hacienda de la República en Cataluña, sólo tiene importancia la Patente Nacional de Automóviles, por la que se obtendrá en 1932 una recaudación probable de 13.700.000 pesetas. El premio de cobranza sobre esta cifra varía según las diferentes Zonas y no es posible determinarle "a priori". Suponiendo que su importe medio fuera el 2 por 100, los ingresos que por este concepto obtendría la Generalidad serían, aproximadamente, de 260.000 pesetas.

108 Valor nominal de los derechos del Estado en territorio catalán relativos a Minas, incluso su tributación, aguas, caza y pesca, bienes de uso público y los que están destinados a algún servicio público o al fomento de la riqueza nacional, excepto los que se hallen afectos a funciones cuyo ejercicio se haya reservado al Gobierno de la República Española.

La parte de esta pregunta que se refiere a impuestos mineros ha quedado contestada al darla respecto a la séptima. Respecto de los demás particulares que esta pregunta comprende, el Ministerio de Hacienda carece de elementos para responderla, porque se refiere a extractos que no son de su competencia.

En relación con la riqueza minera de Cataluña conviene distinguir el valor de las minas reservadas al Estado, de las que debe haber arrendadas en el Ministerio de Agricultura, del que puedan tener las concedidas. Como concesiones se hacen a perpetuidad, mediante el pago del canon de superficie, no se puede estimar que el valor de esas minas represente un capital efectivo para el Estado que deba ser considerado como tal al ser cedido a la Generalidad que, en relación con las minas concedidas no podrá hacer más que cobrar los impuestos. Su capitalización conduciría a resultados erróneos atendida, además, la situación muy diversa de las distintas Empresas. Merece particular mención por lo que a este extremo se refiere, la existencia en Cataluña de importantísimos yacimientos de sales potásicas, cuya producción aumentará rápidamente, que constituyen un principalísimo elemento de la riqueza de aquella región. También se ha de tener presente la existencia en Cataluña de explotaciones carboníferas que representan una producción de unas 12.000 toneladas al año con un valor de 4.200.000 pesetas.

11.- Valor aproximado de los ferrocarriles que han de revertir al Estado y de los canales, puertos, carreteras, obras hidráulicas, alumbrado de costas, edificios públicos, centro de enseñanza y bienes que sean del Estado o hayan de serlo en lo futuro y estén enclavados en las cuatro provincias.

El Ministerio de Hacienda carece en absoluto de datos y antecedentes para contestar esta pregunta, porque no existe un inventario en que se detalle el valor de los bienes de dominio público tal como se definen en el artículo 339 del Código civil. El Ministerio de Fomento o por mejor decir, los Ministerios de Obras Públicas y Agricultura podrán, quizá, facilitar datos respecto de alguno de los extremos a que se refiere esta pregunta, pero aun cuando así fuera, sería muy difícil determinar la parte en que esos bienes han de ser considerados como propios del territorio estatutario, pues en las obras hidráulicas, canales y carreteras no será la más de las veces practicable la división.

12.- Importe de todos los gastos del Estado español en servicios públicos y nacionales que quedan a cargo de la República española por Departamentos ministeriales.

En el estado número 7 del informe A) de la ponencia económica sobre el Estatuto de Cataluña se evaluaron los gastos y servicios de carácter general, según el artículo 10 del Proyecto de Estatuto, en 2.555.605.441 pesetas con 83 céntimos. Estos datos se refieren al Presupuesto de 1930, y aun cuando para calcular los que serán propios del ejercicio de 1932 no existe otra base que el presupuesto para dicho año, se puede inducir de él que serán, aproximadamente, los siguientes, determinados por Secciones del Presupuesto.

La clasificación de gastos por Secciones de presupuesto se ha hecho agrupándolas en cuatro sectores. Comprende el primero las obligaciones generales del Estado; el segundo, las Obligaciones de los Ministerios que tienen a su cargo la Representación de aquél o en las que están dotados servicios cuya ejecución corresponde al Estado según preceptos del Estatuto; en el tercer grupo se comprenden las obligaciones a extinguir que, por su carácter transitorio, no pueden servir de base de inducciones generales y las atrasadas de organismos autónomos que tienen también carácter transitorio, aun cuando por su naturaleza sea difícil discriminar la parte que corresponde al territorio estatutario y al centralizado; por último, se comprende en el cuarto grupo las obligaciones dotadas en secciones del Presupuesto en los que van reunidos gastos que han de ser de cargo del Estado y de la Generalidad. Faltan datos para hacer con exactitud y seguridad la discriminación de estas cifras, pues como se hace constar en el informe A), con muy inseguros los que proporcionan los pagos realizados; pero en este caso, aun éstos faltan, porque es bien manifiesto que no es posible determinar los pagos por obligaciones del Presupuesto de 1932 que verificarán en Cataluña, como tampoco existiría posibilidad de dar

estos datos con referencia al ejercicio de 1931, mientras no esté rendida la cuenta general de este año y hecha, según ella, la liquidación provisional de su Presupuesto, pues esto no puede ocurrir hasta transcurrido el período de siete meses que al efecto otorga el artículo 79 de la ley de Contabilidad. Para deducir las cifras representativas de los pagos que se solicitan, se ha partido de los efectuados en 1931 poniéndolos en relación con los créditos otorgados para el ejercicio actual.

PRIMER GRUPO.- OBLIGACIONES GENERALES DEL ESTADO

Presidencia de la República...	2.250.000,00
Cámara legislativa	10.021.250,00
Deuda pública.....	913.505.149,53
Clases pasivas.....	271.546.592,76
Tribunal de Cuentas.....	1.365.875,00

Total de Obligaciones generales..... 1.198.483.867,19

SEGUNDO GRUPO.- SECCIONES CUYOS GASTOS CORRESPONDEN AL ESTADO.

Presidencia del Consejo de Ministros.....	34.760.388,12
Ministerio de Estado.....	20.646.669,23
Ministerio de la Guerra.....	387.871.492,84
Ministerio de Marina.....	230.775.916,46
Acción en Marruecos.....	171.960.593,73
Africa Occidental.....	4.534.141,17
Subsecretaría de Comunicaciones.....	139.366.739,41

Total..... 989.915.940,96

TERCER GRUPO.- OBLIGACIONES TRANSITORIAS

Obligaciones a extinguir.....	67.909.116,50
Obligaciones atrasadas de organismos autónomos.....	309.189.024,67

Total..... 377.098.144,17

CUATRO GRUPO.- OBLIGACIONES DEL ESTADO EN SECCIONES EN QUE VAN INCLUIDOS SERVICIOS QUE CORRESPONDERÁN TAMBIÉN A LA GENERALIDAD.

Ministerio de la Gobernación.....	186.927.453,61
Ministerio de Obras públicas.....	624.042.995,09
Ministerio de Instrucción pública.....	244.489.793,24
Ministerio de Trabajo y Previsión.....	72.310.767,47
Ministerio de Agricultura.....	58.103.054,15
Gastos de las Contribuciones.....	50.969.089,76
Participación de Corporaciones.....	141.590.482,63
Particulares en ingresos del Estado.....	406.235.730,68

Total..... 1.784.668.366,63

RESUMEN GENERAL

Obligaciones generales del Estado.....	1.198.483.867,19
Secciones cuyos gastos corresponden al Estado.....	989.915.940,96
Obligaciones transitorias.....	377.098.144,17
Obligaciones del Estado en secciones en que van incluidos servicios que corresponden también a la Generalidad	1.784.668.366,63

Importe probable de las obligaciones del Estado, desglosadas las que corresponden a la Generalidad de Cataluña..... 4.350.166.318,95

La incorporación al Presupuesto del Estado de obligaciones que estaban a cargo de organismos autónomos, incorporación que ha afectado principalmente al Ministerio de Obras públicas, imposibilita para hacer cálculos inductivos del montante de estas obligaciones en territorio de derecho común y en territorio estatutario, pues, por una parte, falta la base de estas imputaciones que habían de proporcionar los pagos efectuados en 1930, que, como se ha indicado, fueron ajenos a presupuesto, y por otra, la domiciliación de esos pagos que corresponden en buena parte a servicios efectuados en Cataluña, aun cuando los pagos correspondientes no hayan tenido lugar en dicha región.

13.- Importe de los gastos de servicios nacionales cedidos y que pasan a cargo exclusivo de la Generalidad.

Los gastos de los servicios nacionales que pasan a cargo de la Generalidad de Cataluña se han determinado tomando como punto de partida el contenido de los cuadros núms. 4 y 5 del informe A), aumentándolos proporcionalmente a la cifra del aumento de gastos presupuestados en el ejercicio de 1932; es decir, siguiendo el mismo procedimiento empleado para determinar el importe probable de los gastos del tercer grupo de los que se han formado para contestar la pregunta número 12. De este modo se ha llegado a obtener los resultados siguientes:

GASTOS POR SERVICIOS NACIONALES A CARGO DE LA GENERALIDAD DE CATALUÑA.

Ministerio de Justicia.....	1.967.000
Ministerio de la Gobernación.....	25.879.000
Ministerio de Obras públicas.....	18.289.000
Ministerio de Agricultura.....	2.110.000
Ministerio de Instrucción pública.....	22.662.000
Ministerio de Trabajo.....	1.114.000
Ministerio de Hacienda.....	4.023.000
Gastos de las Contribuciones y Rentas públicas.....	3.591.000
Total.....	79.635.000

14.- Suma probable de los ingresos de contribuciones e impuestos que se reserva el Estado español y suma probable a que ascienden las contribuciones e impuestos que se ceden a la Generalidad.

Esta pregunta se ha contestado también sobre la base que proporcionen los estados del informe A relativos a ella. Para deducir de ellos las cifras probables correspondientes el ejercicio de 1932 se han distinguido los conceptos presupuestos afectados por la reforma tributaría de aquellos no comprendidos en la misma. En cuanto a los primeros, se han consignado las cifras concretas de aumento en los que éste se ha fijado sobre la totalidad de las cuotas del Tesoro, como ocurre en las contribuciones Territorial e Industrial, teniendo presente que, según la ley, estos aumentos han de ser recaudados íntegramente para la Hacienda, sin que haya, por lo mismo, lugar a hacer deducciones de ellos por participación de entidades locales. En los otros conceptos afectados por la reforma, como son los de Derechos reales y Utilidades, en que los aumentos se han hecho en diferente cuantía sobre diversos epígrafes de las respectivas tarifas, se ha tomado el índice global del aumento en relación con las cantidades recaudadas en 1930. De esta manera se han construido el adjunto estado núm. 6.

La determinación de los ingresos se ha hecho deduciendo los que son producto de negociaciones de Deuda, que en el Presupuesto de 1932 ascienden a 531.822.870, siendo de advertir que las cifras que se consignan como representativas del importe de los ingresos y de los gastos del Estado central no pueden guardar relación directa con las que por los mismos conceptos aparecen en el informe A, porque éstos se refieren a la totalidad del territorio nacional; es decir, que parten de la Generalización del sistema fiscal que constituye la base del Título IV del Estatuto de Cataluña, mientras que los estados que se presentan para contestar las preguntas que ahora se formulan han de servir para comparar los gastos e ingresos de Cataluña, procedentes de cesiones hechas por el Estado con los del mismo Estado, habida consideración de la totalidad de sus servicios, menos la parte de éstos que afecta al territorio estatutario.

En 1930 se presupuestaron ingresos por valor de 3.676.715.105,17 por cuenta de los cuales se obtuvo recaudación por valor de 3.735.484.326,94 pesetas. Esta cantidad representa el 101,60 por 100 de la presupuestada, y teniendo presente que los ingresos presupuestados para 1932 (deducido el importe de las negociaciones de Deuda) importan 4.018.425.322 pesetas, resulte que suponiendo que persiste el porcentaje de recaudación en 1932, ésta llegará a la cifra de 4.082.720.127,15 pesetas. Deduciendo de esta cifra el importe de la recaudación correspondiente a los impuestos y rentas cedidos a Cataluña, que, según las indicadas rectificaciones de los estados 1 y 2 del informe A, ascienden a 257.006.985,33 pesetas, resulta que los ingresos probables del Estado central, supuesta la vigencia del Estatuto de Cataluña en 1932, quedarán reducidos a 3.825.713.141,82 pesetas.

A la determinación de la cifra de ingresos que ha de obtener la Generalidad de Cataluña como consecuencia de las cesiones dispuestas por el Estatuto, se ha llegado sumando a los 228.613.301,29 pesetas, importe de los ingresos del estado número 1 del informe A, con las adiciones explicadas, 28.393.684,04 pesetas, importe de los ingresos a que se refiere el estado núm 2 del mismo informe, en los que se supone que no habrá alteraciones por los conceptos comprendidos en él no han sido objeto de reforma tributaria ni, excepción hecha del de Patente Nacional de Automóviles, es de suponer que experimenten alteraciones de recaudación en 1932.

Por las mismas razones expuestas en el informe A se han dejado de consignar datos relativos al impuesto de Pagos y al del Timbre del Estado. Las disponibilidades de la Generalidad de Cataluña estarán aumentadas por los ingresos que obtenga en relación con estos dos impuestos en cuantía que no es posible precisar por no estar determinados claramente los servicios que han de estar a cargo de ella y del Estado central.

Se ha de advertir que el Presupuesto de 1932 está formado sobre la base de incluir en los ingresos el producto de emisiones de Deuda del Estado y del Tesoro hechas con propósito finalista que se detalla en los artículos 22 y 42 de la ley. Como el importe de estos ingresos ha sido deducido a los efectos de esta nota, conviene tener presente la repercusión que esta resta ha de tener para formar Juicio de la extensión de los gastos, que han de ser atendidos mediante los recursos extraordinarios.

ESTADO NUM. 1

CONTRIBUCIÓN RUSTICA QUE HAN DE PAGAR EN 1932.

	Pesetas	Pesetas	Pesetas
BARCELONA			
Cupo para el Tesoro.....	4.408.726		
Recargo del 16 por 100.....	705.396		
Recargo transitorio sobre las 3/4 partes del cupo (ley de 11 de Marzo de 1932).....	330.654		5.444.776
GERONA			
Cupo para el Tesoro.....	3.275.392		
Recargo del 16 por 100.....	524.062		
Recargo transitorio sobre las 3/4 partes del cupo (ley de 11 de Marzo de 1932).....	245.654		4.045.108
LÉRIDA			
Cupo para el Tesoro.....	3.117.684		
Recargo del 16 por 100.....	498.830		
Recargo transitorio sobre las 3/4 partes del cupo (ley de 11 de Marzo de 1932).....	233.826		3.850.340
TARRAGONA			
Cupo para el Tesoro.....	3.648.838		
Recargo del 16 por 100.....	583.814		
Recargo transitorio sobre las 3/4 partes del cupo (ley de 11 de Marzo de 1932).....	273.662		4.506.314
			<u>17.846.538</u>

ESTADO NUM. 2

CONTRIBUCION URBANA PARA EL TESORO QUE HAN DE PAGAR EN 1.932.

	Pesetas	Pesetas	Pesetas
BARCELONA			
Cuota para el Tesoro.....	15.724.692		
Recargo del 16 por 100.....	2.515.950		
Recargo del 7,50 por 100.....	1.179.352		
Recargo del 7,50 por 100 corres- pondiente a la Zona de Ensanche.	1.184.627		
Recargo transitorio sobre las 3/4 partes de la cuota (Ley de 11 de Marzo de 1932).....	294.838		20.899.459
GERONA			
Cuota para el Tesoro.....	1.472.755		
Recargo del 16 por 100.....	235.641		
Recargo del 7,50 por 100.....	110.456		
Recargo del 7,50 por 100 corres- pondiente a la Zona de Ensanche.	3.808		
Recargo transitorio sobre las 3/4 partes de la cuota (Ley de 11 de Marzo de 1932).....	27.614		1.850.274
LÉRIDA			
Cuota para el Tesoro.....	1.098.350		
Recargo del 16 por 100.....	175.736		
Recargo del 7,50 por 100.....	82.375		
Recargo del 7,50 por 100 corres- pondiente a la Zona de Ensanche.	9.589		
Recargo transitorio sobre las 3/4 partes de la cuota (Ley de 11 de Marzo de 1932).....	20.594		1.386.645
TARRAGONA			
Cuota para el Tesoro.....	1.678.072		
Recargo del 16 por 100.....	268.491		
Recargo del 7,50 por 100.....	125.855		
Recargo del 7,50 por 100 corres- pondiente a la Zona de Ensanche.	16.408		
Recargo transitorio sobre las 3/4 partes de la cuota (Ley de 11 de Marzo de 1932).....	31.464		2.120.290
			<u>26.256.668</u>

ESTADO NUM. 3

CONTRIBUCION URBANA DE LAS ZONAS DE ENSANCHE EN EL AÑO 1.932

	Pesetas	Pesetas	Pesetas
BARCELONA			
Cuotas.....	15.795.030		
Recargo del 16 por 100.....	2.527.205		
Recargo transitorio sobre las 3/4 partes de la cuota (Ley de 11 de Marzo de 1932).....	296.157		18.618.392
GERONA			
Cuotas.....	52.104		
Recargo del 16 por 100.....	8.337		
Recargo transitorio sobre las 3/4 partes de la cuota (Ley de 11 de Marzo de 1932).....	977		61.418
LÉRIDA			
Cuotas.....	127.856		
Recargo del 16 por 100.....	20.457		
Recargo transitorio sobre las 3/4 partes de la cuota (Ley de 11 de Marzo de 1932).....	2.397		150.710
TARRAGONA			
Cuotas.....	218.768		
Recargo del 16 por 100.....	35.003		
Recargo transitorio sobre las 3/4 partes de la cuota (Ley de 11 de Marzo de 1932).....	4.102		257.873
			<u>19.088.393</u>

ESTADO NUM. 4

Cantidades liquidadas por las administraciones de Rentas públicas de las provincias que a continuación se expresan, correspondientes al año 1931, y conceptos de "20 por 100 de Propios, 10 por 100 de aprovechamientos forestales y 10 por 100 de Pesas y medidas", según datos que obran en la Inspección de este Centro. Para el actual ejercicio se han calculado como ingresos probables las mismas cantidades:

PROVINCIAS	20% de Propios.	10% de aprovechamientos forestales	10% de Pesas y medidas.
Barcelona.....	22.758,19	2.452,00	2.265,08
Gerona.....	19.032,16	13.336,91	2.944,93
Lérida.....	31.097,11	37.366,23	7.055,00
Tarragona.....	8.159,77	5.664,32	30.083,26
Totales.....	101.047,23	58.819,46	42.348,27

ESTADO NUM. 5

Recaudado por todos conceptos de Timbre. --- Pesetas

Recaudado por todos conceptos excepto Correos Telégrafos y pagos al Estado --- Pesetas

1.927	59.054.966,51	31.299.132,25	38.201.652,47
1.928	63.954.339,35	33.895.799,32	42.900.216,65
1.929	75.908.709,43	40.231.616,00	54.500.117,78
1.930	72.985.427,21	38.682.276,42	51.636.021,67
1.931	69.080.443,35	36.612.634,98	47.233.192,80
Sumas.....	340.983.884,85	180.721.458,97	234.471.201,37

ESTADO NUM. 6

IMPORTE PROBABLE EN EL EJERCICIO DE 1932 DE LOS INGRESOS CEDIDOS A LA GENERALIDAD DE CATALUÑA, SEGÚN EL ART. 20 DEL PROYECTO DE ESTATUTO

	Pesetas	Pesetas
Rústica. -- Ingresado en el año 1930.....	13.906.433,45	
10 por 100 de aumento autorizado por la ley de Presupuestos para 1932.....	1.390.643,34	
16 centésimas sobre la misma.....	2.015.014,53	17.312.091,32
Urbana. -- Ingresado en el año 1930.....	22.880.857,25	
2,50 aumento autorizado por la ley de Presupuestos para 1932.....	570.021,42	
16 centésimas sobre la misma.....	3.195.797,74	
7,50 sobre cuotas (Zona de Ensanche).....	1.082.953,37	
Resultas. -- Territorial y 16 centésimas sobre la misma.....	871.062,69	28.520.692,47

Industrial. -- Cuotas: Ingresos obtenidos en 1930.....

20 por 100 de aumento autorizado por la ley de Presupuestos para 1932.....

Resultas: Industrial y volumen de ventas.....

	45.564.917,29
	9.112.983,44
	2.820.589,34
Resultas. -- Ingresado en el año 1930.....	38.443.005,56
13,36 por I.C.J. -- Aumento probable según relación que existe entre los 217 millones del P-esupuesto de 1930 y los 246 calculados por la ley de Presupuestos para 1931.....	5.135.985,54
Resultas. -- Derechos reales y retiro obrero.....	2.645.104,92
Utilidades. -- Ingresado en el año 1930.....	86.438.646,75
4,40 por 100 -- Aumento probable según relación que existe entre los 410 millones del P-esupuesto de 1930 y los 428 calculados por la ley de Presupuestos para 1931.....	3.803.300,45
Resultas. -- Utilidades.....	4.270.748,50
Sumas.....	94.512.695

A deducir por participaciones.....

Líquido probable de los ingresos cedidos.....

	244.068.065,58
	15.454.764,29
	228.613.301,29

6. Informe de la Comissió Parlamentària de Pressupostos a la Comissió de l'Estatut de les Corts Constituents, en relació al dictamen del Títol IV del projecte de l'Estatut de Catalunya

La Comissió de Pressupostos, a la vista de la documentació anterior, va emetre el seu informe, dividit en tres parts.

La primera és l'informe de la Comissió en si, emetent dictamen sobre els punts que la Comissió d'Estatuts li havia demanat.

La segona part comprèn un llarg contrainforme dels components de la Comissió, els diputats Calderón i Fanjul, declarats enemics del règim autonòmic. I la tercera part inclou un segon contrainforme dels diputats catalans, Rafael Campalans (de la Unió Socialista de Catalunya) i Miquel Santaló (de l'Esquerra Republicana de Catalunya).

Aquests informes foren datats els dies 4 i 5 de maig de 1932. El de la comissió, hom parteix de la idea de substituir la cessió de les utilitats a la Generalitat pel 5% de l'impost del timbre. Amb aquesta substitució es reduïa els ingressos de la Generalitat a 147 milions, mentre que les despeses es valoren en 92 milions, restant una diferència a favor de la Generalitat de 55 milions.

És interessant remarcar l'observació tercera de les despeses, en la que es proposa fer quelcom per tal d'evitar de deixar inermes la Hisenda espanyola davant de circumstàncies extraordinàries.

A continuació ve l'informe complementari de Calderón i Fanjul, en el qual es fan tres afirmacions:

- que el Títol IV del projecte d'Estatut afecta considerablement el Pressupost de la Nació,
- que és una lesió a la sobirania de la Nació,
- que no hi ha equitat en el càlcul de les despeses.

Hom raona el primer punt dient que, entre d'altres coses, que s'ha tingut en compte la substitució de la forma de recaptar la contribució territorial per atornament pel Catastre (això pot fer pujar la recaptada fins al doble); un altre punt és la imposició per secció o regadiu, i com que a Catalunya hi ha tantes terres de regadiu, possiblement faran incrementar la contribució, si bé hom no té prou dades per a valorar-ho; un altre punt és el perfeccionament fiscal de la tributació urbana; i un altre, el notable increment de les utilitats a la vista de les reformes recents.

Quant a la segona afirmació, diu que cedir impostos és cedir sobirania i això va contra la Constitució. La tercera afirmació valora la xifra de pèrdues que representarà per a la Hisenda. D'una banda, valora els serveis de què s'haurà de fer càrrec la Generalitat, en 79 milions, menys els 22 de la qüestió cultura resten per 55 milions, mentre que els impostos cedits, segons l'informe, són

- Observacions: 1) No hi ha deducides les utilitats dels funcionaris ni les procedents de l'epígraf i tarifa 2a (m)
 2) Ignorant la veritable xifra, hi hem posat la corresponent a l'estat B que, possiblement, és la més apropiada.
 3) Xifra esmentada al paràgraf 14, document nº 8, que és l'adaptació a l'any 1932 de la xifra homòloga de l'estat A.
 4) Pren la xifra de l'informe A sense adaptar-la al 1932.
 5) Porta la mateixa xifra del 1930; no la incrementa com fa amb les partides anteriors, pàg. 8, doc. 8 i 9.

Descripció	Document nº 7	Document nº 6	Document nº 8	Document nº 7
Territorial	42.195.062	42.281.819	45.832.783	43.872.119
Industrial	47.599.672	48.385.506	57.498.490	48.385.506
Drets reals i utilitats	40.651.091	41.088.110	46.224.095	41.088.110
Utilitats I	79.497.566	90.709.395	94.512.695	90.709.395
Dedució particeps	209.943.391	222.464.830	244.068.063	224.055.130
Altres ingressos art. 22/25	19.707.964	28.393.684	28.393.684 ⁴	24.175.198
Despeses a trasllat pels Serveis	214.815.100	235.403.750	257.006.983 ³	232.872.054
Despeses a trasllat	92.089.288	68.626.594	79.635.000	86.369.879
Diferència	122.725.812	166.777.156	187.371.983	146.302.175
	111.494.287	80.474.037	191.968.324	12.797.556
	179.170.768	14.836.255	15.454.764 ⁵	14.836.255 ²
	195.107.136	207.010.066	228.613.299	208.696.856

XIFRES COMPARATIVES DELS DIFERENTS INFORMES SOBRE LES FINANCES DE LA GENERALITAT

Informe B xifres mitjanes dels anys 1927-1930 (Document n.º 7)

Informe A xifres de l'any 1930 (Document n.º 6)

Informe del Ministeri d'Hisenda, xifres del 1932. (Document n.º 8)

Informe B xifres de l'any 1930 (Document n.º 7)

Nota del Ministeri d'Hisenda. Mitjana 1930. (Document n.º 3)

Contribució urbana	28
Industrial comercial	57
53% del timbre	41
Diversos	3
Total	148

148 millions

i no els 242 milions que citen Calderon i Panjul (l'error rau en el fet d'haver inclòs els 94 milions de les utilitats a la suma, després d'haver estat substituïts pel 53% del timbre). Segons Calderon-Panjul, la Hisenda espanyola perdria amb l'Estatut a la ratlla de 187 milions (en realitat, només 90) si s'arribava a aprovar el dictamen de la Comissió d'Estatuts.

Sembla que la idea dels enemics de l'Estatut era fer ben grossa aquesta diferència, el dèficit a càrrec de la Hisenda, per a esparitar als qui potser votarien a favor de l'Estatut, quan en realitat aquesta idea justifica en part la posició dels catalans que deien que la Hisenda espanyola anava, amb una bona proporció, a càrrec de Catalunya, la qual pagava molt i rebia poca i mals serveis de l'Estat.

Calderon i Panjul acaben proposant a la Comissió de cedir la quantitat estricta per atendre els serveis, en la mateixa quantia que hi despenja el Govern, i cedir a títol d'almoïna allò que les Corts consentissin.

El segon contrainforme de Campalans i Santaló es manifesta d'acord amb la Comissió.

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

Informe de la Comisión de Presupuestos.

La Comisión de presupuestos, evacuando el Informe solicitado por decreto de la Presidencia de la Cámara sobre el Título IV del dictamen de la Comisión especial del Estatuto de Cataluña, expone:

Primero.- Alcance y finalidad de este informe.

Entiende la Comisión que, con arreglo a su peculiar cometido dentro del organismo parlamentario, debe limitar su tarea al intento de ilustrar a la Cámara acerca de las relaciones numéricas que pueden establecerse entre el Título IV del dictamen citado y los presupuestos generales del Estado, traduciendo en cifras, así los que deben considerarse como ingresos de la Generalidad, de prevalear las cesiones propuestas por la Comisión del Estatuto de Cataluña, como las que tendrían el carácter de gastos en cuanto la Generalidad se haga cargo de los servicios que se le transfirieran.

Para la fijación de las cifras de estos dos grupos tuvo en cuenta la Comisión, principalmente, los datos apartados; en virtud de requerimientos de uno de sus miembros, por el Ministerio de Hacienda, con relación al Presupuesto de 1932 y previsiones racionales; por consiguiente, hay en estas cifras el margen de error imputable a todo cálculo de previsión, si bien, en este respecto, estima la Comisión que dicho error más bien será por defecto que por exceso.

Segundo.- Concreción de cifras.

Siguiendo las citadas normas, se pueden cifrar los apartados del art. 18 del dictamen en la forma siguiente:

Apartado a):	
Rústica.....	17.846.538,00
Urbana	26.256.668,00
	<u>44.103.206,00</u>
Apartado b):	
Industrial.....	57.498.489,00
Apartado c):	
Minas. Canon de superficie.....	743.350,51
Impuesto de explotación.....	189.065,65
	<u>932.416,16</u>
Apartado d):	
20 por 100 de Propios.....	101.047,23

Apartado e):	
10 por 100 de Aprovechamientos Forestales.....	58.819,46
Apartado f):	
10 por 100 de Pesas y Medidas.....	42.348,27
Apartado g):	
5 por 100 de Administración y cobranza.....	3.500.199,57
Apartado h):	
53 por 100 de Timbre.....	41.601.600,00
Total.....	147.838.126,69

Del mismo modo se puede concretar el importe de los gastos que habrán de pesar sobre la Generalidad en los siguientes conceptos y números:

GASTOS A CARGO DE LA GENERALIDAD.	
Por todos conceptos.....	92.089.288,16
Diferencia entre ingresos y gastos.....	55.748.837,53

OBSERVACIONES

A) En cuanto a ingresos.

1ª En el cómputo del probable ingreso por Rústica se han tenido en cuenta los aumentos establecidos por las leyes, pero no el de un 108 por 100, que es el promedio del alza obtenida en los términos castañados en relación con el importe de la riqueza amillarada, que ascendería a 19.274.261 pesetas.

2ª Tampoco se ha tenido en cuenta, al fijar la cifra de probable rendimiento de la contribución Urbana, el aumento que se producirá en cuanto cese de aplicarse la ley especial relativa a las Zonas de Ensencha. Este aumento se calcula en 19.088.393 pesetas.

3ª La Comisión entiende que la exacción del impuesto del Timbre debe regularse en la misma forma que la de la contribución sobre las Utilidades de la riqueza mobiliaria, o sea mediante una cuota anual, revisable cada cinco años, y una cuota adicional variable.

4ª Quedan sin concretar todas las cifras que han de surgir de la ejecución del art. 25 del dictamen cuando, en vista del inventario exacto de los bienes y derechos del Estado en Cataluña y de su valoración, se fijen las condiciones en que han de ser cedidos a la Generalidad.

B) En cuanto a gastos.

1ª En la cifra total de gastos se ha tenido en cuenta la consignada para los gastos exclusivos de la Generalidad que, según los cálculos recogidos en la Nota de Hacienda, ascienden a 79.635.000 pesetas, a cuya suma hemos agregado como importe de la participación de la Generalidad en Obligaciones del Estado, participación que no está perfectamente delimitada, la cantidad de 12.454.288,16 arrojando el total antes citado, coincidente con la cantidad consignada por los representantes catalanes en su Ponencia.

2ª No se considera oportuno desglosar de la cifra total de gastos los referentes al Ministerio de Instrucción Pública, que suman 22.662.000 pesetas, teniendo en cuenta los términos de mera facultad en que está redactado el art. 10 del dictamen.

3ª La Comisión entiende que el principio absoluto sentado por el art. 19 debe ser debidamente condicionado por la necesidad de no dejar inerte a la Hacienda de la República frente a posibles y no previsibles acontecimientos que exijan extraordinarios sacrificios económicos de todas las regiones de España y por ende de Cataluña.

La Comisión considera que el establecimiento de un criterio general y de un tope para que no se pida a Cataluña un sacrificio proporcionalmente superior al exigido a las demás regiones, cubra la responsabilidad de la obligada previsión que la Cámara debe tener.

4ª Entiende esta Comisión que el régimen estatutario que se establece no debe afectar en modo alguno al Presupuesto vigente.

Palacio de las Cortes, 4 de Mayo de 1932.- El presidente, Isidoro Vergara.- El secretario, Rodrigo Almada.

INFORME DE LOS SRES. CALOERÓN (D. ABILIO) Y FANJUL.

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

"Pasado e informe de la Comisión de presupuestos el Título IV del Estatuto de Cataluña, examinado aquí y teniendo a la vista las peticiones de técnicos A y B y los datos facilitados por el Ministerio de Hacienda, hemos adquirido un convencimiento que nos permite hacer las afirmaciones siguientes:

Primera.- El Título IV del proyecto de Estatuto de Cataluña afecta directamente en cuantía considerable al Presupuesto de la Nación española.

Segunda.- En los artículos que comprende el Título indicado hay evidente lesión para la soberanía de la Nación.

Tercera.- No existe equidad al computar el coste de los servicios cedidos a la Generalidad que ella ha de sufragar, con la cesión de contribuciones, impuestos y derechos que el Estado transfiera a perpetuidad a la región autónoma, porque éstos suponen una suma considerablemente mayor, con daño manifiesto para la vida económica de la Nación y perjuicio notorio para los contribuyentes de las restantes provincias de España, las cuales habrán de subvenir a la disminución de los ingresos que pierde la Hacienda nacional.

Primera.- El Estado español tiene aprobado un Presupuesto para 1932, y en él se consignan ingresos que forman para de las contribuciones e impuestos que se ceden en el Estatuto a la Generalidad.

La segregación de los mismos supone una menor recaudación, que producirá déficit en el Presupuesto vigente, ya que se demuestra que los informes suministrados que la cuantía de lo segregado es muy superior a la economía producida por el importe que pasa a la Generalidad y que ésta ha de satisfacer.

El desnivel con perjuicio de la Hacienda del Estado ha de continuar para los Presupuestos sucesivos, traduciéndose en nuevas cargas tributarias para las demás provincias españolas que no pertenezcan a la región catalana.

No se puede cifrar exactamente la suma a que asciende la diferencia pero sí se puede asegurar que es muy importante.

En el informe A, los técnicos que le suscriben afirman que puede haber errores, que el rendimiento de los impuestos cedidos y el coste de los servicios que se comparan están sometidos a profundas evoluciones y han de ser considerados como indicarios; añaden que falta en el proyecto de Estatuto base para determinar la proporción de los gastos; indican asimismo que la imprecisión de algunos gastos e ingresos y la arbitrariedad del propósito de compararlos parecen evidentes, y que las comparaciones son meramente indicarias; expresan que no se ha incluido en los gastos y servicios que ha de tener a su cargo el Estado central lo referente a sostenimiento de las organizaciones administrativas centrales, porque no son fáciles de determinar.

Lamentan dichos señores no haber llegado a un acuerdo con sus compañeros los representantes de Cataluña para ver de lograr un informe unánime, que pudiera servir de pleno esclarecimiento respecto a las importantes materias que contiene el Título IV del proyecto de Estatuto, y sienten que la urgencia que por diversos conductos se les ha recomendado para la redacción de su trabajo, a fin de que llegue en plazo de unas horas a poder de la Comisión parlamentaria que ha de dictaminar sobre el proyecto de Estatuto, les impida conocer a fondo, quizá para refutarlas, las observaciones que los representantes de Cataluña

en un informe que hoy se les ha dado a leer, y terminan afirmando que no tienen la pretensión de que su informe baste para juzgar la trascendencia económica del proyecto".

Por los datos oficiales facilitados a la Comisión el día 2 de este mes, y que por nosotros fueron reclamados, se adquiere el convencimiento de que no es posible apreciar la importancia del valor de casiones que el Estado central hace a la Generalidad, y que son de cuantía considerable.

La Comisión, pues, al dictaminar, tuvo a la vista informes y datos incompletos, con daño para el Estado.

Prueba evidente de ello cuanto se refiere a la contribución directa de la riqueza rústica, que es totalmente transferida a la Generalidad, y que se calculó en 17.847.538 pesetas; pero la Comisión que ha dictaminado el Estatuto no tuvo en cuenta que hoy se satisface esa contribución por el antiguo amillaramiento, y que habrá de hacerse el catastro en plazo breve en las provincias catalanas, como se está haciendo en toda España, y, según los datos obtenidos oficialmente, el promedio en más alcanzado en los términos catastrados en relación con el importe de la riqueza amillarada ha sido de 108 por 100, resultando, por lo tanto, que al entregar la contribución rústica en aquellas provincias se las concede un derecho a percibir por lo menos 37.120.799 pesetas al año, y no 17.846.538, dato éste que sirvió de antecedente a la Comisión que dictaminó el Estatuto; existe, por consiguiente, un aumento efectivo sobre imports calculado por este solo concepto de pesetas 19.274.261.

No es aventurado suponer que el conocimiento de este particular por la Comisión del Estatuto a su debido tiempo hubiera podido influir decididamente en la redacción de su informe.

No existe en los Centros oficiales, según se nos manifiesta, el cálculo del aumento probable que ha de tener la contribución sobre Rústica por el cambio de cultivos de secano o regadío en los terrenos explotados. Los diez primeros años de aumento de contribución por mejora de cultivo en las cuatro provincias que han de formar la región autónoma.

En Cataluña existen canales muy importantes, con dilatadas zonas de regadío: el de Urgel, los riegos del Llobregat, los canales del Ebro, los riegos de Lérida, el canal de Aragón y Cataluña y otros muchos. No debe ni puede prescindirse de tener en cuenta el aumento que ha de experimentar la contribución en las extensas zonas regables, pues todo ese incremento ha de ser en años próximos ingreso muy importante para la región catalana, sin participación alguna para el Estado central.

Se dice en los datos oficiales que es de prever un aumento considerable en la recaudación por contribución Urbana, como consecuencia de la comprobación y revisión de los registros fiscales que actualmente se practican. No se cifra el seguro aumento, ni tampoco el que haya de tener la contribución Urbana en las zonas de ensanche cuando finalice el plazo de cesión tributaria señalado en la ley especial, lo que ocurrirá en años muy próximos, por cuyo concepto obtendrá la Generalidad un incremento considerable en la contribución Urbana.

En la contribución Industrial y de Comercio se aporta el dato de la recaudación obtenida, y en el estado núm. 6 consta el detalle de la recaudación probable. Puede asegurarse, sin temor a error, que será mucho mayor en lo sucesivo, teniendo presente las últimas disposiciones, por las que pasan a contribuir por Utilidades muchos contribuyentes que antes no estaban incluidos en esa sección.

No dispone la Administración central de datos para apreciar ni aproximadamente el valor nominal de los derechos del Estado en territorio de la región autónoma relativos a minas, aguas, caza y pesca, bienes de uso público y los que estén destinados a algún servicio nacional o al fomento de la riqueza del Estado, los cuales se ceden a la Generalidad.

Se hace notar en los datos oficiales la existencia en Cataluña de importantes yacimientos de sales potásicas, cuya tributación viene progresando rápida y considerablemente estos últimos años, los que constituyen un principalísimo elemento de riqueza en aquella región.

Debemos añadir nosotros que el Estado español tiene reservada la propiedad de 400.000 hectáreas en la zona de sales potásicas, que pasará a la Generalidad sin haber tenido en cuenta la Comisión que ha dado dictamen sobre el Estatuto el valor de las mismas, que será importantísimo, como lo demuestra el hecho de que algunas Sociedades particulares que explotan actualmente zonas de sales potásicas en aquella región llevan invertidos más de 150 millones de pesetas.

No tiene el Ministerio de Hacienda datos para apreciar el valor aproximado de los ferrocarriles que han de revertir al Estado, ni el de las obras hidráulicas concedidas en aquella región por determinado número de años.

No existe tampoco un inventario en que se detalle el valor aproximado de los bienes de dominio público en la región autónoma, tal como se define en el art. 339 del Código civil. Sin embargo, en el dictamen de la Comisión de Estatuto se ceden a la Generalidad a perpetuidad.

Queda probado que el Presupuesto de la Nación sufre importantes lesiones, con merma considerable en sus ingresos y pérdida de bienes y derechos cuantiosos.

Juzgamos que la Cámara debe estudiar la conveniencia de rectificar el dictamen presentado por la Comisión, para evitar quebrantos graves para la economía nacional.

Segunda. La Constitución de la República española, en su art. 14, dice: "Que son de la exclusiva competencia del Estado español la legislación y ejecución directa en las materias siguientes: Apartado 17, "Hacienda general del Estado". En ningún artículo de la Constitución se despoja a la República de su facultad de soberanía de regular la Hacienda nacional.

En ningún precepto de la Constitución se despoja la República de la facultad soberana de imponer las contribuciones directas a las regiones autónomas.

No podía hacerlo, porque es función inherente a la soberanía, y no se concibe un Estado integral, como lo es la República española por el artículo 14 de la Constitución, sin la plenitud de los derechos que corresponden al mismo.

Ceder las contribuciones directas, su recaudación y los bienes y derechos del Estado a una región autónoma es entregar atributos de soberanía.

Debemos llamar la atención sobre el contenido del art. 37 del dictamen de la Comisión del Estatuto, en el que se establece que para modificarle será imprescindible la votación del Parlamento de Cataluña y el "referéndum" popular de la región autónoma; es decir, que sin la voluntad de aquella región las Cortes españolas no podrán modificarle, resultando que pierde el Estado para siempre el derecho a recobrar, si lo juzga lesivo, lo que hoy se otorga generosamente, y nunca podrá establecer contribuciones directas en Cataluña, que ahora se la ceden en el Estatuto.

La facultad soberana de establecer contribuciones lleva anejo al derecho indiscutible de hacerlas efectivas, y, por lo tanto, es anti-constitucional el Título IV, en su art. 22, en el que se transmite a la Generalidad la recaudación de todas las contribuciones, impuestos y arbitrios que el Estado deba percibir en la región autónoma, con excepción de los monopolios y las Aduanas.

El Estado español podrá contratar la cobranza de las contribuciones en las condiciones y por el tiempo que las Cortes señalen, pero la Constitución no faculta a que el Estado central se despoje para siem-

pre de su soberanía para hacer efectivos los tributos y contribuciones que aprueba el Parlamento.

El art. 12 de la Constitución dice que los Estatutos regionales serán aprobados por el Congreso, siempre que no tengan preceptos contrarios a la Constitución y tampoco a las leyes orgánicas del Estado. Creemos dejar probado que el proyecto de Estatuto para Cataluña les contiene abiertamente en oposición a la Constitución y a las leyes vigentes.

Tercera. Se pretendió hacer creer que el reconocimiento de la autonomía a la región catalana no implicaba quebranto para la Hacienda pública.

Si se aprueba el dictamen de la Comisión del Estatuto, en él resultará demostrado que existe lesión para la Hacienda española.

Los gastos de servicios regionales que pasan a cargo de la Generalidad se valían en los datos oficiales en 79.635.000 pesetas; como en el dictamen se han segregado los de Instrucción pública, importantes 22.662.000 pesetas, quedan, por lo tanto, reducidos a 56.973.000.

Debemos hacer constar que para el Estado Central no será economía total de gastos, pues forzosamente han de quedar muchos a su cargo en los distintos Departamentos, que tendrá que satisfacerlos el Tesoro público, a pesar de aparecer como transferidos a la Generalidad en su totalidad.

En el estado número 6 se dice que, si por el art. 20 del proyecto de Estatuto, los ingresos cedidos importan 244.068.065 pesetas; a éstos habrá que añadir los que en el estado número 6 no se consignaron por importe de 53 por 100 del timbre, que suponen, según nota adicional recibida hoy, 41.601.600 pesetas, más el 20 por 100 de propios, 10 por 100 de Aprovechamiento forestal, 5 por 100 de Cobrencia y administración y 10 por 100 de Pesas y medidas, que suman 3.251.618 pesetas, haciendo un total de 288.921.283 pesetas.

No están calculados los importes de las cuotas variables establecidas y que se ceden a la Generalidad en los arts. 20 y 21 del dictamen del Estatuto, ni están cifrados los aumentos que han de tener seguramente las contribuciones Rústica y Urbana.

En cambio hay que deducir de los ingresos cedidos el importe de los Derechos isales, aumento probable y retiro obrero, que suman pesetas 46.224.096.

De modo que la diferencia en perjuicio de la Hacienda pública, tomada de datos incompletos que se han suministrado, será de 242.597.187

pesetas; e lo que habrá que añadir los aumentos considerables no previstos y el valor real de derechos y bienes que se transmiten, cuyo importe no está calculado, y que sumarán una cantidad mucho mayor que la cedida en los datos oficiales.

Las Cortes Constituyentes no tienen en estos momentos, a nuestro juicio, elementos suficientes para formar criterio exacto, ni siquiera probable, en este grave problema económico sometido a su deliberación. Grande sería la responsabilidad que pudiéramos contraer si por injustificada e imperdonable precipitación tomásemos acuerdos que puedan ser lesivos para el interés nacional.

La Administración central está justificada que no dispone de antecedentes que hoy son necesarios, la complejidad de la liquidación es evidente, y se hubiera necesitado varios meses para prepararla, con aproximación a la exactitud, no estaba previsto que pudiéramos llegar a este crítico momento, en el que se pretende cercenar el patrimonio nacional, para dar vida económica a una región que reiteradamente manifestó de manera ostensible que contaba con elementos propios y suficientes para sostener su organización autónoma e impulsar en todos los órdenes su vida regional.

Vemos que la realidad es otra, que al reclamar su autonomía solicita al mismo tiempo de la República española que enajene ésta atributos de soberanía de "valor moral inapreciable" y la ceda al mismo tiempo elementos considerables de riqueza pública propiamente nacional.

Ante esta realidad hemos de reconocer que la solución propuesta por la Comisión del Estatuto al redactar el Título IV (Hacienda) no pueda ser admitida por la Cámara, y, en virtud, proponemos que se acepte como más conveniente el interés de nuestra Nación la redacción de dicho Título en la forma siguiente:

"Título IV.- De la Hacienda. La República española concederá a la región autónoma de Cataluña el importe a que asciendan los servicios que se transfirieran a la Generalidad por este Estatuto, sirviendo como base de cálculo el Presupuesto vigente del Estado y percibiendo como mensualmente la suma correspondiente.

La Generalidad podrá utilizar como ingreso en sus presupuestos todos los recursos que el Estatuto provincial de 20 de Marzo de 1925 concede a las Diputaciones.

La región catalana podrá imponer nuevos gravámenes mediante acuerdo con el Estado español, para garantizar que no resulte en contraprestación ni versen sobre la misma base contributiva que los recursos propios de la República española.

La Generalidad de Cataluña podrá solicitar de las Cortes de la Nación aumento especial de la consignación antes indicada para dedicar al fomento de la riqueza general de su región autónoma.

Palacio de las Cortes Constituyentes, 4 de Mayo de 1932.- Abilio Calderón.- Joaquín Fanjul.

INFORME DE LOS SRES. SANTALÓ Y CAMPALÁNS.

La Cámara ha pasado el dictamen del Estatuto de Cataluña a la Comisión de presupuestos para que informe sobre el texto del Título IV. Los que suscriben, después de atento examen del mismo, informan en el sentido de que no afecta en nada a la ley de Presupuestos, ni a los ingresos y gastos presupuestos para el presente año.

Palacio de las Cortes, 4 de Mayo de 1932.- Miguel Santaló.- Rafael Campaláns.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes
número 160, apéndice 1a)

XIFRES COMPARATIVES DELS DIFERENTS INFORMES SOBRE LES FINANCES DE LA GENERALITAT

Informe de la Comisión de Presupuestos de las Cortes de la República.

Informe Calderón - Fanjul

Amb les xifres errònies. Amb les xifres correctes.

Territorial	44.103.206	45.832.763 (3)	45.832.783
Industrial.....	57.498.489	57.498.490	57.498.490
Timbre 53%.....	41.601.600	41.601.600	41.601.600
Diversos(1).....	4.636.830 (2)	3.251.617 (4)	3.251.617
Drets reals	147.838.125	148.184.490	148.184.490
Utilitats.....		94.512.695 (5)	
Despeses.....	147.838.125	242.697.185	148.184.490
	92.089.288	55.973.000 (6)	55.973.000
Diferència.....	55.748.837	186.724.185	92.211.490

(1) Inclou el 10% d'aprofitaments forestals, 20% propis, 10% pesos i mesures, mines canon superficial i explotació i 5% cobrança.

(2) Segons document núm. 8, estat núm. 4 i paràgraf núm. 7.

(3) Valorats segons document núm. 8 estat núm. 6.

(4) Valorats segons document núm. 6 estat núm. 2.

(5) L'autor s'oblida de deduir aquesta xifra, motiu de l'error que hem observat. Com és possible que una cosa tan important se'n oblidés?. En canvi, deduf evidentment els drets reals.

(6) Del total consignat al document núm. 8 paràgraf núm. 13, deduïda la partida d'Instrucció pública.

Según nuestras referencias, en primer término, figuran los ingresos por rústicas. La probable recaudación en Cataluña en 1932 se fija en 17.816.538 pesetas, en vez de los 17.312.090 pesetas del cuadro esbozado por el colega que publicó las cifras a que antes, nos referimos existiendo en este caso y otros, diferencias según el método de apreciación que se siga, cálculos de previsión en que se incluyen factores racionales de alza, comprobaciones o resultados, o simplemente lo más desfavorable siempre de las medias aritméticas de años anteriores.

Para este caso se sabe que el promedio de alza obtenida en los términos catastrados en relación con el importe de la riqueza amillarada ha sido del 108 por ciento, correspondiendo la cifra de 17.846.538 pesetas a la aplicación de este índice. Se ha admitido encima que el aumento de la contribución sobre rústica ha de ser mucho mayor por el campo muy extenso en Cataluña de cultivos de secano o regadío, exceptuando los diez primeros años de aumento de contribución. Apuramos el detalle en esta partida como ejemplo sintomático.

Contribución urbana.— El importe básico de lo que se crea se pagará en Cataluña en 1932 ha de tener también un considerable aumento de recaudación como consecuencia del trabajo de comprobación por el servicio de registros fiscales que actualmente se practican.

Hacienda.— Sólo puede referirse como índice al resultado de la recaudación.

Para la de utilidad de la riqueza mobiliaria, que ha de ser concertada, la imprecisión es mayor por establecerse como base el quinquenio último y cuando aún no se conocen los datos de 1931. Tomando como promedio los años 1927 al 30, la base a concertar es de 78.962.742,61 pesetas.

El importe del canon de superficie y del impuesto sobre explotaciones mineras, ascenderá probablemente en 1932 a 592.693 pesetas y -- 185.087 respectivamente y si se adopta el sistema de medias aritméticas a pesetas 744.335,51 y 189.065,65.

El impuesto del timbre (menos Correos, Telégrafos y Enseñanza), no es posible prever con exactitud por su eventualidad. La media aritmética de 46.894.240 pesetas.

He aquí más casos de imprecisión. En la apreciación de la riqueza minera de Cataluña hay que distinguir el valor de las minas reservadas al Estado del que puedan tener las concedidas, pues como las concesiones son a perpetuidad mediante el pago del canon de superficie, no se puede estimar que el valor de esas minas represente un capital efectivo del Estado que deba ser considerado como tal al ser cedidas a la Generalidad, que, en relación con las minas concedidas no puede hacer más que cobrar los impuestos. La observación es de mucha importancia, dados los grandes yacimientos potásicos que allí hay, cuya tributación aumentará muy rápidamente y las explotaciones carboníferas que suman

10. Article aparegut al diari de Madrid "La Luz" i transcrit íntegrament per "La Vanguardia" del dia 5 de maig de 1932

És un curt extracte que comenta les xifres de la Comissió de Presupostos. Com sempre, la tàctica és introduir una falca, la frase final ho diu ben clar. Si els ingressos pugen 228 milions i les despeses, 79 la Hisenda tindrà un dèficit de 148 milions de pessetes i el lector imparcial jutjarà.

EL ESTATUTO DE CATALUÑA
LA HACIENDA DE LA GENERALIDAD

UN DOCUMENTO ARTICULO

LA COMISION DE PRESUPUESTOS ESTUDIA SU INFORME LOS COMENTARIOS DEL DIA La Hacienda de la Generalidad

Con el título "Sobre unas anticipaciones de cifras, cálculos y apreciaciones en torno al Estatuto catalán", publica el periódico "Luz" un documento artículo, en el que, refiriéndose a las cifras que se han facilitado sobre las recaudaciones que se traspasen a Cataluña, dice:

Como sabe el lector, el dictamen de la Comisión de Estatutos pasó a la Mesa de la Cámara y en sesión del pasado día 8 de abril se acordó que la Comisión de Presupuestos informase sobre el título IV -- De la Hacienda, -- del dictamen. La Comisión ha nombrado una ponencia para elaborar un proyecto de informe que se someterá al pleno, si es posible, mañana, jueves, con el deseo de que el mismo día sea entregado el dictamen a la Mesa por la Comisión de Estatutos con el informe de la de Presupuestos. Por consiguiente, cuanto se diga antes de este momento es prematuro.

No obstante, la no muy discreta anticipación de cifras que se ha hecho, presentadas del modo más impresionante posible, obliga a volver sobre aquellos datos para restituírle, su significación exacta.

Tampoco puede apreciar Hacienda con exactitud en un informe pro-
el valor aproximado de los ferrocarriles que hayan de revertir al Es-
tado y el de los canales, puentes, carreteras, obras hidráulicas, alum-
brado de costas, edificios públicos, centros de enseñanza y bienes que
sean del Estado o hayan de serlo en lo futuro y estén enclavados en Ca-
taluña, y en todo caso es difícilísimo determinar a priori la parte en
que esos bienes han de ser considerados como propios del territorio
estatual, siendo a veces imposible la división.

Y basta lo indicado para hacerse cargo de la absoluta imposibili-
dad de atribuir un valor exacto a las cifras facilitadas como ingre-
sos probables de la Generalidad.

La dificultad sube de punto al querer describir ahora los gastos
del Estado español en servicios públicos y nacionales que quedan a
cargo de la República, los que también están a cargo de la Generalidad
y los cedidos exclusivamente a ésta.

Hay partidas considerables para las que toda evaluación es inclu-
so imposible para Hacienda, como el correspondiente a los organismos
autónomos que han afectado sobre todo a obras públicas, pues falta la
base para esta deducción que habrían de proporcionar los pagos efec-
tuados en 1930 y la domiciliación de esos pagos que pueden correspon-
der a servicios efectuados en Cataluña aun cuando los pagos correspon-
dientes no hayan tenido lugar en la región.

Todas estas salvedades y muchas más se han hecho al facilitar los
datos que reproducimos.

Los pagos indican el valor menos que relativo de aquellos que no
permiten operar sobre ellos como base exacta para apreciar en resumi-
das cuentas lo que va a costar a España el Estatuto de Cataluña, que
es la única intención aviesa con que fueron solicitados y luego anhi-
bidos. Son únicamente informes para servir de punto de referencia pa-
ra precisiones ulteriores, en que si ha sido posible fijar la cuantía
de lo que se cede, con bastante exactitud, no lo es tanto para preci-
sar la de lo que con ella hay que atender. De ahí la gran diferencia
entre las cifras de los dos cuadros del informe pedido por el señor
Calderón, únicos que hasta ahora se han hecho públicos y que en prue-
ba de imparcialidad reproducimos a nuestra vez. Dican así:

Importe probable en el ejercicio de 1932 de los ingresos cedidos
a la Generalidad de Cataluña según el artículo 20 del proyecto de
Estatuto:

Pesetas

Rústica:	
Ingresado en el año 1.930.....	13.906.433,45
Diez por ciento aumento autorizado por la ley de Presupuestos para 1932.....	1.390.643,34
Dieciséis centésimas sobre la misma.....	2.015.014,53
Urbana:	
Ingresado en el año 1930.....	22.800.857,25
2,50 de aumento autorizado por la ley de Presupues- tos para 1932.....	570.021,42
16 centésima sobre la misma.....	3.195.797,74
7,50 sobre cuotas del Ensanche	1.082.953,37
Resultas:	
Territorial y 16 centésimas sobre la misma.....	871.062,69
Industrial:	
Cuotas ingresos obtenidos en el año 1930.....	45.564.917,20
20 por ciento de aumento autorizado por la ley de Presupuestos para 1932.....	9.112.983,44
Resultas:	
Industrial y volumen de ventas.....	2.820.589,34
Derechos Reales. (Los derechos reales no figuran entre los cedidos al Gobierno de Cataluña):	
Ingresado en el año 1930.....	38.443.005,56
13,36 por ciento, aumento probable, según relación que existe entre los 217 millones del presupuesto de 1930 y los 246 millones calculados por la ley de Presupuestos para 1932.....	5.135.985,54
Resultas:	
Derechos Reales. -- Retiro obrero.....	2.645.104,92
Utilidades:	
Ingresado en el año 1930.....	81.438.643,75
4,40 por ciento aumento probable según relación que existe entre los 410 millones del Presupuesto de 1930 y los 428 millones calculados por la ley de Presupuestos para 1932.....	3.803.300,45
Resultas:	
Utilidades.....	4.270.748,50
A deducir: por participaciones.....	244.068.065,50
Suma.....	15.454.764,29
Líquido probable de los ingresos cedidos.....	228.613.301,29

Para que el contraste sea mayor y sin hacer toda la serie de cal-
vedades enunciadas, junto a ese cuadro se ha exhibido el siguiente:

Los datos relativos al importe de los gastos de servicios nacio-
nales cedidos y que pasan a cargo exclusivo de la Generalidad, son
los siguientes:

	Pesetas
Ministerio de Justicia.....	1.967.000.--
Ministerio de Gobernación.....	25.879.000.--
Ministerio de Obras Públicas.....	18.209.000.--
Ministerio de Agricultura.....	2.110.000.--
Ministerio de Instrucción Pública.....	22.662.000.--
Ministerio de Trabajo.....	1.114.000.--
Ministerio de Hacienda.....	4.023.000.--
Gastos de las contribuciones y rentas públicas....	3.591.000.--
El total es de	79.635.000.--
	=====

El lector imparcial juzgará.

II. LES HISENDES REGIONALS A LA CONSTITUCIO
DE LA REPUBLICA

La qüestió de les Hisendes regionals fou reduïda a l'article 115 de la Constitució projectada.

L'article 14 de la Constitució indica cap a la fi, que pel que respecte a la qüestió de la Hisenda, hom estarà al que disposi la Constitució en els seus articles corresponents.

Aquests articles eren el 115 del projecte, el qual deia:

"Les hisendes de les Corporacions locals i regionals es basaran sobre llurs propis impostos i contribucions, sense que aquelles altres que figuren al pla d'ingressos de la República puguin ser objecte de recàrrec amb aquesta finalitat. El que es disposa en el paràgraf anterior no serà obstacle a les assignacions que en virtut de la llei puguin fer-se a les Hisendes regionals dels procedes determinats o el consum dels béns. Les normes d'aquesta assignació no podran ser en cap cas tals que, directament o indirectament beneficiïn unes Regions en perjudici d'unes altres."

El dia 24 de novembre s'inicia la discussió de l'article. Prèviament, la Comissió n'havia fet un nou redactat a la vista d'unes esmenes presentades. El nou text deia:

"Les hisendes de les Corporacions locals i regionals es basaran sobre els seus propis impostos i contribucions, sense que aquelles altres que figuren en el pla d'ingressos de la República puguin ser objecte de recàrrec amb aquesta finalitat. El que es disposa en el paràgraf anterior no serà obstacle a les concessions que en virtut de la llei puguin fer-se a les Hisendes regionals de determinats monopolis imposats o de recàrrecs sobre els mateixos. Les normes d'aquesta concessió no podran ser en cap cas tals que, directament o indirectament, beneficiïn unes regions en perjudici d'unes altres. Exceptuant les concessions acordades en els respectius Estatuts, cap cessió d'impostos, rendes o recursos de qualsevol classe, que pertanyi avui a l'Estat, no podrà fer-se a entitats regionals, provincials o municipals, sinó mitjançant una llei votada pel Parlament. Perquè tal concessió pugui ser, haurà de ser aprovada, si més no, pel vot de la majoria absoluta dels Diputats."

Illegit el text del nou redactat de l'article 115, demana la paraula el diputat Santiago Alba. Diu que no veu reflectida en aquesta nova redacció de l'article la idea que ell havia expressat en la seva esmena. Ell volia que abans que es fes la votació que esmenta el darrer paràgraf de l'article al Parlament, hi hagués la proposta de conformitat del Ministeri d'Hisenda, que és el responsable de la Hisenda Nacional; si això no es compleix, es faran concessions econòmiques a les Regions sense que el Ministeri d'Hisenda pugui opinar sobre la seva repercussió a la Hisenda Nacional.

També ha de parlar sobre la qüestió de la majoria del Parlament que ha d'aprovar aquesta llei de concessió.

En Prieto (Ministre d'Hisenda) considera que la seva opinió és que l'article hi sobra totalment, que pot crear problemes.

En Corominas (de la minoria catalana, de l'Esquerra) diu que el que proposa l'Alba és un contrasentit, perquè, segons ell, l'informe del Ministeri invalida la decisió de les Corts, que són superiors a ell.

Respon l'Alba dient que l'opinió del Ministeri no ha d'invalidar l'opinió de les Corts, que ell continua creient que les Corts estan per damunt del Ministeri; el que passa és que vol que consti l'informe del Ministeri i que les Corts, abans de votar, coneguin l'opinió del Ministeri d'Hisenda i s'apiguen a què s'han d'atendre. Pel que fa referència a la majoria, resulta que en el nou text de l'article que proposa la Comissió, es demana un quòrum inferior al que existeix per qualsevol altra cosa de molta menys importància.

En Lluch (de la minoria catalana) respon a l'Alba sobre el punt de demanar informes al Ministeri per a la concessió de certs impostos a la Generalitat. Diu que ells han demanat repetidament que això es faci. Añac han arribat a l'acord de constituir una comissió mixta de tècnics d'Hisenda nomenada per la Generalitat i el Ministeri. D'això, se n'havia parlat amb el President de l'antic Govern de la República i també amb l'actual, però encara no s'ha concretat res. Catalunya també té interès a saber les repercussions financeres de l'Estatut.

Royo Villanova intervé per parlar del perill que representa cedir els impostos que poden representar un augment per a les altres Regions.

El diputat basc Aldasoro esmenta les implicacions que aquest article pot tenir en els concerts econòmics de les Províncies basques i Navarra.

La Comissió examina la qüestió dels quòrums i hom comprova que el quòrum per concedir impostos a la Regió, tal com diu l'article 115, és de la meitat del nombre de diputats presents més un; en canvi, per a dimitir un ministre, cosa molt menys important, es necessita la meitat de la Cambra més un.

Intervé Gabriel Franco, qui demana que se suprimeixi l'article en qüestió. Diu que el problema de les Hisendes locals és molt complicat i haurà de ser estudiat en el futur i resolt pel Parlament, i que mentre tant hom es pot passar d'aquest article.

La sessió resta en suspens fins l'endemà.

El dia 25 de novembre s'inicia de nou el debat de l'article amb un diàleg entre Jiménez de Asúa i Alba, sobre el que ja s'ha dit. Alba insisteix novament en el seu punt de vista.

Respecte al quòrum, Jiménez de Asúa diu que no exigint-se quòrum per aprovar els Estatuts. La primera concessió d'impostos a les regions es farà sense aquesta garantia, però l'article 12 que parla d'això ja està aprovat.

Alba reprèn per dir que sembla que la cosa més lògica fóra suprimir l'article.

Intervé Marraco amb una nova esmena que redacta un altre cop tot l'article. Parla de reservar una imposició per a les regions autònomes, la territorial, i fa ressaltar els problemes de tipus hisendístic que se'n poden derivar del fet d'haver-hi regions autònomes i d'altres que no ho són. L'esmena de Marraco és rebutjada.

Es posa a votació l'article 115 (si ha de ser suprimit o no).

Un moment abans, intervé Alba per dir que a la fi de l'article 14 hi ha la indicació que diu que per a les qüestions hisendístiques s'estarà al que disposi l'article corresponent i que, si aquest és suprimit, hi haurà una contradicció a la Constitució.

Finalment, posada a votació, hom decideix la expressió d'aquest article número 115 del projecte de Constitució.

Així, doncs, la Constitució no porta res del sistema de crear la Hisenda a les Regions. Un problema tan important, i hom no sabé com resoldre'l a les Corts, i fou ajornat per a un altre moment.

III. LA HISENDA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA.

	Pàgina
-L'Estatut de Núria	07.095.0
-Primer dictamen de la Comissió Parlamentària . .	07.099.0
-Vot particular Iluhi-Xireu	07.102.0
-Segon dictamen de la Comissió Parlamentària. . . .	07.104.0
-Tercer dictamen de la Comissió Parlamentària . .	07.107.0
-Text definitiu del Títol IV de l'Estatut de Catalunya	07.110.0

ESTATUT DE MÚRIA

2-8-31

TÍTOL IVDE LES FINANCES

Art. 19. Catalunya contribuirà al pagament dels serveis generals de la República (inclosos els interessos i amortització del Deute de l'Estat espanyol) amb el producte de les contribucions indirectes, amb el rendiment de les propietats i drets de l'Estat que aquest no li transmeti, amb els beneficis que s'obtinguin dels monopolis i amb els arbitris per serveis retribuïts.

Són considerades contribucions indirectes en el Pressupost actual: a) la renda de duanes; b) la renda d'alcoholis; c) l'impost sobre el sucre; d) l'impost sobre la xicoira; e) l'impost sobre el transport de viatgers i de mercaderies.

S'exceptuarà d'aquesta atribució de l'impost de transports, el que es cobri en els ferrocarrils i carreteres d'interès local. Els vehicles, però, circularan lliurement sense duplicar llur tributació, qualsevol que sigui el territori on els pertorqui de tributar.

Són rendiments de propietats i drets de l'Estat en el Pressupost actual: f) el donatiu de la clareia i de les monges; g) les propietats i drets de l'Estat que aquest no traspassarà a Catalunya; h) els reintegraments d'exercicis tancats en llur totalitat, si procedeixen de liquidacions anteriors al 31 de desembre de 1931, i només els que provindran de contribucions pertanyents a la República en l'esdevinidor; i) publicacions oficials de la República.

Són beneficis de monopolis en el Pressupost actual: j) els proveïments de la circulació fiduciària i els dels Bancs d'Espanya i Hipotecari; k) els dels tabacs; l) els dels llumins de tota mena; m) els dels explosius; n) els de la sal; o) els de la loteria; p) els de la Casa de la Moneda; q) els dels petrolis; r) els dels telèfons.

Són arbitris per serveis retribuïts en el Pressupost actual: s) els que graven els ports francs de Canàries; t) els drets obviençionals dels Consolats; u) els de Correus i Telègrafs; v) els establiments penals; x) les quotes militars i les multes; z) tots aquells altres arbitris que en forma directa o en paper timbrat siguin pagats com a retribució de serveis a càrrec de les finances de la República.

Art. 20. La Hisenda del Govern de la República cedirà a la Hisenda catalana, amb les limitacions i condicions fixades en aquest Esta-

tut, les contribucions directes que actualment percep en les quatre províncies catalanes, i no imposarà en el temps a venir, a Catalunya noves contribucions directes.

Són considerades contribucions directes en el Pressupost actual:

a) la contribució territorial, rústica i urbana, amb els recàrrecs que es cobren damunt d'ella.

b) la contribució industrial i de comerç amb els recàrrecs que es cobren damunt d'ella.

c) la contribució sobre utilitats de la riquesa mobiliària, llevat la que grava els sous actius i passius del personal al servei de la República i l'epígraf primer de la tarifa segona. Les societats tributaran en el territori on tindran establert llur comerç o llur indústria; i, si tenen el domicili en un altre lloc, només pagaran en aquest per les utilitats dels concellers, directores i funcionaris que hi treballin. Les societats que tinguin establiments en altres territoris de la República i a Catalunya pagaran la contribució per les sucursals que tinguin a Catalunya si l'establiment principal és fora del seu territori, i si és en territori català, serà deduint del compte d'utilitats les que hagin tributat per sucursals establertes en altres territoris de la República.

d) l'impost sobre els drets reals, persones jurídiques i sobre transmissió de béns amb llurs recàrrecs.

Art. 21. Si la República suprimeix totes o algunes de les contribucions indirectes sense substituir-les per altres també indirectes, Catalunya aportarà al Pressupost de la República la part proporcional que li correspongui per habitat, per tal de suplir la minva d'ingrés que produïxi la dita supressió. Anàloga aportació serà feta quan els ingressos atribuïts a la Hisenda de la República per l'article 19. d'aquest Estatut siguin insuficients per a atendre les despeses que li originaran les funcions que té reservades en els articles 10 i 11 i, per tant, exigeixin la creació de noves contribucions directes que per raó d'aquest Estatut no podran ésser aplicades a Catalunya. Con- tràriament, quan els ingressos atribuïts a la Hisenda de la República tinguin un excés sobre les despeses, el remanent, en la mateixa part proporcional per habitat, serà atribuït a Catalunya.

Art. 22. El Govern de la República no aplicarà a Catalunya les contribucions sobre els consums, sobre el consum interior de la cer- vesa, sobre els carruatges de luxe, sobre els cercles d'asbargiment béns de propis i sobre el gas, l'electricitat i el carbur de caicà i el que constitueixin dotació de les hisendes locals. L'impost del tim- bre només serà aplicable en el territori català quant els epígrafs que representen retribució de serveis i l'execució dels quals hagi es- tat reservada al Govern de la República. L'impost de pagaments a

l'Estat s'aplicarà en el territori català només davant els pagaments que farà el Govern de la República.

Art. 23. Els recursos que podrà utilitzar la Generalitat per a la formació dels seus Pressupostos seran tots els que han tingut fins ara les Diputacions de Catalunya, els que per aquest Estatut li són atribuïts pel Govern de la República i els que resultaran de la nova ordenació que podrà fer d'uns i altres, així com dels que li produiran les noves contribucions directes que acordi crear.

Mentre el Govern de Catalunya no promulgarà una llei pròpia de comptabilitat, es regirà per la llei de comptabilitat de la República.

Art. 24. La Hisenda de la Generalitat substituirà la Hisenda de la República en la liquidació, recaptació i distribució dels actuals recursos davant les contribucions directes. També receptorà com a delegada de la Hisenda de la República, amb el premi que aquesta tingui en Pressupost per a cost de la recaptació, aquelles contribucions i arbitris generals que haurà de fer efectius en el territori de Catalunya, exceptuats els monopolis i les Duanes.

Art. 25. Els drets de l'Estat en territori català relatius a mines (inclosa llur tributació), aigües, caça i pesca; els béns d'ús públic, i els que, sense ésser d'ús comú, pertanyen privativament a l'Estat i estan destinats a algun servei públic o al foment de la riquesa nacional, passaran a ésser propietat de Catalunya, exceptuats aquells que estiguin afectats a funcions l'exercici de les quals s'haurà reservat el Govern de la República.

Art. 26. L'augment del Deute públic de l'Estat espanyol per noves emissions el producte de les quals sigui totalment o parcialment destinat a atendre serveis reservats en aquest Estatut a la Generalitat, li serà compensat a l'atribució d'una part del producte de la nova emissió, igual a la proporció que hi hagi entre la població total d'Espanya i la del territori català.

Art. 46. El trànsit de la Hisenda de la República a la Hisenda de la Generalitat, per a l'ingrés dels recursos i el pagament dels serveis traspassats, es farà el 31 de desembre de 1931. L'una i l'altra Hisenda obriran, a ler. de gener de 1932, un compte en el qual abonaran i carregaran les quantitats que hagin cobrat i que no els pertocuen, i les que hauria d'haver percebut i ha cobrat l'altra. Així mateix, carregaran o abonaran els pagaments fets l'una per l'altra.

PRIMER DICTAMEN DE LA COMISSIÓ D'ESTATUTS 5-5-32

LITULO IV

DE LA HACIENDA.

Art. 17. Catalunya contribuirà a sufragar les càrreges atribuïdes al Estat en los arts. 14 y 16 de la Constitució -- incluso los intereses y amortización de la Deuda -- con el producto de todas las contribuciones, impuestos, arbitrios, derechos y propiedades que constituyen la Hacienda de la República, excepto los que por este Estatuto se transfieren a la Generalidad.

Art. 18. La Hacienda de la República cede a la Generalidad las siguientes contribuciones e impuestos:

a) La contribución territorial, Rústica y Urbana, con los recargos que se cobren sobre ellas, debiendo abonar a los Ayuntamientos las participaciones que les corresponden.

b) La contribución industrial de Comercio y sus recargos, con igual obligación respecto a éstos.

c) El producto del canon de superficie y el impuesto establecido sobre las explotaciones mineras.

d) El 20 por 100 de Propios.

e) El 10 por 100 de aprovechamientos forestales.

f) El 10 por 100 de pesas y medidas.

g) El 5 por 100 de administración y cobranza.

h) Una participación del 53 por 100 en el impuesto del Timbre.

Art. 19. La Hacienda de la República respetará los actuales ingresos de las Haciendas locales sin someterlos a nuevos gravámenes. El impuesto de pagos del Estado se aplicará en el territorio estatutario únicamente sobre los pagos que en él verifique la Hacienda de la República.

Si el Estado crea el impuesto sobre la renta y con tal motivo suprime algunas de las contribuciones cedidas a la Generalidad o las modifica en forma que se reduzca su rendimiento, concederá a la Hacienda de la Generalidad las compensaciones que procedan en recursos de la misma naturaleza.

Art. 20. La exacción de las contribuciones sobre utilidades de la riqueza mobiliaria con arreglo a las leyes tributarias de la República, se efectuará en Cataluña por la Generalidad. Esta satisfará a la

Hacienda de la República:

- a) Una cuota anual, revisable cada cinco años, cuyo importe será el promedio de los resultados líquidos de la recaudación obtenida en el quinquenio anterior.
- b) Una cuota adicional variable, consistente en un tanto por ciento de exceso de la recaudación obtenida en cada ejercicio sobre el importe de la cuota fija.

Art. 21. El impuesto del timbre se recaudará en Cataluña por la Generalidad en todo lo que no se refiera a Correos, Telégrafos y Encomienda. La Generalidad satisfará a la Hacienda de la República una cuota anual, revisable cada cinco años, y fijada por el procedimiento establecido en el artículo anterior.

Art. 22. La Hacienda de la Generalidad recaudará, por delegación de la Hacienda de la República y con el premio que ésta tenga consiguado en Presupuesto como coste del servicio, todas las contribuciones, impuestos y arbitrios que el Estado deba percibir en Cataluña, con excepción de los monopolios y las Aduanas.

Art. 23. Los convenios necesarios para la ejecución de lo dispuesto en los tres artículos anteriores, se concertarán y formalizarán por el Ministerio de Hacienda de la República y la Generalidad. Serán revisables cada cinco años y cualquiera de las partes podrá rescindirlos al término de cada quinquenio, poniéndolo en conocimiento de la otra con seis meses de antelación.

Art. 24. La Generalidad podrá utilizar como ingresos de sus Presupuestos todos los recursos que hasta ahora han tenido las Diputaciones catalanas, los que por este Estatuto se le transfieren en el art. 17 y los que resulten de la nueva ordenación que podrá hacer de unos y otros. También podrá imponer otros gravámenes no comprendidos en los tres grupos anteriores, mediante acuerdo con el Estado, para garantizar que no resulten en contraposición ni versen sobre la misma base contributiva que los recursos propios de la República.

Art. 25. Los derechos del Estado en territorio catalán, relativos a minas (incluso su tributación), aguas, caza y pesca; los bienes de uso público y los que sin ser de uso común pertenezcan privativamente al Estado y estén destinados a algún servicio público o al fomento de la riqueza nacional, pasarán a ser propiedad de Cataluña, excepto los que se hallen afectos a Funciones cuyo ejercicio se haya reservado al Gobierno de la República.

Art. 26. Si el Estado emite Deuda cuyo producto haya de invertirse total o parcialmente en la creación o mejoramiento de servicios reservados por este Estatuto a la Generalidad, será ésta compensada

recibiendo una parte del producto de la nueva emisión que a tales servicios se destine, igual a la proporción que existe entre la población total de España y la de Cataluña.

Artículo transitorio.- Mientras el Gobierno de Cataluña no promulgue una ley propia de Contabilidad, se regirá por la ley de Contabilidad de la República.

VOY PARTICULAR DE LLUHÍ-XIRAU DEL 8.-4-32 AL PRIMER DICTAMEN DE LA COMISSIO

TITULO IV

Al art. 17.- Quedará redactado así:

"Cataluña contribuirá a sufragar los servicios y las cargas generales de la República e incluso los intereses de amortización de la Deuda del Estado) con el producto de las contribuciones indirectas, el rendimiento de las propiedades y derechos del Estado que éste no transfiera, los beneficios que se obtengan con los monopolios, los arbitrios por servicios retribuidos y los demás que le reserva el art. 18 de la Constitución".

Al art. 18.- La Hacienda de la República cede a la Hacienda de la Generalidad, con las limitaciones fijadas en este Estatuto, las siguientes contribuciones directas que actualmente percibe en las cuatro provincias catalanas, y no impondrá en lo sucesivo en territorio estatutario nuevas contribuciones directas:

- a) La contribución territorial Rústica y Urbana, con los recargos que se cobren sobre ella.
- b) La contribución Industrial y de Comercio, con los recargos que se cobren sobre ella.
- c) La contribución sobre Utilidades de la riqueza mobiliaria. La Generalidad satisfará a la Hacienda de la República una cuota anual que se revisará cada cinco años, determinada con arreglo al promedio de la recaudación obtenida en el quinquenio anterior por dicha contribución.
- d) El impuesto sobre Derechos reales y personas jurídicas y sobre transmisión de bienes, con sus recargos.

También cede a la Hacienda de la Generalidad el 20 por 100 de la renta de Propios, el 10 por 100 de aprovechamientos forestales, el 10 por 100 de pesas y medidas y el 5 por 100 para gastos de administración y cobranza de los recargos.

Al art. 19.- La Hacienda de la República respetará los actuales ingresos de las Haciendas locales de Cataluña sin imponerles nuevos gravámenes. La Hacienda de la Generalidad sustituirá a la Hacienda de la República en la liquidación, recaudación y distribución de los actuales recargos sobre las contribuciones directas. También recaudará como delegada de la Hacienda de la República, con el preaviso que ésta tenga en Presupuesto para coste de la recaudación, cuantas contribuciones y arbitrios generales deba hacer efectivos en el territorio estatutario, excepto los monopolios y las Aduanas con sus anexos.

Al art. 20.- El impuesto de pagos del Estado se aplicará en el territorio estatutario únicamente sobre los pagos que en él verificó la Hacienda de la República. Todos los impuestos que se recauda por timbre serán de aplicación general en el territorio de la República; pero su recaudación corresponderá a la Hacienda de la Generalidad en todo lo que se refiera a Correos, Telégrafos y Enseñanza. Hacienda de la Generalidad satisfará por ello a la Hacienda del Estado una cuota anual que se revisará cada cinco años, determinada con arreglo al promedio de la recaudación obtenida en el quinquenio anterior.

Al art. 21.- Los recursos que podrá utilizar la Generalidad para la formación de sus presupuestos serán todos los que han tenido hasta ahora las Diputaciones de Cataluña, los que por este Estatuto le son atribuidos por el Gobierno de la República y los que resulten de la nueva ordenación que podrá hacer de unos y de otros, así como de los que le produzcan las nuevas contribuciones directas que acuerde crear.

Al art. 22.- Los derechos del Estado en el territorio del Estado relativos a Minas (incluso su tributación), Aguas, Caza y Pesca; los bienes de uso público y los que, sin ser de uso común, pertenecen privativamente al Estado y están destinados a algún servicio público o al fomento de la riqueza nacional, pasarán a ser propiedad de Cataluña, excepto los que se hallen afectos a funciones cuyo ejercicio haya reservado el Gobierno de la República.

Al art. 23.- El aumento de la Deuda pública del Estado por nuevas emisiones, cuyo producto está total o parcialmente destinado a atender servicios reservados por este Estatuto a la Generalidad, será considerado como atribución de una parte del producto de la nueva emisión igual a la proporción que exista entre la población total de España y la del territorio estatutario.

Al art. 24.- Si el Estado crea el impuesto sobre la renta y con tal motivo suprime alguna de las contribuciones cedidas a la Generalidad o las modifica en forma que reduzca su rendimiento, concederá a la Hacienda de la Generalidad las compensaciones que procedan en recursos de la misma naturaleza.

Artículo transitorio.- Mientras el Gobierno de Cataluña no promulgue una ley propia de Contabilidad, se regirá por la ley de Contabilidad de la República.

Palacio de las Cortes, 8 de Abril de 1932.-
Juan Lluhi Vallesca.- Antonio Xiráu.

TÍTULO IV. " HACIENDA", DEL PROYECTO DE ESTATUTO DE CATALUÑA. NUEVA-MENTE REDACTADO.

TÍTULO IV

Art. 16. La Hacienda de la Generalidad de Cataluña se constituye:

- a) Con el producto de los impuestos que el Estado cede a la Generalidad.
- b) Con un tanto por ciento en determinados impuestos directos de los no cedidos por el Estado.
- c) Con los impuestos, derechos y tasas de las antiguas Diputaciones provinciales de Cataluña y con los que establezca la Generalidad.

Los recursos de la Hacienda de la Generalidad se establecerán con sujeción a las siguientes reglas:

18. El costo de los servicios cedidos por el Estado.

29. Un x por 100 sobre la cuantía que resulte de aplicar la regla anterior por razón de los gastos imputables a servicios que se transfieren y que teniendo consignación en el Presupuesto general no produzcan pagos en Cataluña o los produzcan en cantidad proporcionalmente inferior al importe de los servicios.

32. Una suma igual al coeficiente de aumento que experimenten en lo sucesivo los gastos de los Presupuestos futuros de la República en los servicios correspondientes a los que se transfieren a la Generalidad de Cataluña.

Para cubrir las cuantías que resulten de aplicar las reglas anteriores, el Estado cede a la Generalidad:

I. La contribución territorial, rústica y urbana con los recargos establecidos sobre la misma, debiendo abonar a los Ayuntamientos las participaciones que les correspondan.

II. El impuesto sobre Derechos reales, el de las personas jurídicas y sobre las transmisiones de bienes con sus recargos y con la obligación de aplicar los mismos tipos contributivos establecidos en las leyes del Estado.

III. El 20 por 100 de propios, el 10 por 100 de aprovechamientos forestales, el 10 por 100 de pesas y medidas, el 5 por 100 de Administración y cobranza y el producto del canon de superficie y el impuesto establecido sobre las explotaciones mineras.

IV. Un tanto por ciento en las sumas de las contribuciones Industrial y de Utilidades que se recauden en Cataluña igual a la diferencia entre la cuantía de las contribuciones y recargos que se ceden en virtud de las reglas anteriores y el costo total de los servicios que el Estado transfiera a la región autónoma. Si con una participación del 20 por 100 no se cubriese la diferencia, se cubrirá el resto de la misma en forma de participación en el impuesto del Timbre o en la proporción necesaria para ello.

Art. 17. (Igual que el antiguo art. 21.)

Art. 18. La Hacienda de la República respetará los actuales ingresos de las Haciendas locales de Cataluña, sin imponerles nuevos gravámenes. La Generalidad podrá crear nuevas contribuciones que no se apliquen a las mismas materias que ya tributan en Cataluña a la República y podrá dar una nueva ordenación a sus ingresos actuales y a los que se le ceden por los artículos anteriores.

Los nuevos tributos que establezca la Generalidad no podrán ser obstatuados a las nuevas imposiciones que cree el Estado, y en caso de incompatibilidad aquellos tributos quedarán absorbidos por los del Estado.

En ningún caso la ordenación tributaria de la Generalidad podrá estorbar la implantación y desarrollo del impuesto sobre la renta, que será tributo del Estado.

Los derechos del Estado en territorio catalán relativos a minas, aguas, caza y pesca, los bienes de uso público y los que sin ser de uso común pertenezcan privativamente al Estado y estén destinados a algún servicio público o al fomento de la riqueza nacional, se transfieren a la Generalidad, excepto los que estén afectos a funciones cuyo servicio se haya reservado al Gobierno de la República.

Art. 19. La Generalidad podrá emitir Deuda interior; pero ni la Generalidad ni sus Corporaciones locales podrán apelar al crédito extranjero sin autorización de las Cortes de la República.

Si el Estado emite Deuda cuyo producto haya de invertirse total o parcialmente en la creación o mejoramiento de servicios transferidos a la Generalidad ésta será compensada recibiendo una parte del producto de la nueva emisión que a tales servicios se destine en proporción a la de la población de Cataluña con respecto a la total de España.

Art. 20. Mientras la Generalidad de Cataluña no promulgue una ley de Contabilidad, se regirá por la ley de Contabilidad de la República.

El Tribunal de Cuentas de la República fiscalizará anualmente la gestión de la Generalidad, comunicando su censura directamente al Parlamento catalán.

Art. 21. En la Ordenación de su Hacienda la Generalidad no podrá establecer situaciones de favor por razón de residencia u origen del contribuyente ni normas contrarias a la Constitución, a este Estatuto o a los compromisos internacionales del Estado.

El Estado se reserva el derecho de ordenar libremente la recaudación de sus tributos y gravámenes en el territorio catalán y la regulación financiera de los servicios en que le está reservada la legislación.

Una Comisión mixta designada por el Ministerio de Hacienda y la Generalidad será encargada de aplicar las reglas establecidas en este Título para la ordenación de la Hacienda de la Generalidad. La propuesta de la Comisión será elevada a la aprobación del Consejo de Ministros.

El presidente, Luis Bello.- El secretario, Isidro Escandell.

TERCER DICIAMEN

26-8-32

TÍTULO IV. "HACIENDA", DEL PROYECTO DE ESTATUTO DE CATALUÑA, NUEVA-MENTE REDACTADO POR SEGUNDA VEZ.

TÍTULO IV

Art. 16. La Hacienda de la Generalidad de Cataluña se constituye:

- a) Con el producto de los impuestos que el Estado cede a la Generalidad.
- b) Con un tanto por ciento en determinados impuestos de los no cedidos por el Estado.
- c) Con los impuestos, derechos y tasas de las antiguas Diputaciones provinciales de Cataluña y con los que establezca la Generalidad.

Los recursos que la Hacienda de la Generalidad se cifrarán con sujeción a las siguientes reglas:

1ª. El costo de los servicios cedidos por el Estado.

2ª. Un tanto por ciento sobre la cuantía que resulta de aplicar la regla anterior por razón de los gastos imputables a servicios que se transfirieran y que, teniendo consignación en el Presupuesto del Estado, no produzcan pagos en Cataluña o los produzcan en cantidad inferior al importe de los servicios.

3ª. Una suma igual al coeficiente de aumento que experimenten en lo sucesivo los gastos de los Presupuestos futuros de la República en los servicios correspondientes a los que se transfirieran a la Generalidad de Cataluña.

Para cubrir las cuantías que resulten de aplicar las reglas anteriores, según el cálculo que realizará la Comisión mixta creada en el artículo . . . de este Estatuto y que se someterá a la aprobación del Consejo de Ministros, el Estado cede a la Generalidad.:

I.- La contribución Territorial, Rústica y Urbana con los recargos establecidos sobre la misma, debiendo abonar a los Ayuntamientos las participaciones que les correspondan;

II.- El impuesto sobre los Derechos reales, las personas jurídicas y las transmisiones de bienes con sus recargos y con la obligación de aplicar los mismos tipos contributivos establecidos en las leyes del Estado;

III.- El 20 por 100 de propios, el 10 por 100 de pesas y medidas, el 10 por 100 de aprovechamientos forestales, el producto del canon de superficie y el impuesto sobre las explotaciones mineras;

IV.- Una participación en las sumas que produzcan en Cataluña las contribuciones Industrial y de Utilidades, igual a la diferencia entre la cuantía de las contribuciones con sus recargos que se ceden en virtud de las tres reglas anteriores y el coste total de los servicios que el Estado transfiriere a la región autónoma, todo ello referido al momento de la transmisión. Si con una participación del 20 por 100 no se cubriere dicha diferencia, se abonará el resto de la misma en forma de participación en el impuesto del Timbre en la proporción necesaria.

Cada cinco años se procederá por una Comisión de técnicos nombrados por el Ministro de Hacienda de la República y por la Generalidad a la revisión de las concesiones hechas en este artículo. Tanto los impuestos cedidos como los servicios tra pasados a la Generalidad serán calculados con un aumento o con una rebaja igual a la que hayan experimentado unos y otros en la Hacienda de la República. La propuesta de esta Comisión será elevada a la aprobación del Consejo de Ministros. Toda otra variación en el régimen de cesión de impuestos y participaciones a la Generalidad deberá hacerla el Ministro de Hacienda de común acuerdo con la Generalidad, y si esto no fuese posible, deberá someterse la reforma a la aprobación de las Cortes, cuyos acuerdos requerirán para su aprobación el voto favorable de la mayoría absoluta del Congreso.

Art. 17. La Hacienda de la República respetará los actuales ingresos de las Haciendas locales de Cataluña, sin gravar con nuevas contribuciones las bases de tributación de aquéllas. La Generalidad podrá crear nuevas contribuciones que no se apliquen a las mismas materias que ya tributan en Cataluña a la República, y podrá dar una nueva ordenación a sus ingresos.

Los nuevos tributos que establezca la Generalidad no podrán ser obstatculo a las nuevas impositiciones que con carácter general cree el Estado, y en caso de incompatibilidad aquellos tributos quedarán absorbidos por los del Estado con la compensación que corresponda. En ningún caso la ordenación tributaria de la Generalidad podrá estorbar la implantación y desarrollo del impuesto sobre la renta, que será tributo del Estado.

La Hacienda de la Generalidad podrá continuar recaudando por delegación de la Hacienda de la República y con el premio que ésta tenga consignado en Presupuesto, las contribuciones, impuestos y arbi- trios que el Estado debe percibir en Cataluña, con excepción de los monopolios y de las Aduanas con sus anexos. Sin embargo el Estado se reserva el derecho de rescatar la recaudación de sus tributos y gravámenes en el territorio catalán y de ordenarla libremente.

La Generalidad podrá emitir Deuda interior, pero ni la Generalidad ni sus Corporaciones locales podrán apelar al crédito extranjero sin autorización de las Cortes de la República. Si el Estado emite Deuda cuyo producto haya de invertirse, total o parcialmente, en la creación o mejoramientos de servicios que, en cuanto a Cataluña, hayan sido transferidos a la Generalidad ésta será compensada recibiendo una parte del producto de la nueva emisión que a tales servicios se destine, en proporción a la de la población de Cataluña con respecto a la total de España.

Los derechos del Estado en territorio catalán relativos a minas, aguas, caza y pesca, los bienes de uso público y los que, sin ser de uso común, pertenezcan privativamente al Estado y estén destinados a algún servicio público o al fomento de la riqueza nacional, se transfieren a la Generalidad, excepto los que sigan afectos a funciones cuyos servicios se haya reservado el Gobierno de la República.

El Tribunal de Cuentas de la República fiscalizará anualmente la gestión de la Generalidad, en cuanto a la recaudación de impuestos que le esté atribuida por delegación de la Hacienda de la República y a la ejecución de servicios por encargo de ésta, siempre que se trate de servicios que tengan su consignación especial en los Presupuestos del Estado.

Palacio de las Cortes, 26 de Agosto de 1.932.
El presidente, Luis Bello.- El secretario, Miguel San Andrés.

TEXT DEFINITIUTÍTOL IVDE LA HISENDA

Art. 16. La Hisenda de la Generalitat de Catalunya es constituirà: a) Amb el producte dels impostos que l'Estat cedeix a la Generalitat.

b) Amb un tant per cent en determinats impostos dels no cèdits per l'Estat.

c) Amb els impostos, drets i taxes de les antigues Diputacions Provincials de Catalunya, i amb els que estableixi la Generalitat.

Els recursos de la Hisenda de la Generalitat es fixaran amb subjecció a les regles següents:

1a. El cost dels serveis cèdits per l'Estat.

2a. Un tant per 100 sobre la quantia que resulti d'aplicar la regla anterior per raó de les despeses imputables a serveis que es transfereixin i que, tenint consignació en el Pressupost de l'Estat, no produeixin pagaments a Catalunya o els produeixin en quantitat inferior a l'import dels serveis.

3a. Una suma igual al coeficient d'augment que experimentin en endavant les despeses dels Pressupostos futurs de la República en els serveis corresponents a aquells que siguin transferits a la Generalitat de Catalunya.

Per a cobrir les quanties que resultin d'aplicar les regles anteriors, segons el càlcul que realitzarà la Comissió Mixta creada en l'article únic de la disposició transitòria d'aquest estatut, i que se sotmetrà a l'aprovació del Consell de Ministres, l'Estat cedeix a la Generalitat:

I. La Contribució Territorial, Rústica i Urbana, amb els recàrrecs establerts sobre ella. S'hauran d'abonar als Ajuntaments les participacions que els corresponguin.

II. L'impost sobre els drets reals, les persones jurídiques i les transmissions de béns amb llurs recàrrecs i amb l'obligació d'aplicar els mateixos tipus contributius establerts en les lleis de l'Estat.

III. El 20 per 100 de propis, el 10 per 100 de Pesos i Messures el 10 per 100 d'aprofitaments forestals, el producte del cànon de superfície i l'impost sobre les explotacions mineres.

IV. Una participació en les sumes que produeixin a Catalunya les Contribucions Industrial i d'Utilitat, igual a la diferència entre la quantia de les contribucions amb llurs recàrrecs que siguin cèdits en virtut de les tres regles anteriors i el cost total dels serveis que l'Estat transfereix a la regió autònoma, tot això referit al moment de la transmissió. Si amb una participació del 20 per 100 no es cobris l'esmentada diferència, s'abonarà la resta en forma de participació en l'impost del timbre en la proporció necessària.

Cada cinc anys es procedirà per una Comissió de tècnics, nomenats pel Ministre d'Hisenda de la República i per la Generalitat, a la revisió de les concessions fetes en aquest article. Tant els impostos cèdits com els serveis transferits a la Generalitat seran calculats amb un augment o amb una rebaxa igual a la que uns i altres hagin experimentat en la Hisenda de la República. La proposta d'aquesta Comissió serà elevada a l'aprovació del Consell de Ministres. En qualsevol moment, el Ministre d'Hisenda de la República podrà fer una revisió extraordinària en el règim d'Hisenda del present Títol, de conformu acord amb la Generalitat, i, si això no fos possible, s'haurà de sotmetre la reforma a l'aprovació de les Corts, i serà precís el vot favorable de la majoria absoluta dels Congrés.

Art. 17. La Hisenda de la República respectarà els actuals ingressos de les Hisendes locals de Catalunya sense gravar amb noves contribucions les bases de tributació d'aquelles. La Generalitat podrà crear contribucions noves que no siguin aplicades a les mateixes matèries que a Catalunya ja tributin a la República, i podrà donar una nova ordenació als seus ingressos.

Els nous tributs que establirà la Generalitat no podran ésser obstacle a les noves imposicions que amb caràcter general creï l'Estat, i, en cas d'incompatibilitat, aquells tributs quedaran absorbits pels de l'Estat amb la compensació que correspongui. En cap cas l'ordenació tributària de la Generalitat no podrà destorbar la implantació i el desenvolupament de l'impost sobre la renda, que serà tribut de l'Estat.

La Hisenda de la Generalitat podrà continuar recaptant per delegació de la Hisenda de la República, i amb el premi que aquesta tingui consignat en Pressupost, les contribucions, impostos i arbitris que l'Estat ha de percebre a Catalunya, excepció feta dels Monopolis i de les Uanes amb llurs anexes. L'Estat, amb tot, es reserva el dret de rescatar la recaptació dels seus tributs i gravaments en el territori català i d'ordenar-la lliurement.

La Generalitat podrà emetre Deute interior; però, ni la Generalitat ni les seves corporacions locals no podran apellar el crèdit

estranger sense l'autorització de les Corts de la República. Si l'Estat emet Deuts, el producte del qual s'hagi d'invertir totalment o parcialment en la creació o millorament de serveis que, quant a Catalunya, hagin estat transferits a la Generalitat, aquesta fixarà les condicions i serveis de la mateixa naturalesa que es proposa de realitzar amb la participació que se li atorgui en l'emprèstit d'entre d'un límit que no podrà excedir d'una part proporcional a la població de Catalunya amb respecte a la població d'Espanya.

Els drets de l'Estat en territori català relatius a mines, algues, caça i pesca, als béns d'ús públic i aquells que sense ésser d'ús comú, pertanyin privativament a l'Estat i estiguin destinats a algun servei públic o al foment de la riquesa nacional, són transferits a la Generalitat, exceptuats aquells que estiguin afectes a funcions, els serveis de les quals s'hagi reservat el Govern de la República. Els esmentats béns i drets no podran ésser alienats, gravats ni destinats a fins de caràcter particular, sense autorització de l'Estat.

El règim de les concessions de mines potàssiques i dels possibles jaciments de petrolis, continuarà ésser regulat per les disposicions vigents, mentre l'Estat no dicti nova legislació sobre aquestes matèries.

El Tribunal de Comptes de la República fiscalitzarà anualment la gestió de la Generalitat quant a la recaptació d'impostos que li sigui atribuïda per delegació de la Hisenda de la República i a l'execució de serveis per encàrrec seu, sempre que es tracti de serveis que tinguin llur designació especial en els pressupostos de l'Estat.

Cal esmentar que l'Estatut de Núria incorporava a les Finances de la Generalitat les contribucions territorials (Rústica i Urbana). Industrial i Comercial, Utilitats i, finalment, Drets Reals els quals, segons l'informe B de la Ponència Mixta Econòmica, pujaven a 209 milions.

El criteri seguit en aquesta selecció fou que es cediren a la Generalitat els impostos que reflectissin millor la riquesa del país, mentre que els altres, els indirectes, i les Duanes, tan difícils geogràficament de discriminar, encara que físicament es cobressin en territori català, restarien per a l'Estat.

El primer dictamen de la Comissió tragué les Utilitats i els Drets reals i hi posà, en canvi, el 53% de l'impost del timbre. Amb la qual cosa es reduïren a 147 milions, els que passarien a Catalunya.

Era lògic, és clar, que en cedir la contribució industrial i de comerç, se cedissin també les utilitats, ja que els dos impostos anaven força lligats conceptualment; en canvi, el timbre era pràcticament un impost indirecte.

El vot particular de l'Esquerza, Lluhi-Kirau, continuava inclouent els quatre impostos a la Generalitat, tal com deia l'Estatut de Núria, si bé la Generalitat havia de pagar a l'Estat una quota de compensació igual a la mitjana de les utilitats dels darrers cinc anys; això feia que la Generalitat gaudís d'aquest impost només en la part dels augmentos. Amb aquestes xifres, la Generalitat ingressava sobre uns 152 milions de pessetes.

Trabé culpa tenir en compte que l'article 18 de la Constitució deia que tot el que no es cedís específicament a l'Estatut regional restava en poder de l'Estat; per tant, tot impost no cedit expressament era per al Govern.

El mal venia que Catalunya era un poble ric, que pagava el 20% dels impostos de la Nació i que rebia en serveis a raó del 10%, corresponent als serveis d'un país pobre. També cal esmentar que a Catalunya, els Ajuntaments i les Diputacions s'havien fet càrrec d'una colla de serveis que a la resta d'Espanya era el Govern qui els havia de pagar, ja que no hi havia ningú més per a fer-ho. I perquè, a Catalunya, malgrat tot, les institucions de règim local eren més riques que les de la resta d'Espanya.

En general, hom pensava que amb la quantitat que oferia el dictamen de la Comissió no es podia fer gaire coses, que no n'hi hauria prou ni per a posar en marxa l'Estatut. Que el que calia rebre no eren impostos i contribucions, sinó matèria imponible, de forra que en créixer la riquesa de la regió, creïxés també l'ingrés de la Hisenda de la Generalitat. Resultava, però, que si els serveis de l'Estat a Catalunya que es traspassaven ja pujaven

92 milions, només en restaven 50 per a millorar-los. Calia, abans de res, fer un estudi de Pressupost mínim.

Considerem les xifres següents:

Si prenem com a base l'informe B de la Ponència Mixta, i ens limitem a les xifres del 1929 que són les que s'hi consignen, tindrem que el Pressupost d'ingressos d'aquell any fou de 3.370 milions. Les despeses estatutàries, és a dir les de la totalitat del Pressupost que s'haurien traspessat a una Regió si a tot Espanya s'hagués aplicat el criteri de l'Estatut, pugen 994 milions; les despeses no estatutàries sumen, per tant, 2.426 milions. O sigui, que les despeses estatutàries representen el 29% del Pressupost i les altres, el 71%.

D'altra banda, Catalunya, en aquella època, tenia l'11% de la població espanyola; per tant, a Catalunya li hauria hagut de tocar l'11% de 2.426 milions de les despeses no estatutàries, o sigui 267 milions, i 109 milions de les despeses estatutàries (11% de 994 milions). En conjunt, a Catalunya li tocava sobre 376 milions de pessetes.

Altrament, Catalunya paga l'11,32% de la Contribució territorial, el 26,15% de la industrial, el 22,12% de les utilitats, el 18,93% dels Drets reals; en conjunt, Catalunya paga el 20% de tots els impostos o ingressos esmentats, o sigui uns 198 milions. Per una banda, li pertoca de rebre 109 milions pels serveis estatutaris i per una altra, en paga 198; resulta, doncs, que paga el 81% més del que rep, però no l'11% proporcional a la població.

Si repetim aquestes xifres per l'any 1932, tindríem:

Total del Pressupost de despeses, 4.169 milions; despeses estatutàries, 1.538 milions; despeses no estatutàries, 2.631 milions. O sigui, respectivament, 36,9 i 63,1%, les quals aplicades a l'11 per cent de la població resulten unes quantitats de 289 i 169 milions de pessetes. D'una altra banda, el 20% de la recaptació total són 307 milions, però ara, la Comissió redueix els ingressos a 147 milions i Catalunya en rebrà 147 en comptes dels 169. En canvi, paga 307 milions de pessetes que és també el 181% de 169 o sigui un 81% d'augment entre el que paga i el que costen els seus serveis estatutaris, però si en rep solament 147, aquest percentatge es converteix en 222%.

Examinem el quadre següent:

1929

1932

Pressupost total de despeses	3.420	4.169
Despeses no estatutàries	2.426	2.631
Despeses estatutàries	994	1.538
Part proporcional respecte a la població catalana (11%) de les despeses no estatutàries	267	289
estatutàries	109	169
total	376	458
20% recaptació Estat (aportació catalana) d'aquests impostos	198	307
Percentatge de (a) sobre (b)	181%	181%
Ingressos que cedeix el dictamen de la Comissió	147	147
Percentatge de (a) sobre (c)	222%	222%

En resum, vol dir que Catalunya aporta a l'Estat Públic Nacional gairebé el doble (181%) del que hauria de rebre perquè fos proporcional a la seva població. I si apliquem la quantitat que li cedeix el dictamen, és molt més del doble (222%).

Cal també destacar la forma diferent que representava el sistema de financiació de la Mancomunitat i el de l'Estatut. En el cas de la Mancomunitat, l'Estat no cedia res, valorava els serveis prestats a la Regió i li donava una quantitat per tal que la Regió els administrés i prestés el servei (l'Estat suposava que l'Administració de la Regió seria més eficient; els diners serien més ben aprofitats i, per tant, el servei prestat, més bo). A més, si l'Estat ho creia convenient podia afegir a l'esmentada quantitat alguna cosa més, però això era en la forma i quantia que l'Estat volia, la Regió no tenia cap autoritat en aquesta qüestió, rebia simplement el que l'Estat volia donar-li.

En el cas de l'Estatut, el procediment era al revés: uns impostos determinats passaven a ser de la Generalitat, la qual els recaptava, se'n quedava el que marcava la llei i, d'acord amb una fórmula compensatòria, donava el sobrant a l'Estat (això és el que diu l'article 20 del primer dictamen).

Com podem veure, el primer dictamen anul·la la cessió de les utilitats a través de la quota compensatòria, però en canvi manté el sistema de l'Estatut.

Una cosa no deixa de sorprendre, i és fins a quin punt va restar de ben trabada la qüestió financera de l'Estatut. Una qüestió que havia de resultar difícil i complicada va ser pràcticament resolta després del discurs de l'Azàña del 31 d'agost de 1931.

Una de les coses més sorprenents és que persones com en Santiago Alba, experts en la matèria, i que volien fer servir el tema regionalista de palanca contra el govern, després del discurs de

l'Azàña no van tenir gairebé res a dir en contra de les idees del President del Govern.

No deixa de ser notable la fúria de l'Alba en començar el debat per la totalitat del Títol IV de l'Estatut i la quasi claudica-ció després del discurs de l'Azàña. Ara bé, si pensem que l'Azàña no era un tècnic hisendístic, hem de creure que el dictamen de la Comissió avalat pel Govern hagué de ser preparat pel seu Ministre de Finances, en Carner. Una cosa que donava la sensa-ció de ben il·ligada, que acontentava tothom, que donava una inde- pendència econòmica a Catalunya, que no causava greus repercus- sions a la Hisenda de la República i que deixava el camp obert a revisions futures és la qüestió de la Hisenda de la Generalitat. Afers que devia costar moltes hores d'estudi i de meditació a en Carner, el qual després, devia haver hagut de convèncer els seus companys de Govern i, finalment, l'Azàña, el qual el devia acce- ptar com a propi i exposar-lo a les Corts. I de resultes de tot això, veiem que unes persones tan preparadíssimes en el camp fi- nancer, com Alba, ben poc van poder dir en contra de la proposta del Govern.

L'acció d'en Carner es veu fecunda i potent en aquells dies, i encara que la seva veu no es féu sentir durant els quatre mesos que durà la discussió de l'Estatut --ja que fou, potser, l'únic diputat català que no intervingué en els debats--, la seva mà i la seva actuació s'endevinen darrera els fets.

Aquesta era, potser, la darrera obra, el darrer servei que pres- tava a la seva pàtria, el vell republicà que pocs mesos després queia malalt per no retornar ja més a la vida política.

DISCUSSIÓ PARLAMENTÀRIA DEL TÍTOL IV DE L'ESTATUT DE CATALUNYA

El dia 25 d'agost de 1932 s'inicià, a les Corts de la República, la discussió del Títol IV de l'Estatut que tractava de la Hisenda Regional.

El dictamen inicial de la Comissió, de la primera del mes de maig de 1932, no va complaure ningú. Per part dels catalans, els representants de la minoria catalana a la Comissió, els diputats Lluhi i Xirau, presentaren un vot particular modificant l'estructura del dictamen.

D'altra banda, uns amplis sectors de l'opinió no catalana, dins fora del Parlament, tampoc no acceptaren el dictamen. Tant és així que el 23 d'agost, quan la discussió del Títol IV estava a punt de començar, s'anuncià un segon dictamen de la Comissió, que fou el que va servir de base a la discussió del Títol.

La discussió per la totalitat del Títol va desplegar-se durant les sessions dels dies 25, 30 i 31 d'agost, i el dia 1 de setembre d'iniciava la discussió de l'article. El Títol i els seus articles foren aprovats el dia 2 de setembre de 1932.

La discussió per la totalitat, de la sessió del dia 25 d'agost, va promoure disset intervencions de nou oradors, en un debat molt sensat per part de tots, sense estridències ni crits ni interrupcions, en conjunt: un debat de molta qualitat. Els nou oradors foren: Alba, Posa Juncal, Coromines, Lara, García Valdecasa, Maura, Cornide, Calderón i Leizaola.

El dia 30 d'agost intervenen en el debat Marraco i Coromines i, finalment, és discutida una llarga esmena per la totalitat del Títol de Cirilo del Rio, que és retirada en no ser acceptada per la Comissió.

El dia 31 d'agost intervenen en el debat Calderón i Alba. Finalment, Azàña fa un discurs molt llarg precisant la posició del Govern.

Passem ara a veure la sessió del dia 25 d'agost.

En el debat d'aquest dia es fixaren dues posicions ben clares: una, la d'Alba, Lara, Maura i Cornide, pretén que es pot tirar endavant l'Estatut per la resta, però la part d'Hisenda ha de ser remesa a una llei que, després, aprovarà el Parlament juntament amb els Pressupostos. Els que sostenien aquesta opinió deien que la qüestió de la Hisenda era massa complicada, que ningú no sabia ben bé com anava la cosa, que els tècnics d'Hisenda havien dit que no hi havia prou dades per a opinar i que no es podia concloure una llei constitucional com l'Estatut a cegues: un vot en blanc, com digué Mau- ra.

Per contra, en Coromines, Posa Juncal i Leizaola sostenien el criteri ad- vers, o sigui que l'Estatut no es podia aprovar sense aquest requisit, que deixar de banda aquest aspecte era un acte de manca de criteri o passar la pilota per a més endavant; que els obstacles i les dificultats que ara es presentessin hi serien igualment més tard i que no era donar cap solució a les coses el fet d'ajornar-les.

Va iniciar el debat i l'Alba, dient que ve armat amb les més bones intencions per tal d'ajudar a solucionar el problema. Cita una part del discurs de l'Azaña de la fi del mes de maig, en el qual diu que la Hisenda ha de ser revisable periòdicament, ja que una cosa justa o bona avui pot ser injusta i inadequada demà. La Hisenda regional, si més no ara com ara, ha de ser revisable. I que aquest punt fonamental de la cita del discurs esmentat no apareixia al segon dictamen de la Comissió.

Retreu els informes dels tècnics d'Hisenda, de sis mesos curera, informes que van haver de fer a mitja-corrents i, segons digueren ells mateixos, van haver d'elaborar en vint-i-quatre hores el de la qüestió de la Hisenda. Ara bé, es pregunta, per què en aquests sis mesos transcorreguts no s'ha pogut fer l'informe complet? No hi ha ningú, a la Embra, que pugui opinar sincerament sobre aquesta qüestió? Manquen xifres i manquen dades.

Diu que la cosa millor fora traspassar a una Llei la qüestió de la Hisenda; així no es paralizaria l'Estatut que podrà seguir endavant normalment, i donarà temps a assentar ben bé les coses ja que, tranquil·lament, es podran discutir amb fonament de causa i amb xifres i dades fermes i bones.

Poza Juncal, de la Comissió, li replica en síntesi dient que el problema que hom planteja ara, es plantejarà igual d'aquí a uns quants mesos, que les circumstàncies serien les mateixes i que no s'hi guanyaria res, al contrari, l'Estatut n'aniria coix.

Preu la paraula en Coromines; comença dient que aquesta posició del diputat Alba és totalment inacceptable per la minoria catalana. Argumenta que el fet dels funcionaris de la Hisenda, de què s'ha parlat, que varen haver de dictaminar l'informe dels catalans en vint-i-quatre hores, no és ben bé exacte, sinó que varen tenir dos mesos per a fer-lo els catalans en quan a la recerca de dades, les conclusions es feren ràpidament, i els dos informes eren correctes i sobre el que digueren s'hi han basat moltes coses després totalment correctes.

Tots estaven conformes amb la quantia de les despeses i dels ingressos assignats a la Generalitat, la simple lectura dels estats A i B ho demostra ben clar. La diferència està en l'agrupació dels elements, no en el seu càlcul. Els càlculs els feren els tècnics catalans en el mateix Ministeri d'Hisenda, amb els documents del Ministeri, ja que els funcionaris del Ministeri no ho varen poder fer perquè estaven molt enfeïnats amb la tasca del Pressupost d'en Carner, però des d'allí varen suggerir que si la Generalitat enviava personal tècnic posarien a la seva disposició els documents i així podrien treballar i fer l'informe. I així es féu. No hi hagué tal pressa ni precipitació; el que passà és que el Ministeri no pogué contrastar les xifres amb altres punts de vista simplement a causa de la pressa, i no res més. Dona finalment algunes explicacions sobre el text del segon dictamen.

Quant a la clàusula de la revisió, que sembla confosa, diu que la Comissió ja la reformarà, precisament a l'article 21 hi ha una fórmula de la revisió.

Lara, del partit radical, pren la paraula per exposar un punt de vista molt semblant al de l'Alba. Fa una proposició molt concreta sobre el tema, si

bé la presenta com a suggerència. També està disposat a discutir-ne una altra si li sembla bona.

Garfala Valdecasa manté un punt de vista que es basa sobre la inoportunitat de la discussió d'un tema com aquell precisament en els moments actuals.

Maura expressa també el seu criteri, que és molt semblant al que han manifestat Lara, Alba i Garfala Valdecasa. Diu que no està disposat a votar, a donar un vot en blanc, per la qüestió de la Hisenda, és a dir a votar sense saber a què vota.

Leizaola, de la minoria basco-navarresa, en canvi, diu que s'ha de dotar econòmicament les corporacions locals perquè es puguin desenvolupar. Que el dictamen ja està fet i que això és el que cal discutir.

Alba nega que no hi hagi pugna entre els informes del Ministeri i de la Generalitat; els tècnics que digueren alguna cosa sobre la manca de dades i de xifres. Insisteix que ningú, en aquests dies, és capaç d'emetre un criteri sobre aquesta qüestió. Tot el tema és ple d'indeterminacions i ambigüitats. El Parlament no pot votar una cosa tan ambigua.

Lara lloa el dictamen antic. El nou diu que és una cosa molt curiosa: per tal de cobrir despeses, que no es coneixen, s'assignen recursos fixos i determinats, i això és ben absurd. Assenyala nombrosos inconvenients del nou dictamen. Particularment, sobre la Comissió mixta que ha de valorar els serveis, la substitució de la cessió de la Contribució industrial pels drets reals, la forma en què estan relacionats els recursos assignats i la seva prelación, la qual diu que pot motivar que la Generalitat doni una nova ordenació als mateixos recursos cedits, que els podria reduir i lliavors obligar a una major participació de l'Estat. O sigui que la Generalitat pot fer lliurement una disminució d'impostos als catalans i automàticament provocar-ne una major proporció als no catalans.

La fórmula que es proposa la troba absurda i que no és pas culpa de la incapacitat dels qui l'han inventada, sinó de la pressa i de la manca de maduració.

Alba passa a afirmar que si hi ha una cosa poc clara és el problema de la valoració dels serveis i també la participació de la Generalitat en algun dels serveis comuns. Per exemple, es pot fixar o valorar una possible participació de la Generalitat en el Museu del Prado? i Catalunya pot tenir-hi algun interès? I qui diu en el Prado, en les despeses d'una escola la d'ensenyament tècnic?

En un país que ha estat fins ara tan centralista és absurd fer el que es vol fer; no es pot desllorigar la Hisenda, no es poden capgirar les xifres així com així. Hi ha una veritable confusió en certs conceptes de la Hisenda, com per exemple els pagaments efectuats i les obligacions concretes que, segons com es prenguin, poden donar resultats ben diferents.

Finalment, diu que els procediments que es volen portar a la Hisenda de l'Estatut són burgesos, individualistes i plutocràtics, en contraposició a la Hisenda socialista que hom vol implantar.

Torna a parlar en Coromines. Critica Lara i diu que els impostos cedits a Catalunya no són prou per cobrir les despeses ni de molt, però que no s'han d'espantar, perquè hi ha una Comissió Mixta que proposarà al Consell

de Ministres la solució en cada cas. Acusa Lara i Alba de portar les seves opinions contra aquest punt de l'Estatut d'una forma com si volguessin influir sobre l'opinió pública per fer-li creure que els catalans, el que volen és aprofitar-se de les circumstàncies presents per forçar una solució a favor seu i treure, ni que sigui amb força, una bona picossada de diners de la Hisenda republicana; relament, aquest és el motiu del debat present: no es tracta de discutir l'Estatut, ara és una qüestió política la que es discuteix sota la capa de la Hisenda de l'Estatut. Fa quatre mesos que aquest Estatut s'està discutint, la República ha passat per un mal moment, però ara l'oposició vol convertir en dificultats polítiques referides a l'Estatut els problemes propis de la República. No s'està discutint l'Estatut, s'està discutint un problema polític i l'Estatut n'és l'exclusa.

El Govern s'ha enfrontat amb el problema, i ara, després de quatre mesos de discussions, hom vol arraconar-los fins passades les vacances de la Cambra; ja em diran si això és una bona solució! Com queda, la República? quatre mesos discutint un projecte i ara que s'està arribant a la fi, resulta que la Cambra no el pot deixar llest. L'aprovació de l'Estatut serà un èxit per al Govern.

Alba rebutja el criteri de Corominas de qualificar la discussió de problema polític. Ell només diu que si es concedeixen tots aquests milions a Catalunya després vindrà Bascònia i altres regions, i totes estiraran el Pressupost, i entre les unes i les altres el destrossaran i vet-aquí que n' haurem tret: la ruïna d'Espanya!

Gàndide confirma plenament que no hi ha dades serioses en els informes. Critica el caire federal que es vol donar a l'Estatut en aquest punt, cosa que ja es deixava veure en el projecte català d'Estatut. Ningú no nega que Catalunya té dret a una autonomia, però també és cert que no pot crear problemes a Espanya en uns moments tan difícils.

Finalment, diu que no s'ha de perdre de vista que aquest Estatut serà la pauta per a d'altres estatuts. I que en la qüestió de la Hisenda, l'article 14 de la Constitució en el seu punt 17 diu prou clar que la Hisenda correspon a l'Estat i que no es pot cedir la sobirania en cap impost.

La Hisenda de la Generalitat no és una cosa urgent; es pot cedir una autonomia sense tocar aquest punt que es pot esperar a veure com queden els nous Pressupostos de 1933 que s'han de discutir a la propera tardor. En aquests Pressupostos hi pot haver una llei general de les Hisendes de les Regions autònomes. S'espanta de l'emblemàtic hisendístic que hi pot arribar a haver amb diversos Estatuts a Espanya. Semana seny i calma als catalans en aquesta qüestió.

Intervé Cullerón. Confirma molts extrems dels exposats fins ara. Critica el nou dictamen per la cessió de sobirania d'alguns impostos que fa. Calcula la cessió d'uns 92 milions de pessetes en la rústica, que a Catalunya es percep per atarmenament i no per catastre, i que quan es vagi passant a catastre augmentarà enormement la percepció, i llavors, què? Qui se'ls quedarà aquest augment? Tal com està el dictamen serà Catalunya.

Parla de la sèrie de drets que han de passar a Catalunya: mines, aigües, pesca; precisament on l'Estat hi té grans participacions. Parla concreta-

ment de les mines de Sària que pugem molts milions, i dels jaciments de sals potàssiques de Cardona, que valen milions i milions de pessetes. Tot això ha de passar, així com així, a Catalunya? I tot el que l'Estat ha invertit en aquestes riqueses s'ha de perdre?

Amb aquests parlaments acaba la sessió del dia 25 d'agost.

El dia 26, la Comissió presenta el tercer dictamen, relatiu al Títol IV "Les Finances de l'Estatut", el qual, amb pocs retocs, com podem veure, fou el que passà a ser el text definitiu de l'Estatut.

La discussió de l'Estatut es reprèn el dia 30 d'agost de 1932.

Aquest dia, inicia la discussió Marraco, del partit radical, i que més tard seria Ministre de Finances. Comença dient que en el nou dictamen s'observen defectes molt grossos, hi ha com una tendència envers l'Estatut que fan la impressió que, en política, Catalunya és una Nació, i la Hisenda sembla que vol justificar aquest fet. Els catalans no podien defensar més bé aquell criteri que amb aquesta Hisenda que és el punt que pot donar més la sensació de sobirania.

Acusa els catalans d'haver aconseguit arrancar una declaració per a tal finalitat partint del fet que l'autonomia ha de ser finançada. Considera castròfic segregar hisendes a la vista de la depressió econòmica del moment actual, i pregunta: els qui votaren en contra de la cessió als Municipis de la contribució territorial, ara han de votar a favor de la cessió de la mateixa contribució a la Generalitat? No és això donar als catalans un tracte de favor en el camp econòmic? Només cal veure la influència dels catalans que estan presents als llocs directius de bancs, ferrocarrils i altres empreses. Catalunya ha acaparat el 75% de la indústria nacional i ara encara en volen més!

Mai no s'ha de cedir cap impost a la Regió, la Hisenda regional catalana es vol constituir en vista no a una autonomia sinó a un futur d'Hisenda veuriblement nacional. Els detalls de la Hisenda regional no s'han d'incloure a l'Estatut, que és una llei constitucional, sinó a un reglament d'aplicació. Propugna per les autonomies a totes les Regions i que d'aquesta manera desapareixerien les concessions a Catalunya sola sinó que serien per a tothom, i ja no es plantejarien més problemes. Propugna uns períodes més curts per a fer la revisió hisendística.

Corominas torna prendre la paraula per fer una recapitulació dels problemes que s' discuteix. L'Estatut de Núria propugnava el sistema semzill i clar de la cessió de determinats impostos globalment. Però hi havia una dificultat, que era l'enorme aportació dels impostos pagats pels catalans a l'Estat espanyol. Els catalans paguen al voltant dels 1.000 milions de pessetes, dels quals n'hi ha 350 en contribucions directes, 350 en indirectes i 300 en taxes i monopolis i altres coses. Si totes les contribucions directes i 300 en taxes i monopolis i altres coses que això causaria al Pressupost de la Hisenda espanyola hauria estat notable; i si d'altra banda tcnim en compte que el valor dels serveis prestat a Catalunya per l'Estat espanyol no arriba ni de bon tros a aquella xifra, el dèficit de l'Estat espanyol resultava molt fort. Aquest dèficit, a més, continuaria augmentant si s'ad-

metia el mateix procediment per a d'altres Regions que demanessin l'autonomia. Segons l'informe, hi haurien uns 500 milions de déficit per a l'Estat.

No altres reconeguem que no ens tocava més remei que accedir a un règim de compensacions, i que se cedís a Catalunya una part dels recursos del Tresor equivalents als serveis traspasats.

Llavors es presentaven dues solucions possibles: la primera era la cessió de l'Estat a la Generalitat d'una part de certs impostos que compensessin els serveis traspasats; la segona era cedir uns determinats impostos que, per lliur producte calculat en els darrers anys compensessin més o menys els serveis traspasats. Finalment, es va arribar a una solució mixta: la del tercer dictamen.

Opina que és inadmissible no dotar la Hisenda regional. Fa història de la vida fiscal d'Espanya, dels mals del fisc, del desordre administratiu de la Hisenda espanyola en relació als Municipis i les Corporacions Provincials; i acaba afirmant que l'Estat ha estat el gran paràsit de les Diputacions i Municipis. Eh demanar que es reservin uns certs impostos, no per lliur totalitat sinó en part, a les Regions no volem fer altra cosa que imposar a la política hisendística espanyola una política de llibertat per als Municipis i Diputacions.

Recorda el fet que, quan fa un any, es va votar l'Estatut, hi hagueren solemnement a Barcelona 3.000 vots en contra de l'Estatut, en una població on a més dels habitants catalans n'hi havia 150.000 de no catalans. Això vol dir que la gran majoria d'aquests 150.000 havien votat a favor de l'Estatut, cosa que demostra que també se sentien catalans, que havien contribuït a la construcció de Catalunya i que sentien que tenien dret a ser lliures junt amb els catalans de naixença gràcies a l'Estatut.

A continuació d'aquesta intervenció es posa a votació una llarga esmena de Cirilo del Rfo, que vol introduir una modificació completa del Títol IV. Després d'un debat força llarg, és retirada pel seu mateix autor.

La discussió es reprèn el dia 31 d'agost.

Fa ús de la paraula Calderón per rectificar alguns expressions de les paraules que havia pronunciat el dia anterior.

Alba torna a parlar i diu que se sent desil·lusionat a la vista del tercer dictamen, que pràcticament és igual al segon. Recull certes al·lusions de Coromines que s'han fet a la Cambra i replica que Catalunya fou la responsable del desastre de Cuba, ja que l'any 1892 s'havia intentat de fer una llei declarant la llibertat de comerç en aquella illa i així s'hi haurien pogut trobar productes manufacturats més barats que si els compraven als Estats Units, però que Catalunya veia que perdria la seva situació de monopòli a Cuba i s'hi va oposar i així va aconseguir evitar que la llei tingués endavant. Amb el seu ultraproteccionisme va fer fracassar aquella llei, alhora que havien d'anar tancant les fàbriques castellanes de farina; però, diu, no parlem tant del passat, parlem del present i dels problemes que ara tenim.

Acusa el tercer dictamen d'haver malbaratat una política econòmica avançada del Govern. Opina que abans de mantenir situacions de privilegi envers les Regions riques, plutocràtiques, com Catalunya i les Balears, el que cal fer és evitar i acabar la misèria de Castella. Tot Espanya ha estat sempre pendent de Catalunya i del País Basc, i dels aranzels que protegeixen aquestes regions. Hi ha molta misèria a Espanya perquè s'hi invertex poc (Santandreu i Castella, Andalusia i Extremadura, i que són escasses les inversions de nova planta a Catalunya).

Alba continua dient que en el nou dictamen hi ha dues equivocacions: lliurar impostos a la Generalitat de Catalunya i donar els béns de l'Estat a Catalunya. Afirma que aquests dispendis no es poden fer en el moment actual i que tal com està la Hisenda no se li poden fer aquestes sagries. Quan totes les tendències de l'època conduïxen a enfortir les Hisendes nacionals, a Espanya se segueixen polítiques contràries.

Assenyala les incongruències del sistema que es proposa. El fet que la Hisenda respecti els actuals ingressos de les corporacions locals i no les gravi amb noves impositions pot perjudicar a llarg termini la Hisenda nacional; la cessió de la contribució territorial pot perjudicar i complicar enormement la recent inaugurada nova contribució personal sobre la renda.

L'emissió del deute per part de la Generalitat i de l'Estat pot representar per a ambdós òrgans una competència mútua (en aquest punt fa una al·lusió al fet que el Ministre d'Hisenda no hagi intervingut en el debat i n'estigui absent quan la seva obligació seria la de portar-ne tot el pes, si bé, rectifica, la presència del cap del Govern en disminuir el mal efecte).

(S'escau ací que esmentem que al començament de la discussió de l'Estatut, hi hagué una campanya contra en Carner, i l'Azària personalment manifestà que seria ell qui parlaria sempre en nom del Govern, fet que fou confirmat ja que en cap ocasió no va intervenir en el debat cap Ministre, i amb aquesta posició d'evitava que en Carner, català com era, es trobés en una situació difícil, ja que si com a català havia de defensar l'Estatut, com a Ministre de la República havia d'aconseguir que la cessió de recursos a la Generalitat fos com més petita millor.)

Continuant amb la intervenció d'Alba, aquest diu que és l'ògic que hi hagi un abonament de l'Estat a Catalunya de les emissions del deute en proporció als serveis traspasats, però que ha d'anar completat amb una clàusula condicional que prevegi la compensació per part de Catalunya a l'Estat, en el cas d'haver-hi beneficis: ja s'han comentat els béns i drets que es traspasaran a Catalunya, però alguns d'aquests valen molts milions, com per exemple les concessions hidroelèctriques i les mines de Sòria.

Les exaccions locals de la Generalitat poden provocar perturbacions en les relacions internacionals i els tractats de Comerç; d'ara endavant s'haurà d'anar a cercar l'adquisició de la Generalitat quan es vulgui firmar un tractat de comerç. El termini de revisió és massa llarg, no hi ha experiència i, per tant, ha de ser més curt. La participació dels impostos pot representar una complicació i un seguit de problemes.

A continuació pren la paraula el president del Govern, Azària. Manifesta d'una manera contundent i clara que el dictamen darrer respon de forma total al que el govern pensa del tema en discussió i, si fa o no fa, a les

opinions que el mateix va expressar quan es va discutir l'Estatut en la seva totalitat. El Govern, després de llargues deliberacions, va acordar que calia cedir l'autonomia a Catalunya i en fer-ho, cedir-li també una Hisenda ferma i elàstica. No es podia permetre una Hisenda perdurable, ja que el tema ja era prou complicat per descartar aquesta idea, i que, per tant, el principi de la revisió periòdica havia de ser fonamental.

La Comissió, com hem vist, ha anat modificant durant la discussió els seus dictàmens: a la vista de les fórmules proposades en les esmenes i en els vots particulars, arribant a fórmules de concordança de grans sectors. També haig d'esmentar que el Govern ha sacrificat molts punts de vista essencials en la seva manera de pensar i també alguns altres de molt personals d'uns dels seus components, però ho ha fet, ja que també ho han fet els altres.

Passa a examinar els punts principals del darrer dictamen. S'hi ha introduït una doble revisió: una d'ordinària i peüdica i una d'extraordinària i legislativa; el període que calgui el fixaran les Corts. El dictamen diu cinc anys, però pot ser més o menys, cada vegada que el Ministre d'Hisenda i la Generalitat vegin defectes o coses no ben adequades a la realitat s'ho comunicaran i intentaran posar-se d'acord. Si no hi arriben, el Ministeri portarà el projecte de llei a les Corts, les quals podran votar-lo o no. Per tant, les Corts tenen la paraula.

S'ha abusat de l'argument de la improvisació. No hi ha hagut tal improvisació. El Govern i la Comissió han anat ben de tronc en aquesta qüestió i s'ha treballat el que ha calgut. El problema és difícil, qui ho nega? i s'hi ha hagut de treballar fort i encara s'hi ha de treballar. Doncs bé, treballem-hi! tot el que calgui! Però plegar-se de mans i deixar-ho per a resoldre-ho d'aquí a dos mesos no! això mai!

El Govern té presa una resolució sobre aquest tema des de fa temps, i no és possible admetre que després dels esforços realitzats ara, que ja quasi som a la fi, donem la sensació d'esterilitat i que d'aquí a unes setmanes ens hi haguem de tornar a posar! Això seria un error i el Govern, aquest error no el cometrà. Discutim-ho! Treballem-hi el que calgui! però, això sí, abans de començar les vacances ha de quedar llest el dictamen.

El text del darrer dictamen forma dues parts: una de principis generals i l'altra de garanties per a l'Estat. Quan no hi havia la revisió, la llei havia de presentar més detalls, més xifres, però ara no cal, perquè ja és revisable; només és imprescindible que hi hagi els principis generals. I una cosa són les regles generals i una altra la valoració dels serveis, els percentatges que es transmetran. He observat que les esmenes i els vots particulars presentats discrepen molt poc del dictamen i de l'opinió del Govern: la Hisenda catalana es basarà en la cessió d'uns impostos, en la cessió d'un determinat tant per cent d'uns altres impostos i en les taxes i els drets de les antigues diputacions.

Algú potser es preguntarà el per què d'un sistema mixt? Si haguéssim dit que la Hisenda de la Generalitat s'havia de constituir amb participacions en alguns impostos, hi hauria hagut protestes, i també n'hi hauria hagut si s'hagués constituït únicament amb impostos cedits. Els recursos cedits han de tenir elasticitat per a poder créixer si creix l'economia regional

i seguir el ritme d'aquesta per a una més bona gestió regional. Això no seria possible si es cedís un tribut sencor i tempoc, si només se cedís participacions. Si es cedís el tribut territorial, el marge format per una diferència de tipus pot donar al Govern de Catalunya un marge entre la taxaació al moment de la transferència i la taxaació futura, de la qual diferència la Generalitat pot extreure marges per augmentar la dotació, per engrandir els serveis; que ningú no pensi que volem donar un dot a la Regió, sinó simplement constituir la Hisenda regional amb allò que el Govern gasta a la Regió; aquella suposició seria com una burla, ja que tothom sap que els serveis de l'Estat estan molt mal dotats i si féssim allò, francament, les autonomies hi sobrarien.

Hem cedit la contribució territorial perquè és la de més fàcil maneg i vigilància, i no hem volgut cedir la industrial ja que els adversaris de l'autonomia, més ben dit els adversaris d'aquest Estatut (ja que adversaris de l'autonomia no n'hi ha!) es podrien fer amb l'arma que la Generalitat, maneiant hàbilment les tarifes, podria produir una desigualtat entre els industrials de Catalunya i els de les altres regions.

Jo penso sempre que no hi ha d'haver ningú disposat a anar amb enganys, ja ho descarto, però naturalment, n'hi ha que pensen així i cal evitar aquests mals pensaments. Per tant, cal crear unes garanties per evitar l'engany.

Quant a la cessió dels drets reals, hi pot haver alguns inconvenients, però cal tenir en compte que les tarifes seran les mateixes que regerin a Espanya, l'acció social de la República a través d'aquest impost es realitzarà igual, i la citada acció social també es realitzarà, per tant, a Catalunya.

Les participacions, en canvi, són eventuais. Si els rendiments d'aquests impostos arriben a cobrir el cost dels serveis de la Generalitat no hi haurà participació dels altres tributs, però que ja estaran coberts. Si no hi arriben, llavors funcionarà la participació supletòriament i amb un sostre ja que si entràvem a sac en un tribut totalment, aviat s'hi perdria l'interès en la seva recaptació.

Però el dictamen conté moltes altres coses: les revisions ordinàries i extraordinàries, les revisions per a fer les revisions, els serveis i impostos traspassats que seran calculats amb augment o rebaixa segons l'hagi sofert el Pressupost de la República; per tant, la Hisenda de la Generalitat marxarà al ritme de la Hisenda de la República. Nom ha dit que els catalans poden desgravar la territorial i obtenir una major participació en els altres tributs; és clar que poden fer-ho, però no ho faran, no és possible que ho facin ja que les dues Hisendes han d'anar de tronc i al mateix ritme, i si ho feien seria una causa per a la revisió, i no oblidem que tota variació en la qual no hi hagi acord, passarà al Parlament.

I el quèrum, per què s'esmenta? No és possible deixar una revisió extraordinària del règim de finances a la improvisació d'una simple majoria al·leatòria; així es pot subvertir aquesta qüestió de les petites combinacions del joc parlamentari i que podrien tirar per terra la Hisenda regional.

Les garanties per a l'Estat hi són, i ben clares: l'Estat pot posar sempre els seus tributs a Catalunya, els que ja haurà posat la Generalitat per en

davant no seran obstacle, quedaran absorbits i passaran a l'Estat, amb una compensació justa, és clar, sinó seria una mala jugada; l'Estat no es pot anar apoderant dels tributs que vagi inventant la Generalitat!

S'encarrega a la Generalitat la recaptació dels impostos del mateix Govern però aquest té la llibertat de desfer l'encàrrec quan vulgui. El Tribunal de comptes regirà a Catalunya i fiscalitzarà els de la Generalitat en els tributs que cobri per compte de l'Estat i en la gestió que depongui de l'Estat i figuri als Pressupostos de la República.

Si es traspassa un servei, s'han de traspasar els béns amb què s'executa el servei. Seria absurd no fer-ho així, però l'Estat es reserva els altres. Finalment, recomana un esforç per acabar, demana una mica de pressa.

El dia primer de setembre es reprèn la discussió.

Una breu intervenció de Coromines per dir que, després del que ha dit el President del Govern, no es veu en cor de dir res més, perquè tots els punts han estat estudiats i precisats.

Alba parla després. Ha perdut tota la seva anterior virulència. Només diu que no es veu prou clar el contingut de la revisió i que s'hauria de posar amb més netedat.

Azaña respon que la Comissió ho farà així.

I ací acaba la discussió per la totalitat del Títol IV.

Comença la discussió per l'articulat. En Esteiro diu que, ja que el darrer dictamen discrepa tan notablement del primer, caldrà considerar que moltes de les esmenes no seran apropiades al nou dictamen; que, així doncs, les esmenes s'aniran llegint i els seus autors ja diran si les retiren o les mantenen, i en aquest cas es discutiran.

Moltes esmenes de Royo Villanova, Iranzo, Lará, Alba (deu esmenes), Cornudé (tres esmenes), Calderón, Coromines, Marraco, són tramitades. La majoria són retirades pels mateixos autors i d'altres provoquen uns petits retocs al text del dictamen.

Finalment, és llegit el text definitiu del article 16 i és aprovat sense discussió.

Amb el mateix tràmit es passa a l'article 17.

Es discuteixen disset esmenes i vots particulars de Royo Villanova, Alba, Marraco, Bargalló, García Valdecasa, que segueixen el mateix camí que l'article anterior. Hom llegeix el text de l'article tal com queda, i és aprovat per 112 vots contra 12.

I amb això s'ha superat el darrer obstacle important: la qüestió de la Hisenda Regional ja és enllestida.

8a PART

LA PRIMERA LLEI DE L'IMPOST SOBRE LA RENDA

	pàg.
- Discussió per la totalitat de la Llei	8.001.0
- Discussió de l'articulat	8.003.0
- Text del projecte del Govern	8.006.0
- Text del dictamen de la Comissió	8.025.0
- Text de les esmenes i dels vots particulars	8.040.0
- Text definitiu de la Llei	8.046.0

Discussió per la totalitat de la Llei

La discussió de la Llei sobre l'Impost General sobre la Renda va començar el dia 15 de desembre de 1932.

Va iniciar la discussió per la totalitat el diputat Azarola, menifestant que aquesta llei no pot causar una veritable doble imposició a les grans fortunes, cosa que equivaldria a una matxersera progressivitat. Aquest impost ha de ser, per la seva senzillesa, una millora en el garrbuix existent actualment en els tributs espanyols.

Aquest impost és presentat com la panacea, la meta, la promesa de la justícia tributària, però l'orador opina que és insuficient per assolir aquesta justícia distributiva. Cal partir de l'axioma que tot valor econòmic procedeix del treball i pertany a la persona que ha fet l'esforç o el sacrifici. Però, després de repartir el rendiment, com haurà de mantenir-se en els seus requeriments legítims la col·lectivitat nacional? Naturalment, de les aportacions de cadascú en forma d'impostos i contribucions. Però la col·lectivitat només pot nodrir-se de les aportacions individuals, i si la col·lectivitat té una activitat pròpia podrà viure del seu propi rendiment, en una part, i en una altra part de l'esforç dels ciutadans.

Però, el fisc carrega per igual el qui té beneficis del treball com el qui es beneficia de la plusvàlua. Això és absurd. Les porcions del cos nacional es divideixen en dos grups: els productors i els paràsits. El primer grup obté la satisfacció amb el seu esforç; el segon, obté el seu benefici de l'esforç dels altres. La justícia tributària ha de fer desaparèixer aquests darrers, ha d'eliminar els paràsits, però passa que, precisament, aquests són els més forts. Per a destruir el parasitisme s'ha d'acudir a l'impost únic, que alliberi el treball dels impostos i torni a la col·lectivitat el fruit de l'esforç social. Aquest impost sobre la Renda no proporcionarà la justícia social i serà ineficaz.

Marraco, del partit radical, considera que aquest primer assaig de l'impost sobre la Renda és molt tímid. Afirmar que el partit radical tenia, entre les coses que la República havia de fer, entre els temes a posar damunt de la taula, la qüestió de la justícia tributària i la correcció de la Renda, descarregar els impostos indirectes i carregar els directes. Troba que aquest projecte de llei és tímid i que s'ha de corregir amb escales més altes. Malgrat tot, el partit radical votarà el projecte de llei presentat d'Impost sobre la Renda.

Intervé Franco López per dir que aquest impost trenca totalment amb el sistema impositiu existent fins aleshores. Hom ha dit que

el límit de les 100.000 pessetes per entrar a l'impost és excessiu, però es presenta la cosa de la forma següent: si ara, amb aquest límit, hi ha unes cinc mil persones afectades per l'impost, i l'Administració tindrà dificultats per posar-lo en marxa, que passaria si hom rebaixava el límit i fossin trenta o quaranta mil les persones afectades? Com s'ho faria el Ministeri d'Hisenda per poder recaptar i inspeccionar l'impost?

L'Administració no compta amb brgans idonis per poder posar el límit més avall del que s'ha esmentat. Cal aclarir, a més, que aquest impost no en substitueix cap altre, és complementari, que grava manifestacions de riquesa ja gravades anteriorment per altres impostos, que alguns d'aquests ja són molt alts, i que si el límit fos més baix s'hauria d'anar a una disminució dels tipus de gravamen.

Carner, Ministre d'Hisenda, es congratula que tothom, en més o menys grau, estigui satisfet amb la introducció del nou import. Però vol dir que no es pot fer res més del que s'ha fet; no és possible muntar per l'any vinent els brgans necessaris per establir el nou impost; si el fessin més extens seria impossible d'administrar; en augmentar el nombre de contribuents s'hauria perdut eficàcia contributiva, i s'ha procurat, en fer l'escaleta contributiva, de basar-se en apreciacions objectives.

Aquest impost, diu, és superpost, s'addiciona als altres ja existents; en canvi, a menys del mínim de les 100.000 pessetes ja no seria superpost. Ara bé, caldria discriminar les diverses formes d'ingressos que constitueixen l'ingrés total de l'individu, i això; ara com ara, en aquesta etapa de l'impost és materialment impossible de fer-ho, no és possible de fer-ho en aquest moment en què neix l'impost.

Marraco rectifica sense dir res de nou, però es lamenta que en Carner en una ocasió va parlar sobre el valor d'aquest impost, i ara es veu que ni de moment ni en molts anys, aquest impost no podrà alleugerir la càrrega dels impostos indirectes. Acusa el Govern de trigar a implantar-lo, perquè tot això s'hauria hagut de fer ràpidament.

Propugna la unió de tots els republicans per a canviar la fiscalitat a Espanya i no continuar amb unes lleis tributàries que fa 80 anys que sibeisteixen.

No havent-hi més oradors per la discussió de la totalitat, es passa a la discussió per articles.

Discussió de l'articlelet

Els articles 1 i 2 són aprovats sense discussió.

A l'article 3, en Royo Villanova fa una breu intervenció relativa als estrangers residents a Espanya que hauran de tributar per aquest impost, de la mateixa manera que els espanyols residents a l'estranger han de pagar els impostos dels països on viuen. És més, hi ha països on els estrangers han de pagar uns recàrrecs i seria l'ètic que a Espanya es procedís en forma semblant per als súbdits d'aquells països. A França, concretament, hi ha un recàrrec per estrangeria, i demana la modificació del dictamen en aquest sentit.

Cornide, de la Comissió, explica que això ja ho diu la segona part del paràgraf A de l'article 2.

Royo replica que el que diu aquest paràgraf és precisament el revés del que ell vol exposar amb la seva petició de modificar el dictamen. Aquest tros del dictamen diu que els estrangers estaran exempts si els espanyols residents al seu país també ho són.

Cornide li respon que això no és cosa de la llei de l'impost, sinó dels tractats internacionals.

Royo insisteix i diu que la sobirania nacional no es pot contractar.

Intervé Carnet per dir que aquest punt ja s'havia plantejat als mateixos funcionaris del Ministeri quan, sota la seva direcció, redactaven el projecte. Què passarà amb els béns dels espanyols residents a l'estranger, i què hauran de contribuir amb la Renda a Espanya? I hom arribà a la conclusió que s'haurà de tenir en compte el tribut que paguen a l'estranger, ja que si no ho fem així correriem el risc de fer una discriminació amb els espanyols que resideixen a l'estranger, i això no pot ser. Però el cas plantejat per en Royo és diferent, és el de la Nació que imposa uns impostos als súbdits espanyols, més grossos que els que imposa als seus mateixos nacionals.

El Ministre considera que és un cas força rar, i gairebé anormal i suposa que difícilment es plantejarà a Espanya. Que si alguna vegada d'arribava a posar, les Corts i el Govern haurien d'intervenir en l'afar, ja que podria ser considerat com un cas d'agressió.

Royo replica que aquest cas es dona ja a França, i que tots els espanyols que tenen una finqueta a França ho deuen saber molt bé; que això és un recurs de l'Estat francès per evitar o disminuir el perill que els no francesos es vagin apropiant de la propietat privada. I que això no és cap cas d'agressió, ni cal portar tan

lluny el fet. És simplement qüestió de fer el que fan ells. defensar el que és nostre.

Carnet diu que ignora aquest punt de la legislació fiscal francesa i demana al seu interlocutor que li doni més detalls, ja que troba la qüestió molt interessant. S'aproven ràpidament els articles 3, 4 i 5.

Al sisè hi ha un vot particular de Patràs; el seu autor el defineix especificant que troba bé que es dedueixin dels ingressos les primes per assegurances, si també es dedueixen les rendes dels capitals percebudes per indemnitzacions de sinistres. Però, en canvi, no comprèn com es dedueixen les primes de les assegurances de vida.

En primer lloc, manca una bona definició de les assegurances de vida, ja que no és el mateix un capital que es cobra després de la mort de l'assegurat que el capital que es cobra en arribar a una certa edat. Es tracta d'evitar que les primes de les assegurances mixtes entrin en aquesta deducció i que, en realitat, no constitueixin la creació de cap patrimoni per als fills del mort.

D'altra banda, hi manca també una limitació a la quantitat que pot despendre el contribuent com a màxim en assegurances de vida. S'ha de dir que no es pot gastar en aquesta finalitat més del 25% de les rendes de treball. No fer-ho així, és protegir les Compagnies d'Assurances, i la República no té perquè protegir-les. Si no es fan aquests arranjaments al dictamen, es poden donar molts casos de defraudació fiscal.

Cornide, de la Comissió, manifesta que s'accepta el vot de Patràs i Carnet llegeix el nou redactat de l'article 6, apartat 9.

També es té en compte una esmena de Rodríguez de Vera i, finalment, s'aprova l'article 6.

S'aproven seguidament, i sense discussió, els articles del 7 al 17 inclusivament.

A l'article 18 hi ha un vot particular de Patràs en el qual torna a insistir sobre la timidesa del projecte que es discuteix i manifesta que si el fet de disminuir el límit per a fer tributar més gent pot causar perturbació a l'Administració, en canvi no en caldria posar uns tipus impositius més alts. Que la tarifa s'ha de doblar, que les quotes són molt baixes, que s'ha de fer justícia tributària i que cal recordar les promeses fetes al poble, ja que després de vint mesos de República encara no s'ha tocat res de les tributacions i dels impostos.

En vuit mesos, no s'acceptaren algunes modificacions a uns certs impostos a les Societats anònimes al·legant que ja estaven prou recarregades, i ara, en canvi, ve aquest nou impost en condicions irrisòries que, al cap i a la fi, també carrega les rendes del treball.

Francó López li replica dient que el seu error és considerar que aquest impost no és complementari, o sigui que ve a gravar rendes que ja s'han gravat per altres motius. Si poséssim aquest impost i traguéssim tots els altres hauríem d'elevat enormement les escales impositives; però ara no cal perdre de vista que la renda de l'individu ha estat ja gravada per l'impost d'utilitats.

No és que els tipus siguin baixos, el que passa és que graven coses ja gravades. Naturalment, cal considerar que aquest impost haurà de sofrir molts canvis en el futur. Proposa la modificació del dictamen pel que es refereix a les rendes superiors al milió de pessetes. Fa una llarga disgressió sobre aquest impost i la seva naturalesa.

Fatràs torna a prendre la paraula i fa unes comparacions molt llargues del nou impost amb els similars que hi ha a Alemanya, França, Anglaterra i als Estats Units. Finalment, retira l'esmena i s'aprova l'article 18.

S'aproven els articles 19 i 20.

A l'article 21 hi ha una petita modificació proposada per Rodríguez de Vera en el sentit de canviar el tipus del 10% pel del 25% en el segon paràgraf de l'article 21.

S'aproven pràcticament sense discussió els articles 22 a 38.

A l'article 39 hi ha un vot particular de Patràs que proposa que les Corporacions locals puguin imposar recàrrecs en aquest impost tal com ho fan amb altres contribucions, i que el dit article prohibeix. Argumenta el seu vot particular dient que si en altres impostos poden posar recàrrecs, no és lògic que no ho puguin fer amb aquest, quan aquests recàrrecs van destinats a combatre problemes locals, com per exemple, fer disminuir l'atur forçós.

Cornide, de la Comissió, replica que les obres aprovades en el Pressupost del Ministeri d'Obres Públiques ja són una acció ben important contra l'atur i que la imposició d'un recàrrec per part d'una corporació local no solucionaria res en aquest cas. Que es perdria el criteri de la unitat fiscal. I que aquest article és un compàs d'espera fins arribar a la reorganització fiscal de tots els impostos que Espanya espera, i també la reorganització de les Hisendes locals.

El vot particular de Patràs és rebutjat. S'aprova l'article 39 i la resta del dictamen.

El dia 16 de desembre és aprovat definitivament el text complet de la nova Llei.

PROYECTO DE LEY LEIDO POR EL SR. MINISTRO DE HACIENDA ESTABLECIENDO LA CONTRIBUCION GENERAL SOBRE LA RENTA.

De acuerdo con el Consejo de Ministros, e propuesta del de Hacienda,

Vengo en autorizar a éste para que presente a las Cortes Constituyentes un proyecto de ley estableciendo la Contribución general sobre la renta.

Dado en Madrid a 14 de Octubre de 1932.-
Niceto Alcalá-Zamora y Torres.

LAS CORTES CONSTITUYENTES

Falta en nuestro sistema tributario un elemento esencial aceptado ya en todos los pueblos cultos y de una economía nacional plenamente desarrollada; es, a saber, un instrumento de imposición personal que sirva de coronamiento y clave de todo el sistema de la tributación directa del Estado. A suplir esa deficiencia tiende el proyecto que el Gobierno presenta a la deliberación de las Cortes, estimándolo como un compromiso de la República.

Sabido es que, con relación a esta materia, se han redactado en el transcurso de un cuarto de siglo proyectos varios, bien el impuesto sobre la renta en toda su amplitud, bien a manera de ensayos mediante la transformación de alguno de los impuestos actuales. Ninguno de esos proyectos llegó a tener efectividad, y con ocasión de todo ellos se advirtió, como una enorme dificultad para su realización, la carencia del correspondiente organismo administrativo. Reconoce el Gobierno esta realidad, que hace fuerza en su ánimo para no presentar al Parlamento español un proyecto irrealizable. De momento no cree posible implantar una imposición personal que trate de suprimir las contradicciones de que está plagado el sistema español de tributación directa. A eso se habrá de llegar en fases ulteriores, ya que por ahora no se trata más que de una iniciación.

No se le oculta al Ministro que suscribe que la imposición personal se halla en todos los países en un período de crisis, y ésta es otra de las razones para no proceder a una modificación de los otros tributos directos del Estado. El que se proyecta ha de superponerse a los demás. Consecuencia obligada de esta superposición, para no agrandar las desigualdades e injusticias del régimen vigente, es la de no gravar la renta sino con tipos muy moderados, aplicables sólo a aquellas clases sociales que en nuestra economía pueden estimarse como privilegiadas. Ateniéndose a estas consideraciones, se establece en el proyecto un margen de exención de renta hasta el límite de 100.000 pesetas, y la escala de gravamen comienza en el 1 por 100 para llegar hasta el 7,70 por 100 sobre la renta de más de un millón de pesetas.

La contribución general sobre la renta, a que se refiere el proyecto, sólo grava a las personas naturales. El Gobierno estima que la radical transformación que significa el establecimiento de esta contribución no lo haría viable sino procediendo por etapas, y en la que ahora se emprende no parece recomendable alterar en lo más mínimo el régimen vigente de imposición de las Compañías, que por excepción tributan ya, además, con arreglo a las normas de la contribución personal, y cuyo régimen de gravamen constituye la pieza más acabada y perfecta del sistema español, que ha resistido la comparación con los mejoras de otros Estados.

Aparte lo dicho, el proyecto está conchado con arreglo a los principios generalmente recibidos de la imposición personal, y contiene, entre otras disposiciones, algunas que merecen ser puestas de relieve. Recoge, en efecto, una novedad en impuestos de este tipo, a saber: la de apelar al gasto del contribuyente para inferir por aquél la renta de que éste disfruta, novedad que ha sido ya instaurada en los países que a tal respecto tienen una seria tradición administrativa, y que era para nosotros tanto más obligada cuanto que así se pueden salvar las deficiencias de ejecución, asegurando el éxito de la reforma. El método en cuestión tiene, por otra parte, su precedente en la legislación fiscal española, por ello se autoriza al Ministro para poder basar la renta imponible en signos externos, con arreglo a normas que el propio proyecto establece.

Otra autorización contenida en el proyecto es la de poder decretar la estimación de los líquidos imponibles y su atribución a los titulares respectivos en los casos en que aquéllos se encuentren comprendidos al alguna o algunas de las contribuciones directas del Estado.

No se define en el proyecto la renta imponible, sino que, simplemente, se hace una enumeración de los elementos constitutivos de la misma, considerándola en realidad como la unidad indivisa, en la persona del titular, de todos los ingresos, prestaciones y utilidades que a ella afluyen en el período de imposición, deducidos los gastos, pero no las liberalidades. Se excluyen, empero, del gravamen aquellos otros ingresos que, pudiendo ser estimados como renta, en una concepción teóricamente perfecta, no lo son en el proyecto, por dos motivos: la dificultad técnica de su comprensión y el hecho de estar ya gravados, ciertamente con altos tipos, en otras contribuciones del Estado.

Aun con esas limitaciones, el concepto amplio de la renta en que se basa el proyecto, que no tiene exclusivamente en cuenta el origen de los ingresos, su periodicidad ni empleo, significa un gran progreso en nuestra técnica fiscal, no obstante los enormes avances realizados en los últimos tiempos por alguna de nuestras contribuciones

directas, y una valiosa aportación para lograr desde ahora y para el futuro que la imposición, en general, responda a la capacidad efectiva del contribuyente.

La tarifa de gravamen ha sido elaborada teniendo presente esta última consideración. Ha sido, además, matemáticamente determinada en forma que haga posible para lo futuro la total implantación de la contribución general sobre la renta, reduciendo por etapas el mínimo exento, sin que el paso de una etapa a otra pueda implicar una injusticia.

La imposición personal completamente desarrollada exigiría como requisito esencial la discriminación de los gravámenes, habida cuenta de la condición del contribuyente y su situación personal y familiar, realizando las correspondientes atenuaciones y agravaciones. No se hace así en el proyecto, por el hecho de que en esta primera etapa sólo se gravan, como antes se ha dicho, las rentas superiores a 100.000 pesetas, cualquiera que sea su naturaleza, y, por consiguiente, se trata de un gravamen superpuesto a los existentes, que afecta solamente a los privilegiados de la fortuna o que en las diversas actividades profesionales han logrado adquirir una situación de preeminencia.

La técnica y la política han reconocido de consumo que la llamada renta fundada debe gravarse con mayor rigor. Pero la moderna investigación pone muy serios reparos a que pueda ser la contribución personal sobre la renta el instrumento adecuado para diversificar los gravámenes en atención a las fuentes de que los ingresos procedan. La integridad del problema queda en pie para abordarlo en etapas sucesivas a la que inaugura este proyecto.

Otras dos notas de éste se deben hacer resaltar por su significado carácter polifuncional. Es la una la de establecer el gravamen en algún caso, no por los productos efectivos, sino por el que fuese susceptible de obtener. La aplicación pura y simple del principio de imposición según la renta cede el paso, en ese punto, a un estado de conciencia arraigado en nuestro pueblo. Es la otra, la de gravar, por igual imperativo, ciertas ganancias cuando se estima que tienen el carácter de especulativos.

Cree innecesario el Ministro que suscribe extenderse en más consideraciones. Podría repetir en este lugar las contenidas en los preámbulos o exposiciones redactados con ocasión de otros intentos abortados de la contribución en cuestión, y prefiere sustituirlas con la declaración del decidido propósito que el Gobierno abraiga, contando con la aquiescencia del Parlamento, de llevar a cabo la reforma, e iniciar con ella una honda transformación del sistema tributario español, en la dirección que marcan, a la vez, los principios de

Justicia fiscal y las exigencias del Tesoro público.

Por todo ello, de acuerdo con el Consejo de Ministros, tiene el honor de someter a la deliberación de las Cortes Constituyentes el siguiente

PROYECTO DE LEY

TITULO PRIMERO

DEL SUJERO, DE LA BASE Y DEL TIPO DE GRAVAMEN

CAPITULO PRIMERO

De la obligación personal y real de contribuir.

Artículo 1º. A partir del ejercicio económico de 1933 se exigirá en todas las provincias del territorio de la República una contribución general sobre la renta, con sujeción a los preceptos de esta ley.

Art. 2º. Estarán sujetos a esta contribución las personas naturales siguientes:

A) Las que tengan su domicilio o residencia habitual en alguna o algunas de las provincias de la República. Se entenderá por residencia habitual la permanencia por más de seis meses durante un año natural en el territorio de la República. Para computar el período de residencia, a estos efectos, no se descontarán las ausencias, cuando por las circunstancias en que se realicen no daba inducirse la voluntad de ausentarse definitivamente.

No obstante lo dispuesto anteriormente, están exentas de la obligación personal de contribuir establecida en este apartado, los representantes de los Estados extranjeros acreditados en España, a condición de reciprocidad, y las demás personas a quienes se otorgue la exención de la imposición general en los Convenios Internacionales en que el Estado español se hubiere obligado. La exención establecida en este párrafo no obstará a la exacción de los gravámenes previstos en el artículo siguiente. La reciprocidad se entenderá siempre habida cuenta de la naturaleza, y no de la denominación, de los impuestos extranjeros.

Las diferencias que en la interpretación de estas circunstancias se susciten entre el contribuyente y la Administración serán resueltas por el Jurado Central de la Contribución general sobre la renta, contra cuyos acuerdos, en estos casos, no se dará recurso alguno. Esta especial competencia para la estimación de la residencia no excluye ya la de las jurisdicciones ordinarias, administrativas y contenciosas para resolver las cuestiones de hecho relativas a la presencia del contribuyente en el territorio nacional o a la ausencia del mismo.

Suscitada cuestión sobre estos hechos, el Jurado no podrá dictar su fallo mientras no sean firmes las resoluciones recaídas en aquella reclamación.

B) Los empleados del Estado español que tuviesen domicilio legal en el extranjero por razón de cargo o empleo oficial, cuando por igual razón no estén sometidos a análoga obligación de contribuir en el Estado de su residencia.

C) Los súbditos españoles, aunque tuviesen en el extranjero su domicilio o residencia habitual, si estuviesen declarados en rebel- día por las autoridades competentes de la República.

Art. 3º Sin consideración a su nacionalidad, domicilio o residencia, estarán sujetos a esta contribución los titulares o perceptores de utilidades procedentes de la posesión de inmuebles sitos en alguna o algunas de las provincias españolas; de las explotaciones agrícolas, ganaderas, mineras, industriales o comerciales realizadas en las provincias españolas; de los intereses de la Deuda pública del Estado español y de las Corporaciones administrativas españolas, y de sueldos, pensiones, dotaciones, gratificaciones, dietas o remuneraciones no exentas por precepto de esta ley pagadas por el Estado español o por las Corporaciones administrativas españolas.

La obligación de contribuir establecida en este artículo se entenderá limitada a la parte de utilidad imponible comprendida en el mismo, siempre que el titular no esté sujeto a la obligación personal de contribuir con arreglo a los preceptos de esta ley.

CAPITULO II

DE LA DETERMINACION DE LA RENTA IMPONIBLE.

Art. 4º. Constituye la base de imposición:

A) Tratándose de los contribuyentes sujetos a la obligación personal de contribuir definida en el art. 2º, el total importe de su renta en el período de la imposición.

B) Tratándose de los contribuyentes sujetos meramente a la imposición real definida en el artículo 3º, la suma de las utilidades imponibles referidas en el dicho artículo y obtenidas por aquéllos en el período de la imposición.

Art. 5º. Para la determinación de la renta imponible se computará el sujeto de gravamen la suma anual de los ingresos o rendimientos que perciba procedentes:

a) De la propiedad, posesión, uso o disfrute de inmuebles y derechos reales, incluso el valor de la habitación en casa propia;

- b) De capitales no comprendidos en el epígrafe anterior;
- c) De las explotaciones agrícolas o ganaderas;
- d) De las explotaciones mineras;
- e) De los negocios comerciales o industriales;
- f) De la propiedad intelectual, y de la posesión de patentes, marcas de fábrica y concesiones administrativas en cuanto no se hallen comprendidas en alguno de los epígrafes anteriores;
- g) Del ejercicio de un trabajo u ocupación lucrativa, y derechos de percepción fija o eventual;
- h) De pensiones y haberes pasivos;
- i) De cualquier otra clase de utilidad o beneficio no comprendido en los epígrafes anteriores.

Art. 69. De la suma de los ingresos brutos anuales que resulte de los conceptos relacionados en el artículo anterior se deducirán:

1º, los gastos necesarios para su obtención, los de administración y conservación de los bienes de que los ingresos proceden, y los de seguro de los dichos bienes y de sus productos.

2º, las amortizaciones necesarias para la renovación de los instrumentos de producción.

3º, El coste efectivo para el titular del aseguramiento de los obreros empleados por el mismo en la obtención de los productos, aunque el seguro se extienda, sea en concepto, sea en cuantía, a más de lo preceptuado por las leyes como obligatorio, hasta el límite del 10 por 100 de los respectivos sueldos o salarios.

4º, El coste efectivo para el titular de las cargas o gravámenes impuestos por el Estado, Región autónoma, Provincia o Municipio u otras entidades de carácter público para fines benéficos o sociales y, en especial, su contribución para el socorro de paro forzoso, aun que no fuera legalmente obligatorio.

5º, Los impuestos indirectos pagados por el contribuyente y que deben recaer sobre el consumidor de sus productos.

6º, Las contribuciones directas satisfechas por el titular durante el período de imposición al Estado, Región autónoma, Provincia y Municipio, incluida la cuota o cuotas del repartimiento general de los Municipios, y los derechos, tasas y arbitrios municipales y provinciales, especialmente afectos a bienes o utilidades cuyos productos se hayan computado para la determinación de la renta imponible, excepto las contribuciones especiales por razón de aumento de valor de los inmuebles.

En ningún caso se deducirán los impuestos y gravámenes afectos a bienes o utilidades cuyos productos no se hayan computado como ingresos constitutivos de la renta imponible.

7º Los intereses que hubiere pagado el titular por los capitales ajenos empleados en su negocio.

8º Tratándose de personas sujetas a la obligación personal de contribuir, los intereses de las deudas personales del contribuyente, a excepción de las anualidades legalmente exigibles por alimentos.

Será condición indispensable para la deducción de los intereses a que se refieren este epígrafe y el anterior, que unos y otros figuren como elementos del Activo de otra persona o entidad sujeta a esta Contribución, o de Banco, banquero o prestamista gravado como tal en alguna Contribución directa del Estado español, y

9º Las primas satisfechas por contratos de seguros sobre la vida del contribuyente, su cónyuge e hijos, cualquiera que sea su importe. Si el contribuyente no estuviere asegurado, tendrá derecho, como asegurador de sí mismo, a la deducción, por este concepto, de una cantidad igual a la cuarta parte del importe de sus rentas de trabajo.

Art. 70. No se comprenderán como ingresos constitutivos de renta los incrementos de patrimonio provenientes de:

- a) Herencias, legados y donaciones;
- b) Premios de la Lotería Nacional;
- c) Cobro de capitales por razón de contratos de seguros, y
- d) Adquisiciones de patrimonio a título oneroso.

No obstante, se considerará como renta imponible la ganancia obtenida de la enajenación de un patrimonio mobiliario o inmobiliario, siempre que su adquisición se haya verificado con menos de tres años de antelación, y habida cuenta del valor del dinero en entrambas fechas.

Art. 8º En ningún caso se deducirán de los ingresos brutos del contribuyente a los efectos de la determinación de la renta imponible:

1º Los gastos efectuados para su sostenimiento y el de su familia.

2º Los gastos de mejora y aumento de capital, extensión del negocio, amortización de deuda y saneamiento del Activo.

3º Los intereses del capital propio del contribuyente empleado en el negocio, y

42 El total importe de las liberalidades o donativos de todas clases en favor de cualquier persona o entidad, con excepción de las Corporaciones públicas y Asociaciones y Fundaciones benéficas o docentes, y salvo siempre lo dispuesto en el núm. 4º del art. 62 de esta ley.

Art. 92 Se autoriza al Ministro de Hacienda para regular reglamentariamente la estimación de los líquidos imponibles y su imputación a los titulares, en los casos en que aquéllos se encuentren comprendidos en alguna o algunas de las contribuciones directas del Estado.

Art. 10. Entre los ingresos de posesión de inmuebles y de explotaciones agrícolas y ganaderas se comprenderán también las utilidades anuales de los derechos reales sobre inmuebles; los censos, foros, subforos, canon enfiteúatico, laudemios y, en general, toda utilidad o aprovechamiento procedente de algún derecho sobre los mismos.

Se computará siempre en la utilidad imponible el valor de la habitación en casa propia, o en que, por cualquiera otra razón, no se pague alquiler, excepto en el caso de las personas que vivan en el domicilio de otras que estuviesen eventualmente obligadas a prestar los alimentos.

Cuando se disfrute la habitación por razón del cargo, empleo u oficio, no se computará el valor de aquélla por más de la décima parte de la restante utilidad imponible.

No serán aplicables, a los efectos de esta ley, las exenciones reconocidas en los preceptos reguladores de la contribución territorial, de Rústica y Urbana.

Se computarán asimismo como rentas de posesión los productos líquidos que fuesen susceptibles de dar los terrenos y edificios dedicados a recreo u estentación o a pura especulación igual o semejante a la que se dé a otros terrenos y fincas de igual calidad en el propio término municipal.

Art. 11. Se comprenderán como ingresos procedentes de capitales los intereses y, en general, las retribuciones de los valores dados a préstamo.

En particular, se entenderán comprendidos en este concepto, aun cuando se hallen exentos de la contribución de Utilidades procedentes de capital: los intereses y primas de amortización de las Deudas públicas de los Estados y Corporaciones administrativas, cualquiera que sea su nacionalidad; las cédulas hipotecarias y de crédito local;

los de obligaciones, sean o no hipotecarias, de Compañías o de particulares; los de préstamo, tengan o no garantía real, incluso los intereses de los intereses; los de depósitos, cuentas corrientes e imposiciones de ahorro; los de descuento de créditos; los de beneficios o primas de la amortización por sorteo de obligaciones con interés o sin él; las rentas vitalicias o temporales que tengan por causa la imposición de capital; los beneficios obtenidos por la diferencia entre la cotización de los valores en las operaciones al contado y en las operaciones a plazos; los dividendos repartidos a las acciones u otras participaciones del capital de las Sociedades civiles y mercantiles, incluso las Cooperativas; los beneficios obtenidos de participaciones en cuentas de comerciantes, u cualesquiera otros de naturaleza análoga.

Se exceptúan las cuentas corrientes del Banco de España, por las cuales no se computará interés alguno.

Se entenderá por prima de amortización la diferencia en más que el tenedor perciba entre la última cotización oficial de los valores en cuestión y la cantidad por que se amorticen. Caso de no existir cotización oficial, se atenderá a la diferencia entre el tipo de emisión y la cantidad en que los valores se amorticen, a menos que se acreditara en documento público la adquisición de aquellos por tipo mayor.

Cuando los ingresos obtenidos mediante enajenación de capitales comprendan, parcial o totalmente, estos últimos, se computará solamente el interés legal del capital enajenado, salvo en el caso del último párrafo del art. 79. Queda obligado el enajenante a informar, previo requerimiento de la Administración, sobre la fecha de la adquisición y precio y circunstancias de la misma.

En los créditos en que no aparezca pactado interés se computará éste en la forma siguiente:

- a) Cuando el prestatario se obligue a devolver cantidad superior a la recibida, se estimará la diferencia como interés del préstamo; y
- b) Cuando la cantidad que se obligue a devolver el prestatario sea igual a la recibida, se estimará como rédito los que resultaren de la aplicación de la tasa legal del interés.

Art. 12. Como ingresos de las fincas rústicas explotadas por el propietario se estimará el producto neto de las mismas, incluso los intereses del capital de explotación que pertenezca al propietario, y la remuneración de su trabajo personal.

El beneficio del arrendatario se computará en la forma expresada en el párrafo anterior, descontando la renta de la tierra y el valor de cualquiera otra prestación impuesta al arrendatario en favor del arrendador, así como el valor de los aprovechamientos que éste se hubiese reservado en la finca.

No obstante lo dispuesto anteriormente, cuando los aprovechamientos extraordinarios de las explotaciones forestales impuestos por accidentes fortuitos excediesen del 10 por 100 del valor del arbolado total de la explotación, no se computará el exceso como producto anual de ésta.

Art. 13. Por ingresos de las explotaciones mineras se entenderán los productos líquidos de las mismas, habida cuenta del valor de las existencias de minerales en los almacenes y depósitos al comienzo y al fin del ejercicio.

En los casos de arrendamientos de las minas, se computará al arrendador la renta, y al arrendatario el producto líquido de la explotación, deducida la renta.

Art. 14 Por ingresos precedentes de los negocios comerciales e industriales, se entenderá el beneficio comercial de la Empresa.

Se entenderán incluidos en este concepto, cuando no lo fueren en alguno de los citados en los artículos anteriores, los beneficios de los negocios de especulación, cualquiera que sea su forma y objeto.

Art. 15 Se comprenderán como ingresos procedentes del trabajo personal los obtenidos, en dinero o especie, de una profesión, arte, oficio o ministerio; los asignados a un cargo, empleo, dignidad o jerarquía; las retribuciones fijas o eventuales de cualquier trabajo, gestión o comisión y, en general, todos los ingresos no comprendidos en los apartados a), b), c), d), e) y f) del art. 5º de esta ley.

Art. 16 Las utilidades o productos de las herencias yacentes, las de las Comunidades de bienes y las de Sociedades civiles, se atribuirán a los herederos, comenros y socios, respectivamente, según la norma legal aplicable en cada caso; y no constando la dicha norma de una manera fehaciente a la Administración, se atribuirá por partes iguales.

Art. 17 Cada titular será gravado con independencia de toda otra persona o entidad. Sin embargo, los ingresos procedentes de los bienes de la sociedad conyugal se acumularán a la utilidad imponible del cónyuge que tenga la administración legal de los mismos.

CAPITULO III

Del tipo de gravamen

Art. 18. La renta imponible que resulte por aplicación de los anteriores artículos, será gravada al tipo correspondiente de la siguiente escala:

Renta imponible	% de gravamen
De 100.000,01 pesetas a 120.000,00.....	1,00
De 120.000,01 " a 150.000,00.....	1,43
De 150.000,01 " a 200.000,00.....	2,00
De 200.000,01 " a 250.000,00.....	2,78
De 250.000,01 " a 300.000,00.....	3,42
De 300.000,01 " a 400.000,00.....	3,97
De 400.000,01 " a 500.000,00.....	4,86
De 500.000,01 " a 750.000,00.....	5,57
De 750.000,01 " a 1.000.000,00.....	6,84
De más de 1.000.000 en adelante.....	7,70

Art. 19 De la cuota de los contribuyentes sujetos a la obligación personal de contribuir se deducirá, en su caso, la que resulte menor de las dos cantidades siguientes:

a) El importe efectivo de lo satisfecho en el extranjero por razón de gravamen de carácter personal que efecte a los rendimientos originarios del extranjero y computados como renta al contribuyente para la determinación de la base de la contribución establecida por esta ley o sobre el valor patrimonial de los bienes de que los dichos ingresos procedan.

b) El producto del tipo medio efectivo del gravamen aplicable a la renta del contribuyente por el importe de la parte de esa renta originaria del extranjero.

TITULO II

DEL NACIMIENTO DE LA OBLIGACION DE CONTRIBUIR, DE LA DECLARACION Y DE LA ADMINISTRACION DE LA CONTRIBUCION GENERAL SOBRE LA RENTA.

CAPITULO PRIMERO

Del nacimiento de la obligación de contribuir y del Municipio de im-

posición.
Art. 20 La contribución general sobre la renta se devenga el primer día del ejercicio económico, de todas las personas que en la referida fecha estuvieren sujetas a la obligación de contribuir con arreglo a los preceptos de esta ley.

Las personas para quienes después del referido día se cumplieren las condiciones que determinan la obligación de contribuir, o cesaren

las condiciones en virtud de las cuales estuvieron exentas, la contribución se devengará, respectivamente, desde la fecha en que se cumplan o cesen las referidas condiciones de obligación y exención.

Art. 21. Las utilidades imponibles fijas en su cuantía y periódicas en su vencimiento, cualquiera que sea su origen, se evaluarán en el importe del rendimiento que corresponda al período de doce meses, contados desde el día en que nazca la obligación de contribuir, según el estado y condiciones que las fuentes o el título de que la utilidad proceda tuvieren en aquella fecha.

Las utilidades eventuales y aquellas cuya cuantía no pueda precisarse por anticipado, se estimarán por el resultado obtenido o liquidado en el período de doce meses, inmediato anterior a la fecha en que nazca la obligación de contribuir o, en defecto de tales datos, por cálculo prudencial, habida cuenta de los factores del rendimiento y sin perjuicio en ningún caso de la rectificación ulterior, conocidos que sean los resultados efectivos, si ellos difirieren de los presupuestos en cantidad que altere la cuota total del contribuyente en la proporción de más de un cuarto.

En caso de discrepancia entre el contribuyente y la Administración en la estimación prudencial a que se refiere el párrafo anterior, la resolución definitiva competirá al Jurado Central de la Contribución General sobre la renta, sin ulterior recurso.

En el caso de que el Ministro de Hacienda hiciera uso de la autorización concedida en el artículo 9º de esta ley, se estará para la clasificación de las utilidades imponibles a que se refieren el primero y el segundo párrafos de este artículo, a lo que los decretos correspondientes determinen.

Art. 22. Las obligaciones pendientes por esta contribución, se transmiten a los legatarios y derechohabientes a título universal, pero solamente hasta donde alcanzaren los bienes recibidos del causante.

Art. 23. Los contribuyentes con domicilio en España, serán gravados en el Municipio de su domicilio, los contribuyentes residentes en España que no tengan su domicilio en ninguna de las provincias españolas, serán gravados en el Municipio de su residencia habitual, y, en caso de dudas, en el Municipio en que tengan la vivienda de mayor alquiler.

Los contribuyentes a que se refieren los apartados 8) y C) del art. 2º de esta ley, serán gravados en la capital de la República.

Los contribuyentes comprendidos en el artículo 3º de esta ley, serán gravados en el Municipio en que radique la parte principal de los

bienes o de las explotaciones, o en el domicilio del deudor que pague los intereses que constituyen varios los Municipios en que pueda hacerse la imposición, estará facultado el contribuyente para elegir entre los mismos, y, a falta de esa elección, la Administración podrá gravarlo en cualquiera de ellos.

Art. 24. La contribución General sobre la renta se cobrará de una sola vez y en el Municipio de imposición.

CAPITULO II

De la declaración

Art. 25. Toda persona obligada al pago de la contribución y, en su defecto, su representante legal o apoderado, deberá presentar a la Administración, en los plazos y en la forma que ésta determine, declaración firmada de todos los elementos constitutivos de la renta, según los preceptos de esta ley. La obligación de declarar implica también la de aclarar los puntos dudosos y subsanar los defectos que la Administración advierta.

Toda persona, se halle o no sujeta a la Contribución o a la obligación de declarar, vendrá asimismo obligada, a requerimiento por escrito de la Administración, a declarar la renta de que disfrute.

Toda persona que, con arreglo a la estimación basada en los coeficientes de los signos externos aplicables en el Municipio de imposición a que se refiere el art. 28, estuviere sujeta a la obligación de contribuir, se hallará obligada a declarar en la forma prevista en el artículo siguiente, cualquiera que sea la cuantía de su renta estimada en la forma prevista en los arts. 5º y siguientes de esta ley.

Art. 26. La declaración se presentará en el Ayuntamiento del Municipio de la imposición o en la Delegación de Hacienda correspondiente, a elección del contribuyente, y contendrá la especificación de la renta imponible, con arreglo a la división establecida en el art. 5º de esta ley. Si los elementos constitutivos de la renta se obtuviesen en más de un Municipio, expresará con distinción los correspondientes a cada uno, con la referida separación de conceptos. La declaración expresará, además, el importe total del alquiler o valor en renta anual de la habitación o habitaciones que ocupe el contribuyente en el lugar o lugares donde tenga residencia, y de las fincas de lujo o recreo, así como del número de criados, carruajes, embarcaciones de lujo y caballos de uso personal.

Las personas obligadas a presentar declaración que no pudiesen determinar la cuantía de la renta imponible, quedarán exentas de responsabilidad por esta causa, consignando, en vez de la renta o productos

constitutivos de la misma, los hechos en que haya de basarse la estimación, y facilitando a la Administración la información suplementaria que aquélla juzgue necesaria.

CPITULO III

De la administración de la contribución

Art. 27. En vista de las declaraciones, y previa la comprobación administrativa de las mismas, con los documentos y antecedentes que la Administración posea, se procederá a la imposición de la cuota contributiva.

La Administración no está obligada a sujetarse a las declaraciones de los contribuyentes en la fijación de las cuotas.

Art. 28. La estimación de la renta imponible podrá basarse en signos externos, ajustándose a las normas siguientes:

1a El hecho de que el contribuyente haya prestado declaración de su renta imponible y de que exista una estimación directa de aquélla no excluye la aplicación del método de signos externos, cuando los resultados de éste fueren superiores en más de un quinto de su importe a los de aquella evaluación.

2a No podrán tomarse en cuenta más signos exteriores de riqueza que los siguientes:

- a) Alquiler o valor en renta de la habitación, incluido el de las quintas, villas, cármenes, torres, casas de campo, parques, jardines y, en general, cualesquiera otros lugares de esparcimiento o recreo;
- b) Automóviles, coches, embarcaciones o caballerías de lujo, y
- c) Número de servidores.

3a No se incluirá nunca en el cómputo el importe del alquiler o, en su caso, el valor en renta de los locales destinados a la industria, comercio o profesión.

No podrá tomarse en cuenta, como signo para estimar la renta de un contribuyente, la vivienda que éste disfrute gratuitamente por razón de su cargo, empleo, oficio o ministerio de carácter público.

4a. El uso de carruajes y caballerías de lujo no será de aplicación como signo externo de la renta cuando corresponda de derecho al contribuyente, por razón del cargo, oficio o ministerio de carácter público que aquél ejerza.

5a En el cómputo del número de servidores se excluirá siempre los mayores de sesenta años, y se excluirá los instructores y maestros de ambos sexos que habiten con el contribuyente.

6a Siempre que varias personas sujetas a la obligación de contribuir vivan en comunidad, la estimación por signos externos incluirá los correspondientes a todas ellas y la renta computada se considerará como la suma de las rentas individuales a los efectos de la aplicación de la norma 1a de este artículo.

7a Los Jurados provinciales de Estimación propondrán la clase y número de los signos externos que deban tenerse en cuenta en cada localidad, y los coeficientes aplicables en los diversos Municipios a que se extienda su esfera de acción, conforme establece el art. 31 de esta ley.

8a Una vez establecidos por los Jurados de Estimación los coeficientes aplicables en cada caso la Administración fijará la renta imponible que haya de servir de base de gravamen, ateniéndose a lo establecido en la norma 1a de este artículo.

Art. 29. Los contribuyentes podrán reclamar contra la cuota fijada por la Administración, cuando aquélla no corresponda exactamente a la base declarada.

Todas las reclamaciones sobre aplicación y efectividad de la contribución general sobre la renta, tendrán carácter económico administrativo a los efectos del procedimiento, salvo siempre lo dispuesto especialmente en esta ley en cuanto a la competencia de los Jurados.

Art. 30. La administración de la contribución general sobre la renta estará a cargo de la Dirección general de Rentas públicas y de sus dependencias provinciales.

Art. 31. Se constituirá en el Ministerio de Hacienda un Jurado central de la Contribución general sobre la renta, integrado por el director general de Rentas públicas, como presidente; los directores generales del Timbre y de Propiedades y Contribución territorial; un banquero, designado por el Consejo Superior Bancario; un representante de las Cámaras de Comercio, Industria y Navegación, designado por el Consejo Superior de Cámaras; uno por cada una de las entidades siguientes: Cámaras, Agrícolas, Cámaras de la Propiedad urbana y Asociación general de Ganaderos; un representante de los Colegios Profesionales, designado por la reunión de Juntas directivas de los distintos Colegios, y cinco funcionarios públicos, nombrados por el Ministro de Hacienda.

En cada Delegación de Hacienda funcionará un Jurado provincial de Estimación de la Contribución general sobre la renta, integrado por: el administrador de Rentas públicas, como presidente, el interventor de Hacienda, como vicepresidente; un banquero y un representante de las Cámaras de Comercio, Industria y Navegación, designados ambos por las propias Cámaras; los dos individuos mayores de edad que aparezcan como mayores contribuyentes por contribuciones directas en la provincia, y tres funcionarios públicos, designados por el delegado de Hacienda.

El Jurado provincial propondrá los coeficientes que estime pertinente aplicar a los diversos signos externos en los Municipios de la provincia respectiva, y habida cuenta de las características locales. Las propuestas deberán expresar cuáles signos sean acumulables y cuáles no para la estimación de la renta del contribuyente. Las dichas propuestas serán expuestas al público en los respectivos Ayuntamientos, en la forma acostumbrada, por un plazo que no bajará de quince días, durante el cual se admitirán las reclamaciones contra tales propuestas promovidas por interesado legítimo. El Jurado provincial, en vista de tales reclamaciones, hará el señalamiento definitivo, que elevará al Jurado central, para su ratificación o rectificación.

Recibido que sea por el Jurado central aquel señalamiento, procederá a la ratificación o rectificación que proceda. Los acuerdos del Jurado central son definitivos, y contra ellos no se dará recurso alguno.

Los coeficientes así señalados serán comunicados a las Administraciones provinciales, para su aplicación.

Todo contribuyente gravado por signos externos que se considere agraviado podrá, aun en el caso de que la estimación de su renta presenta se ajustare estrictamente a los coeficientes aplicables con arreglo a esta ley, reclamar ante el Jurado central, con exposición concreta de las circunstancias personales especialísimas por razón de las cuales los signos externos dan lugar a presumir una renta mayor que la normal.

El Jurado central, teniendo en cuenta el conjunto de los gastos personales del contribuyente, podrá, en conciencia, rectificar, en más o en menos, la renta de aquél, sin sujetarse estrictamente a los coeficientes aplicados. Estos fallos son definitivos.

TITULO III

De las infracciones y su penalidad.

Art. 32. Cometen defraudación de la Contribución general sobre la

rente los que, con acciones u omisiones, procurasen disminución o pérdida de las cuotas debidas con arreglo a los preceptos de esta ley y, en particular:

19. Los que, estando obligados a contribuir, dejasen de hacerlo.
20. Los que contribuyan con una cuota inferior a la que corresponda con arreglo a las disposiciones de esta ley.

39. Los obligados a presentar declaración de utilidades que dejasen voluntariamente de hacerlo.

49. Los que consignaren en las declaraciones cantidades o datos inexactos.

59. Los que dejaren de consignar en las declaraciones alguna o algunas de las cantidades que, según la ley, deben computarse en la renta imponible.

69. Los que dedujeren de los ingresos cantidades que no deban deducirse, con arreglo a esta ley, para obtener la renta imponible.

79. Los que dividan en dos o más declaraciones el importe de una renta.

89. Los que adujesen indebidamente deudas o cargas deducibles a los efectos de la estimación de la renta, o las figurasen en cantidad mayor de la procedente según esta ley.

99. Los que fingiesen tener contra el contribuyente créditos cuyos intereses hubieren de deducirse en la estimación de la renta imponible.

109. Los que realicen fingidamente en nombre propio el cobro de utilidades o créditos ajenos; y

119. Los funcionarios públicos que alterasen hechos relativos a la obligación de contribuir o liquidasen a sabiendas a menor tipo del que corresponda con arreglo a las prescripciones de esta ley.

Art. 53. No se considerará nunca como defraudación la diferencia que eventualmente exista entre la renta estimada directamente con arreglo a los arts. 59 a 17 de esta ley, ambos inclusive, y la que resulte de la aplicación de los signos externos siempre que éstos hubieran sido declarados exactamente y en plazo legal por el contribuyente.

Art. 34. La defraudación de la Contribución general sobre la renta será castigada con multa de la mitad al duplo de la cuota correspondiente, sin perjuicio de la exacción de las cuotas defraudadas.

En el caso del núm. 99 del art. 32, la penalidad se impondrá siempre en su grado máximo.

Art. 35. Las multas y los intereses de demora que se impongan por la defraudación de cuotas de los menores o incapacitados, recaerán exclusivamente sobre sus representantes o administradores legales. En consecuencia, las personas encargadas legalmente de la guarda y protección del menor o incapacitado, y éste mismo, al llegar a la mayor edad o al cesar la incapacidad, podrán satisfacer al fesorero las cuotas defraudadas, sin multa ni recargo, siempre sin perjuicio del derecho que eventualmente les asista para reclamar del administrador o representante, autor de la defraudación, el importe de las cuotas con que indebidamente se hubieran enriquecido. Las responsabilidades de los administradores o representantes por la defraudación o la demora no se extingue con el pago de las cuotas realizado en las condiciones de este artículo.

Art. 36. La resistencia a los agentes o funcionarios de la Hacienda en la presentación de documentos, y las infracciones de los preceptos de esta ley, que no constituyan defraudación, y de las disposiciones dictadas en ejecución de la misma, se castigarán con multa de 100 a 1.000 pesetas, sin perjuicio de las responsabilidades en que se hubiese podido incurrir por defraudación del tributo.

Art. 37. La defraudación de la contribución general sobre la renta, las multas impuestas por razón de la misma y por las demás infracciones, las cuotas defraudadas, y las deudas y no pagadas, prescriben a los cinco años, a contar desde el día en que termine el ejercicio en que se devengue la contribución.

Se exceptúan las cuotas debidas por los sucesores a título universal, cuyo plazo de prescripción se contará desde la terminación del ejercicio económico en que se transmitiera la obligación.

Cuando la muerte de una persona se encontrasen en el caudal relictivo fuentes de ingresos cuyos rendimientos no hubiesen sido declarados por el causante a los efectos de esta contribución, la Administración queda facultada, salvo prueba en contrario, para estimar que tales fuentes y sus productos se hallaban en poder del contribuyente en el ejercicio económico en que tuvo lugar el fallecimiento y en los nueve inmediatos anteriores. El período de prescripción de tales cuotas se contará en la forma prescrita en el párrafo anterior.

La prescripción se interrumpe por el ejercicio de la acción administrativa o por cualquier contienda o reclamación.

Art. 38. La Administración tendrá para la revisión de las cuotas no prescritas con arreglo a esta ley las mismas facultades que las disposiciones vigentes le otorgan en cuanto a las demás contribuciones directas del Estado.

DISPOSICION FINAL.

Art. 39. Mientras subsistan el impuesto de Cédulas personales y los actuales tipos de percepción para el Estado de las contribuciones Territorial, de Rústica y Urbana, Industrial y Utilidades, no podrá establecerse recargo alguno a la contribución general sobre la renta por cuenta de las diversas Corporaciones de Derecho público.

Madrid, 14 de Octubre de 1932.- El Ministro de Hacienda, Jaime Carner.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes

número 241, apéndice 6a)

DICTAMEN DE LA COMISION DE HACIENDA SOBRE EL PROYECTO DE LEY ESTABLE-
CIENDO LA CONTRIBUCION GENERAL SOBRE LA RENTA.

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

La Comisión permanente de Hacienda ha examinado el proyecto de ley leído por el Sr. Ministro de Hacienda, estableciendo la Contribución general sobre la renta, y aunque está absolutamente conforme con lo esencial del proyecto, entiendo, sin embargo, que procede introducir en él algunas ligeras modificaciones, que no lo desvirtúan, sino que le dan mayor precisión y eficacia; y al efecto tiene el honor de someter a la deliberación y aprobación de las Cortes el siguiente

PROYECTO DE LEY

TITULO PRIMERO

Del sujeto, de la base y del tipo de gravamen.

CAPITULO PRIMERO

De la obligación personal y real de contribuir.

Artículo 1º. A partir del ejercicio económico de 1933 se exigirá en todas las provincias del territorio de la República una contribución general sobre la renta, con sujeción a los preceptos de esta ley.

Art. 2º. Estarán sujetos a esta contribución las personas naturales siguientes:

A) Las que tengan su domicilio o residencia habitual dentro del territorio de la República española. Se entenderá por residencia habitual la permanencia por más de seis meses durante un año natural en el territorio de la República. Para computar el período de residencia, a estos efectos, no se descontarán las ausencias, cuando por las circunstancias en que se realicen no deba inducirse la voluntad de ausentarse definitivamente.

No obstante lo dispuesto anteriormente, están exentos de la obligación personal de contribuir establecida en este apartado, los representantes de los Estados extranjeros acreditados en España, a condición de reciprocidad, y las demás personas a quienes se otorgue la exención de la imposición personal en los Convenios internacionales en que el Estado español se hubiere obligado. La exención establecida en este párrafo no obstará a la exacción de los gravámenes previstos en el artículo siguiente. La reciprocidad se entenderá siempre habida cuenta de la naturaleza, y no de la denominación, de los impuestos extranjeros.

Las diferencias que en la interpretación de estas circunstancias se susciten entre el contribuyente y la Administración serán resueltas por el Jurado central de la Contribución general sobre la renta contra cuyos acuerdos, en estos casos, no se dará recurso alguno.

B) Los empleados del Estado español que tuviesen domicilio legal en el extranjero por razón de cargo o empleo oficial, cuando por igual razón no estén sometidos a análoga obligación de contribuir en el Estado de su residencia.

C) Los súbditos españoles, aunque tuviesen en el extranjero su domicilio o residencia habitual, si estuviesen declarados en rebel- día por las autoridades competentes de la República.

Art. 3º. Sin consideración a su nacionalidad, domicilio o residencia, estarán sujetos a esta contribución los titulares o perceptores de utilidades procedentes de la posesión de inmuebles sitos dentro del territorio de la República española; de las explotaciones agrícolas, ganaderas, mineras, industriales o comerciales realizadas en las provincias españolas; de los intereses de la Deuda pública del Estado español y de las Corporaciones administrativas españolas, y de sueldos, pensiones, dotaciones, gratificaciones, dietas o remuneraciones no exentas por precepto de esta ley pagadas por el Estado español o por las Corporaciones administrativas españolas.

La obligación de contribuir establecida en este artículo se entenderá limitada a la parte de utilidad imponible comprendida en el mismo, siempre que el titular no esté sujeto a la obligación personal de contribuir con arreglo a los preceptos de esta ley.

CAPITULO II

De la determinación de la renta imponible.

Art. 4º. Constituye la base de imposición:

A) Tratándose de los contribuyentes sujetos a la obligación personal de contribuir definida en el art. 2º, el total importe de su renta en el período de la imposición.

B) Tratándose de los contribuyentes sujetos meramente a la imposición real definida en el artículo 3º, la suma de las utilidades imponibles referidas en el dicho artículo y obtenidas por aquéllos en el período de la imposición.

Art. 5º. Para la determinación de la renta imponible se computará al sujeto de gravamen la suma anual de los ingresos o rendimientos que perciba procedentes:

- a) De la propiedad, posesión, uso o disfrute de inmuebles y derechos reales, incluso el valor de la habitación en casa propia;
- b) De capitales no comprendidos en el epígrafe anterior;
- c) De las explotaciones agrícolas o ganaderas;
- d) De las explotaciones mineras;
- e) De los negocios comerciales o industriales;
- f) De la propiedad intelectual, y de la posesión de patentes, marcas de fábrica y concesiones administrativas en cuanto no se hallen comprendidas en alguno de los epígrafes anteriores;
- g) Del ejercicio de un trabajo u ocupación lucrativa, y derechos de percepción fija o eventual;
- h) De pensiones y haberes pasivos, e
- i) De cualquier otra clase de utilidad o beneficio no comprendido en los epígrafes anteriores.

Art. 62 De la suma de los ingresos brutos anuales que resulte de los conceptos relacionados en el artículo anterior se deducirán:

1º Los gastos necesarios para su obtención, los de administración y conservación de los bienes de que los ingresos procedan, y los de seguro de los dichos bienes y de sus productos.

2º Las amortizaciones necesarias para la renovación de los instrumentos de producción.

3º El coste efectivo para el titular del aseguramiento de los obreros empleados por el mismo en la obtención de los productos, aun- que el seguro se extienda, sea en concepto, sea en cuantía, a más de lo preceptuado por las leyes como obligatorio, hasta el límite del 10 por 100 de los respectivos sueldos o salarios.

4º El coste efectivo para el titular de las cargas o gravámenes impuestos por el Estado, Región autónoma, Provincia o Municipio u otras entidades de carácter público para fines benéficos o sociales, y, en especial su contribución para el socorro de paro forzoso aunque no fuera legalmente obligatorio.

5º Los impuestos indirectos pagados por el contribuyente y que deban recaer sobre el consumidor de sus productos.

6º Las contribuciones directas satisfachas por el titular durante el período de imposición al Estado, Región autónoma, Provincia y Municipio, incluida la cuota o cuotas del repartimiento general de los Municipios; y los derechos, tasas y arbitrios municipales y provinciales, especialmente afectos a bienes o utilidades cuyos productos se hayan computado para la determinación de la renta imponible, excepto

las contribuciones especiales, por razón de aumento de valor de los inmuebles y las que graven la plusvalía.

En ningún caso se deducirán los impuestos y gravámenes afectos a bienes o utilidades cuyos productos no se hayan computado como ingresos constitutivos de la renta imponible.

7º Los intereses que hubiere pagado el titular por los capitales ajenos empleados en su negocio.

8º Tratándose de personas sujetas a la obligación personal de contribuir, los intereses de las deudas personales del contribuyente, a excepción de las anualidades legalmente exigibles por alimentos.

Será condición indispensable para la deducción de los intereses a que se refiere este epígrafe y el anterior, que unos y otros figuren como elementos del Activo de otra persona o entidad sujeta a esta Contribución, o de Banco, banquero o prestamista gravado como tal en alguna Contribución directa del Estado español, y

9º Las primas satisfachas por contratos de seguros sobre la vida del contribuyente, su cónyuge e hijos, cualquiera que sea su importe. Si el contribuyente no estuviere asegurado, tendrá derecho, como asegurador de sí mismo, a la deducción, por este concepto, de una cantidad igual a la cuarta parte del importe de sus rentas de trabajo.

Art. 72 No se comprenderán como ingresos constitutivos de renta los incrementos de patrimonio provenientes de:

- a) Herencias, legados y donaciones;
- b) Premios de la Lotería Nacional;
- c) Cobro de capitales por razón de contratos de seguros, y
- d) Adquisiciones de patrimonio a título oneroso.

No obstante, se considerará como renta imponible la ganancia obtenida de la enajenación de un patrimonio mobiliario o inmobiliario siempre que su adquisición se haya verificado con menos de tres años de antelación, y habida cuenta del valor del dinero en entrambas fechas.

Art. 82. En ningún caso se deducirán de los ingresos brutos del contribuyente a los efectos de la determinación de la renta imponible:

- 1º Los gastos efectuados para su sostenimiento y el de su familia.
- 2º Los gastos de mejora y aumento de capital, extensión del negocio, amortización de deuda y saneamiento del Activo.
- 3º Los intereses del capital propio del contribuyente empleado en el negocio, y

4º El total importe de las liberalidades o donativos de todas clases en favor de cualquier persona o entidad, con excepción de las Corporaciones públicas y Asociaciones y Fundaciones benéficas o docentes y salvo siempre lo dispuesto en el núm. 4º del art. 62 de esta ley.

Art. 9º Se autoriza al Ministro de Hacienda para regular reglamentariamente la estimación de los líquidos imponibles y su imputación a los titulares, en los casos en que aquéllos se encuentran comprendidos en alguna o algunas de las contribuciones directas del Estado.

Art. 10 Entre los ingresos de posesión de inmuebles y de explotaciones agrícolas y ganaderas se comprenderán también las utilidades anuales de los derechos reales sobre inmuebles; los censos, foros, subforos, canon enfiteútico, laudemios y, en general, toda utilidad o aprovechamiento procedente de algún derecho sobre los mismos.

Se computará siempre en la utilidad imponible el valor de la habitación en casa propia, o en que, por cualquiera otra razón, no se pague alquiler, excepto en el caso de las personas que viven en el domicilio de otras que estuviesen eventualmente obligadas a prestarles alimentos.

Cuando se disfrute la habitación por razón del cargo, empleo u oficio, no se computará el valor de aquélla por más de la décima parte de la restante utilidad imponible.

No serán aplicables, a los efectos de esta ley las exenciones reconocidas en los preceptos reguladores de la contribución Territorial de Rústica y Urbana.

Se computarán asimismo como rentas de posesión los productos líquidos que fuesen susceptibles de dar los terrenos y edificios dedicados a recreo u ostentación o a pura especulación, supuesta una aplicación igual o semejante a la que se dé a otros terrenos y fincas de igual calidad en el propio término municipal.

Art. 11. Se comprenderán como ingresos procedentes de capitales los intereses y, en general, las retribuciones de los valores dados a préstamo.

En particular, se entenderán comprendidos en este concepto, aun cuando se hallen exentos de la contribución de Utilidades procedentes del capital: los intereses y primas de amortización de las Deudas públicas de los Estados y Corporaciones administrativas, cualquiera que sea su nacionalidad; los de cédulas hipotecarias y de crédito local; los de obligaciones, sean o no hipotecarias, de Compañías o de particulares; los de préstamo, tengan o no garantía real, incluso los intereses de los intereses; los de depósitos, cuentas corrientes e impositivos de ahorro; los de descuento de créditos; los de beneficios o primas de la amortización por sorteo de obligaciones con interés o sin él; las rentas vitalicias o temporales que tengan por causa la

imposición de capital; los beneficios obtenidos por la diferencia entre la cotización de los valores en las operaciones al contado y en las operaciones a plazos; los dividendos repartidos a las acciones u otras participaciones del capital de las Sociedades civiles y mercantiles, incluso las Cooperativas; los beneficios obtenidos de participaciones en cuentas de comerciantes, u cualesquiera otros de naturaleza análoga.

Se exceptúan las cuentas corrientes de los Bancos cuando éstos no abonen interés alguno.

Se presumirá que constituye prima de amortización la diferencia en más que el tenedor perciba entre la última cotización oficial de los valores en cuestión y la cantidad por que se amorticen, salvo prueba documental en contrario. Caso de no existir cotización oficial se atenderá a la diferencia entre el tipo de emisión y la cantidad en que los valores se amorticen, a menos que se acredite en documento público la adquisición de aquéllos por tipo mayor.

Cuando los ingresos obtenidos mediante enajenación de capitales comprendan, parcial o totalmente, estos últimos, se computará solamente el interés legal del capital enajenado, salvo en el caso del último párrafo del art. 7º. Queda obligado el enajenante a informar previo requerimiento de la Administración, sobre la fecha de la adquisición y precio y circunstancias de la misma.

En los créditos en que no aparezca pactado interés se computará éste en la forma siguiente:

a) Cuando el prestatario se obligue a devolver cantidad superior a la recibida, se estimará la diferencia como interés del préstamo; y b) Cuando la cantidad que se obligue a devolver el prestatario sea igual a la recibida, se estimará como rédito los que resultaren de la aplicación de la tasa legal del interés.

Art. 12. Como ingresos de las fincas rústicas explotadas por el propietario se estimará el producto neto de las mismas, incluso los intereses del capital de explotación que pertenezca al propietario, y la remuneración de su trabajo personal.

El beneficio del arrendatario se computará en la forma expresada en el párrafo anterior, descontando la renta de la tierra y el valor de cualquiera otra prestación impuesta al arrendatario en favor del arrendador, así como el valor de los aprovechamientos que éste se hubiese reservado en la finca.

No obstante lo dispuesto anteriormente, cuando los aprovechamientos extraordinarios de las explotaciones forestales impuestos por

accidentes fortuitos excediesen del 10 por 100 del valor del arbolado total de la explotación, no se computará el exceso, como producto anual de ésta.

Art. 13. Por ingresos de las explotaciones mineras se entenderán los productos líquidos de las mismas.

En los casos de arrendamientos de las minas, se computará al arrendador la renta, y al arrendatario el producto líquido de la explotación, deducida la renta.

Art. 14. Por ingresos procedentes de los negocios comerciales e industriales, se entenderá el beneficio comercial de la Empresa.

Se entenderán incluidos en este concepto, cuando no lo fueren en alguno de los citados en los artículos anteriores, los beneficios de los negocios de especulación, cualquiera que sea su forma y objeto.

Art. 15. Se comprenderán como ingresos procedentes del trabajo personal los obtenidos, en dinero o especie de una profesión, arte, oficio o ministerio; los asignados a un cargo, empleo, dignidad o jerarquía; las retribuciones fijas o eventuales de cualquier trabajo, gestión o comisión y, en general, todos los ingresos no comprendidos en los apartados a), b), c), d), e) y f) del art. 52 de esta ley.

Art. 16. Las utilidades o productos de las herencias vacantes, las de las Comunidades de bienes y las de Sociedades civiles, se atribuirán a los herederos, comuneros y socios, respectivamente, según la norma legal aplicable en cada caso; y no constando la dicha norma de una manera fehaciente a la Administración, se atribuirá por partes iguales.

Art. 17. Cada titular será gravado con independencia de toda otra persona o entidad. Sin embargo, los ingresos procedentes de los bienes de la sociedad conyugal se acumularán a la utilidad imponible del cónyuge que tenga la administración legal de los mismos.

CAPITULO III

Del tipo de gravamen.

Art. 18. La renta imponible que resulta por aplicación de los anteriores artículos, será gravada al tipo correspondiente de la siguiente escala:

Renta imponible	% de gravamen
De 100.000,01 pesetas a 120.000,00.....	1,00
De 120.000,01 " a 150.000,00.....	1,43
De 150.000,01 " a 200.000,00.....	2,00
De 200.000,01 " a 250.000,00.....	2,78
De 250.000,01 " a 300.000,00.....	3,42
De 300.000,01 " a 400.000,00.....	3,97
De 400.000,01 " a 500.000,00.....	4,86
De 500.000,01 " a 750.000,00.....	5,57
De 750.000,01 " a 1.000.000,00.....	6,84
De más de 1.000.000 en adelante.....	7,70

Art. 19. De la cuota de los contribuyentes sujetos a la obligación personal de contribuir se deducirá, en su caso, la que resulte menor de las dos cantidades siguientes:

a) El importe efectivo de lo satisfecho en el extranjero por razón de gravamen de carácter personal que afecte a los rendimientos originarios del extranjero y computados como renta al contribuyente para la determinación de la base de la contribución establecida por esta ley o sobre el valor patrimonial de los bienes de que los dichos ingresos procedan.

b) El producto del tipo medio efectivo del gravamen aplicable a la renta del contribuyente por el importe de la parte de esta renta originaria del extranjero.

TITULO II

Del nacimiento y la obligación de contribuir, de la declaración y de la administración de la contribución general sobre la renta.

CAPITULO PRIMERO

Del nacimiento de la obligación de contribuir y del Municipio de imposición.

Art. 20. La contribución general sobre la renta se devenga el primer día del ejercicio económico, de todas las personas que en la referida fecha estuvieran sujetas a la obligación de contribuir con arreglo a los preceptos de esta ley.

Respecto de las personas para quienes después del referido día se cumplieren las condiciones que determinan la obligación de contribuir, o cesaren las condiciones en virtud de las cuales estuvieron exentas, la contribución se devengará, respectivamente, desde la fecha en que se cumplan o cesen las referidas condiciones de obligación y exención.

Art. 21. Las utilidades imponibles fijas en su cuantía y períodos en su vencimiento, cualquiera que sea su origen, se evaluarán en el importe del rendimiento que corresponda al período de doce meses, contados desde el día en que nazca la obligación de contribuir, según el estado y condiciones que las fuentes o el título de que la utilidad proceda tuvieren en aquella fecha.

Las utilidades eventuales y aquellas cuya cuantía no puede precisarse por anticipado, se estimarán por el resultado obtenido o liquidado en el período de doce meses, inmediato anterior a la fecha en que nazca la obligación de contribuir o, en defecto de tales datos, por cálculo prudencial, habida cuenta de los factores del rendimiento, y sin perjuicio en ningún caso de la rectificación ulterior, conocidos que sean los resultados efectivos, si ellos difieren de los presupuestos en cantidad que altere la cuota total del contribuyente en la proporción de más de un 10 por 100.

En caso de discrepancia entre el contribuyente y la Administración en la estimación prudencial a que se refiere el párrafo anterior, la resolución definitiva competará al Jurado Central de la Contribución general sobre la renta, sin ulterior recurso.

En el caso de que el Ministro de Hacienda hiciere uso de la autorización concedida en el artículo 99 de esta ley, se estará para la clasificación de las utilidades imponibles a que se refieren el primer y el segundo párrafos de este artículo, a lo que los decretos correspondientes determinen.

Art. 22. Las obligaciones pendientes por esta contribución, se transmiten a los legatarios y derechohabientes a título universal, pero solamente hasta donde alcanzaren los bienes recibidos del causante.

Art. 23. Los contribuyentes con domicilio en España, serán gravados en el Municipio de su domicilio. Los contribuyentes residentes en España que no tengan su domicilio en ninguna de las provincias españolas, serán gravados en el Municipio de su residencia habitual, y, en caso de dudas, en el Municipio en que tengan la vivienda de mayor alquiler.

Los contribuyentes a que se refieren los apartados 8) y C) del art. 24 de esta ley, serán gravados en la capital de la República.

Los contribuyentes comprendidos en el art. 30 de esta ley, serán gravados en el Municipio en que radique la parte principal de los bienes o de las explotaciones, o en el domicilio del deudor que los que los intereses que constituyen la utilidad imponible, según los casos. Si fuesen varios los Municipios en que pueda hacerse la imposición, estará facultado el contribuyente para elegir entre los mismos, y, a falta de esa elección, la Administración podrá gravarlo en cualquiera de ellos.

Art. 24. La contribución general sobre la renta se cobrará de una sola vez y en el Municipio de la imposición.

CAPITULO II

De la declaración

Art. 25. Toda persona obligada al pago de la contribución y, en su defecto, su representante legal o apoderado, deberá presentar a la Administración, en los plazos y en la forma que ésta determine, declaración firmada de todos los elementos constitutivos de la renta, según los preceptos de esta ley. La obligación de declarar implica también la de aclarar los puntos dudosos y subsanar los defectos que la Administración advierta.

Toda persona, se halle o no sujeta a la Contribución o a la obligación de declarar, vendrá asimismo obligada a requerimiento por escrito de la Administración, a declarar la renta de que disfrute.

Toda persona que, con arreglo a la estimación basada en los coeficientes de los signos externos aplicables en el Municipio de imposición a que se refiere el art. 28, estuviere sujeta a la obligación de contribuir, se hallará obligada a declarar en la forma prevista en el artículo siguiente, cualquiera que sea la cuantía de su renta estimada en la forma prevista en los arts. 58 y siguientes de esta ley.

Art. 26. La declaración se presentará en el Ayuntamiento del Municipio de la imposición o en la Delegación de Hacienda correspondiente, a elección del contribuyente, y contendrá la especificación de la renta imponible, con arreglo a la división establecida en el art. 59 de esta ley. Si los elementos constitutivos de la renta se obtuviesen en más de un Municipio, expresará con distinción los correspondientes a cada uno, con la referida separación de conceptos. La declaración

expresará, además, el importe total del alquiler o valor en renta anual de la habitación o habitaciones que ocupe el contribuyente en el lugar o lugares donde tenga residencia, y de las fincas de lujo o recreo, así como del número de criados, carruajes, embarcaciones de lujo y caballos de uso personal.

Las personas obligadas a presentar declaración que no pudiesen determinar la cuantía de la renta imponible, quedarán exentas de responsabilidad por esta causa, consignando, en vez de la renta o productos constitutivos de la misma, los hechos en que haya de basarse la estimación, y facilitando a la Administración la información suplementaria que aquella juzgue necesaria.

CAPÍTULO III

De la administración de la contribución.

Art. 27. En vista de las declaraciones, y previa la comprobación administrativa de las mismas, con los documentos y antecedentes que la Administración posea, se procederá a la imposición de la cuota contributiva.

La Administración no estará obligada a sujetarse a las declaraciones de los contribuyentes en la fijación de las cuotas.

Art. 28. La estimación de la renta imponible podrá basarse en signos externos, ajustándose a las normas siguientes:

1.º El hecho de que el contribuyente haya prestado declaración de su renta imponible y de que exista una estimación directa de aquella, no excluye la aplicación del método de signos externos, cuando los resultados de éste fueren superiores en más de un quinto de su importe a los de aquella evaluación.

2.º No podrán tomarse en cuenta más signos exteriores de riqueza que los siguientes:

- a) Alquiler o valor en renta de la habitación, incluido el de las quintas, villas, cármenes, torres, casas de campo, parques, jardines y, en general, cualesquiera otros lugares de esparcimiento o recreo;
- b) Automóviles, coches, embarcaciones o caballerías de lujo, y
- c) Número de servidores.

3.º No se incluirá nunca en el cómputo el importe del alquiler o, en su caso, el valor en renta de los locales destinados a la industria, comercio o profesión.

No podrá tomarse en cuenta, como signo para estimar la renta de un contribuyente, la vivienda que éste disfrute gratuitamente por razón de su cargo, empleo, oficio o ministerio de carácter público.

48. El uso de carruajes y caballerías de lujo no será de aplicación como signo externo de la renta, cuando corresponda de derecho al contribuyente, por razón de cargo, oficio o ministerio de carácter público que aquél ejerza.

49. En el cómputo del número de servidores se excluirá siempre los mayores de sesenta años, y se incluirá los instructores y maestros de ambos sexos que habiten con el contribuyente.

50. Siempre que varias personas sujetas a la obligación de contribuir vivan en comunidad, la estimación por signos externos incluirá los correspondientes a todas ellas y la renta computada se considerará como la suma de las rentas individuales a los efectos de la aplicación de la norma la de este artículo.

51. Los Jurados provinciales de Estimación propondrán la clase y número de los signos externos que deban tenerse en cuenta en cada localidad, y los coeficientes aplicables en los diversos Municipios a que se extienda su esfera de acción, conforme establece el art. 31 de esta ley.

52. Una vez establecidos por los Jurados de Estimación los coeficientes aplicables en cada caso, la Administración fijará la renta imponible que haya de servir de base de gravamen, ateniéndose a lo establecido en la norma la de este artículo.

Art. 29. Los contribuyentes podrán reclamar contra la cuota fijada por la Administración, cuando aquélla no corresponda exactamente a la base declarada.

Todas las reclamaciones sobre aplicación y efectividad de la contribución general sobre la renta, tendrán carácter económico-administrativo a los efectos del procedimiento, salvo siempre lo dispuesto especialmente en esta ley en cuanto a la competencia de los Jurados.

Art. 30. La administración de la contribución general sobre la renta estará a cargo de la Dirección general de Rentas públicas y de sus dependencias provinciales.

Art. 31. Se constituirá en el Ministerio de Hacienda un Jurado central de la Contribución general sobre la renta, integrado por el director general de Rentas públicas, como presidente; los directores generales del Timbre y de Propiedades y Contribución territorial; un banquero, designado por el Consejo Superior Bancario; un representante de las Cámaras de Comercio, Industria y Navegación, designado por

el Consejo Superior de Cámaras; uno por cada una de las entidades siguientes: Cámaras Agrícolas, Cámaras de la Propiedad Urbana y Asociación General de Ganaderos; un representante de los Colegios Profesionales, designado por la reunión de Juntas directivas de los distintos Colegios, y cinco funcionarios públicos, nombrados por el Ministro de Hacienda.

En cada Delegación de Hacienda funcionará un Jurado provincial de Estimación de la Contribución general sobre la renta, integrado por: el Administrador de Rentas públicas, como presidente; el interventor de Hacienda, como vicepresidente; un banquero y un representante de las Cámaras de Comercio, Industria y Navegación, designados ambos por las propias Cámaras; los dos individuos mayores de edad que aparezcan como mayores contribuyentes por contribuciones directas en la provincia, y tres funcionarios públicos, designados por el delegado de Hacienda.

El Jurado provincial propondrá los coeficientes que estime pertinente aplicar a los diversos signos externos en los Municipios de la provincia respectiva, y habida cuenta de las características locales. Las propuestas deberán expresar cuáles signos sean acumulables y cuáles no para la estimación de la renta del contribuyente. Las dichas propuestas serán expuestas al público en los respectivos Ayuntamientos, en la forma acostumbrada, por un plazo que no bajará de quince días, durante el cual se admitirán las reclamaciones contra tales propuestas promovidas por interesado legítimo. El Jurado provincial, en vista de tales reclamaciones, hará el señalamiento definitivo, que elevará al Jurado central, para su ratificación o rectificación.

Recibido que sea por el Jurado central aquel señalamiento, procederá a la ratificación o rectificación del caso. Los acuerdos del Jurado central son definitivos, y contra ellos no se dará recurso alguno.

Los coeficientes así señalados serán comunicados a las Administraciones provinciales, para su aplicación.

Todo contribuyente gravado por signos externos que se considere agravado podrá, aun en el caso de que la estimación de su renta propuesta se ajustare estrictamente a los coeficientes aplicables con arreglo a esta ley, reclamar ante el Jurado central, con exposición concreta de las circunstancias personales especialísimas por razón de las cuales los signos externos den lugar a presumir una renta mayor que la normal.

El Jurado central, teniendo en cuenta el conjunto de los gastos personales del contribuyente, podrá, en conciencia, rectificar, en más o en menos, la renta de aquél, sin sujetarse estrictamente a los coeficientes aplicados. Estos fallos son definitivos.

TITULO III

De las infracciones y su penalidad.

Art. 32. Cometen defraudación de la Contribución general sobre la renta los que, con acciones u omisiones voluntarias, procurasen disminución o pérdida de las cuotas debidas con arreglo a los preceptos de esta ley, y en particular:

1º. Los obligados a presentar declaración de utilidades que dejen voluntariamente de hacerlo.

2º. Los que consignaren en las declaraciones cantidades o datos inexactos.

3º. Los que dejaren de consignar en las declaraciones alguna o algunas de las cantidades que, según esta ley, deben computarse en la renta imponible.

4º. Los que dividan en dos o más declaraciones el importe de una renta.

5º. Los que fingiesen tener contra el contribuyente créditos cuyos intereses hubieren de deducirse en la estimación de la renta imponible.

6º. Los que realicen fingidamente en nombre propio el cobro de utilidades o créditos ajenos; y

7º. Los funcionarios públicos que alterasen hechos relativos a la obligación de contribuir o liquidasen a sabiendas a menor tipo del que correspondiera con arreglo a las prescripciones de esta ley.

Art. 33. No se considerará nunca como defraudación la diferencia que eventualmente exista entre la renta estimada directamente con arreglo a los arts. 5º al 17º de esta ley, ambos inclusive, y la que resulte de la aplicación de los signos externos siempre que éstos hubieran sido declarados exactamente y en plazo legal por el contribuyente.

Art. 34. La defraudación de la Contribución general sobre la renta será castigada con la multa de la mitad al duplo de la cuota correspondiente, sin perjuicio de la exacción de las cuotas defraudadas.

En los casos de los números 5º y 6º del artículo 32, la penalidad se impondrá siempre en su grado máximo.

Art. 35. Las multas y los intereses de demora que se impongan por la defraudación de cuotas de los menores o incapacitados, recaerán exclusivamente sobre sus representantes o administradores legales. En consecuencia, las personas encargadas legalmente de la guarda y protección del menor o incapacitado, y éste mismo, al llegar a la mayor edad o al cesar o incapacitarse, podrán satisfacer al Tesoro las cuotas defraudadas, sin multa ni recargo, siempre sin perjuicio del derecho que eventualmente les exista para reclamar del administrador o

representante, autor de la defraudación, el importe de las cuotas con que indebidamente se hubieran enriquecido. Las responsabilidades de los administradores o representantes por la defraudación o la demora no se extingue con el pago de las cuotas realizado en las condiciones de este artículo.

Art. 36. La resistencia a los agentes o funcionarios de la Hacienda en la presentación de documentos, y las infracciones de los preceptos de esta ley, que no constituyan defraudación, y de las disposiciones dictadas en ejecución de la misma, se castigarán con multa de 100 a 1.000 pesetas, sin perjuicio de las responsabilidades en que se hubiese podido incurrir por defraudación del tributo.

Art. 37. La defraudación de la contribución general sobre la renta, las multas impuestas por razón de la misma y por las demás infracciones, las cuotas defraudadas, y las debidas y no pagadas, prescriben a los cinco años, a contar desde el día en que termine el ejercicio en que se devengue la contribución.

Se exceptúan las cuotas debidas por los sucesores a título universal, cuyo plazo de prescripción se contará desde la terminación del ejercicio económico en que se transmitiera la obligación.

Cuando a la muerte de una persona se encontrasen en el caudal relictivo fuentes de ingresos cuyos rendimientos no hubiesen sido declarados por el causante a los efectos de esta contribución, la Administración queda facultada, salvo prueba en contrario, para estimar que tales fuentes y sus productos se hallaban en poder del contribuyente en el ejercicio económico en que tuvo lugar el fallecimiento y en los cuatro inmediatos anteriores. El período de prescripción de tales cuotas se contará en la forma prescrita en el párrafo anterior.

La prescripción se interrumpe por el ejercicio de la acción administrativa o por cualquier contienda o reclamación.

Art. 38. La Administración tendrá para la revisión de las cuotas no prescritas con arreglo a esta ley las mismas facultades que las disposiciones vigentes le otorgan en cuanto a las demás contribuciones directas del Estado.

Disposición final

Art. 39. Mientras subsistan el impuesto de Cédulas personales y los actuales tipos de percepción para el Estado de las contribuciones Territorial, de Rústica y Urbana, Industrial y Utilidades, no podrá establecerse recargo alguno a la contribución general sobre la renta por cuenta de las diversas Corporaciones de Derecho público.

Palacio de las Cortes, 8 de Diciembre de 1932. El presidente,
Juan Negrín.— El secretario, Ramón Carreras.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes
número 273, apéndice 79)

VOTOS PARTICULARES DEL SR. FARRÁS A LOS ARTS. 69, 18 Y 39 DEL DICTAMEN DE LA COMISION DE HACIENDA SOBRE EL PROYECTO DE LEY ESTABLECIENDO LA CONTRIBUCIÓN GENERAL SOBRE LA RENTA.

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

Al. art. 69:

El Diputado que suscribe, vocal de la Comisión de Hacienda, discrepando del parecer de sus compañeros, tiene el honor de proponer a la Cámara el siguiente voto particular del dictamen redactado con ocasión del proyecto de ley estableciendo la contribución general sobre la renta.

Dice el art. 69: " De la suma de los ingresos brutos anuales que resulte de los conceptos relacionados en el artículo anterior (ingresos o rendimientos que se computarán para determinar la renta imponible) se deducirán:

Párrafo 9º del art. 69 Las primas satisfechas por contratos de seguros sobre la vida del contribuyente, su cónyuge y sus hijos, cualquiera que sea su importe". Si el contribuyente no estuviese asegurado tendrá derecho, como asegurado de sí mismo, a la deducción por este concepto de una cantidad igual " a la cuarta parte del importe de sus rentas de trabajo".

Dice también el art. 72: " No se comprenderán como ingresos constitutivos de renta los incrementos de patrimonio provenientes de: c) Cobro de capitales " por razón de contratos de seguros".

Estima el que suscribe que la no limitación de la suma que el contribuyente pueda destinar al pago de primas por contratos de seguro sobre la vida, deducible de sus ingresos, deja abierto el portillo por el cual puedan escapar cantidades que han de estar sujetas al pago de esta contribución. Además, entiendo que al señalar el concepto deducible, después de la limitación, debe de hacerse constar clara y terminantemente que se refiere a seguros de vida a percibir el capital el beneficiario o beneficiarios al fallecimiento del asegurado, pues también se denominan seguros de vida a los que el capital se percibe a muerte o en vida.

No hay ninguna razón para que el contribuyente que no esté asignado se le limite la cantidad deducible como asegurador de sí mismo en un 25 por 100 del importe de sus rentas de trabajo y en el otro caso se haga esa deducción cualquiera que sea el importe invertido en el pago de primas de seguros de vida.

Por todo lo expuesto,

El Diputado que suscribe tiene el honor de proponer a la Cámara lo siguiente:

El apartado 1º, párrafo 9º del art. 6º se redactará así: "Las primas satisfechas por contratos de seguro sobre la vida (a muerte exclusivamente) del contribuyente, su cónyuge y sus hijos, cuando dichas primas no excedan de la cuarta parte del importe de sus rentas de trabajo."

Palacio de las Cortes, 9 de Diciembre de 1932. Vicente de Patrás.

Al art. 18:

El Diputado que suscribe discrepa de sus compañeros de la Comisión de Hacienda y formula el siguiente voto particular al capítulo 3º, art. 18 del proyecto de ley estableciendo la contribución general sobre la renta.

Art. 18. Del tipo de gravamen.

Estimando la dificultad que existe para la implantación de este sistema tributario por no tener aún debidamente preparados los organismos fiscales, se admite de momento la excepción tributaria de las rentas hasta 100.000 pesetas; pero si el gravamen ha de afectar a las rentas superiores a esa cifra, en concepto de renta imponible resultante después de todas las deducciones que el dictamen determina han de hacerse sobre los ingresos brutos que obtenga el contribuyente; y si esta contribución ha de afectar sólo a las personas físicas, exceptuándose, por consiguiente, a las Compañías o Sociedades por acciones y sin acciones, se aprecia que los tipos de gravamen propuesto por el Sr. Ministro de Hacienda y aceptados por la Comisión en su dictamen, son notoriamente reducidos.

Por ello, y una vez que la Comisión ha acordado prolongar la escala de rentas imponibles hasta la cifra de 2.500.000,01 en adelante, el Diputado que suscribe tiene el honor de proponer a la Cámara la toma de consideración del siguiente

PROYECTO DE ACUERDO

Los tipos de gravamen propuestos por la Comisión de Hacienda se elevarán al duplo y su rendimiento total se destinará a reducir las tarifas de la contribución directa que grava los productos del trabajo o excepcionalmente, por un año, a engrosar las consignaciones del presupuesto del Ministerio de Obras públicas en aquellas partidas destinadas a la ejecución de obras de inmediata realización.

Palacio de las Cortes, 9 de Diciembre de 1932. Vicente de Patrás.

Al art. 39:

El Diputado que suscribe, vocal de la Comisión de Hacienda en el estudio del proyecto de ley leído por el Sr. Ministro estableciendo la contribución general sobre la renta, no se halla de acuerdo con sus compañeros y formula el siguiente voto particular:

La disposición final, art. 39, dice que no podrá establecerse recargo alguno a la contribución general sobre la renta por cuenta de las diversas Corporaciones de Derecho público.

El impuesto sobre la renta, tal y como se ha aprobado, viene a ser una superposición sobre todas las contribuciones directas, en las cuales tienen recargos los Ayuntamientos, y es por eso que de esta contribución nueva deben ser partícipes los Municipios.

Por otro lado, todos los Sres. Diputados conocen la verdadera situación de los Municipios, faltos de recursos para subvenir a las más perentorias necesidades, agravada actualmente con el deber que tienen de socorrer a los numerosos obreros sin trabajo.

Por todo lo cual, el Diputado que suscribe tiene el honor de someter a la consideración de la Cámara lo siguiente

Art. 39.- Se redactará así. " Los Municipios participarán en un 10 por 100 de las cuotas que el Estado perciba sobre la renta imponible correspondiente a la jurisdicción de cada uno de aquéllos."

Palacio de las Cortes, 9 de Diciembre de 1932. Vicente de Patrás.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes

número 273, apéndice 8º.)

ENMIENDAS DEL SR. RODRÍGUEZ DE VERA A LOS ARTS. 2º, 6º, 21, 32 Y 34 DEL DICTAMEN DE LA COMISIÓN DE HACIENDA SOBRE EL PROYECTO DE LEY ESTABLECIENDO LA CONTRIBUCIÓN GENERAL SOBRE LA RENTA.

A LAS CORTES CONSTITUYENTES

Al art. 2º, párrafo 3º del apartado A):

Los Diputados que suscriben tienen el honor de presentar al proyecto de ley de impuesto sobre la renta la siguiente enmienda:

Al párrafo 3º del apartado A) del art. 2º del dictamen de la Comisión:

A continuación de dicho párrafo deberá añadirse lo siguiente:

"Esta especial competencia, para la estimación de la residencia, no excluye la de las jurisdicciones ordinarias, administrativas y contenciosas para resolver las cuestiones de hecho relativas a la presencia del contribuyente en el territorio nacional, o a la ausencia del mismo. Suscitada cuestión sobre estos hechos, el Jurado no podrá dictar su fallo mientras no sean firmes las resoluciones recaídas en aquella reclamación."

Palacio de las Cortes, 14 de Diciembre de 1932.- Romualdo Rodríguez de Vera.- Emilio González López.- Enrique Botana.- José Gómez Osorio.- Manuel Moreno.- Vicente Hernández.- Eugenio Arbones.- Firma ilegible.

Al art. 6º, párrafo 1º:

Los Diputados que suscriben tienen el honor de presentar la siguiente enmienda al apartado 6º del art. 6º del dictamen de la Comisión sobre el proyecto de ley de impuesto sobre la renta:

Al final del primer párrafo de dicho apartado, deberá añadirse después de las palabras "y las que gravan la plusvalía", las siguientes: "En el caso de que el incremento en cuestión no forme parte de la renta imponible."

Palacio de las Cortes, 14 de Diciembre de 1932.- Romualdo Rodríguez de Vera.- José Gómez Osorio.- Enrique Botana.- Manuel González Ramos.- Eugenio Arbones.- Bruno Alonso.- Vicente Hernández.

Al art. 21, párrafo 2º:

Los Diputados que suscriben tienen el honor de presentar la siguiente enmienda al párrafo 2º del art. 21 del dictamen de la Comisión sobre el proyecto de ley del impuesto sobre la renta:

Al final de dicho párrafo, en vez de las palabras "en la proporción de más de un diez por ciento" deberán decirse: "En la proporción de más de un cuatro..."

Palacio de las Cortes, 14 de Diciembre de 1932.- Romualdo Rodríguez de Vera.- Enrique Botana.- José Gómez Osorio.- Eugenio Arbones.- Manuel González Ramos.- Vicente Hernández.- Bruno Alonso.

Al art. 32, párrafo 1º:

Los Diputados que suscriben tienen el honor de presentar la siguiente enmienda al dictamen de la Comisión sobre el proyecto de ley de impuesto sobre la renta:

Al párrafo 1º del art. 32 del dictamen de la Comisión:

En el dicho párrafo deberá suprimirse la palabra "voluntarias", después de "acciones y omisiones".

Se restablecerán en el mismo artículo los suprimidos párrafos enumerados 1º, 2º, 6º y 8º del proyecto de ley, dejando todo el artículo como está en aquél.

Palacio de las Cortes, 14 de Diciembre de 1932.- Romualdo Rodríguez de Vera.- Enrique Botana.- José Gómez Osorio.- Bruno Alonso.- Eugenio Arbones.- Manuel González.- Vicente Hernández.

Al art. 34, párrafo 2º:

Los Diputados que suscriben tienen el honor de presentar la siguiente enmienda al art. 34 del dictamen sobre el proyecto de ley de impuesto sobre la renta:

En el caso de que se admita la enmienda, según la cual se restablecen en el art. 32 todos los números consignados en el proyecto de ley, deberá redactarse el párrafo 2º del art. 34 en la forma siguiente:

"En los casos de los números 9º y 10 del artículo 32, la penalidad se impondrá siempre en su grado máximo."

Palacio de las Cortes, 14 de Diciembre de 1932.- Romualdo Rodríguez de Vera.- Enrique Botana.- José Gómez Usorio.- Eugenio Arbones. Manuel González.- Bruno Alonso.- Vicente Hernández.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes
número 275, apéndice 3º.)

LEY PROMULGADA ESTABLECIENDO LA CONTRIBUCION GENERAL SOBRE LA RENTA.

Excmo. Sr.:

Las Cortes han decretado y sancionado la siguiente

LEY

TITULO PRIMERO

Del sujeto, de la base y del tipo de gravamen.

CAPITULO PRIMERO

De la obligación personal y real de contribuir.

Artículo 1º. A partir del ejercicio económico de 1933 se exigirá en todas las provincias del territorio de la República una contribución general sobre la renta, con sujeción a los preceptos de esta ley.

Art. 2º. Estarán sujetos a esta contribución las personas naturales les siguientes:

A) Las que tengan su domicilio o residencia habitual dentro del territorio de la República española. Se entenderá por residencia habitual la permanencia por más de seis meses durante un año natural en el territorio de la República. Para computar el período de residencia, a estos efectos, no se descontarán las ausencias, cuando por las circunstancias en que se realicen no deba inducirse la voluntad de ausentarse definitivamente.

No obstante lo dispuesto anteriormente, están exentos de la obligación personal de contribuir establecida en este apartado, los representantes de los Estados extranjeros acreditados en España, a condición de reciprocidad, y las demás personas a quienes se otorgue la exención de la imposición personal en los Convenios internacionales en que el Estado español se hubiere obligado. La exención establecida en este párrafo no obstará a la exacción de los gravámenes previstos en el artículo siguiente. La reciprocidad se entenderá siempre habida cuenta de la naturaleza, y no de la denominación, de los impuestos extranjeros.

Las diferencias que en la interpretación de estas circunstancias se susciten entre el Contribuyente y la Administración serán resueltas por el Jurado Central de la Contribución General sobre la renta, contra cuyos acuerdos, en estos casos, no se dará recurso alguno.

8) Los empleados del Estado español que tuviesen domicilio legal en el extranjero por razón de cargo o empleo oficial, cuando por igual razón no estén sometidos a endógena obligación de contribuir en el Estado de su residencia..

c) Los súbditos españoles, aunque tuviesen en el extranjero su domicilio o residencia habitual, si estuviesen declarados en rebeldía por las autoridades competentes de la República.

Art. 39. Sin consideración a su nacionalidad, domicilio o residencia, estarán sujetos a esta contribución los titulares o perceptores de utilidades procedentes de la posesión de inmuebles sitos dentro del territorio de la República española; de las explotaciones agrícolas, ganaderas, mineras, industriales o comerciales realizadas en las provincias españolas; de los intereses de la Deuda pública del Estado español y de las Corporaciones administrativas españolas, y de sueldos, pensiones, dotaciones, gratificaciones, dietas o remuneraciones no exentas por precepto de esta ley pagadas por el Estado español o por las Corporaciones administrativas españolas.

La obligación de contribuir establecida en este artículo se entenderá limitada a la parte de utilidad imponible comprendida en el mismo, siempre que el titular no esté sujeto a la obligación personal de contribuir con arreglo a los preceptos de esta ley.

CAPITULO II

De la determinación de la renta imponible.

Art. 40. Constituye la base de imposición:

A) Tratándose de los contribuyentes sujetos a la obligación personal de contribuir definida en el art. 29, el total importe de su renta en el período de la imposición.

B) Tratándose de los contribuyentes sujetos meramente a la imposición real definida en el artículo 39, la suma de las utilidades imponibles referidas en el dicho artículo y obtenidas por aquéllos en el período de la imposición.

Art. 59 Para la determinación de la renta imponible se computará al sujeto de gravamen la suma anual de los ingresos o rendimientos que perciba procedentes:

- a) De la propiedad, posesión, uso o disfrute de inmuebles y derechos reales, incluso el valor de la habitación en casa propia;
- b) De capitales no comprendidos en el epígrafe anterior;
- c) De las explotaciones agrícolas o ganaderas;

d) De las explotaciones mineras;

e) De los negocios comerciales o industriales;

f) De la propiedad intelectual, y de la posesión de patentes, marcas de fábrica y concesiones administrativas en cuanto no se hallen comprendidas en alguno de los epígrafes anteriores;

g) Del ejercicio de un trabajo u ocupación lucrativa, y derechos de percepción fija o eventual;

h) De pensiones y haberes pasivos, e

i) De cualquier otra clase de utilidad o beneficio no comprendido en los epígrafes anteriores.

Art. 60 De la suma de los ingresos brutos anuales que resulte de los conceptos relacionados en el artículo anterior se deducirán:

18. Los gastos necesarios para su obtención, los de administración y conservación de los bienes de que los ingresos proceden, y los de seguro de los dichos bienes y de sus productos.

29. Las amortizaciones necesarias para la renovación de los instrumentos de producción.

30. El coste efectivo para el titular del aseguramiento de los obreros empleados por el mismo en la obtención de los productos, aunque el seguro se extienda, sea en concepto, sea en cuantía, a más de lo preceptuado por las leyes como obligatorio, hasta el límite del 10 por 100 de los respectivos sueldos o salarios.

40. El coste efectivo para el titular de las cargas o gravámenes impuestos por el Estado, Región autónoma, Provincia o Municipio u otras entidades de carácter público para fines benéficos o sociales, y en especial, su contribución para el socorro de paro forzoso, aunque no fuera legalmente obligatorio.

59. Los impuestos indirectos pagados por el contribuyente y que deben recaer sobre el consumidor de sus productos.

60. Las contribuciones directas satisfechas por el titular durante el período de imposición al Estado, Región autónoma, Provincia o Municipio, incluida la cuota o cuotas del repartimiento general de los Municipios, y los derechos, tasas y arbitrios municipales y provinciales, especialmente afectos a bienes o utilidades cuyos productos se hayan computado para la determinación de la renta imponible, excepto las contribuciones especiales por razón de aumento de valor de los inmuebles y las que gravan la plusvalía, sólo en el caso en que el incremento en cuestión no forme parte de la renta imponible.

En ningún caso se deducirán los impuestos y gravámenes afectos a bienes o utilidades cuyos productos no se hayan computado como ingresos constitutivos de la renta imponible.

79. Los intereses que hubiere pagado el titular por los capitales ajenos empleados en su negocio.

80. Tratándose de personas sujetas a la obligación personal de contribuir, los intereses de las deudas personales del contribuyente, a excepción de las anualidades legalmente exigibles por alimentos.

Será condición indispensable para la deducción de los intereses a que se refieren este epígrafe y el anterior, que unos y otros figuren como elementos del Activo de otra persona o entidad sujeta a esta Contribución, o de Banco, banquero o prestamista gravado como tal en alguno Contribución directa del Estado español, y

99. Las primas satisfechas por contratos de seguros sobre la vida a muerte exclusivamente del contribuyente, su cónyuge y sus hijos, cuando dichas primas no excedan de la cuarta parte del importe de sus rentas de trabajo. Si el contribuyente no estuviese asegurado, tendrá derecho, como asegurador de sí mismo, a la deducción, por este concepto, de una cantidad igual a la cuarta parte del importe de sus rentas de trabajo.

Art. 79. No se comprenderán como ingresos constitutivos de renta los incrementos de patrimonio provenientes de:

- a) Herencias, legados y donaciones;
- b) Premios de la Lotería Nacional;
- c) Cobro de capitales por razón de contratos de seguros, y
- d) Adquisiciones de patrimonio a título oneroso.

No obstante, se considerará como renta imponible la ganancia obtenida de la enajenación de un patrimonio mobiliario o inmobiliario, siempre que su adquisición se haya verificado con menos de tres años de antelación, y habida cuenta del valor del dinero en entrambas fechas.

Art. 80. En ningún caso se deducirán de los ingresos brutos del contribuyente a los efectos de la determinación de la renta imponible:

10. Los gastos efectuados para su sostenimiento y el de su familia

20. Los gastos de mejora y aumento de capital, extensión del negocio, amortización de deuda y saneamiento del Activo.

30. Los intereses del capital propio del contribuyente empleado en el negocio, y

40. El total importe de las liberalidades o donativos de todas clases en favor de cualquier persona o entidad, con excepción de las Corporaciones públicas y Asociaciones y Fundaciones benéficas o docentes, y salvo siempre lo dispuesto en el núm. 40 del art. 60 de esta ley.

Art. 92. Se autoriza al Ministro de Hacienda para regular reglamentariamente la estimación de los líquidos imponibles y su imputación a los titulares, en los casos en que aquéllos se encuentren comprendidos en alguna o en algunas de las contribuciones directas del Estado.

Art. 10. Entre los ingresos de posesión de inmuebles y de explotaciones agrícolas y ganaderas se comprenderán también las utilidades anuales de los derechos reales sobre inmuebles; los censos, foros, subforos, canon enfiteútico, laudemios y, en general, toda utilidad o aprovechamiento procedente de algún derecho sobre los mismos.

Se computará siempre en la utilidad imponible el valor de la habitación en casa propia, o en que, por cualquiera otra razón, no se pague alquiler, excepto en el caso de las personas que vivan en el domicilio de otras que estuviesen eventualmente obligadas a prestarles alimentos.

Cuando se disfrute la habitación por razón del cargo, empleo u oficio, no se computará el valor de aquélla por más de la décima parte de la restante utilidad imponible.

No serán aplicables, a los efectos de esta ley, las exenciones reconocidas en los preceptos reguladores de la Contribución Territorial, de Rústica y Urbana.

Se computarán asimismo como rentas de posesión los productos líquidos que fuesen susceptibles de dar los terrenos y edificios dedicados a recreo u ostentación o a pura especulación, supuesta una aplicación igual o semejante a la que se dé a otros terrenos y fincas de igual calidad en el propio término municipal.

Art. 11. Se comprenderán como ingresos procedentes de capitales los intereses y, en general, las retribuciones de los valores dados a préstamo.

En particular, se entenderán comprendidos en este concepto, aun cuando se hallen exentos de la contribución de Utilidades procedentes del capital: los intereses y primas de amortización de las Deudas públicas de los Estados y Corporaciones administrativas, cualquiera que sea su nacionalidad; los de cédulas hipotecarias y de crédito local; los de obligaciones, sean o no hipotecarias, de Compañías o de particulares; los de préstamo, tengan o no garantía real, incluso los intereses de los intereses; los de depósitos, cuentas corrientes e impositions de ahorro; los de descuento de créditos; los de beneficios o primas de la amortización por sorteo de obligaciones con interés o sin él; las rentas vitalicias o temporales que tengan por causa la imposición de capital; los beneficios obtenidos por la diferencia entre la cotización de los valores en las operaciones al contado y en

Las operaciones a plazos; los dividendos repartidos a las acciones u otras participaciones del capital de las Sociedades Civiles y mercantiles, incluso las Cooperativas; los beneficios obtenidos de participaciones en cuentas de comerciantes, y cualesquiera otros de naturaleza análoga.

Se exceptúan las cuentas corrientes de los Bancos cuando éstos no abonen interés alguno.

Se presumirá que constituya prima de amortización la diferencia en más que el tenedor perciba entre la última cotización oficial de los valores en cuestión y la cantidad por que se amorticen, salvo prueba documental en contrario. Caso de no existir cotización oficial se atenderá a la diferencia entre el tipo de emisión y la cantidad en que los valores se amorticen, a menos que se acredite en documento público la adquisición de aquellos por tipo mayor.

Cuando los ingresos obtenidos mediante enajenación de capitales comprendan, parcial o totalmente, estos últimos, se computará solamente el interés legal del capital enajenado, salvo en el caso del último párrafo del art. 7º. Queda obligado el enajenante a informar, previo requerimiento de la Administración, sobre la fecha de la adquisición y precio y circunstancias de la misma.

En los créditos en que no aparezca pactado interés se computará éste en la forma siguiente:

- a) Cuando el prestatario se obligue a devolver cantidad superior a la recibida, se estimará la diferencia como interés del préstamo; y
- b) Cuando la cantidad que se obligue a devolver al prestatario sea igual a la recibida, se estimará como rédito los que resultaren de la aplicación de la tasa legal del interés.

Art. 12. Como ingresos de las fincas rústicas explotadas por el propietario se estimará el producto neto de las mismas, incluso los intereses del capital de explotación que pertenezca al propietario, y la remuneración de su trabajo personal.

El beneficio del arrendatario se computará en la forma expresada en el párrafo anterior, descontando la renta de la tierra y el valor de cualquiera otra prestación impuesta al arrendatario en favor del arrendador, así como el valor de los aprovechamientos que éste se hubiese reservado en la finca.

No obstante lo dispuesto anteriormente, cuando los aprovechamientos extraordinarios de las explotaciones forestales impuestos por accidentes fortuitos excediesen del 10 por 100 del valor del arbolado total de la explotación, no se computará el exceso como producto anual de ésta.

Art. 13. Por ingresos de las explotaciones mineras se entenderán los productos líquidos de las mismas.

En los casos de arrendamientos de las minas, se computará al arrendador la renta, y al arrendatario el producto líquido de la explotación, deducida la renta.

Art. 14. Por ingresos procedentes de los negocios comerciales e industriales, se entenderá el beneficio comercial de la Empresa.

Se entenderán incluidos en este concepto, cuando no lo fueren en alguno de los citados en los artículos anteriores, los beneficios de los negocios de especulación, cualquiera que sea su forma y objeto.

Art. 15. Se comprenderán como ingresos procedentes del trabajo personal los obtenidos, en dinero o especie, de una profesión, arte, oficio o ministerio; los asignados a un cargo, empleo, dignidad o jerarquía; las retribuciones fijas o eventuales de cualquier trabajo, gestión o comisión y, en general, todos los ingresos no comprendidos en los apartados a), b), c), d), e) y f) del art. 5º de esta ley.

Art. 16. Las utilidades o productos de las herencias yacentes, las de las Comunidades de bienes y las de Sociedades civiles, se atribuirán a los herederos, comuneros y socios, respectivamente, según la norma legal aplicable en cada caso; y no constando la dicha norma de una manera fehaciente a la Administración, se atribuirá por partes iguales.

Art. 17. Cada titular será gravado con independencia de toda otra persona o entidad. Sin embargo, los ingresos procedentes de los bienes de la sociedad conyugal se acumularán a la utilidad imponible del cónyuge que tenga la administración legal de los mismos.

CAPITULO III

Del tipo de gravamen.

Art. 18. La renta imponible que resulte por aplicación de los anteriores artículos, será gravada al tipo correspondiente de la siguiente escala:

Renta imponible	% de gravamen
De 100.000,01 pesetas a 120.000,00.....	1,00
De 120.000,01 " " a 150.000,00.....	1,43
De 150.000,01 " " a 200.000,00.....	2,00
De 200.000,01 " " a 250.000,00.....	2,78
De 250.000,01 " " a 300.000,00.....	3,42
De 300.000,01 " " a 400.000,00.....	3,97
De 400.000,01 " " a 500.000,00.....	4,86
De 500.000,01 " " a 750.000,00.....	5,57
De 750.000,01 " " a 1.000.000,00.....	6,84

Si la renta imponible excediese de un millón, se gravará en la siguiente forma:

El primer millón, a razón de 7,70 por 100, y lo que exceda, a razón del 11 por 100.

Art. 19. De la cuota de los contribuyentes sujetos a la obligación personal de contribuir se deducirá, en su caso, la que resulte menor de las dos cantidades siguientes:

a) El importe efectivo de lo satisfecho en el extranjero por razón de gravamen de carácter personal que afecte a los rendimientos originarios del extranjero y computados como renta al contribuyente para la determinación de la base de la contribución establecida por esta ley o sobre el valor patrimonial de los bienes de que los dichos ingresos procedan.

b) El producto del tipo medio efectivo del gravamen aplicable a la renta del contribuyente por el importe de la parte de esa renta originaria del extranjero.

TITULO II

Del nacimiento de la obligación de contribuir, de la declaración y de la administración de la contribución general sobre la renta.

Del nacimiento de la obligación de contribuir y del Municipio de imposición.

Art. 20. La contribución general sobre la renta se devenga el primer día del ejercicio económico, de todas las personas que en la referida fecha estuvieren sujetas a la obligación de contribuir con arreglo a los preceptos de esta ley.

Respecto de las personas para quienes después del referido día se cumplieren las condiciones que determinan la obligación de contribuir o cesaren las condiciones en virtud de las cuales estuvieren exentas, la contribución se devengará, respectivamente, desde la fecha en que se cumplan o cesen las referidas condiciones de obligación y exención.

Art. 21. Las utilidades imponibles fijas en su cuantía y periódicas en su vencimiento, cualquiera que sea su origen, se evaluarán en el importe del rendimiento que corresponda al período de doce meses, contados desde el día en que nazca la obligación de contribuir, según el estado y condiciones que las fuentes o el título de que la utilidad proceda tuvieren en aquella fecha.

Las utilidades eventuales y aquellas cuya cuantía no pueda precisarse por anticipado, se estimarán por el resultado obtenido o liquidado en el período de doce meses, inmediato anterior a la fecha en que nazca la obligación de contribuir o, en defecto de tales datos, por cálculo prudencial, habida cuenta de los factores del rendimiento, y sin perjuicio en ningún caso de la rectificación ulterior, conocidos que sean los resultados efectivos, si ellos difieren de los presupuestos en cantidad que altere la cuota total del contribuyente en la proporción de más de un 15 por 100.

En caso de discrepancia entre el contribuyente y la Administración en la estimación prudencial a que se refiere el párrafo anterior, la resolución definitiva competará al Jurado Central de la Contribución general sobre la renta, sin ulterior recurso.

En el caso de que el Ministro de Hacienda hiciera uso de la autorización concedida en el artículo 9º de esta ley, se estará para la clasificación de las utilidades imponibles a que se refieren el primero y el segundo párrafos de este artículo, a lo que los decretos correspondientes determinen.

Art. 22. Las obligaciones pendientes por esta contribución, se transmiten a los legatarios y derechohabientes a título universal, pero solamente hasta donde alcanzaren los bienes recibidos del causante.

Art. 23. Los contribuyentes con domicilio en España, serán gravados en el Municipio de su domicilio. Los contribuyentes residentes en España que no tengan su domicilio en ninguna de las provincias españolas, serán gravados en el Municipio de su residencia habitual, y, en caso de dudas, en el Municipio en que tengan la vivienda de mayor alquiler.

Los contribuyentes a que se refieren los apartados B) y C) del art. 2º de esta ley, serán gravados en el capital de la República.

Los contribuyentes comprendidos en el artículo 3º de esta ley, serán gravados en el Municipio en que radique la parte principal de los bienes o de las explotaciones, o en el domicilio del deudor que pague los intereses que constituyen la utilidad imponible, según los casos. Si fuesen varios los Municipios en que pueda hacerse la imposición, estará facultado el contribuyente para elegir entre los mismos, y, a falta de esa elección, la Administración podrá gravarlo en cualquiera de ellos.

Art. 24. La contribución general sobre la renta se cobrará de una sola vez y en el Municipio de imposición.

CAPITULO II

De la declaración

Art. 25. Toda persona obligada al pago de la contribución y, en su defecto, su representante legal o apoderado, deberá presentar a la Administración, en los plazos y en la forma que ésta determine, declaración firmada de todos los elementos constitutivos de la renta, según los preceptos de esta ley. La obligación de declarar implica también la de aclarar los puntos dudosos y subsanar los defectos que la Administración advierta.

Toda persona, se halle o no sujeta a la Contribución o a la obligación de declarar, vendrá asimismo obligada, a requerimiento por escrito de la Administración, a declarar la renta que disfrute.

Toda persona que, con arreglo a la estimación basada en los coeficientes de los signos externos aplicables en el Municipio de imposición a que se refiere el art. 28, estuviese sujeta a la obligación de contribuir, se hallará obligada a declarar en la forma prevista en el artículo siguiente, cualquiera que sea la cuantía de su renta estimada en la forma prevista en los arts. 58 y siguientes de esta ley.

Art. 26. La declaración se presentará en el Ayuntamiento del Municipio de la imposición o en la Delegación de Hacienda correspondiente, a elección del contribuyente, y contendrá la especificación de la renta imponible, con arreglo a la división establecida en el art. 58 de esta ley. Si los elementos constitutivos de la renta se obtuviesen en más de un Municipio, expresará con distinción los correspondientes a cada uno, con la referida separación de conceptos. La declaración expresará, además, el importe total del alquiler o valor en renta anual de la habitación o habitaciones que ocupe el contribuyente en el lugar o lugares donde tenga residencia, y de las fincas de lujo o recreo así como del número de criados, carruajes, embarcaciones de lujo y caballos de uso personal.

Las personas obligadas a presentar declaración que no pudiesen determinar la cuantía de la renta imponible, quedarán exentas de responsabilidad por esta causa, consignando, en vez de la renta o productos constitutivos de la misma, los hechos en que haya de basarse la estimación, y facilitando a la Administración la información suplementaria que aquella juzgue necesaria.

CAPITULO III

De la administración de la contribución

Art. 27. En vista de las declaraciones, y previa la comprobación administrativa de las mismas, con los documentos y antecedentes que

la Administración posea, se procederá a la imposición de la cuota contributiva.

La Administración no estará obligada a sujetarse a las declaraciones de los contribuyentes en la fijación de las cuotas.

Art. 28. La estimación de la renta imponible podrá basarse en signos externos, ajustándose a las normas siguientes:

1.º El hecho de que el contribuyente haya prestado declaración de su renta imponible y de que exista una estimación directa de aquélla no excluye la aplicación del método de signos externos, cuando los resultados de éste fueren superiores en más de un quinto de su importe a los de aquélla evaluación.

2.º No podrán tomarse en cuenta más signos exteriores de riqueza que los siguientes:

- a) Alquiler o valor en renta de la habitación, incluido el de las quintas, villas, cármenes, torres, casas de campo, parques, jardines y, en general, cualesquiera otros lugares de esparcimiento o recreo;
- b) Automóviles, coches, embarcaciones o caballerías de lujo, y
- c) Número de servidores.

3.º No se incluirá nunca en el cómputo el importe del alquiler o, en su caso, el valor en renta de los locales destinados a la industria, comercio o profesión.

No podrá tomarse en cuenta, como signo para estimar la renta de un contribuyente, la vivienda que éste disfrute gratuitamente por razón de su cargo, empleo, oficio o ministerio de carácter público.

4.º El uso de carruajes y caballerías de lujo no será de aplicación como signo externo de la renta, cuando corresponda de derecho al contribuyente, por razón del cargo, oficio o ministerio de carácter público que aquél ejerza.

5.º En el cómputo del número de servidores se excluirá siempre los mayores de sesenta años, y se incluirá a los instructores y maestros de ambos sexos que habiten con el contribuyente.

6.º Siempre que varias personas sujetas a la obligación de contribuir vivan en comunidad, la estimación por signos externos incluirá los correspondientes a todas ellas y la renta computada se considerará como la suma de las rentas individuales a los efectos de la aplicación de la norma 1.ª de este artículo.

7.º Los Jurados provinciales de Estimación propondrán la clase y número de los signos externos que deban tenerse en cuenta en cada localidad, y los coeficientes aplicables en los diversos Municipios a

que se extienda su esfera de acción, conforme establece el art. 31 de esta ley.

28. Una vez establecidos por los Jurados de Estimación los coeficientes aplicables en cada caso, la Administración fijará la renta imponible que haya de servir de base de gravamen, ateniéndose a lo establecido en la norma 19 de este artículo.

Art. 29. Los contribuyentes podrán reclamar contra la cuota fijada por la Administración, cuando aquélla no corresponda exactamente a la base declarada.

Todas las reclamaciones sobre aplicación y efectividad de la contribución general sobre la renta, tendrán carácter económico-administrativo a los efectos del procedimiento, salvo siempre lo dispuesto especialmente en esta ley en cuanto a la competencia de los Jurados.

Art. 30. La administración de la contribución sobre la renta estará a cargo de la Dirección general de Rentas públicas y de sus dependencias provinciales.

Art. 31. Se constituirá en el Ministerio de Hacienda un Jurado central de la Contribución general sobre la renta, integrado por el director general de Rentas públicas, como presidente; los directores generales del Timbre y de Propiedades y contribución territorial; un banquero, designado por el Consejo Superior Bancario; un representante de las Cámaras de Comercio, Industria y Navegación, designado por el Consejo Superior de Cámaras; uno por cada una de las entidades siguientes: Cámaras Agrícolas, Cámaras de la Propiedad urbana y Asociaciones generales de Ganaderos; un representante de los Colegios profesionales, designado por la reunión de Juntas directivas de los distintos Colegios; y cinco funcionarios públicos, nombrados por el Ministro de Hacienda.

En cada Delegación de Hacienda funcionará un Jurado provincial de Estimación de la Contribución general sobre la renta, integrado por: el administrador de Rentas públicas, como presidente; el interventor de Hacienda, como vicepresidente; un banquero y un representante de las Cámaras de Comercio, Industria y Navegación, designados ambos por las propias Cámaras; los dos individuos mayores de edad que aparezcan como mayores contribuyentes por contribuciones directas en la provincia, y tres funcionarios públicos, designados por el delegado de Hacienda.

El Jurado provincial propondrá los coeficientes que estime pertinente aplicar a los diversos signos externos en los Municipios de la provincia respectiva, y habida cuenta de las características locales. Las propuestas deberán expresar cuáles signos sean acumulables y cuáles no para la estimación de la renta del contribuyente. Las dichas

propuestas serán expuestas al público en los respectivos Ayuntamientos, en la forma acostumbrada, por un plazo que no bejars de quince días, durante el cual se admitirán las reclamaciones contra tales propuestas promovidas por interesado legítimo. El Jurado provincial, en vista de tales reclamaciones, hará el señalamiento definitivo, que elevará al Jurado central, para su ratificación o rectificación.

Recibido que sea por el Jurado central aquel señalamiento, procederá a la ratificación o rectificación del caso. Los acuerdos del Jurado central son definitivos, y contra ellos no se dará recurso alguno.

Los coeficientes así señalados serán comunicados a las Administraciones provinciales, para su aplicación.

Todo contribuyente gravado por signos externos que se considero agraviado podrá, aun en el caso de que la estimación de su renta presenta se ajustare estrictamente a los coeficientes aplicables con arreglo a esta ley, reclamar ante el Jurado central, con exposición concreta de las circunstancias personales especialísimas por razón de las cuales los signos externos dan lugar a presumir una renta mayor que la normal.

El Jurado central, teniendo en cuenta el conjunto de los gastos personales del contribuyente, podrá, en conciencia, rectificar, en más o en menos, la renta de aquél, sin sujetarse estrictamente a los coeficientes aplicados. Estos fallos son definitivos.

TITULO III

De las infracciones y su penalidad.

Art. 32. Cometen defraudación de la Contribución general sobre la renta los que, con acciones u omisiones voluntarias, procurasen disminución o pérdida de las cuotas debidas con arreglo a los preceptos de esta ley, y en particular:

19. Los obligados a presentar declaración de utilidades que dejen voluntariamente de hacerlo.

20. Los que consignaren en las declaraciones cantidades o datos inexactos.

21. Los que dejaren de consignar en las declaraciones alguna o algunas de las cantidades que, según esta ley, deben computarse en la renta imponible.

22. Los que dividan en dos o más declaraciones el importe de su renta.

52. Los que fingiesen tener contra el contribuyente créditos cuyos intereses hubieran de deducirse en la estimación de la renta imponible.

53. Los que realicen fingidamente en nombre propio el cobro de utilidades o créditos ajenos; y

79. Los funcionarios públicos que alterasen hechos relativos a la obligación de contribuir o liquidasen a sabiendas a menor tipo del que corresponda con arreglo a las prescripciones de esta ley.

Art. 33. No se considerará nunca como defraudación la diferencia que eventualmente exista entre la renta estimada, directamente con arreglo a los arts. 52 a 17 de esta ley, ambos inclusive, y la que resulte de la aplicación de los signos externos siempre que éstos hubieran sido declarados exactamente y en plazo legal por el contribuyente.

Art. 34. La defraudación de la Contribución general sobre la renta será castigada con la multa de la mitad del duplo de la cuota correspondiente, sin perjuicio de la exacción de las cuotas defraudadas.

En los casos de los números 52 y 53 del artículo 32, la penalidad se impondrá siempre en su grado máximo.

Art. 35. Las multas y los intereses de demora que se impongan por la defraudación de cuotas de los menores o incapacitados, recaerán exclusivamente sobre sus representantes o administradores legales. En consecuencia, las personas encargadas legalmente de la guarda y protección del menor o incapacitado, y éste mismo, al llegar a la mayor edad o al cesar la incapacidad, podrán satisfacer al Tesoro las cuotas defraudadas, sin multa ni recargo, siempre sin perjuicio del derecho que eventualmente les asista para reclamar del administrador o representante, autor de la defraudación, el importe de las cuotas con que indebidamente se hubieran enriquecido. Las responsabilidades de los administradores o representantes por la defraudación o la demora no se extingue con el pago de las cuotas realizado en las condiciones de este artículo.

Art. 36. La resistencia a los agentes o funcionarios de la Hacienda en la presentación de documentos, y las infracciones de los preceptos de esta ley, que no constituyan defraudación, y de las disposiciones dictadas en ejecución de la misma, se castigarán con multa de 100 a 1.000 pesetas, sin perjuicio de las responsabilidades en que se hubiese podido incurrir por defraudación del tributo.

Art. 37. La defraudación de la contribución general sobre la renta, las multas impuestas por razón de la misma y por las demás infracciones, las cuotas defraudadas, y las debidas y no pagadas, pres-

criben a los cinco años, a contar desde el día en que termine el ejercicio en que se devengue la contribución.

Se exceptúan las cuotas debidas por los sucesores a título universal, cuyo plazo de prescripción se contará desde la terminación del ejercicio económico en que se transmitiera la obligación.

Cuando a la muerte de una persona se encontrasen en el caudal realístico fuentes de ingresos cuyos rendimientos no hubiesen sido declarados por el causante a los efectos de esta contribución, la Administración queda facultada, salvo prueba en contrario, para estimar que tales fuentes y sus productos se hallaban en poder del contribuyente en el ejercicio económico en que tuvo lugar el fallecimiento y en los cuatro inmediatos anteriores. El período de prescripción de tales cuotas se contará en la forma prescrita en el párrafo anterior.

La prescripción se interrumpe por el ejercicio de la acción administrativa o por cualquier contienda o reclamación.

Art. 38. La Administración tendrá para la revisión de las cuotas no prescritas con arreglo a esta ley las mismas facultades que las disposiciones vigentes le otorgan en cuanto a las demás contribuciones directas del Estado.

DISPOSICION FINAL

Art. 39. Mientras subsistan el impuesto de Cédulas personales y los actuales tipos de percepción para el Estado de las contribuciones Territorial, de Rústica y Urbana, Industrial y Utilidades, no podrá establecerse redargo alguno a la contribución general sobre la renta por cuenta de las diversas Corporaciones de Derecho público.

Y nos honremos en comunicarlo a V.E., a los efectos prevenidos en el art. 83 de la vigente Constitución de la República española.

Palacio de las Cortes, 16 de Diciembre de 1932.— El Presidente, Julián Besteiro.— El Secretario, Cirilo del Rfo.— El Secretario, Miguel Granados.

Visto lo decretado y sancionado por las Cortes, promúlguese la ley.— 18 de Diciembre de 1932.— Niceto Alcalá-Zamora y Torres.

(Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes
número 279, apéndice 69)

NOVENA PART

COMENTARIS, CONCLUSIONS, ABAST I LÍMIT D'AQUEST TREBALL

I RESUM GENERAL

pàgs.

1. El perquè d'aquest treball

09.001.0

2. Comentaris als Pressupostos

09.023.0

• Del 1932

09.027.0

• Del 1933

09.035.0

3. Comentaris al Títol IV de l'Estatut

de Catalunya

09.039.0

1. EL PERQUÈ D'AQUEST TREBALL

Límit i abast d'aquest treball

Perquè té aquest atractiu el període 1931-1936

- Característiques de l'ambient
 - Voluntat de ruptura amb el passat
 - Moderació dels reformistes
 - Poc temps emprat a crear els instruments legals
 - Diversitat d'interès en les diferents reformes
 - Poc temps de vigència de les reformes i vigència accidentada
 - Reforma simultània en totes les direccions
- La crisi econòmica mundial
- Obsessió per la legalitat
- Impuls notable en el camp cultural
- Total derogació de les lleis reformistes a la fi de la Guerra Civil
- La República acusada de tots els mals
- Intens suport popular
- La intervenció activa i directa del poble en la política
- L'enorme i angolxosa limitació de mitjans econòmics
- Escassa profunditat de l'obra reformista

- Naturalesa de les reformes

- Socials : Assegurances socials
 - Creació de delegacions de treball
 - Intervenció obrera en les empreses
- Agrària : Reforma agrària
- Militar : Llei Azaña
 - Recrutament oficialitat
 - Llei de Confessions i Congregacions religioses
 - Llei de divorci
- Religiosa: Article 26 de La Constitució
- Administrativa: L'Estatut de Catalunya
- Fiscal : Les quatre lleis Carner de febrer-març 1932
 - Primera llei d'impost sobre la renda
 - Monetària: Llei de Reforma de la LOP, de l'11.31
- La ignorància que hom té actualment de l'obra de la II República

Atractiu del període i vivències personals

Una pregunta obsessiva: per què fracassà la II República?

- Causes secundàries
 - L'actitud absurda i equívoca del Partit Socialista
 - L'actitud antihistòrica de les dretes
 - L'anticipat personal dels dos caps republicans: Azafia i Lerroux
 - Llentitud a portar a terme les reformes

- Posar l'accent massa fort sobre la reforma religiosa
- No haver sabut atraure a la responsabilitat de Govern les masses obreres
- El manteniment del quadre burocràtic
- Manca d'intensitat en les reformes

- La veritable causa: una revolució no revolucionària

Pacte de Sant Sebastià. Vuit mesos de Comitè Revolucionari. Vuit mesos de Govern Provisional. Comparació amb altres revolucions. El cas de Xile.

Els extremitistes d'esquerra a les Corts Constituents

Les fonts d'informació

a Barcelona: Biblioteca de Catalunya
 Institut Municipal d'Història
 Diari de Sessions de les Corts i del Parlament
 Català
 Gaceta de Madrid
 Diari Oficial de la Generalitat
 Publicacions oficials diverses
 La premsa de Barcelona

a Madrid : Arxiu del Banc d'Espanya
 Biblioteca del Congreso
 Arxiu del Ministeri d'Hisenda
 Arxiu d'Història Nacional
 Hemeroteca Municipal de Madrid

Impressions:

Documentació inédita en molts casos
 Documentació tractada per primera vegada
 Per a tractar el tema
 Admiració dels funcionaris. Col.laboració activa seva
 Remerciament general a tots els funcionaris que m'han ajudat
 Remerciament a tots els qui m'han ajudat

2. COMENTARIS ALS PRESSUPOSTOS

- Com s'elaboraven els Pressupostos
- Confecció del projecte en el si del Govern
- Presentació a les Corts
- Actuació de la Comissió Parlamentària de Pressupostos
- Dictamens, discussió per la totalitat, vots particulars, esmenes i votacions
- Transcendència política dels Pressupostos

Els Pressupostos del 1932

- Condicionants socio-político-econòmics dels Pressupostos del 1932

- Característiques del Pressupost del 1932
 - Punts d'en Carnè en defensar els Pressupostos
 - x No són, en realitat, els primers Pressupostos de la República, sinó uns pressupostos de transició i de liquidació
 - x Antivellació del Pressupost
 - x Restricció de les despeses i augments de les imposicions
 - x Impossibilitat momentària d'establir l'impost sobre la renda
 - x Reorganització dels serveis ministerials
 - x Limitació dels mitjans
 - x Els deutes de la Monarquia
 - x El desordre financer-administratiu
 - o els ferrocarrils
 - o autonomia financera d'alguns òrgans de l'administració
 - o La Telefònica
 - o La Campsa
 - o la política de cases barates
 - o les pèrdues pel control del canvi de la pesseta
- L'oposició
- La posició del Partit Socialista
- Els punts bàsics de l'oposició
 - x Interpretació de l'article 108 de la Constitució de la República
 - x Les despeses de personal
 - x La misèria de molts sous dels funcionaris
 - x Semblança de l'actual Pressupost amb els de la Monarquia
 - x Escassetesa i retallades per la prestació de serveis
 - x Comunicacions de certes dades estadístiques
 - x La qüestió clerical
- La premsa en el dictamen, la discussió i l'aprovació
- Un èxit per al Govern
- A ningú no va plaure el nou Pressupost

- Principals temes de discussió en el Pressupost de cada Ministeri

Els Pressupostos del 1933

Similitud en molts aspectes amb la temàtica dels Pressupostos de l'any anterior.

Les finances de la Generalitat de Catalunya.

Repartiment de la recaptació entre l'òrgan central i els locals en un règim administratiu estrictament centralista o federal. Establiment d'un règim de compensacions.

Aplicació d'aquestes consideracions a l'Estatut. Solució de l'Estatut de Núria; solució del primer dictamen; solució de l'Estatut de 1932.

Difícilment es pot considerar que la Generalitat tindrà una política financera pròpia i independent.

Tanmateix potser era la millor solució donada la situació de l'època en el camp econòmic i social.

Manca de concreció d'alguns aspectes en el Pacte de Sant Sebastià ferent que l'Estatut de Núria es convertís en el de 1932.

1. EL PERQUÈ D'AQUEST TREBALL

Així que vaig acabar els estudis de la Llicenciatura en Ciències Econòmiques, se'm presentà el problema del tema que havia d'escollir per al meu treball de doctorat. No tenia cap idea concreta, totes eren vagues i indeterminades, però sí que tenia una cosa ben clara: el meu tema del doctorat havia de tractar sobre algun punt de la II República i sobre Catalunya.

Primer, vaig pensar que em podria dedicar a fer una biografia d'un personatge important o interessant de l'època, fins i tot vaig arribar a fer una llista de possibles candidats a tenir en compte. Però com més hi pensava més poc em temptava aquesta solució. En primer lloc, els personatges considerats no eren estrictament econòmics, ni sociòlegs; d'altra banda, fer una biografia m'obligava a sortir de l'època en què jo desitjava situar-me, i, finalment, gairebé totes les persones de la llista tenien algun punt flac en la seva vida o els mancava aquell "heroisme" que pot fer d'una biografia corrent un personatge important; en la vida d'uns altres hi havia algun detall que els feia més difícilment estudiabls o es presentaven certes dificultats insuperables en la investigació. En una paraula, no em va convèncer en absolut fer una biografia d'alguna d'aquelles personalitats.

Em vaig posar a treballar, tanmateix, però sense cap pla preconcebut, i en uns mesos de recerca i llegir papers, diaris i documents vaig aplegar un volum tan notable de dades que em permeteren pensar que potser la meua tesi podia versar sobre l'Estatut de Catalunya, però ací em trobava amb una altra dificultat: el tema era massa "polític" i massa poc econòmic. I jo volia que fos al revés, més econòmic i no tan polític.

Després de pensar-hi molt i considerar el problema del dret i del revés, d'examinar el material de què disposava i del que podia disposar, del que suposava que seria inèdit i del que valia la pena, vaig pensar que m'havia de decidir a fer un treball sobre la política financera de la II República i la seva relació amb l'Estatut de Catalunya.

Ben aviat em vaig adonar que la tasca que em proposava era massa llarga si l'estenia als cinc anys de la II República (1931-1936). D'altra banda, en examinar i ampliar la informació que ja tenia dels anys 1931 i 1932, vaig veure que hi havia una multitud de temes interessants i escassament tractats, però no fonamentalment financers. És a dir que vaig encongrir la dimensió temporal però la vaig augmentar en profunditat i extensió.

El tema ja estava esbossat: el limitaria als Pressupostos dels anys 1932 i 1933, a la Hisenda de la Generalitat de Catalunya i a algunes qüestions del període que fossin interessants i que pronguésin cos al llarg del treball.

Ara bé, l'estudi dels Pressupostos el volia fer des del punt de vista parlamentari, és a dir examinar la seva tramitació al Parlament i també llur tractament estadístic matemàtic. Val a dir que com més treballava en el tema més la gran importància de la primera part anava desplaçant la segona, amb la conseqüència que el tema tornava a ser massa polític

i massa poc econòmic. Però ja havia engegat la feina i no era el moment de tornar a pensar que calia fer.

El material que incloïa el tema era molt voluminós i em confirmà amb la idea anterior de no anar més endavant en el temps i limitar-me als anys 1931 i 1932. És a dir, doncs, que el meu treball comença el 14 d'abril de 1931 i acaba el 31 de desembre de 1932. L'estudi dels Pressupostos dels anys 1934 a 1936 podrà ser objecte d'un treball futur.

Només em resta afegir que la tasca es concreta en vuit parts, que són:

1. El debat parlamentari del 20 de setembre de 1931 a les Corts de la República sobre temes econòmics (que pot ésser considerada com un pròleg de tota la resta).
2. La llei d'Ordennació Bancària, del novembre de 1931.
3. Antecedents als Pressupostos del 1931, que comprèn diversos capítols:
 - Antecedents polítics (desembre del 1931)
 - Llei de pròrroga dels Pressupostos del 1931 per al primer trimestre del 1932 (desembre de 1931)
 - Les quatre lleis de modificació dels impostos i de les contribucions (febrer-març de 1932)
 - Diversos debats parlamentaris de tipus econòmic (febrer-març de 1932)
4. Els pressupostos del 1932 (març de 1932)
5. El Banc d'Espanya i el Ministeri d'Hisenda (abril a desembre de 1931)
6. Els Pressupostos del 1933 (novembre-desembre de 1932)
7. La Hisenda de la Generalitat de Catalunya (abril de 1931 a setembre de 1932)
8. La primera Llei de l'Impost sobre la Renda (desembre de 1932).

Com podem veure per aquesta llista, és una cosa heterogènia. Hi ha de tot: temes fonamentalment financers, si bé limitats al punt de vista parlamentari; temes monetaris; temes fiscals; temes administratius. En resum, una veritable barreja, hi ha de tot. Però dins la seva heterogeneïtat, hi ha un element comú: el període. Més que un estudi de la política financera de la II República el treball és, potser, una història, amb preponderància de les qüestions econòmiques, de vint mesos de la vida d'Espanya. Pot ser hauria estat més lògic batejar aquest treball amb un títol com per exemple "Una aportació a l'estudi d'alguns problemes econòmics i polítics del període 14.4.31 a 31.12.32", més humil i més real.

Ara bé, per què aquesta preocupació a tractar precisament coses d'aquest període? És que en el món no hi ha altres llocs i altres períodes tan interessants o més per a fer-ne els protagonistes d'una investigació? Val la pena estudiar les reformes fetes per un règim que va durar cinc anys, del qual i de les seves reformes no quedà res, absolutament res, en el moment en què aquest règim va deixar d'existir?

No ho sé, no puc respondre objectivament a aquestes preguntes, però sí que puc dir que aquest període té per a molts de nosaltres, els que el

visquérem, un atractiu especial. És una cosa semblant a allò que passa amb certes dones, que no són boniques ni ben fetes ni selectes, ahí però tenen "ganxo", fen t servir una paraula castissa. Aquesta època va tenir defectes i dificultats, però té "ganxo" moltíssim més que qualsevol altra de la Història de l'Espanya moderna. Aquests cinc anys tenen un atractiu irresistible..

I per què té aquest període un atractiu tan gran per a molts de nosaltres? Intentarem d'explicar-ho ràpidament. I crec que és una explicació molt convenient per a entendre la temàtica del treball.

Hem de considerar, primer, tres coses molt importants:

- Les característiques comunes de l'ambient en què es desenvoluparen les reformes proposades per la República.
- Les reformes en si, les que la República va intentar de fer en el context socio-político-econòmic de l'Espanya dels anys trenta.
- La ignorància en què estem tots, absolutament submergits sobre tot allò que es refereix a les coses d'aquest període; tot i éssent una època no gaire reculada, una espessa boira ens priva de veure'l clar.

Les característiques comunes de l'ambient de l'època eren:

- 1ª. Voluntat de ruptura amb els elements bàsics o fonamentals de les estructures de la societat espanyola de l'època. Els homes de la República veïen ben clar que aquella estructura havia de ser bandejada del país, que el país havia de canviar de mentalitat, d'hàbits i de costums. En particular, totes aquelles rutines i tradicions pertorbadores o nefastes que es mantenien dins la societat havien de ser eliminades. S'havia de capgirar un xic el cervell dels espanyols, s'havien de guanyar els seixanta anys de mediocritat i de temps perdut per la Restauració, s'havia de fer d'Espanya un país modern, un estat modern i tot això era realment difícil ja que aquests elements estructurals a re-moure estaven infiltrats a tots els nivells de la societat i a tots els àmbits.

2ª. Moderació dels intents reformistes. Vist ara, amb quaranta anys de praxi jocs històrica, podem afirmar que aquelles reformes, que segons per a qui d'aquella època, eren obra de diables o portadors de la societat, ara ens adonem que eren moderades. Ningú no gosa dir actualment que aquelles reformes fossin revolucionàries. Però, sobre aquest fet sorgeix el comentari crític de la joventut d'avui i es pregunten: Si les reformes varen ésser tan moderades, ¿com és que van donar origen a una guerra tan terrible, de tres anys de durada, que va provocar la destrucció d'una Nació i una intervenció estrangera tan extraordinària?

3ª. El poc temps que fou invertit en l'elaboració de les lleis reformadores. O sigui dels instruments legals de les reformes. Això féu que aquests instruments resultessin defectuosos, bastos, poc treballats, poc estudiats, poc aptes per a ser enfrontats amb la realitat, i era previsible que sortissin de la prova amb un èxit esclatant; si de cas, amb un èxit mediocre. Això fou la causa que sovint entorpecissin la mar-

xa de la Nació i que, d'aquest fet, els enemics de les reformes fossin greus censurens als esmentats instruments legals i els servissin de justificació a llur oposició a les reformes. La culpa, però, fou de les deficiències de la legislació, no de les reformes.

Per exemple: la mateixa Constitució de la II República en fou un cas típic. Les Corts Constituents es reuniren per primera vegada el dia 14 de juliol de 1931; el dia 2 d'agost es nomenava la Comissió que havia d'elaborar el projecte de Constitució, i que era formada per vint-i-un diputats presidits per Jiménez de Asúa; el dia 29 d'agost, la Comissió presentava a les Corts el seu projecte; el dia 2 de setembre en comença la discussió al ple de les Corts; el dia 3 de desembre de 1931 acabava la discussió del projecte. La Comissió va esmerçar vint-i-set dies en l'elaboració del projecte. El ple de les Corts ve necessitat tres mesos per aprovar-lo.

A Itàlia, al moment d'acabar la segona guerra mundial, les coses van anar de molt diferent manera respecte a la Constitució actualment en vigor: la Comissió que va projectar la Constitució italiana estava formada per tres subcomissions de vint-i-dos diputats cada una i un comitè coordinador. Aquest conjunt de gairebé cent diputats va menester sis mesos per preparar el projecte. I el ple de les Corts Constituents italianes va esmerçar sis mesos més per a discutir el projecte. En conjunt, Itàlia va fer un esforç 48 vegades més gran que Espanya per a promulgar la llei fonamental.

4ª. La diversitat d'interès existent en cadascuna de les reformes, segons si es tractava d'un grup polític o d'un altre. Per als socialistes, era primordial la Reforma Agrària i les Reformes socials, en segon pla posaven la qüestió militar, i la Reforma regional no els interessava poc ni gaire. Per als autonomistes, en canvi, era primordial aquesta darrera, i en segon pla les altres. Encara, segons quin grup autonomista donava més o menys importància a la qüestió religiosa: uns eren pràcticament anticlericals, d'altres eren catòlics convençuts. Els grups republicans d'esquerra eren fonamentalment anticlericals i antimilitaristes i consentien en un segon pla les reformes social, agrària i regional. Els grups republicans de dreta consentien en unes lleus reformes en tots els sectors, però poc més.

La diversitat d'opinions era notable. Per exemple, en la qüestió regional, votaven a favor de les autonomies els nacionalistes basco-navarresos, entre els quals hi havia Pildain (més tard, bisbe de les Canàries), i els de l'Esquerra Republicana de Catalunya, entre els quals, l'anticlerical Companys. Per qüestions autonòmiques Pildain i Companys votaven d'acord, per qüestions religioses eren cordials enemics.

Com podem comprovar, els deu o dotze sectors que jugaven la polfèica en aquell moment, en la II República, no solament no coincidien en quina o quines eren les reformes primordials a fer, sinó que tampoc no coincidien en quin grau d'intensitat s'havia de realitzar la reforma.

5ª. El poc temps que estigueren vigents aquelles reformes. Les lleis reformadores estigueren vigents molt poc temps, foren portades a la pràctica

ca en forma fragmentària o incompleta. L'ur redatge fou ràpid, ple de vicissituds, rectificacions, ordres, contraordres, canvis de criteri, suspensions temporals, derogacions parcials, etc. Això privà que l'ús les anés perfeccionant, que els defectes s'anessin esmentant, a poc a poc. Fou tan gros aquest batibull que les lleis reformistes acabaren llur vigència amb fama de dolentes, perniciososes, nefastes per a la marxa de la Nació, en una paraula disbarats i poca-soltes.

Una llei poc apropiada pot arribar a ser tolerable amb l'ús que la va adaptant a la realitat. Quantes lleis no hi ha ara molt pitjors que les de la República, però que l'ús les ha anat fent tolerables!

6ª. Reforma simultània en totes les direccions. Això va motivar la reacció, també simultània, de tots els contraris a les reformes; per llei natural tots se sentiren units per a lluitar contra les reformes. Es desvetllà entre ells un esperit de solidaritat i, que com les reformes afectaven uns interessos econòmics, el vincle de la solidaritat fou molt fort. Per tant, capitalistes, terratinents, militars, clergues d'alt nivell, funcionaris i partidaris de la "Unidad Nacional" s'aplegaren en una sola actuació.

Això va tendir a definir les situacions en dos grups ben concrets, és a dir ésser republicà volia dir ésser també d'esquerres, partidari de la Reforma Agrària, anticlerical, antimilitarista, partidari de les autonomies regionals, i el grup contrari tenia tots els caràcters antagònics als esmentats. Era impossible ésser republicà i de dretes, o republicà i catòlic; era impossible ésser de dretes i partidari d'una Reforma agrària o ésser de dretes i propugnar les Autonomies regionals. Pensen en les greus contradiccions en què es trobaren persones tan honorables com Manuel Gimeénez Fernández, Ministre d'Agricultura, de la Ceda, en Manuel Carrasco i Formiguera, diputat per Girona a les Corts Constituents, i Miquel Maurà, Ministre de la Governació del govern provisional.

7ª. La crisi econòmica mundial. Tot l'ambient era brutalment sacsejat per la gran crisi econòmica mundial, que en aquells moments estava adquirint el màxim valor en el món occidental. Aquest fet era ben patent i la gent el tocava en la seva pròpia carn; per exemple, a Barcelona, la primavera de 1933, el 70% dels obrers del ram de la construcció es trobaven en atur forços. Que n'era, de difícil, governar una Nació en aquells moments tan tràgics! Els que han fet acusacions als governants, que pensin què haurien fet ells si haguessin anat durant els anys trenta!

8ª. Una obsessió dels reformistes per la legalitat. Volien actuar sempre dins el marc legal, volien, abans de fer les reformes, que fossin promulgades unes lleis per via legal i democràtica. En tot moment cercaven el suport del Parlament. El Govern Provisional dona la impressió de sentir-se molest de la seva provisionalitat i no tan sols no féu cap reforma legalment, sinó que ni ho va intentar, tot va quedar en comentaris i canvis d'impressions o en projectes. El govern Provisional es dedicà únicament a fer funcionar la màquina administrativa de la Nació, mantenir l'ordre públic, preparar les eleccions i esperar els resultats de les Corts. Totes les altres qüestions es posaren en un segon terme.

Això potser era degut a un excés de liberalisme dels components del Govern Provisional. D'altra banda, potser també tenien por de caure en el mal de la dictadura, de governar per decret. Els feia por intervenir en els problemes polítics, socials i econòmics del moment per via del decret. Poques vegades varen saber actuar amb enèrgia i oportunitat contra els portaradors de l'ordre, fossin del cantó que fossin; es limitaren a tapar forats. Igual podem dir dels problemes econòmics.

En tenim una prova en l'escassa intensitat de la repressió contra els qui es varen alçar el 10 d'agost, i contra els grups anarquistes pertorbadors que provocaren diverses insurreccions parcials, com la del gener de 1932 a la conca de l'Alt Llobregat.

Només fou feta una reforma important durant el període del Govern Provisional: la modificació de la Llei d'Ordenació Bancària del novembre de 1931.

9ª. Un impuls notable, furiós, enorme, descomunal en aquells moments, en la qüestió escolar, particularment en el camp de l'ensenyament primari. La fàbrica republicana conegué un únic camp on manifestar-se plenament. Fou el camp de l'ensenyament primari. Primer en Marcel·lí Domingo i, després, en Fernando de los Ríos, com a Ministres d'Instrucció Pública del Govern Provisional i del Primer Govern Constitucional, feren un veritable miracle. Cal llegir, per adonar-se'n, els discursos que Fernando de los Ríos va pronunciar a les Corts en discutir-se els Pressupostos del Ministeri d'Instrucció Pública del 1932 i del 1933. Hi esmenta els fets següents: des de l'abril de 1931 fins a l'octubre de 1932, foren creades a Espanya unes 10.000 escoles primàries, i això vol dir construir l'edifici, muntar-lo, posar-hi tot el material necessari i dotar-lo; durant aquell període foren promoguts prop de 22.000 mestres.

Aquestes xifres es poden donar per certes ja que foren exposades per un Ministre públicament a les Corts i cap diputat de l'oposició no les contradigué ni insinuà que fossin errònies; al contrari, tant les dretes com les esquerres reconeixien l'acció eficaç de la República en aquest sentit. Cal pensar que si de los Ríos hagués mentit en un discurs fet al Parlament, hauria quedat molt mal parat per part dels diputats contraris que no s'estaven pas d'esbrancar qui fos, quan el trobaven en fals.

En altres sectors de l'ensenyament, l'acció no fou tan espectacular com en l'ensenyament primari. En aquest, mai cap país no ha fet tant. Només a la Rússia soviètica, en aquells mateixos temps, i ara a la Xina de Mao i a la Cuba de Fidel Castro, l'impuls a favor de l'ensenyament potser supera el de la II República.

10ª. La total derogació de les lleis que es produí a la fi de la guerra. Tot el que va fer la República fou derogat sistemàticament; no en restà res, ningú no va considerar si era bo o dolent, sinó que tot fou decretat dolent, i de la dolenteria pitjor, només calia saber que una llei era de la República per ser anul·lada. Amb aquest criteri, hom va arribar a uns extrems molt greus; per exemple: els exàmens fets en temps de la guerra foren anul·lats en cop acabada aquella i els exàmens van haver de ser revalidats per tal de poder continuar els estudis, i tot això a partir del

nivell del batxillerat, simplement.

11ª. El fet d'haver carregat posteriorment tots els mals i totes les desgràcies d'Espanya als homes de la República fou una de les característiques de la post-guerra. Els homes de la República foren calumniats, blasfemats, vilipendiats, censurats amb els més vils i abjectes qualificatius, sense pietat ni misericòrdia de cap mena. Ningú no se n'escapà, ni personatges de dretes com l'Alcalà Zamora i Maura o com els homes de la Lliga, els quals particularment i durant un cert període no solament no pogueren intervenir en política, sinó que formaren part dels exiliats, malgrat que alguns d'ells havien col·laborat des del camp nacionalista.

Cambó va morir a l'Argentina, l'any 1947. Vidal i Barraquer (aquest no va col·laborar!) a Lausanne, el 1943. Els homes de la República no tenien res de bo: eren traïdors i dolents a més no poder, foren l'essència del mal i de la perdició. Parlar de la República era parlar de l'infern, parlar de l'Azaha o d'en Macià era parlar de Satanàs en persona. No cal dir que tot això fou una exageració fomentada amb finalitats concretes. Els homes de la República foren polítics i tingueren, com tots els polítics, els seus encerts i les seves equivocacions; no foren, no cal dir, persones providencials enviades especialment per la mateixa divinitat per salvar Espanya.

12ª. L'intens suport popular de què gaudí la República durant els seus vuit anys d'existència. És un fet palpable, malgrat els alts i baixos de la desigual actuació del Govern. Prova d'això fou que calgué una guerra violenta com poques ho han estat i d'una durada de tres anys per a destruir-la, tot i la gran intervenció estrangera.

13ª. La intervenció directa, constant i completa del poble en política. Però el fet més important, al meu entendre, és la intervenció directa i completa del poble en la política durant aquells cinc anys. Recordi que en fa uns quants que el professor Jiménez de Parga parlà en un article a Destino (article que va causar certs disgustos en aquella revista barcelonina) sobre la separació de la societat espanyola en dos compartiments estancats: l'Espanya oficial i l'Espanya popular. Doncs bé, això no passa-va durant el temps de la II República. L'Espanya oficial que governava, dirigia, mantenia l'ordre, i l'Espanya popular que es limitava a obeir, treballar i menjar són conceptes d'abans o de després de la II República, perquè en temps d'aquesta, l'Espanya popular opinava, criticava i actuava molt intensesament en el camp polític.

Val la pena d'esmentar els fets següents:

- La freqüència de les consultes electorals. A Catalunya, per exemple, entre el 12.4.31 i el 18.viii.36, els ciutadans havien anat a les urnes deu vegades (eleccions municipals de 12.4.31, eleccions a diputats a Corts de 30.6.31, referèndum de l'Estatut de 2.8.31, eleccions parcials a diputats en dues ocasions a la tardor i a l'estiu de 1931, eleccions a diputats al Parlament català, el novembre de 1932, eleccions a diputats a Corts, el novembre de 1933, eleccions municipals, el gener de 1934, elec-

cions a diputats a Corts, febrer de 1936 i eleccions a compromissaris per la Presidència de la República, maig de 1936). Deu vegades en cinc anys vol dir dues vegades l'any, i com que cada consulta electoral anava precedida d'uns mesos de propaganda intensa, de discursos, mitings, de manifestacions, no cal dir que el poble estava sotmès a una intensa pressió política.

- Els diaris i les revistes actuaven sobre el lector i l'opinió pública. Hem de tenir en compte la gran tirada i varietat dels diaris d'aquella època en relació amb la població.
- Els actes públics polítics, fora àdhuc dels períodes de propaganda electoral foren abundants: actes commemoratius, patriòtics, manifestacions polítiques o culturals, constantment hi havia fets polítics públics.
- La freqüència de certs actes de violència (alçaments com el del 10.6.32 o el de 6.10.34, les constants situacions de desordre, vagues, etc.)
- La divulgació de certs actes polítics regulars, com les sessions de les Corts, o les referències del Consell de Ministres que periodistes i no periodistes analitzaven i comentaven amb tota mena de detalls i comentaris a la premsa.

Tot això feia que el ciutadà mitjà estigués submergit en un bany polític ben intens. Els homes parlaven de política tal com avui parlen de futbol, dels programes de la televisió o de dones. Però també les dones, al mercat, parlaven de política, i recordo personalment com, agafat de la mà de la meua mare, al Mercat de Sant Antoni, sentia parlar les dones d'en Macià, d'en Companys i de l'Asaia, mentre compraven les taronges a la Lloia, les pastes a la Conxita, el peix a la Filemna i la carn a la Clotilde. Parlaven de política els nois a les escoles o als instituts. Els diputats i els ministres eren prou coneguts de tothom! Les crisis se seguïen amb interès i preocupació. Mai, durant els 60 anys de la Restauració, el poble no havia seguit tan intensament i amb tant d'interès el joc polític.

El poble entenia i discutia de política als llocs públics, al bar, a cal barber, en els descansos a la feina, en plegar, al carrer en petits grups, repetixo tal com es fa ara amb el futbol, per exemple, a la Rambla de Canaletes.

El poble, premut per tots cantons, per tots els sectors d'opinió, opinava i actuava en política.

14^a. L'enorme i anglosaxona limitació de mitjans econòmics de què disposava el Govern de la República per fer front a les necessitats de la nació i a la prestació dels serveis. Mai no podem entendre aquest capítol. Cal seguir els discursos al Parlament durant la discussió dels Pressupostos per pensar fins a quin punt en devia ser, d'anglosaxona, la situació econòmica per a aquells homes! La República no tingué diners, sempre estava en plena crisi. La República volia fer moltes coses, millorar molts serveis, però només en pogué fer pocs, no tenia diners per a fer-les.

Tothom veia que calia donar més alguns serveis, però les angúniecs eren per al Ministre d'Hisenda (en Prieto, primer i després en Carrer) quan els altres Ministres li demanaven diners per a desenvolupar la Sanitat o la cultura, o per crear les assegurances socials. En algun moment hom arribà a no poder pagar les certificacions d'obres públiques fetes per empreses constructores! Quines males estones devia passar en Carrer! Aquest és un dels capítols més negres de la Història de la República. Hom acusà la República de no fer res; sí no podia fer res per manca de diners! En canvi, en d'altres moments de la Història, quina abundor de mitjans econòmics malversats impunement en qualsevol gran rucada!

15^a. La reforma no passa de la façana, en molts casos. Hom intentà de fer una gran reforma i es promulgaren els instruments legals per a fer-la efectiva, però en la majoria dels casos, no passà de la façana. En alguns camps, la reforma fou totalment nul·la, com per exemple, en els costums de l'autoritat, - l'administració pública.

L'autoritat continuà amb els mateixos hàbits, no canvià gaire. El President anava a estiuajar a Sant Sebastià com el Rei; els diputats continuaven tractant-se de "su Señoría", els tractaments de ministres i subsecretaris i altres continuaven igual, com l'"Excmo. Sr." o l'"Ilmo. Sr.". Els honors públics o militars varen subsistir. Res no fou canviat en aquest aspecte, fins i havia moments que semblava que no havia canviat res més que la bandera, que ara era tricolor, i que el President havia substituït el Rei, però que tota la resta continuava igual:

D'altra banda, l'Administració també continuava igual, amb la seva ineficiència, ineficiència i incompetència de sempre; continuaven els tràmits lents i llargs, de passar-se la pilota de la responsabilitat d'un òrgan a un altre, llargs i documentats informes precedien les més petites decisions, fets insignificants requerien llargs mesos de tràmits i informes a diversos organismes del Govern. I tots redactats en una fraseologia característica d'aquest estament, amb els corresponents V.E. o V.I. intercalats.

Alguns d'aquests expedients que cavalquen damunt del 14.4.31 fan l'efecte que la República no hagi estat encara proclamada. La República intentà fer una reforma, però topà amb una Administració que va voler continuar amb les seves tradicions i els seus costums lents, ineficaces, anacrònics i inelàstics. L'Administració continuava aferrada a la seva manera de ser.

Les reformes que intentà la República formen el segon punt d'atracció del període. N'hi ha de totes menes: socials, polítiques i econòmiques. Examinem-les.

Les reformes foren essencialment dirigides en set direccions:

- En el camp social. S'intentà d'establir una política social moderna i coherent, de la qual foren exponents les primeres lleis d'assegurances so-

cial obligatòries, la llei de les delegacions del treball per a desvincular els problemes socials dels governadors civils i la llei d'intervenció obrera a les empreses.

- En el camp agrari. La Reforma Agrària que havia de tendir, dins uns certs límits, a l'expropiació d'algunes finques.
 - En el camp militar. Hom volia arribar a la constitució d'un exèrcit professional políticament neutre que acabés amb l'exèrcit de casta existent fins aleshores. La llei Azàña i la llei de recrutament de l'oficialitat en foren els punts més coneguts.
 - En el camp religiós. Es propugnava per la separació de l'Església i l'Estat, l'eliminació dels privilegis de l'Església i la seva independència econòmica del Pressupost de l'Estat. En foren manifestacions la mateixa Constitució de la República, article 26, la llei de confessions i concregacions religioses i la llei del divorci.
 - En el camp administratiu. Es propugnava per una nova administració municipal i regional de la Nació, en vista a enfortir des de tots els angles econòmics i polítics, els òrgans descentralitzats de l'Estat. Fou una manifestació d'aquestes idees l'Estatut de Catalunya.
 - En el camp fiscal. Es volia la disminució dels impostos indirectes i carregar més fortament la classe dirigent i poderosa econòmicament. En fou un exponent la primera llei de l'impost sobre la renda i els petits retocs que Carnet féu a les lleis fiscals existents.
 - En el camp de la política monetària. En fou una manifestació la lluita entre el Ministeri d'Hisenda i el Banc d'Espanya que culminà amb la nova llei d'ordenació bancària del 1931, la qual representà la primera intervenció de l'Estat en el Banc d'emissió.
- El tercer punt a considerar és la ignorància actual dels fets que succeïren en aquells moments. És realment un punt sorprenent.
- El coneixement dels fets que s'esdevingueren aquells cinc anys és molt irregular. En general, són poc coneguts sempre i, en alguns casos, no se'n sap res. Els problemes socials són una mica més coneguts. Tots hem llegit llibres que parlen dels desordres, vagues, lockouts que es produïren en aquells temps i que són la continuació dels que havien anat tenint lloc a Espanya des de feia molts anys, des de les primeries del segle, i que havien omplert pràcticament tot el període de la Restauració. Sobre aquesta qüestió ja hi ha bibliografia, només cal cercar-la en una llibreria o en una biblioteca.
- La Reforma agrària i el problema del camp espanyol també compta amb alguna bibliografia; hi ha alguns tractats bons i equívocs sobre aquesta matèria; a més, viu encara una de les persones més interessants de les que hi varen intervenir: en Pascual Carrión, i si hom vol assabentar-se del tema pot llegir els seus llibres o l'excel·lent de Malefakis, i d'altres. Els problemes del camp enllaçats amb la desamortització del segle passat són coneguts i se'n pot trobar bibliografia.
- El problema regional i el vessant català del problema regionalista espa-

nyol tampoc no estan mancats d'informació. Són molts els llibres, d'abans, durant i després de la República, que els han estudiat des de diversos punts de vista. Des de magnífiques biografies, com la de Cambó, per exemple, fins a monografies que tracten algun punt concret, alguns escrits pels seus matrics protagonistes, disposem de prou detalls per saber què va passar i fins i tot per a poder muntar teories sobre l'esdevenir-se de certs fets.

També de la qüestió religiosa hi ha informació, potser no tanta com la dels altres temes indicats suara. La recent obertura de l'Arxiu del Cardenal Vida i Barraquer ha fet llum sobre alguns fets, i encara hi ha arxius que han de ser examinats, però en aquest aspecte encara hi ha informació.

En canvi, del que no se sap res o molt poc, tan poc que gairebé és un pur interrogant, és del camp de la política econòmica. En el terreny de la política econòmica de la República no hi ha informació, no se'n sap res o gairebé. Les quatre coses que es coneixen són generalitats que no porten enlloc i de les quals no es poden deduir explicacions històriques de fets concrets. Tot això encara està per fer.

Ara bé, dins la política econòmica hi ha tota una sèrie d'aspectes i tots ben diversos. Com sabem, cal considerar la política financera, la política fiscal, la monetària, la comercial i la industrial per tenir una idea de conjunt. I que poca cosa en sabem d'aquests grans capítols! La ignorància més completa és el patrimoni fins i tot dels doctes.

D'aquest conjunt de matèries, cal destacar-ne una: la política financera. Aquesta, a més de marcar la pauta d'una sèrie de fets estrictament econòmics que havien de senyalar el camí en el futur, era la base de les decisions polítiques del Govern. No oblidem que la política financera és la que subministra els diners al Govern per a actuar i segons els diners que tingui podrà fer unes coses o unes altres, i si només compta amb una determinada quantitat només podrà fer allò que aquesta suma li permeti i no allò altre.

Aquest capítol de la política financera de la República és molt ignorat, però no hem de perdre de vista que foren cinc els Pressupostos que es dugueren a terme durant aquells anys. Un altre capítol desconegut és la política monetària i les relacions entre el Banc d'Espanya i el Ministeri d'Hisenda de la República. I la balança de comerç? I el crèdit Morgan? I el crèdit de sis milions de lliures esterlines del Banc de França? I la reforma de la llei d'ordenació Bancària de la tardor de 1931? I les reformes fiscals de la República? Que en sabem poc, de tot això. Respecte a la darrera qüestió, els més assabentats només saben que Carnet, Ministre d'Hisenda del Govern d'Azàña, va ser qui va promulgar la primera llei de l'impost sobre la renda. Però hi hagueren moltes coses més que en Carnet intentà de fer, com per exemple una reforma fiscal que de moment es limités a un augment dels tipus d'impostos, retocà alguns punts de la llei de contribució industrial, etc., però els motius, les causes i les conseqüències econòmiques i fiscals s'ignoren. Ens manca la primera etapa de la Història, que és la descripció elemental dels fets esdevinguts. I si de totes aquestes matèries no tenim ni això, ni la simple descripció dels fets esdevinguts, ¿com podem anar a cercar altres detalls o circumstàncies importants? Com podem opinar al respecte, sobre l'actuació de certes persones, si ignorem com es varen produir els fets més visibles de la seva actuació?

No fa pas massa temps que parlava de tot això amb un il·lustre catedràtic i va sortir casualment el tema del Parlament català que des del 1932 al 1939 va presidir l'actuació legislativa de la Regió Autònoma de Catalunya, i li vaig preguntar: "Durant aquells anys, què féu el Parlament català?" El professor em respongué: "Oh, doncs la llei de contractes de conreu". "Ni res més?" que li faig jo. El meu interlocutor se'm va quedar mirant...

Heus ací tot el que sabem d'un cos legislatiu que durant quatre anys omplí la vida d'una Regió, un sol fet, una sola llei, és tot el que concierme de la seva actuació. Bé hom de suposar que en quatre anys d'actuació el Parlament català deuria fer algunes coses més! Oi? I el Tribunal de Cassació de Catalunya? Si ací hi ha algun advocat li prego que m'expliqui què va fer el Tribunal de Cassació en els anys de la seva existència. En sabem quelcom? Quants dels ací presents coneixen l'existència a la Catalunya autònoma d'aquest Tribunal?

I la política econòmica de la Generalitat de Catalunya, què en podríem dir? Pràcticament el mateix.

I un fet curiós és que, de tots aquests temes, en tenim més informació del període 1936-1939 que no del de 1931 a 1936. És a dir, que el període de la guerra civil és molt més conegut que no el de la preguerra. I em fa l'efecte que l'estudi de les circumstàncies de la preguerra ha de ser molt més important perquè ens explicarien els condicionants d'aquella. Sense una actuació en un determinat sentit durant el quinquenni 1931-1936 difícilment hi hauria pogut haver la guerra del 1936.

Resumint aquest punt. L'obra de la II República és pràcticament desconeguda en una bona part i, particularment, en el camp econòmic. Ací gairebé tot està per fer. Hem d'acabar amb la qualificació partidista i calumniosa que tot el que féu era dolent i pernicios, que res del que va fer no era bo. Aquesta qualificació ha de ser feta rigorosament a la llum de la Història, seguint les pautes de la ciència històrica, amb un màxim d'objectivitat, i constatat que uns certs fets desencadenaren unes certes accions, i que si certes accions foren bones o dolentes la seva qualificació no sigui donada per algú interessat a justificar o a no justificar uns fets determinats, sinó que sigui donada objectivament a la llum de la ciència històrica.

Hem d'acabar amb la definició dogmàtica que tot el que féu la República fou nefast i dolent, i crec que és una gran tasca que pertoca dur a terme als historiadors de la generació que ara creix, dels que no visqueren la guerra, dels que n'han sentit explicar coses, però que no reberen en carn pròpia les tràgiques esgarriñades que sofrí la meua generació dels uns i dels altres. Heus ací, per tant, un pla de treball per a economistes i historiadors.

Després de tot el panorama que acabo de descriure, no dubto que considerareu que aquella època és molt interessant i que té molt de "ganxo", especialment si la comparem amb la mediocritat i la grisor que fins aleshores havien imperat. Tot un segle de mediocritat i grisor amb un curt període de cinc anys de foc intens!

Però, per una altra banda, hi ha encara unes vivències personals dels meus anys d'infant. No oblidou que vaig néixer l'any 1922, que tenia 9 anys quan va proclamar-se la República i catorze, quan esclatà la guerra civil. I aquestes vivències meves personals són tan intenses que encara que no hi haguessin les racnes exposades abans, continuaria per a mi tenint un gran atractiu aquella època.

I ara, comentaré una cosa que si bé no està pas massa relacionada amb el tema del treball, crec que és interessant de parlar-ne per tal que ens ajudi a situar més bé la temàtica d'aquell moment.

Es tracta de respondre a una pregunta obsessionant.

Durant els meus treballs d'investigació, cada vegada que movia un paper, veia un document, examinava una revista o llegia una notícia d'un diari em venia al pensament una pregunta que en certs moments arribà a ser obsessiu, puixent, intrigant i aguda, i com que no li podia donar resposta cada vegada em preocupava més. La pregunta era:

PER QUÈ HAVIA FRACASSAT LA II REPÚBLICA?

Un Règim que advé sota el signe de la pau i del bon sentit, amb ordre i bona fe, en un esclat d'alegria i d'optimisme, amb la tolerància dels enemics mateixos del règim, conduït per homes liberals, sensats i equilibrats coneixedors dels problemes, animats d'un gran desig de reformes, de les formes que necessitava Espanya, amb ganes de solucionar-ho tot, de tendències moderades però capaçs d'impulsar un element de progrés o d'avanç si molt convinguda, sincers, i que, en conjunt, constituïen una base de Govern amb prou majoria per a governar positivament; com va ser que tot això va fracassar?

S'han donat moltes explicacions del perquè va fracassar la II República. Examinem-ne algunes:

- L'equivocada i absurda posició del Partit socialista obrer espanyol i la seva divisió interna en tres faccions, que en diverses ocasions va rebutjar el poder tot i essent la minoria més nombrosa del Parlament.

- L'equivocada i absurda posició de les dretes, mancades del més petit sentit històric, encastellades en les seves posicions anacròniques i endarrerides. Després de la catàstrofe, car això fou per a elles la caiguda de la Monarquia en la qual s'havia vist ben clara la seva incapacitat absoluta de governar, ja que no els quedava més remei que acceptar els fets, haurien hagut de col·laborar noblement amb els homes de la República i cedir en algunes coses: perdre algun privilegi polític o econòmic. Històricament els tocava cedir, perdre, això era un signe del temps, i era també com una penitència o càstic a la seva incapacitat de governar quan ho havien pogut fer i que no van saber-ho fer en tots els llargs anys de la Restauració. Només la Lliga es va salvar, en una part, d'aquesta manca de visió històrica.

La Lliga va acceptar de ser una veritable oposició, esperar unes eleccions i, mentrestant, jugar noblement i sincera les regles del joc; i cedir una mica, però tampoc la Lliga no va saber cedir del tot. Cedia en el camp polític, però quan li tocava cedir en el camp econòmic no en va saber. En la Llei de Contractes de Conreu, en comptes de cedir, va acudir als Tribunals

per acusar-la d'inconstitucionalitat. Si, fins a cert punt, la Lliga s'es-capa del mal de les dretes espanyoles és, potser, perquè en la seva mon-talitat se superposen dos factors: el catalanisme, que la feia aproximar-se d'alguns sectors esquerrans, i la presència d'en Cambó al seu cap, que era un polític excepcional.

Les dretes espanyoles, en canvi, estaven manades totalment de líders, tenien figures notables i interessants, com en Gil Robles, Martínez de Velasco, Melquíades Álvarez, Royo Villanova, Cid, Alba, però el seu líder principal, en Calvo Sotelo era a l'exili. També cal subratllar que la Lliga no tenia aquell elevat grau de "carquisme" de les altres dretes espanyoles.

- L'autipatia personal entre els dos caps més importants i visibles del republicanisme d'esquerres: Azafra i Lerroix. Aquest darrer, home vanitós, pedant, bon vivunt, orgullós, i en el camp polític, un demagog. Ell es considerava l'únic veritable republicà, perquè tota la vida havia estat republicà i mai no havia militat en partits monàrquics. En canvi, l'Alcalá Zamora havia estat ministre en temps de la Monarquia, i l'Azafra havia militat en el partit progressista de Melquíades Álvarez i fins havia estat candidat a diputat per aquell partit. Azafra, a més, era home d'un caràcter excessivament seriós, adust, brusc. Aquests dos caràcters tan oposats no podien congeniar en un mateix govern. Lerroix considerava els altres republicans com uns nou vinguts, ell era el republicà de debó, el que en una dilatada època va detenir l'exclusiva del republicanisme; ser radical i republicà fou una matelxa cosa, durant molts anys.

- La lentitud amb què foren portades a terme les reformes proposades per la República. En aquest punt hi entren la Reforma Agrària i l'Estatut de Catalunya. L'eficàcia escassa de les altres reformes, com per exemple la reforma militar, de la qual digué Azafra que amb aquesta reforma triturarà l'exèrcit, sí bé en la realitat no va triturar res.

- Posar l'accent massa fort en les reformes relatives a l'Església. Aquest tema era massa sentimental, afectava massa els sentiments d'una gran part de la població i no féu altra cosa que crear problemes que haurien pogut ésser evitats.

- El fet de no haver sabut atraure les responsabilitats del Govern les mans obreres i camperoles, que continuaren essent rebels, anàrquiques i indisciplinades, creant constantment problemes d'ordre públic.

- El manteniment del quadre burocràtic administratiu de la Monarquia, amb la seva característica d'inecapacitat, inèrcia, ineficàcia i inutilitat.

- No haver impulsat amb més energia les reformes socials, l'elevació de la fiscalitat, la millora dels serveis públics i socials, la protecció a la infància, a la cultura, a la salut i beneficència, pagant-les amb una alta contribució de les classes poderoses econòmicament. El fet de no impulsar les obres públiques amb més força va provocar la no satisfacció de les dretes i així quedaren malament amb tothom.

Sí, evidentment, tot això és veritat, però a mi em sembla que hi ha una altra causa que les comprèn totes. És a dir, si aquesta causa no hagués existit i haguessin existit totes les anteriors, la II República no hauria fracassat; en tot cas, aquelles causes haurien estat motiu de certs matisos i res més. En canvi, no existint aquelles causes i sí la que jo de no per responsable, la II República hauria fracassat igualment.

Aquesta causa decisiva, al meu entendre, és que la II República no va saber ésser revolucionària. És a dir que va pretendre ser revolucionària sense fer cap revolució. La II República hauria hagut d'haver trencat violentament i ràpidament amb tots els supòsits estructurals anteriors. Això implicava que el Govern Provisional que va dirigir durant vuit mesos la Nació promulgés per decret totes les reformes de forma decisiva i enèrgica, i que després, les Corts ho haguessin aprovat tot en bloc.

Això vol dir que el Govern Provisional, en prendre el poder ja hauria hagut de tenir preparat tot el joc de decrets i haver-los portat a la Gaceta a partir del 15.4.31. I que no ens dignin que el Govern Provisional no va tenir temps de fer-ho des del 18.8.30, data del Pacte de Sant Sebastià quan es va crear el Comitè, fins al 14.4.31. Són vuit mesos, temps més que suficient perquè el Comitè revolucionari preparés tota la legislació convenient. Davant el fracàs de la Monarquia, les dretes haurien caçat i haurien admès amb més o menys dificultats les reformes, però ho haurien encaixat, no haurien gosat oposar-se a unes reformes amb una empenya de tal naturalesa. A més, era el que el poble volia i desitjava.

La revolució havia de ser revolucionària. La República hauria hagut de trencar violentament amb l'estructura político-social-econòmica del moment, encara que fos a costa de desordres greus administratius, econòmics i polítics. Rompre la crosta anacrònica i endarrerida de l'estructura a costa molt i és difícil, ningú no ho nega, però la República no tocà res, el límit a donar una capa de pintura a un edifici vell que necessitava intenses reformes i millores estructurals.

La II República tingué massa escrúpols legals; moltes de les coses que ara diem que hauria hagut de fer no les va fer per escrúpol legal, sempre volgué estar dins la legalitat i això exigia un llarg període de preparació legal, de què no disposava, i les reformes es feren amb poc impuls o no s'arribaren a fer.

Només trencaren les revolucions que són revolucionàries. És a dir les que trenquen l'estructura. Les quatre grans revolucions de la història moderna (l'anglesa del 1648, la francesa del 1789, la russa del 1917 i la xinesa del 1949) han tingut aquest caràcter i per això han triomfat.

Quan faig ser vir l'adjectiu violenta per qualificar una revolució no vull dir que s'hagin de matar capellans, encendre esglésies i matar i perseguir tots els qui no hi estiguin conformes i, sobretot, la gent de dretes. Si bé aquesta és la imatge que tots els espanyols tenim de les revolucions.

La revolució anglesa va esmicolar una gran estructura i va causar ben poques víctimes, i la repressió policíaca fou relativament petita. Malgrat l'espectacularitat del funcionament de la guillotina, també fou relativa ment petit el nombre de víctimes causat pel terror (moltes més, moltíssimes més en causà Napoleó amb les seves guerres). Les víctimes de la revolució russa del 1917 foren poquíssimes en comparació amb les que hi ha-

gué durant els anys de les "purgues" stalinianes, i si llegiu el llibre de Peyrefitte sobre la Xina, recentment publicat, hi trobareu una cosa molt semblant.

El que cal és que certs privilegis polítics, econòmics o socials siguin trencats, cancel·lats, que hom cagui la mentalitat del poble i es creïn nous estímuls d'actuació privada o col·lectiva: això és una revolució. I això és el que no va fer la II República. L'excés de moderació, el liberalisme i la sinceritat de molts dels seus homes, el seu alt sentit de la responsabilitat, el voler estar sempre dintre la llei, llur terror al desordre administratiu o polític, tot això va fer que les reformes s'ajorressin o perdessin la força, és a dir, van deixar passar el punt dolç, l'oportunitat.

Aquesta fou la causa principal i gairebé podríem dir única del fracàs de la II República. És curiós observar el gros paral·lelisme que hi ha entre el fracàs de la II República d'Espanya i el fracàs del règim de Salvador Allende a Xile. Tot el que acabem de dir és aplicable íntegrament a Xile. Allà, les dretes, amb una manca de sentit històric descomunal (a les dretes sempre els manca sentit històric perquè estan massa aferrats a la realitat del moment, i com més cap a la dreta més manca del sentit històric es veu), només es dedicaren a posar entrebancs a l'obra reformista d'Allende. N'arribaren a ser tant, de cegues, que fins i tot les dretes moderades que l'havien d'haver ajudat, les de la democràcia cristiana de Frei, també li giraren l'esquena i així, a poc a poc, les successives ensopegades del règim d'Allende, provocades per les dretes, crearen una situació insostenible, de la qual només es podia sortir que per l'acció violenta de l'extrema dreta, amb l'aggravant que, a més, es presentava com la salvadora d'una situació insostenible.

Només les revolucions que són realment revolucionàries poden triomfar, les altres acaben per sucumbir més tard o més d'hora. I en el cas que estom estudiant, el moment històric de la concepció de la II República, el Pacte de Sant Sebastià, ja portava en ell implícit el germen del fracàs. En efecte, què es decidí, a Sant Sebastià, el 18 d'agost de 1930? Senzillament, fou acordada una actuació conjunta revolucionària per enderrocar la Monarquia, es creà el comitè revolucionari (que després havia de ser el Govern Provisional de la República), es decidí convocar eleccions en el terme de tres mesos a partir del canvi de règim, per tal d'elegir una Assemblea que havia de recollir la més absoluta i completa sobirania de la Nació i a la qual correspondria decidir sobre tots els aspectes de les reformes de la Nació.

Totes les forces republicanes es varen comprometre a esperar les decisions de les Corts que s'havien de crear; el Govern Provisional no tindria altra missió que convocar les eleccions, fer anar la màquina administrativa de l'Estat; mantenir l'ordre i evitar un col·lapse en qualsevol aspecte, però es deixava a les Corts constituents la decisió definitiva de totes les reformes. Això era, sens dubte, el certíficat de defunció de la II República.

Tots els partits i les forces assistents a Sant Sebastià acceptaren l'acord i el portaren a la pràctica amb la més absoluta severitat, només es

tocaren les coses imprescindibles, però gairebé tot fou ajornat i deixat per les Corts constituents, les quals es reuniren per primera vegada el 14 de juliol de 1931, exactament als tres mesos de la proclamació de la República. Cap partit no havia de fer res, cap partit no havia de fer manobres polítiques en un sentit o en un altre. Tots havien d'esperar. El pacte de Sant Sebastià era tant com ajornar les reformes que Espanya necessitava urgentment, a uns anys vista, en lloc de fer-les al moment.

Que n'haurien estat de diferents les coses si l'endemà de la proclamació de la República, s'haguessin començat les reformes sobre un esquema elaborat durant aquells vuit mesos de preparació, i la Gaceta hagués començat a publicar les reformes en forma de Decrets, independentment de si després les Corts ho ratificaven! Com haurien anat les coses si el 14 de juliol, en reunir-se les Corts per primera vegada s'haguessin trobat ja promulgades, com un fet consumat, les principals reformes? Però, és clar, la mentalitat dels homes conservadors de la II República no admetia el fet de governar per decret! Havien estat set anys de veure governar Espanya per decrets i odiaven aquell sistema de governar una Nació!

En aquelles primeres Corts de la República, els extremistes d'esquerra hi eren pràcticament inexistent; els comunistes, no solament no hi tenien cap diputat, sinó que ni políticament no comptaven per a res; els anarquistes es mantenien lluny de la política i es limitaven a una actuació obrerista.

Tanmateix, cal esmentar, però, un petit grup de diputats (no crec que passessin de la mitja dotzena) de tendències polítiques ben diferents, extremistes tots ells, alguns titllats de comunistes, d'altres d'anarquistes. Aquests diputats, que tampoc no tenien connexions entre ells i actuaven gairebé sempre a títol purament personal ja que no pertanyien a cap partit, intervingueren en repetides ocasions en els debats del Parlament. Alguns eren francament demagogs i llurs parlaments eren destructius, i se'ls deixava parlar només pel fet que l'Assemblea era essencialment democràtica i tots tenien dret a parlar, però tothom els tonia ja classificats d'exagerats i el que deien no era factible de cap de les maneres, ja que consideraven que si predominava el seu punt de vista seria la destrucció de la Nació i de tot el que s'havia fet de bo. Només eren un motiu perquè la reacció pogués justificar la seva actuació, però que més valia que callessin. O sigui que la majoria dels diputats estaven contra d'ells i l'opinió del carrer, també. Potser un alguns sectors obreristes únicament es podia donar una certa consideració a les opinions d'aquest minúscul grup de diputats.

Estava format per Antoni Giménez, Angel Samblancat, Eduardo Barriobero, Ramon Franco, Juan Antonio Balbontín. Els quatre primers quicien en la demagogia les més de les vegades; eren comunistes, anarquistoïdes, anticlericals furiosos, i llurs parlaments destil·laven foc. Únicament el darrer demostrava un coneixement profund de la situació: els discursos de Balbontín, molts i sovintejats en els 27 mesos que varen subsistir les Corts Constituents, són francament profètics en molts moments, nom resta francament sorprès de tot el que aquell home digué en aquella època. Valdria la pena de fer un estudi complet de l'opinió i les posicions d'a-

quells diputats, però particularment del darrer, ja que els quatre primers li portaven molta distància (negativa) i tenen un interès més secundari. Eren potser les paraules de Balbontín les úniques clarividents de la falla que havia tingut la República des del moment de la seva mateixa concepció. Ni els socialistes avançats, però subjectes a una fèrria disciplina de partit, no foren capaços de comprendre que en aquelles Corts, lentes, parlaires i discutidores, on es xerrava pels descosits, s'estava coent el fracàs de la República pel fet de no moure ràpidament el pla de reformes. En una paraula, el Comitè Revolucionari, durant els vuit mesos que varen passar entre el 18.8.1930 i el 14.4.1931, havia d'haver creat un Pla de reformes i portar-les a la pràctica durant els tres primers mesos de vida de la República. No fer-ho, fou la seva sentència de mort.

I això fou el que Balbontín, de les més diverses maneres, volia fer veure sense cap mena d'èxit. La lentitud i la manca de força de les reformes foren fracassar la República, fracàs pronosticat abastament per Balbontín.

LES FONTS D'INFORMACIÓ

Vegem ara les fonts d'informació del present treball.

Han estat molt limitades i poden ser enumerades ràpidament:

A Barcelona: Fonamentalment, a dos llocs, la Biblioteca de Catalunya i l'Arxiu històric Municipal.

Els diaris de Sessions de les Corts Constituents de la II República, dels quals existeix una col·lecció completa, per al període 1931-1933, a la Biblioteca de Catalunya. Hem seguit pràcticament dia a dia el desenvolupament de les Corts als esmentats Diaris, des de l'obertura de les Corts fins al desembre de 1932. De l'any 1933 hem vist molt poca cosa.

- La Gaceta de Madrid ha estat consultada amb certa freqüència, ja que hi consta el text complet i exacte de les disposicions oficials que trobàvem al transcurs de la investigació, també del període esmentat 1931-1932.

- El Diari de Sessions del Parlament Català ha estat consultat molt poc ja que, com és comprensible, s'escapa del període esmentat, ja que el Parlament català inicia les seves tasques el desembre de 1932.

- La premsa de Barcelona ha estat seguida intensament durant aquell període. Han estat examinats gairebé tots els diaris que es publicaven a Barcelona; particularment "La Vanguardia", "La Publicitat" i "La Veu de Catalunya" han estat examinats pàgina a pàgina durant aquells divuit mesos. En algunes ocasions han estat examinats altres diaris de Barcelona, si bé en forma més discontinua.

- Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya. També ha estat examinat en algun moment.

- Intentàrem d'examinar l'arxiu de la Diputació de Barcelona i obtinguérem la resposta que la documentació dels anys 1931-1936 s'havia perdut durant la guerra civil.

A Madrid. La documentació existents a Madrid ha hagut de ser examinada amb una gran limitació de temps; pensem que les meves estades a la Capital en relació al treball no totalitzaren dues setmanes, temps escassíssim per a qualsevol treball d'investigació d'aquestes matèries. Però, tanmateix, els fruits que n'he tret han estat realment profitosos.

Documents consultats a Madrid:

- A l'hemeroteca Municipal foren examinats alguns diaris de Madrid, com l'ABC, "El Socialista", "Luz", "Claridad", "Sol" i "El Debate", en algunes dates molt concretes. Vaig intentar fer un examen de les revistes econòmiques, ja que en aquest camp opinà que hi ha unes possibilitats enormes de treball, però això, naturalment, requereix la presència física a Madrid durant molts mesos.

- Als arxius del Banc d'Espanya vaig poder examinar detingudament les Actes de les reunions del Consell del Banc d'Espanya de tot l'any 1931, i els paquets que contenen documentació de les dues Juntes d'Accionistes del 1931, amb resultats altament positius. No vaig tenir temps de seguir la investigació per l'any 1932, ni encara menys, el 1933.

- A la Biblioteca del Congrés vaig poder examinar les documentacions de les Comissions parlamentàries d'Hisenda i Pressupostos, amb documentació rica i abundant, però que requereix un examen molt atent, ja que dins de cada paquet hi ha un conjunt de papers molt heterogeni. Grec que l'examen exhaustiu de la documentació de la Biblioteca del Congrés ha de ser molt interessant i és una font inexplorada.

- Al Ministeri d'Hisenda vaig intentar de localitzar alguna documentació del Ministeri i de la Subsecretaria, amb resultats molt pobres. El fet d'ha- ver traspassat gairebé tota la documentació a l'Arxiu Històric Nacional i les destruccions de documentació hagudes durant la Guerra Civil (els soterranis del Ministeri d'Hisenda foren el quarter general de la Junta de Defensa de Madrid, del general Mia, durant el setge de Madrid, i durant els hiverns la documentació va servir per alimentar les estufes o per fer parapets a la Ciutat Universitària) ens expliquen en quina situació ha restat tota la documentació que hi pot haver quedat.

- A l'Arxiu Històric Nacional vaig intentar de veure la documentació del Ministeri d'Hisenda i de la Subsecretaria trasllada allà, amb un resultat gairebé nul. Quant a la documentació relativa a la Presidència del Consell, és reservada, això vol dir que cal demanar permís expressament relacionat al document que es vol examinar, i la meua curta estada a Madrid no permetia de resoldre aquest tràmit satisfactoriament.

Però malgrat el resultat podem dir negatiu que han donat alguns arxius, grec que poden donar molt més i sóc optimista a aquest respecte si un equip de persones residents a Madrid es dedicaven a treure'n el suc. Hi ha molta informació inèdita i mai no tocada. Gairebé tots els paquets que vaig obrir, els ordenances i subaltermis que corrien per allí deien que segurament era la primera persona que ho feia.

En aquest punt cal esmentar un fet interessant. Els meus viatges a Madrid

eren precedits per dos temors, pensava que se'm presentarien dues dificultats quan intentés d'examinar les documentacions.

El primer temor era la dificultat d'arribar a tenir o de veure la documentació. És a dir, que les dificultats administratives serien tan grossos que no arribaria ni a veure la paperassa. És clar que això potser provenia de la meua mentalitat de català, resident sempre a Catalunya, on ens hem format una idea poc real dels funcionaris oficials. He de dir, i ho dic ben alt, que a tot arreu on vaig anar vaig trobar-hi molta col·laboració i ganas d'ajudar-me, des del Banc d'Espanya, fins a l'Arxiu Històric, passant per la Biblioteca del Congrés i el Ministeri d'Hisenda. Fins i tot algunes vegades em van arribar a deixar sorprès. No em va costar gens o gairebé gens arribar a la documentació; en general només cal fer una carta de petició de la Secretaria general de l'organisme del cas, explicant les raons de la meua sol·licitud o una simple presentació personal a algun responsable. No vaig haver de moure cap alta muntanya de papers ni proveir-me de recomanacions d'alts caps. Res d'això. Únicament la documentació de la Presidència del Consell em va ser negada, però si hagués pogut estar a Madrid dos mesos, en comptes de quinze dies, segurament també l'hauria pogut veure. Es tractava de fer una petició formal i, segons em digué el subdirector de l'Arxiu Històric Nacional, no m'hauria pas estat denegada. Els arxius estan oberts, si més no aquells on jo vaig estar, i els funcionaris que hi ha donen una col·laboració activa i voluntariosa.

El segon temor era que quan expliqués perquè volia veure la documentació em mirarien amb cara de "presunto desafecto al règimen". Creia que això de demanar antecedents històrics de la II República als Centres oficials que he esmentat seria com parlar del diable. Que tornaria de Madrid amb una fitxa de "projo-separatista descommunal".

Dones, res de tot això. Arreu em miraren amb simpatia, fins i tot en algun lloc vaig endevinar un deix d'admiració, com si el funcionari es digués: "Ara digueu, a què es dedica aquest home: a fer un estudi històric, i d'aquest temps! Deu ser una cosa ben interessant! Caran! quinze coses que busca!" Jo, amb una certa tenença de tipus polític, començava la conversa i iniciava el contacte amb l'alt funcionari parlant de la cosa econòmica o financera que em creia que no era tan virulenta, ja que tenia la por que esmentar els noms de Prieto, Carnot, Azafra, República, Estatut de Catalunya era com esmentar Satanàs en aquelles dependències. Tot al revés: ningú no s'immuntà. Al contrari, vaig observar, com ja he dit, senzals fins i tot d'admiració pel fet que em dedicàss a aquesta tasca i si amb un funcionari vaig poder-hi tenir uns contactes més profunds, hi trobava àdhuc una certa simpatia pel fet que es comencessin a remoure algunes qüestions, o potser és que sóc massa suspicax; el fet és que he passat d'una exagerada tenença a un excessiu, potser, optimismo!

En fi, em crec obligat a donar les més expressives gràcies a tots els funcionaris dels arxius que he esmentat, tant a Barcelona com a Madrid, que m'han prestat llur valerosa cooperació; sense ells, aquest treball hauria estat coix en molts aspectes.

Com s'elaborava el Pressupost de la Nació

El Govern, reunit en Consell de Ministres, en diverses i successives reunions, discutia i aprovava el projecte de Pressupost a presentar a les Corts. Les discussions en el Consell era força llarga i complicada, requeria moltes sessions per arribar a la fi; cada Ministre elaborava el seu Pressupost particular, que era discutit en conjunt; el Ministre de Finances feia de coordinador i demanava als seus companys les retallades del cas quan les xifres globals superaven les cotes previstes.

Finalment, era aprovat el projecte i cada Ministre redactava una memòria explicativa de les directives i circumstàncies del Pressupost del seu Departament, especificant especialment les principals diferències amb el Pressupost anterior, i tot plegat era enviat a les Corts per a ser dictaminat i discutit.

A les Corts, es feia càrrec del projecte i de les Memòries explicatives la Comissió parlamentària de Pressuposts, un cop llegit el projecte a la sessió plenària, amb el corresponent discurs del Ministre d'Hisenda que presentava el Pressupost.

El discurs del Ministre era un fet important de la vida parlamentària i era seguit amb interès tant pels diputats com per l'opinió pública. Ell explicava les directrius del Pressupost, les seves característiques i circumstàncies, i ara com un passar revista general a la política del Govern en els diversos sectors, i a la situació econòmica de la Nació i del món sencer.

Tot seguit, el projecte del Govern amb les memòries, com hem dit, passava a l'examada Comissió, la qual començava el seu treball. Aquesta Comissió examinava separadament el Pressupost i la Memòria de cada Departament ministerial, el discutia ampliant amb tota mena de detalls i demanava que participés a les discussions al mateix Ministre i als funcionaris del Ministeri, i també demanava assessoraments, dades i informacions a diferents organismes.

En primer lloc, doncs, era el Ministre del Ram el que havia de defensar el seu Pressupost davant la Comissió. Les discrepàncies en algunes parts dels individuals eren discutides fins que s'arribava a un acord. Els punts de vista de la Comissió podien ser de rebaijar les partides del projecte i si el Ministre no tenia dificultats a admetre'ls no es plantejava cap problema, es retallava la partida i prou, però si la Comissió volia dotar millor alguna despesa, la cosa era més complicada ja que, segons l'article 108 de la Constitució, el Parlament no podia proposar augment a les despeses més que a través d'un procediment especial.

En general, però, hom arribava a un acord entre el Ministre i la Comissió i àdhuc en algun moment, per tal d'evitar aquell procés especial, era el Ministeri el que rectificava les xifres del projecte, i la Comissió les dictaminava conformes.

Hom de partir de la idea que el dictamen emès per la Comissió comptava plenament amb la conformitat del Ministeri. Aquest dictamen era publicat al Diari de Sessions; les memòries explicatives i els debats en el si de

La Comissió, en canvi, no eren publicats al dit Diari.

Si algun diputat component de la Comissió no estava conforme amb el dictamen, podia presentar un vot particular que més tard seria tramitat com una esmena davant el ple de les Corts. Els vots particulars i les esmenes que podia presentar qualsevol diputat eren també publicats al Diari de Sessions. Tanmateix, tota aquesta documentació, projectes, memòries explicatives, vots particulars, esmenes, informacions demandades per la Comissió, etc., restaven a disposició de tots els diputats per a ser examinades en la forma que més els interessés.

El President de les Corts sonyalava dia per a la discussió al ple de les Corts del dictamen del Pressupost de cada Ministeri; els dictàmens dels diferents Pressupostos dels Ministeris eren discutits successivament.

Arribada la data, es començava per la discussió de la totalitat del Pressupost del Ministeri corresponent. Un nombre de diputats que generalment no passava de sis, parlaven sobre la totalitat del Pressupost, tres a favor i tres en contra, si bé aquesta circumstància no era rigorosament seguida; hi havia una certa possibilitat discrecional del President de concedir la paraula a més diputats, o que fossin més els qui parlessin a favor o en contra. El President podia, àdhuc, limitar la duració dels discursos, si les circumstàncies ho aconsellaven.

La discussió per la totalitat permetia a cada partit l'exposició dels seus punts de vista en relació al Pressupost discutit. Els qui parlaven en contra exposaven tots els defectes que hi veien, de tipus general, criticaven les directives del Pressupost o les partides en excés o en defecte. En canvi, els qui parlaven a favor, en remarcaven tot el que tenia de bo.

Manca només dir que, en general, els parlaments dels diputats que anaven en contra del dictamen eren més vigorosos i interessants que els dels qui parlaven a favor. L'oposició era més ferma i activa que no era la defensa, la qual sovint només era simbòlica; fins i tot en algun cas ningú no en parlà a favor.

Després dels parlaments de cada un dels oradors que prenen part al debat per la totalitat, parlava un dels elements de la Comissió, replicant als punts de vista de l'orador contrari; més tard venien les rectificacions i, àdhuc el President, en forma discrecional, permetia que altres oradors intervinguessin breument en el debat; finalment, el mateix Ministre prenía la paraula per respondre les opinions dels diputats, confirmar detalls i rebutjar suggeriments.

Generalment, només parlava un diputat de cada partit, el qual n'exposava clarament el punt de vista. Podien ser presentades esmenes i vots particulars a la totalitat, és a dir, per exemple, demanar la retirada del projecte o un canvi en l'orientació política o financera del Pressupost del Ministeri en discussió. Sobre aquestes esmenes i vots se seguia el tràmit normal: lectura de l'esmena o del vot particular, defensa pel proponent, rèplica de la Comissió, debat i, finalment, votació.

Repetirem que la Comissió emetia dictàmens separats per a cada Ministeri i que la discussió parlamentària també era independent. Per tant, això exigia una certa sincronització entre el treball de la Comissió i la discussió al ple de les Corts.

Bullestida la discussió per la totalitat, es passava a la discussió de cada capítol, on també hi havia una discussió, però més breu que per la totalitat, la discussió dels vots particulars i les esmenes de les partides del capítol, en forma individual per a cadascun, que seguia una tramitació semblant a la que hem descrit abans.

Si les esmenes i els vots particulars no eren acceptats per la Comissió, hom concedia la paraula al seu autor perquè els defensés, s'entaulava el debat i, finalment, era posat a votació. Si l'esmena o el vot particular eren acceptats a la votació, modificava el dictamen. Finalment, es procedia a la votació per cada article separadament.

A les Corts hi havia tres formes de votació, que indicarem seguidament per a coneixement dels lectors. Unes vegades, arribat el moment de la votació, el President de la Cambra preguntava simplement: "S'aprova?", i si ningú no deia res es considerava aprovat l'article. Altres vegades, un determinat nombre de diputats demanava el recompte dels vots; en aquest cas, havia de constar en acte quants deien que sí i quants, que no; el recompte es feia pel procediment d'aixecar el braç i comptar-los. Altres vegades un nombre de diputats demanava votació nominal i llavors havien de constar en acte els noms dels que deien sí i dels que deien no. Aquesta darrera forma de votació només era emprada en certes ocasions delicades, importants, solemniais o quan una minoria volia dedicar-se a fer obstrucció al projecte discutit o retardar la seva aprovació, ja que les votacions nominals, com és fàcil de comprendre, eren laborioses i exigien un temps més llarg que les altres.

Habitualment, la discussió del Pressupost d'un Departament Ministerial podia ocupar la quasi totalitat d'un parrell de sessions al Parlament, si bé no tots els dies es discutia Pressupost, ja que la Cambra tenia altres tasques a fer, ni tots els dies de la setmana hi havia sessió. Normalment n'hi havia del dimarts al divendres i l'horari de les Corts era de quatre de la tarda a les 9 del vespre. En cas de necessitat es feien sessions nocturnes que duraven de les onze de la nit fins que els diputats estaven cansats, i en algun cas molt excepcional, en dissabte o dilluns.

L'interès de la discussió del Pressupost era, sens dubte, per la totalitat de cada Departament ministerial, i no es limitava al mateix Pressupost, sinó que era una crítica dura i contundent, era com un passar revista a tota l'actuació ministerial durant els darrers dotze mesos; era el comentari de les falles, tirant en cara els errors i posant en evidència fets desconeguts o poc coneguts de l'actuació del Ministre.

L'oposició feia tot el que podia per posar en clar aquesta actuació de la manera més desconsiderada. Mentre es mantinguessin les bones formes, hom ho podia dir tot. Per tant, l'examen de les discussions per la totalitat té indubtablement un interès financer de primer ordre, però encara el té més gran en l'ordre polític, en aquest cas són d'un interès extra-

ordinari, excepcional; és la crítica més dura que podríem trobar de tota l'actuació del Govern.

La discussió de les esmenes, vots particulars, els petits debats sobre un capítol o un article i, finalment, les votacions tenen un interès molt secundari al costat del de la discussió per la totalitat.

La importància de la discussió dels Pressupostos transcendeix del fet purament econòmic per passar al polític, a causa d'una circumstància verament decisiva:

Qualsevol Govern, per fer una política, la que sigui, necessita uns mitjans materials, sense els quals no pot fer res. Aquests mitjans econòmics se xifren, a fi de compte, en pessetes i aquestes han de sortir força-sament del Pressupost. El Pressupost és la quantificació monetària de la política del Govern i, per això, a través de la seva anàlisi podem veure la direcció i les pautes de la política del Govern, ja que el fet de donar diners per una cosa o per una altra li permet de fer-ne unes o unes altres.

L'estudi de la política d'un govern no es pot deslligar de l'estudi de la seva política financera. En el camp econòmic, la política financera és la que té més color polític.

ELS PRESSUPOSTOS DEL 1932

Els fets polítics, socials i econòmics que condicionaren els Pressupostos del 1932 foren els següents, entre d'altres:

- el resultat del Pressupost del 1931,
- el fet de ser el primer Pressupost que feia la República,
- la crisi mundial que en aquells moments estava adquirint el màxim valor en el món occidental,
- la baixa del canvi de la peseta,
- el constant agreujament de l'atur forçós, que planava damunt l'economia d'Espanya en aquells dies,
- la fugida de capitals,
- la baixa de les exportacions i el dèficit de la balança de comerç,
- el desig de grans reformes estructurals,
- el desig d'una millora en la prestació dels serveis,
- els dubtes deixats per la Monarquia,
- les noves pautes polítiques immediates de la República, que podien ser: la Reforma agrària, l'Estatut de Catalunya, les reformes socials, la llei Azaña, la política hidràulica, etc.,
- els augments dels impostos i les contribucions darrerament efectuats.

Els Pressupostos del 1932 es caracteritzaren pels fets següents:

i. En Carner va presentar els Pressupostos a les Corts i va basar llur defensa en els punts següents:

- Aquells primers Pressupostos de la República no eren en realitat els primers i veritables Pressupostos de la República; eren uns Pressupostos de transició i de liquidació. Transició, en el sentit que el canvi de règim no es podia fer d'una manera violenta, sinó a poc a poc; convenia un període de transició des del sistema antic a l'actual, la política financera no podia ser variada de cop i volta, hi havia d'haver una època de modificacions, de canvis i rectificacions. Liquidació, en el sentit que els molts deutes deixats per la Monarquia, per la política megalomaniaca de la dictadura, s'havien de pagar i s'havia de portar al Pressupost de la Nació tota una sèrie de partides d'entitats autònomes que, per raons polítiques, mantenien el seu Pressupost fora del de la Nació, essencialment amb la finalitat de fer sortir el Pressupost nacional amb superàvit, ja que si s'hi haguessin inclòs, el Pressupost nacional hauria esdevingut deficitari, cosa que el règim megalomaniac de la dictadura no podia admetre.

- L'anivellació del Pressupost fou una de les característiques indisponibles que imposà en Carner al seu Pressupost. El Ministre ho aconseguí per dos camins: elevant els impostos i les contribucions existents en aquell moment (sense variar, però, l'estructura fiscal de la Nació) i fent una emissió de Deute de 500 milions de pessetes.

Això va fer que l'oposició digués repetidament que no hi havia tal anivellació i que el Pressupost era deficitari, i que per a cobrir el dèficit es valia d'aquells dos expedients. L'oposició entenia que l'anivellació

hauria estat ben feta si les entrades haguessin pujat igual que les cor-
tides, sense elevar els impostos ni emetre deute, la gravetat d'aquest
darrer punt recarregava el futur. També entenia que l'anivellació s'havia
de fer forçosament disminuint les despeses.

Carner va argumentar aquest punt dient que era impossible retallar més
encara les despeses, que ja massa que s'havien retallat, i que aquest su-
posat desnivell del Pressupost era degut a la liquidació dels deutes dei-
xats per la dictadura, i a la incorporació al Pressupost nacional dels
Pressupostos de certes entitats autònomes deficitàries, particularment
els ferrocarrils i les confederacions hidrogràfiques.

- A conseqüència, en Carner va propugnar l'austeritat fins on fos possi-
ble: restricció de les despeses al màxim i augment dels tipus impositius
fins on fos possible sense causar un col·lapse a la classe productora.
Aquests dues possibilitats feien que el sacrifici caigués damunt de to-
ta la població, ja que les assignacions limitades i insuficients per als
serveis representaven un sacrifici per a la classe treballadora i pobra,
i en canvi els augmentos dels impostos era un sacrifici que recau sobre
la classe burgesa i adinerada.

-- Carner era un fervent partidari de l'impost general sobre la renda, i
de la supressió fons on fos possible dels impostos indirectes, però afir-
mà que voler imposar a Espanya, a la primavera del 1932, l'impost gene-
ral sobre la renda era impossible. Calia abans modificar i donar noves
estructures als impostos d'utilitats i industrial. A part d'això, l'Ad-
ministració no comptava amb els òrgans que li calien ni tampoc no estava
preparada per a fer-se càrrec del nou impost. Finalment, deia que el nou
impost no quadrava encara amb la mentalitat de l'espanyol mitjà; calia
esperar un xic per a fer-ha la implantació, i, encara, d'una forma pro-
gressiva i escalonada.

- Carner considerava que un dels mitjans per a sanejar la Hisenda de la
Nació era la reorganització dels serveis ministerials, fins i tot que pot
ser era el més important de tots, però que també era el més lent quant a
veure'n els resultats positius. I, evidentment, tampoc no era possible
de fer-ho en uns dies.

En Carner es va fer càrrec del Ministeri el 17 de desembre de 1931, i es
trobà amb la ineludible i urgentíssima tasca de tirar endavant els Pressu-
posts del 1932, dels quals encara no hi havia res fet. Amb els catorze
dies que mancaven per a la fi de l'any, no era possible ni fer el Pressu-
post ni reorganitzar els serveis. Decidí, com a mesura d'urgència, prorro-
gar els Pressupostos del 1931 per tres mesos més i, durant aquell trimes-
tre, tirar endavant una modificació dels tipus impositius de tots els im-
postos i contribucions i elaborar els Pressupostos del 1932. Carner expo-
sà que, per reorganitzar els serveis ministerials, primer de tot calia
elaborar l'Estatut del funcionari, el qual acabaria amb el desordre exis-
tent en matèria de sous, càrrecs, concursos, destinacions, oposicions,
etc., els quals amb el ser confusionisme permetien els casos més greus
d'"enxufisme". Un cop creat aquest Estatut, hom podria parlar de reorga-
nitzar els serveis ministerials

- Carner va mantenir la tesi que no es podia fer res més, que la situació
econòmica general era molt difícil, que no hi havia disponibilitats econò-
miques, que els ingressos de la Hisenda eren mígrats, que no permetien as-
signacions més altes a molts serveis i que s'havia de fer tot el que es po-
gués, però no recarregar massa la impositivitat i que el nou emprèstit no podia
ser massa alt si no es volia córrer el risc de no cobrir-lo.

- Els deutes de la Monarquia foren explicats per Carner detalladament,
apleant-los en quatre grups segons hem vist ja.

- El desordre administratiu-financer procedent de l'època de la dictadura
va ser considerat per en Carner en sis capítols:

• Els ferrocarrils. La dictadura s'havia llançat a un pla grandios de cons-
trucció de ferrocarrils, però aquesta política s'havia llençat sense tenir
ni el més mínim pla preconceptu; obeïa a les pressions locals dels cacics
de certes comarques per aconseguir una concessió de construcció de tal o
tal ferrocarril, sense considerar les condicions tècniques o de rendibili-
tat. N'hi havia prou que un cacic local fos amic del dictador per treure-
li la concessió. Altres vegades, unes circumstàncies de prestigi, de vani-
tat o demagògiques eren prou per anunciar la posada en marxa de la cons-
trucció d'un determinat ferrocarril.

Ara es veia clar que molts ferrocarrils estaven funcionant amb unes pèrdues
quantioses i que d'altres línies no rendien per no haver tingut en compte
els fets econòmics o geogràfics de les regions per on passaven; d'altres
estaven a mig fer i ja es veia la seva manca de rendibilitat, N'hi havia
amb les obres parades i tot, i finalment unes altres amb una evident man-
ca d'utilitat.

• La política d'autonomia financera de certs òrgans, com la Caixa ferrovià-
ria, i més concretament les Confederacions hidrogràfiques, havien conduït a
un desgavell en la planificació de les obres. Mentre la conca de l'Ebre es
tave en situació força avançada, els rius de Castella estaven pràcticament
abandonats i amb un retard notabilíssim.

• L'afer de la Telefònica, amb unes complicacions d'ordre social i diplo-
màtic, a part de les econòmiques, era un dels altres motius de preocupa-
ció més notables, i en el futur havia de donar malestar.

• L'afer del petroli, la creació de la Campsa per la dictadura i les com-
pres de petroli rus eren un dels capítols més interessants del moment.

• La política de construccions de cases barates durant la dictadura era un
altre punt on la demagògia havia triomfat damunt el seny planificador.

• Les quantioses pèrdues experimentades durant els darrers anys en el man-
teniment del canvi internacional de la peseta era una qüestió que tothom
sentia en la pròpia carn.

2. L'oposició. Format el primer Govern constitucional de la República, pre-
ment com a base els republicans de l'Araña, els socialistes, l'Esquerra de
Catalunya i alguns altres petits sectors republicans, en restaren exclosos
les dretes i els radicals. Qui era l'oposició? N'hem d'esmentar tres sec-
tors: els radicals, les dretes i els petits grups d'extrema esquerra.

Les dretes eren molt escasses i estaven formades per petits grups dispersos, i si bé contenien alguns elements notables, com en Gil Robles, Alba, Melguades Alvares, Martinez de Velasco, Fanjul, Royo Villanova, Calderón, Ortiz de Solozano i altres, estaven poc cohesionades i no actuaven pas passa conjuntament.

Aquestes dretes haurien hagut de ser l'única oposició al Govern. Però cal remarcar que aquests elements portaren a terme una labor d'oposició encertada i lògica, i que com a oposició eren conseqüents amb llur pròpia ideologia.

Tanmateix, la veritable oposició al Govern la portà a cap el partit radical, que era republicà, d'esquerra, liberal, demagògic i anticlerical. Heus ací que un partit que havia encarnat durant quaranta anys les ànsies republicanes de la Nació, ara estava a l'oposició, en contra d'un Govern republicà, d'esquerra, liberal i anticlerical, o sigui del mateix caràcter seu.

Durant les discussions parlamentàries, el partit radical hagué de muntar tot una combina dialèctica per no desvirtuar el seu esquerrisme, el seu anticlericalisme, el seu liberalisme i ser oposició d'un Govern d'esquerra, liberal i anticlerical.

Els elements de l'esquerra extrema eren pocs, però molt actius, i intervingueren molt sovint i enèrgicament en les discussions. Eren individus d'ideologies poc concretes i dispersos que anaven des d'un color anarco-comuniste molt particular fins a un republicanisme federal, i els trobarem molt sovint en les discussions parlamentàries. Foren: Balbontin, Ortega i Gasset (Eduard), Botella i Barriobero.

Més endavant concretarem els punts en què es fonamentà l'oposició dels radicals.

3. La posició del partit socialista. Aquest partit intervingué poc en la discussió parlamentària; sorprèn que el partit més nombrós de la Cambra intervingués tan poc en els debats. Com sempre, és una incògnita l'actitud del partit socialista. És una qüestió difícil d'esbrinar. Era la minoria més disciplinada del Parlament, votaven sempre a favor del Govern, això està per sobre de tota discussió. Fins i tot en aquells casos que, votant a favor del Govern es posaven en contra de la situació econòmica o social dels obrers i dels menys afavorits, ho continuaven fent i havien d'inventar raons més o menys risibles o sofisticades, mancades de justificació en alguns casos, que expliquessin el seu vot. Aquesta estranya situació fou molt sovint aprofitada per l'oposició per introduir falques i produir esquerdes al bloc governamental.

4. Els punts en què es fonamentà l'oposició foren:

- La interpretació de l'article 108 de la Constitució de la República. Aquest article establia una sèrie de restriccions al fet que les Corts votessin augmentos a les despeses. Aquestes restriccions anaven dirigides a evitar que uns grups contraria al Parlament se cedissin mútuament els vots

per tal d'aconseguir augmentos en les despeses de diversos capítols i articles del Pressupost.

Aquests conturbants havien estat el nostre pa de cada dia en els Parlaments de la Monarquia durant el període de la Restauració. El problema que ara es plantejava era, si la Comissió de Pressupostos podia introduir o no augmentos a les despeses calculades en el projecte del Govern. Els radicals provocaren una llarga discussió, força bizantina, que va acabar pràcticament deixant les coses tal com estaven. La Comissió no podia proposar cap augment a les despeses, si bé els seus components eren lliures de presentar vots particulars i els restants diputats llurs esmenes en la forma prèvia per l'article 108.

L'afer no tingué major importància, però reflecteix, des de bon començament, el que seria la discussió de tot el Pressupost: l'activitat dels radicals, secundats per les dretes i per l'extrema esquerra, a cercar fallades i errors, encara que fossin poc lògics i poca-soltes, a l'obra del Govern. Des d'aquest moment podem ben dir que s'inicia l'associació dels radicals amb les dretes, cosa que posteriorment seria un dels capítols més interessants de la Història de la II República. I fou en aquest primer moment en què aparegué el fet en si ben concret.

- Les despeses de personal. El càlcul d'aquestes despeses s'havia basat en les plantilles del 1931. Cal, però, explicar un antecedent important. La dictadura tenia fama, i justificada, d'haver practicat l'"exxusisme": els ministres estaven plens de genten situació anòmala i irregular, que treballava poc i malament. Calia que la República fes una esbandida i convertís la ineficàcia, incompetent i indolent Administració pública en un instrument eficaç i eficient. A més, els funcionaris tenien uns havers minsos en la majoria dels casos, i la seva definició era difícil i confusa; a part del seu reglamentari, comptaven amb una llarga llista, indescribable, de gratificacions i retribucions que motivaven un veritable desgavell i una anarquia notable.

Els ascensos i els augmentos de sou depenien sovint de l'humor, caràcter o força política d'un Ministre i no de la justícia. A la fi del mes d'octubre de 1931, es decretà la reducció de les plantilles dels ministres en un 50%, l'elevació dels sous en un 20%, la supressió de les gratificacions, i l'horari de treball de set hores cada dia. Tanmateix, cada Ministre conservà una certa llibertat d'aplicar el decret de la forma més idònia.

Això fou un fracàs, ja que uns Ministres aplicaren íntegrament el decret, d'altres l'aplicaren parcialment, uns no l'aplicaren en absolut i uns altres fins elevaren la plantilla i els sous. Al desgavell que ja hi havia s'hi sumà el nou.

Els Pressupostos del 1932 partiren de les plantilles del 1931, és a dir que no feren cap cas del decret del mes d'octubre. Carrer va esgrimir l'augment que, donada la difícil situació, no es podia admetre aquest nou augment de les despeses. No cal dir que els radicals aprofitaren l'ocasió per llençar-se contra el Govern, dient que un decret aprovat pel Parlament no podia ser oblidat així com així.

- La misèria dels sous de molts funcionaris. En aquest punt, els radicals, ajudats per l'extrema esquerra, picaren fort contra el Govern quan es parlà dels sous dels porters dels Ministeris civils, del personal de les previsions, dels empleats dels fars i dels peons caminers. Fou en aquest punt on foren més intenses les temptatives d'introduir esclòtexas entre socialistes i republicans del bloc governamental. Però els socialistes esquivaren com pogueren el cop i votaren a favor del Govern. Tots aquells humils funcionaris, laboralment i econòmicament de baix nivell, restaren igual.

- L'extrema esquerra i els radicals, i en alguns casos elements àdhuc pertanyents al mateix Govern, comentaren repetidament que aquell Pressupost era igual o molt semblant als que durant tants anys havia fet la Monarquia. Els oposicionistes es portaven les mans al cap i exclamaven que per a això no calia proclamar la República, que tot continuava com abans.

En alguns punts, com les assignacions a la Guàrdia Civil, la policia i l'exèrcit, foren on més se sentiren els comentaris d'aquest tipus. Hom arribà a dir que la República continuava la política policíaca i repressiva de la dictadura, que els punts fonamentals de la política de la dictadura continuaven iguals i que les idees de la dictadura eren les preponderants perquè es destinava massa diner a la repressió.

En d'altres moments, hom digué que el Pressupost era formalment igual que els d'abans, que no s'havia canviat res en l'estructura, que eren difícils d'entendre, que no es facilitava informació als diputats i a l'opinió pública sobre moltes partides; en resum, que subsistien íntegrament els mals pressupostaris del temps de la Restauració.

Molts diputats, àdhuc dels addictes al Govern, protestaren de l'escassetat d'assignacions a molts serveis, i de les grosses retallades que es feren en alguns casos. Foren lamentables les discussions que motivà, per exemple, la disminució en l'assignació al Sanatori antituberculós de València, a la protecció de meners i a les beques per a la formació a l'estranger d'infermeres socials, i molts altres casos.

- Durant les discussions, foren freqüents la comunicació per part dels oradors de dades numèriques o estadístiques d'altres països estrangers en suport de llurs punts de vista, relatives al tema en discussió. Aquestes xifres eren un exponent del retard i l'abandonament en què es trobava Espanya en aquella qüestió i en aquells moments.

- La qüestió clerical fou motiu de llargues discussions. L'article 26 de la Constitució obligava a la promulgació d'una llei que suprimís en dos anys el Pressupost del clergat. En els Pressupostos del 1932 se'n suprimí el 50%. Els oposicionistes de dreta al·legaren que no havien estat encara promulgada aquella llei no es podia suprimir la meitat de l'esmentat Pressupost. L'extrema esquerra, en canvi, propugnava la supressió total i la reversió de les assignacions a cultura i sanitat, aj que deien que mentre els obrers estaven en atur forçós, els capellans continuaven cobrant del Govern. També deien que essent l'Església un enemic de la República no tenia perquè cobrar de l'Estat. Les dretes responien que mentre els militars, enemics realment de la República, havien estat jubilats en força bones condicions, els capellans, dels quals n'hi havia molts de liberals i republicans, es veien discriminats. L'extrema esquerra replicava que el

sosteniment de l'Església corresponia als creients i que no era el Govern el que havia de mantenir els capellans. No cal dir el caire tan desagradable que arribaren a tenir aquestes discussions.

5. Els Pressupostos del 1932 foren discutits, votats i aprovats sota el signe de la pressa. Cal esmentar la tasca del Ministeri d'Hisenda durant aquell primer trimestre de 1932, ja que fou molt dura. Des del 17 de desembre de 1931 fins a la fi del mes de març de 1932 va haver de preparar la llei de pròrrega dels Pressupostos del 1931, les quatre lleis fiscals d'elevació d'impostos i contribucions i els Pressupostos del 1932.

Tot això anà passant progressivament a les Corts. Molts diputats es queixaven que no tenien temps d'estudiar les partides, que no disposaven de dades estadístiques o d'informació per a poder opinar, que molts dictàmens eren discutits a les Corts a les vint-i-quatre hores d'haver-los ensès la Comissió de Pressupostos. Però el Govern fou inflexible; volia, i ho aconseguí, tenir els Pressupostos aprovats el dia 31 de març.

D'altra banda, cal tenir present les llargues peroracions i discussions, moltes vegades per fets secundaris, en què s'entretencien els diputats, discussions i discursos que el President, en Besteiro, procurava limitar i tallar àdhuc sempre i com podia, dins de les seves atribucions.

6. La discussió i l'aprovació dels Pressupostos del 1932 fou, sens dubte, un èxit del Govern. Cal tenir en compte el petitíssim nombre d'esmenes que arribaren a ser incorporades al Pressupost. Poden ben dir que gairebé el 90% del cistamen de la Comissió fou aprovat i que les poques esmenes que arribaren a bona fi eren coses secundàries, en molts casos.

7. Tanmateix, el Pressupost no va ploure a ningú. En Carner ho va dir més d'una vegada en els seus parlaments: a ell no li plouia, tampoc, però repetia una i altra vegada que no s'havia pogut fer res més. Les dretes bescantaven els Pressupost per la retallada de les assignacions a la clerga i per l'elevació dels impostos. L'extrema esquerra, pel continuisme en relació als Pressupostos monàrquics. Els republicans el consideraven com un copàs d'espera, ateses les circumstàncies del moment. Els socialistes callaven, però els seus òrgans d'expressió no s'estiguieren pas de manifestar que no els agradava el Pressupost. Els radicals no trobaven cap partida com cal i protestaven de tot.

Tothom va lamentar que la millora de les prestacions de serveis no pogués ser més eficaç; les esperances que la proclamació de la República havia despertat foren parcialment abandonades i el poble es considerà decepcionat o, més ben dit, desil·lusionat.

En aquell primer aniversari de la proclamació de la República, s'esfumaren moltes il·lusions. Per primera vegada hom xocava amb una realitat inqüestionable: la manca de recursos i les dificultats econòmiques.

Per orientació del lector, farem ara un breu resum dels principals temes que motivaren discussió per la totalitat de cada Departament ministerial.

No hi hagueren temes d'interès remarcable a Presidència, Hisenda i Comunicacions.

A Obligacions Generals de l'Estat, es posà de manifest el notable augment de les classes passives motivat per la implantació de la llei Azaña.

Al Ministeri d'Estat, fou tema de discussió l'assignació al Nunci i al Tribunal de la Rota, dins el capítol de la qüestió religiosa que també fou tema de discussió en d'altres Ministeris.

Al Ministeri de la Guerra, Azaña féu una exposició interessant sobre el nou exercit professional i políticament neutre que ha via de substituir l'exercit de casta que fins aleshores havia existit a Espanya.

Al Ministeri de Justícia, el Ministre exposà les principals directives que havia de marcar la nova estructura de la justícia de la República.

La discussió del Pressupost de Marina posà en evidència la calamitosa situació en què es trobava la Marina de Guerra.

A Governació es comentà la manca de serveis sanitaris, a conseqüència de la inexistència d'un Ministeri de Sanitat, i l'excés de despeses en les mesures de seguretat interior.

A Obres Públiques es posà en relleu el canvi d'orientació política del Govern que deixà de banda l'activa política ferroviària de la dictadura per passar a donar prioritat a la política hidràulica.

A Instrucció Pública es posà de manifest la ingent obra de la República en el camp de l'ensenyament primari.

A Economia i Agricultura es comprovà la migradesa de les assignacions a l'Agricultura, la creació del Consell d'Organització Econòmica Nacional que havia de planificar l'economia d'Espanya en forma de Plans de desenvolupament.

Al Marroc, es posà en clar el malversament de doners i vides que havia representat, durant els darrers cinquanta anys, l'acció d'Espanya al Marroc.

A Colònies es veié clar l'abandonament i la negligència en què fins aleshores havien estat les Colònies espanyoles.

A Obligacions a Extingir, fou motiu de llarga i desagradable discussió la qüestió del Pressupost de la clerecia.

Però, de tot això, ja n'hem parlat molt més detingudament en el seu capítol corresponent.

ELS PRESSUPOSTOS DE 1933

Tota la temàtica explicada pels pressupostos de 1932 es pràcticament aplicable als pressupostos de 1933.

L'oposició fou portada a cap essencialment pels radicals, que cercaren punts on atacar al Govern en les coses més insignificants i de poca valor, la qüestió era posar en evidència al Govern. Les dretes hi col·laboraren activament en aquesta política oposicionista.

L'extrema esquerra, aquell grup de set o vuit diputats, d'ideologies un xic ambigües, que variaven del anarco-sindicalisme a un comunisme indeterminat, hi posaren la seva veu en molts punts font rosaltar les incongruències del Pressupost de cara al que el poble esperava de la República. Es a dir en aquest aspecte es repetí quasi totalment el que vuit mesos abans havia succeït.

Els punts d'atac fonamentals contra el Govern foren:

-El no haver presentat a les Corts l'Estatut del funcionari que havia de normalitzar la situació i emoluments dels funcionaris.

-Els sous miserrims d'alguns sectors de l'Administració de l'Estat.

-Excés d'assignacions a la Seguretat interior, a l'Exercit i a la Marina.

-Manca d'ajuda als parats.

-Similitud del pressupost de 1933 amb el de 1932 i amb tots els anteriors fets per la dictadura o la Monarquia.

-Com hauria d'interrelacionar-se les finances de la República amb les de la Generalitat de Catalunya.

Donarem ara una breu idea dels principals temes de discussió en el Pressupost de cada Ministeri:

A les Obligacions Generals de l'Estat, es comenta la grossa xifra a que pujaven les Classes Passives i el Deute Públic. L'extrema esquerra suggerí la idea de limitar, reduir i fins no pagar els cupons.

A la Presidència, es considerà excessiu la xifra destinada al Turisme.

Al Ministeri d'Estat, es comentà el recarrec que representava al Pressupost el pagament en orde les partides que s'havien de pagar en terçitori estranger. Fou comentat també l'excés de despeses que tenia el Govern a l'estranger. Malbaratament elevat en certs sectors de la diplomàcia. Una dura crítica a les despeses que es consignaven a l'Obra Pia. Finalment un tema greu, la visita de Monsieur Herriot que aquells primers de novembre estigué a Madrid i les possibles maniobres del President francès per atraure Espanya a una aliança antitaliana.

A la Marina, es posà de manifest la catastròfica situació de la Marina de Guerra, amb fets com el que la base naval de Cartagena no tenia aigua corrent.

A Obres Públiques fou posat de manifest un canvi important en el criteri de les obres públiques, els ferrocarrils perdien definitivament la prioritat per cedir-la a les obres hidràuliques. És important de remarcar el llaig comentari que feu Furió sobre els transvasaments del Teix al segura, a través del pantà d'Alarcon.

A Governació fou posat de manifest la lamentable situació de la sanitat espanyola, i l'exces d'assignacions a la Guardia civil i a la seguretat interior.

A Agricultura i Economia es comenta l'escassa assignació a la Reforma Agraria, la hipotècia burocràtica i tecnocràtica que experimentava el ministeri i la nul·la activitat del Consell Ordenador de l'Economia que havia de planificar totalment l'Economia espanyola.

A Guerra fou comentat la precària situació de l'exercit, l'exces de despeses. Cal remarcar que els radicals en tres ocasions intentaren convertir l'exercit en voluntari, preconcitaren una política de desarmament i al no ser acceptaren fou invocat l'esperit de Herriot.

Instrucció Pública demostra el desconunal esforç en el camp de l'ensenyament primari. Es parla de la supressió de dues universitats vist l'exces de personal titulat i la creació d'escoles tècniques agrícoles d'alt nivell escolar.

La discussió del Pressupost del Marroc posà de manifest la situació càbica i catastròfica que la política havia seguit en el Protectorat. Es sentiren veus d'abandonar el Protectorat.

Quan es discutí la llei de Pressupostos, sorgiren dos punts que portaren la discussió a graus de veritable suspense.

Un fou l'article 44 de la llei sobre la liquidació del Pressupost del Clero, que tingué les Corts en un tris de fer crisi i no pogué enllestir en Pressupost abans del 31 de desembre.

L'altre fou l'article 47 sobre la forma d'enfilar les finances de la Generalitat, d'acord amb el recent aprovat Estatut, i la manera d'interrelacionar aquelles finances amb el Pressupost de la República.

Adjuntem quadre comparatiu dels Pressupostos de 1932 i 1933 en totals i en tant per cent.

1932		1933	
Per milions	%	Per milions	%
1.270.973,918	28,53	971.912,924	20,59
560.277,463	12,30	630.303,317	12,19
493.762,045	11,55	567.910,763	12,14
176.590,770	3,95	215.681,974	4,15
260.652,073	5,18	263.953,621	5,17
213.633,724	4,78	192.315,450	4,12
129.312,252	2,99	192.194,341	3,69
16.213,118	0,38	7.352,903	0,16
159.183,935	3,78	314.303,590	13,01
207.117,135	4,63	137.560,000	2,90
539.403,166	12,47	509.667,620	10,18
271.345,519	6,19	231.320,671	6,01
176.659,716	3,95	150.969,971	3,14
5.349,773	0,12	29.057,000	0,61
4.170.028,773	100,00	4.727.233,292	100,00

QUADRE COMPARATIU DELS PRESSUPOSTOS DE 1932 I 1933

EN TOTALS DE PESSETES PER COMPTES I TANTS PER CENT.

3. COMENTARIS AL TÍTOL IV DE L'ESTATUT DE CATALUNYA

En tota Nació existeixen diferents òrgans de dret públic que exerceixen funcions diverses: el govern central, les regions, els cantons, les províncies, departaments, comtats, municipis, ajuntaments, etc., escalonats en la jerarquia de l'Administració Pública. Tots necessiten unes assignacions dineràries per poder executar les funcions que els han estat encarregades i poder realitzar els objectius fixats.

Cal distingir dues classes d'organismes o organitzacions nacionals: les que tenen una estructura federal i les que tenen una estructura unitària.

En les d'estructura federal, la sobirania resideix en els Estats, Regions, Cantons, els quals tenen una sobirania pròpia i plena, i que per raons polítiques cedeixen una part d'aquesta sobirania en el pacte federal a un organisme central, al qual han estat assignades un nombre d'actuacions que no poden ser realitzades per cada element (per exemple la defensa nacional, la diplomàcia, la política monetària, fiscal, etc.)

Cal considerar com es reparteixen els cabals recaptats dels impostos entre els òrgans federals i l'Estat central, per tal que cadascun tingui els diners que li calen per a complir la seva missió. En aquestes organitzacions d'estructura federal és la Regió o l'Estat el que recapta els impostos, es guarda la part que, d'acord amb el pacte li correspon i cedeix la resta a l'Estat central perquè aquest pugui atendre les despeses centrals. En les esmentades organitzacions polítiques, per raons pràctiques de política econòmica, encara que cada Estat o Regió tingui una sobirania plena quant a recaptació dels impostos, hi ha un sistema fiscal únic, en evitació de frau o per la possibilitat de fugues que es podria derivar de l'existència de diferents sistemes fiscals.

Les organitzacions polítiques de tipus unitari són un cas al revés. L'únic òrgan que té sobirania per a recaptar impostos és l'òrgan central, el qual, naturalment, continua tenint la sobirania d'imposar contribucions a tot el país per un igual, i on també hi ha un sistema fiscal únic. L'òrgan central imposa i recapta amb plena sobirania, es queda amb la part que d'acord amb les lleis li correspon i cedeix als òrgans d'administració local allò que li sembla necessari per tal que puguin complir amb llurs funcions.

En alguns casos de centralisme extrem, l'òrgan central no cedeix cap impost a l'òrgan local, sinó que simplement es limita a valorar el cost del servei prestat per l'òrgan local i li cedeix un import monetari per tal que presti aquell servei: l'òrgan central no cedeix impostos, no comparteix amb ningú els ingressos fiscals; dona únicament un import en diners perquè l'òrgan

local pugui realitzar la seva funció.

En els casos d'organitzacions federals i d'organització unitària descentralitzada, s'arriba al cas que els òrgans d'administració local disposin d'una Hisenda separada i independent de la central; compten amb uns ingressos determinats per la llei, fixos, procedents dels impostos. En aquests òrgans hi pot haver una veritable política financera, pròpia i independent de la que pot realitzar l'òrgan central. En canvi, en el cas de l'organització centralista, els òrgans locals no disposen d'una Hisenda pròpiament dita, sinó que reben uns diners simplement per realitzar unes determinades funcions. L'òrgan central és el que té únicament una Hisenda independent.

Aquesta darrera situació extrema no arriba a existir gairebé mai. Fins i tot en casos extrems de centralisme, sempre els òrgans locals disposen d'algun impost o una contribució pròpia, imposit per ells mateixos, el cobrament del qual també va a càrrec seu. Però, generalment, aquest capítol és una molt petita part dels seus ingressos i, per tant, no és prou per arribar a constituir una Hisenda independent que permeti realitzar una política financera separada de la de l'òrgan central; els òrgans locals depenen fonamentalment del que els dona l'òrgan central.

Altres vegades és l'òrgan central el que els cedeix una participació en un impost o algun recarrec en algun altre. Segui com sigui, la pràctica és que l'òrgan local no disposa d'Hisenda pròpia i independent i, per tant, és incapaç de portar de fet una veritable política financera pròpia.

Aquest és el cas de l'Espanya de l'any 1931. L'únic òrgan amb sobirania per a crear impostos, recaptar-los i realitzar una política financera pròpia i independent a partir d'una Hisenda pròpia i independent, era l'Administració Central.

Els òrgans locals, províncies, i ajuntaments, vivien de petites contribucions, del rendiment de certs béns que tinguessin en propietat del que el govern els donava i d'alguns recarrecs en uns impostos. Els òrgans locals tenien unes funcions a realitzar, de les quals no es podien desviar, així com tampoc no podien fer pel seu compte certes coses si no era amb la col·laboració econòmica o amb el permís explícit de l'òrgan central, cosa que implicava l'assignació de fons per a realitzar aquella funció o prestar aquell servei.

Ara cal esmentar que en una nació amb un règim polític liberal i democràtic, on el poder es basa en el poble, l'Administració tendirà a cedir una part de la sobirania hisendística als òrgans locals i acobsequir-ne la seva participació activa, arribant fins i tot a la constitució d'Hisendes veritablement independents que permetin als òrgans locals de realitzar polítiques financeres independents.

La Constitució de la II República establia que aquesta seria unitària, però amb una organització regional basada en la promulgació d'Estatuts regionals, podia admetre aquest fet.

La forma com l'Estat central i els òrgans locals es reparteixen la recaptació pot ésser enormement variada i pot revestir modalitats ben diferents; cada país, cada nació, cada govern s'atendrà a les seves característiques pròpies; el nombre de solucions reals pot ser molt ampli.

Generalment, en les cartes constitucionals o en les lleis fonamentals s'estableix quines són les funcions i els serveis a realitzar a cada nivell d'òrgans i, tot seguit, es disposa l'assignació d'uns o altres recursos per a cada nivell. És una pauta fins a cert punta establerta, i que en algunes èpoques prospera, que els òrgans locals disposin de les imposicions directes i l'òrgan central, de les indirectes. Aquesta idea responia al fet que les imposicions directes eren un exponent de la riquesa de la Regió o Municipi, i els serveis locals s'havien de prestar d'acord amb aquesta riquesa; en canvi, els serveis centrals eren finançats amb la imposició indirecta, que no responia pas massa directament a la pròpia riquesa de la Regió.

Folia succeir, però, i succeix de fet avui dia, que tendint a disminuir les imposicions indirectes i augmentar les directes, en bona política fiscal es doni el cas que l'òrgan central no tingui prou diners per a pagar les seves funcions i els seus serveis. També es pot donar el cas que les assignacions concedides a l'òrgan local no siguin prou per a liquidar les seves. Llavors, no queda més remei que establir en les lleis financeres un principi de compensació. Aquest principi es pot explicar dient que si l'òrgan central no té prou fons amb les assignacions establertes per a la realització dels seus fins, els òrgans locals han de compensar el déficit en una forma o altra.

Aquesta compensació pot ser una aportació de cada òrgan local proporcional a la riquesa, a la població o a qualsevol altra base, de la Regió. És lògic, que si l'Administració central no té prou diners per a pagar els serveis centrals amb les assignacions rebudes, que siguin els òrgans locals els que han de fer les aportacions del cas, seguint determinats criteris.

Aquest problema es pot posar tant en una Nació d'organització federal com en una Nació d'organització descentralitzada, però unitària. No es donarà, però, mai en una Nació d'organització centralitzada; en aquest cas, l'òrgan central dona els diners estrictes per a realitzar la funció o prestar el servei, i no hi ha raó perquè hi hagi un sistema de compensacions que només es poden donar en el cas d'Hisendes independents.

Això és a què es referia, potser amb una certa mala intenció, la nota de Prieto del 9 de setembre de 1931, quan deia més o menys, que si els principis establerts a l'Estatut de Núria

s'estenien a tota la Nació, i valorant els serveis estatutaris i els centrals, i veient el que donaven els diferents impostos, cedint els directes a la Regió i els indirectes al Govern Central, hi hauria un déficit de mil milions a l'Eriari espanyol.

La frase anava encaminada segurament a impressionar la gent, en el moment en què a les Corts constituents s'iniciava la discussió dels articles sobre l'organització regional; però el que Prieto no esmentava és que en aquest cas, hauria de funcionar el principi de les compensacions i llavors serien les regions les que haurien d'eixugar el déficit proporcionalment a un cert criteri: d'aquestes explicacions sobre el principi de les compensacions, no en deia res la nota d'en Prieto.

Quan es proclamà la República, hom creia de bona fe que la República seria federal, i aquest criteri fou potser més agut a Catalunya que a les altres regions d'Espanya. Donada per certa aquesta idea, els redactors de l'Estatut de Núria, sense parlar de federalisme, consignaren que Catalunya seria un Estat de la Nació espanyola; més tard, al Títol IV, la Hisenda de la Generalitat, sentaren el principi de la creació de la Hisenda catalana, independent i nodrida per uns impostos concrets.

Val a dir que l'Estatut de Núria fou redactat els mesos de juny i juliol de 1931, quan no solament no hi havia encara Constitució de la República, sinó que ni les Corts no havien estat elegides, i no tenien ni la més petita idea de com seria la futura i definitiva República.

Aquesta precipitació, censurada en certs moments per algunes persones, potser va ser deliberada amb la intenció de crear un antecedent, a la vista del que Catalunya volia: o sigui donar a Espanya una Constitució que no estés renyida amb l'Estatut presentat. La cosa es complicà en veure com es redactava la Constitució que, de fet, era incompatible en moltíssims llocs amb l'Estatut i, concretament, en el capítol de la Hisenda.

L'Estatut enumerava les funcions que corresponien al Govern Central, quant a legislació i execució; les que corresponien al Govern Central quant a legislació i a la Regió o quant a execució; i les que corresponien a la Regió quant a legislació i execució. Hi havia, per tant, tres llistes de funcions i això fou, en principi, respectat a la Constitució. L'Estatut de Núria, avançant pel camí d'un cert federalisme, assignava els impostos directes a Catalunya i els indirectes, al Govern Central, i esmentava un principi de compensació basat en la població, si les despeses de l'Estat sobrepassaven els impostos indirectes que li eren assignats.

Amb aquestes idees, els impostos directes recaptats a Catalunya en aquella època sumaven uns 210 milions de pessetes, els serveis a càrrec de la Generalitat pujaven uns 90 milions i la compensació que Catalunya hauria de cedir al Govern Central

(un 11% del dèficit que assenyalava Prieto, que uns càlculs més exactes situaven a uns 500 milions a causa que la població de Catalunya era l'11% de la població d'Espanya) pujava uns 50 milions. Restaven, per tant, uns 70 milions que la Generalitat podia invertir en millora de serveis.

Fixem-nos que si bé ara la quantitat de 70 milions és ridícula, l'any 1931 era fabulosa; podria ser l'equivalent d'uns 4.200 milions d'ara. Pensem que una pesseta del 1931 són seixanta pesetes d'ara.

Amb aquest sistema s'establí un fet molt important: Catalunya podria tenir una Hisenda independent, fer la seva política financera i amb una bona administració, fer moltes coses. D'altra banda, una saba administrativa permetria millorar la recaptació fiscal dels impostos directes, augmentar els ingressos corresponents sense per això haver d'augmentar la compensació al Govern central.

La cosa semblava justa i raonable. Però, malgrat les seves bones qualitats i que els tècnics en finances ho veien lògic, no fou possible que es convertís en realitat, per diverses circumstàncies.

En primer lloc, cal esmentar la difícil situació de la Hisenda espanyola en aquells moments. Els grossos deutes procedents de la Marquía i la crisi mundial feien el moment financer complicat a més no poder. Hem vist arguments de diversos diputats sobre el perill que representava la fragmentació de la Hisenda central en hisendes regionals independents; en aquells moments, no era pas massa raonable que el Govern central perdés les regnes d'una part de la política financera.

No hem d'oblidar que els Pressupostos del 1932 i del 1933 foren saldats amb un dèficit de 1.000 milions, en conjunt, que motivaren l'emissió de Deute. Aquesta delicada situació era un punt que espantava molta gent.

Una altra consideració era la mentalitat tancada existent en grans sectors dels polítics de l'època, i no solament els de dreta i reaccionaris, sinó àdhuc entre les esquerres i els socialistes. Aquests darrers eren, per diverses causes que no són del cas explicar ara, enemics de tota autonomia local; volien un estat centralista. Sectors republicans tenien una mentalitat liberal, però com ja s'ha dit en diverses ocasions, el seu liberalisme era jacobí, és a dir centralista; per a ells, els localismes eren tradicionalistes i reaccionaris.

D'altra banda, l'autonisme dels radicals era simplement un oportunisme que en cert moment els podia donar vots a les consultes electorals. Amb un contingut de diputats amb aquesta mentalitat tancada, contingent força nombrós en conjunt, no era pas massa favorable ni fàcil aconseguir una Hisenda independent i una cessió d'impostos directes com pretenia l'Estatut de Núria.

El tercer punt a considerar era més subtil: la interpretació de l'article 18 de la Constitució, on es deia que tot el que no estigués expressament cedit en l'Estatut corresponia a l'Estat central. La Comissió parlamentària de l'Estatut, en fer el seu dictamen, interpretà aquesta idea en el sentit que era l'Estatut el que cedia alguns impostos a la Regió, idea del tot contrària al que deia l'Estatut de Núria, i no la Regió la que ho recaptava tot i cedia al Govern la seva part.

És a dir, que si bé ningú no negava que la riquesa dels catalans era d'ells, el dret d'imposar contribucions era únicament del Govern central, el qual en és dels seus drets en donava una part a la Generalitat. La simple lectura dels articles 19 de l'Estatut de Núria i els 17 i 18 del dictamen deixa aquestes idees ben clares.

El dictamen de la Comissió representa ja un canvi clar de concepte, si bé subsisteix encara la idea fonamental de l'Estatut de Núria, en una certa part. Les diferències fonamentals entre l'Estatut de Núria i el dictamen són les següents:

- NO és la Generalitat la que cedeix una part dels impostos al Govern central, sinó aquest el que en cedeix una part a la Generalitat.
- No hi ha el principi de compensació.
- Hom cedeix a la Generalitat un 53% de l'impost del timbre.
- L'impost d'utilitats, que per ser directe l'Estatut de Núria l'assignava a la Generalitat, ara el dictamen també el cedia, però establí una compensació especial que, de fet, el revertia pràcticament al Govern central. Vegeu l'article 20 del dictamen.

La inviabilitat de la fórmula financera de l'Estatut de Núria, i de la seva variant el primer dictamen de la Comissió, ben aviat restà demostrada. NO fou ni tan sols objecte de discussió al Ple de les Corts. El dia 23 d'agost, en iniciar-se la discussió del Títol IV de l'Estatut, la Comissió presentà el segon dictamen que diferia fonamentalment del primer. El dictamen del 5 de maig restà anadonat i fou substituït pel del 23 d'agost. Les idees del segon dictamen eren totalment antagòniques de les del primer. Cal esmentar que el segon dictamen i el tercer, així com el text definitiu de l'Estatut, difereixen solament en punts secundaris. Comentarem les idees del segon dictamen en parlar-les amb les del primer i amb l'Estatut de Núria.

L'article 16 del segon dictamen diu que els recursos de la Generalitat seran establerts segons tres normes:

- el cost dels serveis transferits,
- un tant per cent sobre la quantitat que resulti d'aplicar la norma anterior a raó de les despeses imputables a serveis que es transfereixin i que tenint consignació al Pressupost general, no

causen pagament a Catalunya o en produeixen en menys quantia proporcionalment a l'import dels serveis;

- una quantia igual al coeficient d'augment que experimentin els futurs pressupostos de la República en els serveis corresponents als que es transfereixin a Catalunya. La idea és ben clara. L'Estadón a Catalunya el cost dels serveis transferits; així ho diu el primer punt. Del tercer no cal parlar-ne, car hauria estat aplicable en el futur, en els ulteriors Pressupostos: si la República augmentava les assignacions a certs serveis a tot Espanya en el futur, l'assignació a Catalunya per aquells serveis també gaudiria d'un augment; no s'especificava, en canvi, què passaria si la República, obligada per certes circumstàncies es veia obligada a disminuir-ne l'assignació; el criteri era que això no passaria mai, car la política de la República seria sempre anar a millorar les assignacions pels serveis estatals.

El segon punt volia dir que si en un servei traspasat a la Generalitat, els pagaments a Catalunya per aquell servei eren inferiors proporcionalment als que hi havia assignats al Pressupost o no causaven despesa, la quantitat assignada pel cost seria augmentada proporcionalment.

Aquests dos darrers punts eren d'estricta justícia. Valorat tot en pessetes, els serveis traspasats a Catalunya valien, segons l'Estat B, uns 90 milions i la millora pel punt segon, uns 27 milions; en total, els serveis que s'havien de traspasar a Catalunya valien uns 120 milions de pessetes. Aquesta era la xifra que Catalunya havia de rebre de l'Estat per desenvolupar la seva activitat.

Tot això no era ni més ni menys el que la Monarquia havia fet l'any 1912 amb la Mancomunitat de Catalunya. La fantasia dels republicans espanyols del 1932 era força limitada quant a trobar solucions al problema hisendístic; havien hagut de calcar el que havies fet, vint anys abans, uns altres polítics.

La quantitat total que resultaria de fer els càlculs anteriors la rebria Catalunya de la forma següent:

- amb el producte de certs impostos que l'Estat cedia a la Generalitat,
- amb un tant per cent dels impostos directes que l'Estat no cedia a Catalunya,
- amb els impostos, contribucions i taxes de les antigues Diputacions provincials catalanes.

Veien, per tant, que la xifra bàsica i fonamental que ha de servir per fer tots els càlculs és el cost dels serveis transferits (el dèbit comptable) i que hauria de ser coberta (el crèdit comptable) amb certes cessions (tercer paràgraf de l'article 16 del segon dictamen), que són:

- la totalitat dels impostos territorials, rural i urbà, i els Drets reals. Si bé en aquest darrer, la Generalitat no podia modificar per res la imposició, cosa que, en canvi, podia fer en el territorial.

- El 20% de propis, el 10% de pesos i mesures, el 5% del premi d'administració i cobrança, el 10% d'aprofitaments forestals i els canons d'exploració i superfície de mines.

- Fins el 20% a tot estirar dels impostos d'Utilitats i Industrial. És a dir, si amb les dues partides anteriors no s'arribava a cobrir la xifra de les despeses, l'Estat donaria aquest 20%.

- Amb un tant per cent de l'impost del Timbre. Si amb totes les partides anteriors no s'arribava a completar la xifra de les despeses, es completaria fins a cobrir-la amb la part que calgués de l'impost del Timbre.

Però, observem-ho bé. La xifra bàsica és la de les despeses valorades igual com l'Estat central ho fa amb el seu propi Pressupost.

Cada cinc anys, es determinarà la xifra de les despeses dels serveis traspasats i, a partir d'aquestes despeses es calcularan les quantitats a cedir dels impostos, segons les prelacions esmentades.

En aquell moment, i partint de les xifres de l'estat B, faria falta per a cobrir les despeses, la totalitat de la Territorial, Drets reals, el 20% de l'Industrial i Utilitats i un 4% del Timbre.

Per un error de la Comissió parlamentària, fou defectuosament redactat l'article 17, del qual parlarem al seu moment oportú.

En el segon dictamen de la Comissió no es parla de la revisió de les xifres, cosa que fou inclosa al tercer dictamen, paràgraf darrer de l'article 16. La revisió periòdica del Títol IV fou un dels punts que remarquè més Azàna en el seu discurs del 31 d'agost de 1932.

El tràmit de la revisió era doble. Hi havia una revisió obligatòria cada cinc anys per una comissió mixta, que recomptaria les xifres dels Pressupostos de la República i calcularia les assignacions corresponents, atenent-se a les normes assenyalades anteriorment. Si el Pressupost de la República augmentava l'assignació de certs serveis a tot Espanya, augmentaria també, és clar, en la part proporcional de dèbit, i per tant, es provocaria un augment de la part cedida dels impostos, el crèdit.

El problema no tenia pas massa complicació i no calia fer més que analitzar i recomptar les xifres dels Pressupostos generals. Cal remarcar, només, que les xifres calculades serien fixes durant cinc anys i, evidentment, en cinc anys podien passar moltes coses. Una d'elles, per exemple, seria que per a una més bona administració del fisc, o per un augment de la riquesa tribu-

table, augmentessin les recaptacions de la territorial o els Drets reals. Durant el quinquenni, aquests augmentats restarien en poder de la Generalitat, però en fer-se el nou recompte quin quenal, entrarien dins el còmput i, per tant, serien inclosos en el crèdit i causarien la disminució del tant per cent de les Utilitats, Industrial i Timbre.

Això era greu, ja que, de fet, tota millora en la gestió passaria, al cap de cinc anys, a l'Estat el qual gaudiria, el cap i a la fi, de la bona gestió catalana, ja que no hem d'oblidar, i tornem a repetir-ho, que la xifra bàsica de les finances catalanes era la xifra de les despeses i no la de la recaptació.

Hi havia la possibilitat de fer una revisió en qualsevol moment que s'havia de referir al règim de cessió i participacions. Aquesta revisió i la modificació subsegüent havien de ser fetes pel Ministeri d'acord amb la Generalitat; si no hi havia acord, el Ministeri podia elevar una proposta de llei a les Corts de la República, i si aquestes l'aprovarien resultava executiva.

La modificació, segons que sembla, s'havia de referir estrictament a la forma com s'havien de repartir els impostos per tal de cobrir les despeses, és a dir podia ser modificat el punt que en comptes del 20% de les Utilitats i Industrial, fos el 22%, però subsistia íntegrament la idea bàsica de partir de les xifres de les despeses, fet que restava incòmode.

Aquest segon punt també podia ser greu. D'una banda, hom suposava que Catalunya podia obtenir certes millores en posar-se d'acord amb el Ministre d'Hisenda, sempre que li fos favorable; però, d'una altra banda, sempre restava la possibilitat que un Ministre que volgués fastiguejar Catalunya tenia, fins a cert punt, la paella pel mànec.

Però tot això també cal entendre-ho amb un cert relativisme, car tornem al fet inicial, la xifra bàsica havia de ser la de les despeses valorades tal com hem dit.

Finalment, calia descartar, si més no per a alguns anys, la possibilitat de reformar l'Estatut. Aquest punt, cap català de l'època no se'l plantejava. Aquell Estatut, bo o dolent, era allà, calia posar-lo en marxa, fer-li fer el rotatge, fer-lo funcionar, traspassar els serveis, i tot això representava uns anys. Les reformes en tot cas havien de venir després, quan l'opinió política dels sectors republicans hagués canviat un xic i s'hagués comprovat la qualitat de l'administració autònoma i moltes altres coses difícils de preveure i analitzar en aquest treball.

Aquesta forma de conjuminar la Hisenda regional tenia un punt cabdal: les finances de Catalunya no estarien realment sota el control del Parlament català ni del Conseller de Finances ja que, segons hem dit, anirien a remolc dels Pressupostos generals es-

panyols fets per les Corts de la República i preparat pel Ministre d'Hisenda i pel Govern de la República. La generalitat no gaudiria d'una Hisenda pròpia i independent, no hi hauria realment una política financera a Catalunya.

Cal pensar només que les variacions que el Govern de la República imprimís als Pressupostos generals, seguint les seves pautes polítiques pròpies, repercutirien directament i ineludible a Catalunya, a través de la valoració del cost dels serveis traspassats. El cas més greu es presentaria si l'Estat reduïa la xifra pressu postada per un servei, llavors la Generalitat no tindria més remei que reduir-lo també o continuar prestant-lo amb càrrec a nous impostos o fent sacrificis d'estalvi en altres despeses.

Com veiem, el marge de maniobra financera que tenia la Generalitat era ben petit, el Govern autònom no es podia llançar a cap política massa particular.

Si afegim a això la limitació dels mitjans econòmics (tothom estava d'acord a declarar que els serveis de l'Estat estaven mal dotats), arribarem a la conclusió que, si més no en el camp de la Hisenda, l'Estatut d'autònom no en tenia res o ben poca cosa. I si hi afegim, per una altra banda, les limitacions en el camp de l'ensenyament i de l'ordre públic, podem arribar a dir que l'Estatut no és més que un cas de descentralització de serveis i res més.

Les il·lusions que els catalans s'havien fet, l'abril de 1931, d'una República federal, organitzada en regions amb unes altres autonomies, s'anà desfent a poc a poc. Primer fou quan la discussió dels articles de la Constitució demostraren amb quin esperit es tractava l'organització regional i, després, per la mateixa discussió de l'Estatut.

D'on venia el disbarat? Al nostre parer, el fet arrenca de l'ambigüitat i la indeterminació de les clàusules verbals del Pacte de Sant Sebastià, del dia 18 d'agost de 1930. Els catalans que hi foren presents varen fer una labor magnífica i magistral en el camp polític, com mai no s'havia fet, però cometeren un error gravíssim: varen creure que els homes que tenien al davant comprenien les aspiracions de Catalunya, ja que eren republicans i liberals; varen pensar que la nova generació de polítics que parlaven amb ells i que al cap de poc temps havia de prendre la direcció política de la Nació, els entenien, que havia comprès les aspiracions de Catalunya i, partint d'aquesta confiança, oblidaren de concloure els detalls, els bastà amb una simple declaració de reconeixement de la per sonalitat política i de concedir una autonomia; oblidaren d'exigir, per exemple, que la nova República fos federal o, fins a quin grau havien de gaudir d'autonomia les regions, o com s'havia d'organit-

zar l'autonomisme, o si la Hisenda regional havia de ser independent i pròpia. D'aquests detalls, no en parlaren, s'acordaren amb una declaració general de principis. Si els partits republicans i socialistes s'ajupiren a reconèixer aquelles coses fou per poder pujar al carro de la República i fer-hi pujar els catalans. Després, a l'hora de la veritat, donaren tan poc com pogueren i com el pacte els comprometia a donar per no ser acusats d'incomplidors del pacte.

Creiem que val la pena de recapacitar profundament sobre aquest fet. Si en el futur es presentava en algun moment de la nostra història una circumstància semblant a la de la caiguda de la Monarquia, com la del 1930, els delegats catalans caldrà que abans de concloure cap pacte especifiquin ben clarament amb detalls i precisions el nivell de l'autonomia o de l'organització regional.

El règim que s'hauria de fundar sobre aquest hipotètic fet hauria de ser posat en clar amb tota mena de detalls per tal que no es tornés a repetir el desastre de la II República.

L'Estatut de Catalunya gaudí, en la forma en què fou definitivament votat, de la conformitat de totes les forces polítiques republicanes. Però cal esmentar que els socialistes s'abstingueren pràcticament d'intervenir en la discussió, votaren sempre a favor de la proposta governamental i res més, per pura disciplina. Els radicals, tot i fent grans parafrases de federalisme i d'amics de les autonomies, retallaren tot el que pogueren. Les dretes, incloent-hi les dretes republicanes (Maura), obstaculitzaren tant com els fou permès i retallaren tot el que els fou possible.

Certs sectors republicans es portaren d'una forma incomprensible. Com és possible entendre l'actitud de persones com Felip Sánchez Rodas, José Ortega i Gasset, Claudio Sánchez Albornoz i Miquel de Unzueta? Si sumem els vots de tots aquests sectors ens trobarem que donen més de les dues terceres parts dels diputats de les Corts.

L'Estatut, minimitzat, arribà finalment a port perquè ningú no fou capaç de trencar el pacte d'honor subscrit a Sant Sebastià dos anys abans. Allò estava pactat i s'havia de complir, però dins el Pacte, es concedí tan poc com va ser possible.

En tot el que va de segle, només dos polítics espanyols de primer ordre han comprès el problema català i han fet tot el possible, dins les seves atribucions, per donar-li una bona solució. Aquests dos polítics són Canalejas i Azaña.

També cal tenir present tot això en el futur.

Finalment, hem d'esmentar que, ateses les circumstàncies específiques, la fórmula hisendística aprovada era la més factible,

malgrat tots els seus defectes, i els catalans ho comprengueren així en un excés de bona fe i bones intencions. La consigna, en aquells moments --la tardor del 1932--, fou la de posar-se a treballar, a treballar de ferm, fer una bona administració, política i administrativa, austeritat i bona economia. La il·lusió que la República havia proporcionat a Catalunya, divuit mesos abans, s'havia desfet com els núvols d'estiu, però ara sorgia una nova il·lusió que tenia una avantatge sobre l'altra, i era que tot depenia de nosaltres, de les nostres pròpies forces.

Ara tocarem un altre punt important. Qui fou l'autor de la fórmula hisendística definitiva de l'Estatut? Tots sabem que l'autor de la Fórmula de l'Estatut de Núria fou en Jaume Carner i Romeu, que llavors era precisament ministre d'Hisenda. Però, i de l'altra fórmula? Qui en fou l'autor?

Azaña la va defensar brillantment i entusiàsticament en el seu discurs al Parlament, el 31 d'agost de 1932. Diu que la considera l'única possible, la millor, i en féu uns elogis notables: diu que és la solució perfecta.

Val a dir que l'Azaña no entenia gran cosa en matèria d'Hisenda, i que, per tant, la fórmula no l'havia feta ell. Seria potser el mateix Carner qui, en un moment de pragmatisme polític i valent que l'edifici no acabat encara de l'Estatut se n'anava per terra, i que calia trobar una fórmula o una altra, acceptable per tots, la va brindar a l'Azaña?

Aneu-ho a saber, però a mi em fa l'efecte que sí. La comunitat de creences entre l'Azaña i en Carner demostrada llargament i repetida, la confiança d'aquell en aquest, potser justificuin la meua opinió, però no és segur. Dins la seva imperfecció, la fórmula financera del Títol IV està ben acabada, lliga bé les coses, però deixa algunes portes obertes. Fa sospitar l'empenya d'una mà mestra en la seva elaboració.

Si l'Azaña va defensar la fórmula tan fermament és perquè hi creia i, per tant, ens podem preguntar: qui l'havia assessorat tan bé perquè ell mateix prengué tan vigorosament la defensa d'aquella fórmula? Perquè, si no era en Carner, qui podia ser?

Ací topem una altra vegada amb la figura de l'Agustí Viñuales, que ja ha sortit altres vegades com una espècie d'eminència gris de la Hisenda de la República durant aquells dos anys. Viñuales, que més tard, l'estiu del 1933, seria nomenat Ministre d'Hisenda, era en aquella època un alt funcionari del Ministeri; però, no oblidem que Viñuales, en aquell moment, era un subordonat d'en Carner.

La posició d'en Carner de no intervenir per a res en la discussió i l'elaboració de l'Estatut, arribà a l'extrem de deixar en llibertat un seu subordinat perquè proposés al cap del Govern la fórmula conciliatòria? Tan completament es rentà les mans

de l'Estatut, ell que n'era el pare? Una fórmula creada per una segona figura del Ministeri d'Hisenda, on precisament hi havia una persona de la més gran confiança del cap del Govern i que havia de ser defensada per aquest tan fermament que fins arribà a dir que l'aprovació o no de la fórmula del Títol IV implicava la dimissió del Govern, no és massa admissible! ¿No és més raonable creure que la fórmula sortí d'una conversa que haurien tingut Azàña i Carner en veure la inviabilitat de les altres fórmules?

L'Estatut de Catalunya va posar de manifest un fet molt important en el camp financer de l'època, i que en tots els països ha estat sempre un problema de gran interès: la Hisenda de les corporacions locals.

L'Estat creat per la Restauració va ser un Estat furiosament centralista i va imperar a Espanya des del 1875 fins el 1931, i aquest problema no va ser tan evident com actualment a causa que les atribucions i les funcions de l'Estat eren molt més petites que no són ara, i el seu intervencionisme, en molts camps on ara actua amb gran empenta, era pràcticament nul.

En plantejar-se el problema de l'autonomia, es planteja alhora el de com s'havien de repartir-se els ingressos i l'Estat i les Regions autònomes per poder complir amb els seus fins.

Els catalanistes que redactaren l'Estatut de Núria partires de la idea, que semblà elemental i senzilla, de l'autonomia política acompanyada d'una autonomia financera; o sigui que el grau d'autonomia política havia d'assenyalar el grau d'autonomia financera.

Sota aquesta idea, foren assignats a la Generalitat, en l'Estatut de Núria, els impostos directes, i al Govern Central, els indirectes.

Però aquesta idea tan senzilla té unes dificultats que bé cal esmentar. En primer lloc, les dues autonomies no tenen perquè avançar paral·lelament. És un exemple típic que Bismarck, en crear l'any 1871 l'Estat alemany consolidant ben fermament la seva sobirania no es va reservar els impostos directes, sinó que els cedí a les Corporacions locals, i no fou fins el 1919 quan l'Estat alemany començà a intervenir en els citats impostos.

En segon lloc, l'Estat liberal ha conegut, des de la seva mateixa fundació, i molt concretament des de començaments de segle, un augment de funcions i atribucions enorme que ha ocasionat una transformació total dels punts de vista financers, i tot això acompanyat de les mesures intervencionistes en el camp social i econòmic que abans eren esporàdiques, tímides i poc intenses.

Ja el 1931 hi podia haver certes dificultats tècniques a separar les finances de l'Estat de les de les Corporacions locals;

el fet de crear Hisendes pròpies i independents podia presentar problemes greus a l'Estat descentralitzat o federal.

Un tercer punt a tenir present és l'especial idiosincràsia de certs estrats polítics de la II República (partits republicans i socialistes i, naturalment, els grups de dretes) en els quals cedir impostos era com cedir sobirania: l'Estat es veia rebai-xat, humiliat, disminuït si cedia un impost a una Corporació local.

Un quart punt és la monstruosa centralització del Pressupost públic en mans de l'Estat espanyol. Sobre aquest punt, unes xifres ens donaran una idea clara del fet:

País	Any	% del total del Pressupost públic en mans de l'Estat	% del total del Pressupost públic en mans de les Corporacions locals
Anglaterra	1913	52	48
Alemanya	1913	40	60
Japó	1932	50	50
Espanya	1933	83	17

En els Pressupostos de les Corporacions locals s'inclouen els dels Ajuntaments i els de les Províncies, Regions, Comtats, és a dir les Corporacions municipals i supramunicipals.

Es dona el cas que essent importantíssim el Pressupost de l'ensenyament universitari a Alemanya en aquella època, no està inclòs en el Pressupost Estatal, sinó dins el de les Corporacions locals. Igual passa amb la sanitat als Estats Units, i amb les carreteres, a Anglaterra.

Aquesta desproporció condiciiona la misèria financera de les Corporacions locals a Espanya (Diputacions i Ajuntaments) i, per conseqüència, la seva incapacitat social i política d'actuar que ha motivat encara a través dels anys un major centralisme financer; és a dir que el problema s'ha mogut dins un cercle viciós sense sortida.

La tendència de tot l'Estat sensat i equilibrat ha estat que, com més van augmentant les seves funcions i atribucions i el seu intervencionisme en el camp social i econòmic, més va cedint les funcions i les atribucions a les Corporacions locals a les quals, alhora, subministra assignacions econòmiques per tal que les pugui executar. D'aquesta manera aconsegueix alliberar-se de feines i que les Corporacions locals realitzin les funcions o les prestacions de serveis més adequades, més en consonància amb les necessitats de cada zona, i també més econòmicament. Els Estats més avançats són precisament els que han lliurat a les Corporacions locals un paquet més gros de

funcions i de serveis.

A Espanya, la repercussió que representava sobre la distribució dels Pressupostos en estatal i locals l'aplicació de l'Estatut, hauria estat tant com passar de les xifres esmentades en el quadre anterior a les d'un 81% per al Pressupost estatal i un 19% per a les Corporacions locals. O sigui que la implantació de l'Estatut hauria fet canviar ben poc aquella distribució. Es a dir, que després d'haver concedit una certa autonomia política a una Regió que llavors tenia l'11% de la població espanyola i la quarta part de la riquesa econòmica de la Nació, la distribució dels Pressupostos estatal i locals només variava un 2%.

Heus ací una prova contundent que un dels objectius bàsics de la II República, que havia de ser la coordinació financera de les Hisendes locals i l'estatal no se solucionava ni de molt amb la implantació de l'Estatut. D'altra banda, aquella coordinació pràcticament ni s'intentà. Com tampoc no l'hauria esmenat possiblement si s'hagués estés a totes les Regions la modalitat proposada per l'Estatut.

Però, també es presenta un altre problema contemplat-ho des d'un altre punt de mira. És a dir, que la recaptació i la distribució dels impostos es faci de forma que s'evitin diferències desmoralitzadores de la pressió tributària i del nivell de la prestació de serveis. O sigui, que una Regió rica i de gran activitat econòmica, els impostos, encara que siguin més grossos, no tenen tanta pressió fiscal pel fet que l'activitat econòmica intensa va repercutint els impostos d'uns individus a uns altres, i els va diluint entre tots, de forma que és difícil saber fins on un impost és pagat per tal o tal persona.

Això es veu clar si considerem que els impostos industrial i comercial formen part del cost industrial i, per tant, es repercuten en els consumidors. A les comarques pobres, en canvi, qui paga l'impost al fisc és precisament el que en sofreix les conseqüències, no el pot repercutir o el repercuteix en molt menys grau. Per tant, en una comarca o regió pobre, tot i recaptar-s'hi molts menys impostos, la pressió és molt més alta.

Així, doncs, en distribuir els ingressos entre l'Estat i les Corporacions locals, s'ha de tenir molt en compte aquest fet i evitar que la comarca pobre sofreixi una pressió excessiva o desproporcionada a les seves possibilitats; cal potser elevar un xic més la ja alta recaptació a una comarca rica i activa i transferir-la a la pobre en la distribució de la recaptació, i d'aquesta manera aconseguir no augmentar l'elevada pressió fiscal en una comarca amb poca recaptació a canvi d'un petit augment de la pressió fiscal que motiví un substancial augment de recaptació en una comarca rica.

Però, d'altra banda, cal considerar el punt oposat de la pressió

fiscal, que és el nivell de la prestació de serveis. La pressió tributària pot ser ocasionada per un desig de millorament de prestació de serveis, però naturalment si les corporacions locals tenen pocs diners continuaran donant un baix nivell de serveis. Resulta que, al cap i a la fi, aquell qui té més poc continuarà tant poc, i el que en té més, continuarà tenint-ne més. S'accentuaran les desproporcions.

L'Estat ha de venir a corregir precisament aquest mal a través d'una oportuna assignació de funcions i de serveis a les Corporacions locals: una assignació de fons perquè pugui realitzar la tasca encomanada i organitzar uns transvasaments de fons entre les Corporacions locals i l'Estat.

Les mesures a considerar podrien ser resumides en els punts següents:

- Coordinació total del pla fiscal a tot el país.
- Diminució de les funcions i serveis atribuïts a l'Estat, traspassant-los a les Corporacions locals.
- Assignació d'ingressos a les Corporacions locals que permeti l'execució de les funcions i dels serveis esmentats.
- Transvasament d'ingressos entre les Regions a través de l'Estat, que permeti que sense augmentar la pressió fiscal de les regions riques, es pugui augmentar el nivell de servei de les regions pobres.
- Crear compensacions procedents de l'Estat a favor de les corporacions locals que no arribin al tipus mitjà de prestació de serveis, amb la finalitat que el puguin augmentar sense sofrir, per això, un augment de la pressió fiscal.
- Compensacions a favor de l'Estat, si és deficitari.
- Assignar una certa distribució d'impostos a l'Estat i a les Corporacions locals, de forma que tots puguin desenvolupar llurs funcions.

Coordinant degudament aquestes circumstàncies es pot aconseguir una emullecio en les pressions fiscals i deixar-les proporcionades a la riquesa de la comarca, i una millora en la prestació de serveis. Alhora, es pot sortir del cercle viciós on hem esmentat que restaven closes les comarques pobres.

La República no féu res, pràcticament, en aquests temes. També val a dir que l'Estatut de Catalunya ni tots els estatuts que s'haguessin aprovat, tampoc no ho haurien resolt.

L'error fonamental de l'Estatut, en aquest camp, no és en el fet de no haver obtingut una Hisenda pròpia, separada i independent, sinó en el fet de no haver-se fet a Espanya una coordinació fiscal i hisendística com la que hem exposat a grans trets, un xic més enunt.

Evidentment, aquesta tasca de coordinació era llarga i complida cada i necessitava uns quants anys per amibar a port, i més anys encara per a veure'n els resultats. Per tant, el fet d'es-

tablar una Hisenda autònoma, però depenent pràcticament de la Hisenda estatal, com la que s'implantà a Catalunya amb l'Estadut, podia ser la millor solució que es podia donar de moment, a curt termini, bo i esperant la profunda reforma de la Hisenda que hauria de venir al cap de poc temps, i que hauria permès l'establiment de sanes i fortes Hisendes independents en les Corporacions locals.

